

Eestikeelne väljaanne

Teave ja teatised

65. aastakäik

9. september 2022

Sisukord

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2021–2022

8.–11. märtsi 2022. aasta istungid

VASTUVÕETUD TEKSTID

I Resolutsioonid, soovitused ja arvamused

RESOLUTSIOONID

Euroopa Parlament

Teisipäev, 8. märtsi 2022

2022/C 347/01 Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise kohta Euroopas (2021/2103(INI)) 2

2022/C 347/02 Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon kultuuri, hariduse, meedia ja spordi rolli kohta rassismivastases võitluses (2021/2057(INI)) 15

2022/C 347/03 Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon ühtekuuluvuspoliitika kui tervishoiualase ebavõrdsuse vähendamise ning piiriülese tervishoiukoostöö tõhustamise vahendi kohta (2021/2100(INI)) 27

2022/C 347/04 Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon ühtekuuluvuspoliitika rolli kohta uuendusliku ja aruka ülemineku soodustamisel ja piirkondliku IKT-ühenduvuse edendamisel (2021/2101(INI)) . . . 37

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

2022/C 347/05 Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D077486/02 – 2021/3057(RSP)) 48

2022/C 347/06	Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-Ø73496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D077485/02 – 2021/3058(RSP))	55
2022/C 347/07	Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon välissekkumise kohta kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni kohta (2020/2268(INI))	61
2022/C 347/08	Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon ettepanekutega komisjonile investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kohta (2021/2026(INL))	97
2022/C 347/09	Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon kodanike kaasamise kohta: petitiooniõigus, õigus esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile ja Euroopa kodanikualgatus (2020/2275(INI))	110
Neljapäev, 10. märtsi 2022		
2022/C 347/10	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon uue 2020. aasta järgse ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku kohta (sh töötajate parema kaitsmise kohta kahjulike ainetega kokkupuutumise, tööstressi ja korduvatest liigutustest põhjustatud vigastuste eest) (2021/2165(INI)) .	122
2022/C 347/11	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb 2020. aasta aruannet soolõime kohta Euroopa Parlamendis (2021/2039(INI))	139
2022/C 347/12	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava kohta (2021/2003(INI))	150
2022/C 347/13	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon õigusriigi ja Euroopa Kohtu otsuse tagajärgede kohta (2022/2535(RSP))	168
2022/C 347/14	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon üleeuroopalise kinnipeetava maksu raamistiku kohta (2021/2097(INI))	172
2022/C 347/15	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ja 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi kohta (2022/2006(INI))	181
2022/C 347/16	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon ajakirjanike ja inimõiguslaste olukorra kohta Mehhikos (2022/2580(RSP))	187
2022/C 347/17	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon Myanmaris kohta üks aasta pärast riigipööret (2022/2581(RSP))	191
2022/C 347/18	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon kultuuripärandi hävitamise kohta Mägi-Karabahhis (2022/2582(RSP))	198
2022/C 347/19	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon 2020. aasta ELi kodakondsuse ning kodanike võimendamise ja nende õiguste kaitsmise aruande kohta (2021/2099(INI))	202
2022/C 347/20	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon soovitud komisjonile õiglase ja lihtsama maksustamise kohta, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat (EP järelemeetmed komisjoni juulis avaldatud tegevuskavale ja 25 algatusele käibemaksu, äritegevuse ja üksikisiku maksustamise valdkonnas) (2020/2254(INL))	211

III Ettevalmistavad aktid

Euroopa Parlament

Teisipäev, 8. märtsi 2022

2022/C 347/21	Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 138/2004 põllumajanduse regionaalse arvepidamise osas (COM(2021)0054 – C9-0020/2021 – 2021/0031(COD))	223
2022/C 347/22	Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Hispaania taotlus – EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive) (COM(2022)0020 – C9-0015/2022 – 2022/0010(BUD))	224
2022/C 347/23	Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (EGF/2022/000 TA 2022 – Tehniline abi komisjoni algatusel) (COM(2022)0025 – C9-0025/2022 – 2022/0015(BUD))	228

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

2022/C 347/24	Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2008/118/EÜ ja direktiivi (EL) 2020/262 (uuesti sõnastatud) seoses Prantsusmaa La Manche'i tunneli terminalis asuvate maksuvabade kauplustega (COM(2021)0817 – C9-0016/2022 – 2021/0418(CNS))	231
2022/C 347/25	Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu direktiivi eelnõu kohta, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksumäärade osas (14754/2021 – C9-0456/2021 – 2018/0005(CNS))	232

Neljapäev, 10. märtsi 2022

2022/C 347/26	P9_TA(2022)0067 Liidu üldine keskkonnavalane tegevusprogramm aastani 2030 ***I Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2030 (COM(2020)0652 – C9-0329/2020 – 2020/0300(COD)) P9_TC1-COD(2020)0300 Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. märtsil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2022/..., mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnavalast tegevusprogrammi aastani 2030	233
2022/C 347/27	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta otsus COVID-19 pandeemiast saadud kogemuste ja tulevikuks mõeldud soovituste erikomisjoni moodustamise ning selle vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2022/2584(RSO))	234
2022/C 347/28	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta otsus välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni käsitleva erikomisjoni (INGE 2) moodustamise, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2022/2585(RSO))	238
2022/C 347/29	Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta otsus Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamist käsitleva uurimiskomisjoni moodustamise ning selle uurimisobjekti, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2022/2586(RSO))	241
2022/C 347/30	Euroopa Parlamendi 10. märtsil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020 (COM(2020)0798 – C9-0400/2020 – 2020/0353(COD))	245

Menetluste selgitus

- * Nõuandemenetlus
- *** Nõusolekumenetlus
- ***I Seadusandlik tavamenetlus, esimene lugemine
- ***II Seadusandlik tavamenetlus, teine lugemine
- ***III Seadusandlik tavamenetlus, kolmas lugemine

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Euroopa Parlamendi muudatused:

Uued tekstiosad on märgistatud **paksus kaldkirjas**. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ■ või on läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul märgistatakse uus tekst **paksus kaldkirjas** ja asendatav tekst jäetakse välja või kriipsutatakse läbi.

EUROOPA PARLAMENT

ISTUNGJÄRK 2021–2022

8.–11. märtsi 2022. aasta istungid

VASTUVÕETUD TEKSTID

Teisipäev, 8. märtsi 2022

I

(Resolutsioonid, soovitusel ja arvamused)

RESOLUTSIOONID

EUROOPA PARLAMENT

P9_TA(2022)0056

Kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemine Euroopas

Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise kohta Euroopas (2021/2103(INI))

(2022/C 347/01)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping) ja Euroopa Liidu toimimise lepingut (ELi toimimise leping),
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“),
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/692, millega luuakse kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1381/2013 ning nõukogu määrus (EL) nr 390/2014⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks (edaspidi „tingimuslikkuse määrus“)⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 20. juuli 2021. aasta teatist „2021. aasta aruanne õigusriigi kohta. Õigusriigi olukord Euroopa Liidus“ (COM(2021)0700),
- võttes arvesse komisjoni 23. septembri 2020. aasta suunised ebaseaduslikule piiriületusele, läbisõidule ja seadusliku aluseta riigis viibimisele kaasaaitamise määramist ja tõkestamist käsitlevate ELi normide rakendamise kohta⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee põhiõiguste ja õigusriigi töörühma 2020. aasta juuni aruannet „National developments from a civil society perspective, 2018–2019“ (Riiklikud arengud kodanikuühiskonna seisukohast aastatel 2018–2019),
- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti (FRA) 17. jaanuaril 2018. aastal avaldatud aruannet „Challenges facing civil society organisations working on human rights in the EU“ (ELis inimõiguste alal töötavate kodanikuühiskonna organisatsioonide probleemid), 2020. aastal avaldatud bülletàäne COVID-19 pandeemia mõju kohta põhiõigustele ELis ning ameti muid aruandeid, andmeid ja vahendeid, eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste infosüsteemi (EFRIS),

⁽¹⁾ ELT L 156, 5.5.2021, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1.

⁽³⁾ ELT C 323, 1.10.2020, lk 1.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- võttes arvesse FRA 22. septembri 2021. aasta aruannet „Protecting civic space in the EU“ (Kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitsmine ELis),
- võttes arvesse Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) ja Veneetsia komisjoni 1. jaanuari 2015. aasta ühissuuniseid ühinemisvabaduse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 11. veebruari 2019. aasta aruannet „Shrinking space for civil society: the impact on young people and their organisations“ (Kodanikuühiskonna tegevusruumi ahenemine: mõju noortele ja nende organisatsioonidele),
- võttes arvesse OSCE/ODIHRi ja Veneetsia komisjoni 8. juuli 2019. aasta suuniseid rahumeelse kogunemise vabaduse kohta,
- võttes arvesse ÜRO 23. septembri 2020. aasta juhust kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitse ja edendamise kohta,
- võttes arvesse ÜRO 9. detsembri 1998. aasta deklaratsiooni üksikisikute, rühmituste ja ühiskondlike organite õiguse ja vastutuse kohta edendada ja kaitsta üldtunnustatud inimõigusi ja põhivabadusi,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste komitee 12. septembri 2011. aasta üldist märkust nr 34 arvamus- ja väljendusvabadust käsitleva artikli 19 kohta,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste komitee 17. septembri 2020. aasta üldist märkust nr 37 rahumeelse kogunemise õigust käsitleva artikli 21 kohta,
- võttes arvesse ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni 25. juuni 1998. aasta keskkonnainfo kättesaadavuse ja keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise konventsiooni (Århusi konventsioon) ning 21. oktoobri 2021. aasta otsust VII/9 kiirreageerimismehhanismi kohta Århusi konventsiooni artikli 3 lõikega 8 seotud juhtumite lahendamiseks,
- võttes arvesse ÜRO resolutsioone 2250 (2015), 2419 (2018) ja 2535 (2020) noorte, rahu ja julgeoleku kohta,
- võttes arvesse ÜRO 1998. aasta deklaratsiooni inimõiguste kaitsjate kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu ministrite komitee 10. oktoobri 2007. aasta soovitus liikmesriikidele valitsusväliste organisatsioonide õigusliku seisundi kohta Euroopas,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu inimõiguste voliniku 16. mai 2019. aasta üleskutset kaitsta LGBTI-kogukonna liikmete õiguste kaitsjaid,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) 20. märtsi 2019. aasta arvamust „Vastupanuvõimeline demokraatia tänu tugevale ja mitmekesisele kodanikuühiskonnale“,
- võttes arvesse EMSK 19. oktoobri 2017. aasta arvamust „Kodanikuühiskonna organisatsioonide ELi-poolne rahastamine“,
- võttes arvesse partnerorganisatsioonide 2020. aasta aruannet Euroopa Nõukogu ajakirjanduse kaitse ja ajakirjanike turvalisuse edendamise platvormile,
- võttes arvesse komisjoni 2. detsembri 2020. aasta teatist „Strateegia põhiõiguste harta kohaldamise tugevdamiseks ELis“ (COM(2020)0711),
- võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2020. aasta teatist Euroopa demokraatia tegevuskava kohta (COM(2020)0790),

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- võttes arvesse oma 3. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise probleemiga tegelemise kohta arengumaades ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 19. aprilli 2018. aasta resolutsiooni vajaduse kohta luua Euroopa väärtuste rahastamisvahend, millega toetatakse Euroopa Liidus kohalikul ja riigi tasandil põhiväärtusi edendavaid kodanikuühiskonna organisatsioone ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 14. novembri 2018. aasta resolutsiooni vajaduse kohta luua ELi terviklik demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste kaitse mehhanism ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse oma 7. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi loomise kohta ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse oma 13. novembri 2020. aasta resolutsiooni COVID-19 leviku tõkestamise meetmete mõju kohta demokraatiale, õigusriigile ja põhiõigustele ⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2020. aasta resolutsiooni meediavabaduse tugevdamise kohta: ajakirjanike kaitse Euroopas, vaenukõne, desinformatsioon ja platvormide roll ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse oma 26. novembri 2020. aasta resolutsiooni aruande kohta, mis käsitleb põhiõiguste olukorda Euroopa Liidus aastatel 2018–2019 ⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse oma 24. juuni 2021. aasta resolutsiooni, mis käsitleb komisjoni 2020. aasta aruannet õigusriigi kohta ⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse oma 17. veebruari 2022. aasta raportit soovitud komisjonile Euroopa mittetulundusühingute ja mittetulunduslike organisatsioonide põhikirja kohta ⁽¹²⁾,
 - võttes arvesse oma 11. novembri 2021. aasta resolutsiooni demokraatia ning massiteabevahendite vabaduse ja mitmekesisuse tugevdamise kohta ELis: tsiviil- ja kriminaalõiguse kohaste meetmete lubamatu kasutamine ajakirjanike, valitsusväliste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna vaikima sundimiseks ⁽¹³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse õiguskomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9-0032/2022),
- A. arvestades, et liit on rajatud ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtustele ja need väärtused on kõigil liikmesriikidel ühised; arvestades, et ELi lepingu artikli 11 lõikes 2 ja ELi toimimise lepingu artikli 15 lõikes 1 rõhutatakse kodanikuühiskonna dialoogi tähtsust liidu eesmärkide elluviimisel;
- B. arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonid on kasumit mittetaotlevad organisatsioonid, mis ei sõltu avaliku sektori asutustest ega äriühidest ning mille tegevus aitab kaasa ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste ja põhiõiguste elluviimisele; arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel on eri vorme, näiteks ühendused ja sihtasutused; arvestades, et inimõiguste kaitsjad, aktivistid ja mitteametlikud rühmitused on samuti kodanikuühiskonna peamised osalejad;
- C. arvestades, et valdkonnaüleline lähenemisviis on otsustava tähtsusega, et mõista ja käsitleda edukalt kaisetust, millega kodanikud kodanikuühiskonnas osalemisel kokku puutuvad;

⁽⁴⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 20.

⁽⁵⁾ ELT C 390, 18.11.2019, lk 117.

⁽⁶⁾ ELT C 363, 28.10.2020, lk 45.

⁽⁷⁾ ELT C 395, 29.9.2021, lk 2.

⁽⁸⁾ ELT C 415, 13.10.2021, lk 36.

⁽⁹⁾ ELT C 425, 20.10.2021, lk 28.

⁽¹⁰⁾ ELT C 425, 20.10.2021, lk 107.

⁽¹¹⁾ ELT C 81, 18.2.2022, lk 27.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0044.

⁽¹³⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0451.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- D. arvestades, et paljudel kodanikuühiskonna organisatsioonidel on raskusi tegevuse jätkamiseks rahastuse saamisega, mis võib tõsiselt takistada nende tulemuslikkust ja võimet täita oma ülesannet;
- E. arvestades, et kodanikuühiskonna tegutsemisruum tähendab õiguslikku ja poliitilist raamistikku, milles inimestel ja rühmitustel on võimalik tähendusrikkalt osaleda oma ühiskonna poliitika-, majandus-, sotsiaal- ja kultuurielus, kasutades õigust väljendada seisukohti, saada teavet, koguneda, ühineda ning pidada dialoogi omavahel ja ametiasutustega;
- F. arvestades, et mõtte- ja väljendusvabadus, sealhulgas internetis, on iga vaba ja demokraatliku ühiskonna nurgakivi; arvestades, et kodanikuaktiivsus on alus tõeliselt toimivale demokraatialle, milles vähemuste õigusi kaitstakse ja austatakse; arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel peaks olema õigus osaleda poliitilistes ja avalikes aruteludes olenemata sellest, kas võetud seisukoht on kooskõlas valitsuse poliitikaga või selles kutsutakse seadusi muutma;
- G. arvestades, et ühinemisvabadus on demokraatliku ja pluralistliku ühiskonna üks põhialuseid, kuna see võimaldab kodanikel tegutseda ühiselt vastastikust huvi pakkuvates valdkondades ja aidata kaasa ühiskonnaelu nõuetekohasele toimimisele; arvestades, et ühinemisvabadus ei tähenda mitte ainult ühenduse loomise või lõpetamise võimalust, vaid ka võimalust tegutseda ilma riigi põhjendamatu sekkumiseta; arvestades, et vahendite otsimise, hankimise ja kasutamise võimalus on kõigi ühenduste toimimiseks hädavajalik; arvestades, et ühingu keelustamine või tegevuse lõpetamine peaks alati olema viimane abinõu ja selliste otsuste suhtes tuleks kohaldada õiguskaitset;
- H. arvestades, et rahumeelse kogunemise õigus on demokraatia nurgakivi ning on ülioluline salliva ja pluralistliku ühiskonna loomisel, kus mitmesuguste uskumuste, tavade või poliitikaga rühmad saavad rahumeelselt koos eksisteerida; arvestades, et rahumeelsetele kogunemistele rakendatavad piirangud ja nende kontrollimeetmed peavad olema õiguspärased, vajalikud, proportsionaalsed ja vabad diskrimineerimisest;
- I. arvestades, et õigus saada teavet on teadliku avaliku arutelu ning ametiasutuste ja avalike institutsioonide vastutuse tagamise eeltingimus;
- J. arvestades, et mõnes liikmesriigis on väljendusvabadust ja teabele juurdepääsu sageli piiratud COVID-19-ga seotud desinformatsiooni vastu võitlemise ettekäändel; arvestades, et terrorismi ja vaenukõne ennetamise meetmed ei tohiks kaasa tuua väljendusvabaduse põhjendamatu piiramist; arvestades, et üldsuse osalemise vastaseid strateegilisi hagisid on kasutatud mitmes liikmesriigis ka kodanikuühiskonna organisatsioonide, inimõiguste kaitsjate ja aktivistide vastu, kes töötavad keskkonna, õigusriigi, LGBTIQ+ kogukonna liikmete õiguste ja naiste õiguste valdkonnas; arvestades, et see avaldab tugevat heidutavat mõju väljendusvabadusele ja kodanikuaktiivsusele;
- K. arvestades, et mõnes liikmesriigis on ühinemisvabadust piiratud reformidega, mis seavad kodanikuühiskonna organisatsioonid registrist kustutamise ohtu või millega kehtestatakse põhjendamatu koormavad haldusmenetlused, sealhulgas ka rahapesuvastaste meetmete või poliitika ebaõige kohaldamine, mis piirab õigust osaleda toetavas tegevuses;
- L. arvestades, et mõnes liikmesriigis on kehtestatud piirangud sihiliku eesmärgiga piirata kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ning nendega kaasneb õiguslik ja halduslik ning maksualane ahistamine, kriminaliseerimine ja negatiivne retoorika, mille eesmärk on häbimärgistada kodanikuühiskonna organisatsioone, kuulutada need õigusvastasteks ja kahanendada nende võimalusi teha oma õiguspärasest tööst; arvestades, et nii internetis kui ka mujal esinev vaenukõne, verbaalne ja füüsilise ahistamine ja rünnakud lähtuvad ka valitsusvälistest osalejatest; arvestades, et eriti ohustatud on kodanikuühiskonna organisatsioonid ja inimõiguste kaitsjad, kes tegelevad õigusriigi küsimustega, läbipaistvuse ja korrupsiooniprobleemiga, naiste õigustega, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega, keskkonnaküsimuste ning vähemuste ja LGBTIQ+ kogukonna liikmete õiguste kaitsega, meediavabaduse ja väljendusvabadusega, samuti need, kes pakuvad abi rändajatele ja varjupaigataotlejatele ning on seotud otsingu- ja päästeoperatsioonidega;
- M. arvestades, et kodanikuühiskonna tegutsemisruumi piirangud naaberriikides avaldavad mõju ka kodanikuühiskonna olukorrale ELis;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- N. arvestades, et riikide kodanikuühiskonna organisatsioonid, kes tegutsevad järelevalvajatena, osaledes eelkõige õiguste ja vabaduste rikkumise jälgimises ja neist teatamises, samuti toetavas tegevuses ja kohtuvaidlustes, on eriti ohustatud piirangutest, kättemaksumeetmetest ja jälgimisest;
- O. arvestades, et LGBTIQ+ kogukonna liikmete õiguste kaitsjate olukorda Euroopas kirjeldas Euroopa Nõukogu inimõiguste volinik muret tekitavana, teatades mitmest nii internetis kui ka väljaspool interneti toimunud ahistamise, vägivaldse rünnaku, väenukampaania ja tapmisahvarduse juhtumist liikmesriikides ja naaberriikides; arvestades, et see suundumus on seotud teiste vähemusrühmade süüdistamisega ja on vastuolus põhimõttega, et iga inimene sünnib oma väärikuse ja õiguste poolest võrdsena;
- P. arvestades, et hea suhe riigi ja selle kodanike vahel tähendab, et kõik kodanikud, sealhulgas lapsed ja noored, peaksid saama osaleda avaliku poliitika üle peetavates aruteludes ja selle mõjutamises; arvestades, et demokraatia on edukas ainult siis, kui kõik usuvad demokraatlikesse süsteemidesse ja kui institutsioonid on kodanike jaoks usaldusväärsed;
- Q. arvestades, et teatud liikmesriigid on kehtestanud piirangud kodanikuühiskonna organisatsioonide võimalustele osaleda poliitilises tegevuses; arvestades, et teistes riikides on kodanikuühiskonna organisatsioonide poliitilises süüdistamisest saanud vahend nende häbimärgistamiseks ja õigusvastaseks kuulutamiseks; arvestades, et teatud liikmesriikides võib õigusvastaseks kuulutamine olla seotud riigi või meedia juhivate laimukampaaniatega; arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonid on andnud teada diskrimineerivatest ja piiravatest rahastamistavade teatud liikmesriikides;
- R. arvestades, et mõned liikmesriigid on kasutusele võtnud poliitika ja tavad, mis avaldavad kodanikuühiskonna tegutsemisruumile heidutavat mõju ja mille eesmärk on tekitada enesetsensuuri ja takistada kodanikuühiskonna osalejatel oma õigusi kasutamast; arvestades, et sellisele poliitikale lisanduvad sageli ebamäärased õigusnormid, mis jätavad ametiasutustele suure kaalutusõiguse ja õiguse kohaldada ebaproportsionaalselt suuri sanktsioone; arvestades, et üksnes nende meetmete rakendamise väljavaade võib olla piisav selleks, et tekitada enesetsensuuri, ilma et oleks tegelikult vaja neid kohaldada;
- S. arvestades, et rahumeelse kogunemise õigus on enamikus liikmesriikides vajalike sotsiaalse distantseerumise reeglite tõttu piiratud; arvestades, et mõned liikmesriigid on viimastel aastatel vastu võtnud seadusi, mis piiravad rahumeelse kogunemise õiguse kasutamist, ning on kehtestanud lubade ja teavitamise nõuded; arvestades, et mõnes liikmesriigis suurendatakse õiguskaitseorganite volitusi, mis tekitab muret selle vajalikkuse ja proportsionaalsuse pärast;
- T. arvestades, et mõnes liikmesriigis on tervisekriisile reageerimiseks kasutatud erakorralisi õigusakte ettekäändena põhiõiguste ja -vabaduste meelevaldseks piiramiseks ning kodanikuühiskonna ja teiste eriarvamusel olijate mahasurumiseks; arvestades, et mõnel juhul on leitud, et need meetmed ei ole vastanud vajalikkuse, proportsionaalsuse, ajapiirangute ja mittediskrimineerimise nõuetele, mis tähendab, et nendest meetmetest tulenevat põhiõiguste ja -vabaduste piiramist ei saa pidada õiguspäraseks ega seaduslikuks; arvestades, et hoolimata kodanikuühiskonna organisatsioonide rollist kohapeal ei ole nendega erakorraliste meetmete väljatöötamisel konsulteeritud;
- U. arvestades, et COVID-19 pandeemia levik on näidanud kodanikuühiskonna organisatsioonide enneolematut tegutsemist pandeemiale lahenduste leidmisel ja kaitsetus olukorras inimeste toetamisel; tuleb meelde noorteorganisatsioonide positiivset mõju pandeemia ajal väärinformatsiooni vastu võitlemisel ja usalduse suurendamisel riigiasutuste vastu; arvestades, et kriisiajal on kodanikuühiskonna pikaajalisel piisaval rahastamisel ja institutsioonilisel toetusel lisaväärtus;
- V. arvestades, et riiklikult organiseeritud valitsusväliste organisatsioonide esilekerkimine, mis on alati kavandatud võimulolijate poliitilise õiguspärasuse ning avalikel aruteludel valitsuse ja tema poliitiliste eesmärkide toetamiseks, ehkki samal ajal väidavad nad end olevat sõltumatud, on üks tõsisemaid rünnakuid kodanikuühiskonna organisatsioonide vastu, ohustades nende olemasolu kodanikuaktiivsuse õõnestamisega;
- W. arvestades, et samal ajal kui kodanikuühiskonna organisatsioonid tegelevad üha enam majandustegevusega ja aitavad kaasa sotsiaalmajandusele, ei ole nende tegevuse võimaldamiseks ELi tasandil võetud mingeid seadusandlikke meetmeid; arvestades, et vaatamata konkreetsele Euroopa Liidu Kohtu praktikale ei kohaldata veel kõigis liikmesriikides piiriüleste annetuste suhtes mittediskrimineerimise ja kapitali vaba liikumise põhimõtet;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- X. arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist seadusloomes ja poliitika väljatöötamises peaksid toetama poliitikaraamistikud, mis võimaldavad neil pidada dialoogi ametiasutustega; arvestades, et kuigi edusamme on tehtud nii riigi kui ka ELi tasandil, jääb kodanikuühiskonna dialoog sageli juhuslikuks protsessiks;
- Y. arvestades, et mõnes liikmesriigis on välisrahastus olnud juriidiliste ja poliitiliste rünnakute sihtmärgiks; arvestades, et välisrahastust saavatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele kehtestatud piirangud on vastuolus liidu õigusega, nimelt ELi toimimise lepingu artikliga 63 kapitali vaba liikumise kohta ja hartaga; arvestades, et kohtuasjas C-78/18⁽¹⁴⁾ otsustas Euroopa Liidu Kohus, et selles viidatud seadusega rikutakse kapitali vaba liikumist ja ühinemisvabadust;
- Z. arvestades, et liit on alustanud Euroopa rohelise kokkuleppe ja digiülemineku protsessi; arvestades, et see protsess eeldab toimivat kodanikuühiskonna tegutsemisruumi, mis võimaldab kodanikel ja mõjutatud kogukondadel väljendada oma huve, arutada poliitikalikuid ja sõlmida uusi ühiskondlikke kokkuleppeid;
1. kinnitab kodanikuühiskonna organisatsioonide olulist rolli ELi lepingu artiklis 2 sätestatud liidu väärtuste elluviimisel ja kaitsmisel ning ELi õiguse, poliitikameetmete ja strateegiate sõnastamisel ja rakendamisel, sealhulgas võitluses kliimamuutustega, digiüleminekul ja COVID-19 pandeemiast taastumisel; rõhutab kodanikuühiskonna organisatsioonide olulist panust informeeritud avaliku arutelu pidamisel, ühiskonna püüdluste väljendamisel, vähekaitsitud ja tõrjutud inimeste arvamuse kuuldavaks tegemisel, põhiteenuste kättesaadavaks muutmisel, eksperditeadmiste pakkumisel poliitikakujundamise käigus, kodanikuaktiivsuse edendamisel, demokraatia propageerimisel ja asendamatul tegevusel järelevalvajatena, kes teevad demokraatlikku kontrolli riigiasutuste üle ja tagavad vastutuse avaliku sektori tegevuse ja avaliku sektori vahendite kasutamise eest; märgib seetõttu, et kodanikuühiskonna tegutsemisruum on demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste lahutamatu osa; rõhutab, et seepärast peaks liit pühenduma kodanikuühiskonna tegutsemisruumi säilitamisele ja edendamisele kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil;
 2. toonitab, et kodanikuühiskonna organisatsioonide jõudsaks arenguks peab kodanikuühiskonna tegutsemisruum olema soodne ja turvaline keskkond, kus ei esine alusetut sekkumist, hirmutamist, ahistamist ega heidutavat mõju ei riigi ega valitsusväliste osalejate poolt; tuletab liikmesriikidele meelde nende positiivset kohustust tagada kodanikuühiskonna organisatsioonidele soodne keskkond, sealhulgas juurdepääs läbipaistvatele rahastamismehhanismidele ja kodanikuühiskonna dialoogi mehhanismidele kooskõlas ühinemis-, väljendus- ja kogunemisvabadust käsitlevate rahvusvaheliste inimõiguste standarditega, mida kõike on kinnitatud ka hartas; rõhutab meedia mitmekesisuse tähtsust selle tagamisel, et kodanikuühiskonna organisatsioonid saaksid anda panuse avaliku arvamuse kujunemisesse ja aidata sellega kaasa avalikule arutelule;
 3. hoiatab kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ahenemise eest kogu ELis, kui võetakse poliitikameetmeid, millega takistatakse kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevust ja nende juurdepääsu kestlikule rahastamisele ning piiratakse nende võimalusi osaleda otsuste tegemises; mõistab hukka igasuguse kodanikuühiskonna organisatsioonide ahistamise, laimamise, häbimärgistamise, kriminaliseerimise ja süüdistamise; rõhutab, et selline tegevus ohustab kodanikuaktiivsust ja kriitika väljendamist, kahjustades sellega avalikku arutelu ja seega ka demokraatia põhialuseid;
 4. märgib, et COVID-19 pandeemia on veelgi teravdanud paljusid kodanikuühiskonna organisatsioonide ees seisvaid probleeme, nagu nähtub FRA 2021. aasta aruandest, milles leiti, et 57 % üleriigilistest ja kohalikest organisatsioonidest ütles, et olukord on eelmiste aastatega võrreldes halvenenud või oluliselt halvenenud; võtab murega teadmiseks, et mõned valitsused kasutasid pandeemiat ära selleks, et ahendada kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ning võtta vastu vastuolulisi seadusi ja diskrimineerivaid meetmeid, mis ei olnud alati pandeemiaga seotud, samas aga piirati ühiskonna tegutsemisvõimalusi, sealhulgas avalikus arutelus osalemist ning sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabadust;
 5. nõustub komisjoniga, et kui kodanikuühiskonna tegutsemisruum kahaneb, on see märk sellest, et õigusriik on ohus; tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon on võtnud oma iga-aastases õigusriigi olukorda käsitlevas aruandes vaatluse alla kodanikuühiskonna seisundi, mis näitab selgelt, et õigusriik ei saa toimida ilma elava kodanikuühiskonnata, mis toimib turvalises ja soodsas keskkonnas; nõuab seepärast tungivalt, et komisjon tõhustaks ja struktureeriks oma järelevalvet kodanikuühiskonna tegutsemisruumi olukorra üle liikmesriikides ja võtaks kasutusele Euroopa kodanikuühiskonna

⁽¹⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Liidu Kohus, 18. juuni 2020, Euroopa Komisjon vs. Ungari, ECLI:EU:C:2020:476.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

tegutsemisruumi indeksi, mis põhineb olemasolevatel kodanikuühiskonna tegutsemisruumi mõõtmise raamistikel, ning pühendaks kodanikuühiskonna tegutsemisruumile oma iga-aastases õigusriigi olukorda käsitlevas aruandes terve peatüki, milles antakse riigipõhiseid soovitusi ja käsitletakse igakülgset ka põhiõigusi; nõuab tungivalt, et komisjon kasutaks süstemaatiliselt FRA aruandeid ja küsiks temalt meetodikaalast nõu;

6. tunneb heameelt selle üle, et komisjon on tunnistanud kodanikuühiskonna tähtsust paljudes ELi poliitikameetmetes ja strateegiates ning rahastamisprogrammides; rõhutab siiski, et sellise lähenemisviisi killustatus ei too kaasa kodanikuühiskonna organisatsioonide olukorra tegelikku paranemist kohapeal;

7. nõuab seepärast tungivalt, et komisjon võtaks liidu kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitseks ja arendamiseks vastu tervikliku kodanikuühiskonna strateegia, mis lõimib kõik olemasolevad vahendid, täidab järelevalve-, toetus- ja kaitsealased tühikud ning annab tõelise poliitilise tunnustuse olulisele rollile, mida kodanikuühiskonna organisatsioonid täidavad ELi demokraatlike väärtuste ja poliitikameetmete elluviimisel, sidudes samas selgelt järelevalve- ja aruandlusvahendid ELi jõustamismehhanismidega, et tagada õigeaegsed ja tulemuslikud järelmeetmed; nõuab, et komisjon uuriks võimalusi kodanikuühiskonna organisatsioonide olemasolevate tugivõrgustike tugevdamiseks;

8. on seisukohal, et kodanikuühiskonna strateegias tuleks kavandada konkreetsed meetmed, millega kaitsta ja tugevdada kodanikuühiskonna tegutsemisruumi, sealhulgas:

- a) kodanikuühiskonna õigus- ja halduskeskkonna miinimumnõuete kehtestamine;
- b) Euroopa piiriüleste mittetulundusühingute ja mittetulunduslike organisatsioonide põhikirja kehtestamine;
- c) Euroopa institutsioonide ja kodanikuühiskonna vaheliste kontaktasutuste loomine;
- d) pideva juurdepääsu tagamine poliitika aruteludele ja tegevuskavade kehtestamisele liidu tasandil kooskõlas ELi aluslepingute ja ELi institutsioonide kodukorraga;
- e) liidu poliitika ja liidu eelarve täitmise järelevalvele juurdepääsu parandamine;
- f) paindliku juurdepääsu laiendamine liidu rahastamisele.

9. kutsub nõukogu ja komisjoni tagama liidu sise- ja välispoliitika järjepidevuse seoses kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitsmise ja toetamisega, sealhulgas võtma vastu inimõiguste kaitsjaid käsitlevad liidusisesed suunised, mis vastaksid ELi välistegevuse suhtes kohaldatavatele suunistele;

Soodne regulatiivne ja poliitiline keskkond, kus ei esine heidutavat mõju, ohte ega rünnakuid

10. rõhutab, et kodanikuühiskonna organisatsioonide tegutsemissuutlikkus sõltub soodsa õigusliku ja poliitilise keskkonna olemasolust, eelkõige ühinemisevabaduse, rahumeelse kogunemise ja väljendusvabaduse kasutamisest ning üldsuse osalemise õigusest; nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid nende õiguste kasutamise kooskõlas Euroopa ja rahvusvahelise õiguse ja normidega, sealhulgas Euroopa inimõiguste konventsiooniga, Euroopa Nõukogu ministrite komitee 28. novembri 2018. aasta soovitusel liikmesriikidele, mis käsitleb vajadust tugevdada kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitset ja edendamist Euroopas, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise paktiga, ÜRO deklaratsiooniga inimõiguste kaitsjate kohta ning ÜRO suunistega kodanikuühiskonna tegutsemisruumi kaitse ja edendamise kohta, ning kasutaksid võimalust taotleda Veneetsia komisjonilt arvamusi kavandatavate õigusaktide kohta;

11. tuletab meelde sõltumatu, erapooletu, professionaalse ja vastutustundliku ajakirjanduse tähtsust kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevusest teavitamisel nii era- kui ka avalikus meedias ning avalikule teabele juurdepääsu tähtsust, mis on õigusriigil põhinevate demokraatiate alustalad;

12. taunib meediaomandi üha suuremat koondumist mitmekesisuse, sõltumatuse ning kodanikuühiskonna organisatsioonide ideede ja tegevuse õiglase avaliku esindatuse arvelt; tuletab meelde, et sõltumatu ja vastutustundlik ajakirjandus ning juurdepääs pluralistlikule teabele on demokraatia alustalad ning et kodanikuühiskonna tegevus ja panus on iga demokraatia õitsenguks hädavajalik; kutsub liikmesriike üles tagama ja säilitama meediaomandi sõltumatust poliitilisest ja majanduslikust survest ning tagama meedia mitmekesisuse ja läbipaistvuse; kutsub komisjoni üles esitama tulevases meediavabaduse õigusaktis miinimumnõueteena lisaks meediaomandi läbipaistvuse reeglitele kogu ELis kehtivad meediaomandi normid, et tugevdada meedia mitmekesisust;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

13. on seisukohal, et kodanikuühiskonna organisatsioonide panus ühtsesse turgu ja sotsiaalmajandusse ning nende roll ELi poliitika ja ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste elluviimisel on tugev argument takistuste kõrvaldamiseks nende ELi tasandil tegutsemise eest; kutsub seetõttu komisjoni üles võtma selle eesmärgi saavutamiseks asjakohaseid meetmeid, sealhulgas esitama seadusandlikke ettepanekuid; rõhutab, et sellised õigusaktid ei pakuks kodanikuühiskonna organisatsioonidele mitte ainult elementaarset kaitset, vaid saaksid luua ka võrdsed võimalused, mis võimaldavad neil oma potentsiaali täielikult ära kasutada;

14. kutsub komisjoni üles lisama mõjuhinnangutesse kodanikuühiskonna tegutsemisruumi süstemaatilist kontrolli, esitades sealjuures selged kriteeriumid selle kohta, mis on kodanikuühiskonna jaoks soodne tegutsemisruum, võttes aluseks rahvusvahelised inimõiguste alased standardid ühinemis-, väljendus- ja kogunemisvabaduse kohta ning leides kinnitust hartas, et vältida kavandatud õigusaktide negatiivset mõju kodanikuühiskonna tegutsemisruumile; kutsub komisjoni üles kehtestama koostöös kodanikuühiskonnaga vajalikud kaitsemeetmed ja koostama liikmesriikidele rakendamissuunised, kui riskid on kindlaks tehtud;

15. kutsub komisjoni üles samuti läbi vaatama ja jälgima ELi õiguse rakendamist tagamaks, et see ei mõjuta negatiivselt kodanikuühiskonna tegutsemisruumi, ja pakkuma negatiivse mõju korral vajalikke õiguskaitsevahendeid; kutsub liikmesriike üles võtma vastu sarnaseid õiguskaitsevahendeid riiklikul tasandil;

16. kutsub komisjoni üles kasutama oma aluslepingutest tulenevaid volitusi, et teha ettepanekuid ELi õigusaktide kohta lünkade täitmiseks ja kodanikuühiskonna osalejate ees seisvate probleemide lahendamiseks kogu liidus, sealhulgas kodanikuühiskonna organisatsioonide registreerimise, tegevuse ja rahastamise miinimumnõuded ning menetluslikud tagatised üldsuse osalemise vastaste strateegiliste hagide vastu, ning pakkuda juhiseid selle kohta, kuidas kasutada ELi õigust kodanikuühiskonna paremaks kaitsmiseks;

17. on arvamisel, et Euroopa piiriüleste mittetulundusühingute ja mittetulunduslike organisatsioonide põhikiri võiks pakkuda täiendavat kaitset kodanikuühiskonna organisatsioonidele, kes seisavad silmitsi põhjendamatute takistustega asutamisel ja tegutsemisel;

18. kutsub liikmesriike üles austama ja hõlbustama rahumeelse kogunemise õiguse kasutamist, mida saab piirata ainult hädavajaduse ja proportsionaalsuse põhimõtteid järgides ning kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega; hoiatab mõnes liikmesriigis õiguskaitsesutuste politseitöö volituste laiendamise eest seoses kogunemistega; mõistab hukka mis tahes ebaproportsionaalse jõukasutuse meelevaldajate vastu ning nende kriminaliseerimise, kohtu alla andmise ja jälgimise; kutsub liikmesriike üles viivitamatult kehtetuks tunnistama seadused ja määrused, mis suurendavad vägivalda meelevaldajate vastu või piiravad vabadust meelt avaldada; kutsub komisjoni üles andma välja suunised rahumeelse kogunemise vabaduse kaitseks nii tervisekriisi ajal kui ka muul ajal;

19. juhib tähelepanu sellele, et pandeemia puhkemisest saadik on märkimisväärne osa kodanikuühiskonna tegevustest liikunud internetti; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama väljendusvabadust, võitlema igasuguse vaenukõne vastu ning suurendama teadlikkust vaenukõnest ja selle ohtudest demokraatialle ja üksikisikutele, sealhulgas eelkõige veebipõhistes sotsiaalvõrgustikes;

20. hoiatab sellise poliitika ja retoorika kahjuliku mõju eest, mis avaldab heidutavat mõju kodanikuühiskonna tegutsemisruumile; nõuab tungival, et komisjon teeks heidutava mõju analüüsist oma iga-aastase õigusriigi olukorda käsitleva aruande põhiaspekti, tugineks kohtuasjale C-78/18, et vaidlustada meetmed, millel on heidutav mõju hartas sätestatud õiguste kasutamisele, kui sarnased lähenemisviisid on võimalikud, ning taotleks ajutiste meetmete kohaldamist korvamatu kahju vältimiseks kohtuliku kontrolli ajal;

21. mõistab hukka asjaolu, et mõne liikmesriigi kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajad puutuvad otseselt oma töö olemuse tõttu kokku füüsiliste ja verbaalsete rünnakute, ahistamise ja hirmutamisega nii internetis kui ka väljaspool seda; avaldab lisaks kahetsust, et vaimse tervise kahjustused, millega need esindajad silmitsi seisavad, võivad hõlmata läbipõlemist, depressiooni, aitamisest põhjustatud traumata ja kaastundeväsimust ning et liiga vähe on uuritud psühholoogilist mõju, mida kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajate töö võib neile avaldada; rõhutab, et lapsed ja noored on eriti vähekaitsitud, kuna nad ei pruugi teatada vihkamisest ja ahistamisest, sest nad ei tea, mida ahistamiseks pidada ning kuidas ja kellega seda probleemi tõstatada;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

22. mõistab hukka kõik ähvardused ja rünnakud, mille on kodanikuühiskonna organisatsioonide ja inimõiguste kaitsjate suhtes toime pannud riigile kuuluvad ja riigiga seotud osalejad, sealhulgas negatiivne ja häbimärgistav retoorika, patuoinana kujutamine ning õiguslik, kohtulik, halduslik ja maksualane ahistamine, ning mõistab hukka riiklike osalejate suutmatuse kaitsta kodanikuühiskonna organisatsioone ja inimõiguste kaitsjaid selliste rünnakute ja ähvarduste eest; mõistab samaväärselt hukka kõik valitsusväliste osalejate toime pandud rünnakud ja ähvardused, sealhulgas, kuid mitte ainult, üldsuse osalemise vastased strateegilised hagid;
23. tunneb muret kodanikuühiskonna organisatsioonidele suunatud rünnakutest ja ähvardustest vähese teatamise pärast riiklikul tasandil; nõuab tungivalt, et liikmesriigid mõistaksid sellised teod ühehäälselt hukka, võtaksid ennetavaid ja tulemuslike meetmeid ja uuriksid süstemaatiliselt, viivitamata, põhjalikult, sõltumatult ja erapooletult kõiki seonduvaid väiteid ning investeeriksid ametiasutuste koolitusprogrammidesse, et olla valmis selliseid juhtumeid paremini käsitlema; kutsub komisjoni üles selliseid protsesse toetama, esitades soovitusi ja hõlbustades parimate tavade vahetamist;
24. rõhutab, et nõrkade kohtadega tegelemiseks ja parimate tavade leidmiseks aktivistide, kodanikuühiskonna ja demokraatia enda kaitsmisel on esmase tähtsusega hea koostöö kodanikuühiskonna, politsei ja asjaomaste institutsioonide vahel;
25. väljendab sügavat muret vägivalda ja vihkamise sagenemise pärast, mis on suunatud usuvähemustega ning rassismivastase võitlusega, feminismi ja LGBTIQ+ kogukonna õigustega tegelevate organisatsioonide ja aktivistide vastu;
26. tuletab meelde, et naiste õigustega ning vähemustega ja vähekaitsitud rühmadega, nagu LGBTIQ+ kogukonna liikmed, tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide patuoinaks tegemine ei ole üksikjuhtum, vaid see toimib ELi lepingu artikliga 2 kaitstavate põhiõiguste ettekavatsetud ja järkjärgulise lammutamisena ning moodustab osa soolise võrdõiguslikkuse vastase kampaania suuremast poliitilisest tegevuskavast; kutsub liikmesriike üles olema eriti ettevaatlikud algatuste suhtes, millega püütakse võtta tagasi selliseid omandatud õigusi, mille eesmärk on ennetada diskrimineerimist ja kaitsta inimesi diskrimineerimise eest ning edendada võrdsust;
27. kutsub komisjoni üles lisama oma teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise raamotsuse alusel loodavatesse aruannetesse viited inimõiguste kaitsjate vastu suunatud rünnakutele, kui jälgitakse ja hinnatakse kuriteoohvrite õiguste kaitsmist käsitlevaid ELi norme ja vahendeid ning vaadatakse läbi vaenukõne ja -kuritegude vastu võitlemist käsitlevaid ELi sätteid;
28. märgib, et liidul puuduvad praegu tõhusad menetlused piisavalt reageerimiseks, kui kodanikuühiskonna organisatsioonid teatavad, et liikmesriikide demokraatlikud standardid ja kodanikuühiskonna tegutsemisruum on ohus; nõuab, et luuakse ELi häiremehhanism, mis võimaldab kodanikuühiskonna organisatsioonidel ja inimõiguste kaitsjatel anda teada rünnakutest, registreerida hoiatusi, kaardistada suundumusi ning pakkuda ohvritele õigeaegset ja sihtotstarbelist abi; on seisukohal, et selline mehhanism parandaks ka teatamist liidu tasandil, annaks panuse komisjoni iga-aastasesse õigusriigi hindamisse ja aitaks üldiselt parandada teabe jagamist Euroopa üldsusega;
29. peab väga kahetsusväärseks, et ei komisjon ega nõukogu ei nõustunud Euroopa Parlamendi algatusega luua ELi demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanism, mida reguleeritaks parlamendi, komisjoni ja nõukogu institutsioonidevahelise kokkuleppega; tuletab meelde, et kodanikuühiskonna tegutsemisruumi jälgimine on tihedalt seotud demokraatia ja põhiõigustega ning et ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtuste jälgimise mehhanism on selles suhtes tervikliku lähenemisviisi jaoks parim vahend;
30. nõuab tungivalt, et komisjon kasutaks oma täidesaatvaid volitusi liikmesriikide vastu, kes piiravad põhjendamatult kodanikuühiskonna tegutsemisruumi ja rikuvad sel viisil ELi õigusakte, sealhulgas peaks komisjon kasutama rikkumismenetlust, õigusriigi raamistikku, uut õigusriigi tingimuste täitmist käsitlevat määrust ja ELi lepingu artiklis 7 sätestatud menetluskorda; palub komisjonil tagada kodanikuühiskonna aktiivne osalemine ja sisuline panus neisse protsessidesse ning tagada, et lõplike vahendite saajate ja toetusesaajate õigustatud huvid oleksid nõuetekohaselt kaitstud;
31. on seisukohal, et liikmesriigid ei tohiks kriminaliseerida ega muul moel negatiivselt mõjutada kodanikuühiskonna organisatsioonide registreerimist, tegevust, rahastamist ja piiriülest liikumist; tunneb sellega seoses muret, kuna mõnes liikmesriigis tõlgendatakse ELi sätteid viisil, mis võib viia kodanikuühiskonna organisatsioonide ja inimõiguste kaitsjate tegevuse kriminaliseerimiseni, eelkõige rände valdkonnas, ja sageli vastuolus komisjoni suunistega; palub liikmesriikidel teha lõpp otsingu- ja päästetegevuse ebaseaduslikule kriminaliseerimisele ja sellise tegevuse eest vastutusele võtmisele ning

Teisipäev, 8. märtsi 2022

nõuab tungivalt, et komisjon jälgiks sellega seoses aktiivselt asjaga seotud liikmesriikide tegevust ja võtaks nende vastu meetmeid; kordab samuti, et kõik osalejad, kes tegelevad rändajatega humanitaarsetel põhjustel ning osalevad otsingu- ja päästetegevuses, peavad järgima rahvusvahelise ja inimõigustealase õiguse üldpõhimõtteid ning neid põhimõtteid järgivaid kohaldatavaid Euroopa ja riiklikke õigusakte;

Kestlik ja mittediskrimineeriv juurdepääs ressurssidele

32. märgib, et rahastamisega seotud probleemide hulgas, millega kodanikuühiskonna organisatsioonid silmitsi seisavad, on piisavate rahastamisallikate puudumine, koormavad haldusmenetlused rahastamisele juurdepääsul, läbipaistvuse ja õigluse puudumine rahaliste vahendite eraldamisel ning piiravad rahastamiskõlblikkuse kriteeriumid;

33. juhib tähelepanu ÜRO resolutsiooni nr 2535 (2020) järeldustele, mille kohaselt on noorte suurem osalemine rahumeelsete ühiskondade loomisel ja säilitamisel otsustava tähtsusega;

34. rõhutab olulisi ja positiivseid jõupingutusi, mida noored saavad teha ja teevad demokraatlike ja rahumeelsete ühiskondade loomise nimel; kutsub seetõttu liikmesriike üles suurendama investeringuid noortes ja noorteorganisatsioonidesse; nõuab lisaks programmi „Erasmus+“ piisavat rahastamist, rõhutades selle rolli demokraatliku Euroopa loomisel;

35. nõuab tungivalt, et komisjon tuvastaks olemasolevad takistused ning teeks ettepaneku meetmete ja soovituste tervikliku kogumi kohta, et tagada kodanikuühiskonna organisatsioonide prognoositav, piisav ja tegevust soodustav rahastamine, sealhulgas nende toetava tegevuse ja järelevalvega seotud tegevuse rahastamine; rõhutab, et ELi poolt kodanikuühiskonna organisatsioonide rahastamisel tuleks vältida bürokraatiat;

36. on seisukohal, et avatus ja läbipaistvus on määrava tähtsusega kodanikuühiskonna organisatsioonide aruandekohustuse ja üldsuse usalduse loomisel seni, kuni need täidavad eesmärgi tagada õiguspärane avalik kontroll, ning et aruandlusnõuded on jätkuvalt vajalikud ja proportsionaalsed; mõistab hukka läbipaistvusmeetmete mis tahes viisil kuritarvitamise teatavate kodanikuühiskonna organisatsioonide häbimärgistamiseks;

37. rõhutab, kui oluline on tagada täiendavad rahastamisallikad, sealhulgas kõigi tasandite avalik-õiguslikelt asutustelt, erarahastajatelt, heategevuslikelt ja üksikisikutest annetajatelt, liikmemaksudest ja majandustegevuse eest saadud tulust ning kohalikest, piirkondlikest ja riiklikest allikatest, kuna see võib aidata kodanikuühiskonna organisatsioonidel vastu pidada võimalikele valitsuse poolsetele välisrahastamise piirangutele; kutsub liikmesriike ja ELi üles parandama kodanikuühiskonna organisatsioonide õiguskeskkonda ja lihtsustama nende juurdepääsu eri rahastamisallikatele, sealhulgas erasektori ja välisrahastusele; rõhutab, et rahastamine riiklikest vahenditest peaks hõlmama kõiki kodanikuühiskonna tegevusi, sealhulgas toetav tegevus, kohtuvaidlused ja järelevalve, haridus ja teadlikkuse parandamine, teenuste pakkumine ning suutlikkuse suurendamine ja koalitsioonide moodustamine, mis edendavad ja kaitsevad ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi; nõuab, et liikmesriigid ja EL tagaksid lisaks projektide rahastamisele ka põhitaristu rahastuse ja mitmeaastased rahastamistsükliid, et kindlustada kodanikuühiskonna kestlikkus;

38. mõistab hukka mis tahes vormis poliitilise või muul alusel diskrimineerimise riiklike vahendite eraldamisel ja sellest tuleneva heidutava mõju; kutsub liikmesriike üles tagama sellega seoses selged, läbipaistvad ja mittediskrimineerivad menetlused; mõistab hukka igas vormis piirangud rahastamise juurdepääsule, eriti need, mis on suunatud kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja aktivistidele, kes töötavad naiste, LGBTIQ+ kogukonna, vähemuste, rändajate ja pagulaste õiguste kaitsmise nimel;

39. rõhutab, et kodanikuühiskonna organisatsioonide temaatilistele kampaaniatele ei tohiks kehtestada rahastamispiiranguid valimiste või muude poliitiliste kampaaniatega kattumise ettekäändel; märgib, et sageli nõuavad kodanikuühiskonna organisatsioonidele kättesaadavad vahendid kaasrahastamist, mis omakorda võib tähendada, et toetusesaaja peab hankima osa nõutavatest vahenditest muudest allikatest, mis võib projektile või organisatsiooni tegevusele kahjulikult mõjuda; on seetõttu veendunud, et nõutava kaasrahastamise osakaal peaks olema mõistlikult piiratud ja et arvesse tuleks võtta erinevaid rahaks ümberarvestatavaid vahendeid;

40. taunib asjaolu, et riigiasutused delegeerivad avalike teenuste osutamise ülesanded kodanikuühiskonna organisatsioonidele sellistes valdkondades nagu eluase, tervishoid, haridus ja varjupaik, mis ületab riigiasutuste tasakaalustatud koostöö piirid mittetulundusühingutega, kellel on head kogemused asjaspepuutuvate isikutega ja nende heaks töötamisel, ning mida ei toetata piisavate lisavahenditega; rõhutab, et sellised delegerimistavad kasutavad kodanikuühiskonna ressursse

Teisipäev, 8. märtsi 2022

riigi kohustuste täitmiseks ega jäta kodanikuühiskonna organisatsioonidele kuigi palju võimalust avalikuks osalemiseks toetava tegevuse, strateegiliste kohtuvaidluste ja üldsuse harimise kaudu;

41. tunneb tõsist muret riiklikult organiseeritud valitsusväliste organisatsioonide esilekerkimise ning sellega seotud diskrimineerivate ja sageli läbipaistmatute riiklikest vahenditest rahastamise tavade pärast; hoiatab nende kahjuliku mõju eest demokraatialle ja kodanikuühiskonna pluralismile ja mitmekesisusele, kodanikuühiskonna organisatsioonide tajutavale õiguspärasusele ja seega kodanike valmisolekule näidata üles kodanikuaktiivsust; kutsub liikmesriike üles uurima kohaldatavaid õigusnorme rikkuvaid ja vihkamist õhutavaid rühmitusi ning võtma nende vastu meetmeid; rõhutab, et need võivad moonutada avalikku arutelu, mis võib õhustada demokraatia struktuuri;

42. nõuab tungivalt, et komisjon kehtestaks tingimused ja menetlused tagamaks, et kodanikuühiskonnale mõeldud ELi vahendeid antakse nii eelarve otsese kui ka jagatud täitmise puhul ainult organisatsioonidele, mis on valitsustest rangelt sõltumatud ja järgivad täielikult ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi; nõuab tungivalt, et komisjon tegeleks väidetega, mis puudutavad ELi rahaliste vahendite diskrimineerivat jaotamist kodanikuühiskonna organisatsioonidele, ning võtaks asjakohaseid meetmeid tagamaks, et ELi rahastamine ei toeta riiklikult organiseeritud valitsusväliste organisatsioonide;

43. kiidab heaks kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmi vastuvõtmise suurema, 1,55 miljardi eurose eelarvega ajavahemikuks 2021–2027, ning tunnustab seda kui sisukat reaktsiooni ELi kodanikuühiskonna ees seisvatele väljakutsetele ja esimest sammu ELis kodanikuühiskonna organisatsioonide toetamise süsteemsema raamistiku loomise suunas; kutsub komisjoni üles aktiivselt konsulteerima kodanikuühiskonna organisatsioonidega tööprogrammide ja rahastamismehhanismide määratlemisel, et tagada läbipaistvus, paindlikkus ja kasutajasõbralikkus; väljendab heameelt toetuste ümberjaotamise mehhanismide üle liidu väärtuste tegevussuuna raames; rõhutab, kui oluline on tagada piisav rahastamine järelevalvega, toetava tegevusega ja kohtuvaidlustega seotud tegevuseks ning suutlikkuse suurendamiseks, kuna need suurendavad kodanikuühiskonna organisatsioonide panust ELi väärtuste ja põhiõiguste kaitsmiseks; kutsub komisjoni üles tagama rahaliste vahendite eraldamise, et toetada kodanikuühiskonna organisatsioone nende ülesannete ja rolli elluviimisel erinevates poliitikavaldkondades; nõuab konkreetset erakorralist rahastamist ja praktilist toetust kodanikuühiskonna osalejatele ja inimõiguste kaitsjatele, kelle põhiõiguseid võidakse rikkuda;

44. kutsub komisjoni üles kahekordistama oma jõupingutusi suurendamiseks kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmis ja muudes keskselt hallatavates fondides, sealhulgas täiendava lihtsustamise, paindlikumate rahastamiskõlblikkuse kriteeriumide ning sihipärase teabe ja koolitamise kaudu; kutsub komisjoni üles tõhustama liikmesriikide tavade järelevalvet ja andma soovitusi, kuidas suurendada kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist jagatud eelarve täitmise raames hallatavates programmides; kutsub komisjoni üles kodanikuühiskonna organisatsioone paremini kaasama ja koolitama ELi vahendite kasutamise järelevalves liikmesriikide tasandil;

45. on seisukohal, et eelarvetoetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele ei tuleks mitte ainult kavandada, vaid ka edendada ja toetada kõigis ELi programmides; avaldab kahetsust, et Euroopa taastepakett ei olnud peale ettevõtjate ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate suunatud ka konkreetset kodanikuühiskonna organisatsioonidele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et kodanikuühiskonna organisatsioonid oleksid pidevalt kaasatud riiklike taaste- ja vastupidavuskavade ning muude jagatud eelarve täitmise vahendite rakendamisse ja jälgimisse, ning kontrollima, kas riiklikud majanduse elavdamise kavad toetavad kodanikuühiskonna organisatsioonide rahastamisvajadusi; kutsub komisjoni üles tagama, et kodanikuühiskonna organisatsioonidele ei avalda negatiivset mõju rahastamise lõpetamine õigusriigi tingimuste täitmist käsitleva määruse alusel või mitmeaastase finantsraamistiku fondides ja programmides või taaste- ja vastupidavusraha sisalduvate tingimuste alusel, mis seavad rahastamise saamise eeltingimuseks õigusriigi ja mittediskrimineerimise põhimõtte austamise, nähes rahastamise suunamiseks kodanikuühiskonna organisatsioonidele ette konkreetsed viisid, mis on kohandatud nende tegutsemiskeskonnale;

46. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et ELi vahendeid antakse ainult organisatsioonidele, mis on valitsustest rangelt sõltumatud ja järgivad täielikult ELi väärtusi;

47. mõistab hukka teatavate liikmesriikide katsed kehtestada piiranguid välisrahastusele ja sellega seotud avaldatud poliitilised narratiivid, ning meetmed, mida nad on võtnud kodanikuühiskonna organisatsioonide häbimärgistamise või ahistamise eesmärgil; tuletab meelde, et Euroopa Liidu Kohus leidis, et need rikuvad kapitali vaba liikumist ja

Teisipäev, 8. märtsi 2022

ühinemisvabadust; kutsub komisjoni üles jätkuvalt algatama sellega seoses rikkumismenetlusi ja taotlema süstemaatilisel ajutiste meetmete kohaldamist; kutsub komisjoni üles kaardistama välismaise rahastamise piiranguid kogu liidus, et tagada Euroopa Liidu Kohtu poolt taaskinnitatud põhimõtete tulemuslik järgimine kõigis liikmesriikides;

48. rõhutab maksusoodustuste tähtsust eraannetuste suurendamisel; ergutab liikmesriike selliseid skeme edasi arendama; kutsub komisjoni üles kaardistama parimad tavad ja koostama soovitusi; tunnistab, et kodanikuühiskonna organisatsioonidele on oluline järgida liikmesriigi õigusnorme maksustamise ja rahapesuvastase võitluse valdkonnas, kuid rõhutab, et neid õigusnorme ja rahastamise läbipaistvust üldiselt ei tohi kuritarvitada kodanikuühiskonna organisatsioonide tegevuse takistamiseks või nende liikmete ja annetajate heidutamiseks;

49. tuletab meelde, et ühinemisvabaduse rahvusvahelised standardid nõuavad, et ametiasutused kohaldaks eeldust, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel on vabadus taotleda ja saada rahastust mis tahes allikast, ning eeldust, et nende tegevus on seaduslik, kusjuures piirangud on võimalikud juhul, kui need on ette nähtud õigusaktidega, taotlevad õiguspäraseid eesmärgi ja on demokraatlikus ühiskonnas vajalikud kõnealuste eesmärkide saavutamiseks;

50. kutsub komisjoni üles koostama suuniseid piiriüleste annetuste suhtes kohaldatava mittediskrimineerimise ja kapitali vaba liikumise põhimõtte kohta; rõhutab, et avalike huvide mõiste määratluse ühtlustamine võimaldaks vastastikust tunnustamist ja võrdset kohtlemist piiriüleste annetuste ja selle avalikes huvides tegutsemise staatusega seotud hüvitiste suhtes; nõuab ELi tasandil avalike huvide mõiste määratlemist, sest see suurendaks piiriüleste annetusi, kuivõrd see võimaldaks vastastikku tunnustada avalikes huvides tegutsemise staatust ja võrdset kohtlemist sellega seotud eeliste puhul; kutsub komisjoni üles võtma meetmeid, et kõrvaldada takistused piiriülesest heategevusest ja tagada annetuste piiriülene võrdne kohtlemine kooskõlas Euroopa Liidu Kohtu otsustega;

Kodanikuühiskonna dialoog ja osalemine poliitikakujundamises

51. rõhutab kodanikuühiskonna dialoogi tähtsust teadlikus poliitikakujundamises ning rõhutab, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel on keskne roll kõigil tasanditel vahendajana kodanike ja ametiasutuste vahel, kus nad tagavad struktureeritud dialoogi; rõhutab, kui oluline on kodanikuühiskonna organisatsioonide järjepidev kontakt kodanikega, sealhulgas tõrjutud või vähekaitsitud rühmadega, ning tunnistab nende eksperditeadmisi, annab neile kodanikuühiskonna dialoogis määrava rolli ja rõhutab nende organisatsioonide tegevust kõige kaugemal asuvate inimeste võimendamisel, et need saaksid osaleda ja väljendada oma muresid, teostades samas demokraatlikku kontrolli avaliku sektori tegevuse üle ja tagades selle eest vastutuse võtmise;

52. tunneb heameelt mõnede liikmesriikide positiivsete sammude üle, milleks on uued kodanikuühiskonna dialoogi strateegiad ja kodanikuühiskonna nõuandekomiteed; mõistab siiski hukka tavad, mis sihilikult takistavad kodanikuühiskonna organisatsioonide osalemist, nagu nende väljajätmine avalikest tegevustest, läbipaistmatute kõikehõlmavate seaduste kasutamine ja kiirendatud parlamentaarsed toimingud, mis eiravad konsulteerimis- ja arutelukohustusi;

53. tuletab meelde, et COVID-19-ga seotud meetmete kiireloomulisus piiras sageli veelgi kodanikuühiskonna organisatsioonide juurdepääsu otsuste tegemisele; märgib siiski mitmes liikmesriigis tehtud jõupingutusi selle vastu võitlemiseks;

54. peab kahetsusväärseks, et kodanikuühiskonna dialoog jääb sageli ajutiseks protsessiks; kutsub liikmesriike üles töötama välja ühtsed poliitikaraamistikud, mis tagavad struktureeritud, prognoositavad ja pikaajalised protsessid, kaasava osalemise ja süstemaatilise läbivaatamise, ning eraldama asjakohased vahendid, sealhulgas ametnike koolitamiseks; kutsub komisjoni üles esitama soovitusi, mis on koostatud tihedas koostöös kodanikuühiskonnaga ja põhinevad olemasolevate tavade analüüsil;

55. on seisukohal, et kõik ELi institutsioonid peaksid läbi vaatama kodanikuühiskonna organisatsioonidega tehtava koostöö tingimused kooskõlas ELi lepingu artikliga 11, et tagada kodanikuühiskonna organisatsioonidega avatud, läbipaistev, sisukas ja korrapärane dialoog, mis tugineb võrdsetele alustele teiste sidusrühmadega; palub komisjonil kaaluda kõigi peamiste institutsioonide vahel institutsioonidevahelise kokkuleppe sõlmimist kodanikuühiskonna dialoogi kohta, mis hõlmaks kõiki liidu poliitika valdkondi, aga ka valdkonnaüleseid tegevusi, nagu kõne olukorrast Euroopa Liidus või Euroopa tuleviku konverents;

56. on sellega seoses seisukohal, et Euroopa Parlamendi president võiks määrata ühe oma asepresidendi pidama kodanikuühiskonna organisatsioonidega avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi; julgustab fraktsioone looma oma kodanikuühiskonna dialoogi struktuure;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

57. nõuab eelkõige, et Euroopa Komisjon taastaks oma konsultatsiooniprotsessides tasakaalu ettevõtete huvide esindajate ja teiste huvide, näiteks töötajate õiguste, sotsiaalsete õiguste ja keskkonnakaitse esindajate vahel, ning võtaks rangemad kaitsemeetmed lobitegevuse vastu, mis on vastuolus õiglase ja läbipaistva dialoogiga;

58. kutsub liikmesriike, ELi institutsioone üldiselt ja eelkõige komisjoni üles tagama kodanikuühiskonnaga tiheda konsulteerimise kodanikuühiskonda potentsiaalselt mõjutavate õigusaktide ettevalmistamisel või läbivaatamisel;

59. võtab teadmiseks, et ühele komisjoni asepresidendile pandi kohustus pidada kodanikuühiskonnaga avatud, läbipaistvat ja korrapärast dialoogi; rõhutab, et kodanikuühiskonna dialoogiga tuleks edasi liikuda; kutsub komisjoni eelkõige üles kaaluma igas peadirektoraadis spetsiaalsete kontaktpunktide loomist, et võimaldada kodanikuühiskonnal olla tihedas kontaktis komisjoni asepresidendiga; peab oluliseks, et paljudele kodanikuühiskonna organisatsioonidele antaks läbipaistva valikuprotsessi kaudu oluline roll eksperdirühmades ja komisjoni abistavates nõuandvates kogudes ning et tuuakse esile kodanikuühiskonna organisatsioonid, mis esindavad vähekaitsitud ja alaesindatud rühmi;

60. kutsub komisjoni üles tõhustama ELi vahendeid rakendavate riiklike programmide määratlust ning ELi strateegiate ja tegevuskavade rakendamist liikmesriikides, et ergutada liikmesriike kehtestama kodanikuühiskonna organisatsioonide tulemuslikku osalemist ja looma tulemuslikke kodanikuühiskonna dialoogi mehhanisme; nõuab suurendatud kodanikuühiskonna osalust Euroopa poolaasta protsessis ja Euroopa taastepaketi järelevalves;

61. kiidab heaks Euroopa noorteaasta kui võimaluse veelgi edendada kodanike osalust ja dialoogi demokraatlikus ühiskonnas;

62. kohustub tagama selle raporti tõelised järeelmeetmed ning kutsub komisjoni ja nõukogu üles võtma sama kohustust;

o

o o

63. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

P9_TA(2022)0057

Kultuuri, hariduse, meedia ja spordi roll rassismivastases võitluses**Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon kultuuri, hariduse, meedia ja spordi rolli kohta rassismivastases võitluses (2021/2057(INI))**

(2022/C 347/02)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle preambuli teist, neljandat, viiendat, kuuendat ja seitsmendat taanet, samuti selle lepingu artiklit 2, artikli 3 lõike 3 teist lõiku ja artiklit 6,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 10 ja 19,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 2, 3, 4, 5 ja 21,
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast, sealhulgas võrdseid võimalusi ja vastavat tegevuskava käsitlevat kolmandat põhimõtet,
- võttes arvesse nõukogu 29. juuni 2000. aasta direktiivi 2000/43/EÜ, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõte sõltumata isikute rassilisest või etnilisest päritolust ⁽¹⁾ (rassilise võrdõiguslikkuse direktiiv),
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ⁽²⁾,
- võttes arvesse rassismi, ksenofoobia ja muus vormis sallimatusega võitlemise ELi kõrgetasemelise tööühma moodustamist 2016. aasta juunis,
- võttes arvesse komisjoni 22. mai 2018. aasta teatist „Tugevama Euroopa väljakujundamine: noorte-, haridus- ja kultuuripoliitika roll“ (COM(2018)0268),
- võttes arvesse komisjoni 18. septembri 2020. aasta teatist „Võrdõiguslik liit: ELi rassismivastane tegevuskava 2020–2025“ (COM(2020)0565),
- võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2020. aasta teatist „Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks“ (COM(2020)0784),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiivi 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (audiovisuaalmeedia teenuste direktiiv) ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrust (EL) 2021/817, millega luuakse liidu haridus- ja koolitus-, noorte- ning spordiprogramm „Erasmus+“ ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrust (EL) 2021/818, millega luuakse programm „Loov Euroopa“ (2021–2027) ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 180, 19.7.2000, lk 22.

⁽²⁾ EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

⁽³⁾ ELT L 95, 15.4.2010, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 189, 28.5.2021, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 189, 28.5.2021, lk 34.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrust (EL) 2021/888, millega luuakse Euroopa solidaarsuskorpuse programm ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/692, millega luuakse kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programm ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse nõukogu 12. märtsi 2021. aasta soovitusromade võrdõiguslikkuse, kaasamise ja osalemise kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse nõukogu 28. novembri 2008. aasta raamotsust 2008/913/JSK teatud rassismi ja ksenofoobia vormide ja ilmingute vastu võitlemise kohta kriminaalõiguse vahenditega ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 9. juuni 2020. aasta aruannet põhiõiguste kohta ning selle 5. detsembri 2017. aasta ELi vähemuste ja diskrimineerimise teist uuringut ning sellega seotud 23. novembri 2018. aasta aruannet ja 15. novembri 2019. aasta kokkuvõtet „Being Black in the EU“ (Mustanahalisena ELis), milles kirjeldatakse Aafrika päritolu inimeste rassilise diskrimineerimise ja rassistliku vägivalda kogemusi ELis,
- võttes arvesse komisjoni 12. novembri 2020. aasta teatist „Võrdõiguslikkuse liit: LGBTIQ-inimeste võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0698),
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2021. aasta teatist „Võrdõiguslik liit. Puetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030“ (COM(2021)0101),
- võttes arvesse nõukogu 15. novembri 2018. aasta järeldusi kultuurivaldkonna töökava (2019–2022) kohta ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse 7. oktoobri 2020. aasta romade võrdõiguslikkust, kaasamist ja osalemist käsitlevat ELi strateegilist raamistikku aastateks 2020–2030,
- võttes arvesse komisjoni 5. oktoobri 2021. aasta teatist „ELi strateegia antisemitismi vastu võitlemiseks ja juudi eluviisi edendamiseks (2021–2030)“ (COM(2021)0615),
- võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni George Floyd'i surmale järgnenud rassismivastaste meelevalduste kohta ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitusromade võrdõiguslikkust, kaasamist ja osalemist käsitlevat ühiste väärtuste, kaasava hariduse ja õpetamise Euroopa mõõtme edendamist ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse oma 26. märtsi 2019. aasta resolutsiooni Aafrika päritolu inimeste põhiõiguste kohta Euroopas ⁽¹³⁾,
- võttes arvesse oma 17. septembri 2020. aasta resolutsiooni romasid käsitlevate riiklike integratsioonistrateegiade rakendamise ja roma päritolu inimeste suhtes Euroopas levinud negatiivsete hoiakute vastu võitlemise kohta ⁽¹⁴⁾,

⁽⁶⁾ ELT L 202, 8.6.2021, lk 32.

⁽⁷⁾ ELT L 156, 5.5.2021, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT C 93, 19.3.2021, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT L 328, 6.12.2008, lk 55.

⁽¹⁰⁾ ELT C 460, 21.12.2018, lk 12.

⁽¹¹⁾ ELT C 362, 8.9.2021, lk 63.

⁽¹²⁾ ELT C 195, 7.6.2018, lk 1.

⁽¹³⁾ ELT C 108, 26.3.2021, lk 2.

⁽¹⁴⁾ ELT C 385, 22.9.2021, lk 104.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- võttes arvesse oma 11. märtsi 2021. aasta resolutsiooni laste õiguste kohta seoses ELi lapse õiguste strateegiaga ⁽¹⁵⁾,
- võttes arvesse rikkumismenetlusi „Rassilist võrdõiguslikkust käsitleva direktiivi nõuete täitmata jätmise kohta – roma laste diskrimineerimine hariduses“ (rikkumised nr 20142174, 20152025 ja 20152206),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ⁽¹⁶⁾,
- võttes arvesse oma 23. novembri 2021. aasta resolutsiooni ELi spordipoliitika kohta – hinnang ja võimalikud tulevikusuundumused ⁽¹⁷⁾,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid (tehisintellekti käsitlev õigusakt) ja muudetakse teatavaid liidu õigusakte (COM(2021)0206),
- võttes arvesse oma 11. novembri 2021. aasta resolutsiooni Euroopa haridusruumi kohta: ühine terviklik käsitlus ⁽¹⁸⁾,
- võttes arvesse liidu sisepoliitika peadirektoraadi struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakonna 2021. aasta oktoobris koostatud uuringut kultuuri, hariduse, meedia ja spordi rolli kohta rassismivastases võitluses,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni üldisi poliitilisi soovitusi rassismi ja sallimatuse vastu, eelkõige 15. detsembri 2006. aasta soovitus nr 10 rassismi ja diskrimineerimise vastu võitlemise kohta koolihariduses ja koolihariduse kaudu,
- võttes arvesse rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni (ECRI) 27. septembri 2019. aasta tegevuskava tulemusliku võrdõiguslikkuse saavutamiseks,
- võttes arvesse komisjoni kuuendat hinnangut internetis leviva vihakõne vastase võitluse tegevusjuhendi kohta,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärkide kümnendat eesmärki, mis on ebavõrdsuse vähendamine riikides ja nende vahel,
- võttes arvesse Euroopa tuleviku konverentsi,
- võttes arvesse audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma 2021. aasta oktoobris esitatud soovitusi uue desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi kohta,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni raportit (A9-0027/2022),

A. arvestades, et diskrimineerimine ja rassism kahjustavad inimväärikust, eluvõimalusi, jõukust, heaolu ja sageli ohutust; arvestades, et rassistlikud stereotüübid kalduvad ühelt põlvkonnalt teisele edasi minema; arvestades, et diskrimineerimine rassilise või etnilise päritolu alusel on ELis keelatud; arvestades, et rändajad, pagulased ja varjupaigataotlejad kannatavad muu hulgas rassismi ja diskrimineeriva käitumise all;

⁽¹⁵⁾ ELT C 474, 24.11.2021, lk 146.

⁽¹⁶⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 21.

⁽¹⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0463.

⁽¹⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0452.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- B. arvestades, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti ⁽¹⁹⁾ andmetel on rassiline diskrimineerimine ja ahistamine endiselt kogu Euroopa Liidus levinud; arvestades, et eriti rassilisi, usulisi ja etnilisi vähemusi kiusatakse liiga sageli taga, nende suhtes rakendatakse vägivalda, rassilist ja etnilist profiilianalüüsi, sealhulgas õiguskaitseasutuste poolt, ning vaenukõnet nii internetis kui ka väljaspool seda; arvestades, et ohvrid ei teata enamikust vihast ajendatud rassistlikest ja ksenofoobsetest juhtumitest ⁽²⁰⁾; arvestades, et rassilised ja etnilised vähemused kogevad ELis struktuurset diskrimineerimist ja mõnel juhul segregatsiooni teatud igapäevaelu valdkondades, nagu eluase, tervishoid, tööhõive, haridus ja kohtusüsteemid;
- C. arvestades, et ELi rassismivastases tegevuskavas (2020–2025) viidatakse struktuursele rassismile kui diskrimineerivale käitumisele, mida võib kasutada sotsiaalsetes, finants- ja poliitilistes institutsioonides, mõjutades seeläbi võimu ja poliitikakujundamise hoobasid;
- D. arvestades, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo määratleb struktuurse diskrimineerimise kui reeglid, normid, rutiinid ning hoiakute ja käitumise mustrid institutsioonides ja muudes ühiskondlikes struktuurides, mis takistavad rühmadel või üksikisikutel saavutada samu õigusi ja võimalusi, mis on enamikule elanikkonnale kättesaadavad;
- E. arvestades, et rändajatel, pagulastel, poliitilistel varjupaigataotlejatel ning rassiliste, usuliste ja etniliste vähemuste liikmetel on piiratud juurdepääs tööturule ja neid kasutatakse sageli tööalaselt ära;
- F. arvestades, et on tõendatavalt selge, et kvaliteetsete andmete kogumine on üks tulemuslikumaid viise sotsiaalsete probleemide kvantitatiivseks ja kvalitatiivseks analüüsimiseks ning et see on oluline selleks, et kavandada, kohandada, jälgida ja töötada välja tõenditel põhinevaid avaliku poliitika lahendusi nendele probleemidele;
- G. arvestades, et teatavad arvamused ja poliitikud kogu ELis võtavad omaks rassistlike ja ksenofoobseid hoiakuid, edendades sotsiaalset kliimat, mis soodustab rassismi, diskrimineerimise ja vaenuritegude levikut; arvestades, et seda keskkonda soodustavad veelgi äärmuslikud liikumised, nagu fašistlikud ja paremäärmuslikud liikumised, mille eesmärk on meie ühiskondi lõhestada; arvestades, et need teod on vastuolus Euroopa ühiste väärtuste ning demokraatia ja võrdsuse ideaalidega, mida kõik liikmesriigid on kohustunud järgima;
- H. arvestades, et paljud vähemusrühmad peavad taluma politseivägivalda, sealhulgas kollektiivset karistamist ja rassilist profileerimist; arvestades, et selle nähtusega võitlemiseks on vaja erimeetmeid; arvestades, et õigusriigi ja kriminaalõiguse puuduste tõttu on politseivägivalda ohvritel ebapiisav kaitse ja juurdepääs õiguskaitsele ning nad seisavad sageli silmitsi riigiasutuste tagakiusamisega; arvestades, et etniliste ja rassiliste vähemuste vastu suunatud rassism on viinud vägivalda ja tapmiseni;
- I. arvestades, et viis, kuidas inimesi meedias kujutatakse, olenemata nende rassilisest või etnilisest taustast, võib tugevdada rassilise tähendusega negatiivseid stereotüüpe; arvestades, et kultuurisektoril ja meedial on võimalus edendada kaasatust, võidelda rassismiga ja astuda selliste stereotüüpide vastu;
- J. arvestades, et meie ühiskonnas tuleb tugevdada võitlust nii otsese kui ka varjatud rassismi ja diskrimineerimise vastu internetis ja väljaspool seda ning see on jagatud vastutus; arvestades, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid peavad täiendavalt kaaluma, pühenduma ja jätkama tööd, et võidelda struktuurse rassismi ja diskrimineerimise vastu, millega seisavad silmitsi paljud vähemusrühmad;
- K. arvestades, et desinformatsioon on sageli suunatud vähemuste vastu ja õhutab sotsiaalseid rahutusi; arvestades, et tasakaalustatud narratiive edendav sõltumatu ja pluralistlik meedia aitab edendada kaasavat ühiskonda;

⁽¹⁹⁾ ELi Põhiõiguste Ameti uuring „Second European Union minorities and discrimination survey – main results“ (Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise teine uuring: peamised tulemused), 6. detsember 2017; „Second European Union minorities and discrimination survey: Muslims – selected findings“ (Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise teine uuring: moslemid – valitud tulemused), 21. september 2017; „Experiences and perceptions of antisemitism – second survey on discrimination and hate crime against Jews in the EU“ (Kogemused ja arusaamad antisemitismist – teine uuring juutide vastu suunatud diskrimineerimise ja vihakuritegude kohta ELis), 10. detsember 2018; „Second European Union minorities and discrimination survey: Roma – selected findings“ (Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise teine uuring: romad – valitud tulemused), 29. november 2016; „Second European Union minorities and discrimination survey: being Black in the EU“ (Euroopa Liidu vähemuste ja diskrimineerimise teine uuring: mustanahalisena ELis), 23. november 2018;

⁽²⁰⁾ Samas.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- L. arvestades, et solidaarsus ning inimeste ja teiste inimeste austamine on põlvest põlve edasiantavad väärtused; arvestades, et kooliharidusel on selles protsessis oluline roll;
- M. arvestades, et juurdepääs haridusele ja haridustaseme saavutamine on kogu Euroopas teisest rassist kogukondade jaoks probleem; arvestades, et segregatsioon hariduses on Euroopas endiselt ulatuslik probleem; arvestades, et mõnes liikmesriigis jätkub laste paigutamine segregeeritud koolidesse ning diskrimineeriv tava paigutada etniliste ja rassiliste vähemuste lapsed vaimupuudega laste koolidesse;
- N. arvestades, et koolidel on oluline roll kogemuste andmisel mitmekesisuse väärtuse kohta, kaasatuse edendamisel, rassismi vastu võitlemisel ning rassiliste stereotüüpide ja eelarvamuste vähendamisel;
- O. arvestades, et laste ja noorte jaoks on oluline näha, et nad on esindatud kogu ühiskonnas, sealhulgas neile antavas hariduses, kultuuri- ja spordiklubides ning tegevuses, milles nad osalevad, ning internetis ja meedias, mida nad tarbivad;
- P. arvestades, et kuigi spordil on ühiskonna-, kultuuri- ja hariduselus keskne roll ning spordil on võime ühendada mitmesugustest rassidest, rahvustest ja religioonidest pärit inimesi ning kuigi seda saab kasutada kogukondade kokkuviiamiseks ning võrdsuse, juurdepääsetavuse ja austuse väärtuste loomiseks, on spordiüritustel ja spordis üldiselt kogu Euroopas korduvalt esinenud rassistlike vahejuhtumiteid ning palju rassismiga seotud probleeme; arvestades, et spordiga seotud rühmades esinev radikaliseerumine tuleb kindlaks teha ja selle vastu võidelda;
- Q. arvestades, et COVID-19 pandeemia negatiivsed tagajärjed on ebaproportsionaalselt mõjutanud rassiliste ja etniliste vähemuste kogukondi, tekitades, tõstes esile ja süvendades ebavõrdsust, sealhulgas kultuuris, meedias, hariduses ja spordis; arvestades, et vihast ajendatud ahistamine ja vaenukirited saenesid COVID-19 pandeemia puhkemisel märkimisväärselt;

Üldine taust

1. rõhutab, et rassism eksisteerib kõigis meie igapäevaelu valdkondades ja võib esineda mitmel kujul; nõuab selles küsimuses nulltolerantsi; tunnistab, et erinevad rühmad, kogukonnad ja üksikisikud kannatavad rassismi, ksenofoobia ja diskrimineerimise all; tunnistab, et igal rassismi erivormil on erisusi, kusjuures teatud rassismivormid on mõnes liikmesriigis ajalooliste või poliitiliste tegurite tõttu silmapaistvamad kui teised;
2. tunnustab ELi rassismivastast tegevuskava; väljendab heameelt selle üle, et lisatud on eraldi jaotis hariduse kohta ning konkreetsed viited meediale, spordile ja kultuurile; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma vastu tervikliku lähenemisviisi ning tagama piisavad rahalised vahendid ja vahendid, et täita kavas võetud kohustused, ilma et see piiraks olemasolevate programmide ja meetmete rahastamist, kaitstes samal ajal Euroopa väärtusi;
3. kutsub komisjoni üles tagama, et rassismivastasele koordinaatorile eraldataks piisavad ressursid ja et rassilise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise ELi poliitikas jagataks kõigi peadirektoraaide vahel;
4. ootab ELi kehtiva õigusraamistiku hindamist diskrimineerimise, rassismi, ksenofoobia ja muud liiki sallimatuse vastu võitlemiseks; kutsub komisjoni üles hindama selle raamistiku rakendamist, tegema kindlaks, kuidas seda vajaduse korral parandada, ning osalema korrapärasel dialoogil ja parimate tavade vahetamises liikmesriikide ja sidusrühmadega, eelkõige nendega, kes esindavad rassismist ja rassilisest diskrimineerimisest mõjutatud inimeste muresid;
5. tuletab meelde, et riiklikud tegevuskavad on tulemuslik vahend rassismile, rassilisele ja etnilisele diskrimineerimisele ning nendega seotud sallimatusele reageerimiseks liikmesriikides, kuna need võimaldavad võtta konkreetseid meetmeid konkreetsete olukordade lahendamiseks; peab kahetsusväärseks asjaolu, et sellised kavad on olemas ainult 15 liikmesriigis⁽²¹⁾; nõuab tungivalt, et komisjon avaldaks rassismi ja rassilise diskrimineerimise vastaste riiklike tegevuskavade rakendamiseks kavandatud ühised juhtpõhimõtted ning muud vahendid, mis aitavad kaasa riiklikul tasandil tehtavatele jõupingutustele; nõuab, et nende kavade väljatöötamisse lisataks konkreetsed eesmärgid, mis kajastavad ühiskonna täielikku mitmekesisust kultuuris, hariduses, meedias ja spordis; peab sellega seoses vajalikuks koguda ja vahetada parimaid tavasid liikmesriikide vahel, et hõlbustada nende riiklike tegevuskavade väljatöötamist ja edendada kogemuste vahetamist riiklike ametite vahel;

⁽²¹⁾ Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti 9. juuni 2020. aasta aruande kohaselt alates 2019. aastast.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

6. väljendab heameelt konkreetsete ELi suuniste avaldamise ja rakendamise üle rassilisel või etnilisel päritolul põhinevate võrdõiguslikkuse andmete kogumise kohta, nagu need on määratletud rassilise võrdõiguslikkuse direktiivis kui vabatahtlikud ja anonüümsed andmed, mis tagavad isikuandmete kaitse, enesemääramise ja konsulteerimise asjaomaste kogukondadega; kutsub liikmesriike üles kohandama riiklikku statistikat ja kõrvaldama takistused, hõlbustama ja parandama vajaduse korral võrdõiguslikkust käsitlevate kvaliteetsete usaldusväärsete, liigendatud ja riigipõhiste andmete süstemaatilist kogumist, et teha kindlaks rassismi ja diskrimineerimise algpõhjused ja teha tööd selle vastu võitlemiseks ning toetada tõendus põhiseaduse poliitikat nii riiklikul kui ka ELi tasandil; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kasutama neid andmeid rassilise õigluse saavutamise poliitika väljatöötamiseks ja selleks, et need andmed oleksid üldsusele kättesaadavad, austades samal ajal täielikult põhiõigust eraelu puutumatusele, isikuandmete kaitset ja asjaomaseid ELi õigusakte, sealhulgas rassilise võrdõiguslikkuse direktiivi, isikuandmete kaitse üldmäärust⁽²²⁾ ja kavandatavat e-privatsuse määrust⁽²³⁾ ning asjakohaseid riiklikke õigusraamistikke;
7. väljendab heameelt pühendumise üle mitmekesisusele ja kaasamisele programmides „Erasmus+“, „Loov Euroopa“, Euroopa solidaarsuskorpuses, kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmis, algatuses „Uus Euroopa Bauhaus“, ESF+is ja Euroopa noortegarantiis; rõhutab vajadust süstemaatiliselt jälgida ja analüüsida iga programmi panust rassismivastasesse võitlusesse ning koostada ülevaade headest tavadest; kutsub komisjoni üles tagama, et hiljuti avaldatud kaasamisstrateegiad integreeritakse kõikidesse asjaomastesse ELi programmidesse ning haridus-, kultuuri-, meedia- ja spordialgatusesse, ning jälgima nende rakendamist ja mõju;
8. tunneb heameelt selle üle, et komisjon tunnistab vajadust valdkondadevahelise lähenemisviisi järele poliitika kujundamisel; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama asjakohaste rassismivastaste eesmärkide elluviimist kõigis poliitikavaldkondades;
9. märgib murega, et nõukogus puudub kokkulepe komisjoni 2. juuli 2008. aasta ettepaneku suhtes võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puuetest, vanusest või seksuaalsest sättumusest⁽²⁴⁾; nõuab tungival, et liikmesriigid jõuaksid selles küsimuses võimalikult kiiresti ühisele seisukohale; toetab komisjoni nõukogus kõnealuse ettepaneku vastuvõtmiseks vajaliku ühehäälsuse saavutamiseks vajalike edusammude soodustamisel;
10. ergutab jätkama koostööd rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa Komisjoni, liikmesriikide võrdõiguslikkust edendavate asutuste, valitsusväliste organisatsioonide ning valitsuste ja sidusrühmade vahel, eelkõige nende vahel, kes esindavad rassismist ja rassilisest diskrimineerimisest mõjutatud üksikisikute ja rühmade muresid; kutsub eelkõige liikmesriike üles täielikult rakendama rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni soovitusi;
11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama oma toetust ÜRO Tsivilisatsioonide Liidule, et tugevdada rahvusvahelist, kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi ja koostööd;
12. rõhutab, et piiratud juurdepääs tehnoloogiale ja digitaalsele taristule hariduses, kultuuris, meedias ja spordis võib tekitada uut diskrimineerimise ja ebavõrdsuse vormi, millega komisjon ja liikmesriigid peavad nõuetekohaselt ja kiiresti tegelema;
13. kutsub liikmesriike üles seadma sisse abitelefone, vahendusasutusi ja personalikoolitust, et tegeleda nõuetekohaselt vägivald või muude rassilist või etnilist laadi vahejuhtumitega hariduses, kultuuris, meedias ja spordis ning nendest teatada;
14. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja tõhustatud strateegia, et edendada maa-, mägi- ja eraldatud piirkondadest pärit inimeste, eelkõige noorte ja naiste integreerimist haridusse, kultuuri, meediasse ja spordisse, arendades samal ajal kohalikku ja kohandatut taristut ja investeerides sellesse;
15. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja sidusa tegevuskava, et tegeleda nõuetekohaselt diskrimineerimise ohuga, millega puutuvad kokku liikuvad töötajad ja eelkõige nende lapsed, sealhulgas piiratud juurdepääs kvaliteetsele haridusele, kultuurile, meediale ja spordile;

⁽²²⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁽²³⁾ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse eraelu austamist ja isikuandmete kaitset elektroonilise side puhul (COM(2017)0010).

⁽²⁴⁾ COM(2008)0426.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

Kultuur

16. rõhutab, et Euroopa ühiskonnad on koduks kasvavale kultuurilisele mitmekesisusele ning üha suuremale osale välismaal sündinutest ja nende järeltulijatest; on veendunud, et kultuur, haridus ja sport on üliolulised, et edendada avatud ja kõigile vastuvõetavat ühiskonda; peab oluliseks tunnustada nende inimeste panust ja pärandit Euroopa kultuuris ja teadmistes kogu ajaloo jooksul;
17. tunnistab, et rassism on ühiskonnas sügavalt juurdunud ja tihedalt seotud selle kultuuriliste juurte, pärandi ja sotsiaalsete normidega; rõhutab seetõttu olulist rolli, mida kultuur võib ja peab täitma diskrimineerimise ja rassismi vastu võitlemisel ning sotsiaalse kaasatuse, mitmekesisuse, võrdsuse ja sallivuse edendamisel; rõhutab kultuuridevahelise õppe edendamise tähtsust;
18. märgib eri kogukondade tohutut panust Euroopa kultuurilisesse ja keelisesse mitmekesisusse;
19. peab kahetsusväärseks, et vähemuste kultuurielus osalemisel on takistusi, nimelt stereotüübid, eelarvamused, segregatsioon ja getostumine; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama algatusi, mille eesmärk on rassiliste kogukondade ja üksikisikute mitmekesisem osalemine kultuurisektoris, eelkõige kasutades selliste tõkete kõrvaldamiseks kõigi asjaomaste programmide rahalisi vahendeid; nõuab suuremat toetust olemasolevatele kanalitele ning toetusvõrgustike ja teavitustegevuse loomist, sealhulgas linnalähi-, maa-, äärepoolseimate ja muude ebasoodsas olukorras olevate piirkondade jaoks;
20. kutsub liikmesriike üles käivitama algatusi, mille eesmärk on julgustada erineva rassilise ja etnilise taustaga inimesi osalema kultuuriüritustel, näiteks vautšerite süsteemid või sarnased püüdlused;
21. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles parandama järelevalvet ja hindamist, sealhulgas katsetades, jagades ja vahetades osalusvahendeid ja parimaid tavasid, mis võivad näidata kaasamise ja mittediskrimineerimise edendamise ning rassismivastase võitluse mõju kultuuri kaudu ning aidata luua kaasavat poliitikat;
22. kutsub liikmesriike ja asjaomaseid sidusrühmi üles edendama kultuuriasutuste mitmekesisust nii töötajate kui ka juhtkonna seas, võttes avaliku sektori vahendeid saavates organisatsioonides kasutusele abikõlblikkuse ja toetuse andmise kriteeriumid ning tagades, et kõigile töötajatele makstakse töötasu alates nende karjääri algusest;
23. tunneb heameelt avatud koostöömeetodi liikmesriikide ekspertide tööühma töö üle soolise võrdõiguslikkuse kohta kultuuri- ja loomesektoris; kutsub liikmesriike üles lisama järgmisesse kultuurivaldkonna töökavasse avatud koostöömeetodi tööühma, mis koosneb liikmesriikide ekspertidest, kes tegelevad rassismi vastu võitlemisega kunsti ja kultuuri kaudu; kutsub avatud koostöömeetodi tööühma üles koostama uuringut rolli kohta, mida kultuur ja loomesektor mängib rassilise võrdõiguslikkuse edendamisel oma sektorites;
24. väljendab heameelt selle üle, et algatuse „Uus Euroopa Bauhaus“ üheks strateegiliseks teljeks on kaasatud inimesed ja kõige enam abi vajavad inimesed; nõuab, et selles algatuses võetaks arvesse rändajate sotsiaalset kaasatust, et anda neile võrdne juurdepääs võimalustele;
25. toetab kindlalt asjaolu, et teatavad liikmesriigid tunnistavad vajadust taastada kultuuriteosed ja -esemed oma päritolukohta, kuna see aitaks edendada üksteise kultuuripärandi austamist ja vastastikust mõistmist ning suurendada selle väärtust, muu hulgas üldsuse juurdepääsu kaudu nendele teostele ja kunstiteostele; nõuab vajalike teadusuuringute, uuringute ja vahetuste korraldamist sidusate programmide loomiseks, et tagastada kultuuriteosed ja -esemed kas nende päritoluriikidesse või muudesse päritoluriigi määratud asjakohastesse kultuuriasutustesse kooskõlas asjaomaste rahvusvaheliste kultuuripärandi kaitse konventsioonidega; julgustab komisjoni hõlbustama dialoogi, et edendada parimate tavade jagamist liikmesriikide, kolmandate riikide, muuseumide ja muude kultuuriasutuste vahel;

Haridus

26. tunnistab hariduse ja koolituse otsustavat rolli struktuurse rassismi ja diskrimineerimise vastu võitlemisel, kaasava ühiskonna ülesehitamisel, eelarvamuste ja stereotüüpide kaotamisel ning sallivuse, mõistmise ja mitmekesisuse edendamisel; rõhutab uue Euroopa haridusruumi rolli võitluses diskrimineerimise kõigi vormide vastu nii klassiruumis kui ka väljaspool seda, rõhutab eelkõige selle rolli kvaliteetsete ja kaasavate haridusruumide arendamisel;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

27. rõhutab asjaolu, et Euroopa ajaloo teatud elementidel, sealhulgas kolonialismil, orjapidamisel ja genotsiidil, eelkõige holokaustil koos muude rassismi ilmingutega, on jätkuvalt püsiv mõju tänapäeva ühiskonnale, sealhulgas haridussüsteemides ja õppekavade väljatöötamisel; teeb ettepaneku vaadata läbi õppekavad, et selgitada meie ühiskondade ajalugu sihipärase ja kontekstipõhise lähenemisviisi kaudu, et paremini mõista ajaloo seoseid praegusega ja teha tööd, et kaotada stereotüübid, mis on tänapäeval diskrimineerimise peamine põhjus;
28. rõhutab vajadust jätta ajaloo õppekavades rohkem ruumi objektiivsele ja faktide alusel õppimisele erinevate rassiliste või etniliste ideoloogiate, nende vormide ja päritolu, sealhulgas orjuse, kolonialismi ja fašismi kohta (ka selleks, et selgitada teaduse väärkasutamist nende õigustamiseks), samuti jätta ruumi nende tagajärgede ja võimalikele mõjude üle arutlemiseks kaasaegse ajaloo õppekavades;
29. kutsub liikmesriike üles soodustama mitmekesiste õppekavade väljatöötamist, tagamaks, et õppematerjalide koostamisse kaasataks muu hulgas ka erineva rassilise ja etnilise taustaga autorid, ajaloolased, teadlased, kunstnikud ja teiste erialade esindajad;
30. rõhutab hariduse rolli kodanikuaktiivsuse ning vabaduse, sallivuse ja mittediskrimineerimise ühiste väärtuste edendamisel; rõhutab, kui oluline on luua koostoime Euroopa kodanikuhariduse ning ELi rassismi ja diskrimineerimise vastu võitlemise meetmete vahel; ergutab liikmesriike pöörama ühtekuuluvuse edendamise eesmärgil suuremat tähelepanu ELi ajalugu käsitlevale õppele; on veendunud, et need valdkonnad peaksid olema kodanikuhariduse õppekava lahutamatu osa;
31. kutsub liikmesriike üles edendama koolide õppekavades, muuseumides ning muudes kultuurilise ja ajaloolise väljenduse vormides vähemuste keeli, kultuuri ja ajalugu ning tunnustama nende kultuuri panust Euroopa kultuuripärandisse; kutsub liikmesriike üles töötama välja sidusaid ja järjepidevaid meetmeid, koos asjakohase rahastamisega, et stimuleerida, toetada ja edendada rassiliste ja etniliste rühmade kunsti ja kultuuri ning uurida ja säilitada traditsiooniliste kogukondade kultuuri materiaalet ja vaimset pärandit;
32. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama mitmekeelsust kui olulist inimesi ühendavat vahendit;
33. rõhutab, kui oluline on pakkuda nõuetekohast toetust liikuvate töötajate lastele kõigis liikmesriikides, et võimaldada neil õppida oma emakeelt ning parema integratsiooni tagamiseks õppida tundma nii oma riigi kui ka uue elukohariigi kultuuri;
34. nõuab, et põhjalikumalt uuritaks üldiseid humanitaarteadusi, ajalugu, filosoofiat, keeli ja kirjandust, mis võib aidata kaasa Euroopa ühtekuuluvuse vaimu edendamisele; nõuab, et ajaloo õppekavades kasutataks Euroopas elavate rassiliste ja etniliste kogukondade ajaloolise suunatud lähenemisviisi, et soodustada laiemat ja faktilisemat vaatenurka Euroopa ja maailma ajaloolise ning paremini mõista eri maailmajagude vahelisi vastasmõjusid enne Euroopa koloniseerimist, selle ajal ja pärast seda; nõuab, et ajalooraamatutes rõhutataks rassiliste kogukondade panust tänapäeva Euroopa arengusse ja kujundamisse;
35. kutsub liikmesriike üles võitlema aktiivselt elarvamuste vastu kooliraamatutes, õppevahendites, lastele ja noortele mõeldud filmides ja uudisprogrammides ning spordis; kutsub liikmesriike üles lisama need eesmärgid Euroopa noorte aasta 2022 rakendamisse;
36. mõistab teravalt hukka koolide rassilise ja etnilise segregatsiooni tava, mida Euroopas ikka veel esineb; hoiatab, et sellised tavad põhjustavad marginaliseerumist, varajast väljalangemist, madalat osalemismäära ja paralleelsete sotsiaalsete ruumide loomist, põlistavad struktuurset diskrimineerimist ja takistavad võrdset juurdepääsu elukvaliteedile; kutsub kõiki liikmesriike üles kehtestama või tugevdama kaasavat poliitikat, et vältida tõrjutud õppijarühmade (algkoolist kõrgkoolini) tahtlikku või tahtmatut paigutamist eraldi koolidesse, haridusasutustesse või klassidesse, tagades kõigile võrdsed võimalused, ning tagada, et kõigil lastel oleks võrdne juurdepääs kvaliteetsele haridusele ja õppekavavälisele tegevusele, sealhulgas kultuurile ja spordile; julgustab liikmesriike aktiivselt edendama vähemusrühmadesse kuuluvate laste kaasatust koolides ja kohalikes kogukondades, ning kaitsma riikliku hariduse ilmalikkust, austades samal ajal kultuurilist ja usulist identiteeti;
37. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid, et toetada rassilisest ja etnilisest vähemusest pärit või ebakindla sotsiaal-majandusliku taustaga lapsi nende teel tipptasemele jõudmisel, aidates neil osaleda õppekavavälises tegevuses (nt kunst ja sport) kõrgel tasemel, et võimaldada neil pääseda kooli, mis vastab nende konkreetsetele vajadustele, pakkuda kvaliteetseid haridusvõimalusi ja teha kättesaadavaks vajalikud rahalised vahendid;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

38. kutsub liikmesriike üles tagama igale lapsele õiguse haridusele ja kehtestama meetmed haridussüsteemist varakult lahkumise vastu võitlemiseks ning selle ennetamiseks, samuti tagama alates varasest lapsepõlvest kuni noorukieani sooliselt võrdse juurdepääsu kvaliteetsele ja kaasavale haridusele; kutsub komisjoni üles kavandama uusi rahastamisvahendeid või alaprogramme, mis peaksid täiendama liikmesriikide võetud meetmeid, et pakkuda kvaliteetses hariduses sihipäraselt ja kohandatud toetust kolmeaastastele ja vanematele lastele, kes on pärit äärmiselt vaestest oludest, ning kelle kulud ei ole kõlblikud rahastamiseks olemasolevate või tulevaste ELi haridus- ja sotsiaalse kaasamise rahastamisalgatuste, näiteks programmi „Erasmus+“, lastegarantii või ESF+ poolt;
39. tunnistab, kui oluline on õpetada lastele ja noortele arusaamist sallimatuse negatiivsest mõjust ja arendada nendes kriitilise mõtlemise võimet; rõhutab vajadust tagada, et inimõigustealane haridus algab väga varases eas ning sellekohane õppematerjal kajastab ühiskonna mitmekesisust ja pluralismi ega sisalda rassistlikku sisu;
40. kutsub komisjoni üles edendama teadusuuringuid varajase hoiatamise süsteemide ja tulemuslike õpetamismeetodite kohta, et võidelda rassismi ja diskrimineerimise vastu koolides, arvestades Euroopa parimaid tavasid, ning edendama rassilise kiusamise kaotamiseks ka nende teadusuuringute tulemuste laialdast levitamist;
41. kutsub liikmesriike üles tagama, et rassilistesse ja etnilistesse vähemusrühmadesse kuuluvatel õpetajatel oleks võrdne ja õiglane juurdepääs õpetamise ja haridusega seotud ametikohtadele kõigil haridustasemetel ning et võetaks meetmeid tagamaks, et nii haridustöötajad kui ka õppijad oleksid koolisüsteemis rassilise diskrimineerimise eest kaitstud;
42. mõistab hukka struktuurse diskrimineerimise, mida kogevad tuhanded pagulaslapsed Euroopas, kellel on olnud vähene või olematu juurdepääs haridusele; kinnitab, et eraldatud, sageli vabatahtlike juhataatud klassid vastuvõtulaagrites ei saa asendada kooli; nõuab, et kohustus anda pagulaslastele haridus vastu võtva riigi koolisüsteemis tehtaks ELi rändevaldkonna rahaliste vahendite saamise eeltingimuseks;
43. kutsub liikmesriike üles pakkuma õpetajatele asjakohast koolitust, olenemata nende ainekultuurist, spetsialiseerumisest, õpilaste vanusest või õppeasutuse liigist, et anda neile oskused ja kultuurilised võimed, mida nad vajavad kaasatuse ja sallivuse edendamiseks ning diskrimineerimise vastu võitlemiseks haridussüsteemis; nõuab, et kõigile haridustöötajatele ja noorsootöötajatele antaks aega osaleda õpetaja alushariduses ja pidevas kutsealases arengus, mis keskendub õpetamisele mitmekultuurilises ja mitmeetnilises kontekstis, sealhulgas teadvustamata eelarvamust käsitlevale koolitusele; palub liikmesriikidel eelkõige rassistliku ja ksenofoobse käitumise kaotamiseks luua riigiteenistujatele ja riigi julgeolekujõududele elukestva õppe programme;
44. tuletab meelde, et hariduses ja kutseõppes ning haridustöötajate töölevõtmise protsessides kasutamiseks mõeldud tehisintellekti süsteeme peetakse mõnel juhul nõ „suure riskiga“ süsteemideks; nõuab, et enne selliste vahendite kasutamist viidaks läbi nõuetekohane riskihindamine;
45. rõhutab ajaloolise mälu tähtsust kodanike, võrdõiguslikkuse, õiguste ja väärtuste programmis, samuti vajadust piisava rahastamise ja nähtavuse järele projektidele, mille eesmärk on mäletada, uurida ja süvenenumalt teadvustada Euroopa lähiajaloo sündmusi ning suurendada Euroopa kodanike teadlikkust oma ühisest ajaloost, kultuurist, kultuuripärandist ja väärtustest, parandades seeläbi inimeste arusaamist EList ja selle päritolust, eesmärkidest ja mitmekesisusest;
46. tunnistab, et liikuvusprogrammidest, nagu programm „Erasmus+“, on kasu hariduslikule, sotsiaalsele, isiklikule ja kutsealasele arengule ning see on aidanud kaasa teiste inimeste mõistmisele; ergutab selliste programmide jätkuvat heakskiitmist;
47. rõhutab ELi kodanikuhariduse väärtust vastastikuse mõistmise ja sotsiaalse ühtekuuluvuse protsessis, mida jagavad kodanikud, kes on andnud oma panuse Euroopa tulevikku käsitlevasse konverentsi, mille tulemusi võetakse arvesse ka sel aastal avaldatavates konverentsi järeldustes;
48. rõhutab mitteformaalse ja informaalset hariduse tunnustamise ning diplomite ja kvalifikatsioonide automaatse tunnustamise tähtsust peamiste vahenditena, mis avavad rassilistesse ja etnilistesse rühmadesse kuuluvatele inimestele võimalused võitluseks struktuurse rassismi ja diskrimineerimise vastu ning mitmekesisuse edendamiseks;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

49. tunnistas eeskujude tähtsust haridustaseme saavutamisel; julgustab looma üleeuroopalist platvormi rassilise ja etnilise vähemuse taustaga inimestest ja kollektiividest, kes saavad jagada õppijatega oma kogemusi;
50. rõhutab, kui oluline on tösta üldsuse kui terviku teadlikkust meie ühiskondade mitmekesisusest õpetamise ja muude asjakohaste materjalide kaudu;
51. kutsub liikmesriike üles hoiduma haridusprogrammide eelarvekärbetest, kuna see võib jätta vähem ruumi aruteludeks kultuuridevahelise teadlikkuse ja rassismivastase võitluse üle⁽²⁵⁾;
52. rõhutab ELi rahastatavate sotsiaalprogrammide, eelkõige koolitoidukavade tähtsust sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevate laste ja noorte integreerimisel;

Meedia

53. rõhutab esindatuse ja mitmekesisuse tähtsust kaasava ühiskonna arengus; tuletab meelde, et meedial on kohustus kajastada ühiskonda kogu selle mitmekesisuses, ning peab kahetsusväärseks rassilise ja etnilise mitmekesisuse puudumist paljudes meediaväljaannetes; kutsub kultuuri- ja meediasektorit üles vältima tavasid, mis põlistavad või tugevdavad negatiivseid stereotüüpe etniliste ja rassiliste vähemuste kohta, ning ergutab neid näitama, et nende kogukondade liikmed täidavad positiivset rolli; kutsub asjaomaseid sidusrühmi üles tegelema mitmekesisuse ja esindatusega oma organisatsioonides, sealhulgas võtma ametisse mitmekesisuse eest vastutava isiku ja rakendama algatusi, mille eesmärk on parandada meediatöötajate teadmisi mitmekesisuse ja kaasatuse küsimustes, et nad oleksid oma ülesandeid täites sõltumatamad ning tunnustaksid huvirühmade ja väärtushinnangute paljust;
54. väljendab heameelt komisjoni teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaania üle, mille eesmärk on edendada mitmekesisust audiovisuaalsektoris nii ekraanil kui ka väljaspool seda; nõuab, et see kampaania keskenduks rassiliste ja teiste tõrjutud kogukondade mitmekesisusele ja ajaloolisele ning rõhutaks, kuidas rassilise õigluse saavutamine võib aidata kaasa kõigi jaoks ühtekuuluvama, rahumeelsema ja demokraatlikuma Euroopa saavutamisele;
55. väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskusele on tehtud ülesandeks võidelda vähemuskogukondade vastu suunatud desinformatsiooni ja meetmete vastu; rõhutab tungivat vajadust panna haridusprogrammides suuremat rõhku kriitilise mõtlemise, meediapädevuse ja digioskuste arendamisele; rõhutab olulist mõju, mida meediapädevuse kampaaniad ja algatused võivad avaldada väärinfo kaudu levitatavate rassilise diskrimineerimise narratiivide leevendamisele; rõhutab vajadust anda noortele analüütilised ja operatiivsed vahendid internetis leviva vihakõne tuvastamiseks ja selle vastu võitlemiseks;
56. nõuab tungivalt, et komisjon tagaks, et vihakõne määratlus internetis või väljaspool seda ja vihakuritegude kriminaliseerimine võetaks täielikult ja nõuetekohaselt üle liikmesriikide õigusaktidesse, ning vajaduse korral algataks rikkumismenetlused;
57. väljendab heameelt internetis leviva vihakõne vastase võitluse tegevusjuhendi kuuenda hindamise ja internetis leviva vihakõne kõrvaldamisel tehtud edusammude üle; peab siiski kahetsusväärseks asjaolu, et kuigi 24 tunni jooksul läbivaadatud teadete keskmine määr on endiselt kõrge (81 %), on see alates 2020. aastast (90,4 %) vähenenud ning alates 2019. ja 2020. aastast on keskmine eemaldamismäär langenud 62,5 %-le; nõuab tungivalt, et komisjon jätkaks koostööd platvormidega, et kaotada internetis vihakõne ning parandada eemaldamismäära, läbipaistvust ja kasutajatele antavat tagasisidet;
58. väljendab muret tehisintellektil ja algoritmidel põhineva vihakõne ja väärinfo leviku pärast, mis hõlmab rassilist ja diskrimineerivat sisu; märgib, et vihakõne ja desinformatsioon põhjustavad meie ühiskonnale otseseid häireid; nõuab jõupingutusi sellise tegevuse vastu võitlemiseks, eelkõige töötades välja sihtotstarbelise tehisintellekti ja algoritmide, mille lõppeesmärk on tõkestada vihakõne ja väärinfo levikut ning leevendada selle tagajärgi;
59. märgib, et tehisintellekti, sealhulgas sisufiltrite arendamisel, kasutuselevõtmisel ja kasutamisel kasutatakse valdavalt inglise keelt; hoiatab, et internetis levivat vihakõne kasutatakse ka teistes keeltes, mille sisufiltrid on vähem tulemuslikud; nõuab meetmeid vihakõne vastu võitlemiseks kõigis keeltes;

⁽²⁵⁾ Kultuuri, hariduse, meedia ja spordi roll rassismivastases võitluses, Euroopa Parlamendi sisepoliitika peadirektoraadi struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond, oktoober 2021, lk 13.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

60. tunneb heameelt teatavate rahvusvaheliste audiovisuaalteenuste pakkujate kehtestatud tava üle lisada meediasaadetele hoiatused kahjuliku ja rassistliku sisu kohta; julgustab selliste tavade arendamist Euroopa audiovisuaalvaldkonnas;

61. märgib, et mõnes liikmesriigis on audiovisuaalvaldkonda reguleerivaid asutusi, kellel on õigus kehtestada diskrimineerivat või rassistlikku sisu reklaamivate saadete puhul sanktsioone; julgustab liikmesriike andma oma reguleerivatele asutustele vastavaid volitusi; nõuab, et audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühmale antaks juurdepääs ressursidele, et nõuetekohaselt koordineerida riiklike asutuste tegevust kvaliteetsete andmete kogumisel ja jagamisel ning selliste ülesannete täitmise jälgimisel;- kutsub komisjoni ja liikmesriike üles lõpetama ELi ja riikliku rahastamise meediaväljaannetele, mis on pädevate reguleerivate asutuste hinnangul vastuolus vihakõne ja ksenofoobia edendamise õigusstandarditega;

62. mõistab hukka rassistliku retoorika teatud meediaväljaannetes, mis häbimärgistavad teisest rassist kogukondi, näiteks võttes sihikule rändajad kui mitmesuguste majanduslike ja sotsiaalsete probleemide allikad ning andes ebaproportsionaalse ulatuse rändajate toime pandud kuritegudele; kutsub liikmesriike üles võtma tulemuslike meetmeid, et meedia ei levitaks teatavate etniliste või rassiliste rühmade suhtes häbimärgistavat retoorikat, vihakõnet, valepropagandat ja negatiivset kujutamist, mille eesmärk on üksnes asjaomaste isikute dehumaniseerimine;

63. rõhutab vajadust suurendada digiplatvormide ja sotsiaalvõrgustike vastutust, et võidelda rassilisele vihkamisele õhutamise ning sisserändajate- ja vähemusevastaste hoiakute leviku vastu;

Sport

64. rõhutab, et spordiklubidel ja -liitudel on rassismivastases võitluses oluline roll, sealhulgas teadlikkuse tõstmise kaudu; tuletab meelde, et sport ja eriti meeskondlik sport on sotsiaalse kaasatuse, võrdõiguslikkuse ja ELi väärtuste edendamise tõukejõud, nii nagu on osutatud programmi Erasmus+ määruses; tunneb heameelt ELi ja riikliku rahastamise üle, et võimaldada sporditegevuses osaleda vaesuses elavatel inimestel, eriti vähemustel ja lastel;

65. märgib, et rassismi mainitakse programmi „Erasmus+“ 2022. aasta tööprogrammi 2. põhimeetmes spordivaldkonna partnerluste valdkondliku prioriteedi all ning et kaasamisele ja rassismivastasele võitlusele keskenduvaid rohujuure tasandi spordialgatusi saab rahastada uue väikesemahuliste partnerluste kava raames; kutsub komisjoni üles hindama neid algatusi ja süstemaatiliselt jälgima rassismivastasele võitlusele keskenduvate spordiprojektide arvu ja tüüpi ning neile eraldatud rahalisi vahendeid; kutsub komisjoni üles edendama rändajate ning rassilise ja etnilise vähemuse taustaga inimeste kaasamist rohujuure tasandi spordiklubidesse;

66. tunneb heameelt jõupingutuste üle, mida eri liikmesriikide valitsusvälised ja rohujuuretasandi organisatsioonid on teinud selleks, et kasutada sporti inimeste kokkutoomiseks ja kollektiivse mälu edendamiseks, eesmärgiga edendada austust ja kaasatust; kutsub komisjoni üles töötama välja parimate tavade andmebaasi spordihariduse ja meedia valdkonnas, et edendada nende arengut kogu ELis;

67. tunnistab, et suuremat tähelepanu tuleks pöörata erinevate rühmade esindatusele spordis üldiselt ja spordiorganisatsioonide juhtivatel ametikohtadel, sealhulgas naistele ja vähemate võimalustega inimestele, nagu pagulased, etnilised ja rassilised vähemused ning LGBTIQ-kogukonnad; nõuab tungivalt, et rahvusvahelised, Euroopa ja riiklikud spordi juhtorganid ning sidusrühmad rakendaksid mitmekesisuse ja kaasamise meetmeid, eelkõige selleks, et tegeleda naiste ja etniliste vähemuste väikese arvuga juhtivatel ametikohtadel ja juhatustes; kutsub liikmesriike üles töötama asjakohase rahastusega välja kaasavat spordipoliitikat, et tagada spordi kättesaadavus kõigile, sõltumata rahvusest, rassist, puuetest või sotsiaal-majanduslikust taustast;

68. nõuab nulltolerantsi lähenemisviisi rassismile, vihakõnele, vägivallele ja muule rassistlikule käitumisele spordis ning nõuab tungivalt, et komisjon, liikmesriigid ja spordiliidud töötaksid välja meetmed selliste vahejuhtumite ennetamiseks ning võtaksid vastu tulemuslikud karistused ja meetmed ohvrite toetamiseks ning kaitseksid vastumeetmete eest sportlasi, kes mõistavad hukka rassismi või räägivad mitmekesisusest;

69. nõuab tungivalt, et komisjon töötaks välja soovitusel või suunistel spordi valdkonnas, et võidelda rassismi vastu spordis kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil ning edendada kaasatust ja austust, sealhulgas nende puhul, kes vajavad konkreetset spordiala kõikidel sporditasanditel; kutsub kõikide tasandite spordiorganisatsioonide ja sidusrühmi aktiivselt sellisele tegevusjuhendile kaasa aitama, seda allkirjastama ja seda oma põhikirja lisama; julgustab organisatioone suurendama oma liikmete ja nende perekondade ning laiemal avalikkusel teadlikkust sellisest tegevusjuhendist ja selle sisust;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

o

o o

70. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

P9_TA(2022)0058

Ühtekuuluvuspoliitika: tervishoiualase ebavõrdsuse vähendamine ning piiriülese tervishoiukoostöö tõhustamine**Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon ühtekuuluvuspoliitika kui tervishoiualase ebavõrdsuse vähendamise ning piiriülese tervishoiukoostöö tõhustamise vahendi kohta (2021/2100(INI))**

(2022/C 347/03)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 168, milles nõutakse kogu liidu poliitika ja meetmete määratlemisel ja rakendamisel inimeste tervise kõrgetasemelist kaitset ning mille eesmärk on ergutada liikmesriikidevahelist koostööd, et parandada nende tervishoiuteenuste vastastikust täiendavust piiriladel,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 174 majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamise kohta liidus,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määrust (EÜ) nr 883/2004 sotsiaalkindlustussüsteemide kooskõlastamise kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. märtsi 2011. aasta direktiivi 2011/24/EL patsiendiõiguste kohaldamise kohta piiriüleses tervishoius ⁽²⁾ (edaspidi „piiriülese tervishoiu direktiiv“) ja eelkõige selle artiklit 168,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1304/2013, mis käsitleb Euroopa Sotsiaalfondi ja millega tunnustatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1081/2006 ⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni 2018. aasta märtsis avaldatud uuringut piiriülese koostöö kohta „Capitalising on existing initiatives for cooperation in cross-border regions“ (Olemasolevate piiriülese koostöö algatuste kasutamine) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Regioonide Komitee 14. oktoobri 2020. aasta arvamust piiriülese tervishoiu rakendamise ja tulevikuväljavaadete kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse komisjoni 11. november 2020. aasta teatist „Euroopa terviseliidu loomine: ELi vastupanuvõime suurendamine piiriüleste terviseohtude suhtes“(COM(2020)0724),
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni 19. novembri 2020. aasta aruannet „Health at a Glance: Europe 2020“ (Euroopa tervishoiu ülevaade 2020. aastal),
- võttes arvesse oma esimesel lugemisel 9. märtsil 2021 vastu võetud seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm ajavahemikuks 2021–2027 (programm „EL tervise heaks“) ja tunnustatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014 ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ ELT L 166, 30.4.2004, lk 1.⁽²⁾ ELT L 88, 4.4.2011, lk 45.⁽³⁾ ELT L 347, 20.12.2013, lk 470.⁽⁴⁾ Röhring, I., Habimana, K., Groot, W., et al., „Capitalising on existing initiatives for cooperation in cross-border regions“, tervise ja toiduohutuse peadirektoraat, Euroopa Komisjon, 2018.⁽⁵⁾ ELT C 440, 18.12.2020, lk 10.⁽⁶⁾ ELT C 474, 24.11.2021, lk 179.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrust (EL) 2021/522, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm ajavahemikuks 2021–2027 (programm „EL tervise heaks“) ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014 ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/695, millega luuakse teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogramm „Euroopa horisont“ ning kehtestatakse selle osalemis- ja levitamisreeglid ning tunnistatakse kehtetuks määrused (EL) nr 1290/2013 ja (EL) nr 1291/2013 ⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1059, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välistegevuse rahastutest toetatava Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) erisätteid ⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfond+, Ühtekuuluvusfondi, Õiglase Ülemineku Fondi ja Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisapoliitika rahastu suhtes kohaldatavad finantsreeglid ⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni tellitud 2021. aasta uuringut piiriülese koostöö kohta tervishoiu valdkonnas ⁽¹²⁾,
 - võttes arvesse komisjoni suuniseid Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kohta aastatel 2014–2020,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit (A9-0026/2022),
- A. arvestades, et põhitaristu, hästi koolitatud personali ja kvaliteetsete teenuste puudumine NUTS 2. tasandi piirkondades (piirkonnad, kus on 800 000 kuni 3 miljonit elanikku), mille SKP elaniku kohta on alla 75 % EL 27 keskmisest, ning üleminekupiirkonnad, mille SKP elaniku kohta on 75–90 % EL 27 keskmisest, takistab tõsiselt võrdset juurdepääsu tervishoiule ning on peamine põhjus, miks kvaliteetne tervishoiutaristu ning piisav arv hea väljaõppega tervishoiutöötajaid peaksid olema kõigi riikide ja piirkondlike valitsuste prioriteet;
- B. arvestades, et COVID-19 pandeemia puhang tõi esile tervishoiusektori otsustava tähtsuse, pani tervishoiusüsteemid ja tervishoiutöötajad suure surve alla ning paljastas tervishoiusüsteemide nõrkused ja puudused ning tervishoiu erinevused ja ebavõrdsuse ELis ja selle liikmesriikides, eelkõige piiriladel, äärepoolseimates piirkondades, äärealadel, maapiirkondades ja väikese rahvastikutihedusega piirkondades;
- C. arvestades, et ühtekuuluvuspoliitika oli koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatuse (CRII) ja koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus+ (CRII+) kaudu esimene kaitseliin COVID-19 pandeemia vastu, mis tõendas, et see poliitika võib aidata märkimisväärselt vähendada tervisealast ebavõrdsust, toetades edusamme e-tervises, e-meditiinis ja muudes digitaliseerimise vormides, mis on küll uute võimaluste allikas, kuid nõuab ka asjakohast varustust iga konkreetse olukorraga toimetulekuks, samuti meditsiinitöötajate koolitamist, et tulla toime iga konkreetse olukorraga;

⁽⁷⁾ ELT L 107, 26.3.2021, lk 1.

⁽⁸⁾ ELT L 170, 12.5.2021, lk 1.

⁽⁹⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 60.

⁽¹⁰⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 94.

⁽¹¹⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 159.

⁽¹²⁾ Struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakond, „Cross-border cooperation in healthcare“, liidu sisepoliitika peadirektoraat, Euroopa Parlament, 2021.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- D. arvestades, et tervishoiuteenuste osutamise standard ELis on endiselt liikmesriikide eesõigus ja piirkondade vahel esineb märkimisväärseid erinevusi, mis põhjustab ebavõrdsust; arvestades, et NUTS 2 tasandipiirkonnad, mille SKP elaniku kohta on väiksem kui 75 % EL 27 keskmisest, ei suuda eraldada ligilähedaseltki sel määral ressursse, mida eraldavad elaniku kohta tervishoiule enam arenenud piirkonnad;
- E. arvestades, et ELi vahendid, mille eesmärk on leevendada mõningaid neist probleemidest, piirduvad enamasti nn pehme õigusega, mille tulemuseks on üldised puudused; arvestades, et vaja on struktureeritumat lähenemisviisi liidu tasandil, mida täiendavad tugevam ja terviklikum õigusraamistik ja õiguslikult siduvad meetmed, et parandada koostööd ja kooskõlastamist liikmesriikide vahel, kaitsta paremini inimeste tervist ja tegeleda tõhusalt olemasolevate erinevustega tervishoius;
- F. arvestades, et komisjon toetab tervishoiualast piiriülest koostööd arvukate uuringute ja algatuste kaudu, sealhulgas programmi Interreg kaudu, mida rahastatakse struktuurifondidest;
- G. arvestades, et piiriülene tervishoiualane koostöö nõuab paljude partnerite, sotsiaal- ja meditsiinasutuste, tervisekindlustusasutuste ja avaliku sektori asutuste toetust ja kaasamist, et kõrvaldada piiriületusega seotud takistused sellistes valdkondades nagu vaba liikumine, teave, erinevad maksu- ja sotsiaalkindlustussüsteemid, samuti tervishoiutöötajate kvalifikatsioonide tunnustamine ja tervishoiuasutuste ees seisvad tõkked;
- H. arvestades, et õigus kvaliteetsetele tervishoiuteenustele, sealhulgas ennetavatele meditsiiniteenustele, on osa Euroopa sotsiaalõiguste sambast ja peaks olema kättesaadav inimestele piirialadel, mis moodustavad 40 % ELi territooriumist, kus elab peaaegu kolmandik ELi elanikkonnast ning kus majanduslik olukord on liikmesriikide teiste piirkondadega võrreldes üldiselt halvem, eelkõige piirialadel, kus rahvastikutihedus on väiksem ja kus majandus on habras, nagu maapiirkonnad, äärealad, äärepoolseimad piirkonnad ja saared;
- I. arvestades, ühtekuuluvuspoliitikat on vaja tugevdada, et vähendada erinevusi tervishoiuteenuste osutamise standardite vahel ELis;
- J. arvestades, et tervishoiukulud moodustavad peaaegu 10 % ELi SKPst ning terviseiga seotud valdkondades töötavad inimesed moodustavad 15 % ELi tööjõust; arvestades, et liikmesriikide ja nende piirkondade vahel püsivad endiselt märkimisväärsed erinevused tervishoiukulude tasemes ning arstide ja tervishoiutöötajate kättesaadavuses;
- K. arvestades, et ulatuslik lahkumine piirialadelt, eelkõige noorte ja kvalifitseeritud tööjõu lahkumine, näitab majanduslike võimaluste puudumist nendes piirkondades ning muudab need tervishoiusektori töökohtade mõttes veelgi vähem atraktiivseteks; arvestades, et õiglaste tervishoiuteenuste arendamiseks vajalike inimressursside nappus, mis on tingitud kas üliõpilaste arvu piiramisest või karjäärivõimaluste puudumisest, on Euroopa tervishoiusüsteemide kestlikkuse üks põhiküsimusi;
- L. arvestades, et kahes viimases mitmeaastases finantsraamistikus olid Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF) tervishoiuinvesteeringud koondunud pigem vähem arenenud liikmesriikidesse ja NUTS 2 tasandi piirkondadesse, mille SKP elaniku kohta on madalam kui 75 % ELi 27 liikmesriigi keskmisest, keskendudes tavaliselt tervishoiuteenuste ajakohastamisele, samas kui Euroopa Sotsiaalfondi (ESF) investeeringud olid suunatud tervishoiuteenuste kättesaadavusele ning koondunud riikidesse, kus esinesid erilised probleemid seoses juurdepääsuga taskukohastele, kestlikele ja kvaliteetsetele teenustele;
- M. arvestades, et praegu lasub esmane vastutus tervishoiu eest liikmesriikidel, kuna nad kontrollivad tervishoiuteenuste ja meditsiinitavade korraldamist ja rahastamist;
- N. arvestades, et taasterahastu NextGenerationEU prioriteetide hulka kuuluvad digiteerimine ja tervishoiusüsteemi vastupanuvõime;
- O. arvestades, et piiriülene tervishoid on üks poliitikavaldkondi ja tegevusvaldkondi, mida õiguslikud ja muud takistused kõige enam mõjutavad, kuna riikide süsteemide vahel on suured erinevused;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

P. arvestades, et Euroopa tervishoiuliit peaks aitama kaasa tihedamale koostööle, koordineerimisele ja tervisealaste teadmiste jagamisele liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmade vahel ning edendama seda ning suurendama ELi suutlikkust tegelda piiriüleste terviseohtudega;

Tervishoiualaste erinevuste vähendamine ühtekuuluvuspoliitika abil

1. rõhutab, et ELi ühtekuuluvuspoliitika raames investeeritakse tervishoidu kui piirkondliku arengu, sotsiaalse lähenemise ja piirkondliku konkurentsivõime põhivahendisse, et vähendada majanduslikku ja sotsiaalset ebavõrdsust;

2. juhib tähelepanu sellele, et juurdepääs avalikele teenustele on hädavajalik 150 miljonile sisepiiriladel elavale inimesele ning seda takistavad sageli arvukad õiguslikud ja halduslikud tõkked; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles suurendama jõupingutusi nende tõkete kõrvaldamiseks, eriti kui need on seotud tervishoiuteenuste, transpordi, hariduse, tööjõu liikuvuse ja keskkonnaga;

3. on seisukohal, et EL peaks töötama välja strateegilise ja integreeritud lähenemisviisi raskete haiguste ravimisele, koondades eri vahendeid mitmest fondist, sealhulgas ühtekuuluvusfondidest; rõhutab vajadust kanda Euroopa vähktõvevastase võitluse kava mudel üle ka teistesse valdkondadesse, et tegeleda muude terviseprobleemidega, nagu vaimne tervis ja südame-veresoonkonna haigused;

4. rõhutab, et vaimse tervise probleemid ja psüühikahäired sagenevad, seda eriti COVID-19 pandeemia kontekstis; kutsub komisjoni üles esitama võimalikult kiiresti ettepaneku uue Euroopa vaimse tervise tegevuskava kohta, mis põhineb Euroopa vähktõvevastase võitluse kava mudelil, kasutades kõiki olemasolevaid vahendeid, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitikat, tervikliku kava vormis, mis sisaldab meetmeid ja eesmärgi, jätmata kedagi kõrvale;

5. on seisukohal, et COVID-19 pandeemiast taastumine on võimalus luua ühtekuuluvuspoliitika vahendite abil tugevamad ja vastupidavamad tervishoiusüsteemid; toetab komisjoni hästi toimiva Euroopa tervishoiuliidu loomisel, et kasutada ära tervishoiualase koostöö tohutut potentsiaali;

6. rõhutab, et paljud NUTS 2. tasandi piirkonnad, mille SKP elaniku kohta on alla 75 % EL 27 keskmisest, ja üleminekupiirkonnad, mille SKP elaniku kohta jääb vahemikku 75–90 % EL 27 keskmisest, ning maapiirkonnad ja väikese rahvastikutihedusega piirkonnad ei vasta ühetaoliselt tervishoiuteenuste osutamise standarditele võrreldes ELi enam arenenud piirkondades kättesaadavate teenustega; rõhutab, et vajalik on edasine lähenemine ja koostöö liikmesriikide vahel ja ELi tasandil, eelkõige ühtekuuluvuspoliitika investeringute kaudu; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd miinimumstandardite kehtestamisel tervishoiu infrastruktuuri ja -teenuste valdkonnas ning kasutama ELi vahendeid kvaliteedi miinimumstandardite võrdse kättesaadavuse tagamiseks kõigis piirkondades ning eelkõige piiriialade pakiliste probleemide puhul; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma selle eesmärgi saavutamiseks ühised kohustused ja ühendama oma ressursid;

7. tuletab meelde ühtekuuluvuspoliitika olulist panust tervishoiusektori kavandatud investeringutesse viimasel programmitöö perioodil (2014–2020) ESFi ja ERFi kaudu siiani ligikaudu 24 miljardi euro ulatuses, mille eesmärk on parandada juurdepääsu teenustele ning arendada spetsiaalset tervishoiutaristut ja suutlikkust, et vähendada tervisealast ebavõrdsust;

8. on veendunud, et investeringud tervishoiu innovatsiooni, tervishoiusüsteemidesse ja piisavasse hulka kvalifitseeritud tervishoiutöötajatesse vähendavad tervisealast ebavõrdsust ning parandavad märkimisväärselt kodanike igapäevaelu, mis omakorda pikendab oodatavat eluiga; rõhutab ELi, riiklike ja piirkondlike ametiasutuste tähtsust arvukate tervishoiuasutuste tõhusamal kaasamisel; rõhutab lisaks vajadust otsese koostöö, meetmete ja projektide järele, kasutades ühtekuuluvuspoliitika vahendeid liikmesriikide ja nende piirkondade vahel ja sees, et võtta kasutusele menetlused, mis keskenduvad patsientide bürokraatliku koormuse vähendamisele ja võimalikult paljude probleemide lahendamisele piiriüleste piirkondade tervisekindlustusteenuste vahel;

9. kutsub liikmesriike üles võtma nõuetekohaselt arvesse erasektori tervishoiusektori positiivset panust ja tagama järgmiste ühtekuuluvusprogrammide kavandamisel tervishoiu infrastruktuuri ja teenuste valdkonnas eraprojektidele piisavalt rahalisi vahendeid;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

10. soovib, et tervishoiupoliitika kindlaksmääramisel piirkondlikul, riiklikul ja ELi tasandil tuleks kasutada kohandatud ja kohandatavaid lähenemisviise tervishoiu-, sotsiaal- ja majanduspoliitika vallas, et suurendada dialoogi, koostööd ja kavandatud investeeringuid struktuurifondidest ja muudest asjakohastest ELi programmidest, nagu Interreg, kus on juba loodud teatavat liiki piiriülese solidaarsus meditsiiniseadmete esmase tarnimise, meditsiinitöötajate vahetuse, patsientide haiglaasutuste vahel, et täita inimeste rahuldamata tervisealaseid ja sotsiaalseid vajadusi;
11. rõhutab, et Euroopa tugivõrgustikud võiksid parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust harvikaiguste ja keerukate haiguste korral; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama Euroopa tugivõrgustikele ning harvikaiguste ja keerukate haiguste riiklikele ekspertkeskustele pideva toetuse ja suuremad vahendid ning laiendama Euroopa tugivõrgustike tegevust muudesse valdkondadesse, nagu rasked põletushaavad ja elundite siirdamise kavad; kutsub komisjoni üles uurima võimalust luua ühtekuuluvuspoliitika raames sihtotstarbeline fond, et tagada võrdne juurdepääs harvikaiguste heakskiidetud ravile;
12. kutsub liikmesriike üles võtma tervishoiupoliitika määramisel arvesse piiriüleste piirkondade eripära ja patsiendi õigust valida piiriülest teenust, samuti kasutama ühtekuuluvusvahendeid, et arendada piirkondlikku tervishoiutaristut ja menetlusi, mis võimaldavad patsiendil valida piirkonnas olemasolevaid meditsiiniteenuseid mõlemal pool piiri, sõltumata elukohariigist;
13. soovib komisjonil luua Euroopa tervisealase nõuandekogu, mis hõlmaks riiklike, piirkondlike ja kohalikke valitsusasutusi ning muid sidusrühmi, et edendada ELi rahaliste vahendite paremat kasutamist ning töötada välja tõhusad ja ühtlustatud lahendused ühistele rahvatervisealastele probleemidele;
14. nõuab parema koostöö ja vastastikuse täiendavuse tagamist ühtekuuluvuspoliitika programmide vahel, et vähendada piirkondlike erinevusi, eelkõige programmi „Euroopa horisont“, mis peaks looma uusi teadmisi, ja programmi „EL tervise heaks“ puhul, kasutades neid uusi teadmisi parimal võimalikul viisil kodanike ja tervishoiusüsteemide hüvanguks;
15. kutsub komisjoni üles kasutama täiel määral oma pädevust tervishoiupoliitika valdkonnas ning toetama riiklike ja piirkondlike ametiasutusi tervishoiusüsteemide tugevdamisel, tervishoiustandardite ülespoole suunatud lähenemise edendamisel, et vähendada tervisealast ebavõrdsust liikmesriikides ja nende vahel, ning parimate tavade vahetamise hõlbustamisel liikmesriikide vahel, eelkõige seoses seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega, kasutades muu hulgas vajaduse korral programmi „EL tervise heaks“ ja Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) vahendeid;
16. rõhutab ühtekuuluvuspoliitika tähtsust soolise ebavõrdsuse vastu võitlemisel tervishoius ning ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025 soolise võrdõiguslikkuse prioriteetide, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste edendamisel;
17. kutsub Euroopa Komisjoni üles edendama tervishoiu ja raviteenuste integreerimist tervishoiu- ja ravistrateegiate kaudu, et fookus oleks patsientidel ja välditaks topelttööd, lünki ja hoolduse puudumist, eelkõige krooniliste haigustega patsientide või eakate hoolduses, ning õppima eelkõige piiriüleste programmide kogemustest;
18. juhib tähelepanu asjaolule, et rahastatud struktuuriprojektide ja võrdlusnäitajate hindamisel tervishoiu kontekstis on ühtlasi vaja läbi vaadata üksikute projektide edasised tervisetulemused, et oleks võimalik jälgida nende tulemusi, jätkata nende tõhususe analüüsi ja teha õiged järeldused nende projektide edasise kavandamise parandamise ja rakendamise kohta, muu hulgas eesmärgiga töötada välja komisjonipoolne heade tavade juhend;
19. rõhutab, kui oluline on jätkata kõikehõlmava tervishoiutaristu ehitamist ja vähendada olemasolevaid erinevusi nii palju kui võimalik; tuleb meelde, et ühtekuuluvuspoliitika võib anda olulise panuse tervishoiutaristu ehitamisse igas ELi osas, eelkõige NUTS 2. tasandi piirkondades, mille SKP elaniku kohta on alla 75 % EL 27 keskmisest, ja üleminekupiirkondades, mille SKP elaniku kohta jääb 75 % ja 90 % vahele EL 27 keskmisest, et luua kogu ELis kvaliteetsed, täielikult varustatud ja vastupidavad tervishoiusüsteemid, mis kaitsevad paremini inimeste tervist; rõhutab vajadust luua liikmesriikide ja nende piirkondade vahel toimiv piiriülese koostöö võrgustik, mis suudaks tõhusalt reageerida praeguste ja tulevastele tervisekriisidele;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

20. nõuab ühtekuuluvuspoliitika vahendite kasutamist konkreetsetele haigustele spetsialiseerunud tippkeskuste arendamiseks kogu ELis, mis hõlmaks ka naaberriike ja aitaks piiriülesele tervishoiualasele koostööle kaasa; kordab sellega seoses vajadust kasutada koostöimes kõiki olemasolevaid ELi vahendeid, nagu programmid „EL tervise heaks“ ja „Euroopa horisont“, et toetada võrgustiku arendamist sellistest keskustest, mis oleks jaotunud võrdselt kogu ELi territooriumile;

21. rõhutab, et piirialade, maapiirkondade ja äärepoolseimate piirkondade kodanikud puutuvad võrdsel juurdepääsul tervishoiuteenustele sageli kokku takistustega, mis piiravad nende suutlikkust saada vajalikku ravi, eelkõige pidades silmas tervishoiu alustaristut, piisavat arvu kvalifitseeritud meditsiinitöötajaid ja elutähtsate ravimite kättesaadavust; rõhutab, et selleks, et need kodanikud saaksid piisava juurdepääsu tervishoiutaristule ja neile vajalikele asjakohastele tervishoiuteenustele, peaksid kvaliteetsed teenused olema kättesaadavad ja kasutatavad õigeaegselt; rõhutab erilist olukorda seoses tervishoiuteenuste kättesaadavusega ELi välispiiridel ja äärealadel asuvatel piirialadel, kus ELi kodanikud seisavad juba praegu silmitsi arvukate probleemidega;

22. märgib, et transpordikulud on üks põhjustest, miks ravimite ja kliiniliste seadmete hinnad tõusevad äärepoolseimate piirkondade, äärealade ja väikese rahvastikutihedusega piirkondade haiglates ja tervisekeskustes, kes peavad samal ajal toime tulema ka pikkade tarneaegadega, mis tähendab, et piirkondlikel tervishoiuteenustel peab olema suurem suutlikkus ladustada suuri varusid ja vältida nappust; on seetõttu seisukohal, et EL peaks välja töötama lahendused nendele probleemidele;

23. rõhutab, et võrdne juurdepääs tervishoiuteenustele suurendab ka inimeste, sealhulgas puudega või muul viisil ebasoodsas olukorras olevate inimeste kaasatust ning suurendab nende sotsiaalkaitse taset; märgib, et vaimse tervisega seotud teenuste kättesaadavuse edendamine võib samuti aidata suurendada tööhõivet ja kaotada vaesust vähem arenenud piirkondades;

24. rõhutab, kui oluline on mobiliseerida ELi fondid, et investeerida rohkem haiguste ennetamisse, tervislike eluviiside edendamisse ja aktiivses vananemisse, et hoida ära varajane surve tervishoiusüsteemidele; rõhutab, kui oluline on toetada kampaaniaid, mille eesmärk on suurendada üldsuse, eelkõige noorte teadlikkust tervislike eluviiside omaksvõtu kasulikkusest, ning toetada söeluuringuprogrammide väljatöötamist raskete haiguste varajaseks avastamiseks;

25. on veendunud, et maapiirkondades tervishoiuteenuste võrdse kättesaadavuse peamiste takistuste ületamiseks tuleks laialdaselt kasutada kõrgtehnoloogiat – näiteks e-tervishoidu, robotloikust või 3D-printimist – arukate külade kontseptsiooni lahutamatu osana, et parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust ning suurendada tõhusust ja kvaliteeti; rõhutab, kui oluline on kasutada ELi ühtekuuluvusprogramme, et parandada digilahenduste kasutuselevõttu ja pakkuda tehnilist abi haldusasutustele, kindlustusseltsidele ja muudele tervishoiuettevõtjatele, kes tegelevad piiriülese koostöö küsimustega; rõhutab sellega seoses vajadust tagada maapiirkondades ja äärepoolsetes piirkondades kiire internetiühendus, edendada nende piirkondade kõigi vanuserühmade digikirjaoskust ning anda nende piirkondade tervishoiuteenuste jaoks vajalikud vahendid, et tagada tõhus veebipõhine tervishoid, nagu e-meditatsioon, ning säilitada kliinilisi andmeid turvalisel ja ühtlustatud viisil; soovib välja töötada kestliku ja võrreldava piiriülese andmebaasi ning kaardistada piirialade ja piiriülased tervishoiuteenuste osutajad, et muuta piiriala ja piiriülene olukord nähtavaks ja luua uusi võimalusi;

26. rõhutab ELi tasandi lähenemisviisi eeliseid COVID-19 pandeemiaga võitlemisel ühise hankimise, varude haldamise ja muude meetmete kaudu; nõuab selle lähenemisviisi jätkamist ja arendamist, kasutades ühtekuuluvuspoliitika vahendeid muude meditsiiniseadmete ja ravivahendite hankimiseks ELi poolse ühise hankimise teel, nagu vähiennetuse vaktsiinid, näiteks inimese papilloomiviiruse vaktsiinid, B-hepatiidi vaktsiinid, ning hädaabivahendid, et parandada ravi taskukohasust ja kättesaadavust;

27. nõuab julgeid ühtekuuluvuspoliitika meetmeid kooskõlas ELis kehtivate õigusnormidega, et püüda leevendada piisava arvu kvalifitseeritud tervishoiutöötajate märkimisväärset nappust piirialadel ja maapiirkondades, eelkõige aitades tervishoiutöötajatel ja nende perekondadel end neis piirkondades sisse seada, pakkudes järjepideva täiendõppe ja spetsialiseerumise võimalusi ja tagades head töötingimused, eesmärgiga motiveerida inimesi nendes piirkondades tegevust alustama või jätkama;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

28. juhib tähelepanu sellele, et kestlikku pikaajalist investeerimist tervishoiutöötajatesse on vaja kiireloomulisemalt kui kunagi varem, arvestades COVID-19 kriisi ränka majanduslikku, sotsiaalset ja tervisealast mõju; rõhutab erilist vajadust investeerida tervishoiutöötajate piisavasse arvu, haridusse ESF+ kaudu ning rahastada tervishoiutöötajate spetsialiseerumist ja allspetsialistide kutsealasid liikmesriikides ja piirkondades, kus esineb ajude äravool; kutsus üles neid liikmesriike, kes seisavad silmitsi ajude äravooluga tervishoiusektoris, seadma prioriteediks investeeringud, mida tehakse ühtekuuluvuspoliitika raames meditsiinitöötajate töötingimuste parandamiseks;

29. nõuab, et ühtekuuluvuspoliitika vahendeid kasutataks selleks, et parandada tervishoiusektori töökeskkonda ja atraktiivsust tervishoiutöötajate jaoks, et hõlbustada strateegiaid, mille eesmärk on tekitada huvi ja tagada tervishoiutöötajate püsimine NUTS 2. tasandi piirkondades, mille SKP elaniku kohta on alla 75 % EL 27 keskmisest, ja üleminekupiirkondades, mille SKP elaniku kohta on 75–90 % EL 27 keskmisest, ning väikese rahvastikutihedusega ja väiksema majandusliku jõukusega maapiirkondades, täiendades riiklikku ja piirkondlikku poliitikat, mille eesmärk on tagada piisav tervishoiutöötajate arv kogu ELis; nõuab, et kohalikel ja piirkondlikel omavalitsustel, eriti piirialadel, oleks suurem roll selliste ühtekuuluvuspoliitika programmide ja projektide koostamisel ja rakendamisel, millel on oluline mõju tervisealase ebavõrdsuse vähendamisele;

30. kutsus liikmesriike üles tagama tõelise koostöö piiriülese tervishoiu valdkonnas, et kindlustada patsientide õiguste austamine, nagu on sätestatud piiriülese tervishoiu direktiivis, ning tagada teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi suurendamine;

31. juhib tähelepanu asjaolule, et COVID-19 kriis on näidanud vajadust suurendada investeeringuid, et tugevdada tervishoiusüsteemide valmisolekut, reageerimisvõimet ja vastupanuvõimet, tagades samal ajal piiriülese koostöö kogu ELis, ning et seetõttu on solidaarsus, kestlikkus ja võrdsus kriisist ja selle laastavatest sotsiaal-majanduslikest tagajärgedest ülesaamiseks äärmiselt olulised;

32. juhib tähelepanu sellele, et COVID-19 kriis on näidanud, kui oluline on avaliku ja erasektori partnerlus patsientide ravi, ravimite ja vaktsiinide uuringute ning vaktsiinide levitamise valdkonnas; on veendunud, et avaliku ja erasektori partnerluse kaudu elluviidavate tervishoiualaste teadus- ja arendusprojektide jaoks ELi fondide kasutamise kulude ja tulude suhet tuleks arvesse võtta;

33. rõhutab, et vaja on veebiplatvormi asjaomaste sidusrühmadega, et ergutada parimate tavade vahetamist ja arutelusid piiriüleste tervishoiuteenuste üle;

34. on veendunud, et COVID-19 pandeemia on ajalooline murranguline hetk tervishoiusüsteemidesse ja tulevasse tööjõusuutlikkuse investeerimiseks; nõuab tugeva ja piisavalt rahastatud Euroopa tervisealiidu loomist, et tõhustada koostööd ja koordineerimist liikmesriikide vahel, tugevdada riiklikke tervishoiusüsteeme, kaitsta paremini inimeste tervist ja tegeleda tõhusalt pikaajalise tervishoiualase ebavõrdsusega;

Piiriülene tervisealane koostöö – Interregi programmide panus ja muud võimalused

35. ergutab kasutama taasterahastu „NextGenerationEU“ ja Ühtekuuluvusfondi vahendeid, et radikaalselt parandada tervishoiusüsteemide digitaalset suutlikkust; rõhutab vajadust IT-süsteemide suurema koostalitlusvõime järele, kuna see on e-tervise teenuste ja eriti telemeditsiini teenuste piiriülese pakkumise hõlbustamise peamine tugisammas;

36. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles kasutama ühtekuuluvuspoliitika vahendeid, et edendada raviteenuste digiteerimist Euroopa haiglates, sealhulgas jälgimissüsteeme, et vähendada ravivigu, parandada teabevahetust raviüksuste vahel ja lihtsustada bürokraatiat; nõuab e-tervise digiteenuste taristu (eHDSI) rakendamist ja arendamist, sealhulgas ELi ühtset digitaalset patsienditoimikut, mis tagab kodanikele kiire juurdepääsu asjakohastele meditsiiniteenustele kõikjal Euroopa Liidus;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

37. kutsub komisjoni üles koostama põhivimite ELi loetelud ning tagama nende kättesaadavuse ja taskukohasuse alaliste varude, ühiste hinnaläbirääkimiste ja ühishangete kaudu, kasutades ELi vahendeid, sealhulgas ühtekuuluvuspoliitika vahendeid;
38. rõhutab, et paljudel piirialadel on juba olemas nii tervishoiualase koostöö kogemus kui ka struktuurid, mida nad peaksid Euroopa solidaarsuse vaimus täielikult ära kasutama;
39. rõhutab, kui oluline on patsientide liikuvus ning piiriülene juurdepääs ohututele ja kvaliteetsetele tervishoiuteenustele ELis; rõhutab, et patsiendid ei saa sageli kasu naaberriikide tervishoiuteenustest, kuna kulude hüvitamise süsteemid on erinevad, samal ajal kui piiriülesed töötajad seisavad silmitsi segadust tekitavate maksude ja sotsiaaltoetustega, sest liikmesriikides on erinevad sotsiaalkindlustussüsteemid; soovib seetõttu tungivalt edendada konkreetseid vahendajaid, nagu piiriülesele tervishoiule organiseeritud juurdepääsu alased (ZOAST), Euroopa territoriaalse koostöö rühmitusi (EGTC), tervisevaatluskeskusi või muud võrgustikke, et aidata koordineerida tervishoiualast piiriülest koostööd koos kohalike, piirkondlike ja riigi tasandi ametiasutustega; rõhutab, et piiriüleste tervishoiuteenuste täiustamine saab tuua patsientidele kasu, võimaldades võrdset juurdepääsu tervishoiuteenustele ja -taristule teistes liikmesriikides või nendega piirnevates piirkondades, sealhulgas juurdepääsu diagnoosimisele ja kliinilistele uuringutele, tuginedes lihtsaima, lähima, parima ja kiireima juurdepääsu põhimõttele; nõuab tõhusamat patsientide transporti lähimatesse piiriülestesse rajatistesse, samal ajal tõdedes, et kõigi õiguslike ja haldustakistuste ületamine on endiselt koormav ja seda tuleks käsitleda tulevases Euroopa piiriülese mehhanismi (mehhanism õiguslike ja haldustakistuste kõrvaldamiseks) määruses;
40. rõhutab, kui olulised on hiljutised ühtekuuluvuspoliitika meetmed COVID-19 pandeemiaga võitlemiseks, nimelt koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus (CRII), koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus+ (CRII+) ning ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetav taasteabi (REACT-EU); toonitab samuti, et sarnased meetmed lisati määrusesse (EL) 2021/1060;
41. soovib tungivalt parandada ja levitada piiriüleste patsientide ja tervishoiutöötajate jaoks lihtsustatud teavet patsientidele mõeldud käsiraamatu abil või piiriüleste piirkondlike kontaktpunktide kaudu;
42. tõdeb, et kogu Euroopas on ellu viidud arvukaid edukaid piiriüleseid tervishoiuprojekte ning et nende käigus saadud kogemusi tuleks ära kasutada, et olemasolevaid ühtekuuluvuspoliitika projekte arukalt täiendada, veelgi tõhustades ja hõlbustades piiriülest koostööd kõnealuses valdkonnas kõigi ELi inimeste hüvanguks; rõhutab samuti seda, kui oluline on mõne piiriala edulugudest õppimine ja nende kogemuste veelgi suuremal määral ära kasutamine;
43. tunnistab, kui oluline on investeerida piiriülese koostöö programmidesse, mille abil reageerida piirialadel kindlaks tehtud tervishoiuvajadustele ja probleemidele, käsitledes seda piiriülese juhtimisena, mis on oluline hädaolukordades, sealhulgas tervishoiu- ja hädaabiteenustesse, mis hõlmavad mõlemal pool piiri asuvaid piirkondi; rõhutab, et investeringutel kvaliteetsetesse avalikesse teenustesse on otsustavalt tähtis roll sotsiaalse vastupanuvõime tugevdamisel ning inimeste abistamisel majandus-, tervishoiu- ja sotsiaalkriisidega toimetulekul; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seadma prioriteediks investeringud piirialade tervishoiusektoris, kombineerides tõhusalt investeringuid taristusse, innovatsiooni, inimkapitali, heasse valitsemistavasse ja institutsioonilisse suutlikkusse;
44. rõhutab piiriülese tervishoiualase koostöö tähtsust kõigi Euroopa piirkondade jaoks ning vajadust leida lahendusi piiriüleste tervishoiuteenuste jaoks, eelkõige piirialadel, kus kodanikud ületavad piiri iga päev; juhib tähelepanu sellele, et vajalike teenuste osutamiseks on vaja piirialade vahelist kõrgetasemelist koostööd;
45. nõuab, et uues programmitöö perioodis Interregi programmide kaudu rahastatavates projektides pöörataks suuremat tähelepanu patsientidele ning projektidele, mis keskenduvad konkreetsetele vähekaitsitud ja tõrjutud rühmadele ning ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025 sooga seotud terviseprioriteetidele, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

46. on veendunud, et Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames kättesaadavaid rahalisi vahendeid tuleks kasutada toimivate piiriüleste tervishoiuteenuste loomiseks ning neid ei peaks kasutama üksnes eraldiseisvate tervishoiuasutuste loomise vahendina; rõhutab lisaks, et Interregi projektidel peaks olema selge piiriülese funktsionaalsuse ois; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles soodustama piirialade tervikliku ühise territoriaalse planeerimise loomist tervishoiuteenuste valdkonnas;

47. tuletab meelde, et Interregi programmidest on saanud oluline vahend piirialadele tüüpiliste probleemide lahendamiseks, piiriüleste partnerite koostöö edendamiseks ja Euroopa piirialade potentsiaali arendamiseks;

48. rõhutab, et viimasel Interreg V-A perioodil oli tervishoiu valdkonnas tehtava piiriülese koostöö eesmärk muu hulgas hõlbustada tervishoiutöötajate ja patsientide piiriülest liikuvust, suurendada innovatsiooni ja arendada juurdepääsu kvaliteetsetele tervishoiuteenustele ühiste seadmete, jagatud teenuste ja ühisrajatiste kasutamise abil piiriülestel aladel ning projektid hõlmasid selliseid meetmeid nagu koolitus (38 %), ravi ja diagnoosimine (22 %) ning seadmed (17 %);

49. nõuab, et rahastataks piiriüleste tervishoiulepinguid hõlbustavaid projekte, mille puhul patsiendid reisivad ja neid ravitakse lepinguliste kokkulepete raames ning neil on vabadus oma tervishoiutöötajat valida;

50. juhib tähelepanu sellele, et edukate piiriüleste avaliku sektori tervishoiuteenuste saavutamiseks peaksid komisjon ja liikmesriigid koguma märkimisväärset hulgal andmeid õiguslike ja mitteõiguslike takistuste olemuse kohta igal piirialal ning toetama poliitikapõhist analüüsi selle kohta, kuidas neid takistusi ületada;

51. kutsub komisjoni üles tagama, et olemasolevad koordineerivad asutused hõlbustaksid uudsetel ravimitel põhinevat piiriülest ravi, ning tagama patsientidele kogu Euroopas võrdse juurdepääsu uuenduslikele ravimeetoditele; kutsub liikmesriike üles lubama neid uuenduslikke raviteenuseid välismaal tõhusalt ja õigeaegselt kasutada ning kiirendama patsientide jaoks hüvitamismenetlusi;

52. usub, et tippkeskused võiksid ergutada ja suurendada piiriüleste lepingute sõlmimist veelgi suuremal määral ning et seetõttu võiksid sellised keskused olla väga olulised ja kasulikud üldiste tervishoiualaste tingimuste parandamisel, pikendades seeläbi ELi kodanike oodatavat eluiga;

53. kutsub komisjoni, liikmesriike ja piirkondi üles ergutama piiriüleste tervishoiuteenuste paremat haldamist, kuna ELi patsientidel on endiselt suuri probleeme ja takistusi seoses juurdepääsuga tervishoiuteenustele teistes liikmesriikides ja ainult vähesed potentsiaalsed patsiendid on teadlikud oma õigusest taotleda juurdepääsu piiriülestele tervishoiuteenustele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles teavet paremini levitama ja kaaluma asjakohast kogu ELi hõlmavat kampaaniat, et teavitada üldsust nende õigustest ja piiriülestele tervishoiuteenustele juurdepääsu võimalustest; kordab, kui oluline on rahastada digiteerimist ja investeerimist avalikku teabesse ning teabe- ja andmesüsteemide integreerimisse, et hõlbustada juurdepääsu ja kasutamist;

54. kutsub komisjoni üles viima läbi põhjaliku uuringu ELi kindlustussüsteemide koostööraamistiku kohta, vaadeldes võimalikke kitsaskohti ja puudusi, millega teise liikmesriigi territooriumil meditsiiniteenuseid otsivad patsiendid kokku puutuvad, samuti haldustõkkeid, mis ei lase kodanikel piiriülestest tervishoiuteenustest kasu saada, ning tooma esile, kuidas saaks ühtekuuluvuspoliitika vahendeid kasutada nende võimalike probleemide lahendamiseks;

55. rõhutab, et kooskõlastatud piiriülese tervisekindlustussüsteemi puudumine heidutab patsiente piiriülest ravi otsimast, kui nad ei saa endale lubada ravikulude ettemaksmist enne, kui nende kindlustus selle neile hüvitab;

56. on veendunud, et teadmiste vahetamine ja tavade laiendamine Interregi kaudu aitab tugevdada piiriüleste valmisoleku- ja reageerimisrajatisi, millest on pandeemia põhjustatud kriisi ajal saanud oluline tegur;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

57. on veendunud, et Interregi programmid võivad pakkuda ühiseid avalikke tervishoiuteenuseid ja algatada muid piiriüleseid algatusi, sest sellise läheduse edendamine on väga hästi kooskõlas keskkonnahoidliku kestlikkuse eesmärgiga;
58. toonitab, et mitu Interregi projekti on aidanud kaasa piiriüleste piirkondade võitlusele COVID-19 vastu kogu ELis, näiteks intensiivravi patsientide ja tervishoiutöötajate liikuvuse, meditsiini- ja isikukaitsevahendite ning PCR testide piiriülese pakkumise, teabevahetuse ja õigusnõustamise kaudu; toonitab seetõttu väikesemahuliste ja piiriüleste projektide tähtsust inimeste kokkuviiemisel ja seeläbi uute võimaluste avamisel kestlikuks kohalikuks arenguks ja piiriüleseks tervishoiualaseks koostööks; märgib siiski, et ELi sisepiiride sulgemine pandeemia ajal mõjutas patsientide ja tervishoiutöötajate liikuvust, samas kui teave nakkusandmete, vaksineerimise või patsientide üleviimise tingimuste kohta ei olnud liikmesriikide vahel piisavalt ühtlustatud ning aeglustas seetõttu ühist epidemioloogilist reageerimist COVID-19-le, tekitas segadust ja takistas piirkondlikku koostööd puhangust kõige enam mõjutatud piirkondade vahel;
59. on kindlalt veendunud, et piirialade mitmekesisuse tõttu on vaja kohandatud lahendusi ja kohalikku lähenemisviisi, mis on kestliku kohaliku arengu eeltingimus;
60. kutsub liikmesriike ning piirkondlikke ja kohalikke ametiasutusi üles kasutama täiel määral ära määruses (EL) 2021/1060 kindlaksmääratud ühtekuuluvuspoliitika programmide ning Interregi programmide paindlikkust praeguse COVID-19 kriisiga toimetulekuks;
61. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama COVID-19 pandeemiat silmas pidades ühtekuuluvuspoliitika ja programmi „EL tervise heaks“ kaudu reageerimisstrateegiate, protokollide ja menetluste ühist väljatöötamist riiklikul ja ELi tasandil, et saavutada tulevaste rahvatervisealaste hädaolukordade korral parema koostöö;
62. on seisukohal, et piiriülene tervishoiualane koostöö ühtekuuluvuspoliitika raames ei ole täielikult võimalik ilma meditsiiniteenuste valdkonna diplomite ja kvalifikatsioonide tunnustamiseta kõigis liikmesriikides; kutsub komisjoni üles tegema ettepaneku raamistiku kohta, mis võimaldaks automaatselt tunnustada kõrgharidusdiplomite taset ELi tasandil, tuginedes Beneluxi riikide 2015. aastal allkirjastatud otsusele;
63. kutsub liikmesriike üles kasutama paremini ära kahepoolseid lepinguid ja looma koostöökorrad, et kõrvaldada piiriülese tervishoiu tõkked;

o

o o

64. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.
-

Teisipäev, 8. märtsi 2022

P9_TA(2022)0059

Ühtekuuluvuspoliitika: uuendusliku ja aruka ülemineku soodustamine ja piirkondliku IKT-ühenduvuse edendamine

Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon ühtekuuluvuspoliitika rolli kohta uuendusliku ja aruka ülemineku soodustamisel ja piirkondliku IKT-ühenduvuse edendamisel (2021/2101(INI))

(2022/C 347/04)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 174 liidu majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse tugevdamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1060, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi, õiglase ülemineku fondi ning Euroopa Merendus-, Kalandus- ja Vesiviljelusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga- ja Rändefondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade instrumendi suhtes kohaldatavad finantsreeglid ⁽¹⁾ (ühissätete määrus), ja eriti selle esimest poliitikaeesmärki, nagu on sätestatud artiklis 5,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1058, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1059, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondist ja välistegevuse rahastutest toetatava Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi (Interreg) erisätteid ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1057, millega luuakse Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) ja tunnustatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1296/2013 ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrust (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT-EU) ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/1056, millega luuakse Õiglase Ülemineku Fond ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. märtsi 2021. aasta määrust (EL) 2021/523, millega luuakse programm „InvestEU“ ja millega muudetakse määrust (EL) 2015/1017 ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/694, millega luuakse programm „Digitaalne Euroopa“ (programmi „Digitaalne Euroopa“ määrus) ⁽⁸⁾, mille eesmärk on toetada digiüleminekut ELis,

⁽¹⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 159.

⁽²⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 60.

⁽³⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 94.

⁽⁴⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 21.

⁽⁵⁾ ELT L 437, 28.12.2020, lk 30.

⁽⁶⁾ ELT L 231, 30.6.2021, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 107, 26.3.2021, lk 30.

⁽⁸⁾ ELT L 166, 11.5.2021, lk 1.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- võttes arvesse taasterahastut „NextGenerationEU“,
- võttes arvesse komisjoni 19. veebruari 2020. aasta teatist „Euroopa digituleviku kujundamine“ (COM(2020)0067),
- võttes arvesse komisjoni 9. märtsi 2021. aasta teatist „Digikompass 2030: Euroopa tee digikümnendil“ (COM(2021)0118),
- võttes arvesse komisjoni 10. märtsi 2020. aasta teatist „VKEde strateegia kestliku ja digitaalse Euroopa kujundamiseks“ (COM(2020)0103),
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse komisjoni 1. juuli 2020. aasta teatist jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalsed õiglust ja vastupanuvõimet toetava Euroopa oskuste tegevuskava kohta (COM(2020)0274),
- võttes arvesse komisjoni 30. septembri 2020. aasta teatist „Digiõppe tegevuskava (2021–2027) – Hariduse ja koolituse ümberkujundamine digiajastu jaoks“ (COM(2020)0624),
- võttes arvesse komisjoni 30. juuni 2021. aasta teatist „Maapiirkondade arengu pikaajaline visioon – Tugevamad, ühendatud, vastupanuvõimelised ja jõukad ELi maapiirkonnad 2040. aastaks“ (COM(2021)0345),
- võttes arvesse komisjoni digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeksit käsitlevaid aruandeid 2020. aasta kohta,
- võttes arvesse oma struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakonna 15. juuni 2018. aasta uuringut „Digital Agenda and Cohesion Policy“ (Digitaalarengu tegevuskava ja ühtekuuluvuspoliitika),
- võttes arvesse ELi ministrite ja liikmesriikide esindajate ning Norra ja Ühendkuningriigi poolt allkirjastatud 9. aprilli 2019. aasta kohustuste deklaratsiooni naiste osalemise kohta digitaalvaldkonnas,
- võttes arvesse 8. detsembri 2020. aasta Berliini deklaratsiooni digitaalühiskonna ja väärtuspõhise digivalitsuse kohta,
- võttes arvesse Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi (EIGE) 16. oktoobri 2020. aasta aruannet „Gender Equality Index 2020: Digitalisation and the future of work“ (Soolise võrdõiguslikkuse indeks 2020: digiüleminek ja töö tulevik),
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) nõukogu soovitud lairibaühenduse kohta, muudetud 24. veebruaril 2021,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 2. oktoobri 2020. aasta järeldusi COVID-19, ühtse turu, tööstuspoliitika, digitaalpoliitika ja välissuhete ning eriti digiülemineku kohta,
- võttes arvesse nõukogu 11. detsembri 2020. aasta järelduste projekti keskkonnakasuliku digitaliseerimise kohta,
- võttes arvesse nõukogu 7. aprilli 2021. aasta järelduste projekti kaugtöö kohta,
- võttes arvesse Brüsseli ühendkava kaugtöö ja kliima kohta,
- võttes arvesse oma majandus-, teadus- ja elukvaliteedi poliitika osakonna 30. aprilli 2021. aasta uuringut „The impact of teleworking and digital work on workers and society: Special focus on surveillance and monitoring, as well as on mental health of workers“ (Kaugtöö ja digitaalse töö mõju töötajatele ja ühiskonnale: pöörates erilist tähelepanu järelevalvele ja seirele, samuti töötajate vaimsele tervisele),

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- võttes arvesse komisjoni algatust ELi arukate külade tegevuskava kohta,
 - võttes arvesse oma struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika osakonna 30. septembri 2020. aasta uuringut „EU Lagging Regions: state of play and future challenges“ (ELi mahajäänud piirkonnad: praegune olukord ja tulevased probleemid),
 - võttes arvesse 5. ja 6. septembri 2016. aasta teist Corki deklaratsiooni „Parem elu maapiirkondades“,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee ja komisjoni 18. jaanuari 2018. aasta ühisuuringut „Innovation camp methodology handbook: realising the potential of the entrepreneurial discovery process for territorial innovation and development“ (Innovatsioonilaagri meetodika käsiraamat: territoriaalse innovatsiooni ja arenduse jaoks ettevõtlusvaimus toimuva avastamisprotsessi potentsiaali realiseerimine)⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse Iirimaa maaelu arengu poliitikat aastateks 2021–2025 „Our Rural Future“ (Meie maapiirkondade tulevik) ja selle tähelepanu kaugtööle maapiirkondades,
 - võttes arvesse Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi 28. septembri 2020. aasta aruannet „Living, working and COVID-19“ (Elamine, töötamine ja COVID-19),
 - võttes arvesse komisjoni 2019. aasta augusti uuringut „The changing nature of work and skills in the digital age“ (Töö ja oskuste muutuv olemus digitaalajastul)⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 2018. aasta detsembri töödokumenti „The Geography of EU Discontent“ (ELi rahulolematuse geograafia)⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse oma 20. mai 2021. aasta resolutsiooni Euroopa digitaalajastu kujundamise kohta: digitaalse ühtse turu toimimise tõkete kõrvaldamine ning tehisintellekti parem kasutamine Euroopa tarbijate huvides⁽¹²⁾,
 - võttes arvesse oma 15. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa rohelise kokkuleppe kohta⁽¹³⁾,
 - võttes arvesse oma 25. märtsi 2021. aasta resolutsiooni ühtekuuluvuspoliitika ja piirkondlike keskkonnastrateegiate kohta kliimamuutuste vastases võitluses⁽¹⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 20. mai 2021. aasta resolutsiooni ELi piirkondade demograafiliste trendide muutmise kohta ühtekuuluvuspoliitika vahendite abil⁽¹⁵⁾
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni saadetud kirja,
 - võttes arvesse regionaalarengukomisjoni raportit (A9-0010/2022),
- A. arvestades, et ELi eesmärk on jätkata tulemuslikku digitaalpoliitikat, mis võimaldaks inimestel ja ettevõtetel kõigis piirkondades saavutada kestlik ja jõukas digitaalne tulevik;
- B. arvestades, et digiüleminek peab olema õiglane ja kaasav, looma võimalusi ning edendama võrdõiguslikkust, elukvaliteeti, piirkondlikku konkurentsivõimet ja majanduse kaasajastamist;

⁽⁹⁾ Rissola, G., Kune, H., Martinez, P., „Innovatsioonilaagri meetodika käsiraamat: territoriaalse innovatsiooni ja arenduse jaoks ettevõtlusvaimus toimuva avastamisprotsessi potentsiaali realiseerimine“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg.

⁽¹⁰⁾ Arregui Pabollet, E. jt., „The Changing nature of work and skills in the digital age“ (Töö ja oskuste muutuv olemus digitaalajastul) Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg,

⁽¹¹⁾ Dijkstra, L., Poelman, H., Rodríguez-Pose, A., „The Geography of EU Discontent“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg.

⁽¹²⁾ ELT C 15, 12.1.2022, lk 204.

⁽¹³⁾ ELT C 270, 7.7.2021, lk 2.

⁽¹⁴⁾ ELT C 494, 8.12.2021, lk 26.

⁽¹⁵⁾ ELT C 15, 12.1.2022, lk 125.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- C. arvestades, et digiüleminek peab toimuma samaaegselt käimasoleva roheüleminekuga (mille ühisenimetus on kaksiküleminek); arvestades, et selle sotsiaalsed mõõdet ei tohi tähelepanuta jätta;
- D. arvestades, et kaasaegne majandus hõlmab seda, et ettevõtted võtavad kasutusele uued ärimudelid kooskõlas neljandat tööstusrevolutsiooni esindavate suundumustega, mis vastavad digiülemineku ja rohepöörde kaasaegsetele väljakutsetele;
- E. arvestades, et nendes Euroopa piirkondades, kus vajadus kestliku ülemineku järele on kõige suurem, on üldjuhul kõrge vaesuse ja tõrjutuse määr; arvestades, et kiireks taastumiseks on vajalikud otsustavad meetmed ja investeeringud, mis peaksid keskenduma pandeemia majandusliku ja sotsiaalse mõju leevendamisele, käivitama uuesti majandustegevuse, soodustama kestlikku arengut, rohe- ja digiüleminekut ning rakendama Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtteid, et suurendada Euroopa konkurentsivõimet;
- F. arvestades, et mitmeaastane finantsraamistik koos taasterahastuga „NextGenerationEU“ on ELi senine suurim stiimulite pakett, mis aitab ehitada üles keskkonnahoidlikumat, digitaalsemat ja vastupanuvõimelisemat COVID-19-järgset ELi; arvestades, et samal ajal pakub uus ühtekuuluvuspoliitika liikmesriikidele enneolematut võimalust edendada digitaliseerimist, kuna see nõuab, et nad eraldaksid miinimumsumma digiüleminekuks ja tagaksid sellise rahastamise saamiseks teatavate tingimuste kehtimise, nagu on kirjeldatud 2021.-2027. aasta ühtekuuluvuspoliitika investeerimisraamistikus;
- G. arvestades, et geograafia, vanuse, soo, haridustaseme, sotsiaal-majandusliku staatuse ja sissetuleku mõistes valitseb ELis endiselt digilõhe, mis takistab mõnedel üksikisikutel ja ettevõtetel digiüleminekust kasu saamist; arvestades, et see digilõhe võib veelgi võõrandada rahvastiku vähenemise all kannatavaid piirkondi, suurendades ELi territoriaalset tasakaalustamatust;
- H. arvestades, et lairibaühenduse katvuse tase Euroopas näitab, et endiselt on vaja märkimisväärsed investeeringuid, eriti maapiirkondades, kus 10 % majapidamistest ei ole ühegi püsivõrguga kaetud ja 41 %-l puudub igasugune kiire lairibatehnoloogia ning ainult 59 %-l on juurdepääs järgmise põlvkonna lairibaühendusele (vähemalt 30 Mbit/s), võrreldes 87 % majapidamistega ülejäänud ELis ⁽¹⁶⁾; arvestades, et lisaks kehvale IKT-ühendusele seisavad maapiirkonnad ja äärepiirkonnad sageli silmitsi muude struktuuriliste probleemidega, nagu taristu ja teenuste puudumine, väikesed sissetulekud või hariduse ja kultuuriväärtuste puudumine, mis sunnib kõrge kvalifikatsiooniga inimesi liikuma perspektiivikamatesse piirkondadesse (ajude äravool) ⁽¹⁷⁾; arvestades, et ELi rahastamine peaks hõlbustama hädavajaliku taristu loomist, et lahendada demograafilisi probleeme;
- I. arvestades, et väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted (VKEd) on Euroopa majanduse selgroog, moodustades 99 % kõigist ELi ettevõtetest ja andes tööd umbes 100 miljonile inimesele; arvestades, et need moodustavad rohkem kui poole Euroopa SKPst ning on keskel kohal mitte ainult ELi kahekordse ülemineku saavutamisel kestlikule ja digitaalrajandusele, vaid ka lisandväärtuse loomisel igas majandussektoris; arvestades, et võrreldes 54 %-ga suurettevõtetest on oma ettevõtetesse edukalt digitaaltehnooloogiaid integreerinud vaid 17 % VKEdest; arvestades, et mõned tööstusharud ja traditsioonilised sektorid, nagu ehitus, põllumajandus- ja toiduainetetööstus, tekstiilitööstus ja terasetööstus, on digiüleminekus maha jäänud ⁽¹⁸⁾;
- J. arvestades, et kuigi COVID-19 pandeemia on kaasa toonud kaugtöö ja IKT-põhise liikuva töö (TICTM) ⁽¹⁹⁾ ulatusliku laienemise, mis pakub suurt potentsiaali töökohtade edasiseks ühendamiseks linnakeskustest väiksemate linnade, eeslinnade ja maapiirkondadega, on kõrge ja madala palgaga töötajate, spetsialistide ja lihttööliste ning sugude vahel kaugtöö võimes märkimisväärsed erinevusi ⁽²⁰⁾; arvestades, et kaugtöö ja IKT-põhine liikuv töö ning teenuste digitaliseerimine võib teatud tingimustel hõlbustada geograafiliselt tasakaalustatuma tööhõive ja rahvastiku jaotuvust;

⁽¹⁶⁾ Komisjoni talituste 11. juuni 2020. aasta töödokument „Digital Economy and Society Index“ (Digitaalrajanduse ja -ühiskonna indeks) (DESI) 2020, (SWD(2020)0111).

⁽¹⁷⁾ SWD(2020)0111.

⁽¹⁸⁾ Negreiro, M., Madiaga, T., Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, „Digiüleminek“, juuni 2019.

⁽¹⁹⁾ Nõukogu järelduste projekt kaugtöö kohta, punkt 17.

⁽²⁰⁾ Komisjoni 2020. aasta mai töödokument „Teleworkability and the COVID-19 crisis: a new digital divide?“ (Kaugtöövõime ja COVID-19 kriis: kas tegemist on uue digilõhega?).

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- K. arvestades, et Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisele kaasaaitamiseks peaks ESF+ toetama investeeringuid inimestesse ja süsteemidesse tööhõive, hariduse ja sotsiaalse kaasatuse valdkonnas, pakkudes samal ajal toetust, et parandada haridus- ja koolitussüsteemide kvaliteeti, kaasavust, tulemuslikkust ja asjakohasust tööturu jaoks, sealhulgas edendada digiõpet ja haridustöötajate kutsealast arengut; arvestades, et see toetaks majanduslikku, territoriaalset ja sotsiaalset ühtekuuluvust kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 174;
- L. arvestades, et COVID-19 pandeemia kogemused on näidanud, kui oluline on majanduse ja ühiskonna toimimiseks digitaalse taristu arendamine, seda muu hulgas tervishoiuteenuste, hariduse ja avaliku halduse jaoks; arvestades, et COVID-19 pandeemia on suurendanud paljusid juba olemasolevaid probleeme maapiirkondades ja rõhutanud nende piirkondade nõrku kohti, eelkõige seoses digivõimekuse, tervishoiuteenuste kvaliteedi ja nende osutamise, hariduse, lairibaihendusele juurdepääsu, väärtusahelate vastupanuvõime ja digioskustega;
- M. arvestades, et kuigi Euroopa oskuste tegevuskavaga seati eesmärgiks, et 2025. aastaks oleks 70 %-l ELi täiskasvanud elanikkonnast vähemalt põhilised digioskused, ei ole komisjoni andmetel 42 %-l ELi elanikkonnast endiselt põhilisi digioskusi ja 37 %-l töötajatest puuduvad endiselt piisavad digioskused; arvestades, et IKT oskustes esineb endiselt suuri geograafilisi erinevusi; arvestades, et naised on ELi info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektoris ebaproportsionaalselt alaesindatud, kuna nad täidavad vaid 17 %⁽²¹⁾ spetsialiseerunud IKTga seotud ülesannetest ning neil on väiksema töenäosusega spetsiaalsed digioskused ja nad töötavad IKTga seotud valdkondades; arvestades, et vähem kui 25 % ELi 27 liikmesriigi ettevõtetest pakkus 2019. aastal oma töötajatele IKT-koolitust, kusjuures liikmesriikide vahel oli märkimisväärsed erinevusi⁽²²⁾; arvestades, et sooline lõhe on endiselt püsiv eelkõige idufirmade puhul, sest 2020. aastal läks 91 % kogu Euroopa tehnoloogiavaldkonda investeeritud kapitalist endiselt ainult meestest koosnevatele asutajameeskondadele⁽²³⁾;
- N. arvestades, et IKT-sektori arendamine ja innovatsiooni edendamise meetmed on samuti vajalikud, et toetada majandus- ja sotsiaalvaldkonna digiüleminekut üldiselt ning eriti digiüleminekut tööstussektorites;
- O. arvestades, et avalike teenuste digitaliseerimine peab käima käsikäs õigusega eraelu puutumatusel ja isikuandmete kaitsele kooskõlas isikuandmete kaitse üldmääruse⁽²⁴⁾ sätetega;

Ühtekuuluvuspoliitika aastateks 2021–2027 ja kaksiküleminekuga kaasnevad probleemid

- väljendab heameelt ühtekuuluvuspoliitika paketi üle aastateks 2021–2027 ja selle esimese poliitikaeesmärgi üle, millega töötatakse välja „konkurentsivõimelisem ja arukam Euroopa majanduse uuendusliku ja aruka ümberkujundamise ja piirkondliku IKT-ühenduvuse edendamise kaudu“⁽²⁵⁾;
- rõhutab rolli, mida uus ühtekuuluvuspoliitika võib digi- ja roheülemineku kaksikülemineku täiustamises mängida; rõhutab, et uue ühtekuuluvuspoliitika digitaalsed ja innovatsioonikomponendid on keskse tähtsusega, et võimaldada ühiskonna kestlikku ja kaasavat ümberkujundamist sotsiaalsema ja konkurentsivõimelisema majanduse suunas ning saavutada Euroopa roheline kokkuleppe ja Euroopa 2030. aasta digikümnendi eesmärgid; rõhutab, et vajadus hea ja taskukohase digitaalse taristu olemasolu järele ning kõigi kasutajarühmade digioskuste arendamise meetmed peavad käima käsikäs, mida tuleks edendada ka erinevate toetusmeetmete ja rahastamise paindliku ja täiendava kasutamise kaudu;
- tuletab meelde, et esimese poliitikaeesmärgi raames antav Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi toetus on liikmesriikidele kättesaadav, et kooskõlas aruka spetsialiseerumise kontseptsiooniga teha investeeringuid innovatsiooni; kutsub riiklike ja piirkondlike ametiasutusi üles ajakohastama oma lähenemisviisi arukale spetsialiseerumisele, keskendudes innovatsioonivõimaluste ja kestliku arengu seisukohast kõige paljulubavamatele valdkondadele ja projektidele;

⁽²¹⁾ Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut, „Work-life balance in the ICT sector – Women in the ICT sector“ (Töö- ja eraelu tasakaal IKT sektoris – naised IKT sektoris).

⁽²²⁾ Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse poliitikaülevaade „Telework in the EU before and after the COVID-19: where we were, where we head to“ (Kaugtöö ELis enne ja pärast COVID-19: kus me oleme, kuhu me liigume), 2020.

⁽²³⁾ Euroopa tehnoloogia olukorra 2020. aasta aruanne.

⁽²⁴⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁽²⁵⁾ Määruse (EL) 2021/1060 artikli 5 lõike 1 punkt a.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

4. rõhutab arukate külade kontseptsiooni tähtsust ELi kliimaga seotud probleemide lahendamisel ning väljendab heameelt selle integreerimise üle tulevasse ühisesse põllumajanduspoliitikasse ning ühtekuuluvus- ja regionaalpoliitikasse; nõuab, et liikmesriigid kaasaksid arukate külade lähenemisviisi oma ühtekuuluvuspoliitika programmidesse riiklikul ja piirkondlikul tasandil;
5. tuletab meelde, et Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi määruse kohaselt peavad liikmesriigid eraldama vähemalt 8 % oma vahenditest investeeringuteks töökohtade loomiseks ja kasvuks, et saavutada linnade kestlik areng; taunib asjaolu, et maapiirkondade jaoks ei ole veel suudetud sarnast eraldist seni kehtestada; märgib sellega seoses, et määruses on sätestatud, et erilist tähelepanu pööratakse keskkonna- ja kliimamuutustega tegelemisele ning digitehnoloogia potentsiaali ärakasutamisele innovatsiooni eesmärgil, mis võimaldab piirkondlikel omavalitsustel keskenduda rahastamisele linnade kestliku arengu valdkonnas;
6. tuletab meelde, et programmi „Digitaalne Euroopa“ määrus sätestab, et selle vahendi ning Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi vaheline ühistegevus peab aitama kaasa piirkondlike ja kohalike innovatsiooni ökosüsteemide, tööstuse ülemineku ning ühiskonna ja avaliku halduse digiülemineku arengule ja tugevdamisele;
7. nõuab tungivalt, et nõukogu ja komisjon seaksid kõigi ELi piirkondade digitaalse arengu jaoks ambitsioonikamad eesmärgid, ning nõuab Euroopa digitaalset tegevuskava kõigi piirkondade jaoks koos vahe-eesmärkide ja meetmetega 2025. aastaks ning konkreetseid soovitusi ELile ja liikmesriikidele, et saavutada 2030. aastaks käegakatsutavaid tulemusi;
8. rõhutab vajadust tagada, et digitaliseerimisprotsessides võetakse nõuetekohaselt arvesse piirkondlikke eripärasid ja erivajadusi; tuletab meelde, et universaalne lähenemisviis võib süvendada olemasolevat lõhet erineva arengutasemega piirkondade ja territooriumide vahel;
9. rõhutab, kui oluline on tagada sidusus paljude digitaliseerimist edendavate ELi algatuste ja programmide vahel ning luua sellele vastav koostoime ühtekuuluvuspoliitika vahenditega, et maksimeerida võimalusi selles valdkonnas; nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid arvesse vajadust, et digitaliseerimisinvesteeringud hõlmaksid majanduskasvu eesmärki, mis on kooskõlas kestliku majandusarengu strateegiatega, vältides samal ajal dubleerimist;
10. märgib, et tõhus liikuvussüsteem on piirkondliku majandusarengu, territoriaalse ühtekuuluvuse ja piirkondliku potentsiaali arendamise üks tingimusi; juhib seetõttu tähelepanu vajadusele tagada vajalikud rahalised vahendid keskkonnasäästlike ja taskukohaste transpordiühenduste arendamiseks ja hooldamiseks, mis võiks julgustada vanemat põlvkonda jääma põllumajandusse kauemaks ja meelitada noori piirkondlikest keskustest töötama maapiirkondades;
11. rõhutab, et ELi vähem arenenud piirkonnad seisavad silmitsi konkreetsete probleemidega; kutsub komisjoni üles andma nendele piirkondadele kohandatud abi, mille eesmärk on tugevdada haldussuutlikkust, teadmisi ja tehnoloogia-põhiseid eksperditeadmisi, et tagada nende majanduse ja ühiskonna edukas üleminek üha digitaalsemaks muutuvale tulevikule;
12. väljendab heameelt nõukogu seisukoha üle, millega toetatakse seda, et komisjon tunnustab rohe- ja digipöörde „kaksikväljakutset“; rõhutab kaksikülemineku potentsiaali luua uusi keskkonnasäästlikke ja digitaalseid töökohti, mis on vajalikud majanduse taastamiseks pärast COVID-19 pandeemiat, ning on veendunud, et digitaalne komponent on Euroopa rohelise kokkuleppe ja ÜRO kestliku arengu eesmärkide saavutamisel keskse tähtsusega, nagu on sätestatud ELi digitaalstrateegias „Euroopa digitaalse tuleviku kujundamine“;
13. rõhutab vajadust toetada digilahenduste väljatöötamist mitte ainult kliimamuutuste ennetamiseks, näiteks kasvuhoonetegaaside heitkoguste vähendamiseks digitaalse ressursitõhususe ja aruka innovatsiooni kaudu, vaid ka kliimamuutustega kohanemiseks; rõhutab vajadust töötada välja digitaalsed hoiatusvahendid ja rakendused, et vähendada loodusõnnetuste, näiteks üleujutuste, mudavoolude, kuumalainete ja metsatulekahjude negatiivset mõju;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

Digilõhede ületamine

14. kutsub komisjoni üles tagama, et tulevane maapiirkondade vaatluskeskus kogub digilõhe kohta põhjalikke ja ajakohaseid andmeid, et toetada liikmesriike oma piirkondade ja linnade vajaduste kindlakstegemisel; peab väga oluliseks saada ajakohastatud teavet digitaliseerimise edusammude kohta kõigis Euroopa piirkondades ning kutsub komisjoni üles esitama digitaalrajatuse ja -ühiskonna indeksi (DESI) andmeid NUTSi 2. tasandil;

15. rõhutab, et digilõhel on kaks poolt: taristu ja võimsus, et nende allikad on erinevad ning et nende suhtes tuleb kohaldada erinevaid poliitikaid ja kujundada neid vastavalt nende omadustele;

16. märgib murega, et liikmesriikides ja liikmesriikide vahel valitseb endiselt digilõhe; on eriti mures lairibavõrkude kvaliteedi ja taskukohasusega seotud linna- ja maapiirkondade vahelise digilõhe pärast⁽²⁶⁾; tuletab meelde, et eelkõige peaksid tulevased investeeringud Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi raames aitama veelgi kaasa kiire digitaalsete taristuvõrkude arendamisele; rõhutab vajadust seada sellega seoses prioriteediks maapiirkonnad;

17. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid toetaksid ja aitaksid kaasava ja õiglase digitaliseerimise valdkonnas olemasolevaid platvorme ja projekte kui vahendeid, mille abil tuua kõik liidu piirkonnad, sealhulgas äärepoolsed piirkonnad ja maapiirkonnad, 21. sajandisse;

18. märgib, et maapiirkondades elavate ja linnades elavate täiskasvanute vahel on kriitiline digioskuste lahknevus, mis mõjutab eriti madala sissetulekuga inimesi, naisi ja eakaid; märgib, et see lahknevus on teatud liikmesriikides eriti märkimisväärne ja süvendab maapiirkondades töö leidmisel juba praegu eksisteerivaid raskusi; kutsub liikmesriike üles investeerima sihipärastesse täienduskoolitus- ja haridusmeetmetesse, et kõrvaldada digilõhed, ning rõhutab, et need lõhed on muude põhjuste hulgas seotud juurdepääsu puudumisega suure läbilaskevõimega võrkudele;

19. võtab suure huviga teadmiseks komisjoni dokumendi „Digikompass“, mille eesmärk on muuta ELi digitaalsed eesmärgid aastaks 2030 konkreetseteks eesmärkideks neljas peamises sektoris: oskused, turvaline ja kestlik digitaalne taristu, ettevõtete digiüleminek ja avalike teenuste digiüleminek palub komisjonil neis neljas valdkonnas tehtud edusammudest korrapäraselt aru anda;

20. on veendunud, et digitaliseerimine annab võimaluse parandada elukvaliteeti ning edendada haridusvõimalusi, töökohtade loomist, innovatsiooni ja avalike teenuste paremat kättesaadavust maapiirkondades ja mahajäänud piirkondades, aidates sellega kaasa rahvastiku vähenemise ja ajude äravoolu ümberpööramisele;

21. väljendab heameelt 2030. aasta digipoliitika programmi eesmärgi üle tagada, et kõik ELi asustatud piirkonnad oleksid kümne aasta lõpuks hõlmatud 5G-ga; kutsub komisjoni üles edendama tulevastes õigusaktides meetmeid, et hõlbustada 5G-võrkude kasutuselevõttu maapiirkondades, eelkõige vähendades või kõrvaldades koormavaid haldusmeetlusi;

22. rõhutab vajadust ületada maapiirkondade ja linnapiirkondade vahel püsiv digilõhe ning arendada horisontaalse strateegia väljatöötamise kaudu maapiirkondade ühenduvuse ja digitaliseerimise potentsiaali; kutsub liikmesriike üles kasutama ühtekuuluvuspoliitika, ühise põllumajanduspoliitika ja taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendeid, et võtta kasutusse ja töötada välja 2020. aasta järgsete arukate külade kontseptsioon, mis aitab kaasa digiüleminekule, majandusliku potentsiaali tugevdamisele, innovatsioonile ja sotsiaalsele kaasatusele maapiirkondades ning maakogukondade mõjuvõimu suurendamisele kohandatud projektide kaudu, mille eesmärk on parandada lairibaihendust ja -taristut; tuletab siiski meelde, et digitaliseerimisstrateegiaid tuleks kohandada maapiirkondade kontekstiga ning neid tuleks rakendada maakogukondade endi osalusel ja aktiivsel osalusel ning digi- ja robotikatehnoloogia rakendamisel põllumajanduses; rõhutab, et kestlikule põllumajandusele ülemineku 2030. aasta eesmärki on võimalik saavutada uute tehnoloogiate, teadusuuringute ja innovatsiooni edendamise ning jätkuva teadmussiirde kaudu maapiirkondadesse;

23. nõuab tungivalt, et liikmesriigid kasutaksid neile nii Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kui ka taasterahastu „NextGenerationEU“ kaudu kättesaadavaid rahalisi vahendeid võimalikult suures ulatuses, et pakkuda piirkondadele sihipärast toetust, mida nad vajavad järelejäudmiseks ja maapiirkondade ja põlvkondade vahelise digilõhe ületamiseks; kutsub lisaks liikmesriike üles toetama ülisuure läbilaskevõimega võrkude kasutuselevõttu asjakohaste avaliku sektori

⁽²⁶⁾ Negreiro, M., Euroopa Parlamendi uuringuteenistus, „The rise of digital health technologies during the pandemic“ (Digitaalsete tervisetehnoloogiate esilekerkimine pandeemia ajal), aprill 2021.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

rahastamiskavade kaudu piirkondades, mida turg ei teeninda, ning pakkuma valdkondadevahelisi ja terviklikke lahendusi, nagu arukad külad ja maapiirkondade innovatsioonikeskused; toetab jõupingutusi digiülemineku edendamiseks, tugevdades ühtekuuluvuspoliitika temaatilist keskendumist, edendades samal ajal koostööd Euroopa Investeerimispanga või muude arengupankadega; juhib tähelepanu ebavõrdsuse suurendamise ohule, kui ei toetata nõuetekohaselt kõige ebasoodsamas olukorras piirkondi, mille suutlikkus vahendeid tulemuslikult kavandada ja kulutada on sageli nõrgem, kuigi neil on kõige suuremad vajadused;

24. nõuab lisaks, et täielikult rakendataks Euroopa ühendamise rahastut, mille uus digitaalne rahastamisvahend mängib olulist rolli koos suurema piiriülese digitaalse ühenduvusega majanduslike, sotsiaalsete ja territoriaalsete lõhede kaotamisel, pakkudes Euroopa piirkondadele ja maapiirkondadele uusi ja arvukaid võimalusi;

Kaasav ja õiglane digitaliseerimine

25. rõhutab vajadust sotsiaalselt õiglase ja kaasava digitaliseerimise järele, mis on sotsiaalselt ja majanduslikult õiglane ega jäta kedagi kõrvale; rõhutab, et Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest antav toetus peaks aitama kaasa digitaalse potentsiaali ja innovatsiooni arendamisele VKEde sektoris, et suurendada elanikkonna digisuutlikkust ja -oskusi, ning peaks toetama kaasamist digitaalühiskonda ja edendama majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust kõigis ELi piirkondades, keskendudes vähem arenenud piirkondadele;

26. kutsub liikmesriike üles tagama, et avalike teenuste digitaliseerimine käiks käsikäes meetmetega, mis hõlbustavad kodanike juurdepääsu internetiteenustele ilma diskrimineerimise, piirangute või sekkumiseta; tuletab meelde, et eduka digiülemineku eeldus on stabiilne ja taskukohane suure läbilaskevõimega internetiühendus;

27. rõhutab Euroopa äärealade, sealhulgas saarte ees seisvaid probleeme seoses digitaalse ühenduvusega; on seisukohal, et digitaalne ühenduvus on Euroopa saarte strateegia üks peamisi tugisambaid; nõuab, et võetaks täiendavaid meetmeid, et muuta digiüleminek kõiki kohalikke kogukondi kaasavaks;

28. märgib murega, et COVID-19 pandeemia tagajärjel digilahenduste ning kaugtöö ja IKT-põhise liikuva töö laialdasem kasutamine on süvendanud elanikkonnarühmade vaheliste digilõhede põhjustatud ebavõrdsust; rõhutab siiski, et digitaliseerimine võib teataval tingimustel tuua kasu ka sotsiaalselt ja majanduslikult vähekindlustatud ja tõrjutud rühmadele; juhib tähelepanu asjaolule, et digitaalselt tõrjutud inimesed seisavad silmitsi kahekordse tõrjutusega, kuna neil võib tekkida raskusi ka juurdepääsul haridusele, tööturule või esmatähtsatele avalikele teenustele; rõhutab, et eelkõige arukad külad võiksid olla praktiliseks lahenduseks maapiirkondades pakutavate teenuste suurendamisel, vähendades seeläbi olemasolevat ebavõrdsust;

29. rõhutab, et COVID-19 pandeemia on esile toonud digilahenduste, eriti kaugtöö tähtsuse; nõuab tungivalt, et komisjon teeks ettepaneku võtta vastu direktiiv õiglase kaugtöö miinimumstandardite ja -tingimuste kohta, et kaitsta töötajate tervist ja ohutust ning tagada inimväärsed töötingimused, sealhulgas sellise töö vabatahtlikkus, tööaja austamine, puhkus, töö- ja eraelu tasakaal ning muud digitaalsed õigused töökohal, nagu õigus mitte olla kättesaadav ja töötajate eraelu puutumatuse kaitse, sealhulgas kaugseire või mis tahes muu digitaalse jälgimise keelustamine ning tehisintellekti kasutamise kaudu värbamisprotsessis, võttes samal ajal arvesse Euroopa sotsiaalpartnerite raamkokkulepet digitaaliseerimise kohta;

30. palub komisjonil ja liikmesriikidel töötada välja üldine strateegia, mis integreeriks tervikliku perspektiivi kõigil tasanditel, et võidelda sotsiaalse ebavõrdsuse ja diskrimineerimisega, mis on seotud digitaliseerimise ja kaug- või hübriid tööga, et suurendada selle positiivset mõju;

31. on seisukohal, et kodanike mõjuvõimu suurendamine, asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimine ja kohalike omavalitsuste kaasamine on nii piirkondlike digistrateegiate nõuetekohasel kavandamisel kui ka edukal rakendamisel keskse tähtsusega;

Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate ja avalike teenuste digitaliseerimine

32. nõuab e-valitsuse tegevuskava järelmeetmeid, millel on kaks peamist üldeesmärki: tõhusa digiülemineku tagamine ja bürokraatia vähendamine, parandades seeläbi kodanike elukvaliteeti meetmete abil, mis parandavad üldsuse juurdepääsu ja teenuseid kõigis liikmesriikides ning suurendavad läbipaistvust, ning meetmete kehtestamine avaliku sektori töötajate

Teisipäev, 8. märtsi 2022

digioskuste suurendamiseks; rõhutab, et nende järelmeetmete puhul tuleks arvesse võtta COVID-19 pandeemiast saadud arvukaid õppetunde, mille kohaselt avaliku halduse teenuste osutamine toimub peaaegu eranditult internetis;

33. märgib, et COVID-19 pandeemia on näidanud, et IKT-põhise töö mahu suurenemine nii era- kui ka avalikus sektoris on muutnud meie ühiskonna küberrünnakute suhtes kaitsetumaks; tuletab meelde, et kaugjuurdepääs era- või avaliku sektori võrkudele nõuab uusi küberturvalisuse alaseid lahendusi;

34. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid teeksid kiiremaid edusamme avalike teenuste, sealhulgas koolide, ülikoolide, uurimisinstiitute, ühistranspordi, e-valitsuse ja tõhusa halduse digitaliseerimisel;

35. märgib, et COVID-19 pandeemia on kiirendanud avalike ja tervisealaste e-teenuste kasutuselevõttu; rõhutab vajadust tegeleda tervishoiutöötajate e-oskuste lõhega ning võimestada patsiente, eelkõige eakaid ja sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevaid kodanikke kasutama digitaalsete teenuste; hoiatab, et kõrvale võivad jääda mõned inimesed, kes võivad vähem kasutada või endale lubada vajalikke tehnoloogiaid, näiteks eakad või sotsiaalselt ebasoodsas olukorras olevad inimesed; tuletab meelde vajadust avaliku sektori investeeringute järele muu hulgas inimressurssidesse, avalikesse digiteenustesse ja ennetavatesse toetustesse, et tagada kõigile elanikkonnarühmadele mittediskrimineeriv, kiire ja kvaliteetne juurdepääs digitaalsetele avalikele teenustele, sealhulgas tervishoiuteenustele; rõhutab sellega seoses vajadust rõhutada hariduse ja digioskuste arendamisega seotud meetmete edendamise ja tugevdamise tähtsust, eriti maapiirkondades; rõhutab vajadust kasutada uute digitaalsete vahendite, tehnoloogiate ja lahenduste täielikku potentsiaali terve ühiskonna jaoks;

36. tunnistab, et varasemast olulisem on tagada õiglane ja sotsiaalselt jätkusuutlik töö ning töötajate tegelik osalemine töötingimuste kujundamises digitaalsetes platvormides, nagu kõigis muudes sektorites, ning et töötajatel peab olema demokraatlik mõju töö juhtimisele; rõhutab, et digitaliseerimisest saadavat kasu tuleb jagada laialdaselt ja võrdselt ning digisektori töötajatel peavad olema samasugused õigused ja töötingimused nagu teistes sektorites; kutsus komisjoni üles esitama ettepanekut direktiivi kohta, milles käsitletakse inimväärsed töötingimusi ja -õigusi digimajanduses;

37. rõhutab ettevõtjate, mikroettevõtjate ja VKEde otsustavat rolli inimväärses töökohtade ja kestliku majanduskasvu loomisel ja maaelu arengus ning usub, et ühtekuuluvuspoliitika ja muude vahendite kaudu tehtavad avalikud investeeringud aitavad kaasa paremale sotsiaalsele, majanduslikule ja territoriaalsele ühtekuuluvusele kõigis ELi piirkondades; rõhutab, et juurdepääs rahastamisele on paljude mikro- ja väikeettevõtete jaoks üks kõige pakilisemaid probleeme ning et eri liiki VKEd vajavad ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil individualiseeritud liiki tuge ja stiimuleid, sõltuvalt nende olukorrast ja tehnoloogia kasutuselevõtu tasemest; nõuab tungivalt, et piirkonnad koostaksid VKEdele suunatud innovatsioonistrateegiad, mis on kooskõlas nende teadusuuringute ja innovatsiooni aruka spetsialiseerumise strateegiatega;

38. peab kahetsusväärseks, et valdav enamik ELi VKEdest ei ole veel digiüleminekut täielikult omaks võtnud; nõuab, et komisjon tagaks, et liikmesriigid keskenduvad oma rakendusplaanides VKEdele, kes asuvad digitaalselt vähem arenenud piirkondades;

39. märgib, et e-kaubandusel on maapiirkondade VKEde ja kohalike tootjate jaoks suur potentsiaal, kuna see suurendab nende teavitustegevust ja vähendab tõkkeid, mis on seotud piirkondadega, mis seisavad silmitsi tõsiste ja püsivate geograafiliste või demograafiliste probleemidega; kutsus ELi piirkondi ja liikmesriike üles looma katseprojekte ja digitaliseerimisstrateegiaid, et integreerida e-kaubandus maapiirkondade VKEde ärimudelitesse;

40. tunnistab digitaliseerimise potentsiaali ettevõtete, eelkõige VKEde ühendamisel ning rõhutab digitaliseerimise positiivset mõju sotsiaalteenuste, näiteks arukate transpordilahenduste, e-tervise, internetipanga teenuste ja ebasoodsas olukorras õppuritele kohandatud õppelahenduste pakkumisel; tuletab meelde, kui oluline on pakkuda samal ajal digioskuste alast haridust, tagamaks, et kedagi ei jäeta kõrvale;

41. tuletab meelde, et programmi „Digitaalne Euroopa“ määrus sätestab, et selle programmi ning Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi vaheline koostöö peab aitama kaasa piirkondlike ja kohalike innovatsiooni ökosüsteemide, tööstuse ülemineku ning ühiskonna ja avaliku halduse digiülemineku arengule ja tugevdamisele;

Teisipäev, 8. märtsi 2022

42. rõhutab kontrollikoja ⁽²⁷⁾ seisukohta Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta, et VKEd pakuvad uuenduslikke lahendusi sellistele probleemidele nagu kliimamuutused, ressursitõhusus ja sotsiaalne ühtekuuluvus ning aitavad levitada seda innovatsiooni kõigis Euroopa piirkondades, mistõttu on nad olulised ELi üleminekul kestlikule ja digitaalmajandusele;

43. märgib murega, et nii iduettevõtted kui ka väljakujunenud VKEd vaevlevad kvalifitseeritud töötajate puuduses ning rõhutab, et oskuste puudus on eriti tõsine digitaliseerimise ja uute tehnoloogiatega seotud oskuste puhul, kuna 35 %-l tööjõust ⁽²⁸⁾ on halvad või puuduvad digioskused; on veendunud, et tuleks käivitada algatused, et toetada konkreetsete probleemidega silmitsi seisvaid VKEid ning arendada tööjõu pädevusi ja oskusi, mis on tänapäeva majanduse jaoks üliolulised, sealhulgas seoses digitalendi ligimeelitamise ja hoidmisega, edendades samal ajal paindlikke digioskusi ning oskuste täiendamise ja ümberõppe võimalusi kõigile, olenemata nende tööalasest staatusest, vanusest, haridusest või elukutsest;

44. rõhutab, kui oluline on suurendada uuenduslike ettevõtete arvu, tagades juurdepääsu uutele tehnoloogiatele, viies need vastavusse „Tööstus 4.0“ ja kestliku majanduse standarditega, koondades erakapitali, arendades inimressursse ja toetades aruka linna algatusi;

Digiajastul vajaminevate oskuste edendamine

45. rõhutab vajadust täita digioskuste lüngad kogu ELis, et kõik üksikisikud ja ettevõtted saaksid digiüleminekust maksimaalselt kasu; nõuab komisjoni digiõppe tegevuskava aastateks 2021–2027 järkjärgulist rakendamist, et edendada paremaid digitaliseerimisoskusi, mis tagaks kõigile asjakohase hariduse, koolituse ja töövõimalused, sealhulgas ettevõtluse jaoks; rõhutab liikmesriikide ja piirkondlike omavalitsuste otsustavat rolli maapiirkondade asutuste toetamisel nende jõupingutustes e-kaasatuse kujundamisel ja tagamisel, kaitstes kodanike andmeid ning tagades inimestele ja kohalikele ettevõtetele andmetele juurdepääsu; rõhutab vajadust edendada digitaalset ja meediapädevust kogu elu jooksul ja juba noores eas; kutsub komisjoni üles pakkuma stiimuleid digi- ja meediapädevuse haridusprogrammidele ja algatustele koolides, kutsekoolides ja ülikoolides; tuletab meelde Euroopa Sotsiaalfond+ tähtsust selliste projektide rahastamisel, mis aitavad töötajatel või töötutel omandada uusi oskusi, kuna fondi eesmärkideks on anda neile uusi oskusi, et nad saaksid oma töökohal oma oskusi täiendada (*upskilling*) või omandada uusi oskusi teiste töökohtade tarvis (*reskilling*); peab oluliseks luua hübriidõppemudeleid, et muuta täienduskooolitus kättesaadavaks ka neile, kellel on baasdigioskused või kellel need üldse puuduvad;

46. tunneb heameelt tugevdatud noortegarantiis sisalduva soovitusena, et inimesed, kes ei osale hariduses, tööhöives või koolituses, läbivad digitaalsete oskuste hindamise ja kui tuvastatakse puudujääke, koolitatakse neid, et nende digioskusi parandada;

47. märgib kriitilist digioskuste lahknevust maapiirkondades elavate ja linnades elavate inimeste, samuti põlvkondade vahel; märgib lisaks, et kaugtöö ja IKT-põhine liikuv töö on ebaproportsionaalselt levinud linnas asuvate, kõrgelt haritud ja heade digioskustega teenindussektori töötajate hulgas; täheldab, et maapiirkondades puuduvad võimalused digioskuste omandamiseks; nõuab tungivalt, et liikmesriigid ja komisjon kasutaksid ESF+i ja Euroopa Regionaalarengu Fondi, et võtta meetmeid selle tasakaalustamatuse korvamiseks ja pakkuda töövõimalusi piirkondades, kus on rahvastikukao oht; märgib, et arukad külad võiksid olla praktiline lahendus, sest nad kaasavad digitaalsed õppevahendid digitaalses alt-üles lähenemisviisis, mida nad rakendavad;

48. rõhutab, et e-oskuste edendamisel ja arendamisel on oluline roll tööturu suutlikkuse suurendamisel, sotsiaalse kaasatuse edendamisel, tehnoloogilise mitmekesisemise toetamisel ja tööhõivevõimaluste loomisel, eriti maapiirkondades ja vähem arenenud piirkondades; julgustab komisjoni tugevdama jõupingutusi digioskuste lõhe kõrvaldamiseks, võttes digioskuste ja töökohtade koalitsiooni kaudu ühendust kõigi sidusrühmadega;

49. märgib, et ühissätete määruse neljanda poliitikaeesmärgi (poliitikaeesmärk nr 4) all osutatud ESF+ hõlmab erieesmärki, mis hõlmab digioskusi, kaasavust ja koolitussüsteeme, sealhulgas mitteformaalse ja informaalset õppe valideerimise kaudu;

⁽²⁷⁾ Euroopa Kontrollikoja pressiteade „ELi audiitorid uurivad, kas VKEde rahastamine ELi vahenditest aitab muuta neid konkurentsivõimelisemaks“, 14. oktoober 2020.

⁽²⁸⁾ Euroopa Kontrollikoda, „ELi meetmed väheste digioskuste käsitlemiseks“, veebruar 2021.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

50. rõhutab, et Euroopa oskuste tegevuskava nõuab Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi ning programmi „InvestEU“ kaudu investeringuid suure sotsiaalse mõjuga taristusse, sealhulgas digitaalsesse taristusse; rõhutab vajadust investeerida Euroopa Regionaalarengu Fondi ja Ühtekuuluvusfondi ning programmi „InvestEU“ kaudu digitaalsesse taristusse, mis põhineb digioskuste edendamise algatustel, nagu digiõppe tegevuskava aastateks 2021–2027;

51. kordab, et demograafiliste muutustega tegelemine on ELi jaoks oluline väljakutse, mis tuleks programmide kavandamisel ja rakendamisel esikohale seada; tuletab sellega seoses meelde, et üks ERFi ja Ühtekuuluvusfondi põhieesmärged on toetada ebasoodsate geograafiliste või demograafiliste tingimustega linna- ja maapiirkondi, kusjuures liikmesriigid peavad eraldama ELi rahalist toetust projektidele, mis edendavad digivaldkonna arengut asjaomastes piirkondades ja IKT-ühenduvust; tuletab sellega seoses meelde, et erilist toetust tuleks anda NUTSi 3. tasandi piirkondadele või kohalike haldusüksuste klastritele, mille rahvastikutihedus on alla 12,5 elaniku ruutkilomeetri kohta või mille elanikkonna keskmine aastane vähenemine ajavahemikul 2007–2017 oli üle 1 %, mille kohta tuleks korraldada konkreetne piirkondlik ja riiklik hindamine;

52. väljendab heameelt Õiglase Ülemineku Fondi käivitamise ning selle keskendumise üle koolitusele ja oskustele; tunnustab asjaolu, et see võimaldab investeerida sotsiaalsesse taristusse, näiteks koolituskeskustesse, et tagada kõigile piirkondadele paremad töövõimalused ja kvaliteetne tööhõive hiljemalt 2050. aastaks kliimaneutraalsusele üleminekul, rõhutades samas vajadust pöörata erilist tähelepanu digioskustele; kutsub komisjoni üles hindama vajadust läbivaadatud Õiglase Ülemineku Fondi järele ja selle teostatavust, et lahendada praegused probleemid;

53. kutsub liikmesriike ja nende korraldusasutusi üles hõlbustama ja lihtsustama maapiirkondade juurdepääsu taasterahastule „NextGenerationEU“ ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele; peab vajalikuks tagada, et kõiki asjaomaseid institutsioonilisi osalejaid jälgitakse hoolikalt taasterahastu „NextGenerationEU“ rahaliste vahendite ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisel territoriaalsel tasandil, et tagada vahendite õiglane jaotamine piirkondade vahel;

54. tunneb muret, et paljud digiprogrammide avalikud pakkumused eraldatakse konkursikute kaudu, mis võib kahjustada maapiirkondade suutlikkust pääseda juurde taasterahastu „NextGenerationEU“ rahalistele vahenditele ning Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele, kuna nende suutlikkuse suurendamine ja tehniline toetus ELi vahendite kavandamisel ja kulutamisel on traditsiooniliselt nõrgem;

55. kutsub komisjoni ja nõukogu üles kiiresti rakendama nõukogu järeldusi eakate inimõiguste, osaluse ja heaolu kohta digiajal, sealhulgas looma tööelujärgse osalemise ja vabatahtliku töö digitaalse platvormi ning edendama põlvkondadevahelist suhtlust ja sidemeid;

o

o o

56. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Regioonide Komiteele ja liikmesriikidele.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

P9_TA(2022)0062

Geneetiliselt muundatud puuvill GHB811 (BCS-GH811-4)

Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D077486/02 – 2021/3057(RSP))

(2022/C 347/05)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (BCS-GH811-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D077486/02,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 11. jaanuaril 2022 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes ⁽²⁾, artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 8. juulil 2021. aastal vastu võetud ja 16. augustil 2021. aastal avaldatud arvamust ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽³⁾ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus, mis käsitleb geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 hindamist toiduks ja söödaks kasutamise puhul määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-ES-2018/154), <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6781>.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMOde lubamisele vastuväiteid. Lisaks sellele on parlament üheksandal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0028).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0029).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 üheksandat transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0030).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

-
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS–GHØØ1-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0054).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON–89788–1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0055).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioon MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0056).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0057).
 - Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0069).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0291).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0292).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0293).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0365).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0366).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0367).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88Ø17-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0368).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89Ø34-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0369).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0080).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

— võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3,

— võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,

- A. arvestades, et 19. septembril 2018 esitas Belgias asuv BASF Agricultural Solutions Belgium NV, mis on Saksamaal asuva BASF SE filiaal, Ameerika Ühendriikides asuva äriühingu BASF Agricultural Solutions Seed US LLC (edaspidi „taotleja“) nimel vastavalt määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitele 5 ja 17 taotluse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB811 (edaspidi „geneetiliselt muundatud puuvill“) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks; arvestades, et taotlus hõlmas ka selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud puuvilla või koosnevad sellest ning mida kasutatakse muul otstarbel kui toiduks või söödaks, kuid mida ei viljelda;
- B. arvestades, et 8. juulil 2021 võttis EFSA geneetiliselt muundatud puuvillale loa andmise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 16. augustil 2021;
- C. arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvill aretati nii, et see annab tolerantsuse glüfosaadi ja HPPDd inhibeerivate herbitsiidide suhtes⁽⁵⁾; arvestades, et HPPDd inhibeerivate herbitsiidide hulka kuuluvad sellised herbitsiidid nagu isoksaflytool, mesotrioon ja tembotrioniin;
- D. arvestades, et kuigi puuvillaseemneõli kasutatakse Euroopas inimtoiduks suhteliselt vähe, leidub seda paljudes toiduainetes, sealhulgas salatikastmetes, majoneesis, valikpargaritoodetes, šokolaadivõietes ja -helvestes; arvestades, et loomadele söödetakse puuvilla peamiselt puuvillaseemnekoogi või -jahuna või täisrasvaste puuvillaseemnetena⁽⁶⁾; arvestades, et ka inimesed tarbivad puuvilla puuvillajahuna;

— Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0081).

— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0334).

— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0335).

— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt 11 (SYN-BTØ11-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0336).

— Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba GMB151 (BCS GM151 6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0024).

— Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS GHØØ2 5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0025).

⁽⁵⁾ EFSA arvamus, lk 1.

⁽⁶⁾ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus, mis käsitleb geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 hindamist toiduks ja söödaks kasutamise ning impordi ja töötlemise puhul määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-NL-2014-122), EFSA Journal 2018; 16(7):5349, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2018.5349>, lk 22.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

Puuduv hinnang lisaherbitsiidi kohta

- E. arvestades, et komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 503/2013⁽⁷⁾ nõutakse selle hindamist, kas eeldatavad põllumajandustavad mõjutavad uuritud näitajate tulemust; arvestades, et kõnealuse rakendusmääruse kohaselt on see eriti oluline herbitsiidiresistentsete taimede puhul;
- F. arvestades, et mitu uuringut näitab, et geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsete kultuuride kasvatamise tagajärjel hakatakse rohkem kasutama lisaherbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu⁽⁸⁾; arvestades, et sellest tulenevalt tuleb eeldada, et geneetiliselt muundatud puuvill puutub kokku nii suuremate kui ka korduvate glüfosaadi- ja HPPDD inhibeerivate herbitsiidide annustega, mistõttu võib saagis esineda nende ainete jääke suuremates kogustes;
- G. arvestades, et EFSA järeldas 2015. aasta novembris, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet järeldas 2017. aasta märtsis, et selle klassifitseerimata jätmine oli õigustatud; arvestades, et Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus, mis on Maaailma Terviseorganisatsiooni vähiuuringutele spetsialiseerunud keskus, klassifitseeris seevastu 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeenseks aineks; arvestades, et mitu hiljutist eelretsenseeritud uuringut kinnitavad glüfosaadi kantserogeenset toimet⁽⁹⁾;
- H. arvestades, et EFSA andmetel puuduvad toksikoloogilised andmed, mis võimaldaksid hinnata glüfosaaditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuridega seotud glüfosaadi lagunemisproduktidest tarbijatele tulenevat riski⁽¹⁰⁾;
- I. arvestades, et liidu poolt heaks kiidetud ühtlustatud klassifikatsiooni ja märgistuse kohaselt on isoksaflootool väga mürgine veeorganismidele ja arvatavasti kahjustab loodet⁽¹¹⁾; arvestades, et riskihindamise eesmärgil kasutati geneetiliselt muundatud puuvilla puhul ainult isoksaflootooli; arvestades, et HPPDD inhibeerivate herbitsiidide hulka kuulub siiski palju herbitsiide, sealhulgas mesotrioon, millel võib EFSA andmetel olla endokriinfunktsiooni kahjustavad omadused⁽¹²⁾;
- J. arvestades, et sõltumatu teadusliku analüüsi⁽¹³⁾ kohaselt on lisaherbitsiidide toimeainete toimeviisi tõttu tõenäoline, et nende herbitsiidide kasutamine põhjustab taimedes stressireaktsioone ning mõjutab seega geeniekspressiooni ja taime koostist ennast;
- K. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimedes leiduvate herbitsiidijääkide ja nende lagunemisproduktide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu seda GModele loa andmise menetluse raames ei tehta; arvestades, et see põhjustab probleeme, sest asjaomaste geneetiliselt muundatud taimede puhul võib seda, kuidas taim lisaherbitsiide lagundab, ja lagunemisproduktide (edaspidi „metaboliidid“) koostist ja seega ka nende toksilisust mõjutada geneetiline muundamine ise⁽¹⁴⁾;

⁽⁷⁾ Komisjoni 3. aprilli 2013. aasta rakendusmäärus (EL) nr 503/2013, mis käsitleb loa taotlemist geneetiliselt muundatud toidule ja söödale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaselt ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 641/2004 ja (EÜ) nr 1981/2006 (ELT L 157, 8.6.2013, lk 1).

⁽⁸⁾ Vt näiteks S. Bonny artiklit „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsed kultuurid, umbrohi ja herbitsiidid: ülevaade ja mõju), Environmental Management, jaanuar 2016, 57(1), lk 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ning C.M. Benbrooki artiklit „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Geneetiliselt muundatud põllukultuuride mõju pestitsiidide kasutamisele USA-s – esimesed kuusteist aastat), Environmental Sciences Europe, 28. september 2012, köide 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

⁽⁹⁾ Vt nt: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610>, ja <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>

⁽¹⁰⁾ EFSA järeldused toimeaine glüfosaadi pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse hindamise kohta, EFSA Journal 2015; 13(11):4302, lk 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>

⁽¹¹⁾ <https://echa.europa.eu/substance-information/-/substanceinfo/100.114.433>

⁽¹²⁾ EFSA järeldused toimeaine mesotriooni pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse hindamise kohta, EFSA Journal 2016; 14(3):4419, lk 3, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2016.4419>

⁽¹³⁾ Testbiotechi märkus teadusliku arvamuse kohta, mis käsitleb geneetiliselt muudetud puuvilla GHB881 hindamist toiduks ja söödaks kasutamise puhul määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-ES-2018-154), mille esitas BASF, <https://www.testbiotech.org/content/testbiotech-comment-cotton-ghb881>

⁽¹⁴⁾ Glüfosaadi puhul on see on tõepoolest nii, nagu on ka kirjas EFSA põhjendatud arvamuses glüfosaadijääkide kehtivate maksimaalsete piirnõrkude kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 396/2005 artiklile 12, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, lk 12, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5263>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

Liikmesriigi pädeva asutuse märkused

L. arvestades, et liikmesriigid esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul EFSA-le palju kriitilisi märkusi⁽¹⁵⁾; arvestades, et need kriitilised märkused hõlmavad seda, et esitatud tõendite põhjal ei ole võimalik teha järeltõendust geneetiliselt muundatud puuvilla võrdleva hindamise ega selle ohutuse kohta, et geneetiliselt muundatud puuvilla viljelemine toob kaasa kolmandate riikide ettevõtjate suurema kokkupuute glüfosaadiga, mille mõju tervisele on praegu vaieldav, kuid võib olla kahjulik, et toksikoloogia kohta esitatud teave ja andmed ei ole piisavad ning et seirekavas ei ole seiretegevust seotud asjakohaste kaitse-eesmärkidega;

Liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmine

M. arvestades, et õigusega toidule tegeleva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eriraportööri 2017. aasta aruandes leiti, et eelkõige arengumaades on ohtlikel pestitsiididel tervisele laastav mõju⁽¹⁶⁾; arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärgi 3.9 abil soovitakse 2030. aastaks oluliselt vähendada selliste surmade ja haiguste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine⁽¹⁷⁾; arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvilla impordi lubamine suurendaks nõudlust selle glüfosaadi ja HPPDd inhibeerivate herbitsiididega töödeldud põllukultuuri järele, suurendades seeläbi kolmandate riikide töötajate ja keskkonna kokkupuudet sellega; arvestades, et töötajate ja keskkonna suurema kokkupuute oht on herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride puhul eriti murettekitav, kuna kasutatavate herbitsiidide kogused on seal suuremad;

N. arvestades, et 2020. aastal avaldatud eelretsenseeritud uuringu kohaselt võib Roundup, üks maailma kõige laialdasemalt kasutatavatest glüfosaadipõhistest herbitsiididest, tuua kaasa elurikkuse vähenemise, muutes ökosüsteemid saaste ja kliimamuutuste suhtes haavatavamaks⁽¹⁸⁾;

O. arvestades, et Mehhikos 2021. aastal tehtud eelretsenseeritud teadusuuring näitas transgeenide introgressiooni⁽¹⁹⁾ füsioloogilist, ainevahetuslikku ja ökoloogilist mõju looduslikus puuvillas ning selles leiti, et muu hulgas muutis looduslikus puuvillas looduslikes tingimustes cp4-epsps (glüfosaaditolerantsete) geenide avaldumine õievälise nektari sekretsioonitaset ja seega selle seost erinevate sipelgaliikidega ning taimetoiduliste tekitatud kahju taset⁽²⁰⁾; arvestades, et uuringus märgitakse, et „kui me tahame säilitada kohapeal looduslike sugulasliikide esmast geenikogumit, peame tegema kindlaks ökoloogilised ja arenguprotsessid, mida mõjutavad nende transgeenide olemasolu ja püsivus nende populatsioonis“, ning et „nende geenide avastamisel on võimalik viivitamata kavandada leevendamistrateegiaid kahju ulatuse vähendamiseks“; arvestades, et kõige tõhusam strateegia transgeenide introgressiooni ja sellega seotud ohtude leevendamiseks looduslikele populatsioonidele ja elurikkusele oleks kooskõlas ettevaatuspõhimõttega vältida eelkõige transgeensete kultuuride viljelemist;

P. arvestades, et liidul kui ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisel on kohustus tagada, et tema jurisdiktsioonis toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda⁽²¹⁾; arvestades, et geneetiliselt muundatud puuvilla impordi ei tohiks lubada, kuna selle viljelemine ja sellest tulenev transgeenide introgressioon võib loodusliku puuvilla ökosüsteemides hapra ökoloogilise koostoime tasakaalust välja viia;

⁽¹⁵⁾ Liikmesriikide märkused, mis on kättesaadavad EFSA küsimuste registri kaudu: <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>

⁽¹⁶⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

⁽¹⁷⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁸⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>

⁽¹⁹⁾ Transgeenide introgressioon on transgeensete kultuuride transgeenide pidev integreerumine looduslikku populatsiooni risttolmlemise teel.

⁽²⁰⁾ Vázquez-Barrios, V., Boege, K., Sosa-Fuentes, T.G., Rojas, P., Wegier, A. „Ongoing ecological and evolutionary consequences by the presence of transgenes in a wild cotton population“ (Pidevad ökoloogilised ja evolutsioonilised tagajärjed, mis tulenevad transgeenide esinemisest loodusliku puuvilla populatsioonis), Scientific Reports 11, 2021, 1959, <https://doi.org/10.1038/s41598-021-81567-z>

⁽²¹⁾ Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, artikkel 3: <https://www.cbd.int/convention/articles?a=cbd-03>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

Q. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit ja sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et sellised õigusaktide asjakohased sätteid peaksid hõlmama liidu kohustusi, mis tulenevad ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;

Ebademokraatlik otsuste tegemine

R. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 11. jaanuaril 2022 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab seda, et loa andmise ettepanek ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust;

S. arvestades, et komisjon tunnustab, et asjaolu, et komisjon võtab GMOdele loa andmise otsused jätkuvalt vastu ilma liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamusest, on problemaatiline ning tootelubade puhul üldiselt väga suur erand, kuid on geneetiliselt muundatud toidule ja söödale lubade andmise otsustamisel muutunud normiks;

T. arvestades, et Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu kokku 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toiduks ja söödaks mõeldud GMOde turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMOde kasvatamisele liidus (3 resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud vastuseisu GMOde turule laskmisele juba 23 korral; arvestades, et ühelegi asjaomasele GMO-le loa andmiseks ei saadud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;

U. arvestades, et kuigi komisjon ise tunnustab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMOdele lubade andmist;

V. arvestades, et selleks, et komisjon saaks keelduda GMOdele loa andmisest, kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust, ei ole vaja õigusakte muuta ⁽²²⁾;

1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisolulisi;

2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ei ole kooskõlas liidu õigusega, kuna see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ⁽²³⁾ sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kindla kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamise ja tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;

3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;

4. kutsub komisjoni taas üles mitte andma herbitsiiditolerantsetele geneetiliselt muundatud põllukultuuridele luba enne, kui jääkidega seotud terviseriske on iga juhtumi puhul eraldi põhjalikult uuritud, kusjuures selleks tuleb täielikult hinnata geneetiliselt muundatud põllukultuuride lisaherbitsiididega pihustamise jääke, herbitsiidide lagunemisprodukte ja mis tahes kombineeritud mõju, sealhulgas geneetiliselt muundatud taimetele endale;

⁽²²⁾ Määruse (EL) nr 182/2011 artikli 6 lõike 3 kohaselt võib komisjon loa anda, kuid ei pea seda tegema, kui apellatsioonikomitees ei ole selle toetuseks saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud häälteenamust.

⁽²³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toiduainete õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

5. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon tunnistas lõpuks oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMOde lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust⁽²⁴⁾; väljendab siiski sügavat pettumust selle pärast, et komisjon on sellest ajast saadik jätkuvalt andnud lube GMOde liitu importimiseks, hoolimata Euroopa Parlamendi jätkuvast vastuseisust ja sellest, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;
6. kutsub EFSA-t üles nõudma andmeid geneetilistelt muundatud taimedest saadud toidu ja sööda tarbimise mõju kohta soolestiku mikrobioomile;
7. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas need järgivad kahju mittetekitamise põhimõtet⁽²⁵⁾;
8. toonitab, et muudatusettepanekutes ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011⁽²⁶⁾, ja mille Euroopa Parlament võttis vastu 17. detsembril 2020 nõukoguga peetavate läbirääkimiste alusena, märgitakse, et komisjon ei tohi anda GMOdele luba, kui liikmesriikide kvalifitseeritud enamus ei ole selle poolt; nõuab, et komisjon järgiks seda seisukohta, ning kutsub nõukogu üles jätkama oma tööd ja võtma selle ettepaneku suhtes kiiremas korras vastu üldise lähenemisviisi;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽²⁴⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa roheline kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.

⁽²⁶⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0364.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

P9_TA(2022)0063

Geneetiliselt muundatud raps 73496 (DP-Ø73496-4)

Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-Ø73496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud kaupade turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D077485/02 – 2021/3058(RSP))

(2022/C 347/06)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni rakendusotsuse eelnõu, millega lubatakse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 (DP-Ø73496-4) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (D077485/02),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta ⁽¹⁾, eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,
- võttes arvesse komisjoni 3. aprilli 2013. aasta rakendusmäärust (EL) nr 503/2013, mis käsitleb loa taotlemist geneetiliselt muundatud toidule ja söödale Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1829/2003 kohaselt ning millega muudetakse määrusi (EÜ) nr 641/2004 ja (EÜ) nr 1981/2006 ⁽²⁾,
- võttes arvesse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 11. jaanuaril 2022 toimunud hääletust, mille tulemusel arvamust ei esitatud,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määruse (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisevolituste teostamise suhtes ⁽³⁾, artikleid 11 ja 13,
- võttes arvesse Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 5. mail 2021. aastal vastu võetud ja 17. juunil 2021. aastal avaldatud arvamust ⁽⁴⁾
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone, milles esitatakse geneetiliselt muundatud organismide (edaspidi „GMOd“) kasutamiseks lubade andmisele vastuväiteid ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ ELT L 157, 8.6.2013, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 55, 28.2.2011, lk 13.

⁽⁴⁾ EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni teaduslik arvamus, mis käsitleb geneetiliselt muundatud rapsi 73496 hindamist toiduks ja söödaks kasutamise puhul määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel (taotlus EFSA-GMO-NL-2012/109), EFSA Journal 2021; 19(4):6424, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/6610>

⁽⁵⁾ Euroopa Parlament võttis kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles esitatakse GMOde lubamisele vastuväiteid. Lisaks sellele on parlament üheksandal ametiajal vastu võtnud järgmised resolutsioonid:

- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZHG0JG (SYN-ØØØ)G-2) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0028).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba A2704-12 (ACS-GMØØ5-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0029).
- Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0030).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

-
- Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla LLCotton25 (ACS-GHØ1-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0054).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 89788 (MON-89788-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0055).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioon MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 ning NK603 × DAS-40278-9 sisaldavaid, nendest koosnevaid või nendest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0056).
 - Euroopa Parlamendi 14. novembri 2019. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm, neli või viis Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 ja GA21 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2019)0057).
 - Euroopa Parlamendi 14. mai 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87708 × MON 89788 × A5547-127 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0069).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, ja millega tunnistatakse kehtetuks komisjoni rakendusotsus (EL) 2018/1111, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0291).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0292).
 - Euroopa Parlamendi 11. novembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 ja NK603 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0293).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse geneetiliselt muundatud sojauba MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0365).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid ja geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 ühekordset transformatsiooni, vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0366).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MIR604 (SYN-IR6Ø4-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0367).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 88017 (MON-88Ø17-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0368).
 - Euroopa Parlamendi 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 (MON-89Ø34-3) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0369).
 - Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 × T304-40 × GHB119 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0080).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- võttes arvesse kodukorra artikli 112 lõikeid 2 ja 3,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni resolutsiooni ettepanekut,
- A. arvestades, et Belgias asuv äriühing Pioneer Overseas Corporation esitas 15. mail 2012. aastal USAS asuva äriühingu Pioneer Hi-Bred International Inc. (taotleja) nimel kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 5 ja 17 Madalmaade pädevale asutusele taotluse geneetiliselt muundatud rapsi 73496 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest toodetud toidu, toidu koostisosade ja sööda turule laskmiseks; arvestades, et taotlus puudutas ka selliste toodete turule laskmist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud rapsi 73496 või koosnevad sellest ning mida kasutatakse muul otstarbel kui toiduks või söödaks, kuid mitte kultiveerimiseks;
- B. arvestades, et 5. mail 2021 võttis EFSA geneetiliselt muundatud rapsile loa andmise kohta vastu pooldava arvamuse, mis avaldati 17. juunil 2021;
- C. arvestades, et geneetiliselt muundatud raps talub glüfosaati⁽⁶⁾ tänu glüfosaadi atsetüültransferaasi valgu GAT4621 esinemisele;

Puuduv hinnang lisaherbitsiidi kohta

- D. arvestades, et rakendusmääruses (EL) nr 503/2013 nõutakse selle hindamist, kas eeldatavad põllumajandustavad mõjutavad uuritud näitajate tulemust; arvestades, et rakendusmääruse kohaselt on see eriti oluline herbitsiidiresistentsete taimede puhul;
- E. arvestades, et mitu uuringut näitab, et geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantsete kultuuride kasvatamise tagajärjel hakatakse rohkem kasutama lisaherbitsiide, seda peamiselt herbitsiiditolerantse umbrohu tekke tõttu⁽⁷⁾; arvestades, et sellest tulenevalt tuleb eeldada, et geneetiliselt muundatud raps puutub kokku nii suuremate kui ka korduvate glüfosaadiannustega, mistõttu võib saagis esineda nende ainete jääke ja nende lagunemisprodukte (metaboliite) suuremates kogustes;

— Euroopa Parlamendi 11. märtsi 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MZIR098 (SYN-ØØØ98-3) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0081).

— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba DAS-81419-2 × DAS-44406-6 sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0334).

— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm 1507, MIR162, MON810 ja NK603 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0335).

— Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud maisi Bt 11 (SYN-BTØ11-1) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0336).

— Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega lubatakse lasta turule geneetiliselt muundatud sojauba GMB151 (BCS-GM151-6) sisaldavaid, sellest koosnevaid või sellest toodetud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0024).

— Euroopa Parlamendi 15. veebruari 2022. aasta resolutsioon komisjoni rakendusotsuse eelnõu kohta, millega pikendatakse geneetiliselt muundatud puuvilla GHB614 (BCS-GHØØ2-5) sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toodete turule laskmise loa kehtivust vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0025).

⁽⁶⁾ EFSA arvamus, lk 1.

⁽⁷⁾ Vt näiteks S. Bonny artiklit „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneetiliselt muundatud herbitsiiditolerantset kultuurid, umbrohi ja herbitsiidid: ülevaade ja mõju), Environmental Management, jaanuar 2016, 57(1), lk 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> ning C.M. Benbrooki artiklit „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Geneetiliselt muundatud põllukultuuride mõju pestitsiidide kasutamisele USAs – esimesed kuusteist aastat), Environmental Sciences Europe, 28. september 2012, köide 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- F. arvestades, et EFSA järeldas 2015. aasta novembris, et glüfosaat ei ole tõenäoliselt kantserogeenne, ja Euroopa Kemikaaliamet järeldas 2017. aasta märtsis, et selle klassifitseerimata jätmise oli õigustatud; arvestades, et Rahvusvaheline Vähiuurimiskeskus, mis on Maailma Terviseorganisatsiooni vähiuuringutele spetsialiseerunud keskus, klassifitseeris seevastu 2015. aastal glüfosaadi inimeste jaoks tõenäoliselt kantserogeenseks aineks; arvestades, et mitu hiljutist eelretsenseeritud uuringut kinnitavad glüfosaadi kantserogeenset toimet⁽⁸⁾;
- G. arvestades, et EFSA sõnul puuduvad toksikoloogilised andmed, mis võimaldaksid hinnata tarbijate riske metaboliitide N-atsetüül-glüfosaat ja N-atsetüül-AMPA puhul, mis on asjakohased kasutamiseks geneetiliselt muundatud glüfosaaditolerantsetel taimesortidel, mida imporditakse liitu⁽⁹⁾;
- H. arvestades, et geneetiliselt muundatud taimedes leiduvate herbitsiidijääkide ja nende lagunemisproduktide hindamist ei loeta EFSA geneetiliselt muundatud organismide komisjoni pädevusse kuuluvaks ning seetõttu seda GMOdele loa andmise menetluse raames ei tehta; arvestades, et see põhjustab probleeme, sest asjaomaste geneetiliselt muundatud taimede puhul võib seda, kuidas taim lisaherbitsiide lagundab, ja metaboliitide koostist ning seega ka nende toksilisust mõjutada geneetiline muundamine ise⁽¹⁰⁾;

Liikmesriigi pädeva asutuse märkused

- I. arvestades, et liikmesriigid esitasid kolmekuulise konsulteerimisperioodi jooksul EFSA-le palju kriitilisi märkusi⁽¹¹⁾; arvestades, et need kriitilised märkused hõlmavad muu hulgas seda, et geneetiliselt muundatud rapsi riskihindamisel kasutatavad meetodilised lähenemisviisid erinevad mõnel juhul EFSA suunistes soovitatutest, mis tähendab, et riskihindamisel on ilmsed puudujäägid ja et ohutuse kohta ei saa teha kindlaid järeldusi, et katsekohtade representatiivsus liitu imporditud rapsi kaubanduslikul tootmisel esinevate erinevate keskkonnatingimuste puhul ei ole piisavalt tõendatud, et glüfosaadiga töötlemise jääkide ja glüfosaadi metaboliitide sisaldust geneetiliselt muundatud rapsis ei ole hinnatud, et geneetiliselt muundatud rapsi ohutust ei saa kinnitada ilma teabeta glüfosaadi, N-atsetüül-glüfosaadi ja selle metaboliitide kontsentratsiooni kohta ning puuduvad tõendid selle kohta, et atsetüül-glüfosaat ei ole toksiline;

Liidu rahvusvaheliste kohustuste täitmine

- J. arvestades, et õigusega toidule tegeleva Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) eriraportööri 2017. aasta aruandes leiti, et eelkõige arengumaades on ohtlikel pestitsiididel tervisele laastav mõju⁽¹²⁾; arvestades, et ÜRO kestliku arengu eesmärgi 3.9 abil soovitakse 2030. aastaks oluliselt vähendada selliste surmade ja haiguste arvu, mille on põhjustanud ohtlikud kemikaalid ning õhu, vee ja pinnase reostus ja saastumine⁽¹³⁾; arvestades, et geneetiliselt muundatud rapsi impordi lubamine suurendaks nõudlust selle glüfosaadiga töödeldud põllukultuuri järele, suurendades seeläbi kolmandate riikide töötajate ja keskkonna kokkupuudet sellega; arvestades, et töötajate ja keskkonna suurema kokkupuute oht on herbitsiiditolerantsete geneetiliselt muundatud põllukultuuride puhul eriti murettekitav, kuna kasutatavate herbitsiidide kogused on seal suuremad;
- K. arvestades, et 2020. aastal avaldatud eelretsenseeritud uuringu kohaselt võib Roundup, üks maailma kõige laialdasemalt kasutatavatest glüfosaadipõhistest herbitsiididest tuua kaasa elurikkuse vähenemise, muutes ökosüsteemid saaste ja kliimamuutuste suhtes haavatavamaks⁽¹⁴⁾;

⁽⁸⁾ Vt näiteks, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1383574218300887>, <https://academic.oup.com/ije/advance-article/doi/10.1093/ije/dyz017/5382278>, <https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0219610>, ja <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6612199/>

⁽⁹⁾ EFSA järeldused toimeaine glüfosaadi pestitsiidina kasutamise riskihindamist käsitleva vastastikuse hindamise kohta, EFSA Journal 2015; 13(11):4302, lk 3, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>

⁽¹⁰⁾ Glüfosaadi puhul on see on tõepoolest nii, nagu on ka kirjas EFSA põhjendatud arvamuses glüfosaadijääkide kehtivate maksimaalsete piirnormide kohta vastavalt määruse (EÜ) nr 396/2005 artiklile 12, EFSA Journal 2018; 16(5):5263, lk 12, <https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5263>

⁽¹¹⁾ Liikmesriikide märkused, mis on kättesaadavad EFSA küsimuste registri kaudu: <https://www.efsa.europa.eu/en/register-of-questions>

⁽¹²⁾ <https://www.ohchr.org/EN/Issues/Food/Pages/Pesticides.aspx>

⁽¹³⁾ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/>

⁽¹⁴⁾ <https://www.mcgill.ca/newsroom/channels/news/widely-used-weed-killer-harming-biodiversity-320906>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- L. arvestades, et liidul kui ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni osalisel on kohustus tagada, et tema jurisdiktsioonis toimuv tegevus ei kahjustaks teiste riikide keskkonda ⁽¹⁵⁾;
- M. arvestades, et määruses (EÜ) nr 1829/2003 on sätestatud, et geneetiliselt muundatud toit ja sööt ei tohi avaldada kahjulikku mõju inimeste või loomade tervisele ega keskkonnale, ning nõutakse, et komisjon võtaks oma otsuse koostamisel arvesse kõiki liidu õigusaktide asjakohaseid sätteid ning teisi kõnealuse küsimusega seotud õiguspäraseid tegureid; arvestades, et sellised õigusaktide asjakohaseid sätteid peaksid hõlmama liidu kohustusi, mis tulenevad ÜRO kestliku arengu eesmärkidest, Pariisi kliimakokkuleppest ja ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioonist;

Ebademokraatlik otsustamine

- N. arvestades, et määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklis 35 osutatud alalises toiduahela ja loomatervishoiu komitees 11. jaanuaril 2022 toimunud hääletuse tulemusel arvamust ei esitatud, mis tähendab seda, et loa andmise ettepanek ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust;
- O. arvestades, et komisjon tunnistab, et asjaolu, et komisjon võtab GMOdele loa andmise otsused jätkuvalt vastu ilma liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamusega, on problemaatiline ning tootelubade puhul üldiselt väga suur erand, kuid on geneetiliselt muundatud toidule ja söödale lubade andmise otsustamisel muutunud normiks;
- P. arvestades, et Euroopa Parlament võttis oma kaheksandal ametiajal vastu 36 resolutsiooni, milles väljendatakse vastuseisu toiduks ja söödaks mõeldud GMOde turule laskmisele (33 resolutsiooni) ning GMOde kasvatamisele liidus (kolm resolutsiooni); arvestades, et üheksandal ametiajal on Euroopa Parlament väljendanud GMOde turule laskmisele vastuseisu juba 23 korral; arvestades, et üheleegi asjaomasele GMO-le loa andmiseks ei saanud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust; arvestades, et põhjused, miks liikmesriigid lubade andmist ei toeta, on muu hulgas ettevaatuspõhimõtte mittejärgimine loamenetluses ja riskihindamisega seotud teaduslikud kahtlused;
- Q. arvestades, et kuigi komisjon ise tunnistab puudujääke demokraatlikus protsessis, liikmesriikide toetuse puudumist ja Euroopa Parlamendi vastuväiteid, jätkab ta siiski GMOdele lubade andmist;
- R. arvestades, et selleks, et komisjon saaks keelduda GMOdele loa andmisest, kui apellatsioonikomitees ei ole saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust, ei ole vaja õigusakte muuta ⁽¹⁶⁾;
1. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ületab määruses (EÜ) nr 1829/2003 sätestatud rakendamisolulisi;
 2. on seisukohal, et komisjoni rakendusotsuse eelnõu ei ole kooskõlas liidu õigusega, kuna see ei ole kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 eesmärgiga, milleks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 178/2002 ⁽¹⁷⁾ sätestatud üldpõhimõtete kohaselt on luua alus inimeste elu ja tervise, loomade tervise ja heaolu, keskkonna ja tarbijate huvide kindla kaitse tagamiseks seoses geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kasutamisega ning tagada samal ajal ka siseturu tõhus toimimine;
 3. palub komisjonil oma rakendusotsuse eelnõu tagasi võtta;
 4. kutsub komisjoni taas üles mitte andma herbitsiiditolerantsetele geneetiliselt muundatud põllukultuuridele luba enne, kui jääkidega seotud terviseriske on iga juhtumi puhul eraldi põhjalikult uuritud, kusjuures selleks tuleb täielikult hinnata geneetiliselt muundatud põllukultuuride lisaherbitsiididega pihustamise jääke, herbitsiidide lagunemisprodukte ja mis tahes kombineeritud mõju, sealhulgas geneetiliselt muundatud taimede endale;

⁽¹⁵⁾ Bioloogilise mitmekesisuse konventsioon, artikkel 3: <https://www.cbd.int/convention/articles/?a=cbd-03>

⁽¹⁶⁾ Määruse (EL) nr 182/2011 (artikli 6 lõike 3) kohaselt võib komisjon loa anda, kuid ei pea seda tegema, kui apellatsioonikomitees ei ole selle toetuseks saavutatud liikmesriikide kvalifitseeritud hääleteenamust.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määrus (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

5. tunneb heameelt asjaolu üle, et komisjon tunnistas lõpuks oma 11. septembri 2020. aasta kirjas parlamendiliikmetele, et GMOde lubamise otsuste tegemisel on vaja arvesse võtta kestlikkust⁽¹⁸⁾; väljendab siiski sügavat pettumust selle pärast, et komisjon on sellest ajast saadik jätkuvalt andnud lube GMOde liitu importimiseks, hoolimata Euroopa Parlamendi jätkuvast vastuseisust ja sellest, et enamik liikmesriike hääletab selle vastu;
6. kutsub EFSA-t üles nõudma andmeid geneetilistelt muundatud taimedest saadud toidu ja sööda tarbimise mõju kohta soolestiku mikrobioomile;
7. nõuab veel kord tungivalt, et komisjon võtaks arvesse liidu kohustusi, mis tulenevad sellistest rahvusvahelistest kokkulepetest nagu Pariisi kliimakokkulepe, ÜRO bioloogilise mitmekesisuse konventsioon ja ÜRO kestliku arengu eesmärgid; kordab oma nõudmist lisada rakendusaktide eelnõudele seletuskiri, milles selgitatakse, kuidas need järgivad kahju mittetekitamise põhimõtet⁽¹⁹⁾;
8. toonitab, et muudatusettepanekutes ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 182/2011⁽²⁰⁾, ja mille Euroopa Parlament võttis vastu 17. detsembril 2020 nõukoguga peetavate läbirääkimiste alusena, märgitakse, et komisjon ei tohi anda GMOdele luba, kui liikmesriikide kvalifitseeritud enamus ei ole selle poolt; nõuab, et komisjon järgiks seda seisukohta, ning kutsub nõukogu üles jätkama oma tööd ja võtma selle ettepaneku suhtes kiiremas korras vastu üldise lähenemisviisi;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

⁽¹⁸⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽¹⁹⁾ Euroopa Parlamendi 15. jaanuari 2020. aasta resolutsioon Euroopa roheline kokkuleppe kohta (ELT C 270, 7.7.2021, lk 2), punkt 102.

⁽²⁰⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2020)0364.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

P9_TA(2022)0064

Välissekkumine kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse**Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon välissekkumise kohta kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni kohta (2020/2268(INI))**

(2022/C 347/07)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“), eelkõige selle artikleid 7, 8, 11, 12, 39, 40, 47 ja 52,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) põhikirja, eelkõige selle artikleid 1 ja 2,
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 21. detsembri 1965. aasta resolutsiooni 2131 (XX) „Deklaratsioon riikide siseasjadesse sekkumise lubamatuse ning nende sõltumatuse ja suveräänsuse kaitse kohta“,
- võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, eelkõige selle artikleid 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16 ja 17, ning selle lisaprotokolli, eelkõige selle artiklit 3,
- võttes arvesse oma 23. novembri 2016. aasta resolutsiooni ELi strateegilise kommunikatsiooni kohta vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale⁽¹⁾ ning oma 13. märtsi 2019. aasta soovitus Euroopa välis teenistuse järelmeetmete kohta kaks aastat pärast Euroopa Parlamendi raportit, milles käsitleti ELi strateegilist kommunikatsiooni vastusammuna tema vastu suunatud kolmandate osapoolte propagandale⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 13. juuni 2018. aasta resolutsiooni küberkaitse kohta⁽³⁾,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 5. detsembri 2018. aasta ühisteatist „Väärinfostandite tegevuskava“ (JOIN(2018)0036) ning 14. juuni 2019. aasta ühisteatist „Aruanne väärinfostandite tegevuskava rakendamise kohta“ (JOIN(2019)0012),
- võttes arvesse talituste 23. juuni 2021. aasta ühist töödokument, mis käsitleb viiendat eduaruannet hübriidohtudega võitlemise 2016. aasta ühise raamistiku rakendamise kohta ning 2018. aasta ühisteatist „Vastupanuvõime tugevdamine ja suutlikkuse suurendamine võitluseks hübriidohtudega“ (SWD(2021)0729),
- võttes arvesse Euroopa demokraatia tegevuskava (COM(2020)0790),
- võttes arvesse komisjoni 3. detsembri 2020. aasta teatist „Euroopa meedia digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks“ (COM(2020)0784),
- võttes arvesse digiteenuste õigusakti paketti,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni Euroopa meedia kohta digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks⁽⁴⁾,
- võttes arvesse 2018. aasta desinformatsiooni käsitlevat tegevusjuhendit ja 2021. aasta suuniseid desinformatsiooni tegevusjuhendi tugevdamise kohta (COM(2021)0262) ning audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma 2021. aasta oktoobris avaldatud soovitusi uue desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi kohta,

⁽¹⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 58.

⁽²⁾ ELT C 23, 21.1.2021, lk 152.

⁽³⁾ ELT C 28, 27.1.2020, lk 57.

⁽⁴⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0428.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet 09/2021 „ELi mõjutav väärinfo: probleemiga tegeletakse, kuid seda ei ole veel lahendatud“,
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2020. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta (COM(2020)0829) ja direktiivi kavandatud lisa,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. märtsi 2019. aasta määrust (EL) 2019/452, millega luuakse liitu tehtavate välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute raamistik⁽⁵⁾ (välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute määrus), ja 2020. aasta märtsi suuniseid välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute määruse kohta (C(2020)1981),
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 16. detsembri 2020. aasta ühisteatist „ELi küberturvalisuse strateegia digikümneni jaoks“ (JOIN(2020)0018),
- võttes arvesse rahvusvahelise õiguse komisjoni artikleid riikide vastutuse kohta rahvusvahelise õiguse rikkumise korral,
- võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2020. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148 (COM(2020)0823),
- võttes arvesse 2021. aasta märtsis esitatud ELi meetmepaketti 5G-võrkude turvalisuse tagamiseks,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrust (EL) 2019/881, mis käsitleb ENISAt (Euroopa Liidu Küberturvalisuse Amet) ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogia küberturvalisuse sertifitseerimist ja millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 526/2013⁽⁶⁾,
- võttes arvesse välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni käsitleva erikomisjoni (edaspidi „INGE erikomisjon“) tellitud uuringuid, ülevaateid ja analüüse,
- võttes arvesse Frances Haugeni kuulamist 8. novembril 2021, mille korraldas siseturu- ja tarbijakaitsekomisjon koos teiste parlamendikomisjonidega,
- võttes arvesse oma 7. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni ELi küberkaitsevõime olukorra kohta⁽⁷⁾,
- võttes arvesse ÜRO kestliku arengu eesmärgi ja eelkõige kestliku arengu 16. eesmärgi, mille eesmärk on edendada rahumeelseid ja kaasavaid ühiskondi, et saavutada kestlik areng,
- võttes arvesse 2021. aasta kõne olukorrast Euroopa Liidus ja kavatsusavaldust,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 10. septembri 2021. aasta aruannet „Meie ühine tegevuskava“,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. juuni 2020. aasta ühisteatist „Võitlus COVID-19 kohta levitatava väärinfoga – faktid selgeks“ (JOIN(2020)0008),
- võttes arvesse nõukogu 15. novembri 2021. aasta otsust muuta oma Valgevene suhtes kehtestatud sanktsioonide režiimi, et laiendada loetellu kandmise kriteeriume isikutele ja üksustele, kes korraldavad Valgevene režiimi läbiviidavaid hübriidrünnakuid ja inimeste ärakasutamist või aitavad sellele kaasa,
- võttes arvesse oma 18. juuni 2020. aasta otsust välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas väärinfot käsitleva erikomisjoni moodustamise, vastutusosalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta⁽⁸⁾, mis võeti vastu kodukorra artikli 207 alusel,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,

⁽⁵⁾ ELT L 79 I, 21.3.2019, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 151, 7.6.2019, lk 15.

⁽⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0412.

⁽⁸⁾ ELT C 362, 8.9.2021, lk 186.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- võttes arvesse välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni käsitleva erikomisjoni raportit (A9-0022/2022),
- A. arvestades, et välissekkumine kujutab endast liidu aluseks olevate universaalsete väärtuste ja põhimõtete, nagu inimvääriskuse austamine, vabadus, võrdsus, solidaarsus, inimõiguste ja põhivabaduste järgimine, demokraatia ja õigusriik, tõsist rikkumist;
- B. arvestades, et välissekkumine, teabega manipuleerimine ja desinformatsioon on harta artiklis 11 sätestatud väljendusvabaduse ja teabevabaduse kuritarvitamine ning on ohuks nendele vabadustele ja õõnestav demokraatlikele protsessidele ELis ja selle liikmesriikides, näiteks vabade ja õiglaste valimiste korraldamisele; arvestades, et välissekkumise eesmärk on faktide moonutamine ja väär esitamine, et paisutada kunstlikult ühekülgsed argumente, seada teave kahtluse alla, et madaldada poliitilist diskursust ja lõppkokkuvõttes õõnestada usaldust valimissüsteemi ja seega ka demokraatliku protsessi enda vastu;
- C. arvestades, et Venemaa on 24. veebruaril 2022 alustanud Ukraina-vastase agressioonisõja eel ja ajal nii traditsioonilistes meediaväljaannetes kui ka sotsiaalmeedia platvormidel tegelenud enneolematult pahatahtliku ja ulatusliku desinformatsiooni levitamisega, et eksitada oma riigi kodanikke ja rahvusvahelist üldsust, näidates, et ka informatsiooni on võimalik relvana kasutada;
- D. arvestades, et igasugune välissekkumise ja teabega manipuleerimise vastane tegevus peab austama väljendusvabadust ja teabevabadust; arvestades, et Euroopa Liidu Põhiõiguste Ametil (FRA) on oluline roll põhiõiguste, sealhulgas harta artikli 11 järgimise hindamisel, et vältida ebaproportsionaalseid meetmeid; arvestades, et välissekkumise ja teabega manipuleerimise toimepanijad kuritarvitavad neid vabadusi enda huvides ning seetõttu on äärmiselt oluline tõhustada ennetavat võitlust välissekkumise ja teabega manipuleerimise vastu, kuna demokraatia sõltub inimeste teadlike otsuste tegemisest;
- E. arvestades, et tõendid näitavad, et pahatahtlikud ja autoritaarsed riiklikud ja valitsusvälised välisosalejad, nagu Venemaa, Hina ja teised, kasutavad teabega manipuleerimist ja muid sekkumistaktikaid, et sekkuda ELi demokraatlikesse protsessidesse; arvestades, et need rünnakud, mis on osa hübriidsõja strateegiast ja kujutavad endast rahvusvahelise õiguse rikkumist, eksitavad ja petavad kodanikke ning mõjutavad nende hääletamiskäitumist, võimendavad lahkarmamusi tekitavaid arutelusid, lõhestavad, polariseerivad ja kasutavad ära ühiskondade kaitsetust, propageerivad vaenukõnet, halvendavad vähekaitsitud rühmade olukorda, kes langevad suurema tõenäosusega desinformatsiooni ohvriks, moonutavad demokraatlike valimiste ja rahvahääletuste usaldusväärsust, külvavad usaldamatust riikide valitsuste, riigiasutuste ja liberaalse demokraatliku korra vastu ning nende eesmärk on destabiliseerida Euroopa demokraatiat ning need kujutavad endast seetõttu tõsist ohtu ELi julgeolekule ja suveräänsusele;
- F. arvestades, et välissekkumine on käitumismudel, mis ohustab või mõjutab negatiivselt väärtusi, demokraatlikke menetlusi, poliitilisi protsesse, riikide ja kodanike turvalisust ning suutlikkust tulla toime erakorraliste olukordadega; arvestades, et selline sekkumine on oma olemuselt manipuleeriv ning seda tehakse ja rahastatakse tahtlikult ja koordineeritult; arvestades, et sellise sekkumise eest vastutajad, sealhulgas nende vahendajad oma territooriumil ja väljaspool seda, võivad olla nii riiklikud kui ka valitsusvälised osalejad ning neid abistavad välissekkumisel sageli poliitilised kaasosalised liikmesriikides, kes saavad väliste strateegiatega soodustamisest poliitilist ja majanduslikku kasu; arvestades, et välisosalejate poolt riigisiseste vahendajate kasutamine ja koostöö riigisiseste liitlastega hägustab piiri välis- ja riigisisese sekkumise vahel;
- G. arvestades, et välissekkumise taktikaid võib olla mitmeid, sealhulgas desinformatsioon, teabe mahasurumine, sotsiaalmeediaplattformide, nende algoritmide, tingimuste ja reklaamisüsteemide manipuleerimine, küberründed, häkkimise ja lekitamise operatsioonid, et saada juurdepääs valijateabele ja häirida valimisprotsessi legitiimsust, ajakirjanike, teadlaste, poliitikute ja kodanikuühiskonna organisatsioonide liikmete ähvardamine ja ahistamine, varjatud annetused ja laenukandajate, konkreetseid kandidaate eelistavatele kampaaniatele, organisatsioonidele ja meediaväljaannetele, võlts- või asendusmeediaväljaanded ja -organisatsioonid, eliidi kaasamine ja värbamine, nn must raha, libaisikud ja -identiteedid, surve avaldamine enesetsensuuriks, ajalooliste, usuliste ja kultuuriliste narratiivide kuritarvitamine, surve avaldamine haridus- ja kultuuriastutustele, elutähtsa taristu kontrolli alla võtmine, ELis elavate välismaalaste surveamine, rändajate ärakasutamine ning spionaaž; arvestades, et neid taktikaid kombineeritakse sageli suurema mõju saavutamiseks;
- H. arvestades, et teabega manipuleerimine ja desinformatsiooni levitamine võib teenida riiklike ja valitsusväliste osalejate ning nende vahendajate majandushuve ning luua majanduslik sõltuvus, mida saab ära kasutada poliitilistel eesmärkidel; arvestades, et maailmas, kus valitseb mittekineetiline rahvusvaheline konkurents, võib välissekkumine olla peamine

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

vahend sihtrühma destabiliseerimiseks ja nõrgestamiseks või omaenda konkurentsieelise suurendamiseks mõjukanalite loomise, tarneahela sõltuvuste, väljapressimise või sundimise kaudu; arvestades, et desinformatsioon põhjustab otseselt ja kaudset majanduslikku kahju, mida ei ole süstemaatiliselt mõõdetud;

- I. arvestades, et väärinformatsioon on kontrollitav valetave, mille eesmärk ei ole kahju tekitada, samas kui desinformatsioon on kontrollitav vale- või eksitav teave, mida luuakse, esitatakse või levitatakse eesmärgiga tekitada kahju või avaldada potentsiaalselt kahjulikku mõju ühiskonnale üldsuse petmise teel või kavandatud majandusliku kasu eesmärgil;
- J. arvestades, et ELis on vaja kokku leppida ühised ja üksikasjalikud määratlused ja meetodika, et parandada ühist arusaamist ohtudest ning töötada välja asjakohased ELi standardid parema omistamise ja reageerimise jaoks; arvestades, et Euroopa välis teenistus on teinud selles valdkonnas märkimisväärset tööd; arvestades, et need määratlused peavad tagama kindla kaitse välissekkumise vastu ja inimõiguste austamise; arvestades, et äärmiselt oluline on teha asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel koostööd sarnaselt meeletatud partneritega välissekkumise ühtsetes määratlustes, et kehtestada rahvusvahelised normid ja standardid; arvestades, et EL peaks võtma juhtrolli selgete rahvusvaheliste reeglite kehtestamisel välissekkumise omistamise kohta;

Vajadus välissekkumise vastase kooskõlastatud strateegia järele

- K. arvestades, et välissekkumise katsed kogu maailmas suurenevad ning muutuvad süstemaatilisemaks ja keerukamaks, tuginedes tehisintellekti laialdasele kasutamisele ja omistatavuse vähenemisele;
- L. arvestades, et ELi ja selle liikmesriikide kohustus on kaitsta kõiki kodanikke ja taristuid ning oma demokraatlikke süsteeme välissekkumise katsete eest; arvestades, et ELil ja selle liikmesriikidel näivad siiski puuduvat asjakohased ja piisavad vahendid, et neid ohte paremini ennetada, avastada, omistada, tõrjuda ja nende suhtes sanktsioone rakendada;
- M. arvestades, et paljud poliitikakujundajad ja kodanikud ei ole üldiselt teadlikud nende probleemide tegelikkusest, mis võib tahtmatult kaasa aidata täiendavate nõrkade kohtade tekkimisele; arvestades, et desinformatsioonikampaaniate teema ei ole olnud Euroopa poliitikakujundajate päevakorras tähtsaimal kohal; arvestades, et INGE erikomisjoni kuulamised ja töö on aidanud kaasa nende küsimuste avalikule tunnistamisele ja kontekstualiseerimisele ning on edukalt kujundanud Euroopa arutelu välissekkumise üle; arvestades, et pikaajalised välised desinformatsiooniga seotud püüdlused on juba aidanud kaasa kohaliku desinformatsiooni esilekerkimisele;
- N. arvestades, et välissekkumise olukorra läbipaistev seire reaajas institutsiooniliste asutuste ja sõltumatute analüütikute ja faktikontrollijate poolt, nende tegevuse tõhus koordineerimine ja teabevahetus on väga oluline, et võtta asjakohaseid meetmeid mitte ainult teabe andmiseks käimasolevate pahatahtlike rünnakute kohta, vaid ka nende vastu võitlemiseks; arvestades, et samasugust tähelepanu tuleb pöörata ühiskonna kaardistamisele ja selle kõige vähem kaitstute ning välise manipuleerimise ja desinformatsiooni suhtes kõige vastuvõtlikumate valdkondade kindlakstegemisele ning kaitsetuse põhjustega tegelemisele;
- O. arvestades, et ELi kaitse esimene prioriteet, st ELi kodanike vastupanuvõime ja valmisolek välissekkumise ja teabega manipuleerimise suhtes, nõuab pikaajalist ja kogu ühiskonda hõlmavat lähenemisviisi, alustades haridusest ja suurendades teadlikkust probleemidest varajases etapis;
- P. arvestades, et nõrkade kohtade tuvastamiseks, rünnakute avastamiseks ja nende neutraliseerimiseks on vaja koostööd ja omavahelist kooskõlastamist liikmesriikide haldustasandite ja sektorite vahel, ELi tasandil ja sarnaselt meeletatud riikide, samuti kodanikuühiskonna ja erasektori vahel; arvestades, et tungivaltp on vaja sünkroniseerida ohtude tajutav riikliku julgeolekuga;

Vastupanuvõime suurendamine olukorrateadlikkuse, meedia- ja infopädevuse, meedia mitmekesisuse, sõltumatu ajakirjanduse ja hariduse kaudu

- Q. arvestades, et olukorrateadlikkus, kindlad demokraatlikud süsteemid, tugev õigusriik, elujõuline kodanikuühiskond, varajane hoiatamine ja ohu hindamine on esimesed sammud teabega manipuleerimise ja sekkumise vastu võitlemisel; arvestades, et hoolimata kõigist edusammudest, mida on tehtud välissekkumise teadvustamisel, ei ole paljud inimesed, sealhulgas poliitikakujundajad ja riigiametnikud, kes töötavad potentsiaalsetes sihtvaldkondades, ikka veel teadlikud välissekkumisega seotud võimalikest ohtudest ja sellest, kuidas nendega tegeleda;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- R. arvestades, et kvaliteetne, kestlikult ja läbipaistvalt rahastatud ja sõltumatu uudismeedia ning professionaalne ajakirjandus on meedia vabaduse ja mitmekesisuse ning õigusriigi põhimõtete järgimise seisukohalt olulised ning seega demokraatia tugisambad ja desinformatsioonile parim vastumürk; arvestades, et mõned välisosalejad kasutavad ära Lääne meediavabadust desinformatsiooni levitamiseks; arvestades, et professionaalne meedia ning traditsiooniline ajakirjandus kui kvaliteetne teabeallikas seisavad digitaalajastul silmitsi keeruliste aegade; arvestades, et kvaliteetne ajakirjandusharidus ja -koolitus ELis ja väljaspool seda on vajalik, et tagada väärtuslikud ajakirjanduslikud analüüsid ja kõrged toimetamisnõuded; arvestades, et EL peab jätkama ajakirjanduse toetamist digikeskkonnas; arvestades, et teaduspõhisel kommunikatsioonil peaks olema tähtis roll;
- S. arvestades, et toimetuskultuur sõltumatu avalik-õiguslik meedia on üldsusele kvaliteetsete ja erapooletute teabeteenuste pakkumisel ülioluline ja asendamatu ning seda tuleb kaitsta pahatahtliku kaaperdamise eest ja tugevdada kui desinformatsioonivastase võitluse alustala;
- T. arvestades, et eri sidusrühmad ja institutsioonid kasutavad välissekkumise analüüsimiseks erinevaid meetodikke ja määratlusi, mis on kõik erinevalt arusaadavad, ning arvestades, et need erinevused võivad takistada võrreldavat seiret, analüüsi ja ohutuse hindamist, mis raskendab ühist tegutsemist; arvestades, et ühise ohuanalüüsi parandamiseks on vaja ELi määratlust ja meetodikat;
- U. arvestades, et probleemi adekvaatseks lahendamiseks on vaja täiendada terminoloogiat, mis keskendub sisule, nagu liba-, vale-, või eksitavad uudised, väär- ja desinformatsioon, terminoloogiaga, mis keskendub käitumisele; arvestades, et see terminoloogia tuleks ühtlustada ja sellest tuleks hoolikalt kinni pidada;
- V. arvestades, et nii laste kui ka täiskasvanute meediapädevuse ja digikirjaoskuse alane koolitamine ning teadlikkuse suurendamine on olulised vahendid, et muuta kodanikud vastupanuvõimelisemaks teaberuumi sekkumise katsete suhtes ning vältida manipuleerimist ja polariseerumist; arvestades, et üldiselt on kõrge meediapädevuse tasemega ühiskonnad välissekkumise suhtes vastupanuvõimelisemad; arvestades, et ajakirjanduslikud töömeetodid, nagu konstruktiivne ajakirjandus, võivad aidata suurendada kodanike usaldust ajakirjanduse vastu;
- W. arvestades, et teabega manipuleerimine võib toimuda mitmes vormis, näiteks desinformatsiooni ja täielikult valede uudiste levitamine, faktide, narratiivide ja arvamuste moonutamine, teatud teabe või arvamuste varjamine, teabe kontekstist välja võtmine, inimeste tunnetega manipuleerimine, vaenukõne propageerimine, mõnede arvamuste propageerimine teiste arvelt ja inimeste ahistamine nende vaigistamiseks ja mahasurumiseks; arvestades, et teabega manipuleerimise üks eesmärk on tekitada kaos, et soodustada kodanike usalduse kaotust vanade ja uute kontrollijate vastu; arvestades, et väljendusvabaduse ning vaenukõne ja desinformatsiooni propageerimise vahel on õhkörn piir, mida ei tohiks kuritarvitada;
- X. arvestades, et teiste hulgas on Aserbaidžaan, Hiina, Türgi ja Venemaa võtnud sihikule Euroopa Liidu ajakirjanikke ja oponente, näiteks Aserbaidžaanis blogija ja opositsioonitegelase Mahammad Mirzali juhtum Nantes'is ja Türgi ajakirjaniku Erk Acareri juhtum Berliinis;
- Y. arvestades, et on konkreetseid tõendeid selle kohta, et ELi demokraatlikud protsessid on võetud sihtmärgiks ja neisse sekkutakse desinformatsioonikampaaniatega, milles seatakse kahtluse alla demokraatlikud ideaalid ja põhiõigused; arvestades, et desinformatsioon, mis on seotud muu hulgas soo, LGBTIQ+, seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega ning vähemustega, on desinformatsiooni vorm, mis ohustab inimõigusi, kahjustab digitaalseid ja poliitilisi õigusi, samuti selle sihtmärkide ohutust ja turvalisust, ning tekitab liikmesriikide vahel vaenulikkust ja ühtsusetust; arvestades, et valimiskampaaniate ajal kipuvad naissoost poliitilised kandidaadid olema ebaproportsionaalselt suure ulatuses seksistlike narratiivide sihtmärgiks, mis heidutab naisi osalemast demokraatlikes protsessides; arvestades, et nende desinformatsioonikampaaniate toimepanijad moodustavad traditsiooniliste või konservatiivsete väärtuste edendamise varjus strateegilised liidud kohalike partneritega, et saada juurdepääs kohalike luureteabele, ja on väidetavalt saanud miljoneid eurosid välisrahastust;
- Z. arvestades, et riigiasutuste, ajakirjanike, arvamusiidrite ja erasektori kõrval on igal ühiskonna osal ja üksikisikul oluline roll desinformatsiooni tuvastamisel ja selle leviku peatamisel ja ohustatud inimeste hoiatamisel oma keskkonnas; arvestades, et kodanikuühiskond, akadeemilised ringkonnad ja ajakirjanikud on juba andnud suure panuse üldsuse teadlikkuse suurendamisse ja ühiskonna vastupanuvõime suurendamisse, sealhulgas koostöös partnerriikide kolleegidega;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- AA. arvestades, et vähemuste häält esindavad kodanikuühiskonna organisatsioonid ja inimõiguste organisatsioonid kogu Euroopas on endiselt alarahastatud, hoolimata sellest, et nad täidavad teadlikkuse suurendamisel ja desinformatsiooni vastu võitlemisel üliolulist rolli; arvestades, et kodanikuühiskonna organisatsioonidel peaksid olema piisavad vahendid, et nad saaksid täita välissekkumise mõju piiramisel oma osa;
- AB. arvestades, et kui desinformatsioon hakkab levima, on oluline, et usaldusväärsetest allikatest saadud faktidel põhinev teave oleks kergesti ja õigeaegselt kättesaadav;
- AC. arvestades, et on vaja kiiresti avastada välissekkumise rünnakud ja katsed infosfääriga manipuleerida, et nende vastu võidelda; arvestades, et ELi luureandmete analüüs ja olukorrateadlikkus sõltuvad liikmesriikide valmisolekust teavet jagada; arvestades, et komisjoni president tegi ettepaneku kaaluda ELi ühise olukorrateadlikkuse keskuse loomist; arvestades, et preventioon ja ennetavad meetmed, sealhulgas ennetav paljastamine ja teabe ökosüsteemi hea seisund, on palju tõhusamad kui hilisem faktide kontrollimine ja paljastamine, mille ulatus on väiksem kui algsel desinformatsioonil; arvestades, et ELil ja selle liikmesriikidel puudub sellisteks meetmeteks praegu piisav võimekus; arvestades, et uued tehisintellektipõhised analüütilised tööriistad, nagu Leedu Debunk.eu, võivad aidata avastada rünnakuid, jagada teadmisi ja teavitada üldsust;
- AD. arvestades, et desinformatsioon õitseb nõrga või killustunud riiklike või ELi tasandi narratiivide keskkonnas, polariseeritud ja emotsionaalsetes aruteludes, kasutades ära ühiskonna ja üksikisikute nõrku kohti ja eelarvamusi, ning arvestades, et desinformatsioon moonutab avalikku arutelu valimiste ja muude demokraatlike protsesside ümber ning võib raskendada kodanike teadlike valikute tegemist;

Välissekkumine veebiplatvormide kaudu

- AE. arvestades, et veebiplatvormid võivad olla kergesti juurdepääsetavad ja taskukohased vahendid neile, kes tegelevad teabega manipuleerimise ja muu sekkumisega, näiteks vaenu õhutamise ja ahistamise, meie veebikogukondade tervise ja turvalisuse kahjustamise, oponentide vaigistamise, spionaaži või desinformatsiooni levitamise; arvestades, et on tõestatud, et nende toimimine soodustab polariseerunud ja äärmuslikke arvamusi faktipõhise teabe arvelt; arvestades, et platvormidel on omad huvid ja nad ei pruugi olla teabe töötlemisel neutraalsed; arvestades, et mõned veebiplatvormid saavad palju kasu süsteemist, mis võimendab lõhestumist, äärmuslust ja polariseerumist; arvestades, et veebiruum on muutunud meie demokraatia jaoks sama oluliseks kui füüsiline ruum ja seetõttu on vaja vastavaid reegleid;
- AF. arvestades, et platvormid on enneolematul ja probleemsel viisil kiirendanud ja süvendanud väär- ja desinformatsiooni levikut; arvestades, et veebiplatvormid kontrollivad teabe- ja reklaamivooge internetis, arvestades, et platvormid kavandavad ja kasutavad nende voogude kontrollimiseks algoritme, ning arvestades, et platvormid ei ole läbipaistvad, neil puudub asjakohane kord isikusamasuse kontrollimiseks, nad kasutavad ebaselget ja ebamäärase terminoloogiat ja jagavad väga vähe või üldse mitte mingit teavet nende algoritmide kavandamise, kasutamise ja mõju kohta; arvestades, et veebiplatvormide algoritmide sõltuvust tekitav komponent on tekitanud tõsise rahvatervise probleemi, millega tuleb tegeleda; arvestades, et veebiplatvormid peaksid vastutama oma teenuste kahjulike mõjude eest, kuna mõned platvormid olid teadlikud puudustest oma algoritmides – eelkõige nende rollist lahkarmumusi tekitava sisu levitamisel – , kuid ei ole maksimaalse kasumi saavutamise nimel neid lahendanud, nagu avastasid rikkumisest teatajad;
- AG. arvestades, et reaktsioonina Venemaa agressioonisõjale Ukraina vastu saatsid Eesti, Läti, Leedu ja Poola peaministrid 27. veebruaril 2022 suurte tehnoloogiaettevõtete sotsiaalmeediaplattformide (Twitter, Alphabet, YouTube ja Meta) tegevjuhtidele kirja, milles nõutakse muu hulgas selliste kontode sulgemist, mis on seotud sõjakuritegude ja inimsusevastaste kuritegudega ja neid ülistavad, samuti vene- ja ukrainakeelse sisu tõhusamat modereerimist, kõigi Venemaa ja Valgevene valitsuse kasutatud väärinfo levitamise kontode täielikku ja viivitamatut demonetiseerimist ning selliste kasutajate abistamist, kes püüavad leida Ukraina sõja kohta usaldusväärset teavet;
- AH. arvestades, et toimuvad sekkumised ja teabega manipuleerimise kampaaniad, mis on suunatud kõigi COVID-19 leviku vastaste meetmete, sealhulgas vaksineerimise vastu kogu ELis, ning veebiplatvormid ei ole suutnud koordineerida oma jõupingutusi nende ohjeldamiseks ja võivad olla isegi aidanud nende levikule kaasa; arvestades, et selline desinformatsioon võib olla eluohtlik, kui see takistab inimesi vaksineerimast või propageerib valeravi; arvestades, et

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

pandeemia on süvendanud süsteemset võitlust demokraatia ja autoritaarsuse vahel, ajendades autoritaarseid riiklikke ja valitsusväliseid osalejaid, nagu Hiina ja Venemaa, kasutama oma püüdlustes destabiliseerida oma demokraatlikke vasteid laia valikut avalikke ja varjatud vahendeid; arvestades, et Facebooki dokumendid on paljastanud, et platvormid ei suuda võidelda vaktsiinidega seotud desinformatsiooni, sealhulgas ingliskeelse desinformatsiooni vastu; arvestades, et vaktsiinidega seotud muu kui ingliskeelse desinformatsiooni puhul on olukord veelgi halvem; arvestades, et see probleem puudutab kõiki platvorme;

- AI. arvestades, et arvukad ELis registreeritud kauplejad müüvad mitteautentseid meeldimisi, jälgijaid, kommentaare ja jagamisi kõigile osalejatele, kes soovivad oma nähtavust internetis kunstlikult suurendada; arvestades, et selliste teenuste seaduslikku kasutamist on võimatu tuvastada, samas kui kahjulike kasutusviiside hulka kuuluvad valimiste ja muude demokraatlike protsessidega manipuleerimine, pettuste propageerimine, negatiivsete hinnangute postitamine konkurentide toodetele, reklaamijate petmine ja võltsavalikkuse loomine, kusjuures viimase kaudu kujundatakse vestlust, korraldatakse isiklike rünnakuid ja paisutatakse teatud seisukohti, mis ei saaks muidu tähelepanu; arvestades, et välismaised režiimid, nagu Venemaa ja Hiina, kasutavad neid veebipõhiseid vahendeid massiliselt, et mõjutada avalikku arutelu Euroopa riikides; arvestades, et desinformatsioon võib destabiliseerida Euroopa demokraatiat;
- AJ. arvestades, et sotsiaalmeediaplatformid, digiseadmed ja -rakendused koguvad ja säilitavad iga kasutaja kohta tohutul hulgal väga üksikasjalikke ja sageli tundlikke isikuandmeid; arvestades, et selliseid andmeid saab kasutada käitumistendentside ennustamiseks, kognitiivsete eelarvamuste tugevdamiseks ja otsustusprotsessi suunamiseks; arvestades, et selliseid andmeid kasutatakse ära kaubanduslikel eesmärkidel; arvestades, et andmete lekkimist juhtub pidevalt ja see kahjustab selliste lekete ohvrite turvalisust ning andmeid võidakse müüa mustal turul; arvestades, et sellised andmebaasid võivad olla kullaaugud pahatahtlike osalejate jaoks, kes soovivad sihikule võtta rühmi või üksikisikuid;
- AK. arvestades, et üldiselt on platvormid üles ehitatud tagama, et andmete mittejagamise valimine on mitteintuitiivne, tülikas ja aeganõudev võrreldes andmete jagamise valimisega;
- AL. arvestades, et veebiplatvormid on integreeritud enamikesse meie elu osadesse ja platvormidel levitav teave võib avaldada suurt mõju meie mõtlemisele ja käitumisele, näiteks kui tegemist on hääletuseelustuse või -käitumisega, majanduslike või sotsiaalsete valikutega ja teabeallikate valikuga, ning arvestades, et need avaliku tähtsusega otsustavad valikud on praegu tegelikult seotud sõltuvusse eraettevõtete ärielistest huvidest;
- AM. arvestades, et algoritmide hooldusmehhanismid ja sotsiaalmeedia platvormide muud funktsioonid on loodud maksimaalse kaasatuse saavutamiseks; arvestades, et nende funktsioonide puhul on korduvalt teatatud polariseeriva, radikaliseeriva ja diskrimineeriva sisu propageerimisest ning kasutajate hoidmisest sarnaselt mõtlevates ringkondades; arvestades, et see viib pigem platvormi kasutajate järkjärgulise radikaliseerumiseni ning sellega muudetakse kollektiivse arutelu tingimuslikuks ja rikutakse neid, mitte ei kaitsta demokraatlikke protsesse ja üksikisikuid; arvestades, et platvormide kooskõlastamata tegevus on toonud kaasa lahknevusi nende tegevuses ja lasknud desinformatsioonil levida ühelt platvormilt teisele; arvestades, et polariseeriva teabe levitamisega raha teenimise ärimudel ja algoritmide väljatöötamine muudab platvormid vaenulike välisosalejate jaoks lihtsaks manipuleerimise sihtmärgiks; arvestades, et sotsiaalmeedia platvormid võiks ehitada üles teisiti, et edendada tervemat avalikku veebikeskkonda;
- AN. arvestades, et sünavõltsitud audio- ja audiovisuaalsete materjalide loomine muutub taskukohaste ja hõlpsasti kasutatavate tehnoloogiate tulekuga üha lihtsamaks ning selliste materjalide levik on üha suurenev probleem; arvestades, et praegu läheb siiski 90 % uuringutest sünavõltsingute arendamisele ja ainult 10 % nende avastamisele;
- AO. arvestades, et sellised iseregulatsioonisüsteemid nagu 2018. aasta desinformatsiooni käsitlev tegevusjuhend on toonud kaasa edusamme; arvestades siiski, et platvormide heale tahtele tuginemine ei toimi ega ole tõhus ning on andnud vähe sisukaid andmeid nende üldise mõju kohta; arvestades, et lisaks on platvormid võtnud erineva ulatuse ja jõuga individuaalseid meetmeid, mis töid kaasa tagauksed, mille kaudu sisu võib levida mujal, vaatamata sellele, et see on eemaldatud; arvestades, et selleks, et tegevusjuhendil oleks veebikeskkonnale piisav mõju, on vaja selgeid reegleid ja sanktsioone;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- AP. arvestades, et Euroopa demokraatia tegevuskava eesmärk on tugevdada 2018. aasta tegevusjuhendit ja koos digiteenuste õigusaktiga kujutab see endast loobumist isereguleerimisest ning selle eesmärk on näha kasutajate jaoks ette rohkem tagatise ja kaitsemeetmeid, suurendades autonoomiat ja ületades pakutavate teenustega seoses passiivsuse, võttes kasutusele meetmed, millega nõutakse ettevõtelt suuremat läbipaistvust, ja kehtestades platvormidele rohkem kohustusi;
- AQ. arvestades, et praegused meetmed desinformatsioonikampaaniate vastu veebiplatvormidel ei ole tõhusad ega heidutavad ning võimaldavad platvormidel jätkata diskrimineeriva või pahatahtliku sisu propageerimist;
- AR. arvestades, et platvormid pühendavad nii vähemlevinud keelte kui ka laialt levinud muude keelte kui inglise keele puhul sisuhaldusele oluliselt vähem ressursse kui ingliskeelsele sisule;
- AS. arvestades, et platvormide kaebuste esitamise ja apellatsiooniprotsessid on üldiselt ebapiisavad;
- AT. arvestades, et viimastel kuudel on mitmed suured osalejad järginud tsensuurinorme, näiteks Venemaa parlamendivalimiste ajal 2021. aasta septembris, kui Google ja Apple eemaldasid oma Venemaa poodidest Smart Voting rakendused;
- AU. arvestades, et läbipaistvuse puudumine seoses platvormide algoritmiliste valikutega muudab võimatuks platvormide väidete valideerimise selle kohta, mida nad teevad ja milline on nende tegevuse mõju teabega manipuleerimise ja sekkumise vastu võitlemisel; arvestades, et nende iga-aastastes enesehindamistes avaldatud jõupingutuste teatatud mõju ja nende tegeliku tulemuslikkuse vahel esineb lahknevusi, nagu nähtub hiljutistest Facebooki dokumentidest;
- AV. arvestades, et suunatud reklaami läbipaistmatus toob kaasa olukorra, kus mainekate kaubamärkide, mõnikord isegi avaliku sektori asutuste internetireklaam satub massiliselt veebisaitidele, mis sisaldavad terrorismile ohutavat ning vaenukõnet ja desinformatsiooni sisaldavat sisu, rahastades nende kasvu ilma reklaamijate teadmata või nõusolekuta;
- AW. arvestades, et veebireklaami turgu kontrollivad vähesed suured reklaamitehnoloogia (Ad Tech) ettevõtted, kes jagavad turu omavahel ära, seejuures on suurimad osalejad Google ja Facebook; arvestades, et turu suur kontsentreerumine mõnele ettevõttele on seotud tugeva jõu tasakaalustamatusega; arvestades, et klõpsulõksumeetodite kasutamine ja nende väheste osalejate võim otsustada, millist sisu monetariseeritakse ja millist mitte, kuigi algoritmides, mida nad kasutavad, ei suudeta teha vahet desinformatsiooni reklaamimise ja tavalise uudistesisu vahel, kujutavad endast ohtu mitmekesisele meediale; arvestades, et suunatud reklaamiturk on suurel määral läbipaistmatu; arvestades, et reklaamitehnoloogia ettevõtted sunnivad kaubamärke võtma enda peale süü reklaamiettevõtete hooletuse eest reklaamide paigutamise kohtade seirel;

Elutähtis taristu ja strateegilised sektorid

- AX. arvestades, et elutähtsat taristut ähvardavate ohtude ohjamine, eriti kui see on osa sünkroniseeritud, pahatahtlikust hübriidstrateegiast, nõuab kooskõlastatud, ühiseid jõupingutusi eri sektorites, eri tasanditel – ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil – ja eri aegadel;
- AY. arvestades, et komisjon on teinud ettepaneku uue direktiivi kohta, et suurendada ELis hädavajalikke teenuseid osutavate kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavust, mis sisaldab elutähtsate taristute uute liikide loetelu ettepanekut; arvestades, et teenuste loetelu esitatakse direktiivi lisas;
- AZ. arvestades, et tööjaotuse ja tootmisahelate kasvav üleilmastumine on toonud kaasa tootmise ja oskuste puudujäägid põhisektorites kogu liidus; arvestades, et selle tulemuseks on ELi suur impordisõltuvus paljudest välismaalt pärit olulistest toodetest ja põhivaradest, millel võivad olla sisseehitatud nõrgad kohad; arvestades, et tarneahela vastupanuvõime peaks olema üks ELi otsustajate prioriteete;
- BA. arvestades, et välismaised otseinvesteeringud – kolmandate riikide ja välisettevõtete investeeringud – ELi strateegilistesse sektoritesse, aga ka naabrusspiirkondadesse, nagu Lääne-Balkani riigid, eelkõige kriitilise tähtsusega struktuuride omandamine Hiina poolt, on viimastel aastatel üha enam muret tekitanud, arvestades kaubanduse ja julgeoleku vahelise seose kasvavat tähtsust; arvestades, et need investeeringud kujutavad endast majandusliku sõltuvuse tekkimise ohtu ning toovad kaasa teadmiste kadumise peamistes tootmis- ja tööstussektorites;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- BB. arvestades, et ELi avatud strateegiline autonoomia nõuab kontrolli Euroopa strateegilise taristu üle; arvestades, et komisjon ja liikmesriigid on väljendanud üha suuremat muret tehnoloogia ja taristu turvalisuse ja kontrolli pärast Euroopas;

Välissekkumine valimisprotsesside ajal

- BC. arvestades, et pahatahtlikud osalejad, kes püüavad sekkuda valimisprotsessidesse, kasutavad ära meie ühiskonna avatust ja pluralismi kui strateegilist kaitsetust, et rünnata demokraatlikke protsesse ning ELi ja selle liikmesriikide vastupanuvõimet; arvestades, et välissekkumine muutub ohtlikumaks just valimisprotsesside kontekstis, kui kodanikud osalevad uuesti ja suuremal määral tavapoliitika valdkonnas;
- BD. arvestades, et välise valimisprotsessidesse sekkumise eripära ja sellega seoses uute tehnoloogiate kasutamine ning selle võimalikud tagajärjed kujutavad endast demokraatia jaoks eriti kardetavat ohtu; arvestades, et välissekkumine valimisprotsessidesse ulatub sotsiaalmeedia nn infosõjast palju kaugemale, eelistades konkreetseid kandidaate, et häkkida ja võtta sihtmärgiks andmebaasid ning saada juurdepääs registreeritud valijate teabele, ning sekkudes otseselt valimisprotsessi normaalsesse toimimisse, konkurentsi ja legitiimsusesse; arvestades, et välissekkumise eesmärk on tekitada kahtlusi, ebakindlust ja usaldamatust ning mitte ainult muuta valimiste tulemusi, vaid muuta kogu valimisprotsess õigustühiseks;

Poliitilise tegevuse varjatud rahastamine välisosalejate ja -rahastajate poolt

- BE. arvestades, et usaldusväärsed tõendid näitavad, et välisosalejad on varjatud rahastamistoimingute kaudu aktiivselt sekkunud ELi ja selle liikmesriikide demokraatlikku toimimisse, eriti valimiste ja referendumite ajal;
- BF. arvestades, et näiteks Venemaa, Hiina ja teised autoritaarsed režiimid on suunanud üle 300 miljoni USA dollari 33 riiki, et sekkuda demokraatlikesse protsessidesse, ning et teised osalejad, nagu Iraan ja Venezuela ning Lähis-Idas ja USA paremäärmuslased, on olnud varjatud rahastamisega seotud; arvestades, et see suundumus on selgelt kiirenev; arvestades, et pooled neist juhtumitest on seotud Venemaa tegevusega Euroopas; arvestades, et korrupsioon ja ebaseaduslik rahapesu on üks autoritaarsetest kolmandatest riikidest pärineva poliitilise rahastuse allikaid;
- BG. arvestades, et välisrahastajate poolt läbipaistmatul viisil loodud meediavahendid koguvad ülimalt tõhusalt suurel arvul jälgijaid ja tekitavad kaasatust;
- BH. arvestades, et nende toimingutega rahastatakse äärmuslikke, populistlikke ja Euroopa-vastaseid erakondi ning teatavaid muid erakondi ja üksikisikuid või liikumisi, kelle eesmärk on süvendada ühiskonna killustatust ning õõnestada Euroopa ja riiklike ametiasutuste legitiimsust; arvestades, et see on aidanud suurendada nende erakondade või liikumiste ulatust;
- BI. arvestades, et Venemaa otsib kontakte erakondade, isikute ja liikumistega, et kasutada ELi institutsioonide osalejaid Venemaa seisukohtade ja asendusvalitsuste õiguspäraseks tunnistamiseks, lobitööks sanktsioonide leevendamiseks ja rahvusvahelise isolatsiooni tagajärgede leevendamiseks; arvestades, et sellised erakonnad nagu Austria Freiheitliche Partei Österreichs, Prantsusmaa Rassemblement National ja Itaalia Lega Nord on sõlminud koostöölepingud Venemaa presidendi Vladimir Putini parteiga Ühtne Venemaa ning seisavad nüüd silmitsi meedias esitatud väidetega, et nad on valmis Venemaalt poliitilist rahastamist vastu võtma; arvestades, et ka teistel Euroopa erakondadel, nagu Saksamaa Alternative für Deutschland (AfD), Ungari Fidesz ja Jobbik ning Ühendkuningriigi Brexiti parteil on väidetavalt tihedad kontaktid Kremliga, ning AfD ja Jobbik on samuti töötanud Kremli kontrollitud valimistel, näiteks Donetskis ja Luganskis Ida-Ukrainas nn valimisvaatlejatena, et jälgida ja seadustada Venemaa toetatud valimisi; arvestades, et leiud Venemaa ametnike tihedate ja korrapäraste kontaktide kohta Hispaania katalaani separatistide rühma esindajatega ja Brexiti EList lahkumise kampaania suurima erasektori rahastajaga nõuavad põhjalikku uurimist, ning need on osa Venemaa laiemast strateegiast kasutada iga võimalust diskursustega manipuleerimiseks, et suurendada destabiliseerimist;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- BJ. arvestades, et Euroopa Nõukogu riikide korrupsioonivastane ühendus (GRECO) ja Veneetsia komisjon on juba andnud laialtlevitatud soovitusel välisosalejate võimaliku sekkumise vähendamiseks poliitilise rahastamise kaudu;
- BK. arvestades, et valimisseadused, eelkõige poliitilise tegevuse rahastamist käsitlevad sätted, ei ole ELi tasandil piisavalt hästi kooskõlastatud ja annavad seetõttu välisosalejatele võimaluse kasutada läbipaistmatuid rahastamismeetodeid; arvestades, et poliitiliste annetuste õiguslik määratlus on liiga kitsas, võimaldades Euroopa Liidus anda mitterahalisi välistoetusi;
- BL. arvestades, et poliitilise internetireklaami suhtes ei kohaldata mõnes liikmesriigis traditsioonilist poliitilist reklaami käsitletavaid norme; arvestades, et veebipõhist poliitilist reklaami iseloomustab tõsine läbipaistvuse puudumine, mis teeb reguleerimisasutuste jaoks võimatuks jõustada kululimiite ja hoida ära ebaseaduslikke rahastamisallikaid, millel võivad olla meie valimissüsteemide usaldusväärsuse jaoks katastroofilised tagajärjed;
- BM. arvestades, et rahastamise läbipaistmatus loob tingimused korrupsioonile, mis välisrahastamise ja -investeeringutega sageli kaasneb;
- BN. arvestades, et 22. oktoobri 2014. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1141/2014, mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist⁽⁹⁾, vaadatakse läbi, et saavutada poliitilise tegevuse rahastamise puhul suurem läbipaistvus;
- BO. arvestades, et poliitiliste sihtasutuste roll on viimastel aastatel kasvanud, kusjuures enamikul juhtudel on neil poliitikas ja demokraatia tugevdamisel positiivne roll, kuid mõnel juhul võivad nad muutuda pahatahtlike rahastamisvormide ja kaudse sekkumise jaoks ettearvamatumaks tööriistaks;
- BP. arvestades, et kaasaegsed tehnoloogiad ja digitaalsed varasid, nagu krüptovaluutat, kasutatakse poliitiliste osalejate ja erakondade ebaseaduslike finantstehingute varjamiseks;

Küberturvalisus ja vastupidavus küberrünnete vastu

- BQ. arvestades, et küberrünnete ja vaenulike riiklike ja valitsusväliste osalejate juhitud küberintsidentide arv on viimastel aastatel suurenenud; arvestades, et mitmed küberründed, näiteks ülemaailmsed harpuunimise meelikampaaniad, mis on suunatud vaktsiinide säilitamise strateegiliste struktuuride vastu ja küberründed Euroopa Ravimiameti (EMA), Euroopa Pangandusjärelevalve, Norra parlamendi ja lugematute teiste üksuste vastu, on jälgi ajades omistatud riigi toetatud häkkerite rühmadele, mis on peamiselt seotud Venemaa ja Hiina valitsustega;
- BR. arvestades, et Euroopa Liit on pühendunud kehtiva rahvusvahelise õiguse kohaldamisele küberruumis, eelkõige ÜRO harta kohaldamisele; arvestades, et pahatahtlikud välisosalejad kasutavad ära tugeva rahvusvahelise õigusraamistiku puudumist kübervaldkonnas;
- BS. arvestades, et liikmesriigid on suurendanud koostööd küberkaitse valdkonnas alalise struktureeritud koostöö raames, sealhulgas luues küberturbe kiirreageerimisrühmad; arvestades, et Euroopa kaitsevaldkonna tööstusliku arendamise programmi tööprogrammides on käsitletud luureteavet, turvalist sidet ja küberkaitset; arvestades, et praegune suutlikkus küberohtude vastu võitlemiseks on piiratud inim- ja finantsressursside nappuse tõttu, näiteks sellistes kriitilistes struktuurides nagu haiglad; arvestades, et EL on võtnud kohustuse investeerida programmi „Digitaalne Euroopa“⁽¹⁰⁾ raames 1,6 miljardit eurot avaliku halduse, ettevõtete ja üksikisikute reageerimissuutlikkuse ja küberturvalisuse vahendite kasutuselevõtmisesse ning avaliku- ja erasektori koostöö arendamisse;
- BT. arvestades, et ELi kübervaldkonna suutlikkuse ja strateegiate lüngad ja killustatus on muutumas üha suuremaks probleemiks, nagu on märkinud Euroopa Kontrollikoda⁽¹¹⁾; arvestades, et 2019. aasta mais loodud ELi küberdiplomaatia meetmete kogum on näidanud, et ELi ühine diplomaatiline reageerimine pahatahtlikule kübertegevusele loob lisaväärtust; arvestades, et 30. juulil 2020 otsustas nõukogu esimest korda kehtestada piiravad meetmed üksikisikute, üksuste ja asutuste suhtes, kes on seotud mitmesuguste küberrünnetega;

⁽⁹⁾ ELT L 317, 4.11.2014, lk 1.

⁽¹⁰⁾ <https://www.consilium.europa.eu/et/policies/cybersecurity/>

⁽¹¹⁾ https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/BRP_CYBERSECURITY/BRP_CYBERSECURITY_ET.pdf

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- BU. arvestades, et välisriikide osalejad on kasutanud ulatuslikke ja ebaseaduslikke jälgimisprogramme, nagu Pegasus, ajakirjanike, inimõiguste aktivistide, akadeemikute, valitsusametnike ja poliitikute, sealhulgas Euroopa riigipeade vastu; arvestades, et liikmesriigid on kasutanud ka jälgimiseks mõeldud nuhkvara;

ELi liikmesriikide, institutsioonide, ametite, delegatsioonide ja missioonide kaitse

- BV. arvestades, et ELi institutsioonide ning ka nende missioonide ja operatsioonide detsentraliseeritud ja rahvusvahelisest iseloomust tulenevalt on need üha sagedamini sihtmärgiks, mida kasutavad pahatahtlikud välisjõud, kes soovivad ELis erimeelsusi külvata; arvestades, et ELi institutsioonides puudub üldine julgeolekukultuur, hoolimata asjaolust, et on selged eesmärgid; arvestades, et Euroopa Parlamendil kui demokraatlikult valitud ELi institutsioonil on spetsiifilisi probleeme; arvestades, et mitmed juhtumid on näidanud, et ELi institutsioonid on võõra sisseimbumise vastu nõrgalt kaitstud; arvestades, et tagada tuleks ELi töötajate ohutus;
- BW. arvestades, et vaja on kasutusele võtta tugevad ja sidusad kriisihjemenetlused; arvestades, et töötajate valmisoleku parandamiseks tuleks võimaldada lisakoolitust;
- BX. arvestades, et viimasel ajal on mitmed ELi institutsioonid sattunud küberrünnete sihtmärgiks, mis rõhutab tugeva institutsioonidevahelise koostöö vajadust, et küberründeid avastada ja seirata ning nende toimumise ajal teavet jagada ja/või püüda neid ennetada, muu hulgas ELi ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonide ja operatsioonide käigus; arvestades, et EL ja selle liikmesriigid peaksid regulaarselt korraldama ühisõppusi, et tuvastada nõrku kohti ja võtta vajalikke meetmeid;

Gloбалsete toimijate sekkumine eliidi sidumise, riiklike diasporaade, ülikoolide ja kultuurisündmuste kaudu

- BY. arvestades, et autoritaarsete välisriikide riigi kontrolli all olevad riigi- või eraettevõtted on palganud või koopteerinud mitmeid poliitikuid, sealhulgas endisi kõrgetasemelisi Euroopa poliitikuid ja ametnikke nende teadmiste tõttu ning seda tehakse ELi ja selle liikmesriikide kodanike huvide arvelt;
- BZ. arvestades, et mõni riik on eliidi sidumisel ja koopteerimisel olnud eriti aktiivne, eelkõige Venemaa ja Hiina, aga ka Saudi Araabia ja teised Pärsia lahe äärsed riigid, kusjuures näiteks Saksamaa endine kantsler Gerhard Schröder ja Soome endine peaminister Paavo Lipponen on mõlemad liitunud Gazpromiga, et kiirendada Nord Stream 1 ja 2 rakendamismenetlemist, Austria endine välisminister Karin Kneissl on Rosnefti juhatuse liige, Prantsusmaa endine peaminister François Fillon on Zaroubejnefti juhatuse liige, Prantsusmaa endine peaminister Jean-Pierre Raffarin on aktiivselt tegelenud Hiina huvide edendamisega Prantsusmaal, Tšehhi endine volinik Štefan Füle on töötanud ettevõttes CEFC China Energy, Soome endine peaminister Esko Aho on nüüd Vene SberBanki juhatuses, endine Euroopa Parlamendiga suhete eest vastutav Prantsusmaa minister Jean-Marie Le Guen on Huawei France'i direktorite nõukogu liige, Belgia endine peaminister Yves Leterme on Hiina investeerimisfondi ToJoy kaasesimees ning paljud teised kõrged poliitikud ja ametnikud täidavad samalaadseid rolle;
- CA. arvestades, et majandusliku lobitöö strateegiaid on võimalik siduda välissekkumise eesmärkidega; arvestades, et vastavalt OECD aruandele lobitöö kohta 21. sajandil⁽¹²⁾ on välismõjusid käsitlevad reeglid kehtestatud ainult USAs, Austraalias ja Kanadas; arvestades, et õiguslikult siduvates reeglites ja ELi lobiregistri täitmise tagamises on suuri puudujääke, mistõttu on võimatu seirata väljastpoolt ELi tulevat lobitööd; arvestades, et praegu puudub võimalus jälgida ELi liikmesriikides neid lobitööponnistusi, millega tahetakse mõjutada seadusandlust ja välispoliitikat Euroopa Ülemkogu kaudu; arvestades, et ELi lobitööreeglid keskenduvad peamiselt vahetule kontaktile ega võta arvesse Brüsselis tehtava lobitöö ökosüsteemi tervikuna ja selle eri tüüpe; arvestades, et sellised riigid nagu Hiina ja Venemaa, aga ka Katar, Araabia Ühendemiraadid ja Türgi on suurelt investeerinud lobitööponnistustesse Brüsselis;

⁽¹²⁾ Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon, *Lobbying in the 21st Century: Transparency, Integrity and Access*, 2021, OECD Publishing, Pariis, kättesaadav aadressil: <https://doi.org/10.1787/c6d8eff8-en>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- CB. arvestades, et püüded ära kasutada ELi territooriumil elavaid kaitsetumaid rühmi, sealhulgas rahvusvähemusi ja diasporaad, on oluline osa välissekkumise strateegiast;
- CC. arvestades, et riikide tasandi jõud, nagu Venemaa, Hiina ja vähemal määral ka Türgi valitsus, on püüdnud oma mõju suurendada, luues ja kasutades liikmesriikides oma kultuuri- ja haridusinstituute (nt toetuste ja stipendiumide kaudu) ning usuasutusi strateegilistes pingutustes destabiliseerida Euroopa demokraatiat ning laiendada kontrolli Ida- ja Kesk-Euroopa üle; arvestades, et Venemaa on vene rahvusvähemuse väidetavat keerulist olukorda kasutanud ettekäandena otseseks sekkumiseks kolmandates riikides;
- CD. arvestades, et on tõendeid Venemaa sekkumise ja veebiteabega manipuleerimise kohta paljudes liberaalse demokraatliku korraga riikides üle maailma, sealhulgas seoses Brexiti referendumiga Ühendkuningriigis ning presidendivalimistega Prantsusmaal ja USA-s, ning tegeliku toetuse kohta äärmuslikele, populistlikele ja ELi-vastastele parteidele ning teatavatele muudele erakondadele ja üksikisikutele kogu Euroopas, sealhulgas Prantsusmaal, Saksamaal, Itaalias ja Austrias; arvestades, et on vaja rohkem toetada teadust ja haridust, et mõista välismaise sekkumise täpset mõju konkreetsetele sündmustele, nagu Brexit ja Trumpi presidendiks valimine 2016. aastal;
- CE. arvestades, et Vene riigi kontrolli all olevad läänes asuvad Sputnik ja RT võrgud, mis on seotud lääne meediaga ning kuuluvad täielikult või osaliselt Venemaa ja Hiina juriidilistele isikutele ja üksikisikutele, tegelevad aktiivselt liberaalsete demokraatlike riikide vastase desinformatsiooniga; arvestades, et Venemaa viljeleb ajaloo revideerimist, püüdes ümber kirjutada Nõukogude Liidu kuritegude ajalugu ja õhutada nõukogude nostalgiat sellele vastuvõtlike Kesk- ja Ida-Euroopa elanike seas; arvestades, et Kesk- ja Ida-Euroopa rahvusringhäälinguorganisatsioonidel on raske konkureerida venekeelse telesisuga, mida rahastab Venemaa valitsus; arvestades Hiina ja välismeedia vahelise tasakaalustamata koostöö riski, võttes arvesse, et Hiina meedia on Hiina kommunistliku partei häälekandja nii kodu- kui ka välismaal;
- CF. arvestades, et üle maailma on avatud üle 500 Konfutsiuse keskuse, sealhulgas umbes 200 Euroopas, ning Hiina kasutab Konfutsiuse instituute ja Konfutsiuse klasse ELis sekkumisvahendina; arvestades, et akadeemiline vabadus on Konfutsiuse instituutides tõsiselt piiratud; arvestades, et ülikoolid ja haridusprogrammid on (eelkõige Hiina või Katari) suure välisrahastuse objekt – näiteks Fudani ülikool Budapestis;
- CG. arvestades, et ELil puuduvad praegu vajalikud vahendid eliidi sidumise ja mõjukanalite loomise vastu võitlemiseks, sealhulgas ELi institutsioonides; arvestades, et olukorratundlikkuse suurendamise suutlikkus ja vastuluurevahendid on ELi tasandil endiselt napid ning sõltuvad suurel määral riigi tasandi toimijate valmisolekust teavet jagada;

Heidutus, süüteo omistamine ja kollektiivsed vastumeetmed, kaasa arvatud sanktsioonid

- CH. arvestades, et ELil ja selle liikmesriikidel ei ole praegu konkreetset sanktsioonirežiimi välisriikide toimijate korraldatava välissekkumise ja desinformatsioonikampaaniate suhtes, mis tähendab, et need toimijad võivad kindlalt eeldada, et nende ELi vastu suunatud destabiliseerimiskampaaniad ei too kaasa mingeid tagajärgi;
- CI. arvestades, et desinformatsiooni- ja propagandarünnakute selge omistamise tagamine, sealhulgas toimepanijate, nende sponsorite ja nende taotletavate eesmärkide avalik nimetamine ning nende rünnakute sihtrühmale avalduva mõju hindamine on esimesed sammud tõhusa kaitse tagamiseks selliste tegude vastu;
- CJ. arvestades, et EL peaks tugevdama oma heidutusvahendeid ning omistamisvahendeid, mis võimaldaksid määratleda ja liigitada nende rünnakute iseloomu rahvusvahelise õigusega vastuolus olevaks või mitte, eesmärgiga kehtestada tõhus sanktsioonide süsteem, et pahatahtlikud välistoimijad peaksid oma otsuste kulud kandma ja tagajärgede eest vastutama; arvestades, et vaid üksikisikute heidutamine ei pruugi olla piisav; arvestades, et Euroopa demokraatlike protsesside kaitsmiseks riiklikult toetatud hübriidrünnakute eest võiks kasutada muid vahendeid, näiteks kaubandusmeetmeid; arvestades, et heidutusmeetmeid tuleb kohaldada läbipaistvalt ja kõigi nõuetekohaste tagatistega; arvestades, et hübriidrünnakud on kalibreeritud nii, et need jäävad tahtlikult allapoole Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 42 lõikes 7 ja Põhja-Atlandi lepingu artiklis 5 sätestatud künnist;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

Ülemaailmne koostöö ja mitmepoolsus

- CK. arvestades, et välismaiste riiklike ja valitsusväliste jõudude korraldatud pahatahtlikud aktsioonid mõjutavad paljusid demokraatlike partnerriike üle kogu maailma; arvestades, et demokraatlikud liitlased sõltuvad oma võimest ühendada jõud ühiseks vastureaktsiooniks;
- CL. arvestades, et Lääne-Balkani ELiga ühinemiseks valmistuvaid riike tabavad eriti rängalt Venemaa, Hiina ja Türgi välissekkumise ja väärinfo levitamise kampaaniad, nagu Venemaa sekkumiskampaaniad Prespa lepingu ratifitseerimisprotsessi ajal Põhja-Makedoonias; arvestades, et Hiina ja Venemaa on Lääne-Balkani riikides COVID-19 pandeemiat jätkuvalt ära kasutanud, et destabiliseerida neid riike ja diskrediteerida ELi; arvestades, et kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid peaksid ühinema ELi algatustega välissekkumise vastu võitlemiseks;
- CM. arvestades, et samalaadseid seisukohti jagavate partnerite ja liitlaste vahel puudub endiselt ühine arusaam varitsevate ohtude olemusest ja ühised määratlused nende kohta; arvestades, et ÜRO peasekretär nõuab ülemaailmse käitumisjuhendi koostamist, et edendada avaliku teabe terviklikkust; arvestades, et Euroopa tuleviku konverents on oluline platvorm selleteemalisteks aruteludeks;
- CN. arvestades, et välisriikide pahatahtliku sekkumise vastu on samalaadseid seisukohti jagavatel partneritel vaja teha ülemaailmset mitmepoolset koostööd ja üksteist toetada; arvestades, et teised demokraatlikud riigid, nagu Austraalia või Taiwan, on välja töötanud kõrgetasemelised oskused ja strateegiad; arvestades, et Taiwan on väljast, peamiselt Hiinast lähtuva teabe manipuleerimise vastases võitluses esirinnas; arvestades, et Taiwani süsteemi edu põhineb koostööl kõigi valitsusharude vahel, aga ka koostööl sõltumatute valitsusväliste organisatsioonidega, kes on spetsialiseerunud faktide kontrollimisele ja meediapädevusele, samuti koostööl sotsiaalmeedia platvormidega, nagu Facebook, meediapädevuse edendamiseks kõigi põlvkondade hulgas, desinformatsiooni ümberlükkamiseks ja manipuleerivate sõnumite leviku piiramiseks; arvestades, et INGE erikomisjonil oli kolmepäevane ametlik lähetus Taiwani, et arutada desinformatsiooni küsimusi ja valimistega seotud välissekkumist;

Vajadus välissekkumise vastase kooskõlastatud ELi strateegia järele

1. on sügavalt mures valdavalt Venemaa ja Hiina poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide demokraatliku toimimise kõigi osade vastu suunatud välissekkumis- ja teabemanipulatsioonikatsete kasvava sageduse ja üha keerukama olemuse pärast;
2. väljendab rahulolu komisjoni presidendi 27. veebruari 2022. aasta teadaande üle, mille kohaselt keelustatakse kogu ELis sellised Venemaa propagandakanalid nagu Sputnik TV, RT (endine Russia Today) ja muud Venemaa desinformatsiooniorganid, mille ainueesmärk on nõrgendada ja lõhestada ELi avalikku arvamust ja ELi otsusetegijaid; nõuab sellega seoses edasisi meetmeid;
3. kutsub komisjoni üles esitama ning kaasseadusandjaid ja liikmesriike toetama mitmetasandilist, koordineeritud ja valdkondadevahelist strateegiat ning piisavaid rahalisi vahendeid, eesmärgiga varustada ELi ja selle liikmesriike asjakohase tulevikusuundade analüüsi, vastupidavuspoliitika ja heidutusvahenditega, mis võimaldaksid neil võidelda kõigi hübriidohtude ja välisriikide riiklike ja mitteriiklike toimijate korraldatud rünnakute vastu; leiab, et see strateegia peaks põhinema järgmistel elementidel:
 - a) ühine terminoloogia ja ühised määratlused, ühtne metoodika, seni vastuvõetud õigusaktide hindamised ja mõju järeelhindamised, ühine luuresüsteem ning asjaomastest küsimustest arusaamine ja nende seire, sealhulgas varajased hoiatused, ning olukorrateadlikkus;
 - b) konkreetset poliitikameetmeid, mis võimaldavad kooskõlas demokraatlike väärtustega suurendada ELi kodanike vastupanuvõimet, sealhulgas kodanikuühiskonna toetamise kaudu;
 - c) asjakohane häire- ja kaitsevõime;
 - d) diplomaatilised ja heidutusmeetmed, sealhulgas ELi vahendid välissekkumise ja mõjutusoperatsioonide, kaasa arvatud hübriidoperatsioonide vastu võitlemiseks asjakohaste meetmetega, näiteks kuritegude toimepanijate määramine ja nimetamine, sanktsioonid ja vastumeetmed ning ülemaailmsed partnerlused kogemuste vahetamiseks ja riikide vastutustundliku käitumise rahvusvaheliste normide edendamiseks;
4. rõhutab, et kõik meetmed välissekkumise ennetamiseks, avastamiseks, omistamiseks, vastustamiseks ja tõrjumiseks peavad olema kavandatud selliselt, et austatakse ja edendatakse põhiõigusi, sealhulgas ELi kodanike võimalust suhelda turvalisel, anonüümsel ja tsenseerimata viisil, ilma välisjõudude lubamatu sekkumiseta;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

5. on seisukohal, et see strateegia peaks põhinema riskipõhisel, kogu ühiskonda ja kogu valitsemist hõlmaval käsitusel, mis puudutab eelkõige järgmisi valdkondi:

- a) ELi vastupanuvõime suurendamine olukorratundlikkuse, meedia- ja infopädevuse meedia pluralismi, sõltumatu ajakirjanduse ning hariduse kaudu;
- b) välissekkumine veebiplatvormide kaudu;
- c) elutähtis taristu ja strateegilised sektorid;
- d) välissekkumine valimiste ajal;
- e) poliitilise tegevuse varjatud rahastamine välistoimijate ja -rahastajate poolt;
- f) küberturvalisus ja vastupidavus küberrünnete vastu;
- g) ELi liikmesriikide, institutsioonide, ametite, delegatsioonide ja missioonide kaitse;
- h) ülemaailmsete toimijate sekkumine eliidi sidumise, diasporaade, ülikoolide ja kultuurisündmuste kaudu;
- i) heidutus, omistamine ja kollektiivsed vastumeetmed, kaasa arvatud sanktsioonid;
- j) ülemaailmne koostöö ja mitmepoolsus;

6. nõuab eelkõige, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid ressursse ja vahendeid, mis eraldatakse organitele ja organisatsioonidele kogu Euroopas ja kogu maailmas – nagu mõttekojad ja faktikontrollijad –, kelle ülesanne on seirata ohtude, sealhulgas desinformatsiooni tõsidust ja suurendada teadlikkust sellest; rõhutab ELi otsustavat rolli laiemas strateegilises mõttes; nõuab ELi ja selle liikmesriikide prognoosimisvõime ja koostalitlusvõime tugevdamist, et tagada tugev valmisolek väljastpoolt teabega manipuleerimise ja sekkumise prognoosimiseks, ennetamiseks ja leevendamiseks, tugevdada nende strateegiliste huvide ja taristu kaitset ning osaleda mitmepoolses koostöös ja koordineerimises, et jõuda selles küsimuses asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel ühisele arusaamisele; kutsub välisasjade nõukogu üles regulaarselt arutama välissekkumise küsimusi;

7. tunneb muret teadlikkuse laialdase puudulikkuse pärast, sealhulgas laiema avalikkuse ja valitsusametnike seas, mis puudutab arusaama praeguste ohtude tõsidusest, mida kujutavad endast välismaised autoritaarsed režiimid ja muud pahatahtlikud toimijad, kelle tegevus on suunatud Euroopa ühiskonna kõikidele tasanditele ja sektoritele eesmärgiga õhnestada põhiõigusi ja ametivõimude legitiimsust, süvendada poliitilist ja sotsiaalset killustatust ning mõnel juhul tekitada ELi kodanikele isegi eluohtlikku kahju;

8. peab murettekitavaks, et välissekkumiste tuvastamiseks ja neile reageerimiseks puuduvad normid ning asjakohased ja piisavad meetmed, millest tulenevalt on pahatahtlike toimijate jaoks ahvatlev arvestada väheste kulude, madala riski ja kõrge tasuga, kuna oht, et nende tegude eest karistatakse, on praegu väga väike;

9. nõuab, et komisjon vajaduse korral võtaks enne uute ettepanekute esitamist tehtavas mõju eelhindamises arvesse väljastpoolt teabega manipuleerimise ja sekkumise perspektiivi, et integreerida võitlus välissekkumiste ja teabega manipuleerimise vastu ELi poliitika kujundamisse; nõuab, et komisjon korraldaks regulaarselt vastupanuvõime kontrolli ja hindaks ohtude arengut ja nende mõju kehtivatele õigusaktidele ja poliitikameetmetele;

10. kutsub komisjoni üles analüüsima uuemaid riiklikke institutsioone, nagu Austraalia välissekkumise vastu võitlemise riiklik koordinaator, Soome valitsust ja ministeeriume toetav julgeolekukomitee, Rootsi kodanikukaitseamet, uus psühholoogilise kaitse amet ja Hiina riiklik keskus, Prantsusmaa uus riiklik amet Viginum, Leedu kaitseministeeriumi koosseisu kuuluvad riiklik küberkaitsekeskus ja strateegilise kommunikatsiooni osakond ning Taiwani ametitevaheline koordineeriv desinformatsiooni rakkerühm, et näha, mida saame neist parimatest tavadest õppida ja mil määral saaks samalaadseid ideid rakendada ELi tasandil; kutsub komisjoni üles toetama sellega seoses teabe ja parimate tavade vahetust liikmesriikide vahel; rõhutab ennetava lähenemisviisi ja vahendite, sealhulgas strateegilise teabevahetuse kui keskse tegevuse tähtsust ELi ja liikmesriikide poliitika rakendamisel sõnades ja tegudes; kutsub komisjoni üles võimaldama piisavat andmetöötluste alast koolitust ja looma komisjonis ühtse seireorgani teabe manipuleerimise küsimusega tegelemiseks;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

11. tunneb muret paljude puudujääkide ja seaduselünkade pärast nendes praegustes ELi ja liikmesriikide tasandi õigusaktides ja poliitikas, mille eesmärk on tuvastada ja ennetada välissekkumist ja selle vastu võidelda;

12. märgib, et EL rahastab mitmeid pikaajalisi projekte ja programme, mis keskenduvad desinformatsiooni vastu võitlemisele tehnoloogilisel, õiguslikul, psühholoogilisel ja teabe tasandil; kutsub komisjoni üles hindama nende projektide ja programmide mõju ning rakendatavust;

13. kutsub komisjoni üles looma oma rakkerühma väärtuste ja läbipaistvuse eest vastutava asepresidendi Věra Jourová juhtimisel, mis tegeleks kehtivate õigusaktide ja poliitika kontrollimisega, et teha kindlaks kitsaskohad, mida pahatahtlikud toimijad võivad ära kasutada, ning kutsub komisjoni üles neid lünki täitma; rõhutab, et see rakkerühm peaks tegema koostööd teiste ELi institutsioonide ja liikmesriikidega riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil ning hõlbustama parimate tavade vahetamist; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles kaaluma hästi rahastatud ja sõltumatu Euroopa sekkumisohtude ja teabe terviklikkuse keskuse loomist, mis peaks tuvastama, analüüsima ja dokumenteerima ELi kui terviku vastu suunatud teabega manipuleerimise ja sekkumisega seotud ähvardusi, suurendama olukorrateadlikkust, välja kujundama spetsiaalse teadmuskeskuse, muutudes koordineerimisplatvormiks kodanikuühiskonna, ettevõtlussektori, ELi ja riiklike institutsioonide vahel, ning suurendama üldsuse teadlikkust, muu hulgas süsteemseid ohte käsitlevate korrapäraste aruannete kaudu; rõhutab, et uue sõltumatu ja piisavate ressurssidega Euroopa sekkumisohtu ja teabe tervikluse keskuse esmane loomine selgitaks ja suurendaks Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakonna ja selle töörühmade rolli ELi diplomaatilise teenistuse strateegilise organina ning takistaks tegevuse kattumist; rõhutab, et Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakonna volitused peaksid keskenduma välispoliitikameetmete strateegilisele väljatöötamisele, et võidelda olemasolevate ja tekkivate hübriidohtudega ning tõhustada selles valdkonnas koostööd rahvusvaheliste partneritega; juhib tähelepanu sellele, et Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakond peaks seda tegema tihedas koostöös uue Euroopa sekkumisohtu ja teabe tervikluse keskuse ja komisjoni uue rakkerühmaga;

14. nõuab, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid võimaldaksid kodanikuühiskonnal etendada aktiivset osa võitluses välissekkumise vastu; kutsub Euroopa ühiskonna kõiki tasandeid ja sektoreid üles looma süsteeme, mis muudaksid organisatsioonid ja kodanikud välissekkumise suhtes vastupanuvõimelisemaks, et nad suudaksid ründed õigeaegselt avastada ja neid võimalikult tõhusalt tõrjuda, sealhulgas hariduse ja teadlikkuse tõstmise kaudu ELi põhiõiguste raamistikus ning läbipaistval ja demokraatlikul viisil; juhib sellega seoses tähelepanu Taiwanis omaks võetud parimatele tavadele ja kogu ühiskonda hõlmavale lähenemisviisile; kutsub kõiki otsusetegijaid üles tagama kodanikuühiskonnale asjakohased vahendid ja erirahastus, et välismõju uurida, paljastada ja selle vastu võidelda;

ELi vastupanuvõime suurendamine olukorrateadlikkuse, meediapädevuse ja hariduse kaudu

15. rõhutab, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid vajavad usaldusväärseid, tugevaid ja omavahel seotud süsteeme, et tuvastada, analüüsida, jälgida ja kaardistada demokraatlikesse protsessidesse sekkuda püüdvate välismaiste riiklike ja valitsusväliste toimijate juhtumeid, et arendada olukorrateadlikkust ja selget arusaama sellest, millist laadi käitumist EL ja selle liikmesriigid peavad tõkestama ja käsitlema; nõuab korrapäraseid sotsioloogilisi uuringuid ja küsitlusi, et jälgida vastupanuvõimet ja meediapädevust ning mõista üldsuse toetust ja arusaama kõige levinumatest väärinfo narratiividest;

16. rõhutab, et sama oluline on, et sellest analüüsist saadud teadmised ei jääks välissekkumise spetsialistide ridadesse, vaid neid jagataks võimalikult suures ulatuses ja avalikult laiema avalikkusega, eelkõige tundlikke ülesandeid täitvate inimestega, et kõik oleksid teadlikud ohumustritest ja saaksid riske vältida;

17. rõhutab, et on vaja välja töötada ühine metoodika olukorrateadlikkuse arendamiseks, varajaseks hoiatamiseks ja ohu hindamiseks, süstemaatilisteks tõendite kogumiseks ja teabekeskonnaga manipuleerimise avastamiseks, samuti tehnilise omistamise standardid, näiteks sisu autentsuse kohta, et tagada mõjus reageerimine;

18. rõhutab, et EL peab koostöös liikmesriikidega ja tehes mitmepoolset koostööd asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel töötama välja ELi ähvardava sekkumisohtu mõistelise määratluse; rõhutab, et see määratlus peab kajastama taktikaid, tehnikaid, menetlusi ja vahendeid, mis kirjeldavad tänaste riiklike ja mitteriiklike ohutekitajate käitumismustreid; nõuab tungivalt, et komisjon kaasaks Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti sellesse protsessi hindaja rolli tagamaks, et kontseptuaalsed määratlused ei hõlmaks diskrimineerivaid või ebaõiglaseid mõisteid ega eelarvamusi;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

19. rõhutab, et avalik diplomaatia ja strateegiline kommunikatsioon on ELi välissuhete ja ELi demokraatlike väärtuste kaitse olulised elemendid; kutsub ELi institutsioone üles arendama edasi ja hoogustama Euroopa välisteenistuse strateegilise kommunikatsiooni osakonna olulist tööd koos selle rakkerühmade, ELi luure- ja situatsioonikeskuse (EU INTCEN) ja hübriidohtude ühisüksuse, ELi sõjalise staabi luuredirektoraadi, kiirhoiatussüsteemi, Euroopa välisteenistuse, Euroopa Komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel haldustasandil tehtava koostöö, komisjoni juhitud desinformatsiooni vastase võrgustiku, Euroopa Parlamendi desinformatsiooni vastase haldusliku rakkerühma ning jätkuva koostööga NATO, G7 riikide, kodanikuühiskonna ja erasektoriga, seoses koostööga luureandmete, analüüsi ja parimate tavade jagamise puhul ning teadlikkuse tõstmise suhtes välisriikide teabega manipuleerimise ja sekkumise kohta; kiidab heaks Euroopa Kontrollikoja eriaruande 09/2021 „ELi mõjutav väärinfo: probleemiga tegeletakse, kuid seda ei ole veel lahendatud“; kutsub Euroopa välisteenistust ja komisjoni üles avaldama kontrollikoja soovitude rakendamise üksikasjaliku ajakava;

20. rõhutab vajadust tugevdada kõikjal Euroopas püsivat seiretegevust ning tõhustada seda aegsasti enne valimisi või muid olulisi poliitilisi protsesse;

21. kutsub liikmesriike üles neid vahendeid täielikult ära kasutama, jagades ELi luure- ja situatsioonikeskusega asjakohast luureteavet ja tõhustades oma osalust kiirhoiatussüsteemis; on seisukohal, et ELi sisest ja NATOga tehtavat analüüsi- ja luurekoostööd tuleb veelgi tugevdada, muutes seda läbipaistvamaks ja demokraatlikule kontrollile alluvaks, muu hulgas Euroopa Parlamendi teavitamise kaudu;

22. väljendab rahulolu komisjoni presidendi Ursula von der Leyeni idee üle luua olukorrateadlikkuse ühiskeskus eesmärgiga parandada strateegilist ettenägelikkust ja ELi avatud strateegilist autonoomiat ning ootab samal ajal selle ülesehituse ja missiooni kohta täpsemat selgitamist; rõhutab, et selline keskus eeldab aktiivset koostööd komisjoni, Euroopa välisteenistuse, nõukogu ja Euroopa Parlamendi asjaomaste talitustega ning liikmesriikide ametiasutustega; kordab aga, kui oluline on vältida töö dubleerimist ja kattumist olemasolevate ELi struktuuridega;

23. tuletab meelde vajadust anda Euroopa välisteenistusele tugevdatud ja selgelt määratletud volitused ning vajalikud vahendid strateegilise kommunikatsiooni, rakkerühmade ja teabeanalüüsi osakonna jaoks, et jälgida ja käsitleda teabega manipuleerimist ja sekkumist väljaspool neid välisallikaid, millega praegu tegelevad kolm rakkerühma, ning püüda laiendada geograafilist haaret, kohaldades riskipõhist lähenemisviisi; nõuab, et Euroopa välisteenistus arendaks kiiresti välja piisava võimekuse, et tegeleda Hiinast lähtuva teabega manipuleerimise ja sekkumisega, eelkõige luues spetsiaalse Kaug-Ida meeskonna; rõhutab lisaks vajadust suurendada märkimisväärselt Hiina ja teiste strateegiliselt oluliste piirkondade alast asjatundlikkust ja keeleoskust Euroopa välisteenistuses, ELi liikmesriikides ja ELi institutsioonides üldiselt ning kasutada avalikust allikast pärinevaid luureandmeid, mida praegu kasutatakse vähe;

24. rõhutab laia levikuga, konkurentsivõimelise ja pluralistliku meedia ning sõltumatute ajakirjanike, faktikontrollijate ja teadlaste a tugeva avalik-õigusliku meedia tähtsust elava ja vaba demokraatliku arutelu jaoks; tunnustab kogu Euroopas ja eelkõige kõige enam ohustatud piirkondades algatusi sõltumatute ajakirjanike, faktikontrollijate ja teadlaste organisatsioonide ühte koondamiseks, koolitamiseks ja muul viisil toetamiseks, nagu Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus ja Euroopa demokraatia rahastu; peab äärmiselt kahetsusväärseks, et Euroopa digitaalmeedia vaatluskeskus ei hõlma Balti riike; tunnustab ka selliseid algatusi nagu Piirideta Reporterite algatus, mille eesmärk on võtta kasutusele ajakirjanduse ja faktikontrolli lihtsalt äratuntavad usaldusväärse näitajad; kutsub komisjoni üles võitlema monopolistliku massimeedia omandi vastu;

25. kiidab asendamatu teadusuuringuid ning paljusid loomingu- ja edukaid meediapädevuse ja digikirjaoskuse ning teadlikkuse tõstmise algatusi, mida teevad üksikisikud, koolid, ülikoolid, meediaorganisatsioonid, avalik-õiguslikud asutused ja kodanikuühiskonna organisatsioonid;

26. nõuab ELis ja selle liikmesriikides usaldusväärseid ja kestlikke avalikke rahastamisallikaid sõltumatutele faktikontrollijatele, teadlastele, kvaliteetsele meediale ja ajakirjanikele ning valitsusvälistele organisatsioonidele, kes uurivad teabega manipuleerimist ja sekkumist, mis edendavad meedia-, digi- ja infopädevust ja kasutavad muid vahendeid kodanike mõjuvõimu suurendamiseks ning uurivad, kuidas sisuliselt mõõta meedia-, digi- ja infopädevuse koolituse, teadlikkuse tõstmise, pettevastase võitluse ja strateegilise teabevahetuse tõhusust;

27. palub tugevdada professionaalset ja pluralistlikku meediat, tagades, et kirjastajad saavad oma sisu kasutamise eest internetis õiglast tasu; rõhutab, et mitmed riigid üle maailma võtavad meetmeid, et tagada meediale piisavad rahalised vahendid; kordab oma nõudmist luua alaline ELi uudistemeedia fond ja väljendab sellega seoses rahulolu algatuse „News“

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

üle, sealhulgas meediasektori ning meedia- ja infopädevuse uute rahastamisvõimaluste üle 2021.–2027. aasta programmis „Loov Euroopa“; märgib siiski, et rahastamisvood võivad tekitada sõltuvust või mõjutada meedia sõltumatust; rõhutab sellega seoses meedia rahastamise läbipaistvuse tähtsust; on kindlalt seisukohal, et meedia mitmekesisuse kaitsmiseks on vaja avalikustada teave selle kohta, kes meediaväljaandeid omab, rahaliselt toetab, kontrollib ja meediakanalite sisu tagab ning ajakirjandusliku sisu eest maksab;

28. rõhutab vajadust konsolideerida analüüsid, vahejuhtumite aruanded ja luureandmetel põhinevad avalikud ohuhinnangud seoses teabega manipuleerimise ja sekkumisega ning teha selline informatsioon avalikkusele kättesaadavaks; teeb seetõttu ettepaneku luua kogu ELi hõlmav andmebaas välissekkumiste juhtumite kohta, millest on teatanud ELi ja liikmesriikide ametiasutused; rõhutab, et teavet nende intsidentide kohta võiks vajaduse korral jagada kodanikuühiskonna organisatsioonide ja üldsusega kõigis ELi keeltes;

29. kutsub kõiki liikmesriike üles lisama meediapädevuse ja digikirjaoskuse ning demokraatiat, põhiõigusi, lähiajalugu, maailmaküsimusi, kriitilist mõtlemist ja üldsuse osalust käsitleva hariduse oma õppekavadesse, alates väikelaste õpetamisest kuni täiskasvanute koolituseni, kaasa arvatud õpetajate ja teadlaste koolitused; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama toetust ajalooharidusele ja -uuringutele selle kohta, kuidas välissekkumine ja mineviku totalitarism on mõjutanud ühiskonda üldiselt ja konkreetsemalt laiaulatuslikke demokraatlikke sündmusi;

30. kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles kõigil haldustasanditel tegema kindlaks sekkumiskatsete tõttu ohus olevad sektorid ning korraldama nende sektorite töötajatele korrapäraseid koolitusi ja õppusi selle kohta, kuidas avastada ja vältida sekkumiskatseid, ning rõhutab, et sellistele jõupingutustele tuleks kasuks ELi kehtestatud standardiseeritud vorm; soovib pakkuda mitmekülgseid koolitusmooduleid ka kõigile avalikele teenistujatele; tunnustab sellega seoses Euroopa Parlamendi administratsiooni poolt parlamendiliikmetele ja töötajatele pakutavat koolitust; soovib seda koolitust edasi arendada;

31. rõhutab vajadust suurendada teadlikkust välissekkumisest kõigis ühiskonnakihtides; kiidab heaks sellised Euroopa välisteenistuse, komisjoni ja Euroopa Parlamendi administratsiooni algatused nagu koolitused ja teadlikkuse suurendamise üritused ajakirjanikele, õpetajatele, mõjutajatele, üliõpilastele ja külastajatele, nii internetis kui väljaspool seda, Brüsselis ja kõigis ELi liikmesriikides, ning soovib neid edasi arendada;

32. kutsub liikmesriike, ELi haldusametusi ja kodanikuühiskonna organisatsioone üles jagama parimaid tavasid meedia- ja infopädevuse alaseks koolitamiseks ja teadlikkuse suurendamiseks, nagu on nõutud audiovisuaalmeedia teenuste direktiivis⁽¹³⁾; kutsub komisjoni üles korraldama sellist teabevahetust koostöös meediapädevuse eksperdirühmaga; rõhutab, et liikmesriigid peavad läbivaadatud direktiivi kiiresti ja nõuetekohaselt rakendama;

33. nõuab, et ELi institutsioonid koostaksid eetikakoodeksi, et juhendada ametiasutusi ja poliitilisi esindajaid sotsiaalmeedia platvormide ja võrgustike kasutamisel; peab vajalikuks soodustada nende platvormide ja võrgustike vastutustundlikku kasutamist, et võidelda avalikust sfäärist pärineva manipuleerimise ja desinformatsiooniga;

34. kutsub ELi ja liikmesriike üles rakendama kohandatud teadlikkuse suurendamise ja meedia- ja infopädevuse programme, mis on suunatud muu hulgas diasporaale ja vähemustele, ning kutsub komisjoni üles looma süsteemi vähemuste keeltes materjalide lihtsaks jagamiseks, et vähendada tõlkekulusid ja jõuda võimalikult paljude inimesteni; kutsub piirkondi ja omavalitsusi üles võtma juhtrolli, kuna oluline on hõlmata maapiirkondi ja demograafilisi rühmi;

35. rõhutab, et oluline vastus välissekkumiskatsetele on kaitsta peamisi sihtrühmi, kellele sekkumine on suunatud; rõhutab vajadust võtta ühtlustatud ELi õigusraamistiku kaudu sihipäraseid meetmeid desinformatsiooni ja vaenukõne leviku vastu soolise võrdõiguslikkuse, LGBTIQ+ kogukonna liikmete, vähemuste ja pagulastega seotud küsimustes; kutsub komisjoni üles töötama välja ja rakendama strateegiaid, et takistada selliste üksikisikute ja rühmade rahastamist, kes aktiivselt levitavad manipuleeritud teavet või osalevad teabega manipuleerimises, mis sageli keskendub eespool nimetatud rühmadele ja teemadele ning millega püütakse ühiskonda lõhestada; nõuab positiivseid teavituskampaaniaid nendel teemadel ja rõhutab vajadust sootundliku koolituse järele;

⁽¹³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. märtsi 2010. aasta direktiiv 2010/13/EL audiovisuaalmeedia teenuste osutamist käsitlevate liikmesriikide teatavate õigus- ja haldusnormide koordineerimise kohta (ELT L 95, 15.4.2010, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

36. tunnistab, et soopõhiseid desinformatsioonirünnakuid ja -kampaaniaid kasutatakse sageli laiema poliitilise strateegia osana, et kahjustada võrdset osalemist demokraatlikes protsessides, eelkõige naiste ja LGBTIQ kogukonna liikmete puhul; rõhutab, et LGBTIQ kogukonna liikmete kohta käiv desinformatsioon õhutab vihkamist nii internetis kui ka väljaspool interneti ning seab ohtu nende inimeste elu; nõuab, et internetis levivat desinformatsiooni uuritaks valdkonnaüleselt ja jälgitaks muudatusi, mida platvormid teevad, et internetis korraldatavatele soopõhise desinformatsiooni kampaaniatele reageerida; nõuab suurema tähelepanu pööramist soopõhisele desinformatsioonile varajase hoiatamise süsteemide loomise abil, mille kaudu saab soopõhistest desinformatsioonikampaaniatest teavitada ja neid tuvastada;
37. kutsub komisjoni üles esitama üldise meedia- ja infopädevuse strateegia, mis keskenduks eelkõige teabega manipuleerimise vastu võitlemisele;
38. väljendab rahulolu õppe ja koolituse kaudu desinformatsiooniga võitlemise ning digikirjaoskuse edendamise eksperdirühma loomise üle, kuna see rühm keskendub muu hulgas kriitilisele mõtlemisele, õpetajate koolitamisele, desinformatsiooni ennetamisele ja paljastamisele ja faktide kontrollimisele ning õpilaste kaasamisele; kutsub komisjoni üles jagama selle eksperdirühma töö tulemusi ja rakendama selle järeldusi;
39. rõhutab strateegilise kommunikatsiooni tähtsust, et võidelda kõige levinumate demokraatiavastaste narratiivide vastu; kutsub üles parandama ELi strateegilist kommunikatsiooni, et see jõuaks nii liikmesriikide kodanikeni kui ka välismaale; rõhutab, et kõik demokraatlikud organisatsioonid peavad kaitsma demokraatiat ja õigusriiki ning neil on ühine kohustus suhelda kodanikega, kasutades nende eelistatud keeli ja platvorme;
40. kutsub liikmesriike üles tagama tõhusad avalikud teavituskampaaniad seoses COVID-19 pandeemiaga, et levitada täpset ja õigeaegset teavet ning võidelda eelkõige vaktsiine puudutava desinformatsiooni vastu;
41. tunneb sügavat muret peamiselt Moskvast ja Pekingist, aga ka Ankarast pärit välisriigipropaganda leviku pärast, mis tõlgitakse kohalikesse keeltesse, näiteks RT, Sputniku, Anadolu, CCTV, Global Times'i, Xinhua, TRT World'i, või Hiina Kommunistliku Partei poolt toetatud ja ajakirjanduseks maskeeritud meediasisu kaudu, ning mida levitatakse koos ajalehtedega; on seisukohal, et selliseid kanaleid ei saa pidada tõeliseks meediaks ja seetõttu ei tohiks neil olla samasuguseid õigusi ega kaitset kui demokraatlikul meedial; on samavõrra mures selle pärast, kuidas need narratiivid on levinud ehtsatesse ajakirjandustoodetesse; rõhutab vajadust tõsta teadlikkust Venemaa ja Hiina desinformatsioonikampaaniatest, mille eesmärk on seada kahtluse alla demokraatlikud väärtused ja lõhestada ELi, kuna need kampaaniad on Euroopas peamine desinformatsiooni allikas; kutsub komisjoni üles algatama uuringu meedia miinimumnõuete kohta, mis annaksid aluse litsentside võimalikuks tühistamiseks rikkumiste korral; palub komisjonil integreerida uuringu tulemused tulevastesse õigusaktidesse, nagu võimalik meediavabaduse õigusakt; märgib, et välissekkujad võivad esineda ajakirjanikena; on veendunud, et sellistel juhtudel peaks olema võimalik sellist isikut või organisatsiooni karistada, näiteks nimepidi nimetades ja häbistades, pressiuurituste musta nimekirja kandes või tema akrediteeringut tühistades;
42. on sügavalt mures välissekkumist paljastavate ajakirjanike, inimõiguslaste ja teiste isikute vastu suunatud rünnakute, ahistamise, vägivalga ja ähvarduste pärast, mis võib kahjustada ka nende sõltumatust; kutsub komisjoni üles esitama kiiresti konkreetsed ja ambitsioonikad ettepanekud kõigi nende isikute turvalisuse kohta, mis hõlmaksid muu hulgas üldsuse osalemise vastaseid strateegilisi hagsid käsitlevat vahendit ning majanduslikku, õiguslikku ja diplomaatilist toetust, nagu on välja kuulutatud Euroopa demokraatia tegevuskavas; väljendab sellega seoses rahulolu komisjoni 16. septembri 2021. aasta soovitusel (EL) 2021/1534 üle, milles käsitletakse ajakirjanike ja muude meediatöötajate kaitse, turvalisuse ja mõjuvõimu suurendamist Euroopa Liidus⁽¹⁴⁾; kutsub liikmesriike üles tõhusalt kaitsma ajakirjanikke ja teisi meediatöötajaid seadusandlike ja muude kui seadusandlike vahendite abil;
43. rõhutab vajadust kaasata kohalikud ja piirkondlikud otsustajad, kes vastutavad strateegiliste otsuste eest nende pädevusse kuuluvates valdkondades, nagu infrastruktuur, küberturvalisus, kultuur ja haridus; rõhutab, et kohalikud ja piirkondlikud poliitikud ja ametiasutused saavad sageli varakult tuvastada murettekitavad suundumused ning rõhutab, et sageli on vaja kohalikke teadmisi, et määrata kindlaks asjakohased vastumeetmed ja neid rakendada

⁽¹⁴⁾ ELT L 331, 20.9.2021, lk 8.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

44. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma sidekanaleid ja platvorme, mille kaudu ettevõtted, valitsusvälised organisatsioonid ja üksikisikud, sealhulgas diasporaade liikmed saavad hõlpsasti teavitada juhtumitest, kui nad langevad teabega manipuleerimise või sekkumise ohvriks; kutsub liikmesriike üles toetama rünnakute ohvrid, ja neid, kes on rünnakutest teadlikud või kelle suhtes avaldatakse survet;

Välissekkumine veebiplatvormide kaudu

45. kiidab välissekkumise vastu võitlemise võimalike vahenditena heaks desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi kavandatud läbivaatamise ning ettepanekud digiteenuste õigusakti, digiturgude õigusakti ja muude Euroopa demokraatia tegevuskavaga seotud meetmete kohta; soovib, et nende tekstide lõplikul lugemisel võetaks arvesse käesolevas raportiosas esitatud aspekte;

46. rõhutab, et väljendusvabadust ei tohi valesti tõlgendada kui vabadust tegeleda internetis asjadega, mis on väljaspool internetti ebaseaduslikud, näiteks ahistamine, vaenu õhutamine, rassiline diskrimineerimine, terrorism, vägivald, spionaaž ja ähvardamine; rõhutab, et platvormid ei pea täitma üksnes nende riikide seadusi, kus nad tegutsevad, vaid ka nende endi kehtestatud tingimusi, eriti mis puutub kahjulikku veebisisusse; kutsub platvorme üles tegema suuremaid jõupingutusi, et hoida ära sellise ebaseadusliku sisu taasilmumist, mis on juba ebaseaduslikuks tunnistatud ja eemaldatud;

47. rõhutab, et eelkõige on vaja uurida desinformatsiooni ja veebipõhise välissekkumise levikut, kusjuures veebiplatvormide tegevuse ja seaduslike juurdepääsutaotlejate andmetele ligipääsu küsimuses (eriti mis puutub algoritmidesse ja veebireklaamidesse) tuleks kogu ELi hõlmavate õigusaktidega tagada oluliselt suurem ja reaalsem läbipaistvus, seire ja vastutus; nõuab, et sotsiaalmeediaettevõtted võtaksid kasutusele reklaamiraamatukogud;

48. nõuab õigusakte ja meetmeid, mille abil kohustada platvorme ja eriti neid platvorme, mis põhjustavad ühiskonnale süsteemset ohtu, aitama vähendada infoga manipuleerimist ja sekkumist, näiteks kasutades märgiseid, mille abil teha kindlaks kontode taga olevad tegelikud isikud, vähendades pidevalt desinformatsiooni eesmärgil kasutatavate või järjekindlalt platvormi tingimusi rikkuvate kontode kõlapinda, peatades ning vajaduse ja selgete õigussätete olemasolu korral ka lõpetades selliste mitteautentsete kontode tegevuse, mida kasutatakse kooskõlastatud sekkumiskampaaniates, demonetariseerides desinformatsiooni levitavaid veebisaitide, vähendades konkreetsete meetmete abil algoritmide, reklaamimudelite, soovitusüsteemide ja tehisintellekti tehnoloogiate põhjustatud sekkumisohtu ning tuvastades desinformatsiooni nii postitustes kui ka kommentaarides; tuleb meelde, et neid meetmeid tuleb rakendada läbipaistvalt ja vastutustundlikult;

49. palub komisjonil võtta täielikult arvesse 2021. aasta juunis vastu võetud Euroopa Nõukogu suuniseid parimate tavade kohta sisu modereerimise ise- ja kaasregulatsiooni mehhanismide tõhusate õigus- ja menetlusraamistike loomiseks;

50. nõuab isikuandmete kaitse üldmääruse⁽¹⁵⁾ täielikku ja tõhusat rakendamist, et piirata andmete hulka, mida platvormid võivad kasutajate kohta säilitada, ja seda, kui kaua neid andmeid võib kasutada, eelkõige selliste platvormide ja rakenduste puhul nagu sõnumi-, tervise-, finants- ja tutvumisrakendused ning väikesed arutelurühmad, mis kasutavad väga privaateid ja/või tundlikke andmeid; nõuab, et sisule juurdepääsu kontrollijatest platvormid hoiduksid isikuandmete kombineerimisest andmetega, mis on saadud nende endi muude pakutavate teenuste kaudu või kolmanda isiku pakutavate teenuste kaudu, et andmete säilitamist ja jagamist saaks ühtviisi lihtsasti nii lubada kui ka keelata ning et kasutajad saaksid valida, kas neile võib veebis näidata muud isikustatud reklaami või mitte; peab kiiduväärseks kõiki püüdeid keelata poliitreklaami puhul mikrotasandi teabesuunamistehnikate kasutamine, eriti (aga mitte ainult) juhul, kui see põhineb tundlikel isikuandmetel, nagu etniline taust, usulised veendumused või seksuaalne sättumus, ning palub komisjonil kaaluda võimalust laiendada mikrotasandi teabesuunamistehnikate kasutamise keeldu ka teemapõhisele reklaamile;

51. nõuab siduvaid ELi õigusnorme, millega kohustataks platvorme tegema pädevate asutustega koostööd, et oma süsteeme korrapäraselt testida ning oma teenuste kasutamisega seotud infoga manipuleerimise, sekkumise ja nõrkuste ohtu

⁽¹⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 119, 4.5.2016, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

tuvastada, hinnata ja ära hoida, sealhulgas seda, kuidas nende teenuste disain ja haldamine sellele riskile kaasa aitab; nõuab siduvaid ELi õigusnorme, millega kohustatakse platvorme looma oma teenuste jälgimise süsteeme (näiteks kõige jagatavamate ja populaarsete postituste reaajas seiramine riigipõhises üldvaates), mis võimaldaksid tuvastada teabega manipuleerimist ja sekkumist ning teavitada vastutavaid asutusi võimalikust sekkumisest, ning norme, millega muudetaks tegevusetus nende kallimaks, kelle süsteemid silma kinnipigistamist soodustavad;

52. kutsub veebiplatvorme üles eraldama kahjuliku välissekkumise ärahoidmiseks piisavalt ressursse ning tagama sisu moderaatoritele paremad töötingimused, psühholoogilise toe ja õiglase palga; kutsub suuri sotsiaalmeediaplatforme üles andma üksikasjalikku ja riigipõhist teavet igas riigis faktide kontrollimisele, uurimisele ja sisu modereerimisele eraldatud ressursside kohta, sealhulgas inimressursi ja tehisintellekti suutlikkuse kohta igas keeles ning kohaliku kodanikuühiskonnaga tehtava koostöö kohta; rõhutab, et need platvormid peavad suurendama jõupingutusi, et võidelda desinformatsiooni vastu ELi väiksematel ja äärmiselt vähem tulusatel turgudel;

53. kutsub sotsiaalmeedia platvorme üles täielikult austama kõigi ELi kodanike võrdsust sõltumata sellest, mis keeles teenuseid, vahendeid ja seiremehhanisme kavandatakse ning suurema läbipaistvuse ja turvalisema veebikeskkonna meetmeid võetakse; rõhutab, et see ei puuduta üksnes kõiki ametlikke riiklikke ja piirkondlikke keeli, vaid ka ELis asuvate suuremate diasporaakogukondade keeli; rõhutab, et need teenused peaksid olema kättesaadavad ka kuulmispuudega inimestele;

54. nõuab süvavõltsingute selget ja loetavat märgistamist nii platvormi kasutajate jaoks kui ka sisu metaandmetes, et parandada nende jälgitavust uurijate ja faktikontrollijate jaoks; kiidab sellega seoses heaks algatused, mille eesmärk on parandada sisu autentsust ja jälgitavust, näiteks vesimärkide ja autentsusstandardite väljatöötamine ja ülemaailmsete standardite kasutuselevõtt;

55. nõuab sotsiaalmeediaga manipuleerimise vahendite ja teenuste, näiteks postitustele kunstliku reageerimise või valeprofiilide kaudu kontode või sisu kõlapinna suurendamise reguleerimist; rõhutab, et selline reguleerimine peab põhinema tegelike tavade ja nendega seotud riskide põhjalikul hindamisel ning tagama, et pahatahtlikel toimijatel ei ole võimalik kasutada neid teenuseid poliitiliseks sekkumiseks;

56. rõhutab, et reklaami eesmärgil kasutada tahetava veebisisu ja kontode puhul peab nende taga olevate tegelike füüsiliste või juriidiliste isikute küsimuses valitsema läbipaistvus; kutsub platvorme üles võtma kasutusele mehhanisme, millega tuvastada ja sulgeda eelkõige mitteautentseid kontosid, mis on seotud koordineeritud mõjutustoimingutega; rõhutab, et need tavad ei tohiks siiski takistada võimalust olla internetis anonüümne, mis on äärmiselt oluline ajakirjanike, aktivistide, tõrjutud kogukondade ja kaitsetus olukorras isikute (nt rikkumisest teatajate või teisisimõtlejate ja autokraatlike režiimide poliitiliste oponentide) kaitsmiseks, ning samuti ei tohiks need takistada satiiri ja huumorit;

57. rõhutab, et suurem vastutus sisu eemaldamise eest ei tohi viia seadusliku sisu meelevaldse eemaldamiseni; nõuab tungivalt, et reaalse inimeste kontode täielikku sulgemisse või automaatsete filtrite massilisse kasutamisse suhtutaks ettevaatusega; võtab murega teadmiseks platvormide meelevaldsed otsused sulgeda ametisse valitud ametiisikute kontosid; rõhutab, et kontosid tohiks saada sulgeda üksnes selgete õigussätete alusel, mis põhinevad meie demokraatlikel väärtustel, mis kujundavad meie ettevõtluspoliitikat ja mille üle toimub sõltumatu demokraatlik järelevalve, ning et see peab olema täielikult läbipaistev protsess, mis hõlmab ka edasikaebamise õigust;

58. nõuab siduvaid õigusnorme, millega kohustatakse platvorme looma kergesti kättesaadavad ja tõhusad suhtluskanalid inimestele või organisatsioonidele, kes soovivad teatada ebaseaduslikult sisust, tingimuste rikkumisest, desinformatsioonist, välissekkumisest või manipulatsioonist, võimaldades vajaduse korral süüdistatavatel isikutel enne mis tahes piiravate meetmete võtmist vastata, ning kehtestama erapooletuid, läbipaistvaid, kiireid ja ligipäätavaid apellatsioonimenetlusi veebi postitatud sisu ohvrite, sisust teavitajate ning selliste üksikisikute või organisatsioonide jaoks, keda mõjutab otsus kasutada märgiseid, piirata nähtavust, keelata juurdepääs kontodele või peatada nende kasutamine või piirata juurdepääsu reklaamituludele; teeb ettepaneku, et sotsiaalmeedia platvormid määraksid igale liikmesriigile konkreetse kontaktpunkti ja moodustaksid igas liikmesriigis iga tähtsa valimise jaoks töörühmad;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

59. nõuab seadusandlikke õigusnorme, mis tagaksid kasutajatele ja üldsusele läbipaistvuse, näiteks kohustaksid platvorme looma hõlpsaid otsinguid võimaldavaid avalikke internetireklaamide arhiive, mis sisaldaksid teavet nii selle kohta, kellele need olid suunatud ja kes nende eest maksis, kui ka modereeritud ja kustutatud sisu kohta, ning kehtestama enesereguleerimismeetmeid ja andma riiklikele pädevatele asutustele ning akadeemiliste asutuste, meedia, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja avalikke huve esindavate rahvusvaheliste organisatsioonide kontrollitud teadlastele täieliku ja sisulise juurdepääsu algoritmide kavandamist, kasutamist ja mõju käsitlevale teabele; usub, et nende arhiivide mõõdukud tuleks ühtlustada, et võimaldada platvormidevahelist analüüsi ja vähendada platvormide halduskoormust;

60. nõuab selliste ärimudelite lõpetamist, mis julgustavad inimesi kauem platvormidel viibima, pakkudes neile haaravat sisu; kutsub seadusandjaid ja platvorme tagama inimmoderaatorite ja kolmandast isikust audiitorite kasutamise abil, et algoritmid ei soodusta ebaseadusliku, äärmusliku, diskrimineeriva või radikaliseeriva sisu levikut, vaid pakuvad kasutajatele erinevaid vaatenurki ning tähtsustavad ja levitavad fakti- ja teaduspõhist sisu, eriti ühiskondlikult olulistel teemadel, nagu rahvatervis või kliimamuutused; on seisukohal, et osaluspõhised ja sõltuvusttekitavad järjestussüsteemid kujutavad meie ühiskonnale süsteemset ohtu; kutsub komisjoni üles tegelema praeguse hinnastiimulite probleemiga, sest lahtarvamusi tekitava sisuga väga täpselt määratletud sihtrühmale suunatud reklaamide hind on tihti sama vaatamiste arvu eest palju madalam kui sotsiaalselt kaasava sisuga vähem suunatud reklaamid;

61. nõuab algoritmide muutmist, et mitteautentsetelt kontodelt ja mitteautentsetest kanalitest pärit infosisu ei saaks enam võimendatult levitada, sest see hoogustab kunstlikul viisil välisriigist lähtuva kahjuliku manipuleeritud info levikut; nõuab, et algoritme muudetak nii, et need ei levitaks lahtarvamusi ja viha õhutavat sisu; rõhutab, et EL peab nägema ette õiguslikud meetmed, mis kohustaksid sotsiaalmeediaettevõtteid takistama juba tuvastatud desinformatsiooni võimendamist nii palju kui võimalik, ning tagama, et kui platvormid ei täida kohustust kõrvaldada desinformatsioon, on sellel nende jaoks tagajärjed;

62. rõhutab vajadust algoritmide parema testimise ja nende tagajärgede süstemaatilise läbivaatamise järele, muu hulgas seoses sellega, kuidas need kujundavad avalikku arutelu ja mõjutavad poliitilisi sündmusi ning kuidas sisu tähtsustatakse; rõhutab, et sellise läbivaatamise käigus tuleks uurida ka seda, kas platvormid suudavad täita oma tingimustes antud lubadusi ning kas nad on kehtestanud piisavad kaitsemeetmed, et hoida ära suuremahulist, koordineeritud mitteautentset käitumist ja oma platvormidel näidatud sisuga manipuleerimist;

63. on mures, sest igal aastal liigub keskmiselt 65 miljonit eurot reklaamitulu umbes 1 400 veebisaidile, mis levitavad ELi kodanikele suunatud desinformatsiooni⁽¹⁶⁾; rõhutab, et internetireklaamid ja isegi avalik-õiguslike asutuste internetireklaamid satuvad ilma reklaamitellijate nõusolekuta või isegi teadmata pahatahtlikele veebilehtedele, mis propageerivad vaenukõnet ja desinformatsiooni, ning rahastavad neid nii; märgib, et viis ettevõtet, sealhulgas Google Ads, maksavad 97 % sellest reklaamitulust ja vastutavad avaldajate veebilehtede valimise eest, mis on loetletud nende inventaris, ning seega on neil voli otsustada, millist sisu monetariseeritakse ja millist mitte; peab vastuvõetamatuks, et reklaamivahendite jaotamise algoritmid on üldsusele täielikult läbipaistmatud; kutsub komisjoni üles kasutama konkurentsipoliitika ja monopolidevastaste õigusaktide vahendeid, et tagada toimiv turg ja lõpetada selline monopol; kutsub neid osalejaid üles vältima desinformatsiooni levitavate veebisaitide rahastamist nende reklaamiteenuste kaudu; avaldab kiitust organisatsioonidele, mis on pühendunud selle probleemiga seotud teadlikkuse suurendamisele; rõhutab, et reklaamijatel peaks olema õigus teada ja otsustada, kus nende reklaami avaldatakse ja milline vahendaja nende andmeid töötleb; nõuab vahendusmenetluse loomist, mis võimaldab reklaamijatel raha tagasi saada, kui reklaame pannakse desinformatsiooni propageerivatele veebisaitidele;

64. rõhutab, et desinformatsiooni käsitlev ajakohastatud tegevusjuhend, digiteenuste õigusakt, digiturgude õigusakt ja muud Euroopa demokraatia tegevuskavaga seotud meetmed vajavad pärast nende vastuvõtmist tõhusat ülevaate-, hindamis- ja sanktsioonimehhanismi, sest nende rakendamist riiklikul ja ELi tasandil on vaja korrapäraselt hinnata, lüngad tuleb teha viivitamata kindlaks ja kõrvaldada ning kohustuste ebaõige täitmise ja tegevusetuse eest tuleb kohaldada sanktsioone; nõuab sellega seoses, et igas liikmesriigis oleksid tugevad ja leidlikud digiteenuste koordinaatorid ning et Euroopa Komisjoni täidesaatvatel üksustel oleksid piisavad vahendid, et täita neile digiteenuste õigusaktiga pandud ülesanded; rõhutab lisaks, kui oluline on tagada, et veebiplatvormidele tehakse komisjoni sertifitseeritud sõltumatuid auditeid; märgib, et audiitorite sõltumatuse tagamiseks ei või platvormid auditoreid rahastada;

⁽¹⁶⁾ https://www.europarl.europa.eu/cmsdata/232164/revise_Agenda%20item%207_Clar%20Melford_GDI_Deck_EU-Ad-funded_Di-sinfo.pdf

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

65. nõuab sellega seoses, et kaasregulatsiooni teel määrataks kindlaks põhilised objektiivsed tulemusnäitajad, et tagada platvormide võetud meetmete kontrollitavus ja mõjus; rõhutab, et need põhilised tulemusnäitajad peavad hõlmama ka riigipõhiseid näitajaid, näiteks publiku kohta, kellele desinformatsiooni suunatakse, osalemise kohta (lääbiklikkumise määr jms), riigisisese faktikontrolli- ja uurimistegevuse rahastamise kohta ning kodanikuühiskonna riigisiseste suhete levimuse ja tugevuse kohta;

66. on sügavalt mures läbipaistvuse puudumise pärast desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi läbivaatamisel, kuna arutelu on jäänud suures osas erasektori ja Euroopa Komisjoni pärusmaaks; peab kahetsusväärseks, et tegevusjuhendi läbivaatamise käigus ei konsulteeritud nõuetekohaselt ei Euroopa Parlamendiga (eriti selle INGE erikomisjoniga) ega ka mõnede teiste oluliste sidusrühmadega;

67. mõistab hukka asjaolu, et tegevusjuhend põhineb jätkuvalt eneseregulatsioonil, sest see ei ole piisav avalikkuse kaitsmiseks sekkumis- ja manipuleerimiskatsete eest; peab murettekitavaks, et desinformatsiooni käsitlev ajakohastatud tegevusjuhend ei pruugi lahendada esseeisvaid probleeme; peab murettekitavaks, et suunised, mille eesmärk on tegevusjuhendit tugevdada, toetuvad suurel määral komisjoni digiteenuste õigusakti ettepanekule; nõuab kiirete meetmete võtmist, et tegevusjuhendis oleks platvormide jaoks siduvad kohustused, et tagada ELi valmisolek enne järgmisi kohalikke, piirkondlikke, riiklikke ja Euroopa Parlamendi valimisi;

68. nõuab, et EL kaitseks ja edendaks tehnoloogiakogukonnas dialoogi ning teabevahetust sotsiaalsete platvormide käitumise ja strateegiate asjus; on seisukohal, et avalikku arvamust suudab rünnakute, manipuleerimise ja sekkumise vastu tugevdada üksnes avatud tehnoloogiakogukond; nõuab, et uuritaks võimalust luua desinformatsiooni jaoks avaliku ja erasektori teabe jagamise ja analüüsimise keskus, mille liikmed jälgiksid, märgistaksid ja jagaksid kindla ohukvalifikatsiooni alusel ohuteavet desinformatsiooni sisu ja edastajate kohta; on veendunud, et sellele võiks üles ehitada ELi kiirhoiatussüsteemi ja G7 mehhanismi ning see oleks kasulik ka väiksematele osalejatele, kellel on vähem vahendeid; nõuab kahjuliku sisu demonetariseerimiseks kogu tööstusharu hõlmava desinformatsiooni käsitleva standardi kehtestamist reklaamiteenustele ja veebipõhiste monetariseerimisteenustele, kusjuures seda peaksid kasutama ka veebipõhised maksesüsteemid ja e-kaubanduse platvormid ning seda peaks auditeerima kolmas isik;

69. rõhutab, et tegevusjuhend peab kuni digiteenuste õigusakti jõustumiseni tõhusalt toimima; usub, et tegevusjuhendis tuleks juba ette näha osa digiteenuste õigusaktiga kehtestatavatest kohustustest ja kohustada allkirjutanuid rakendama mitmeid digiteenuste õigusakti sätteid, näiteks seoses teadlaste ja reguleerivate asutuste juurdepääsuga andmetele ning reklaami läbipaistvusega, sealhulgas algoritmi- ja soovitusüsteemi läbipaistvusega; nõuab tungivalt, et allkirjutanud laseksid sõltumatul audiitoril nende kohustuste täitmist auditeerida, ning nõuab nende auditaruannete avaldamist;

70. peab kahetsusväärseks, et tegevusjuhendi täitmise seire ei ole läbipaistev, ning seda, kuidas on ajastatud tegevusjuhendi läbivaatamine, mis viiakse lõpule enne INGE erikomisjoni töö lõppemist; märgib, et vähemalt koosolekute päevakorrad, kokkuvõtted ja osalejate nimekirjad tuleks teha avalikult kättesaadavaks; nõuab tungivalt, et tegevusjuhendi allkirjastajad annaksid Euroopa Parlamendis tunnistusi neile tegevusjuhendist tulenevate kohustuste ning nende senise ja edaspidise täitmise kohta;

71. on veendunud, et sõltumatutel meediat reguleerivatel asutustel, näiteks audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühmal võib olla oluline roll tegevusjuhendi täitmise seires ja tagamises;

72. väljendab heameelt ettepaneku üle moodustada rakkerühm, nagu on ette nähtud Euroopa Komisjoni suunistes tegevusjuhendi tugevdamise kohta; nõuab tungivalt, et komisjon kutsuks sellesse rakkerühma Euroopa Parlamendi, riikide reguleerivate asutuste ja muude sidusrühmade, sealhulgas kodanikuühiskonna ja teadlaskonna esindajad;

Elutähtis taristu ja strateegilised sektorid

73. on seisukohal, et arvestades selle omavahelist seotust ja piiriülest iseloomu, on elutähtis taristu välise sekkumise tõttu üha suuremas ohus, ning usub, et praegu kehtiv raamistik tuleks läbi vaadata; väljendab seetõttu heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu uus direktiiv, et suurendada Euroopa Liidus hädavajalikke teenuseid osutavate kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavust;

74. soovib jätta liikmesriikidele eesõiguse tuvastada kriitilise tähtsusega üksusi, kuid peab vajalikuks ELi tasandil koordineerimist, et:

a) tugevdada ühendus- ja sidekanaleid, mida kasutavad mitmed osalejad, muu hulgas ELi missioonide ja operatsioonide üldise turvalisuse eesmärgil;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- b) toetada liikmesriikide pädevaid asutusi kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime töörühma kaudu, tagades sidusrühmade mitmekülgse osalemise ning eelkõige VKEde, kodanikuühiskonna organisatsioonide ja ametiühingute aktiivse kaasamise;
- c) edendada parimate tavade vahetamist mitte ainult liikmesriikide vahel, vaid ka piirkondlikul ja kohalikul tasandil, sh Lääne-Balkaniga ning elutähtsa taristu omanike ja käitajate vahel, näiteks asutustevahelise suhtluse kaudu, et varakult tuvastada murettekitavad arengud ja töötada välja asjakohased vastumeetmed;
- d) rakendada elutähtsa taristu vastu suunatud küberrünnakutele reageerimisel ühist strateegiat;

75. leiab, et elutähtsate üksuste loetelu võiks laiendada, et lisada sinna digitaalne valimistaristu ja haridussüsteem, arvestades nende otsustavat tähtsust ELi ja selle liikmesriikide pikaajalise toimimise ja stabiilsuse tagamisel, ning et uute kaitstavate strateegiliste sektorite loetellu lisamisel tuleks võimaldada paindlikkust;

76. nõuab ELi üldist lähenemisviisi, et käsitleda valimisprotsessi hübriidohtude küsimusi ning parandada liikmesriikide vahelist kooskõlastamist ja koostööd; kutsus komisjoni üles hindama valimistega seoses kriitiliselt sõltuvust platvormidest ja andmetaristust; on veendunud, et erasektori üle puudub demokraatlik järelevalve; nõuab, et platvormide üle toimuks suurem demokraatlik järelevalve, muu hulgas mis puudutab pädevate asutuste asjakohast juurdepääsu andmetele ja algoritmidele;

77. soovib, et kavandatud direktiivist tulenevad kohustused, sealhulgas üleliiduliste ja riigipõhiste ohtude, riskide ja nõrkade kohtade hindamine, kajastaksid viimaseid arengusuundi, kusjuures seda hindamist peaks korraldama Teadusuuringute Ühiskeskus koos ELi luure ja situatsioonikeskusega (Euroopa välisteenistus); rõhutab, et nendel institutsioonidel on vaja piisavaid ressursse, et nad saaksid pakkuda uusimaid tipptasemel analüüse, ning tugevat demokraatlikku järelevalvet, mis ei tohiks välistada ka Euroopa Liidu Põhiõiguste Ameti korraldatavat eelhindamist, et tagada põhiõiguste austamine;

78. usub, et EL ja selle liikmesriigid peavad pakkuma alternatiivseid rahastamisviise ELi kandidaatriikidele Lääne-Balkanil ja teistele võimalikele kandidaatriikidele, kus kolmandad riigid on kasutanud oma mõjuvõimu suurendamiseks geopoliitilise vahendina välismaiseid otseinvesteeringuid, sest ELi ja kandidaatriikide elutähtsa taristu olulised osad ei tohi sattuda kolmandate riikide ja ELi-väliste ettevõtete omandusse, nagu juhtus Pireuse sadamaga Kreekas ja on juhtumas merealuste kaablitega Läänemeres, Vahemeres ja Arktikas (nendesse investeerib Hiina); väljendab seetõttu heameelt välismaiste otseinvesteeringute taustauuringute määruse üle, sest see on oluline vahend välisinvesteeringutega seonduva liikmesriikide tegevuse kooskõlastamiseks, ning nõuab tugevamat õigusraamistikku ja selle jõulisemat jõustamist, et tagada määruses kirjeldatud ELi julgeolekut kahjustavate välismaiste otseinvesteeringute blokeerimine ning anda välismaiste otseinvesteeringute kontrolli küsimuses ELi institutsioonidele suurem pädevus; nõuab, et valitsuse investeerimisotsuste puhul kaotataks vähempakkaja põhimõte; palub kõigil ELi liikmesriikidel, kellel ei ole investeeringute taustauuringumehhanisme, sellised meetmed kehtestada; usub, et raamistik peaks olema paremini seotud sõltumatute analüüsides, mille koostajateks on riiklikud ja ELi instituudid või teised asjaomased sidusrühmad, nagu mõttekojad, et kaardistada ja hinnata välismaiste otseinvesteeringute voogu; leiab, et samuti võib olla asjakohane kaasata raamistikku teisi strateegilisi sektoreid, näiteks 5G ning muu info- ja kommunikatsioonitehnoloogia sektor, et vähendada ELi ja selle liikmesriikide sõltuvust kõrge riskiga tarnijatelt; rõhutab, et seda lähenemisviisi tuleks kohaldada ühtviisi nii kandidaatriikide kui ka potentsiaalsete kandidaatriikide suhtes;

79. on veendunud, et kuna EL ei teinud varem investeeringuid ja see soodustas tema sõltuvust välismaistest tehnoloogiatarbijatest, on EL nüüd silmitsi suurte probleemidega; soovib tuua elutähtsa taristu ja kriitilise tähtsusega materjalide tootmis- ja tarneahelad ELi; usub, et ELi liikumine avatud strateegilise autonoomia ja digitaalse suveräänsuse suunas on oluline ja õige tee; rõhutab, et EL peaks võtma oma geopoliitilise positsiooni tugevdamiseks kasutusele uued vahendid, sh survestamisvastase vahendi; peab komisjoni poolt välja kuulutatud Euroopa kiipide õigusakti, millega tagatakse, et kiipide tootmiseks vajalikud osad toodetakse ELis, oluliseks sammuks, et vähendada sõltuvust kolmandatest riikidest, nagu Hiina ja USA; usub, et kiipide tootmise tuleb investeerida kooskõlastatult kogu blokis ja vastavalt nõudlusanalüüsile, et vältida võidujooksu riiklikele toetustele ja ühtse turu killustumist; kutsus seetõttu komisjoni üles looma spetsiaalse Euroopa pooljuhtide fondi, mis toetaks vajalikku kvalifitseeritud tööjõu loomist ning kompenseeriks ELi tootmis- ja projekteerimisrajatiste suuremaid asutamiskulusid; peab Taiwani oluliseks partneriks pooljuhtide tootmise suurendamisel ELis;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

80. nõuab Euroopa turvastandardite kohaste Euroopa andmetaristu ja teenusepakkujate võrgustike (nt GAIA-X) edasiarendamist, et leida praegustele teenusepakkujatele elujõulisi alternatiive ning liikuda avatud, läbipaistva ja turvalise digimajanduse poole; rõhutab vajadust tugevdada VKESid ja vältida pilvandmetööstlusteru kartellistumist; tuletab meelde, et andmekeskused kuuluvad elutähtsa taristu sekka; tunneb muret kolmandate riikide ja nende ettevõtete mõju pärast GAIA-X arendamisele;

81. rõhutab, et üldkasutatavate elektroonilise side võrkude (näiteks interneti magistraalvõrgud ja merealused sidekaablid) terviklikkus, kättesaadavus ja konfidentsiaalsus on äärmiselt oluline julgeolekuküsimus; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles hoidma nendes kommunikatsioonivõrgustikes ära saboteerimine ja spionaaž ning edendama koostalitlusvõimeliste ja turvaliste marsruutimisstandardite kasutamist, et tagada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste terviklikkus ja töökindlus, muu hulgas värskel globaalse digivärava strateegia kaudu;

82. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid meetmete kohta, mille abil tagada kriitilise tähtsusega komponentide ja tehnoloogiate, sh akude ja seadmete, 5G ja sellel põhinevate tehnoloogiate ning keemia- ja farmaatsiatoodete tootmiseks vajalike toorainete kindel, jätkusuutlik ja õiglane tarnimine, ning rõhutab, et ülemaailmne kaubandus, rahvusvaheline koostöö, mille puhul pööratakse tähtsust tähelepanu töötajate õigustele, ja looduskeskkond on äärmiselt tähtsad, nagu ka rahvusvaheliste sotsiaalsete ja kestlikkuse standardite jõustamine ressurside kasutamise vallas; tuletab meelde vajadust eraldada teadus- ja arendustegevusele vajalik raha, et leida tarneahelate katkemise puhuks sobivad asenduslahendused;

Välissekkumine valimisprotsesside ajal

83. nõuab, et kogu valimisprotsessi turvamine kuulutatakse ELis ja liikmesriikides peamiseks julgeolekuprioriteediks, sest vabad ja õiglasel valimised on demokraatliku protsessi alus; kutsub komisjoni üles töötama välja parema reageerimisraamistikku, et takistada välist sekkumist valimisprotsessidesse, ning see peaks muude meetmete seas hõlmama kodanikega otsesuhtlust võimaldavaid kanaleid;

84. rõhutab vajadust suurendada ühiskonna vastupanuvõimet valimisprotsesside ajal levitatavale desinformatsioonile, sealhulgas erasektoris ja akadeemilistes ringkondades, ning kasutada terviklikku lähenemisviisi, mis võimaldaks sellise sekkumise probleemiga järjepidevalt tegeleda, alustades koolide haridusprogrammide ning lõpetades hääletamise tehnilise kindluse ja usaldusväärsuse küsimuste ning hübriidolemust arvestavate struktuurimeetmetega; nõuab eelkõige 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimiste ettevalmistamise kava, mis hõlmaks Euroopa tasandi erakondade ja nende töötajate strateegiat, koolitamist ja teadlikkuse tõstmist ning tõhusamaid julgeolekumeetmeid välissekkumise vältimiseks;

85. on veendunud, et sotsiaalmeedias leviv väär- või desinformatsioon on muutunud valimiste usaldusväärsuse seisukohast järjest suuremaks probleemiks; on seisukohal, et sotsiaalmeediaplattformid peaksid tagama valimiste usaldusväärsust kaitsvate poliitikameetmete rakendamise ja hea toimimise; on mures hiljutiste avastuste pärast mille kohaselt paljud pahatahtlikud toimijad valimistesse sekkumiseks ning peamiselt sotsiaalmeedias valede narratiivide ja vandenõude levitamiseks eraettevõtteid; nõuab põhjalikku uurimist, kuidas sellise tellitud desinformatsiooni võimaldada, kuna see nähtus muutub üha keerukamaks ja levib kõikjal maailmas;

86. rõhutab, et valimisvaatlusmissioonid on valimissüsteemi vastupanuvõimelisemaks muutmise ja valimistesse sekkumise vastu võitlemise seisukohast äärmiselt olulised, sest annavad asjakohast teavet ja esitavad konkreetseid soovitusi; nõuab, et valimisprotsesse parandataks ja tugevdataks, ning märgib, et valimisvaatlusmissioonid on end demokraatlikena näidata püüdvate mitteliberaalsete režiimide üha sagedamini ebaausate ja moonutatud valimisprotsesside vastases võitluses väga olulised; rõhutab sellega seoses vajadust hinnata ümber rahvusvahelistel valimisvaatlustel kasutatavad vahendid ja meetodid ning need ajakohastada, et tegeleda uute suundumuste ja ohtudega, sealhulgas võltsvalimisvaatlejate vastu võitlemine, parimate tavade vahetamine sarnaselt mõtlevate partneritega ning tihedam koostöö asjakohaste rahvusvaheliste organisatsioonidega, nagu Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioon (OSCE) ja Euroopa Nõukogu, ning kõikide asjaomaste osalejatega rahvusvahelise valimisvaatluse põhimõtteid käsitleva deklaratsiooni ja rahvusvaheliste valimisvaatlejate tegevusjuhendi raames; rõhutab, et Euroopa Parlamendi liikmete osalemine ilma loata toimuvatel valimisvaatlusmissioonidel kahjustab Euroopa Parlamendi usaldusväärsust ja mainet; peab kiiduväärseks ja soovib täielikult jõustada demokraatia toetamise ja valimiste koordineerimise rühma 13. detsembril 2018. aastal heaks kiidetud menetlust, mis puudutab Euroopa Parlamendi liikmete individuaalset osalemist mitteametlikel valimisvaatlusmissioonidel ja mille kohaselt võib seda teinud parlamendiliikmetel keelata kogu ametiajaks osalemise Euroopa Parlamendi ametlikes valimisvaatlusdelegatsioonides;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

Poliitilise tegevuse varjatud rahastamine välisrahastajate poolt

87. toonitab, et kuigi poliitilise tegevuse varjatud rahastamise mõju näiteks Euroopas pead tõstnud demokraatiavastastele hoiakutele tuleb veel uurida, kujutab poliitilise tegevuse varjatud välisrahastamine endast siiski ELi ja selle liikmesriikide demokraatia puutumatuset tõsiselt rikkumist, eriti valimisperiodidel, ning seega ka vabade ja õiglaste valimiste põhimõtte rikkumist; rõhutab, et seepärast peaksid kõik liikmesriigid muutma ebaseaduslikuks osalemise igasuguses varjatud tegevuses, mida rahastatakse väljastpoolt ja mille eesmärk on mõjutada Euroopa või riigi tasandi poliitilisi protsesse; märgib sellega seoses, et sellised riigid nagu Austraalia on võtnud kasutusele seadused, mis keelavad välissekkumise poliitikasse;

88. mõistab hukka asjaolu, et äärmuslikud, populistlikud ja Euroopa-vastased erakonnad ning teatavad muud erakonnad ja üksikisikud on seotud katsetega sekkuda liidu demokraatlikesse protsessidesse ning aitavad nendele otseselt kaasa, ning peab äärmiselt murettekitavaks, et välissekkujad kasutavad neid oma häälekandjana, et oma autoritaarseid valitsusi legitimeerida; nõuab nende erakondade ja üksikisikute ning Venemaa poliitiliste ja majanduslike suhete täielikku selgitamist; peab neid suhteid äärmiselt sobimatuks ja mõistab hukka nendes poliitilistel eesmärkidel osalemise, mis võib muuta ELi ja selle liikmesriigid välisrühnakute ees kaitsetuks;

89. kutsub liikmesriike üles tegelema riiklike õigusnormide tulevase ühtlustamise käigus eelkõige kõikide järgmiste probleemidega ning keelama välisrahastamist:

- a) välistoimijate mitterahaline toetus erakondadele, sihtasutustele, avaliku sektori ametikohal töötavatele inimestele ja poliitilisele ametikohale valitud isikutele, sh rahalised laenud väljaspool ELi ja Euroopa Majanduspiirkonda asuvatelt juriidilistelt või füüsilistelt isikutelt (välja arvatud eurooplastest valijatelt), teatavat künnist ületavad anonüümsed annetused ja poliitiliste kampaaniate maksumuspiirangute puudumine, mis võimaldab protsesse suurte annetuste kaudu mõjutada; poliitilisi isikuid, toimijaid või erakondi, kellele välistoimija on pakkunud rahalist või mitterahalist toetust ja/või kes on selle vastu võtnud, tuleb kohustada sellest pädevatele asutustele teatama ning see teave tuleks edastada ka ELi tasandile, et võimaldada üleliidulist seiret;
- b) sama riigi kodanikest varirahastajad⁽¹⁷⁾: füüsiliste ja juriidiliste rahastajate läbipaistvus tuleb tagada annetaja staatust tõendava nõuetele vastavuse deklaratsiooni kaudu ning valimiskomisjonidele tuleb anda suuremad jõustamisvolitused; EList pärit annetused, mis ületavad teatud miinimummäära, tuleks registreerida ametlikus ja avalikus registris ja need tuleks siduda konkreetse füüsilise isikuga ning era- ja juriidiliste isikute (ja nende tütarettevõtjate) poolt erakondadele tehtavatele annetustele tuleks kehtestada ülemmäär;
- c) varifirmad ja riigis asuvad välisettevõtete tütarfirmad⁽¹⁸⁾: varifirmad tuleks keelata ja emaettevõtete kaudu saadud raha päritolu avalikustamise kohta tuleks kehtestada rangemad nõuded; teatavat piirmäära ületav rahastamine ja erakondadele annetamine tuleb registreerida avalikus keskregistris ametliku nime ja aadressiga, mida saab seostada olemasoleva isikuga, ning seda teavet peaksid koguma liikmesriigid; kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriikide ametiasutustel on õigus uurida raha päritolu ja kontrollida seeläbi riigis asuvate välisettevõtete tütarfirmade esitatud informatsiooni ning reageerida riiklikes registrites olevale puudulikule teabele, eriti olukordades, kus kasutatud on varifirmade võrgustikku;
- d) mittetulundusühingud ja kolmandad isikud⁽¹⁹⁾, kelle tegevust koordineerivad välistoimijad ja mis on loodud valimisprotsesside mõjutamiseks: kogu ELis tuleks kaaluda ühtsemate normide ja läbipaistvusnõuete kehtestamist organisatsioonidele, mille eesmärk on rahastada poliitilist tegevust ja mis püüavad otseselt mõjutada valimisprotsesse, näiteks valimisi ja rahvahääletuskampaaniaid; sellised normid ei tohiks takistada mittetulundusühendusi ja kolmandaid isikuid saamast raha erikampaaniate jaoks; rahastuse või annetuste läbipaistvuse tagamise reeglid peavad kehtima ka poliitilistele sihtasutustele;

⁽¹⁷⁾ Isikud, kes annetavad oma nime all erakonnale või valimiste kandidaadile kellegi teise raha.

⁽¹⁸⁾ Seda seaduselünka kasutatakse ära kahel viisil: ühest küljest kasutatakse varifirmasid, mis ei tegele reaalse äritegevusega ja mis on asutatud üksnes rahaliste tehingute kattevarjuks, teisest küljest aga riigis asuvaid välisettevõtete tütarfirmasid, mis vahendavad raha riigi poliitikasse.

⁽¹⁹⁾ Mittetulundusühendused ja kolmandad isikud ei ole kohustatud avalikustama oma annetajate isikuid, kuid neil on mitmes ELi liikmesriigis lubatud rahastada erakondi ja kandidaate.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- e) veebipõhise poliitreklaami suhtes ei kohaldata tele-, raadio- ja trükireklaami norme ning tavaliselt ei reguleerita seda ELi tasandil üldse: seetõttu on vaja keelata väljastpoolt ELi ja Euroopa Majanduspiirkonda pärit osalejate ostetavad reklaamid ning tagada ELi osalejate poliitilise internetireklaami ostmisel täielik läbipaistvus; rõhutab vajadust tagada oluliselt suurem läbipaistvus ja demokraatlik vastutus algoritmide kasutamise suhtes; peab kiiduväärseks komisjoni teadaannet, et sponsoreeritud poliitilise sisu läbipaistvuse kohta esitatakse uus seadusandlik ettepanek, nagu on kavandatud Euroopa demokraatia tegevuskavas, kusjuures selle eesmärk on vältida 27 erineva veebipõhist poliitreklaami käsitleva õigusakti vastuvõtmist liikmesriikides ja tagada, et ELi erakonnad saavad teha enne Euroopa Parlamendi valimisi veebikampaaniaid nii, et välissekkumise oht oleks võimalikult väike, aga ka uurida, millised liikmesriikide erakondade ja suuremate sotsiaalmeediaplatformide vabatahtlikult vastu võetud reeglid saaks muuta ELis üldiselt kehtivaks; kutsub liikmesriike üles ajakohastama oma riiklike poliitilise reklaami norme, mis ei ole digitaalse meedia kui poliitilise kommunikatsiooni peamise vahendi pideva arenguga sammu pidanud; kutsub komisjoni üles tegema ettepaneku, kuidas demokraatlikult määratleda teemapõhist poliitilist reklaami, et lõpetada olukord, kus eraõiguslikud kasumit taotlevad platvormid otsustavad, mis on teemapõhine ja mis mitte;
- f) valimiskulutusi tuleks sõltumatute audiitorite abil seirata ning teave kulude ja annetuste kohta tuleks teha sõltumatutele audiitoritele õigeaegselt kättesaadavaks, sest see leevendaks selliseid riske nagu huvide konfliktid ja lobitöö seoses poliitilise rahastamisega; mis puutub teabe ennetavasse avaldamisse, siis peaks finantsreeglite eest vastutavatel institutsioonidel olema selge volitus, võime, ressursid ja seaduslik pädevus uurimiste läbiviimiseks ja juhtumites süüdistuse esitamiseks;

90. kutsub seetõttu komisjoni üles analüüsima ELis toimuvat varjatud rahastamist ja esitama konkreetsed ettepanekud, kuidas kaotada kõik seaduslüngad, mis võimaldavad kolmandatest riikidest lähtuvat erakondade ja sihtasutuste või valitavatel ametikohtadel töötavate isikute läbipaistmatut rahastamist, ning tegema ettepaneku ühiste ELi standardite kohta, mida kohaldataks kõigi liikmesriikide valimisseaduste suhtes; on veendunud, et liikmesriigid peaksid kehtestama erakondade rahastamise läbipaistvuse kohta selged nõuded ning keelama erakondadele ja poliitikutele väljastpoolt ELi ja Euroopa Majanduspiirkonda tehtavad annetused (ainsaks erandiks oleksid väljaspool ELi ja Euroopa Majanduspiirkonda elavad eurooplastest valijad), samuti kehtestama selge sanktsionisüsteemi ja -strateegia; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid looksid ELi finantskontrolliasutuse, et võidelda ebaseaduslike finantstavade ning Venemaa ja teiste autoritaarsete režiimide sekkumise vastu; rõhutab vajadust keelata annetused või rahastamine uute tehnoloogiate abil, mida on väga raske jälgida; palub liikmesriikidel ja komisjonil anda järelevalveasutustele rohkem ressursse ja suuremad volitused, et saavutada parem andmete kvaliteet;

91. kohustub tagama, et kõik mittetulundusühingud, mõttekojad, instituudid ja valitsusvälised organisatsioonid, kes saavad anda parlamenditöö käigus panuse ELi poliitika kujundamisse või kellel on õigusloomeprotsessis mis tahes nõuandev roll, on täielikult läbipaistvad ja sõltumatud ning neil puudub seoses rahastamise ja omandiga huvide konflikt;

92. väljendab heameelt määruse (EL, Euratom) nr 1141/2014 (mis käsitleb Euroopa tasandi erakondade ja Euroopa tasandi poliitiliste sihtasutuste põhikirja ning rahastamist) käimasoleva läbivaatamise üle; toetab kõiki jõupingutusi, et saavutada Euroopa tasandi erakondade ja sihtasutuste tegevuse läbipaistvam rahastamine, eelkõige enne 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimisi, sealhulgas keelata kõik annetused väljastpoolt ELi (välja arvatud ELi liikmesriikide välismaal elavatest diasporaakogukondadest) ja anonüümsetest allikatest ning sellised väljastpoolt ELi pärinevad annetused, mida ei saa dokumenteerida lepingute, teenuslepingute või Euroopa tasandi erakonda kuulumisega seotud tasude kaudu, ehkki liikmesriikide väljaspool ELi ja Euroopa Majanduspiirkonda tegutsevate erakondade liikmemaksud Euroopa tasandi erakondadele peaksid jääma lubatuks; nõuab tungivalt, et Euroopa tasandi ja riikide erakonnad pühendusid võitlusele välissekkumise ja desinformatsiooni leviku vastu, allkirjastades harta, mis sisaldab sellega seoses konkreetseid kohustusi;

93. rõhutab, et Euroopa Nõukogu riikide korrupsioonivastase ühenduse (GRECO) ja Veneetsia komisjoni paljude soovitude rakendamine tugedaks liikmesriikide ja liidu poliitilisi süsteeme ja kaitseks neid välisfinantsmõjude eest;

Küberturvalisus ja vastupanuvõime küberrünnete

94. nõuab tungivalt, et ELi institutsioonid ja kõik liikmesriigid suurendaksid kiiresti investeeringuid liidu strateegilisse kübersuutlikkusse ja võimekusse tuvastada välissekkumine, see avalikustada ja selle vastu võidelda, näiteks tehisintellekti, turvalise side valdkonda ning andmetesse ja pilvetaristusse, et parandada liidu küberturvalisust, austades seejuures põhiõiguseid; kutsub komisjoni üles investeerima rohkem ka ELi digiteadmiste ja tehnilise oskusteabe suurendamisse, et paremini mõista kogu liidus kasutatavaid digitaalseid süsteeme; kutsub komisjoni üles eraldama rohkem inimressursse,

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

materiaalseid ja rahalisi vahendeid, et suurendada küberohtude analüüsimise suutlikkust, nimelt Euroopa väliteenistuse luure- ja situatsioonikeskusele, ning ELi institutsioonide, organite ja asutuste, nimelt ENISA ja ELi institutsioonide ja ametite infoturbeinsidentidega tegeleva rühma (CERT-EU) ning liikmesriikide küberturvalisusele; peab kahetsusväärseks, et liikmesriikide vahel puudub küberturvalisuse küsimustes koostöö ja ühtlustamine;

95. väljendab heameelt komisjoni ettepanekute üle uue küberturvalisuse strateegia ja uue direktiivi kohta, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu Euroopa Liidus ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148⁽²⁰⁾ (küberturvalisuse 2. direktiiv); soovib ettepanekut edasi arendada, nii et selle lõpptulemus kõrvaldaks 2016. aasta küberturvalisuse direktiivi puudused, eelkõige tugevdades turvanõudeid, laiendades kohaldamisala, luues Euroopa koostöö ja teabeajamise raamistiku, tugevdades liikmesriikide küberturvalisuse võimet, parandades avaliku ja erasektori koostööd, kehtestades rangemad jõustamisnõuded ja muutes küberturvalisuse meie ühiskonnale elutähtsate Euroopa üksuste juhtimise kõrgeima taseme vastutusalaks; rõhutab, kui oluline on saavutada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kõigis liikmesriikides, et vähendada ELi ühise küberturvalisuse nõrku kohti; rõhutab tungivat vajadust tagada infosüsteemide vastupidavus ja tunneb sellega seoses heameelt küberkriisi kontaktasutuste võrgustiku (CyCLONE) üle; julgustab veelgi edendama OSCE meetmeid küberruumi kindlustunde suurendamiseks;

96. väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle, et küberturvalisuse 2. direktiivis hinnataks koordineeritult kriitilise tähtsusega tarneahelate turvariske, sarnaselt 5G meetmepaketiga, et võtta paremini arvesse riske, mis on seotud näiteks välisriikide kontrolli all olevate ettevõtete toodetud tarkvara ja riistvara kasutamisega; kutsub komisjoni üles töötama välja 6G standardeid ja konkurentsireegleid kooskõlas demokraatlike väärtustega; palub komisjonil edendada ELi institutsioonide ja liikmesriikide ametiasutuste vahelist teabevahetust meetmepaketiga seotud probleemide, parimate tavade ja lahenduste kohta; usub, et EL peaks rohkem investeerima oma suutlikkusse 5G ja 5G-järgsete tehnoloogiate valdkonnas, et vähendada sõltuvust välismaistest tarnijatest;

97. rõhutab, et küberkuritegevusel ei ole piire ja nõuab tungivalt, et EL suurendaks oma rahvusvahelisi jõupingutusi, et selle vastu tõhusalt võidelda; juhib tähelepanu sellele, et EL peaks võtma juhtrolli rahvusvahelise küberturvalisuse lepingu väljatöötamisel, millega kehtestatakse küberkuritegevuse vastu võitlemiseks küberturvalisuse rahvusvahelised normid;

98. toonitab, et EL, NATO ja nende samalaadseid seisukohti jagavad rahvusvahelised partnerid peavad andma Ukrainale rohkem abi küberjulgeoleku vallas; peab õigeks PESCO rahastatud küberturbe kiirreageerimisrühmade ekspertide kiiret kaasamist ning nõuab ELi kübersanktsioonide täit kohaldamist inimestele, üksustele ja asutustele, kes vastutavad Ukraina vastu suunatud mitmesuguste küberrünnakute eest või on nendega seotud;

99. tunneb heameelt teate üle, et luuakse kübervastupidavusvõime õigusakt, mis täiendaks Euroopa küberkaitsepoliitikat, kuna küberruum ja kaitse on tihedalt seotud; kutsub üles tegema rohkem investeringuid Euroopa küberkaitse võimekusse ja koordineerimisse; soovib edendada meie partnerite kübersuutlikkuse suurendamist ELi väljaõppemissioonide või tsiviilkübermissioonide kaudu; rõhutab, et kübervaldkonna koolitisi on vaja ühtlustada ja standardida ning nõuab, et seda valdkonda rahastataks ELi struktuurifondidest;

100. mõistab hukka ettevõtte NSO Group nuhkvara Pegasus massilise ja ebaseadusliku kasutamise riiklike üksuste poolt ajakirjanike, inimõiguste kaitsjate ja poliitikute vastu, näiteks Marokos, Saudi Araabias, Ungaris, Poolas, Bahreinis, Araabia Ühendemiraatides ja Aserbaidžaanis; tuletab meelde, et Pegasus on vaid üks paljudest näidetest riigiasutuste poolt süütute kodanike vastu rakendatavatest ebaseadusliku massilise jälgimise programmidest; mõistab hukka ka muud Euroopa poliitikute vastu suunatud riiklikud spioneerimisoperatsioonid; nõuab tungivalt, et komisjon koostaks ebaseadusliku jälgimise tarkvara loetelu ja ajakohastaks seda pidevalt; nõuab, et EL ja liikmesriigid kasutaksid seda loetelu, et tagada täielikult inimõigustega seotud hoolsuskohustus ning nõuetekohaselt kontrollida Euroopa jälgimistehnoloogia ja tehnilise abi ekspordi ning importi liikmesriikidesse, mis kujutab endast selget ohtu õigusriigile; nõuab lisaks, et loodaks Kanada eeskujul ELi kodanike labor, mis koosneks ajakirjanikest, inimõiguste ekspertidest ja pahavara tehnilistest ekspertidest ning mis töötaks selle nimel, et avastada ja paljastada tarkvara ebaseaduslik kasutamine õigusvastase jälgimise eesmärgil;

⁽²⁰⁾ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, mis käsitleb meetmeid, millega tagada küberturvalisuse ühtlaselt kõrge tase kogu liidus, ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv (EL) 2016/1148 (COM(2020)0823).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

101. nõuab, et EL võtaks selles valdkonnas vastu tugeva õigusraamistiku nii ELis kui ka rahvusvahelisel tasandil; väljendab sellega seoses heameelt Ameerika Ühendriikide kaubandusministeeriumi tööstuse ja julgeoleku büroo otsuse üle kanda ettevõtte NSO Group musta nimekirja, keelates sellega ettevõttel Ameerika tehnoloogia saamise;

102. väljendab muret selle pärast, et EL teeb kohtu- ja õiguskaitseküsimustes koostööd kolmandate riikidega, kes on teinud koostööd ettevõttega NSO Group ja kasutanud Pegasuse nuhkvara, et ELi kodanike järel luurata; nõuab sellise koostöö suhtes täiendavaid kaitsemeetmeid ja tõhustatud demokraatlikku kontrolli;

103. kutsub komisjoni üles kontrollima Euroopa investeringuid ettevõttesse NSO Group ja võtma shipäraseid meetmeid välisriikide suhtes, kes kasutavad tarkvara, et luurata ELi kodanike või ELi riikides pagulasseisundiga kaasnevaid eliseid kasutavate isikute järele;

104. on mures, et autoritaarsed režiimid, mille eest ajakirjanikud ja demokraatia aktivistid on põgenenud, võivad neid ebaseaduslikult jälgida ja ahistada isegi ELi pinnal, ning on seisukohal, et sellega rikutakse tõsiselt liidu põhiväärtuseid ja üksikisikute põhiõigusi, mis on sätestatud hartas, Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioonis ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis; avaldab kahetsust, et spioonitarkvara ohvritele ei pakuta õigusabi;

105. juhib tähelepanu kiireloomulisele vajadusele tugevdada õigusraamistikku, et võtta vastutusele need, kes levitavad, kasutavad ja kuritarvitavad sellist tarkvara ebaseaduslikel ja loata eesmärkidel; viitab eelkõige sanktsioonidele, mis kehtestati 21. juunil 2021 Aleksandr Šatrovi suhtes, kes on tegevjuht Valgevene ettevõttes, mis toodab autoritaarse režiimi poolt kasutatavat näotuvastustarkvara näiteks poliitilise opositsiooni meeleavaldajate tuvastamiseks; kutsub komisjoni üles hoidma ära ebaseaduslike jälgimistehnoloogiate mis tahes kasutamist või rahastamist ELis; kutsub ELi ja selle liikmesriike üles veenma kolmandate riikide valitsusi kaotama repressiivsed küberjulgeoleku ja terrorismivastase võitluse alased tavad ja õigusaktid, kasutades tõhustatud demokraatlikku kontrolli; nõuab, et ELi pädevad asutused uuriks nuhkvara ebaseaduslikku kasutamist ELis ja selle ELi ekspordimist, ning selle tagajärgi liikmesriikidele ja assotsieerunud ning ELi programmides osalevatele riikidele, kes on nuhkvara ostnud ja kasutanud ning kust on seda eksporditud, et kasutada seda ebaseaduslikult ajakirjanike, inimõiguste kaitsjate, juristide ja poliitikute vastu;

106. nõuab eraelu puutumatust ja elektroonilist sidet käsitleva direktiivi⁽²¹⁾ põhjalikku läbivaatamist, et tugevdada elektrooniliste seadmete kasutamisel teabevahetuse ja isikuandmete konfidentsiaalsust, vähendamata seejuures direktiivi pakutatavat kaitsetaset ning ilma et see piiraks liikmesriikide vastutust kaitsta riigi julgeolekut; rõhutab, et avaliku sektori asutustel peaks olema kohustus IT-seadmetes tuvastatud turvaaukude avalikustada; kutsub ELi ja liikmesriike üles kooskõlastama veelgi enam oma tegevust infosüsteemide vastu suunatud ründeid käsitleva direktiivi⁽²²⁾ alusel, et tagada, et ebaseaduslik sisenemine infosüsteemi ja ebaseaduslik pealtkuulamine määratletakse kuriteona ning nende suhtes kohaldatakse asjakohaseid sanktsioone; tuletab meelde, et iga konfidentsiaalsuse rikkumine riigi julgeoleku eesmärgil peab toimuma seaduslikult ning demokraatlikus ühiskonnas kindlaks määratud ja õiguspärastel eesmärkidel, lähtudes rangest vajadusest ja proportsionaalsusest, nagu nõuavad Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon ja Euroopa Liidu Kohus;

ELi liikmesriikide, institutsioonide, ametite, delegatsioonide ja missioonide kaitse

107. rõhutab, et ELi institutsioonid, organid, ametid, delegatsioonid, missioonide ja operatsioonide võrgustikud, hooned ja töötajad on sihtmärgiks igasugustele hübriidohtudele ja rünnakutele välisriigi osalejate poolt ning seetõttu tuleks neid nõuetekohaselt kaitsta, pöörates erilist tähelepanu Euroopa välisteestuse varadele, hoonetele ja tegevusele välismaal ning repressiivsete režiimidega mittedemokraatlikesse riikidesse lähetatud ELi töötajate ohutusele; nõuab ÜJKP missioonide struktureeritud reageerimist nendele ohtudele ning nende missioonide konkreetsemat toetamist strateegilise kommunikatsioonikaudu; tunnustab, et riiklikult toetatud rünnakute arv ELi institutsioonide, asutuste ja ametite, sealhulgas Euroopa Ravimiameti (EMA) ning liikmesriikide institutsioonide ja ametiasutuste vastu on pidevalt kasvanud;

⁽²¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiiv 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris (EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37).

⁽²²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. augusti 2013. aasta direktiiv 2013/40/EL, milles käsitletakse infosüsteemide vastu suunatud ründeid ja millega asendatakse nõukogu raamotsus 2005/222/JSK (ELT L 218, 14.8.2013, lk 8).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

108. nõuab ELi institutsioonide, organite, ametite, delegatsioonide, missioonide ja operatsioonide kõigi teenuste, võrgustike, seadmete ja riistvara põhjalikku ja korrapärast läbivaatamist, et tugevdada nende vastupanuvõimet küberohtudele ning välistada potentsiaalselt ohtlikud programmid ja seadmed, näiteks Kaspersky Labi toodetud programmid ja seadmed; nõuab tungivalt, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid tagaksid töötajatele nõuetekohased juhised ja turvalised vahendid; rõhutab, et haldusasutustes ja institutsioonides tuleb suurendada teadlikkust seoses turvaliste teenuste ja võrkude kasutamisega, sh lähetuste ajal; võtab teadmiseks liitlaste sõjaväe- ja valitsusasutuste poolt laialdaselt kasutatavate avatud lähtekoodiga võrguoperatsioonisüsteemide usalduse ja turvalisuse eelised;

109. rõhutab, kui oluline on tõhus ja õigeaegne koordineerimine erinevate ELi institutsioonide, asutuste ja ametite vahel, mis on spetsialiseerunud küberturvalisusele, nagu CERT-EU, koos selle operatiivsuutlikkuse täieliku arendamisega, samuti ENISA ja tulevane ühine küberüksus, mis tagab koordineeritud reageerimise suuremahulistele küberturbeohtudele ELis; väljendab heameelt käimasoleva struktureeritud koostöö üle CERT-EU ja ENISA vahel; väljendab samuti heameelt ELi küberluure töörühma loomise üle ELi luure- ja situatsioonikeskuste võrgustikus, et edendada strateegilist luurekoostööd; hindab ELi institutsioonide peasekretäride hiljutisi algatusi ühiste teabe- ja küberturvalisuse normide väljatöötamiseks;

110. ootab huviga komisjoni kahte ettepanekut määruste kohta, millega kehtestatakse kõigi ELi institutsioonide, asutuste ja ametite infoturbe ja küberturvalisuse õigusraamistik, ning on seisukohal, et need määrused peaksid hõlmama ka suutlikkuse ja vastupanuvõime suurendamist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles eraldama ELi institutsioonide küberturvalisusele täiendavaid vahendeid ja ressursse, et tulla toime pidevalt arenevate ohtudega seotud probleemidega;

111. ootab huviga Euroopa Kontrollikoja küberturvalisuse auditi eriaruannet, mis peaks valmima 2022. aasta alguses;

112. nõuab, et uuritaks põhjalikult teateid välismõjude sisseimbumisest ELi institutsioonide töötajate seas; nõuab personalimenetluste läbivaatamist ja vajadusel muutmist, sealhulgas värbamiseelset taustauuringut, et kõrvaldada lüngad, mis võimaldavad välismõjude sisseimbumist; kutsub Euroopa Parlamendi juhtorganeid üles parandama töötajate julgeolekukontrolli menetlusi ning karmistama parlamendi ruumidesse pääsemise reegleid ja kontrolli, et välisühedega tihedalt seotud isikutel ei oleks juurdepääsu konfidentsiaalsetele koosolekutele ja teabele; kutsub Belgia ametivõime üles vaatama läbi ja ajakohastama siseriiklikku spionaazivastast raamistikku, et võimaldada õigusrikkujate tõhusat avastamist, vastutusele võtmist ja karistamist; nõuab, et teistes liikmesriikides võetaks samasuguseid meetmeid, et kaitsta ELi institutsioone ja asutusi nende territooriumil;

113. nõuab, et kõik ELi institutsioonid suurendaksid oma töötajate teadlikkust nõuetekohase koolituse ja juhendamise kaudu, et ennetada, leevendada ja käsitleda küberalaseid ja teisi julgeolekuohte; nõuab kohustuslikku ja korrapärast IKT- ja julgeolekukoolitust kõigile töötajatele (sh praktikantidele) ja Euroopa Parlamendi liikmetele; nõuab välismõju korrapärast ja sihtotstarbelist kaardistamist ja riskihindamist institutsioonides;

114. rõhutab vajadust nõuetekohase kriisiohjamise menetluste järele teabega manipuleerimise juhtumite puhul, sealhulgas haldustasandite ja sektorite vaheliste hoiatussüsteemide järele, et tagada vastastikuse teabe edastamine ja vältida teabega manipuleerimise hoogustumist; väljendab sellega seoses heameelt enne 2019. aasta Euroopa Parlamendi valimisi loodud kiirhoiatussüsteemi ja kiirhoiatusmenetluse ning komisjoni ja Euroopa Parlamendi administratsioonides kehtivate menetluste üle, et hoiatada võimalike juhtumite eest, mis mõjutavad institutsioone või ELi demokraatlikke protsesse; palub ELi administratsioonil tugevdada oma seiret, luues muu hulgas keskse hoidla ja intsidentide jälgimise tööriista, ning töötada välja ühine meetmetepakett, mis aktiveeritaks kiirhoiatussüsteemi hoiatuse korral;

115. nõuab kohustuslikke läbipaistvusreegleid reise puhul, mida välisriigid pakuvad ELi institutsioonide ametnikele, sealhulgas Euroopa Parlamendi liikmetele, registreeritud assistentidele ja fraktsioonide nõunikele, samuti riikide ametnikele, muu hulgas seoses järgmisega: maksja nimi, reisi maksumus ja esitatud põhjused; tuletab meelde, et selliseid organiseeritud reise ei saa pidada parlamendi ametlikeks delegatsioonideks, ning nõuab rangeid karistusi juhul, kui seda põhimõtet rikutakse; rõhutab, et mitteametlikud sõprusrühmad võivad kahjustada parlamendi ametlike organite tööd, parlamendi mainet ja selle tegevuse sidusust; nõuab tungivalt, et parlamendi juhtorganid suurendaksid nende rühmade läbipaistvust ja vastutust, täidaksid kehtivaid norme ning võtaksid vajalikke meetmeid juhul, kui kolmandad riigid neid sõprusrühmi kuritarvitavad; palub, et kvestorid töötaksid välja kättesaadava ja ajakohase sõprusrühmade ja deklaratsioonide registri ning haldaksid seda;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

Ülemailmsete osalejate sekkumine eliidi kaasamise, rahvuslike diasporaade, ülikoolide ja kultuurisüüdmuste kaudu

116. mõistab hukka igasuguse eliidi kaasamise ja tippametnike ja endiste ELi poliitikute värbamise tehnika, mida kasutavad välismaised ettevõtted, kellel on sidemed ELi vastu aktiivselt sekkuvate valitsustega, ning avaldab kahetsust, et puuduvad vahendid ja jõustamismeetmed, mis on vajalikud sellise tegevuse ärahoidmiseks; on seisukohal, et avalike ülesannete täitmisel või riigiametnike ülesannete täitmisel saadud konfidentsiaalse teabe avalikustamisel ELi ja selle liikmesriikide strateegiliste huvide arvelt peaks olema õiguslikud tagajärjed ja seda tuleks karmilt karistada, sealhulgas kohese vallandamisega ja/või edaspidi institutsiooni värbamistest väljajätmisega; on seisukohal, et selliste isikute sissetuleku ja vara deklaratsioonid tuleks teha avalikult kättesaadavaks;

117. kutsub komisjoni üles julgustama ja kooskõlastama eliidi kaasamise vastaseid meetmeid, näiteks täiendama ja rakendama ilma eranditeta ELi volinike ja ELi kõrgete ametnike karistusaega aruandluskohustusega pärast seda perioodi, et teha lõpp nn pöördukse efektile, ning kehtestama struktureeritud reeglid eliidi kaasamise vastu võitlemiseks ELi tasandil; kutsub komisjoni üles hindama, kas olemasolevad karistusnõuded on endiselt eesmärgipärased; rõhutab, et kui välisriik pöördub endiste ELi poliitikute või riigiteenistujate poole, peaksid nad sellest spetsiaalsele järelevalveasutusele teada andma ja saama rikkumisest teataja kaitset; kutsub kõiki liikmesriike üles kohaldama ja ühtlustama oma poliitilise juhtkonna ooteaegu ning tagama, et neil on olemas meetmed ja süsteemid, mis kohustavad riigiametnikke deklareerima oma ametivälise tegevuse, tööhõive, investeeringud, varad ja olulised kingitused või hüved, millest võib tuleneda huvide konflikt;

118. tunneb muret integreeritud lobitööstrateegiade pärast, mis ühendavad tööstushuviseid ja välispoliitilisi eesmärke, eriti kui need soosivad autoritaarse riigi huve; nõuab seetõttu, et ELi institutsioonid reformiks läbipaistvusregistrit, sealhulgas kehtestades rangemad läbipaistvusreeglid, kaardistades ELiga seotud lobitöö välisrahastamise ja tagades sissekande, mis võimaldab tuvastada välisriikide valitsuste poolset rahastamist; kutsub kõiki ELi institutsioone üles tegema selles küsimuses tõhusat koostööd; on seisukohal, et Austraalia välismõjude läbipaistvuse kava on hea tava, mida järgida;

119. kutsub liikmesriike üles kaaluma välismõjude registreerimise süsteemi loomist ja valitsuse hallatava registri loomist välisriigi jaoks või selle nimel tehtud teatatud tegevuste kohta, järgides teiste sarnaselt mõtlevate demokraatiate häid tavasid;

120. tunneb muret selle pärast, et välismaised autoritaarsed riigid püüavad kontrollida ELi territooriumil paiknevate diasporaade tegevust; juhib tähelepanu Hiina ühistrinde (United Front) olulisele rollile – see on otseselt Hiina Kommunistliku Partei Keskkomiteele alluv osakond, mille ülesanne on koordineerida Hiina välissekkumise strateegiat Hiina üksikisikute ja Hiina ettevõtete range kontrolli kaudu välismaal; toob välja Austraalia ja Uus-Meremaa kogemused seoses United Fronti tegevusega;

121. mõistab karmilt hukka Kremli püüdlused kasutada ära ELi liikmesriikide vähemusi, et rakendada nn kaasmaalaste toetamise poliitikat, eelkõige Balti ja idanaabruse riikides; selline käitumine on osa Vladimir Putini režiimi geopoliitilisest strateegiast, mille eesmärk on lõhestada ELi ühiskondi ja rakendada nn Vene maailma kontseptsiooni, et õigustada oma režiimi ekspansioonset tegevust; märgib, et paljud Venemaa eraõiguslikud sihtasutused, eraettevõtted, meediaorganisatsioonid ja valitsusvälised organisatsioonid on tegelikkuses riigi omandis või keerukate varjatud skeemide kaudu riigiga seotud; rõhutab, et Venemaa kodanikuühiskonnaga dialoogi pidamisel on äärmiselt oluline teha vahet nendel organisatsioonidel, mis hoiduvad Venemaa valitsuse mõjust, ja nendel, millel on sidemed Kremliga; tuletab meelde, et on tõendeid ka Venemaa sekkumise ja manipuleerimise kohta paljudes teistes lääne liberaalsetes demokraatlikes riikides, samuti aktiivse toetuse kohta äärmuslikele jõududele ja radikaalselt meelestatud üksustele, et edendada liidu destabiliseerimist; märgib, et Kreml kasutab oma desinformatsiooni ökosüsteemi osana laialdaselt kultuuri, sealhulgas popmuusikat, audiovisuaalset sisu ja kirjandust; mõistab hukka Venemaa püüded mitte täielikult tunnustada Nõukogude Liidu kuritegude ajalugu ja selle asemel võtta kasutusele uus Venemaa narratiiv;

122. on mures Türgi valitsuse katsete pärast mõjutada Türgi juurtega inimesi, et kasutada diasporaad Ankara seisukohtade vahendajana ja lähestada Euroopa ühiskondi, eelkõige välistürklaste ja nendega seotud kogukondade eestseisuse (YTB) kaudu; mõistab hukka Türgi avalikud katsed kasutada oma diasporaad Euroopas, et muuta valimiste kulgu;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

123. mõistab hukka Venemaa püüdlused kasutada Lääne-Balkani riikide etnilisi pingeid konfliktide õhutamiseks ja kogukondade lõhestamiseks, mis võib viia kogu piirkonna destabiliseerumiseni; on mures, et sellistes riikides nagu Serbia, Montenegro ning Bosnia ja Hertsegoviina, eriti selle osa Republika Srpska, püüab õigeusu kirik edendada Venemaad kui traditsiooniliste pereväärtuste kaitsjat ning tugevdada riigi ja kiriku vahelisi suhteid; on mures, et Ungari ja Serbia aitavad Hiinat ja Venemaad nende geopoliitiliste eesmärkide saavutamisel; soovib algatada dialoogi Lääne-Balkani kodanikuühiskonna ja erasektoriga, et koordineerida desinformatsioonivastaseid pingutusi piirkonnas, pannes erilist rõhku teadusuuringutele ja analüüsile ning piirkondlike eksperditeadmiste kaasamisele; kutsub komisjoni üles looma taristut, et leida tõenditel põhinevaid vastumeetmeid nii lühi- kui ka pikaajalistele desinformatsiooni ohtudele Lääne-Balkani riikides; kutsub Euroopa välisteenistust üles liikuma ennetavama hoiaku poole, keskendudes ELi usaldusväarsuse suurendamisele selles piirkonnas, selle asemel et seda kaitsta, laiendades strateegilise kommunikatsiooni tööühma seiret, et keskenduda Lääne-Balkani riikidest ja nende naabritest lähtuvatele piiriülestele desinformatsiooni ohtudele;

124. rõhutab, et EL ja selle liikmesriigid peavad suurendama toetust idapartnerluse riikidele, eelkõige koostöö kaudu, et suurendada riigi ja ühiskonna vastupanuvõimet desinformatsioonile ja Venemaa propagandale, et võidelda nende ühiskondade ja institutsioonide strateegilise nõrgenemise ja killustumise vastu;

125. on mures Hongkongi uuest riiklikust julgeolekuseadusest ja Hiina välissanktsioonide vastu võitlemise seadusest tulenevate sunnimeetmete eksterritoriaalse kohaldamise pärast, mida kombineeritakse teiste riikidega sõlmitud väljaandmislepingutega, mis võimaldab Hiinal rakendada ulatuslikke heidutusmeetmeid kriitilise tähtsusega mittekodanike vastu, näiteks hiljutises juhtumis kahe Taani parlamendiliikme vastu, ning Hiina vastusanktsioonide pärast viie Euroopa Parlamendi liikme, parlamendi inimõiguste allkomisjoni, kolme ELi liikmesriikide parlamendiliikme, ELi nõukogu poliitika- ja julgeolekukomitee, kahe Euroopa teadlase ning kahe Euroopa mõttekoja vastu vastavalt Saksamaal ja Taanis; kutsub kõiki liikmesriike üles väljaandmisele vastu astuma ja sellest keelduma ning vajaduse korral pakkuma asjaomastele isikutele asjakohast kaitset, et ennetada võimalikke inimõiguste rikkumisi;

126. on mures Euroopa ülikoolide, koolide ja kultuurikeskuste arvu pärast, mis on sõlminud partnerlussuhteid Hiina üksustega, sealhulgas Konfutsiuse instituutidega, mis võimaldavad teaduslikke teadmisi varastada ja teostada ranget kontrolli kõigi Hiinaga seotud teemade üle teadusuuringute ja õpetamise valdkonnas, mis kujutab endast seega akadeemilise vabaduse ja autonoomia põhiseadusliku kaitse rikkumist, ning Hiinaga seotud kultuuritegevuse valikute pärast; on mures, et sellised meetmed võivad viia teadmiste kadumiseni Hiinaga seotud küsimustes, jättes ELi ilma vajalikust pädevusest; tunneb muret näiteks selle pärast, et 2014. aastal toetas Hiina valitsuse riiginõukogu teabeamet Euroopa Kolledži Hiina raamatukogu⁽²³⁾; on sügavalt mures Hiina katsete pärast survestada ja tsenseerida näiteks Nantes'i muuseumi seoses algselt 2020. aastaks kavandatud Tšingis-khaani näitusega⁽²⁴⁾; kutsub komisjoni üles hõlbustama heade tavade vahetamist liikmesriikide vahel, et võidelda välissekkumise vastu kultuuri- ja haridussektoris;

127. on mures Euroopas korraldatud teadusuuringute varjatud rahastamise juhtumite, sealhulgas Hiina katsete pärast püüda talente programmi „Thousand Talents Plan“ ja Konfutsiuse instituudi stipendiumide kaudu ning sõjaliste ja tsiviilotstarbeliste teadusprojektide tahtliku segamise pärast Hiina tsiviil-sõjalise tuumasünteesi strateegia kaudu; juhib tähelepanu Hiina kõrgharidusasutuste katsetele allkirjastada Euroopa partnerinstitutsioonidega vastastikuse mõistmise memorandumid, mis sisaldavad Hiina propagandat kinnistavaid klausleid või julgustavad toetama Hiina Kommunistliku Partei seisukohti või poliitilisi algatusi, nagu algatus „Üks võõnd, üks tee“, minnes mööda asjaomase riigi valitsuse ametlikest seisukohtadest ja kahjustades neid; palub kultuuri-, akadeemilistel ja valitsusvälistel institutsioonidel suurendada Hiina mõjuga seotud läbipaistvust ning kutsub neid üles avaldama teavet igasuguse suhtluse ja koostöö kohta Hiina valitsuse ja sellega seotud organisatsioonidega;

128. mõistab hukka Ungari valitsuse otsuse avada Fudani Ülikooli filiaal ja samal ajal sulgeda Kesk-Euroopa Ülikool Budapestis; tunneb muret Euroopa ülikoolide suureneva rahalise sõltuvuse pärast Hiinast ja teistest välisriikidest, arvestades riski, et tundlikud andmed, tehnoloogiad ja uurimistulemused satuvad välisriikidesse, ning sellise sõltuvuse võimalike tagajärgede pärast akadeemilisele vabadusele; rõhutab akadeemilise vabaduse tähtsust desinformatsiooni ja mõjutamisega tegelemisel; julgustab neid institutsioone viima enne välispartneritega uute partnerluste sõlmimist läbi üksikasjalikud

⁽²³⁾ <https://www.coleurope.eu/events/official-inauguration-china-library>

⁽²⁴⁾ <https://www.chateaubesant.fr/expositions/fils-du-ciel-et-des-steps/>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

nõrkade kohtade hindamised; rõhutab, et akadeemilisi töötajaid tuleks koolitada, et nad teataksid varjatud rahastamisest või mõjust spetsiaalse vihjeliini kaudu, ning et sellest teavitajad peaksid alati saama rikkumisest teatajate kaitset; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et Euroopa ülikoolide geopoliitilisi uuringuid rahastataks Euroopa allikatest; kutsub komisjoni üles esitama õigusakti ettepaneku ülikoolide, valitsusväliste organisatsioonide ja mõttekodade välisrahastamise läbipaistvuse suurendamiseks, näiteks annetuste kohustusliku deklareerimise, nende rahastamisvoogude hoolsuskohustuse ning välisriikide erakondade rahastamise, mitterahaliste sissemaksete ja toetuste avalikustamise kaudu; kutsub liikmesriikide ametiasutusi üles võtma vastu tõhusad normid kõrgharidusasutuste välisrahastamise kohta, sealhulgas ranged ülemmäärad ja aruandlusnõuded;

129. rõhutab, et sarnased turvariskid ja intellektuaalomandi vargused toimuvad ka erasektoris, kus töötajatel on juurdepääs olulistele tehnoloogiatele ja ärisaladustele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles julgustama nii akadeemilisi asutusi kui ka erasektorit looma ulatuslikke julgeoleku- ja nõuetele vastavuse programme, sealhulgas uute lepingute jaoks konkreetseid julgeolekukontrolle; märgib, et mõne kriitiliste teadusuuringute ja toodetega tegeleva professori või töötaja puhul võivad olla põhjendatud rangemad piirangud süsteemidele ja võrkudele juurdepääsule ning julgeolekukontrollile;

130. märgib, et läbivaadatud sinise kaardi direktiiv⁽²⁵⁾, mis lihtsustab kolmandatest riikidest pärit kvalifitseeritud rändajate ELi tulekut, võimaldab Euroopas asutatud Hiina ja Venemaa ettevõtetel kutsuda kvalifitseeritud rändajaid oma riikidest; märgib, et see võib raskendada liikmesriikide kontrolli nende kodanike sissevoolu üle, mis võib põhjustada välissekkumise ohtu;

131. märgib, et kogu maailmas, eriti Euroopas, on üha rohkem Konfutsiuse instituute; märgib, et keeleõppe ja -koostöö keskus, mida varem nimetati Konfutsiuse instituudi peakorteriks või Hanbaniks (Hiina keelenõukogu rahvusvaheline büroo), mis vastutab kogu maailmas Konfutsiuse instituutide programmi eest, on osa Hiina parteiriigi propagandasüsteemist; kutsub liikmesriike ja komisjoni üles toetama sõltumatuid hiina keele kursusi, millel ei ole Hiina riigi ja sellega seotud organisatsioonide osalust; usub, et hiljuti Rootsis loodud Hiina riiklik keskus võiks olla hea näide, kuidas suurendada Euroopas sõltumatut Hiina-kompetentsi;

132. on lisaks sellele seisukohal, et Konfutsiuse instituudid on Hiina majandushuvide ja Hiina luureteenistuse lobitöö platvormiks ning agentide ja spioonide värbamiseks; tuletab meelde, et paljud ülikoolid on otsustanud oma koostöö Konfutsiuse instituutidega Hiina spionaaži ja sekkumise ohu tõttu lõpetada, nagu tegid 2016. aastal Düsseldorfis, 2019. aastal Brüsseli (VUB ja ULB) ja 2020. aastal Hamburgi ning kõik Rootsi ülikoolid; nõuab, et ülikoolid mõtleksid rohkem oma praeguse koostöö üle, tagamaks, et see ei mõjuta nende akadeemilist vabadust; kutsub liikmesriike üles tähelepanelikult jälgima õppe-, uurimis- ja muud tegevust Konfutsiuse instituutides ning juhul, kui väidetav spionaaž või sekkumine on selgelt tõendatud, võtma täitemeetmeid, et kaitsta Euroopa majanduslikku ja poliitilist suveräänsust, sealhulgas rahastamisest keeldumise või seotud instituutide litsentside tühistamise kaudu;

133. märgib, et välissekkumine võib toimuda ka usuinstitutsioonide mõjutamise ja kasutamise kaudu, näiteks Venemaa mõju õigeusu kirikutes, eelkõige Serbias, Montenegros, Bosnias ja Hertsegoviinas, eriti Republika Srpskas, Gruusias ja mingil määral Ukrainas, sealhulgas kohaliku elanikkonna hulgas erimeelsuste külvamine, kallutatud ajalookäsitluse arendamine ja ELi-vastase tegevuskava edendamine, ning Türgi valitsuse mõju mošeede kaudu Prantsusmaal ja Saksamaal või Saudi Araabia poolt kogu Euroopas asuvate salafistlike mošeede kaudu, propageerides radikaalset islamit, mis on vastuolus Euroopa väärtustega, ning soodustades džihadistliku tegevuse tekkimist; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama paremat koordineerimist usuinstitutsioonide kaitsmisel välissekkumise eest ning kontrollima ja suurendama rahastamise läbipaistvust; kutsub liikmesriike üles jälgima tähelepanelikult tegevust usuinstitutsioonides ning võtma vajaduse korral ja tõendite toel meetmeid, sealhulgas keeldudes rahastamisest või tühistades seotud institutsioonide litsentsid;

134. kutsub Euroopa välis teenistust üles viima läbi uuringu pahatahtlike riiklike osalejate leviku ja mõju kohta Euroopa mõttekodades, ülikoolides, usuorganisatsioonides ja meediaasutustes; kutsub kõiki ELi institutsioone ja liikmesriike üles tegema koostööd sidusrühmade ja ekspertidega ning pidama nendega süstemaatilist dialoogi, et täpselt kaardistada ja jälgida

⁽²⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2021. aasta direktiiv (EL) 2021/1883 kolmandate riikide kodanike kõrgemat kvalifikatsiooni nõudva töö eesmärgil riiki sisenemise ja seal elamise tingimuste kohta, ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus 2009/50/EC (ELT L 382, 28.10.2021, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

välismõju kultuuri-, akadeemilises ja usulises sfääris; nõuab, et Euroopa riiklikud ringhäälinguorganisatsioonid, sealhulgas naaberriikide ringhäälinguorganisatsioonid jagaksid rohkem sisu;

135. tunneb muret teadete pärast välissekkumise kohta Euroopa kohtusüsteemides; juhib erilist tähelepanu sellele, et Euroopa kohtud täidavad Venemaa otsuseid Kremli vastaste kohta; kutsub liikmesriike üles suurendama kohtutöötajate teadlikkust ja tegema koostööd kodanikuühiskonnaga, et vältida rahvusvahelise õigusosalase koostöö ning Euroopa kohtute kuritarvitamist välisriikide valitsuste poolt; kutsub Euroopa välisteenistust üles tellima uuringu välissekkumise leviku ja mõju kohta Euroopa kohtumenetlustes; märgib, et selle uuringu põhjal võib osutuda vajalikuks teha ettepanekuid kohtumenetluste läbipaistvuse ja rahastamise nõuete muutmiseks;

Heidutus, omistamine ja kollektiivsed vastumeetmed, kaasa arvatud sanktsioonid

136. on seisukohal, et ELi poolt hiljuti kehtestatud sanktsioonirežiimid, nagu piiravad meetmed, millega takistada liitu või selle liikmesriike ähvardavaid küberründeid⁽²⁶⁾ ning kogu maailmas rakendatav inimõiguste rikkujate vastane ELi sanktsioonirežiim⁽²⁷⁾ (ELi Magnitski akt), mis võeti vastu vastavalt 17. mail 2019 ja 7. detsembril 2020, on näidanud lisaväärtust, pakkudes ELile väärtuslikke hoiatusvahendeid; kutsub komisjoni üles esitama seadusandliku ettepaneku uue temaatiliste sanktsioonide korra vastuvõtmiseks, et tegeleda tõsiste korruptsioonijuhtumitega; tuletab meelde, et küberrünnete ja inimõiguste sanktsioonirežiime on kasutatud kaks korda, vastavalt 2020. ja 2021. aastal; nõuab tungivalt, et küberturvalisuse sanktsioonide kord muudetak alaliseks ning palub liikmesriikidel täielikult jagada tõendeid ja kogutud luureandmeid, et neid kübersanktsioonide nimekirjade koostamisel arvesse võtta;

137. nõuab, et EL ja liikmesriigid võtaksid täiendavaid meetmeid välissekkumise, sh ulatuslike desinformatsiooni-kampaaniate, hübriidohtude ja hübriidsõja vastu, järgides täielikult väljendusvabadust ja teabevabadust, sealhulgas sanktsioonirežiimi kehtestamise vormis; on veendunud, et see peaks hõlmama sektoriüleste ja asümmeetriliste sanktsioonide raamistiku kehtestamist, samuti diplomaatilisi sanktsioone, reisikeelde, varade külmutamist ja ELi elamislubade äravõtmist välismaalastele ja nende pereliikmetele, kes on seotud välismaiste sekkumiskatsetega, mis peaks võimalikult täpselt olema suunatud otsustajatele ja organitele, kes vastutavad agressiivse tegevuse eest, vältides vastastikuste teenete keskkonda, järgides ELi lepingu artiklit 29 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 215 (piiravad meetmed), ning olema kindlalt integreeritud liidu ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) ning ÜJKP sambasse; kutsub liikmesriike üles muutma välis- ja sisese sekkumise ning desinformatsiooni välisasjade nõukogu päevakorra kindlaksmääratud punktiks; nõuab, et EL määratleks, mis on rahvusvaheliselt õigusvastane tegu, ja võtaks vastu miinimumkõnnised vastumeetmete võtmiseks selle uue määratluse järgi ning sellega peaks kaasnema mõjuhinnang, et tagada õiguskindlus; märgib, et nõukogul peaks olema võimalik otsustada välissekkumistega seotud sanktsioonide üle häälteenamusega, mitte ühehäälselt; on seisukohal, et riigid, kes tegelevad välissekkumise ja teabega manipuleerimisega, mille eesmärk on destabiliseerida olukorda ELis, peaksid oma otsuste eest maksma ning seisma silmitsi majanduslike ja/või mainet kahjustavate ja/või diplomaatiliste tagajärgedega; kutsub komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ja komisjoni asepresidenti üles esitama sellega seoses konkreetseid ettepanekuid;

138. rõhutab, et iga sanktsioonirežiim peab erilist tähelepanu pöörama kehtestatud sanktsioonide mõjule põhiõigustele ja -vabadustele, et tagada harta järgimine, püüdes samal ajal säilitada demokraatlikke protsesse, inimõigusi ja -vabadusi, nagu need on määratletud aluslepingutes, ning olla täiesti läbipaistev seoses põhjendustega, mille alusel sanktsiooni rakendamise otsus on tehtud; rõhutab, et ELi tasandil on vaja suuremat selgust kohaldatavate sanktsioonide ulatuse ja mõju kohta seotud isikutele, nagu ELi kodanikud ja ettevõtted;

139. on seisukohal, et kuigi nende hübriidrünnakute iseloom on erinev, võib nende oht Euroopa Liidu ja liikmesriikide väärtustele, põhihuvidele, julgeolekule, sõltumatusele ja terviklikkusele ning demokraatia, õigusriigi, inimõiguste ja rahvusvahelise õiguse ja põhiõiguste põhimõtete tugevdamisele ja toetamisele olla märkimisväärne nii rünnakute ulatuse,

⁽²⁶⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2019%3A129I%3ATOC>

⁽²⁷⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?uri=OJ:L:2020:410I:TOC>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

laadi või kumulatiivse mõju poolest; väljendab heameelt asjaolu üle, et Euroopa demokraatia tegevuskavas nähakse ette, et komisjon ja Euroopa välisteenistus töötavad koos välja vahendid välissekkumise ja mõjutamise operatsioonideks, sealhulgas hübriidoperatsioonideks ning kolmandate osapoolte ja riikide poolt ELi vastu suunatud pahatahtlike rünnakute selgeks omistamiseks;

140. juhib tähelepanu sellele, et rahvusvahelisel tasandil teadvustatakse üha enam, et teatud välissekkumise meetmed mõjutavad tõsiselt demokraatlikke protsesse ja mõjutavad õiguste või kohustuste teostamist; juhib sellega seoses tähelepanu 2018. aastal vastu võetud muudatustele Austraalia riikliku julgeoleku seaduse (spionaaž ja välissekkumine) muutmiskomisjoni, mille eesmärk on kriminaliseerida välisosalejate varjatud ja petlik tegevus, nagu püüde sekkuda poliitilistesse või valitsuse protsessidesse, mõjutada õigusi või kohustusi või toetada välisriigi valitsuse luuretegevust, luues selleks uusi süütegusid, nagu näiteks nn tahtlik välissekkumine;

141. on teadlik, et vastavalt ELi lepingu artikli 21 lõikele 3 peab liit tagama oma välistegevuse eri valdkondade ning nende ja muude poliitikaalvdkondade vahelise järjepidevuse, nagu on määratletud aluslepingutes; juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et välissekkumise, näiteks välismaiste terroristide ja ELis viibivaid isikuid mõjutavate rühmituste põhjustatud ohuga tegeleti ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta direktiiviga (EL) 2017/541 terrorismivastase võitluse kohta ⁽²⁸⁾;

142. rõhutab, et sanktsioonide mõju tugevdamiseks tuleks need kehtestada kollektiivselt, tuginedes võimalusel koordineerimisele sarnaselt mõtlevate partneritega, kaasates rahvusvahelisi organisatsioone ja sõlmides rahvusvahelisi kokkuleppeid, kaaludes ka teistsugust reageerimist rünnetele; märgib, et kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid peaksid samuti kehtestama need sanktsioonid, et olla vastavuses ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitikaga; märgib, et NATO on teinud hübriidohtude valdkonnas olulist tööd ja tuletab sellega seoses meelde NATO 14. juuni 2021. aasta kohtumise kommunikatsioonid, milles kinnitati veel kord, et otsuse selle kohta, millal küberrünne toob kaasa NATO lepingu artikli 5 kohaldamise, teeb Põhja-Atlandi Nõukogu iga juhtumi puhul eraldi ning et märkimisväärse pahatahtliku kumulatiivse kübertegevuse mõju võib teatud tingimustel pidada relvastatud rünnakuks ⁽²⁹⁾; rõhutab, et EL ja NATO peaksid hübriidohtude suhtes võtma vastu tulevikku suunatud ja strateegilisema lähenemisviisi, keskendudes vaenlaste motiividele ja eesmärkidele, ning peaksid selgitama, millistel juhtudel on ELil paremad vahendid ohuga toimetulemiseks ja millised on nende võimete suhtelised eelised; tuletab meelde, et mitu ELi liikmesriiki ei ole NATO liikmed, kuid teevad sellest hoolimata koostööd NATOga, näiteks oma rahupartnerlusprogrammi ja partnerluse koostalitlusvõime algatuse kaudu, ning rõhutab seetõttu, et ELi ja NATO koostöö ei tohi piirata NATOsse mittekuuluvate ELi liikmesriikide, sealhulgas neutraalse poliitikaga liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitikat; rõhutab vastastikuse abi ja solidaarsuse tähtsust kooskõlas ELi lepingu artikli 42 lõikega 7 ja ELi toimimise lepingu artikliga 222 ning nõuab, et EL koostaks konkreetseid stsenaariumid nende artiklite aktiveerimiseks hüpeteetilise küberrünne korral; kutsub ELi ja kõiki liikmesriike üles siduma seda küsimust oma suhete muude aspektidega sekkumise ja desinformatsioonikampaaniate taga olevate riikide, eelkõige Venemaa ja Hiina suhtes;

Ülemaailmne koostöö ja mitmepoolsus

143. tunnustab, et paljud demokraatlikud riigid kogu maailmas seisavad silmitsi sarnase destabiliseeriva tegevusega, mida viivad läbi välisriikide riiklikud ja valitsusvälised osalejad;

144. rõhutab, et sarnaselt mõtlevate riikide vahel on nendes üliolulistest küsimustes vaja partnerluse vormis ülemaailmset mitmepoolset koostööd asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel, mis põhineks ühisel arusaamisel ja ühistel määratlustel, et kehtestada rahvusvahelised normid ja põhimõtted; rõhutab, kui oluline on mitmepoolsete organisatsioonide ajakohastamiseks tihe koostöö USA ja teiste sarnaselt meelestatud riikidega; väljendab sellega seoses heameelt demokraatia tippkohtumise üle ja loodab, et selle tulemuseks on konkreetseid ettepanekud ja meetmed, et võidelda kollektiivselt suurimate ohtudega, millega demokraatia tänapäeval silmitsi seisab;

145. on seisukohal, et ühise olukorrateadlikkuse alusel peaksid sarnaselt mõtlevad partnerid vahetama parimaid tavasid ja määrama kindlaks ühised vastumeetmed nii ülemaailmsetele kui ka ühistele kohalikele ohtudele, sealhulgas kollektiivsed sanktsioonid, inimõiguste kaitse ja demokraatlikud standardid; nõuab, et EL juhiks arutelu välissekkumise õiguslike tagajärgede üle, edendaks ühiseid rahvusvahelisi määratlusi ja seostamismõtteid ning töötaks välja valimistesse sekkumisele reageerimise rahvusvahelise raamistiku, et kehtestada vabade ja vastupanuvõimeliste demokraatlike protsesside ülemaailmne tegevusjuhend;

⁽²⁸⁾ ELT L 88, 31.3.2017, lk 6.

⁽²⁹⁾ https://www.nato.int/cps/en/natohq/news_185000.htm

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

146. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles kaaluma sobivaid rahvusvahelisi formaate, mis võimaldaks sellist partnerlust ja koostööd sarnaselt mõtlevate partnerite vahel; nõuab, et EL ja liikmesriigid algataksid ÜRO tasandil protsessi, et võtta vastu demokraatia edendamise ja kaitsmise ülemaailmne konventsioon, millega kehtestatakse välissekkumise ühine määratlus; nõuab, et EL teeks ettepaneku lisada konventsioonile ülemaailmne demokraatia kaitsevahendite kogum, mis sisaldaks ühismeetmeid ja sanktsioone välissekkumise vastu võitlemiseks;

147. väljendab heameelt NATO 14. juuni 2021. aasta avalduse üle, milles tunnistatakse, et küber-, hübriid- ja muud asümmeetrilised ohud, sealhulgas desinformatsioonikampaaniad, ning üha keerukamate uute ja murranguliste tehnoloogiate pahatahtlik kasutamine kujutavad endast üha suuremat probleemi; väljendab heameelt edusammude üle ELi ja NATO küberkaitsealases koostöös; väljendab heameelt selle üle, et Leedu on loonud piirkondliku küberkaitsekeskuse, mis hõlmab USA-d ja idapartnerluse riike; toetab tihedamat koostööd partnerriikidega küberkaitse valdkonnas, mis puudutab teabe jagamist ja operatiivtööd; väljendab heameelt USA ja ELi vaheliste arutelude üle küberseirekaupade mitmepoolse ekspordikontrolli üle kaubandus- ja tehnoloogianõukogu raames;

148. väljendab heameelt juba loodud algatuste üle, eelkõige haldustasandil, et jagada reaajas teadmisi hübriidrünnakute, sealhulgas desinformatsiooniga seotud tegevuse seisu kohta, näiteks Euroopa välisteenistuse loodud kiirhoiatussüsteem, mis on osaliselt avatud sarnaselt mõtlevatele kolmandatele riikidele, G7 loodud kiirreageerimismehhanism ja NATO luure- ja julgeoleku alane ühisosakond (NATO Joint Intelligence and Security Division);

149. rõhutab, et ülemaailmne koostöö peaks põhinema ühistel väärtustel, mis kajastuvad ühistes projektides, kaasates rahvusvahelisi organisatsioone, nagu OSCE ja UNESCO, ja demokraatliku suutlikkuse suurendamisel ning püsiva rahu ja julgeoleku loomisel riikides, mis seisavad silmitsi sarnaste välissekkumise ohtudega; kutsub ELi üles looma Euroopa demokraatlik meediafond, et toetada sõltumatut ajakirjandust ELi (võimaliku) laienemise riikides ja naaberriikides ning kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides; juhib tähelepanu praktilistele vajadustele, mida naaberriikide sõltumatud ajakirjanikud regulaarselt mainivad, näiteks vajadus tehniliste töövahendite järele;

150. rõhutab tungivat vajadust tegeleda kliimaga seotud väärinfo ja desinformatsiooniga; tervitab COP26 jõupingutusi võtta vastu kliimaga seotud väärinfo ja desinformatsiooni üldine määratlus ning visandada selle lahendamiseks meetmed; nõuab, et tuginetaks sellistele mudelitele nagu valitsustevaheline kliimamuutuste rühm, et luua desinformatsiooni käsitlev ülemaailmne käitumisjuhend, mis oleks aluseks desinformatsiooni käsitlevale Pariisi kokkuleppele;

151. rõhutab, kui tähtis on anda kandidaatriikidele ja võimalikele kandidaatriikidele selge perspektiiv ning toetada partnerriike ja naaberriike, näiteks Lääne-Balkanil ning ELi ida- ja lõunanaabruses, kuna sellised riigid nagu Venemaa, Türgi ja Hiina püüavad kasutada neid riike infoga manipuleerimise ja hübriidõja laboratooriumitena, et õnestada ELi; on veendunud, et USA on oluline partner välissekkumise, väärinfo levitamise kampaaniate ja hübriidohtude vastu võitlemisel nendes piirkondades; on eriti mures Serbia ja Ungari rolli pärast desinformatsiooni laialdasel levitamisel ümbritsevates riikides; rõhutab, et EL peaks neid riike toetama ja nendega koostööd tegema, nagu on sätestatud naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö rahastamisvahendi määruses⁽³⁰⁾; on seisukohal, et selle meetmed võivad seisneda ELi lisaväärtuse ja positiivse mõju edendamises piirkonnas, projektide rahastamises, mille eesmärk on tagada meediavabadus, tugevdada kodanikuühiskonda ja õigusriiki ning tõhustada koostööd meedia-, digitaal- ja infopädevuse valdkonnas, austades samal ajal nende riikide suveräänsust; nõuab sellega seoses Euroopa välisteenistuse suutlikkuse suurendamist;

152. kutsub ELi ja selle liikmesriike üles süvendama koostööd Taiwaniga, et seista vastu pahatahtlike kolmandate riikide sekkumisele ja desinformatsioonikampaaniatele, sealhulgas jagama parimaid tavasid ja ühiseid lähenemisviise meediavabaduse ja ajakirjanduse edendamiseks, süvendama koostööd küberturvalisuse vallas ja võitluses küberohtude vastu, suurendama inimeste teadlikkust ja parandama üldist digikirjaoskust, et tugevdada meie demokraatlike süsteemide vastupanuvõimet; toetab suuremat koostööd Euroopa ja Taiwani asjaomaste valitsusasutuste, valitsusväliste organisatsioonide ja mõttekodade vahel selles valdkonnas;

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“, muudetakse otsust nr 466/2014/EL ja tunnustatakse see kehtetuks ning tunnustatakse kehtetuks määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

153. kutsub Euroopa Parlamenti üles aktiivselt edendama ELi narratiivi ning etendama juhtivat rolli teabevahetuse edendamisel ja arutama parimaid tavasid partnerparlamentidega kogu maailmas, kasutades selleks oma parlamentidevaheliste delegatsioonide ulatuslikku võrgustikku ning demokraatia algatusi ja toetustegevusi, mida koordineerib Euroopa Parlamendi demokraatia toetamise ja valimiste koordineerimise rühm; rõhutab, kui oluline on teha tihedat koostööd kolmandate riikide parlamendiliikmetega, kasutades selleks kohandatud projekte, mis toetavad kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide Euroopa väljavaadet;

154. kutsub Euroopa välisteenistust üles tugevdama ELi delegatsioonide ja ELi ÜJKP missioonide rolli kolmandates riikides, et tugevdada nende võimet avastada ja lükata ümber desinformatsioonikampaaniaid, mida korraldavad välisriikide osalejad, ning rahastada haridusprojekte, mis tugevdavad demokraatlikke väärtusi ja põhiõigusi; soovib tungivalt luua Euroopa välisteenistuse algatatud strateegilise kommunikatsiooni keskus, et luua struktuurne koostöö desinformatsiooni ja välissekkumise vastu võitlemisel, mis peaks paiknema Taipeis; kutsub lisaks ELi delegatsioone üles aitama kaasa ELi võitlusele väärinfo vastu, tõlkides asjakohased ELi otsused, näiteks Euroopa Parlamendi kiireloomulised resolutsioonid, vastava riigi keelde;

155. nõuab, et ELi tulevases uues strateegilises kompassis käsitletakс välisriikide pahatahtliku sekkumise küsimust;

156. nõuab, et Euroopa Parlamendis loodaks alaline institutsiooniline kord nende soovitude järelmeetmete jaoks, et käsitleda välissekkumist ja desinformatsiooni ELis süstemaatiliselt ka pärast INGE erikomisjoni praeguseid volitusi; nõuab paremat institutsionaliseeritud teabevahetust komisjoni, Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Parlamendi vahel selle organi kaudu;

o

o o

157. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

P9_TA(2022)0065

Kodakondsus ja residentsus investeerimiskavade alusel**Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon ettepanekutega komisjonile investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kohta (2021/2026(INL))**

(2022/C 347/08)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 225,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikli 4 lõiget 3 ja artiklit 49,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikli 21 lõikeid 1 ja 2, artikli 77 lõike 2 punkti a, artikli 79 lõiget 2 ning artikleid 80, 82, 87, 114, 311, 337 ja 352,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat, eriti selle artikleid 7, 8 ja 20,
- võttes arvesse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, eriti selle artiklit 8,
- võttes arvesse nõukogu 22. septembri 2003. aasta direktiivi 2003/86/EÜ perekonna taasühinemise õiguse kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „perekonna taasühinemise direktiiv“),
- võttes arvesse nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta ⁽²⁾ (edaspidi „pikaajaliste elanike direktiiv“),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrust (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2015. aasta direktiivi (EL) 2015/849, mis käsitleb finantssüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 648/2012 ja tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2005/60/EÜ ja komisjoni direktiiv 2006/70/EÜ ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Kopenhaageni kriteeriume ja liidu normide kogumit (*acquis*), mille kandidaatriik peab liiduga ühinemiseks vastu võtma, rakendama ja jõustama, eriti selle peatükke 23 ja 24,
- võttes arvesse komisjoni 20. oktoobri 2020. aasta ametlikke kirju Küprosele ja Maltale, millega alustati rikkumismenetlust seoses nende investoritele kodakondsuse andmise kavadega,
- võttes arvesse komisjoni 20. oktoobri 2020. aasta kirja Bulgaariale, milles rõhutatakse muret seoses investeringute eest kodakondsuse andmise kavaga ja nõutakse lisateavet,
- võttes arvesse komisjoni 23. jaanuari 2019. aasta aruannet investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavade kohta Euroopa Liidus,

⁽¹⁾ ELT L 251, 3.10.2003, lk 12.⁽²⁾ ELT L 16, 23.1.2004, lk 44.⁽³⁾ ELT L 303, 28.11.2018, lk 39.⁽⁴⁾ ELT L 141, 5.6.2015, lk 73.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- võttes arvesse, et komisjon esitles 20. juulil 2021 nelja seadusandliku ettepaneku paketti, mille eesmärk on tugevdada ELi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise norme,
 - võttes arvesse oma 16. jaanuari 2014. aasta resolutsiooni ELi kodakondsuse müügi kohta ⁽⁵⁾, 26. märtsi 2019. aasta resolutsiooni finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise kohta ⁽⁶⁾, 18. detsembri 2019. aasta resolutsiooni õigusriigi kohta Maltal pärast Daphne Caruana Galizia mõrvaga seoses tehtud hiljutisi paljastusi ⁽⁷⁾, 10. juuli 2020. aasta resolutsiooni liidu tervikliku poliitika kohta rahapesu ja terrorismi rahastamise ärahoidmiseks – komisjoni tegevuskava ja muud viimase aja arengud ⁽⁸⁾, 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni ELi julgeolekuliidu strateegia kohta ⁽⁹⁾ ja 29. aprilli 2021. aasta resolutsiooni Daphne Caruana Galizia mõrvamise ja õigusriigi kohta Maltal ⁽¹⁰⁾;
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 17. oktoobri 2018. aasta uuringut „Citizenship by investment (CBI) and residency by investment (RBI) schemes in the EU“ (Investeeringute eest kodakondsuse ja elamisloa andmise kavad ELis),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse 22. oktoobri 2021. aasta uuringut „Avenues for EU action in citizenship and residence by investment schemes – European added value assessment“ (Valikud ELi meetmete võtmiseks seoses investeeringute eest kodakondsuse ja elamisloa andmise kavadega – Euroopa lisaväärtuse hinnang) (edaspidi „EPRSi Euroopa lisaväärtuse uuring“),
 - võttes arvesse Milieu Ltd 2018. aasta juulis komisjoni jaoks tehtud uuringut „Factual analysis of Member States Investors’ Schemes granting citizenship or residence to third-country nationals investing in the said Member State – Study Overview“ (Faktiline analüüs liikmesriikide kavade kohta, millega antakse kolmandate riikide kodanikele kodakondsus või elamisloa, kui nad investeerivad nimetatud liikmesriiki – uuringu ülevaade),
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni juurde moodustatud demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste järelevalverühma tegevust selles küsimuses, eriti tema arvamuste vahetust muu hulgas komisjoni, akadeemiliste ringkondade, kodanikuühiskonna ja ajakirjanikega 19. detsembril 2019, 11. septembril 2020 ja 4. detsembril 2020 ning visiiti Maltale 19. septembril 2018,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 47 ja 54,
 - võttes arvesse kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni raportit (A9–0028/2022),
- A. arvestades, et komisjoni president Ursula von der Leyen lubas enne Euroopa Parlamendis ametisse kinnitamist poliitilistes suunistes järgmisele Euroopa Komisjonile (2019–2024) ⁽¹¹⁾ toetada parlamendi algatusõigust ja võttis kohustuse vastata seadusandliku aktiga, kui parlament võtab vastu resolutsioone, milles palutakse komisjonil esitada seadusandlikke ettepanekuid;
- B. arvestades, et komisjoni president Ursula von der Leyen märkis oma 16. septembri 2020. aasta kõnes olukorrast Euroopa Liidus, et olgu tegemist Euroopa Liidu õiguse ülimuslikkuse, ajakirjandusvabaduse, kohtusüsteemi sõltumatuse või nn kuldsete passide müügiga, Euroopa väärtused ei ole müügiks;
- C. arvestades, et mitmes liikmesriigis kasutatakse investeeringute eest kodakondsuse või residentsuse andmise kavasid, mis annavad kolmandate riikide kodanikele kodakondsuse või elaniku staatuse vastutasuks peamiselt passiivse kapitaliinvesteeringu vormis finantstegevuse eest; arvestades, et neid investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavasid iseloomustab see, et nõutakse riigis minimaalset füüsilist viibimist või ei nõuta seda üldse ning pakutakse võimalust saada liikmesriigi kodakondsus või elaniku staatus tavapäraste kanalitega võrreldes kiirkorras;

⁽⁵⁾ ELT C 482, 23.12.2016, lk 117.

⁽⁶⁾ ELT C 108, 26.3.2021, lk 8.

⁽⁷⁾ ELT C 255, 29.6.2021, lk 22.

⁽⁸⁾ ELT C 371, 15.9.2021, lk 92.

⁽⁹⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 140.

⁽¹⁰⁾ ELT C 506, 15.12.2021, lk 64

⁽¹¹⁾ „Liit, mis seab kõrgemad sihid. Minu tegevuskava Euroopa jaoks. Poliitilised suunistes järgmisele Euroopa Komisjonile (2019–2024)“, Ursula von der Leyen, Euroopa Komisjoni presidendi kandidaat, https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/political-guidelines-next-commission_en_0.pdf.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

arvestades, et taotluste menetlemise aeg on liikmesriigiti väga erinev⁽¹²⁾; arvestades, et selliste kavade abil kodakondsuse või residentsuse saamise lihtsus on tugevas vastuolus takistustega rahvusvahelise kaitse taotlemisel, seaduslikul rändamisel või naturalisatsiooni taotlemisel tavapäraste kanalite kaudu;

- D. arvestades, et investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade olemasolu mõjutab kõiki liikmesriike, sest ühe liikmesriigi otsus anda investeeringute eest kodakondsus annab automaatselt õigused teiste liikmesriikide suhtes, eriti liikumisvabaduse, õiguse hääletada ja kandideerida kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel, õiguse konsulaarkaitsele, kui ta ei ole väljaspool liitu esindatud, ning õiguse pääseda majandustegevuseks siseturule; arvestades, et üksikute liikmesriikide investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavadel on ka oluline välismõju teistele liikmesriikidele, näiteks korruptsiooni- ja rahapesuohu; arvestades, et see välismõju nõuab liidupoolset reguleerimist;
- E. arvestades, et liidu kodakondsus on unikaalne põhistaatus, mis antakse liidu kodanikele lisaks liikmesriigi kodakondsusele; see on liidu integratsiooni üks olulisemaid saavutusi ja annab kodanikele kogu liidus võrdsed õigused;
- F. arvestades, et liikmesriigi kodakondsuse andmine on liikmesriikide eesõigus, seda eesõigust tuleb kasutada heas usus, vastastikuse austuse vaimus, läbipaistvalt, kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega ja järgides täielikult liidu õigust; arvestades, et liit on kehtestanud meetmed, et ühtlustada liidus seadusliku rände võimalused ja residentsusega seotud õigused, mille näiteks on pikaajaliste elanike direktiiv;
- G. arvestades, et investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade kasutamine muudab liidu kodakondsuse kaubaks; arvestades, et õiguste kaubaks muutmine rikub liidu väärtusi, eriti võrdsust; arvestades, et liitu seaduslikult rändamise võimalused ja residentsusega seotud õigused on juba hõlmatud liidu õigusega, näiteks pikaajaliste elanike direktiiviga;
- H. arvestades, et Bulgaarial, Küprosel ja Maltal on praegu kehtivad õigusaktid, mis võimaldavad investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade kasutamist; arvestades, et Bulgaaria valitsus on esitanud õigusakti investeeringute eest kodakondsuse andmise kava lõpetamiseks; arvestades, et Küprose valitsus teatas 13. oktoobril 2020. aastal, et ta peatab investeeringute eest kodakondsuse andmise kava arvestades, et Küprose valitsus on teatanud kõigi enne 2020. aasta novembrit saadud menetluses olevate Küprose kodakondsuse taotluste läbivaatamise lõpuleviimisest; arvestades, et ka mõned teised liikmesriigid premeerivad suurinvestoreid kodakondsusega, kasutades selleks erakorralisi menetlusi;
- I. arvestades, et Bulgaaria, Küpros, Eesti, Kreeka, Iirimaa, Itaalia, Läti, Luksemburg, Malta, Madalmaad, Portugal ja Hispaania kasutavad praegu investeeringute eest residentsuse andmise kavasisid, kusjuures minimaalne investeerimissumma ulatub 60 000 eurost (Läti) 1 250 000 euroni (Madalmaad); arvestades, et investeeringute ligimeelitamine on tavaline meetod liikmesriikide hästtoimiva majanduse säilitamiseks, kuid ei tohiks kujutada endast õiguslikku ega julgeolekuohtu liidu kodanikele;
- J. arvestades, et EPRSi Euroopa lisaväärtuse uuringu hinnangul kiideti 2011.–2019. aastal investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade raames heaks 42 180 taotlust ning enam kui 132 000 isikut, sealhulgas kolmandatest riikidest pärit taotlejate pereliikmed, said liikmesriikides residentsuse või kodakondsuse investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kaudu ning investeeringute maht oli kokku hinnanguliselt 21,4 miljardit eurot⁽¹³⁾;
- K. arvestades, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade alusel esitatud taotlusi menetletakse sageli kaubanduslike vahendajate abil, kes võivad saada teatava protsendi taotluse eest makstud tasust; arvestades, et mõnes liikmesriigis on kaubanduslikud vahendajad osalenud selliste kavade väljatöötamisel ja edendamisel;

⁽¹²⁾ EPRSi Euroopa lisaväärtuse uuring, tabel 9, lk 28–29.

⁽¹³⁾ EPRSi Euroopa lisaväärtuse uuring.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- L. arvestades, et komisjon on algatanud Küprose ja Malta vastu rikkumismenetluse, sest liidu kodakondsuse andmine eelnevalt kindlaksmääratud maksete või investeeringute eest ilma mingi seoseta asjaomaste liikmesriikidega kahjustab liidu kodakondsuse põhimõtet;
- M. arvestades, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavad kujutavad endast erineval määral ohtu, sealhulgas korruptsiooni-, rahapesu-, julgeolekuoht, maksustamise vältimine, makromajanduslik tasakaalustamatus, kinnisvarasektorile avalduv surve, mis vähendab juurdepääsu eluasemele, ja siseturu terviklikkuse õõnestamine; arvestades, et nende ohtude ulatust on piiratud teabe ja läbipaistvuse tõttu raske tõendada ning neid ohte ei juhitata praegu piisavalt, mis toob kaasa nõrga kontrolli ja puuduliku hoolsuse liikmesriikides investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade raames taotluse esitajate suhtes; arvestades, et kõiki neid ohte tuleks nõuetekohaselt hinnata ning suurendada läbipaistvust seoses kavade rakendamise ja tagajärgedega;
- N. arvestades, et uuringud näitavad, et liikmesriigid, kellel on investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavad, on finantssaladuse ja korruptsiooniga seotud ohtudele vastuvõtlikumad kui teised liikmesriigid;
- O. arvestades, et kehtivas liidu õiguses ei ole ette nähtud investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade raames taotluse esitajate taustakontrolliks liidu suuremahuliste IT-süsteemide süstemaatilist kasutamist; arvestades, et kehtivate liidu ja riigisiseste normidega ei nõuta, et enne investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade alusel kodakondsuse või residentsuse andmist tuleb viia läbi kontrollimenetlused; arvestades, et liikmesriigid ei kasuta alati andmebaase, kohaldata põhjalikke menetlusi ega jaga kontrollide ja menetluste tulemusi;
- P. arvestades, et Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioon (OECD) on välja andnud suunised, mille eesmärk on piirata ühisest aruandlusstandardist kõrvale hoidmist investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kuritarvitamise abil ⁽¹⁴⁾;
- Q. arvestades, et komisjoni algatus luua investoritele kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade eksperdirühm oli suunatud liikmesriikide esindajatele, kes lepiksid kokku ühisest turvakontrollis, kuid rühm ei tehtud ettepanekut sellise ühise turvakontrolli kasutuselevõtmiseks; arvestades, et see rühm ei ole alates 2019. aastast enam kohtunud;
- R. arvestades, et mõned määruse (EL) 2018/1806 II lisas loetletud kolmandad riigid, kelle kodanikel on viisavaba sissepääs Euroopa Liitu, kasutavad investeeringute eest kodakondsuse andmise kavasid, milles nõuavad minimaalset riigis viibimist või ei nõua seda üldse, ning neil on nõrk turvakontroll, eriti seoses rahapesuvastaste õigusaktidega; arvestades, et selliseid investeeringute eest kodakondsuse andmise kavasid reklaamitakse kui nn kuldset passi, mille selge eesmärk on hõlbustada viisavaba reismist liitu; arvestades, et mõned kandidaatriigid kasutavad sarnaseid kavasid, mille eeldatav lisakas on tulevane liidu liikmesus;
- S. arvestades, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kasusaajad saavad pärast uue elaniku staatuse või kodakondsuse saamist kohe kasutada liikumisvabadust ⁽¹⁵⁾ Schengeni alal;
- T. arvestades, et kolmandate riikide õigus lubada oma kodanikel nime muuta kujutab endast ohtu, sest kolmandate riikide kodanikud võivad saada kolmanda riigi kodakondsuse investeeringute eest kodakondsuse andmise kava alusel ning seejärel muuta oma nime ja siseneda liitu selle uue nime all;

⁽¹⁴⁾ „Preventing abuse of residence by investment schemes to circumvent the CRS“ (Kuidas vältida investeeringute eest elamisloa andmise kavade kuritarvitamist selleks, et hoida kõrvale ühisest aruandlusstandardist), OECD, 19. veebruar 2018, ja „Corruption Risks Associated with Citizen- and Resident-by-Investment Schemes“ (Korruptsiooniohud, mis kaasnevad investeeringute eest kodakondsuse ja elamisloa andmisega kavadega), OECD, 2019.

⁽¹⁵⁾ Kuna Bulgaaria, Horvaatia, Küpros, Iirimaa ja Rumeenia ei ole Schengeni riigid, ei ole kolmanda riigi kodanikul, kellel on ühe nimetatud liikmesriigi väljastatud elamisloa, automaatselt liikumisvabadust Schengeni alal.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- U. arvestades, et Küprose ametiasutused teatasid 15. oktoobril 2021, et nad võtavad ära kodakondsuse 39 välisinvestorilt ja kuuelt nende pereliikmelt, kes said Küprose kodanikeks investeringute eest kodakondsuse andmise kava alusel; arvestades, et veidi üle poole Küprose poolt selle kava alusel aastatel 2007–2020 välja antud 6779 passist anti välja taotlejate tausta piisavalt kontrollimata ⁽¹⁶⁾;
- V. arvestades, et 2019. aastal jõudis komisjon järeldusele, et selge statistika investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade alusel saadud, heaks kiidetud ja tagasi lükatud taotluste kohta puudub või on ebapiisav;
- W. arvestades, et investeringute eest residentsuse andmise kavade on oma olemuselt väga spetsiifilised; arvestades, et kõik muudatused liidu õiguses, mis tehakse investeringute eest residentsuse andmise kava alusel residentsuse taotlejate kohta, peaksid olema suunatud sellele konkreetsele elaniku staatuse liigile ega tohiks mõjutada negatiivselt muud liiki elaniku staatuse taotlejate, näiteks üliõpilaste, töötajate ja pereliikmete õigusi; märgib, et investeringute eest elamisloa andmise kavade alusel residentsuse taotlejate rangem turvakontroll ei tohiks olla kohaldatav nende suhtes, kes taotlevad residentsust liidus residentsuse kavade alusel, mis on liidu õigusega juba hõlmatud;
- X. arvestades, et Montenegro valitsus ei ole otsustanud peatada oma investeringute eest kodakondsuse andmise kava, kuigi ta oli teatanud, kui oluline on see kava võimalikult kiiresti järk-järgult täielikult ja tõhusalt kaotada; kutsub Montenegro valitsust üles seda viivitamata tegema;
1. on seisukohal, et kavade, millega antakse kodakondsus finantsinvesteeringu alusel (investeringute eest kodakondsuse andmise kavade) ja mida tuntakse ka kuldsete passide nime all, tekitavad vastuseisu eetilise, õigusliku ja majandusliku seisukohast ning põhjustavad liidu kodanikele mitmeid suuri julgeolekuohte, näiteks rahapesust ja korruptsioonist tulenevad ohud; on seisukohal, et asjaolu, et puuduvad ühised standardid ja ühtlustatud normid, mis reguleeriksid kavasid, millega antakse residentsus finantsinvesteeringute alusel (investeringute eest elamisloa andmise kavade), võib samuti põhjustada selliseid julgeolekuohte, mõjutada isikute vaba liikumist Schengeni alal ja kahjustada liidu tervikkust;
 2. tuleb meelde oma seisukohta, et investeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kätkevad mitmeid suuri ohte ning kõik liikmesriigid peaksid need kavade järk-järgult kaotama ⁽¹⁷⁾; kordab, et alates 16. jaanuari 2014. aasta resolutsioonist ELI kodakondsuse müügi kohta ei ole komisjon ega liikmesriigid võtnud piisavalt meetmeid nende kavade vastu võitlemiseks;
 3. on seisukohal, et investeringute eest kodakondsuse andmise kavade kahjustavad liidu kodakondsuse olemust, mis on liidu integratsiooni üks tähtsamaid saavutusi ning annab liidu kodanikele ainulaadse põhistaatuse ja õiguse hääletada Euroopa Parlamendi ja kohalikel valimistel;
 4. on seisukohal, et liidu kodakondsus ei ole kaup, mida saab turustada või müüa, ja seda ei ole aluslepingutes kunagi sellisena ette nähtud;
 5. tunnistab, et kodakondsuse saamise reguleerimine kuulub peamiselt liikmesriikide pädevusse, kuid rõhutab, et seda pädevust tuleb kasutada heas usus, vastastikkuse austuse vaimus, läbipaistvalt, nõuetekohase hoolsuse ja kontrolliga, kooskõlas lojaalse koostöö põhimõttega ja järgides täielikult liidu õigust ⁽¹⁸⁾; on seisukohal, et kui liikmesriigid ei tegutses

⁽¹⁶⁾ <https://agenceurope.eu/en/bulletin/article/12814/25>.

⁽¹⁷⁾ Euroopa Parlamendi 18. detsembri 2019. aasta resolutsioon õigusriigi olukorra kohta Maltal pärast Daphne Caruana Galizia mõrvaga seoses tehtud hiljutisi paljastusi, 10. juuli 2020. aasta resolutsioon liidu tervikliku poliitika kohta rahapesu ja terrorismi rahastamise ärahoidmiseks – komisjoni tegevuskava ja muud viimase aja arengud, 17. detsembri 2020. aasta resolutsioon ELI julgeolekuliidu strateegia kohta ja 29. aprilli 2021. aasta resolutsioon Daphne Caruana Galizia mõrvamise ja õigusriigi kohta Maltal.

⁽¹⁸⁾ Vt põhjendusi, mida komisjon kasutas Malta ja Küprose vastu algatatud rikkumismenetlustes seoses nende investorite kodakondsuse andmise kavadega (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/et/ip_20_1925) ning Euroopa Liidu Kohtu praktikad: kohtuotsus, Euroopa Kohus, 7. juuli 1992, Mario Vicente Micheletti ja teised vs. Delegación del Gobierno en Cantabria, C-369/90, ECLI:EU:C:1992:295; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 11. november 1999, Belgia riik vs. Fatna Mesbah, C-179/98, ECLI:EU:C:1999:549; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 20. veebruar 2001, The Queen vs. Secretary of State for the Home Department, *ex parte*: Manjit Kaur, C-192/99, ECLI:EU:C:2001:106; kohtuotsus, Euroopa Kohus, 2. märts 2010, Janko Rottman vs. Freistaat Bayern, C-135/08, ECLI:EU:C:2010:104; ja kohtuotsus, Euroopa Kohus, 12. märts 2019, M.G. Tjebbes jt vs. Minister van Buitenlandse Zaken, C-221/17, ECLI:EU:C:2019:189.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

täielikult neid standardeid ja põhimõtteid järgides, tekib õiguslik alus liidu meetmete võtmiseks; on seisukohal, et liidu pädevus võib väidetavalt tekkida ka ELi toimimise lepingu artikli 21 lõike 1 alusel seoses liikmesriikide kodakondsusõiguse teatavate aspektidega ⁽¹⁹⁾;

6. on seisukohal, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavades investoritele ette nähtud soodsad tingimused ja kiirmenetlused on rahvusvahelist kaitset, residentsust või kodakondsust taotlevate teiste kolmandate riikide kodanike suhtes kohaldatavate tingimuste ja menetlustega võrreldes diskrimineerivad, ebaõiglased ning võivad kahjustada liidu varjupaiga- ja rändealase õigustiku järjekindlust;

7. on arvamusel, et investeeringute eest kodakondsuse andmise kavasad tuleb eristada investeeringute eest residentsuse andmise kavadest, kuna nendega kaasnevad erineva suurusega ohud ning seetõttu on vaja kohandatud liidu seadusandlikku ja poliitilist lähenemisviisi; tunnustab, et investeeringute eest residentsuse andmise kavade ja kodakondsuse vahel on seos, kuna residentsuse saamine võib lihtsustada kodakondsuse saamist;

8. märgib, et kolmes liikmesriigis kehtivad õigusaktid, mis võimaldavad kasutada investeeringute eest kodakondsuse andmise kavasad, ja need riigid on Bulgaaria (ehkki Bulgaaria valitsus on esitanud seadusandliku ettepaneku investeeringute eest kodakondsuse andmise kava lõpetamiseks), Küpros ja Malta, ning 12 liikmesriigil on investeeringute eest residentsuse andmise kavad, milles nähakse ette erinevad investeerimisummad ja -võimalused ning erinevad kontrolli- ja menetlusstandardid; peab kahetsusväärseks, et see erinevus võib tuua kaasa liikmesriikide vahelise konkurentsi taotlejate pärast ning põhjustada kontrollistandardite alandamise ja hoolsuse vähendamise võidujooksu, et suurendada kavade kasutamist ⁽²⁰⁾;

9. on seisukohal, et vahendajate roll investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade väljatöötamisel ja edendamisel, samuti üksikute taotluste koostamisel, sageli ilma läbipaistvuse ja aruandekohustusega, kujutab endast huvide konflikti, mis võib tuua kaasa kuritarvitamise, ning seetõttu on vajalik nende vahendajate range ja siduv reguleerimine, mis ei piirdu pelgalt iseregulatsiooniga ja käitumisjuhenditega; nõuab, et lõpetataks vahendajateenused investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade puhul;

10. taunib ulatusliku turvakontrolli, kontrollimenetluste ja hoolsuskohustuse puudumist liikmesriikides, kus kasutatakse investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavasad; märgib, et liikmesriigid ei kasuta alati olemasolevaid liidu andmebaase ega vaheta teavet selliste kontrollide ja menetluste tulemuste kohta, mistõttu on võimalik investeeringute eest kodakondsuse või residentsuse andmise kavade alusel esitada taotlusi järjestikku kogu liidus; kutsub liikmesriike üles andmebaase kasutama ja teavet vahetama; on seisukohal, et liikmesriikide ametiasutused peavad kehtestama piisavad menetlused, et kontrollida investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade alusel taotluse esitajaid, sest elamisloa ja kodakondsusega seotud õiguste andmine on riigi ülesanne ning liikmesriikide ametiasutused ei tohi tugineda vahendajate ja muude valitsusväliste osalejate läbi viidud taustakontrollidele ja hoolsusmeetmetele, kuigi liikmesriigid võivad kasutada sõltumatutelt valitsusvälistelt osalejatelt saadud asjakohast teavet; väljendab muret selle pärast, et teadete kohaselt kiidetakse mõnedes liikmesriikides kodakondsuse taotlusi heaks isegi siis, kui taotlejad ei vasta turvanõuetele;

11. peab kahetsusväärseks, et liikmesriikide esindajatest koosnev investoritele kodakondsuse ja elamisloa andmise kavade eksperdirühm ei ole jõudnud kokkuleppele ühises turvakontrollis, mida ta pidi tegema 2019. aasta lõpuks; leiab, et suutmatus leppida kokku ühises turvakontrollis näitab valitsustevahelise lähenemisviisi piire selles küsimuses ja rõhutab vajadust liidu meetmete järele;

⁽¹⁹⁾ EPRSi Euroopa lisaväärtuse uuring, lk 43–44.

⁽²⁰⁾ EPRSi Euroopa lisaväärtuse uuring, lk 57; „Preventing abuse of residence by investment schemes to circumvent the CRS“ (Kuidas vältida investeeringute eest elamisloa andmise kavade kuritarvitamist selleks, et hoida kõrvale ühisest aruandlusstandardist), OECD, 19. veebruar 2018.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

12. taunib asjaolu, et liikmesriikide investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavades ette nähtud elukohanõue ei eelda alati pidevat ja tegelikku füüsilist viibimist riigis ning seda on raske jälgida, mistõttu võib see meelitada ligi pahauskseid taotlejaid, kes ostavad kodakondsuse üksnes selleks, et saada juurdepääs liidu territooriumile ja siseturule, ilma et nad oleksid asjaomase liikmesriigiga mingil viisil seotud;

13. kutsub liikmesriike üles nõudma tulemuslikult vajalikku füüsilist kohalolekut kolmandate riikide kodanike puhul, kes soovivad saada pikaajalise elaniku staatust pikaajaliste elanike direktiivi alusel ilma viieaastase pideva ja seadusliku riigis elamiseta, mis on kõnealuse direktiivi kohane nõue;

14. väljendab heameelt komisjoni poolt Küprose ja Malta vastu 2020. aasta oktoobris algatud rikkumismenetluste üle seoses investeeringute eest kodakondsuse andmise kavadega; kutsub komisjoni üles neid menetlusi edasi arendama, kuna need võiksid täiendavalt selgitada, kuidas saab lisaks siin esitatud seadusandlikele meetmetele võidelda investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade vastu, ning algatama põhjendatud juhtudel liikmesriikide vastu veel rikkumismenetlusi seoses investeeringute eest residentsuse andmise kavadega; palub komisjonil hoolikalt jälgida kõiki investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavasad kogu liidus, anda nendest aru ja võtta nende suhtes meetmeid;

15. on seisukohal, et liidu rahapesuvastane õigus on otsustava tähtsusega võitluses ohtudega, mida põhjustavad investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade; väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjoni 20. juuli 2021. aasta seadusandlike ettepanekute pakettis rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise kohta käsitletakse investeeringute eest residentsuse andmise kavasad, eelkõige edendades vahendajate lisamist kohustatud isikute loetellu; on siiski seisukohal, et lüngad jäävad alles, näiteks asjaolu, et kohustatud isikute loetellu ei lisata avaliku sektori asutusi, kes menetlevad investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade alusel esitatud taotlusi;

16. märgib, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade alusel esitatud taotlusi on eriti raske jälgida ja hinnata, kui need on seotud ühistaotlustega, mis hõlmavad erinevaid pereliikmeid; märgib, et mõnede investeeringute eest residentsuse andmise riiklike kavade alusel võib residentsuse anda perekondlike, isiklike või muude sidemete alusel põhitaoletajatega; märgib, et perekonna taasühinemise direktiivist tulenevat perekonna taasühinemise õigust kohaldatakse pärast residentsuse saamist liikmesriigis, võimaldades seega pereliikmetel siseneda liitu ilma täiendava erikontrollita, mida tavaliselt nõutakse investeeringute eest residentsuse andmise kavades;

17. märgib, et oht tuleneb kolmandatest riikidest, kus kasutakse investeeringute eest kodakondsuse andmise kavasad ja mille kodanikud saavad reisida liitu viisavabalt⁽²¹⁾, sest kolmandate riikide kodanikud saavad osta kõnealuste kolmandate riikide kodakondsuse üksnes selleks, et pääseda liitu täiendava taustauuringuta; rõhutab, et ohud teravnevad liidu kandidaatriikide puhul, kes kasutavad investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavasad⁽²²⁾, sest rolli võib mängida tulevases liidu liikmesusest ja viisavabast reisimisest liidu piires tulenev kasu;

18. on seisukohal, et arvestades investeeringute eest kodakondsuse andmise kavadest tulenevaid konkreetseid ohte ja nende olemuslikku vastuolu lojaalse koostöö põhimõttega, mida kinnitavad komisjoni käimasolevad rikkumismenetlused kahe liikmesriigi vastu, tuleks investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade järkjärgult täielikult kaotada kõigis liikmesriikides, ning nõuab, et komisjon esitaks enne oma praeguse ametiaja lõppu sel eesmärgil õigusakti ettepaneku, mis võiks põhineda ELi toimimise lepingu artikli 21 lõikel 2, artikli 79 lõikel 2, artiklil 114 või artiklil 352;

19. on seisukohal, et investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade järkjärguliseks kaotamiseks on vaja üleminekuperioodi, ja on arvamisel, et kuna investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kujutavad endast olukorra ärakasutamist ning põhjustavad liidule ja liikmesriikidele raskeid tagajärgi, on nii investeeringute eest

⁽²¹⁾ Antigua ja Barbuda, Dominica, Grenada, Saint Kitts ja Nevis ning Saint Lucia.

⁽²²⁾ Serbia, Albaania, Türgi, Montenegro ja Põhja-Makedoonia.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

kodakondsuse andmise kavade kui ka investeeringute eest residentsuse andmise kavade puhul õigustatud rahaline toetus liidu eelarvesse (investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade puhul seni, kuni need on järk-järgult täielikult kaotatud) solidaarsuse konkreetse väljendusena, mis tuleneb muu hulgas ELi toimimise lepingu artiklist 80; nõuab seetõttu, et komisjon esitaks 2022. aastal ELi toimimise lepingu artikli 311 alusel ettepaneku luua liidu omavahendite uus kategooria, mis koosneks investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kohandusmehhanismist, millega kehtestatakse liikmesriikides nende kavade alusel tehtud investeeringutele mõtteka protsendimääraga maks, mida tuleks mõistlikult kalkuleerida, lähtudes kogu liidule kui tervikule avalduvast negatiivsest välismõjust, mis on kavadega seoses kindlaks tehtud;

20. on seisukohal, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade panus liikmesriikide reaalmajandusse on töökohtade loomise, innovatsiooni ja majanduskasvu seisukohast väike ning suured investeeringud tehakse otse kinnisvaraturule või fondidesse; on seisukohal, et investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavadega seotud suured investeeringud võivad mõjutada finantsstabiilsust, eelkõige väikestes liikmesriikides, kus investeeringute sissevool võib moodustada suure osa SKPst või välisinvesteeringutest⁽²³⁾; palub komisjonil esitada 2022. aastal ELi toimimise lepingu artikli 79 lõike 2 ning artiklite 80, 82, 87 ja 114 alusel õigusakti ettepanek, mis sisaldaks liidu tasandi norme investeeringute eest residentsuse andmise kavadega seoses tehtud investeeringute kohta, et suurendada nende lisaväärtust reaalmajandusele ja luua seosed liidu majanduse elavdamise prioriteetidega;

21. palub, et komisjon esitaks enne oma praeguse ametiaja lõppu õigusakti ettepaneku, mida võivad vajaduse korral täiendada muud seadusandlikud meetmed ning mis võiks põhineda ELi toimimise lepingu artikli 79 lõikel 2 ning artiklitel 80, 82, 87 ja 114, mis reguleeriks põhjalikult investeeringute eest residentsuse andmise kavade eri aspekte, et ühtlustada standardeid ja menetlusi ning tugevdada võitlust organiseeritud kuritegevuse, rahapesu, korruptsiooni ja maksudest kõrvalehoidmise vastu, ning mis hõlmaks muu hulgas järgmist:

- a) suurem hoolsuskohustus ning taotlejate ja vajaduse korral nende pereliikmete range taustakontroll, sealhulgas nende rahastamisallikate kontroll, kohustuslik kontroll liidu justiits- ja siseasjadega seotud suuremahulistes IT-süsteemides ning kontrollimenetlused kolmandates riikides;
- b) vahendajate reguleerimine, nõuetekohane sertifitseerimine ja kontroll ning nende tegevuse piiramine ja investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade puhul vahendajate teenuste lõpetamine;
- c) ühtlustatud normid ja liikmesriikide kohustus anda komisjonile aru investeeringute eest residentsuse andmise kavade ja nende raames esitatud taotluste kohta;
- d) füüsiliselt riigis viibimise miinimumnõuded ja minimaalne aktiivne osalemine investeeringus, investeeringu kvaliteet, lisaväärtus ja panus majandusse kui tingimused, et saada investeeringute eest residentsuse andmise kavade raames residentsus;
- e) seiremehhanism hilisemaks kontrollimiseks, kas edukad taotlejad täidavad jätkuvalt investeeringute eest residentsuse andmise kavade õiguslikke nõudeid;

22. palub, et komisjon tagaks ja säilitaks investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kõrged regulatiivsed standardid, kui investeeringute eest residentsuse andmise kavade suhtes kohaldataks kõikehõlmavat määrust enne investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade järkjärgulist täielikku kaotamist;

23. väljendab heameelt liikmesriikide võetud kohustuse üle võtta meetmeid, et piirata kodakondsuse müüki Venemaa valitsusega seotud venelastele; kutsub kõiki liikmesriike üles lõpetama koheselt investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kasutamine kõigi Venemaa taotlejate suhtes; nõuab tungivalt, et liikmesriigid hindaksid uuesti kõiki Venemaa kodanike poolt viimastel aastatel esitatud heakskiidetud taotlusi, kasutades kõiki riikliku ja liidu õiguse võimalusi tagamaks, et ükski Venemaa kodanik, kellel on Putini režiimiga rahalised, ärilised või muud sidemed, ei säilita oma kodakondsuse ja residentsusega seotud õigusi või et sellised isikud ei saa neid õigusi ajutiselt kasutada; kutsub komisjoni üles kontrollima selliseid liikmesriikide tehtud ümberhindamisi ja esitama kiiresti seadusandliku ettepaneku, et täielikult keelustada investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade ja keelata investeeringute eest residentsuse andmise kavade kasutamine Venemaa kodanike suhtes, kellele kohaldatakse sihipäraseid meetmeid;

⁽²³⁾ EPRSi Euroopa lisaväärtuse uuring, lk 36–39.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

24. palub, et komisjon lisaks oma ettepanekusse olemasolevate liidu õigusaktide sihipärase läbivaatamise, mis võib aidata takistada liikmesriike loomast investeeringute eest residentsuse andmise kahjulikke kavasad, tugevdades õigusakte rahapesu vastases võitluse valdkonnas ja pikaajaliste elanike direktiivi asjaomaseid sätteid;
25. palub, et komisjon avaldaks võimalikult suurt survet tagamaks, et kolmandad riigid, kes kasutavad investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavasad ja kelle kodanikud saavad viisavabalt reisida määruse (EL) 2018/1806 II lisa alusel, tühistaksid investeeringute eest kodakondsuse andmise kavasad ja reformiksid investeeringute eest residentsuse andmise kavasad, et viia need kooskõlla liidu õiguse ja standarditega, ning et komisjon esitaks 2022. aastal ELi toimimise lepingu artikli 77 lõike 2 punkti a alusel õigusakti ettepaneku, millega muudetakse selles osas määrust (EL) 2018/1806; märgib, et liidu läbivaadatud laienemismetoodika kohaselt peetakse investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavadega seotud küsimusi keerukaks ning neid käsitletakse erinevates läbirääkimiste teemavaldkondades ja peatükkides; rõhutab, kui oluline on, et kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid viiks kõnealused kavasad järk-järgult ja hoolikalt vastavusse liidu õigusega; teeb ettepaneku lisada investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade lõpetamine ja investeeringute eest residentsuse andmise kavade reguleerimine ühinemiskriteeriumide hulka;
26. tuletab komisjoni presidendile meelde tema lubadust toetada parlamendi algatusõigust ja võtta parlamendi seadusandlikke algatusraportite suhtes järelemeetmeid, esitades seadusandliku akti kooskõlas liidu õiguse põhimõtetega, mis on esitatud poliitilistes suunistes järgmisele Euroopa Komisjonile 2019–2024; ootab seetõttu komisjonilt käesoleva resolutsiooni põhjal konkreetseid seadusandlikke ettepanekuid;
27. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja sellele lisatud ettepanekud komisjonile ja nõukogule.
-

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

RESOLUTSIOONI LISA:

ETTEPANEKUD ULATUSLIKU ÕIGUSAKTIDE PAKETI KOHTA

1. ettepanek: investeringute eest kodakondsuse andmise kavade järkjärguline kaotamine kogu liidus 2025. aastaks

- Tuleks kehtestada kogu liitu hõlmav teavitamissüsteem, millel on mõõdetavad eesmärgid, mis on rangelt kohaldatav ainult olemasolevate programmide suhtes ja mis seega ei võimalda süsteemiga legitimeerida uusi programme ning millega määratakse kindlaks maksimaalne arv, kui paljudele inimestele võib investeringute eest kodakondsuse andmise kavade alusel liikmesriikides anda kodakondsuse. Seda arvu tuleks igal aastal järk-järgult vähendada ja jõuda 2025. aastaks nullini, mille tulemuseks on investeringute eest kodakondsuse andmise kavade täielik järkjärguline kaotamine. Selline järkjärguline kaotamine võimaldab liikmesriikidel, kes kasutavad investeringute eest kodakondsuse andmise kavasid, leida alternatiivseid viise investeringute ligimeelitamiseks ja riigi rahanduse toetamiseks. Selline järkjärguline kaotamine on kooskõlas parlamendi varasema seisukohaga, mida on väljendatud mitmes resolutsioonis, ja on vajalik, arvestades suurt probleemi, mida investeringute eest kodakondsuse andmise kavade kujutavad aluslepingute kohasele lojaalse koostöö põhimõttele (ELi lepingu artikli 4 lõige 3).
- Ettepanek võiks tugineda ELi toimimise lepingu artikli 21 lõikele 2 ja artikli 79 lõikele 2 ning kuna investeringute eest kodakondsuse andmise kavade mõjutavad siseturgu, siis ka artiklile 114.

2. ettepanek: põhjalik määrus, mis hõlmab kõiki investeringute eest residentsuse andmise kavasid liidus

- Selleks et käsitleda investeringute eest residentsuse andmise kavade eripära ja laialdast levikut liikmesriikides, on vaja eraldi liidu õigusraamistikku määruse kujul. Selline määrus tagab liidu tasandil ühtlustamise, piirab investeringute eest residentsuse andmise kavadega kaasnevaid ohte ja kehtestab nende kavade suhtes liidu järelevalve, suurendades seeläbi läbipaistvust ja haldamist. Selle eesmärk on ka takistada liikmesriike loomast investeringute eest residentsuse andmise kahjulikke kavasid.
- Määruses tuleks sätestada liidu tasandi standardid ja menetlused, et tagada suurem hoolsuskohustus ning taotlejate ja nende jõukuse allika range taustakontroll. Eelkõige peaksid liikmesriikide asutused tegema kõikide taotlejate kohta struktuurseid ristkontrole kõigis asjaomastes riiklikes, liidu ja rahvusvahelistes andmebaasides, järgides seejuures põhiõiguste standardeid. Peaks toimuma esitatud dokumentide sõltumatu kontroll, kõigi karistusregistri andmete täielik taustakontroll ning kontroll osalemise kohta varasemates ja käimasolevates tsiviil- ja kriminaalmenetlustes, isiklikud vestlused taotlejatega ning põhjalik kontroll, kust pärineb taotleja jõukus ja kuidas see on seotud deklareeritud sissetulekuga. Menetlus peaks võimaldama piisavalt aega nõuetekohaseks hoolsuseks ja nägema ette võimaluse tühistada positiivsed otsused tagasiulatuvalt, kui tõendatult on esitatud valeandmeid või petetud.
- Keelatud peaks olema ühistaotlused, mille puhul põhitaotleja ja pereliikmed võivad esitada koos ühe taotluse: lubada tuleks ainult üksiktaotlusi, mille suhtes kohaldatakse individuaalseid ja rangeid kontrole, võttes seejuures arvesse taotlejatevahelisi seoseid. Rangeid kontrole tuleks kohaldada ka siis, kui edukate taotlejate pereliikmed võivad taotleda residentsuse perekonna taasühinemise normide või muude sarnaste sätete alusel.
- Määruse oluline osa peaks olema vahendajate reguleerimine, mida vajaduse korral täiendavad muud seadusandlikud meetmed. Arvesse tuleks võtta järgmist:
 - a) liidu tasandi litsentsemise protseduur vahendajatele, mis hõlmab nõuetekohase hoolsusega põhjalikku menetlust ning vahendustevõtte, selle omanike ja sellega seotud ettevõtete auditeerimist. Litsentsi tuleks uuendada iga kahe aasta järel ning see peaks olema kantud avalikku liidu vahendajate registrisse. Kui taotlustes osalevad vahendajad, peaks liikmesriikidel olema lubatud selliseid taotlusi menetleda üksnes juhul, kui need on koostanud liidu litsentseeritud vahendajad. Litsentsitaotlused tuleks esitada komisjonile, keda toetavad kontrollide ja menetluste läbiviimisel asjaomased liidu organid, asutused ja ametid;
 - b) vahendajate tegevuse erinormid. Need normid peaksid sisaldama üksikasjalikke reegleid taustakontrolli, hoolsuskohustuse ja turvakontrolli kohta, mida vahendajad peavad taotlejate kohta tegema;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- c) kogu liitu hõlmav keeld kasutada investeeringute eest residentsuse andmise kavade turustamiseks tavasid, mille puhul kasutatakse liidu lippu või muid liiduga seotud sümboleid mis tahes materjalides, veebisaidil või dokumentides või mis seostavad investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade aluslepingute ja *acquis*'ga seotud hüvedega;
- d) selged normid vahendajate läbipaistvuse ja nende omandi kohta;
- e) korrupsioonivastased meetmed ja parimad hoolsuskohustuse tavad, mille vahendaja peab vastu võtma, sealhulgas töötajate asjakohane tasustamine, kahe inimese reegel (iga etappi kontrollib vähemalt kaks inimest) ja normid teise arvamuse saamiseks taotluste ettevalmistamisel ja taotluste kontrollimisel ning töötajate rotatsioon investeeringute eest residentsuse andmise kavade alusel taotlejate päritoluriikides;
- f) keeld ühendada valitsuste konsulteerimine investeeringute eest residentsuse andmise kavade loomise ja haldamise küsimustes osalemisega taotluste koostamises. See tekitab huvide konflikti ja annab vale stiimuli. Lisaks ei tohiks vahendajatel lubada ise rakendada investeeringute eest residentsuse andmise kavade liikmesriikide ametiasutuste jaoks, vaid neil peaks olema lubatud tegutseda vahendajatena üksikute taotluste puhul ja ainult siis, kui nende poole pöörduvad üksiktaotlejad. Vahendajate üldine ühiskonnaelu alane tegevus tuleks nende muust tegevusest korralduslikult eraldada ning see peaks vastama kõigile liidu ja liikmesriikide tasandi õiguslikele nõuetele ja tegevusjuhenditele, mis puudutavad läbipaistvust;
- g) seire, uurimiste ja sanktsioonide raamistik, millega tagatakse, et vahendajad järgivad määrust. Asjaomased õiguskaitseasutused peaksid saama läbi viia salajasi uurimisi, muu hulgas esinedes potentsiaalsete taotlejatena. Sanktsioonid peaksid hõlmama hoiatavaid trahve ja peaksid teistkordse rikkumise korral tooma kaasa liidu tegevusloa tühistamise.
- Liikmesriikidele tuleks kehtestada kohustus anda komisjonile aru investeeringute eest residentsuse andmise kavade kohta. Liikmesriigid peaksid esitama komisjonile üksikasjalikud aastaaruanded oma kavade üldiste institutsiooniliste ja juhtimiselementide ning seiremehhanismide kohta. Samuti peaksid nad andma aru üksikute taotluste, sealhulgas taotluste tagasilükkamise ja heakskiitmise kohta ning heakskiitmise või tagasilükkamise põhjuste kohta, näiteks mittevastavus rahapesuvastastele sätetele. Statistilised andmed peaksid sisaldama taotlejate jaotust päritoluriigi kaupa ning teavet pereliikmete ja ülalpeetavate kohta, kes on saanud õigused investeeringute eest residentsuse andmise kava alusel taotleja kaudu. Komisjon peaks need aastaaruanded, mida on vajaduse korral redigeeritud kooskõlas andmekaitse-normide ja Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga, avaldama ning avaldama koos nendega oma hinnangu nende kohta.
- Tuleks luua liidu tasandil hallatav süsteem, mille kaudu teavitatakse eelnevalt kõiki teisi liikmesriike ja komisjoni ning konsulteeritakse nendega enne, kui antakse elamisloa investeeringute eest residentsuse andmise kava kaudu. Kui liikmesriigid ei esita vastuväiteid 20 päeva jooksul, peaks see tähendama, et neil ei ole residentsuse andmise suhtes vastuväiteid⁽¹⁾. See võimaldaks kõigil liikmesriikidel tuvastada topelt- või korduvaid taotlusi ning teha kontrollid riiklikes andmebaasides. Nende 20 päeva jooksul peaks komisjon ka koostöös asjaomaste liidu institutsioonide, organite ja asutustega (sealhulgas nende kolmandates riikides asuvate kontaktametnike kaudu) tegema liidu tasandil taotluste lõpliku kontrolli asjaomastes liidu ja rahvusvahelistes andmebaasides ning ka täiendavaid turva- ja taustakontrolle. Selle põhjal peaks komisjon esitama liikmesriigile arvamuse. Pädevus otsustada, kas anda investeeringute eest residentsuse andmise kavade alusel residentsuse või mitte, peaks jääma liikmesriikidele. Komisjon peaks esitama kogu asjakohase teabe, mis aitab avastada, kui samad isikud on esitanud mitu rahuldamata jäänud taotlust.
- Liikmesriikidelt tuleks nõuda, et nad kontrolliksid tulemuslikult füüsilist viibimist oma territooriumil, sealhulgas kasutades võimalust kehtestada füüsiliselt riigis viibimise miinimumnõuded, ja peaksid selle kohta arvestust, millega komisjon ja liidu ametid saavad tutvuda. See peaks hõlmama vähemalt kaks korda aastas toimuvaid isiklike kohtumisi ja külastusi asjaomaste isikute elukohas.

⁽¹⁾ Samamoodi kui süsteem, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määruse (EÜ) nr 810/2009 (millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri)) artiklis 22 (ELT L 243, 15.9.2009, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- Maksustamise vältimise vastu võitlemiseks tuleks võtta kasutusele konkreetsed liidu meetmed, et ennetada investeeringute eest residentsuse andmise kavade kaudu ühisest aruandlusstandardist kõrvale hoidmist ja selle vastu võidelda, eelkõige tuleb tõhustada maksuhaldurite ja rahapesu andmehüroode vahelist teabevahetust⁽²⁾.
- Tuleks kehtestada normid investeeringute liigi kohta, mida nõutakse investeeringute eest residentsuse andmise kavade raames. Valdava osa nõutavatest investeeringutest peaksid moodustama tulusad investeeringud reaalmajandusse, mis on kooskõlas keskkonnahoidliku ja digitaalse majandustegevuse prioriteetsete valdkondadega. Kinnisvarainvesteeringuid, investeeringuid investeerimis- või usaldusfondidesse või riigivõlakirjadesse või makseid otse liikmesriigi eelarvesse tuleks piirata, nii et need moodustavad ainult väikese osa investeeritud summast. Lisaks tuleks piirata otse liikmesriikide eelarvesse tehtavaid makseid, et mitte tekitada eelarvelist sõltuvust sellest allikast, ning komisjon peaks paluma liikmesriikidel hinnata selliseid makseid Euroopa poolaasta raames.
- Määrus võiks tugineda ELi toimimise lepingu artikli 79 lõikele 2 ja artiklitele 80, 82 ja 87 ning kuna investeeringute eest elamisloa andmise kavade mõjutavad siseturgu, siis ka artiklile 114.
- Kui investeeringute eest residentsuse andmise kavade käsitlev määrus või muu õigusakt jõustub enne investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade täielikku järkjärgulist kaotamist, tuleks kõiki investeeringute eest residentsuse andmise kavade suhtes kohaldatavaid norme kohaldada ka investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade suhtes, et vältida investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade puhul vähem ranget kontrolli kui investeeringute eest residentsuse andmise kavade puhul.

3. ettepanek: liidu omavahendite uus kategooria, mis koosneb investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kohandusmehhanismist

- Kuna kõik liikmesriigid ja liidu institutsioonid puutuvad kokku mõnedes liikmesriikides kasutatavatest investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade tulenevate ohtude ja kuludega, on põhjendatud asjakohastel andmetel ja teabel põhinev ühine mehhanism negatiivsete tagajärgede hüvitamiseks, mis on investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavadel liidule kui tervikule. Lisaks on liikmesriigi kodakondsuse või viisa müümise väärtus seotud liidu õiguste ja vabadustega, mis sellega kaasnevad. Investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kohandusmehhanismi loomisega hüvitatakse kõigi liikmesriikide kantavad negatiivsed tagajärjed liidu eelarvesse makstava õiglase toetuse kaudu. See on investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade kasutamise liikmesriikide ning teiste liikmesriikide ja liidu institutsioonide vahelise solidaarsuse küsimus. Selleks et see mehhanism oleks tulemuslik, tuleks liidule makstavaks maksuks määrata mõttekas protsendimäär liikmesriikides investeeringute eest kodakondsuse ja residentsuse andmise kavade alusel tehtud investeeringutest, mida tuleks mõistlikult hinnata, lähtudes kogu negatiivsest välismõjust, mis on kavade seoses kindlaks tehtud.
- Mehhanismi võiks luua ELi toimimise lepingu artikli 311 alusel, milles on sätestatud: „Liit varustab end oma eesmärkide saavutamiseks ja poliitika elluviimiseks vajalike vahenditega“, sealhulgas on olemas võimalus „kehtestada uusi omavahendeid või tunnistada kehtetuks mõni olemasolev“. Täiendavad rakendusmeetmed võiks vastu võtta määruse vormis. Midagi sarnast tehti plastpakendijäätmetel põhinevate omavahendite puhul, mis on kasutusel alates 1. jaanuarist 2021. See on üsna pikaajaline protsess, mille käigus võetakse ametlikult vastu omavahendeid käsitlev otsus, mis on seotud vastavate riigisiseste põhiseaduse nõuete kohase heakskiitmisega. Selle saaks ühendada ELi toimimise lepingu artikli 80 õigusliku alusega, milles juhindutakse „solidaarsuse ning vastutuse, sealhulgas finantskoormuse liikmesriikide vahelise õiglase jagamise põhimõtetest“, sealhulgas sisserände valdkonnas.

⁽²⁾ Vt „Preventing abuse of residence by investment schemes to circumvent the CRS“ (Kuidas vältida investeeringute eest elamisloa andmise kavade kuritarvitamist selleks, et hoida kõrvale ühisest aruandlusstandardist), OECD, 19. veebruar 2018; nõukogu 9. detsembri 2014. aasta direktiiv 2014/107/EL, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas (ELT L 359, 16.12.2014, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

4. ettepanek: rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud valdkonna õigusaktide sihipärane läbivaatamine

- Komisjon on pälvinud heakskiidu, lisades investeeringute eest residentsuse andmise kavade oma 20. juuli 2021. aasta seadusandlike ettepanekute paketti eesmärgiga vaadata läbi rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud valdkonna õigusaktid, eelkõige juhul, kui see puudutab vahendajaid. Lisada tuleks veel kolm elementi:
 - a) ametiasutused, kes tegelevad investeeringute eest residentsuse andmise kavade raames esitatud taotluste menetlemisega, tuleb kanda rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisega seotud valdkonna õigusaktide alusel kohustatud isikute loetellu, eriti määruse ettepaneku (mis käsitleb finantsüsteemi rahapesu või terrorismi rahastamise eesmärgil kasutamise tõkestamist) artikli 3 lõike 3 alusel (2021/0239(COD));
 - b) ulatuslikum teabevahetus liikmesriikide asutuste (eriti rahapesu andmebüroode) vahel investeeringute eest residentsuse andmise kavade alusel taotlejate kohta rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise valdkonna õigusaktide alusel;
 - c) OECD soovitatud tõhustatud hoolsuskohustuse meetmed, et leevendada investeeringute eest residentsuse andmise kavadest tulenevaid ohte, mis tuleb ette näha kõigi investeeringute eest residentsuse andmise kava protsessis osalevate kohustatud isikute jaoks.

5. ettepanek: pikaajaliste elanike direktiivi sihipärane läbivaatamine

- Komisjon peaks pikaajaliste elanike direktiivi läbivaatamist käsitlevate kavandatavate ettepanekute esitamisel piirama võimalust, et kolmandate riikide kodanikud, kellele on antud residentsuse investeeringute eest residentsuse andmise kavade alusel, saaksid selle direktiivi alusel soodsama kohtlemise. Seda on võimalik saavutada pikaajaliste elanike direktiivi artikli 13 muutmise, et kitsendada selle kohaldamisala, jättes sõnaselgelt välja investeeringute eest residentsuse andmise kavade kasusaajad.
- Komisjon peaks võtma vajalikud meetmed tagamaks, et pikaajaliste elanike direktiivi artikli 4 lõike 1 kohaselt nõutavast viieaastasest seaduslikust ja pidevast riigis elamisest ei hoitaks kõrvale investeeringute eest residentsuse andmise kavade abil, sealhulgas tagades, et liikmesriigid rakendavad investeeringute eest residentsuse andmise kavade alusel taotlejate suhtes rangemaid kontrolle ja aruandekohustusi.

6. ettepanek: tagada, et kolmandad riigid ei kasutaks kahjulikke investeeringute eest residentsuse ja kodakondsuse andmise kavasisid

- Kolmandate riikide investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade tuleks lisada määrusesse (EL) 2018/1806 konkreetse elemendina, mida tuleb arvesse võtta, kui otsustatakse, kas lisada teatav kolmas riik selle määruse lisadesse, st tegurina nende kolmandate riikide kindlaksmääramisel, mille kodanikud on viisanõudest vabastatud. See element tuleks lisada ka viisanõudest vabastamise peatamise korda, mis on sätestatud kõnealuse määruse artiklis 8, ja kavandatavasse järelevalvesse.
- Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrusesse (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) ⁽³⁾, tuleks lisada uus artikkel, mis käsitleb koostööd kolmandate riikidega nende investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade järkjärguliseks kaotamiseks ja investeeringute eest residentsuse andmise kavade vastavusse viimiseks eespool 2. ettepanekus nimetatud uue määrusega.
- Kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide puhul peaks investeeringute eest kodakondsuse andmise kavade järkjärguline täielik kaotamine ja investeeringute eest residentsuse andmise kavade range reguleerimine olema ühinemiskriteeriumide lahutamatu osa.

⁽³⁾ ELT L 243, 15.9.2009, lk 1.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

P9_TA(2022)0066

Kodanike kaasamine: petitsiooniõigus, Euroopa Ombudsmanile kaebuse esitamise õigus ja Euroopa kodanikualgatus

Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta resolutsioon kodanike kaasamise kohta: petitsiooniõigus, õigus esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile ja Euroopa kodanikualgatus (2020/2275(INI))

(2022/C 347/09)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikleid 10 ja 11,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 24 ja 227, milles on arvesse võetud, kui suurt tähtsust omistatakse aluslepingus ELi kodanike ja elanike õigusele pöörduda oma muredega Euroopa Parlamendi poole,
 - võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 228, milles käsitletakse Euroopa Ombudsmani rolli ja ülesandeid,
 - võttes arvesse nõukogu meedet, millega kehtestatakse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikli 33 lõike 2 kohane muudetud ELi tasandi raamistik,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikleid 11, 41, 42, 43 ja 44 õiguse kohta pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole,
 - võttes arvesse rikkumismenetlust käsitlevaid ELi toimimise lepingu sätteid, eriti artikleid 258 ja 260,
 - võttes arvesse oma resolutsioone, mis on koostatud petitsioonikomisjoni arutelude järelduste põhjal,
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 222, 230 ja 216,
 - võttes arvesse ELi lepingu artikli 10 lõiget 3,
 - võttes arvesse ELi toimimise lepingu artiklit 20, milles käsitletakse õigust pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole, esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile ning pöörduda liidu institutsioonide ja nõuandvate organite poole ühes aluslepingute keeltest ja saada vastus samas keeles,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi 9. märtsi 1994. aasta otsust 94/262/ESTÜ, EÜ, Euratom ombudsmani ülesannete täitmist reguleeriva korra ja üldtingimuste kohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Euroopa Ombudsmani tegevuse kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta määrust (EL) 2019/788 Euroopa kodanikualgatuse kohta ⁽²⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2020. aasta määrust (EL) 2020/1042, milles sätestatakse COVID-19 puhangust tingitud ajutised meetmed Euroopa kodanikualgatuset käsitleva määrusega (EL) 2019/788 ettenähtud kogumis-, kontrollimis- ja läbivaatamisetappide tähtaegade kohta ⁽³⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse põhiseaduskomisjoni arvamust,
 - võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A9-0018/2022),
- A. arvestades, et ELi lepingu artikli 10 lõikes 3 on sätestatud, et igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias ning et otsused tehakse nii avalikult ja nii kodanikulähedaselt kui võimalik;

⁽¹⁾ EÜT L 113, 4.5.1994, lk 15.

⁽²⁾ ELT L 130, 17.5.2019, lk 55.

⁽³⁾ ELT L 213, 17.7.2020, lk 7.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- B. arvestades, et petitsioonikomisjoni ülesanne on olla kaitsja, s.o tagada, et EL järgiks ELi tasandi poliitikakujunduses ja seadusandlikes meetmetes ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni; arvestades, et läbivaadatud ELi raamistikus, mille nõukogu võttis vastu 16. jaanuaril 2017. aastal toimunud 3513. koosolekul, on kindlaks määratud, et ELi raamistiku moodustavad Euroopa Parlamendi petitsioonikomisjon, Euroopa Ombudsman, ELi Põhiõiguste Amet ja Euroopa Puuetega Inimeste Foorum;
- C. arvestades, et selleks, et ELi ja selle kodanike ning esindusorganisatsioonide vahel tajutav lõhe kaotada, tuleb eelkõige parandada ELi tasandil kodanike osalust ja läbipaistvust;
- D. arvestades, et õigus pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole on harta artikli 44 kohaselt üks ELi kodanike põhiõigusi;
- E. arvestades, et esitatud petitsioonide arv oli ELi kogurahvastiku arvu arvestades endiselt tagasihoidlik, mis kinnitab, et vaja on suuremaid pingutusi ja kohandatud meetmeid, et üldsuse teadlikkust suurendada ja teha petitsiooniõiguse kasutamises suuri edusamme; arvestades, et parlamendile esitatakse aastas keskmiselt umbes 1 200 petitsiooni;
- F. arvestades, et parlamendile esitatud petitsioonide arv oli suurim 2013. aastal, kuid praegu on arv vähenemas; arvestades, et väga paljud Euroopa Liidu kodanikud ei ole petitsiooniõigusest endiselt teadlikud;
- G. arvestades, et petitsioonide lubatavuse kriteeriumid on sätestatud ELi toimimise lepingu artiklis 227 ja parlamendi kodukorra artiklis 226, mille kohaselt võivad petitsioone esitada ELi kodanikud ja elanikud, keda ELi tegevusvaldkondadega seotud teemad otseselt mõjutavad;
- H. arvestades, et parlamendi petitsioonimenetlus on ELi omadest kõige avatum ja läbipaistvam, sest petitsioonide esitajatel on võimalik osaleda parlamendi töös, sealhulgas komisjonide aruteludes ja kuulamistel;
- I. arvestades, et parlamendi petitsioonikomisjon analüüsib ja menetleb kõiki petitsioone ning on ainus parlamendikomisjon, mis suhtleb kodanikega pidevalt;
- J. arvestades, et petitsiooniõigust kasutavad tihti üksikisikud;
- K. arvestades, et petitsiooniõigust on võimalik tõhustada üksnes ELi institutsioonide ja liikmesriikide suutlikkuse parandamise kaudu, et jõuda petitsioonide esitajate tõstatatud probleemide õigeaegse ja tulemusliku lahendamiseni, tagades kodanike põhiõiguste täieliku kaitse;
- L. arvestades, et mõnikord tunnistatakse petitsioon mittelubatavaks seepärast, et kodanikel pole Euroopa Liidu pädevuse kohta piisavalt teavet või nad omistavad pädevuse ekslikult;
- M. arvestades, et Euroopa Komisjon ei ole ikka veel esitanud petitsioonikomisjonile põhjalikku teavet selliste petitsioonide arvu kohta, mille alusel on algatatud rikkumismenetlus või võetud muid seadusandlikke või muid meetmeid;
- N. arvestades, et parlamendi kodukord tuleb läbi vaadata, et petitsiooniprotsessi nõudeid täiustada, et muuta petitsioonid nähtavamaks ja tõhustada petitsioonides nõutu käsitlemist, sealhulgas parlamendi täiskogu töös, et hakata petitsioonides tõstatatud probleeme ELi poliitilise tegevuskava prioriteetides rohkem arvesse võtma;
- O. arvestades, et Euroopa Komisjon tugines petitsioonide menetlemise strateegias oma 2016. aasta teatisele „ELi õigus: parema kohaldamisega paremad tulemused“, milles puuduvad sätted petitsioonidega seotud halduskorra ja -tavade kohta;
- P. arvestades, et ELi toimimise lepinguga tugevdatakse liidu kodakondsust ja täiustatakse liidu demokraatlikku toimimist ning muu hulgas nähakse selleks ette, et igal kodanikul on õigus osaleda liidu demokraatias Euroopa kodanikualgatuse kaudu;
- Q. arvestades, et tuleks rõhutada, et Euroopa kodanikualgatus on tähtis ELi strateegiliste algatuste kujundamiseks ja arengu suunamiseks;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- R. arvestades, et ELi kodanikel on õigus pöörduda otse komisjoni poole ja kutsuda teda üles esitama aluslepingute rakendamiseks liidu õigusakti ettepanekuid;
- S. arvestades, et EL peab puuetega inimeste erivajadustele eritähelpanu pöörates tagama, et kodanikel on õigus Euroopa Liidu demokraatlikus tegevuses aktiivselt osaleda ükskõik millises ELi ametlikus keeles, et vältida diskrimineerimist ja edendada mitmekeelsust;
- T. arvestades, et Euroopa kodanikualgatus aitab seega edendada liidu demokraatlikku toimimist sellega, et kodanikud osalevad liidu demokraatlikus ja poliitilises elus; arvestades, et lisaks esindusühenduste ja kodanikuühiskonnaga peetavale arutelule, sidusrühmadega konsulteerimisele, petitsiooniõigusele ja õigusele esitada Euroopa Ombudsmanile kaebus on ka kodanikualgatus üks võimalus, kuidas kodanikud saavad juhtida ELi institutsioonide tähelepanu teatavatele küsimustele ja kutsuda neid üles võtma küsimustes, mis kuuluvad ELi pädevusse ja puudutavad kodanikke, vastu õigusakte;
- U. arvestades, et 1. jaanuaril 2020. aastal jõustunud määrusega (EL) 2019/788 muudeti Euroopa kodanikualgatus kättesaadavamaks ja korraldajate jaoks lihtsamaks, seda eriti tänu algatuste tõlkimisele kõikidesse ELi ametlikesse keeltesse;
- V. arvestades, et komisjon on nimetanud mitut määruse (EL) nr 211/2011⁽⁴⁾ rakendamisega seotud probleemi ning uue määruse, s.o määruse (EL) 2019/788 eesmärk on pakkuda nendele probleemidele üksikasjalikud lahendused, pidades silmas Euroopa kodanikualgatuse tulemuslikkust, ja parandada selle toimimist; arvestades, et selle rakendamist tuleb hinnata tulemuslikult ja õigel ajal; arvestades, et komisjon peaks esimese ametliku aruande esitama igal juhul hiljemalt 1. jaanuariks 2024 ja seejärel iga nelja aasta tagant;
- W. arvestades, et nimetatud eesmärkide täitmiseks ja kõigi Euroopa kodanikualgatuse võimaluste täielikuks ärakasutamiseks tuleb Euroopa kodanikualgatuse korra ja tingimustega tagada, et algatused, mis on määruse (EL) 2019/788 artikli 14 lõike 1 tähenduses kehtivad, vaatab komisjon korrektselt läbi ja koostab nende kohta vastused; arvestades, et komisjonil on juriidiline kohustus avaldada, milliseid võimalikke meetmeid ta kavatseb kehtiva Euroopa kodanikualgatuse suhtes võtta, ning ta peab selgelt, arusaadavalt ja üksikasjalikult selgitama meetmete võtmise või võtmata jätmise põhjuseid; arvestades, et Euroopa kodanikualgatus kehtib ja selle saab komisjonile esitada ainult siis, kui selle allkirjastab vähemalt miljon inimest vähemalt neljandikust liikmesriikidest; arvestades, et määrusega (EL) 2020/1042 on kogumis-, kontrollimis- ja läbivaatamisetappide tähtaegu COVID-19 pandeemia tõttu ajutiste meetmete kehtestamisega paindlikumaks muudetud; arvestades, et komisjoni rakendusaktidega on nende meetmete kohaldamist pikendatud; arvestades, et nimetatud määrus on ajutine ja seda kohaldatakse üksnes 2022. aasta lõpuni, mis on ühtlasi tähtaeg, milleks määruse (EL) 2019/788 artiklis 11 sätestatud veebipõhised toetusavalduste kogumise üksiksüsteemid järk-järgult kaotatakse;
- X. arvestades, et Euroopa kodanikualgatuse korraldamine ja toetamine on liidu kodanike poliitiline õigus ja ELis osalusdemokraatia prioriteetide seadmiseks ainulaadne võimalus, mille kaudu saavad kodanikud neid mõjutavates projektides ja protsessides aktiivselt osaleda; arvestades, et praeguseks on olemas kuus kehtivat Euroopa kodanikualgatus, mille kõigi kohta koostas komisjon vastuse, ning viimased neist on algatused „Minority SafePack“ ja „End the Cage Age“; arvestades, et need algatused olid esimesed Euroopa kodanikualgatused, mida arutati parlamendis pärast uue määruse (EL) 2019/788 jõustumist ja kooskõlas parlamendi kodukorra uue artikli 222 lõikega 8; arvestades, et arutelul põhinevad resolutsioonid võttis Euroopa Parlament vastu suure hääleteenamusega – 2020. aasta detsembri resolutsiooni 76 %-ga ja 2021. aasta juuni oma 82 %-ga antud häälest;
- Y. arvestades, et petitsioonikomisjon sai Euroopa kodanikualgatuse tegemiseks 107 taotlust, millest lubatavaks ja registreerimiskõlblikuks tunnistati 83, millest omakorda kuus olid edukad;
- Z. arvestades, et üks ELi esmatahtsaid eesmärke peab olema tugevdada oma institutsioonide demokraatlikku legitiimsust ja tagada ELi otsustusprotsessi täielik läbipaistvus, kaitsta tulemuslikult kodanike põhiõigusi ja suurendada kodanike kaasatust ELi poliitilise tegevuskava kujundamisse kodanike osaluse vahendite abil, mis on tugevamad, tulemuslikumad ja läbipaistvamad;

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT L 65, 11.3.2011, lk 1).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

- AA. arvestades, et ELi toimimise lepingu artiklites 20, 24 ja 228 ning harta artiklis 43 on Euroopa Ombudsmanile antud volitused võtta vastu kaebusi, mis puudutavad juhtumeid, kus liidu institutsioonide, organite või asutuste tegevuses (v.a Euroopa Liidu Kohtu töös õigusemõistjana) esineb haldusomavoli;
- AB. arvestades, et Euroopa Ombudsman uurib peamiselt läbipaistvust ja vastutust, teeninduskultuuri, kaalutusõiguse korrektset kasutamist ja menetlusõiguste järgimist;
- AC. arvestades, et 2020. aastal tähistati Euroopa Ombudsmani loomisest 25 aasta möödumist; arvestades, et Euroopa Ombudsmani büroo on avamisest saadik käsitlenud 57 000 kaebust, mille tulemusel on algatatud üle 7 600 uurimise;
- AD. arvestades, et petitsiooniõigus, õigus pöörduda Euroopa Ombudsmani poole ja Euroopa kodanikualgatus on osalusvahendid, mis soodustavad läbipaistvust, osalusdemokraatiat ja Euroopa kodanikuaktiivsust;

Petitsiooniõigus

1. tuletab meelde, et petitsiooniõigus on ELi tasandil kõige vanem kodanike otseosaluse vahend ning see on kõige lihtsam ja otsesem viis, kuidas kodanikud saavad ELi institutsioonidega suhelda, väljendada ELi tasandil vastuvõetavate õigusaktide ja poliitiliste otsuste kohta arvamust ning esitada puudujääkide ja puuduliku rakendamise kohta kaebusi; tuletab meelde, et laekunud petitsioonide arv on ELi elanike arvu arvestades endiselt tagasihoidlik ning liikmesriikide, piirkondade ja keelte vahel esineb petitsiooniõiguse kasutamisel suuri erinevusi; on veendunud, et sihipärased teavituskampaaniad ja kodanikuharidus ELi kodanikuõiguste kohta võivad jõuda laiema elanikkonnani ning tuua ELi tasandil kodanikuõigustealase teadlikkuse suurendamisel käegakatsutavaid tulemusi; rõhutab, et petitsioonikomisjonil on palju eri võimalusi – raportite ja resolutsioonide koostamine, avalikud kuulamised, temaatilised seminarid ja teabekogumissmissioonid –, kuidas kodanike muredele reageerida ning ajendada parlamenti, teisi Euroopa institutsioone ja riiklikke ametiasutusi meetmeid võtma; nõuab, et petitsioonikomisjon tõhustaks riikide parlamentidega koostööd ja looks partnerluse, mille kaudu vahetada parimaid tavasid;
2. tuletab meelde, et sellel, kuidas petitsioonides tõstatatud probleeme käsitletakse, on kodanikele otsustav mõju seoses ELi aluslepingutes sätestatud petitsiooniõiguse tulemusliku järgimisega ja kodanike arvamusega liidu institutsioonidest;
3. peab kahetsusväärseks, et komisjon keeldub petitsioonides tõstatatud küsimuste lahendamiseks midagi ette võtmast, rikutakse petitsiooniõigusega seotud kehtivate ELi aluslepingute sätteid, sest seda ei kohaldata ainult strateegiliselt tähtsate või üldlevinud probleemidega seotud küsimuste suhtes;
4. kutsub komisjoni üles vaatama oma praeguse petitsioonide menetlemise strateegilise käsitluse kiiresti läbi, sest selle tõttu jäetakse käsitlemata muu hulgas küsimused, mis puudutavad ELi õiguse ränki rikkumisi, mis kahjustab kodanike õiguste kaitset;
5. nõuab tungivaltp, et parlament ja komisjon võtaksid petitsioonide menetlemise kohta vastu siduva institutsioonidevahelise kokkuleppe, millega tagatakse selge, etteaimatav ja läbipaistev õigusraamistik, mille eesmärk on ELi aluslepingutes sätestatud petitsiooniõigust järjekindlalt rakendada ja kodanike põhiõigusi tulemuslikult kaitsta;
6. rõhutab, et petitsiooniõigus on osalusdemokraatia põhielemente; kutsub nõukogu ja komisjoni sellega seoses üles tunnistama, et petitsiooniõigus on kodanike ja ELi institutsioonide vaheliseks suhtluseks väga vajalik ning see on liidu tasandil demokraatliku ja läbipaistva valitsemise tähtis element;
7. tuletab meelde, et paljud Euroopa kodanikud ei ole saanud petitsiooniõigust kasutada, sest nende platvormid ei vasta juurdepääsetavuse standarditele ega ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikli 33 lõikes 2 sätestatud nõuetele;
8. märgib, et ELi aluslepingutes sätestatud piirides tuleb teha suuri parandusi, et vastata ootustele, mis kodanikel on, kui nad kasutavad petitsiooniõigust oma probleemide lahendamiseks, sest vastasel korral võivad kodanikud ELi institutsioonides pettuda; kutsub üles andma kodanikele petitsiooniõiguse kohta rohkem teavet ja tegema liikmesriikide ametiasutustega tihedamat koostööd, et ELi õigusest tulenevaid kodanike õigusi igati kaitsta; kutsub ELi institutsioone üles andma petitsiooniõiguse kohta selget teavet ja pidevalt innustama seda õigust kasutama;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

9. on seisukohal, et tihedas koostöös riiklike ja kohalike ühendustega tuleb kommunikatsioonivahendeid mitmekesistada ja suurendada kodanike teadlikkust, korraldades teavituskampaaniaid ja pidades liidu tegevusvaldkondade üle pidevat avalikku arutelu; on seisukohal, et tuleb arendada interaktiivseid veebifoorumeid, kus kodanikud saavad vabalt teavet omandada, arvamusi vahetada ja seisukohti väljendada, pöörates tähelepanu eelkõige noortele;
10. juhib tähelepanu sellele, et kui petitsioonide esitajad pettuvad, sest nende probleemidele tegelikku lahendust ei pakuta, võivad nad ELi institutsioonidest kaugeneda ja saamata jäänud lahenduste tõttu võib tekkida euroskeptitsism;
11. nõuab, et eri petitsioonide menetlemisel kohaldataks ühtseid kriteeriume, et menetlemine oleks ühtlustatud ja sidus ning kodanike taotlusi ei käsitletaks meelevaletselt ega erapoolikult; rõhutab, et kui petitsioone ei menetleta ühtmoodi, võib see tekitada petitsioonide esitajate seas segadust ja üldisemalt vähendada kodanike soovi petitsiooniõigust kasutada;
12. juhib sellega seoses tähelepanu sellele, et kui tõlgendada harta artiklit 51 liiga kitsalt või ebajärjekindlalt, võõrduvad kodanikud EList; nõuab, et komisjon esitaks meetmed, mis tagavad artikli 51 sätete järjepideva ja ulatusliku kohaldamise, ning palub Euroopa tuleviku konverentsil seda küsimust uurida;
13. juhib tähelepanu sellele, et petitsiooniõiguse kaudu saab ELi institutsioone teavitada liidu õiguse võimalikest lünkadest, rikkumistest ja puudulikust rakendamisest nii konkreetsete juhtude korral kui ka üldisemalt; rõhutab, et iga üksik petitsioon võib olla vahend, mille abil saab ELi õigust kohaldada ja parandada; kutsub komisjoni kui aluslepingute täitmise järelevalvajat üles pöörama petitsioonides, sealhulgas üksikutes petitsioonides, tõstatatud küsimustele suuremat tähelepanu ning tagama, et nende põhjal algatataks nõuetekohane uurimine, et kogu liidus saaks ELi õiguse korrektset kohaldamist päriselt parandada; rõhutab, et olukorras, kus komisjonil ei ole seadusandlikku pädevust, peab ta tegutsemisvõimalust siiski otstarbekalt kasutama ning tagama koordineerimise või toe, et petitsioonide esitajate probleeme hoolikalt lahendada ja vajadusi asjakohaselt täita;
14. märgib, et petitsioonikomisjon on käsitlenud paljusid COVID-19-ga seotud petitsioone ja kasutanud selleks peamiselt kiirmenetlust; avaldab petitsioonikomisjonile tunnustust selle eest, et ta käitles petitsioone ka ränga kriisi ajal kiiresti ja tulemuslikult, mis on tingimata vajalik, et kodanikud ELi institutsioone usaldaksid;
15. juhib tähelepanu sellele, et petitsiooniõigus on ELi kodakondsuse keskseid elemente; peab väga kahetsusväärseks, et komisjoni teatises, milles käsitletakse 2020. aasta aruannet ELi kodakondsuse kohta, ega Euroopa demokraatia tegevuskavas ei ole petitsiooniõigust käsitletud; usub, et selle tagajärjel on jäetud kasutamata võimalus Euroopa kodakondsuse ühe elemendi tuntust suurendada; kutsub komisjoni üles petitsiooniõigust oma poliitikadokumentides käsitlema;
16. nõuab, et üksikasjalikult analüüsitaks, miks on viimastel aastatel registreeritud petitsioonide arv vähenenud; kutsub komisjoni üles kooskõlastama petitsioonikomisjoniga sellise uuringu korraldamist, mille eesmärk on tuvastada peamised takistused, millega petitsiooniõiguse kasutamisel kokku puututakse, ning võimalikud kommunikatsiooniprobleemid; nõuab, et rakendataks vajalikke mehhanisme, mille abil uuringuga kindlaks tehtud võimalikud puudujäägid ja probleemid kõrvaldata;
17. heidab komisjonile ette, et tal puudub nõuetekohane süsteem, mille abil koguda andmeid petitsioonide kohta ja selle kohta, kuidas on need seotud rikkumismenetluste või ELi õigusaktidega, ning märgib, et seda kinnitavad ka puudused ELi õiguse kohaldamise jälgimise kohta koostatud komisjoni aastaaruannetes, milles käsitletakse petitsioone väga üldsõnaliselt;
18. nõuab, et komisjon jälgiks ja hindaks menetletud petitsioone ja annaks nende kohta igal aastal aru ning tagaks, et hindamistulemusi kasutatakse komisjoni tasandil poliitiliste otsuste tegemisel; kutsub komisjoni üles vähendama aega, mis on vajalik petitsioonidega seotud parlamendi taotlustele vastamiseks;
19. kutsub nõukogu ja liikmesriike üles petitsioonide üle peetavates aruteludes ja mõttevahetustes aktiivselt osalema ning esitama ELi tasandil petitsioonide esitajate tõstatatud küsimustele vastuseid, eelkõige saates petitsioonid vastutavatele ja pädevatele asutustele, tagades asjakohased meetmed ja osaledes parlamendaruteludel;
20. juhib tähelepanu sellele, et nii parlamentaarses kui ka õigusloometöös tuleb petitsioonide alusel asjakohaseid meetmeid võtta; tuletab meelde, et petitsioone võiks pidada strateegiliseks vahendiks, millega edendada ELi toimimise lepingu artiklis 225 sätestatud parlamendi seadusandliku algatuse õigust, käsitledes petitsioonides esile toodud ELi õigusega seotud puudujääke ja vastuolusid, et tagada kodanike õiguste täielik kaitse;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

21. nõuab, et ELi institutsioonid ja parlamendi komisjonid ning liikmesriigid teeksid petitsioonikomisjoniga paremini koostööd, et petitsioonide esitajatele asjakohaselt vastata ja nende taotlusi rahuldada; peab oluliseks, et kui petitsioonikomisjonis arutatakse petitsioone, oleksid liikmesriikide esindajad kohal ja võtaksid arutelust osa; nõuab sellega seoses tungivalt, et Euroopa Komisjon väldiks üldsõnalisi vastuseid ning annaks petitsioonide esitajatele nende nõudmiste kohta sihipäraseid ja just asjaomast petitsiooni puudutavaid vastuseid;
22. palub, et kogu kodanikuühiskond kasutaks ära kõiki petitsiooniõiguse võimalusi teha ELi tasandil strateegilisi ja seadusandlikke muudatusi; ergutab kodanikuühiskonna organisatsioone petitsioone kui otsedemokraatia vahendit paremini ära kasutama, et anda oma muredest ja liidu õiguse võimalikust rikkumisest Euroopa institutsioonidele teada;
23. kutsub Euroopa tuleviku konverentsi üles petitsiooniõiguse üle mõtlema ja aru pidama ning uurima koos üldsusega, kuidas saaks petitsiooniõiguse tundmist ja kasutamise võimalusi parandada, et see oleks demokraatlikum ning ELi kodanikele ja elanikele kasulik, luues neile ELi institutsioonidega otseühenduse ja edastades nende kaebused; kutsub Euroopa tuleviku konverentsi üles esitama ettepanekuid, kuidas petitsiooniõiguse rakendamist ELi tasandil parandada;
24. nõuab, et petitsioonikomisjoni positsiooni tugevdataks nii parlamendis kui ka selle institutsioonidevahelistes suhetes, sest see on ainus komisjon, kes suhtleb kodanikega otse; rõhutab, et petitsioonikomisjoni töö ulatust arvesse võttes tuleb sellele eraldada rohkem personali ja ressursse;
25. kutsub teisi komisjone üles toetama aegsasti parlamendi püüdlusi vastata kodanike muredele kiiremini ja paremini ning võtta käimasolevas õigusloometöös petitsioonide esitajate poolt tõstatatud probleeme arvesse; kutsub teisi komisjone üles võtma parlamendi igapäevases õigusloometöös arvesse oma pädevusvaldkondadega seotud petitsioone ning vastama kodanike petitsioonidest tulenevatele ootustele ametlikult ja konkreetselt;
26. on seisukohal, et petitsioonide võrgustik on vajalik vahend, mille kaudu hõlbustada parlamentaarses ja seadusandlikus töös petitsioonide alusel meetmete võtmist ning edendada oma liikmete vahel nii tehnilisel kui ka poliitilisel tasandil teabe ja heade tavade vahetamist; on seisukohal, et võrgustik peaks tugevdama dialoogi ja koostööd komisjoni ning muude ELi institutsioonidega;
27. arvestades, et kui mõnelt parlamendikomisjonilt küsitakse arvamust, peab ta enne, kui ta teeb arvamuse esitamise kohta otsuse, vastavalt suunistele⁽⁵⁾ kaaluma petitsiooniõiguse tähtsust ja kaasnevat seadusandlikku koormust, ning et see nõue kehtis juba enne Lissaboni lepingut ja selles väljendub senine arusaam petitsioonide tähtsusest parlamentaarses töös, nõuab suuniste ajakohastamist, et tagada petitsioonikomisjonile ja muudele komisjonidele oma töö tulemuslikuks tegemiseks vajalikud volitused;
28. palub teha Eurobaromeetri uuringu selle kohta, kui teadlikud on ELi kodanikud õigusest esitada parlamendile petitsioon, et koguda andmeid, mille alusel algatada mõjus ja juurdepääsetav teavituskampaania; on seisukohal, et kui korraldada kogu liidus piiriüleste küsitluste alusel korrapäraseid uuringuid, on Euroopa institutsioonidel kodanike muresid lihtsam teadvustada;
29. nõuab, et parlamendi ja komisjoni vahel loodaks ühine andmebaas, et jagada läbipaistvalt ja koostöö korras teavet kõikide meetmete kohta, mille komisjon on petitsioonide alusel võtnud, sealhulgas süsteemi EU Pilot kasutamine ja rikkumismenetlused, seadusandlikud ettepanekud ja kõik muud ELi õigusaktid;
30. nõuab, et petitsiooniõigust ja parlamendi petitsiooniportaali edendataks sotsiaalmeedia, teavituskampaaniate ja ajakirjanike koolitamise kaudu aktiivsemalt ning see portaal ühendataks tuntud petitsiooniportaalidega, mida üldsus kasutab, et ELi ja riiklikul tasandil tuge saada;

(5) Euroopa Parlamendi komisjonide esimeeste konverentsi 14. juuli 1998. aasta suunised petitsioonide menetlemiseks alalistes komisjonides, PE225.233.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

31. palub nõukogul ja komisjonil siduda oma veebisaidid ja Euroopa tuleviku konverentsi veebisait petitsiooniportaali ning reklaamida nimetatud portaali oma kanalites, sealhulgas liikmesriikides asuvates komisjoni esindustes, keda tuleks julgustada tegema koostööd parlamendi büroodega;

32. nõuab petitsiooniportaali täiustamist, et muuta see avalikkusele nähtavamaks, kasutusmugavamaks, hõlpsamini ja intuitiivsemalt navigeeritavaks ja kõigile kodanikele, eriti puuetega inimestele, ligipääsetavaks; nõuab, et ePetitioni andmebaasis parandataks andmeanalüüsi funktsiooni, et andmebaasist oleks varasemaid samateemalisi petitsioone lihtsam otsida; nõuab, et võetaks kasutusele lihtsustatud menetlus, et kodanikud saaksid veebiportaali kaudu esitatud petitsioonile toetust avaldada, tänu millele oleks neil petitsiooniõigust võimalik paremini kasutada;

33. märgib, et petitsioonide esitajatel ei ole reaalses juurdepääsu teabele, kuidas nende petitsiooni menetlemine edeneb; palub seetõttu, et petitsiooniportaalis avalikustataks ja avaldataks rohkem teavet näiteks petitsiooni staatuse ja teistes institutsioonides nendega seoses algatatud uurimiste kohta; nõuab, et suurendataks portaali ja parlamendi siseandmebaasi koostoimet, et edendada petitsioonide menetlemisel suuremat läbipaistvust;

34. kutsub üles koguma petitsioonide esitajate kohta rohkem teavet, tagades seejuures isikuandmete kaitse reeglite täieliku järgimise, et teha kindlaks petitsiooniõiguse puhul alaesindatud rühmad ja korraldada just neile mõeldud teavituskampaaniaid;

Euroopa Ombudsmani roll

35. juhib tähelepanu sellele, et kõigil ELi kodanikel ning ELis elavatel isikutel ja asuvatel juriidilistel isikutel peab olema õigus esitada ELi institutsioonide haldusomavoli juhtumite kohta Euroopa Ombudsmanile kaebusi; on seisukohal, et kodanike poolt Euroopa Ombudsmanile esitatud kaebused on oluline osa osalisdemokraatiast ja liidu otsustusprotsessi legitiimsusest; juhib tähelepanu sellele, et õigus pöörduda Euroopa Ombudsmani poole suurendab kodanike kaasatust ja nende usaldust ELi institutsioonide vastu, sest sellega edendatakse ELi institutsioonide ja asutuste läbipaistvust ja head haldust;

36. nõuab, et arendataks edasi rolli, mis on ombudsmanil, kellel on õigus omal algatusel toetada ELi haldusorganites levinud probleemide lahendamist ja pingutada parema halduse edendamise nimel, et liidu institutsioonid, organid, ametid ja asutused järgiksid rangeimaid standardeid; on sellega seoses seisukohal, et ombudsmani roll on praegu tähtsam kui kunagi varem, sest ELi haldussüsteem muutub ELi ametite kaudu kodanike elus sellistes valdkondades nagu keskkond, ränne või tervishoid järjest olulisemaks;

37. tuletab meelde, et Euroopa Ombudsman võib esitada soovitusi, teha lahenduste kohta ettepanekuid ja pakkuda haldusomavoli eri juhtumitega seotud probleemide lahendamiseks võimalusi; märgib, et kaebuste puhul, mis ombudsmani pädevusse ei kuulu, võib ombudsman soovitada kaebuse esitajal pöörduda mõne teise asutuse või petitsioonikomisjoni poole; märgib, et 2020. aastal jõudis ombudsmanini rohkem kui 1 400 kaebust, mis tema pädevusse ei kuulunud ja seda peamiselt seetõttu, et need ei puudutanud ELi tasandi juhtimisega seotud juhtumeid;

38. kutsub ombudsmani üles veelgi hoolikamalt jälgima, kuidas ELi vahendeid ja eelarvet kulutatakse, ning kontrollima, kas õigusriigi põhimõtete rikkumine või ELi põhimõtete ja väärtuste rikkumine, korruptsioon või huvide konfliktid kahjustavad liidu huve, seda eriti taasterahastu „Next Generation EU“ raames; rõhutab, et õigusriigi põhimõtete järgimine on üks tähtsaimatest tingimustest, et saada ELi eelarvest raha; on seisukohal, et õigusriigi põhimõtete järgimise tingimus ning asjaolu, et Euroopa Liit ei tee oma väärtuste suhtes kompromisse, suurendavad kodanike usaldust liidu vastu ja näitavad, et EL on kogu oma territooriumil kindlat pühendunud demokraatia kvaliteedile;

39. tuletab meelde, et ombudsmaniga suhtlemine on parlamendi kodukorra kohaselt üks petitsioonikomisjoni ülesandeid;

40. kiidab heaks ombudsmani põhikirjas hiljuti tehtud muudatused, millega viidi ombudsmani ülesanded Lissaboni lepinguga kooskõlla ja tugevdati veel rohkem ELi kodanike ja elanike õigust esitada haldusomavoli kohta kaebusi, ning mis puudutavad eelkõige rikkumisest teatajate kaitset, ahistamist ja huvide konflikte ELi institutsioonides, organites ja ametites;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

tuletab meelde, et Euroopa Ombudsmani uues põhikirjas on selgitatud ka tingimusi, mille alusel võib ombudsman korraldada omaalgatuslikke uurimisi, ning kordab, et ombudsman võib teha koostööd liikmesriikide ametiasutustega ning ELi institutsioonide, organite ja ametitega; on sellega seoses kindlalt veendunud, et ombudsmanile tuleks eraldada suurem eelarve, mis annaks talle vajalikud vahendid, et tulla suurenenud töökoormusega hästi toime ja jätkata Euroopa kodanike teenistuses asjatundlikku tööd; nõuab tungivalt, et Euroopa institutsioonid, organid ja ametid järgiksid soovitusi, mille ombudsman on esitanud läbipaistvuse ja muude eetikaküsimuste kohta;

41. tuletab meelde, et ELi kodanikel on õigus ELi institutsioonide dokumentidega tutvuda; avaldab ombudsmanile kiitust, et ta on teinud ELi dokumentide juurdepääsetavuse nimi väga head tööd ning eelkõige hakanud asjaomaseid taotlusi menetlema kiiremini; kutsub kaasseadusandjaid üles järgima soovitusi, mille ombudsman on andnud seoses määrusega (EÜ) nr 1049/2001⁽⁶⁾ üldsuse juurdepääsu kohta dokumentidele, ja edendama selle läbivaatamist; on seisukohal, et määruse (EÜ) nr 1049/2001 läbivaatamine on väga vajalik, et tagada täielik läbipaistvus ja üldsuse täielik juurdepääs ELi institutsioonide valduses olevatele dokumentidele; rõhutab, et ülesanded, mida ombudsman täidab läbipaistvuse tagamiseks, on Euroopa demokraatia seisukohast väga tähtsad, eelkõige ülesanded, mis puudutavad dokumentide kättesaadavust Euroopa kodanike jaoks, et kodanikud saaksid teabeõigust täielikult ära kasutada ja et suurendada kodanike usaldust Euroopa projekti vastu; kutsub ombudsmani üles neid pingutusi jätkama, sest kiire juurdepääs dokumentidele ELi 24 ametlikus keeles on hädavajalik, et tagada kodanike ja kodanikuühiskonna piisav osalemine otsustusprotsessis;

42. tunnustab ombudsmani töö eest, mida ta on teinud kodanike huvides mitmekeelsuse edendamisel, ja selle eest, et ta avaldas ELi administratsioonile soovitusel, kuidas kasutada üldsusega suhtlemisel ELi ametlikke keeli, s.o kuidas, millal ja millises keeles suhelda, et kaitsta ELi keelelist mitmekesisust;

43. tuletab meelde, et üks võimalus, kuidas kodanike suhtumist ELi parandada, on muuta EL nende jaoks arusaadavamaks ja läbipaistvamaks; on seisukohal, et nõukogu peaks jätkama tööd oma institutsiooni läbipaistvuse parandamiseks, ning kutsub nõukogu üles viima ellu teatavad soovitusel, mille parlament ja ombudsman on andnud korduvalt;

44. on seisukohal, et tingimata tuleb jätkata ELi kodanikele asjakohase teabe jagamist ombudsmani rolli ja tegevuste ulatuse kohta ning tema mõju kohta ELi institutsioonide arengule; kutsub ombudsmani üles levitama ka edaspidi teavet selliste uurimiste tulemuste kohta, mille tulemusel on ELi kaubanduslääbirääkimistel suurendatud läbipaistvust, avaldama ELis hinnatud ravimite kliiniliste uuringute tulemusel, looma varjupaigataotlejatele kaebuste esitamise mehhanismid ning muutma Euroopa Komisjoni volinike suhtes kohaldatavad eetikanoõud rangemaks;

45. palub, et ombudsman tugevdaks veelgi Euroopa ombudsmanide võrgustikku, et edendada õigust pöörduda ombudsmani poole nii riiklikul kui ka Euroopa tasandil ning olla kodanike tegeliku olukorraga kursis ja selle suhtes tähelepanelik; on seisukohal, et tuleb tugevdada riiklike ja piirkondlike ombudsmanide ja Euroopa Ombudsmani vahelist koostööd ning parimate tavade vahetamist, et kodanikud oleksid oma õigustest teadlikumad ja neid juhendataks kaebuste esitamisel paremini;

Euroopa kodanikualgatus

46. rõhutab, et Euroopa kodanikualgatus on ainulaadne osalusdemokraatia vahend ja ka muus mõttes üks põhivahendeid; rõhutab, et Euroopa kodanikualgatus tähendab liidu kodanike jaoks erakordselt head võimalust anda teada küsimustest ja teemadest, mis neile muret teevad, ja lisada need Euroopa poliitilisse tegevuskavasse, väljendada oma soove ning nõuda, et EL tegutseks ja võtaks vastu õigusakte, ning et selle kasutamist tuleb ergutada ja toetada igal võimalikul viisil; tuletab sellega seoses meelde Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide kohustusi, mis tulenevad määrusest (EL) 2019/788, mille kohaselt peavad nad eelkõige suurendama liidu kodanike teadlikkust Euroopa kodanikualgatuses olemasolust, eesmärkidest ja toimimisest ning pakkuma Euroopa kodanikualgatuses korraldajatele abi ja praktilist tuge; on sellega seoses seisukohal, et tuleks selgitada, kuidas saab parlament aidata komisjonil täita teabevahetust puudutavaid kohustusi;

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

47. kutsub komisjoni üles tegema kehtivate Euroopa kodanikualgatuste huvides paremini koostööd ja parandama olukorda, kus seadusandlike meetmeid ei järgne, sest tuleb saavutada eesmärk, mille kohaselt tuleb kodanike suurema osalemise kaudu liidu demokraatlikus ja poliitilises elus suurendada liidu demokraatlikku legitiimsust; usub seetõttu, et komisjon peaks näitama üles siirast hoolivust ja tõelist pühendumist, et vastata ootustele, mis kodanikel kehtivate kodanikualgatuste puhul on;

48. tuletab meelde, et komisjon on asjakohaseid meetmeid võtnud ainult mõne üksiku eduka Euroopa algatuse korral;

49. on seisukohal, et Euroopa demokraatia jaoks on väga tähtis, et kodanikud saaksid liidu seadusandlike õiguste kasutamisele kaasa aidata ja seadusandlike ettepanekute algatamisest otseselt osa võtta; palub seetõttu, et komisjon hindaks iga kehtiva Euroopa kodanikualgatuse ettepanekuid põhjalikult ning täidaks täielikult oma juriidilist kohustust esitada meetmete võtmise või võtmata jätmise kohta põhjendused, ning teeks seda selgelt, arusaadavalt ja üksikasjalikult; tuletab meelde, et kooskõlas määruse (EL) 2019/788 artikliga 16 ja parlamendi kodukorra artikli 222 lõikega 9 on parlament kohustatud iga kehtivat Euroopa kodanikualgatust ja komisjoni võetud meetmeid hindama, eelkõige juhul, kui komisjon jätab nimetatud ettepanekud esitamata või ei rakenda neid;

50. nõuab, et seoses konkreetsete kehtivate Euroopa kodanikualgatustega ja nende rakendamisega komisjoni poolt tugevdataks veelgi parlamendi rolli ja sidemeid kodanikuühiskonna organisatsioonidega; on veendunud, et juhtudel, kui komisjon pole määruse (EL) 2019/788 artikli 15 kohaselt ettenähtud ajavahemiku jooksul kavandata vaid meetmeid avaldanud või on teatise märkinud, et ei kavatse Euroopa kodanikualgatuse suhtes meetmeid võtta, kuigi algatus vastab menetlusnõetele, s.o on kooskõlas ELi esmase õigusega ning ei ole vastuolus Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud liidu põhiväärtustega ega hartas sätestatud õigustega, võib parlament kooskõlas kodukorra artikliga 222 võtta vastu otsuse esitada Euroopa kodanikualgatuse alusel seadusandlik algatusraport; nõuab tungivalt, et pärast seda, kui parlament on seadusandliku algatusraporti vastu võtnud, kohustuks komisjon esitama asjakohase seadusandliku ettepaneku; usub, et sellisel juhul peaks komisjon oma esialgse vastuse uuesti põhjalikult läbi vaatama ja võtma Euroopa Parlamendi seadusandlikku algatusraportit täielikult arvesse; nõuab, et määrust (EL) 2019/788 muudetakse, et motiveerida komisjoni seadusandlikku ettepanekut esitama, kui esitatud Euroopa kodanikualgatuse vastab asjaomastele nõuetele;

51. kutsub komisjoni üles üldsust pädevuste jaotusest liidu ja liikmesriikide vahel selgelt teavitama, et Euroopa kodanikualgatustes käsitletakse teemasid ja küsimusi, mille kohta komisjonil on pädevus õigusaktide ettepanekuid esitada, ning andma korraldajatele Euroopa kodanikualgatuste koostamise kohta praktilist ja õigeaegset nõu ning kasutama piisavalt võimalust registreerida Euroopa kodanikualgatus osaliselt; rõhutab, et hiljutistes Euroopa kodanikualgatustes on nõutud, et EL võtaks rohkem meetmeid ja kiiremini, eelkõige keskkonnakaitse, tervishoiu, loomade heaolu ning kodaniku- ja poliitiliste õiguste valdkonnas, nagu algatused „Minority SafePack“ ja „End the Cage Age“, mis said väga suure toetuse; kordab seetõttu, et volitusi, mille kohaselt on komisjonil õigus õigusakti ettepanekuid esitada, tuleb tõlgendada võimalikult laialt;

52. avaldab komisjonile tunnustust selle eest, et ta on korraldanud teabeseminare ning korraldas 2020. aastal Euroopa kodanikualgatuse nädala, millest võtsid osa institutsioonide esindajad, kodanikuühiskonna liikmed ning varasemate ja praeguste algatuste korraldajad ning mille eesmärk oli arutada, kuidas seda vahendit parandada; on aga seisukohal, et Euroopa kodanikualgatusest teatakse endiselt vähe; kutsub seetõttu komisjoni kooskõlas määruse (EL) 2019/788 artikliga 18 üles selle osalusvahendi nähtavust meedias suurendama;

53. palub komisjonil täielikult hinnata määruse (EL) 2020/1042 ajutisi meetmeid, eelkõige seoses kogumisperioodide pikendamisega ja selle mõjuga korraldajate suutlikkusele oma kodanikualgatuste toetust saada, et anda muu hulgas teavet määruse (EL) 2019/788 läbivaatamisprotsessi tarbeks; on seisukohal, et kui hindamistulemused kinnitavad soodsat mõju, võiks nende ajutiste meetmete pikendamist kavandada pikemaks ajaks;

54. kutsub komisjoni üles Euroopa kodanikualgatuse vahendit parandama, et muuta osalemine kodanikele lihtsamaks, sest väga vähe on algatusi, mille puhul on lõpuks algatatud õigusakt; rõhutab sellega seoses, et määruses (EL) 2019/788 on ette nähtud meetmed, mille eesmärk on parandada seda, kuidas liidu kodanikud saavad kasutada Euroopa kodanikualgatuse toetamise õigust, ning nõuab, et nende meetmete rakendamist hinnataks; palub, et järgmises ELi kodakondsuse teemalises aruandes hindaks komisjon selle õiguse kasutamist põhjalikult ning esitaks seadusandlikud ja muud kui seadusandlikud meetmed, millela saaks selle õiguse kasutamist veel rohkem parandada;

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

55. on arvamusel, et see, kuidas komisjoni ametlikud vastused edukatele kodanikualgatustele sõnastatakse, võib oluliselt mõjutada seda, kuidas kodanikud seda vahendit hindavad, ning et iga edukas algatus nõuab suuremaid pingutusi ja põhjalikumat uurimist, tagamaks, et komisjon kaalutleb kodanike ettepanekuid piisavalt;

56. rõhutab, et vaja on alalisi osalusmehhanisme, mille kaudu saavad kodanikud ELi otsustusprotsessist osa võtta;

57. rõhutab, et nende kodanikualgatuste jaoks, mida edasimenetlemisvääriks ei peeta, tuleb luua nõuetekohane käsitlusmehhanism, mille kohaselt antakse kodanike ideedele sisukas ja usaldusväärne hinnang ning palutakse kodanikel pöörduda petitsioonikomisjoni poole, sest kui osa kodanikualgatusest jääb igasuguse tulemuseta, võib kodanike huvi kaduda; rõhutab, et petitsioonikomisjon peab kuulamisprotsessides täitma suuremat rolli; palub, et kui kodanikualgatus on tunnustatud kehtivaks, hakkas komisjon kiiresti parlamendiga koostööd tegema, et parlament saaks asjaomaste komisjonide avalike kuulamiste korraldamiseks ära kasutada kogu kolmekuulise perioodi ning valmistada kehtivate kodanikualgatuste teemal ette täiskogu arutelusid ja koostada resolutsioone; rõhutab, et määruse (EL) 2019/788 kohane eesmärk jätta komisjonile kehtivatele Euroopa kodanikualgatustele reageerimiseks rohkem aega, on äärmiselt oluline, et komisjon saaks täielikult arvesse võtta läbivaatamisetapis Euroopa kodanikualgatuste kohta väljendatud arvamusi ja seisukohti ning võtta nõuetekohaselt arvesse õigusaktide ettepanekute võimalikke variante;

58. väljendab heameelt selle üle, et komisjon kavatseb parandada ja tugevdada Euroopa kodanikualgatuse arutelufoorumit, mis on samuti määrusest (EL) 2019/788 tulenev juriidiline kohustus; rõhutab, et foorum peaks andma korraldajatele praktilisi suuniseid ja õiguslast tuge ning täitma suutlikkuse suurendamise eesmärki, et Euroopa kodanikualgatuse kogumisetapis käivitada, toetada ja säilitada ning propageerida Euroopa kodanikualgatus kui vahendit, mille kaudu saavad kodanikud osaleda liidu demokraatlikus elus;

59. kutsub Euroopa tuleviku konverentsi üles andma liidu kodanikele otse sõna, et arutada Euroopa kodanikualgatuse ja selle praeguse õigusraamistiku rakendamise tulemuslikkust ning propageerida Euroopa kodanikualgatus kui kasulikku vahendit, mille abil saavad kodanikud osaleda liidu avaliku poliitika rakendamises;

60. rõhutab, et tänu Euroopa tuleviku konverentsile on ELi poliitilises tegevuskavas osalemise vajadust lihtsam mõista ja seetõttu võiks see anda võimaluse arutleda selle üle, kuidas kodanike osalemise protsessi parandada ja jõustada; rõhutab, et konverents annab Euroopas demokraatia tugevdamise, eriti Euroopa kodanikualgatuste üle peetavatele aruteludele uue hoo; kutsub komisjoni üles julgustama kodanikke, kelle poolt Euroopa tuleviku konverentsi raames tehtud ettepanekuid ei ole komisjoni ettepanekutesse lisatud, kasutama kõiki nende käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas Euroopa kodanikualgatusi;

Järeldused

61. rõhutab, et kolme osalusvahendi otstarve on hõlbustada ja innustada ELi kodanike ja elanike kaasamist ning avaldada sellega ELi poliitilise tegevuskavale otsest mõju; nõuab, et loodaks laiaulatuslik, kogu teavet koondav ja juurdepääsetav institutsioonidevaheline ELi kodanike veebisait (ja rakendus, mida peaks olema lihtne kasutada), mille kaudu anda teavet kõigi õiguste ja demokraatlike vahendite kohta, mis võimaldavad üldsusel ELi tasandi otsustusprotsessis otseselt osaleda ja seda mõjutada, ning et seda veebisaiti propageeritaks; on seisukohal, et selline ühtne platvorm ei suurendaks mitte ainult kodanike teadlikkust nende õigustest, vaid suurendaks ka eri vahendite vastastikust täiendavust;

62. rõhutab, et korrapärane teabe kogumine kodanikele huvipakkuvate teemade ja korduvate küsimuste kohta, mis tõstatatakse petitsioonides, Euroopa Ombudsmani uurimistes ja Euroopa kodanikualgatuses, aitaks leida kiiremini lahendusi ning tagada samal ajal kodanike silmis ELi poliitika sidususe;

63. peab hädavajalikuks analüüsida Euroopa institutsioonide ja kodanike vahelise kommunikatsiooni probleeme, mille tõttu eurooplased ei kasuta kodanike osaluse mehhanisme piisaval määral; nõuab, et eraldataks vajalikud vahendid, mille abil levitada üldsuse hulgas teavet selliste vahendite olemasolu ja toimimise kohta;

64. nõuab, et üldsuse, eelkõige noorte teadlikkust nendest kolmest osalusvahendist suurendataks, et neist saaksid tulemuslikud ja kasulikud demokraatliku osalemise vahendid; rõhutab, et kõik Euroopa institutsioonid peaksid tegema kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil teabevahetuseks võimalikult suuri pingutusi, et võimalikult paljud kodanikud

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

teaksid kolmest vahendist, s.o Euroopa kodanikualgatuses, võimalusest esitada Euroopa Ombudsmanile kaebus ja petitsiooniõigusest, ning neid innustataks neid vahendeid kasutama; rõhutab, et kodanikke tuleb petitsioonide, kodanikualgatusete ja Euroopa Ombudsmanile mõeldud kaebuste esitamisel nii Euroopa kui ka kohalikul tasandil Europe Directi teabekeskuste ja Euroopa Majade (?) kaudu aidata;

65. rõhutab, et akadeemilised ringkonnad peavad Euroopa kodanikuhariduse andmisel täitma väga tähtsat pedagoogilist rolli; nõuab tungival, et liikmesriigid annaksid algkooli-, keskkooli- ja üliõpilastele ELi kolme osalusvahendi kohta teadmised, et õpilased oleksid teadlikud ELi otsustusprotsessist ja sellest, kuidas selles aktiivselt osaleda; palub Euroopa Komisjonil tugevdada programmi „Erasmus+“ eesmärke, mis on seotud noorte aktiivse osalemisega demokraatlikus elus, sealhulgas õppetöö kaudu, mille eesmärk on arendada kodanikupädevust ja arusaamist Euroopa poliitikast; juhib tähelepanu sellele, et noorte kodanikuaktiivsus on kõigi demokraatlike riikide tuleviku jaoks väga tähtis;

66. rõhutab, et puuetega inimestele tuleb anda täielik juurdepääs kõikidele eri vahenditele, mida EL kodanikele pakub, eelkõige kogu teabe suulise ja kirjaliku tõlke kaudu viipekeelde ja kergesti loetavasse keelde;

67. kutsub ELi institutsioone üles otsima lahendusi probleemidele, millega puutuvad kokku vähekaitsitud elanikkonnarühmad, kes on alaesindatud ja kes oma probleeme lahendada ei suuda, ning kaasama nad otsustusprotsessi;

68. kutsub komisjoni üles lisama kolm osalusvahendit 2019.–2027. aasta noortestrategie „Noorte kaasamine ja ühendamine ning nende mõjuvõimu suurendamine – ELi uus noortestrategie“ rakendamisse, eelkõige tegevusvaldkondade „Kaasamine“ ja „Ühendamine“ raames;

69. tuletab meelde, et ELi mitmekeelne kommunikatsioonipoliitika ning teabe ja dokumentide avaldamine kõigis ELi ametlikes keeltes on kõigi liikmesriikide kodanikega suhtlemiseks ja nende kaasamiseks ülioluline ning neid tuleb tugevdada; rõhutab nende tähtsust kõigis kommunikatsioonikanalites, sealhulgas sotsiaalmeedias, et kodanikega paremini suhelda, pöörates erilist tähelepanu puuetega inimeste erivajadustele; peab kiiduväärseks ombudsmani avaldatud suuniseid, milles õpetatakse institutsioone arendama oma keelepoliitikat kõige kodanikusõbralikumal viisil;

70. rõhutab, et parlament peab arutama petitsioonikomisjoni rolli ja suuruse üle; juhib tähelepanu sellele, et kodanike nõudmisi saab rohkem arvesse võtta ainult siis, kui meetmete eest vastutab pädev asutus; rõhutab, et petitsioonikomisjon ei ole praegu piisavalt suur ega oma piisavaid volitusi, et kodanike abivajadust rahuldada;

71. rõhutab, et ELi petitsioonisüsteemi puudusi tuleb püüda kõrvaldada, võttes arvesse puuetega inimeste erivajadusi, et kindlustada süsteemi täielik demokraatlik potentsiaal ja tegevuskavasid kujundav roll; nõuab, et ELi institutsioonid kasutaksid oma ressursse selleks, et suurendada selle vahendi atraktiivsust ja edendada kodanike osalemist ELi õigusloomes; rõhutab sellega seoses, et osalusmehhanismide edendamisele tuleb eraldada rohkem ELi rahalisi vahendeid;

72. rõhutab, et selleks, et kodanike osalemist parandada, tuleb kodanikele anda selged suunised, mis aitaksid neil valida probleemi lahendamiseks sobivaima osalusvahendi; on veendunud, et tuleb mõista takistusi, millega kodanikud, eriti puuetega eurooplased, parlamendile petitsiooni esitamisel, Euroopa Ombudsmani poole pöördumisel ja komisjonile algatuse esitamisel kokku puutuvad, ning need takistused kõrvaldada;

73. rõhutab ühtlasi, et tuleks uurida Euroopa kodanikualgatusi ja petitsioone, millel on olnud mõju – eelkõige neid, mida on kajastatud massimeedias või arutatud komisjonis või parlamendis –, et teha kindlaks tulemuslikud strateegiad ja parimad tavad, mida saaks tulevikus kasutada õppevahendina;

74. rõhutab, et kodanike kaebuste ja kodanikualgatusete läbivaatamisel on oluline läbipaistvus; kutsub komisjoni üles võtma täieliku läbipaistvuse tagamiseks vajalikud meetmed; väljendab toetust Euroopa Ombudsmani astunud sammudele, et muuta kõik liidu institutsioonid ja asutused palju läbipaistvamaks ja vastutavamaks ELi kodanike ees;

(?) Prantsuse keeles *Maison de l'Europe*, <https://www.maisons-europe.eu/>

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

75. on kindlalt veendunud, et kodanike juurdepääs Euroopa institutsioonide dokumentidele on osalusdemokraatia alus; rõhutab sellega seoses, et institutsioonid peavad kodanike jaoks olema läbipaistvad ja vastutama nende ees oma tegevuse eest;

76. rõhutab, et ELi tulevikku käsitleva arutelu tulemusel tuleks kodanike osalusvahendeid täiustada, et oleks võimalik luua liit, mis on demokraatlikum, läbipaistvam ja kodanikele avatum;

o

o o

77. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, Euroopa Ombudsmanile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ja nende ombudsmanidele või samalaadsetele pädevatele asutustele.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0068

Uus 2020. aasta järgne ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon uue 2020. aasta järgse ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku kohta (sh töötajate parema kaitsmise kohta kahjulike ainetega kokkupuutumise, tööstressi ja korduvatest liigutustest põhjustatud vigastuste eest) (2021/2165(INI))

(2022/C 347/10)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 3,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 153 ja 168,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu Euroopa sotsiaalharta artiklit 3,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 3,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioone ja soovitusi töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas,
- võttes arvesse ÜRO 2030. aasta kestliku arengu eesmärke, eelkõige eesmärki 8.8 „Töötajate õiguste kaitse ja ohutu töökeskkonna edendamine“,
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mille osalised on EL ja kõik selle liikmesriigid,
- võttes arvesse ÜRO valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli aruannet „AR6 Climate Change 2021: the Physical Science Basis“ (Kliimamuutused 2021: reaalteaduslik alus),
- võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) vaimse tervise Euroopa tegevusraamistikku 2021–2025 ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel ⁽²⁾,
- võttes arvesse komisjoni 3. veebruari 2021. aasta teatist „Euroopa vähktõvevastase võitluse kava“ (COM(2021)0044),
- võttes arvesse komisjoni 28. juuni 2021. aasta teatist „ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik aastateks 2021–2027. Tööohutus ja töötervishoid muutumas töömaailmas“ (COM(2021)0323),
- võttes arvesse komisjoni eksperdirühma 23. juuni 2021. aasta arvamust tõhusate tervishoidu investeerimise viiside kohta „Tervishoiutöötajate ja muude elutähtsate kutsealade töötajate vaimse tervise toetamine“,
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalõiguste sammast, mille Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon 17. novembril 2017 ühiselt välja kuulutasid, ja eriti selle 5.–10. põhimõtet,
- võttes arvesse komisjoni 4. märtsi 2021. aasta Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava,

⁽¹⁾ Resolutsiooni eelnõu WHO vaimse tervise Euroopa tegevusraamistiku (2021–2025) kohta, Euroopa 71. piirkondlik komitee, 13.–15. september 2021.

⁽²⁾ EÜT L 303, 2.12.2000, lk 16.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 8. mai 2021. aasta Porto deklaratsiooni,
- võttes arvesse nõukogu 2019. aasta oktoobri järeldusi majanduse ja heaolu kohta, milles rõhutatakse vaimse tervise edendamise otsustavat tähtsust töökohal,
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 20. oktoobri 2021. aasta arvamust „ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegiline raamistik aastateks 2021–2027“,
- võttes arvesse ELi vaimse tervise ja heaolu tegevusraamistikku, mis võeti vastu 21.–22. jaanuaril 2016 toimunud vaimse tervise ja heaolu ühismeetme lõppkonverentsil ⁽³⁾,
- võttes arvesse ELi puuetega inimeste õiguste strateegiat aastateks 2021–2030,
- võttes arvesse Euroopa sotsiaalpartnerite digiüleminekut käsitlevat raamlepingu rakendamise esimest ühist aruannet,
- võttes arvesse Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Ameti (EU-OSHA) 24. aprilli 2020. aasta suuniseid „COVID–19: tagasi tööle. Töökohtade ümberkorraldamine ja töötajate kaitse“,
- võttes arvesse EU-OSHA 22. oktoobri 2021. aasta aruannet „Telework and health risks in the context of the COVID–19 pandemic: evidence from the field and policy implications“ (Kaugtöö ja terviseriskid COVID–19 pandeemia kontekstis: valdkonna tõendusmaterjal ja mõju poliitikale),
- võttes arvesse oma 11. septembri 2018. aasta resolutsiooni võimaluste kohta töötajatele kvaliteetsete töökohtade leidmiseks vigastuse või haiguse järel ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni piiriüleste ja hooajatöötajate kaitse kohta Euroopas seoses COVID-19 kriisiga ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni tugeva sotsiaalse Euroopa kohta õiglaste üleminekute jaoks ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni soovitud komisjonile õiguse kohta mitte olla kättesaadav ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 16. septembri 2021. aasta resolutsiooni platvormitöötajate õiglaste töötingimuste, õiguste ja sotsiaalkaitse kohta – digitaalarenguga seotud tööhõive uued vormid ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni soovitud komisjonile töötajate kaitsmise kohta asbesti eest ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni raportit (A9–0023/2022),

⁽³⁾ https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/guides_for_applicants/h2020-SC1-BHC-22-2019-framework-for-action_en.pdf

⁽⁴⁾ ELT C 433, 23.12.2019, lk 9.

⁽⁵⁾ ELT C 362, 8.9.2021, lk 82.

⁽⁶⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 75.

⁽⁷⁾ ELT C 456, 10.11.2021, lk 161.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0385.

⁽⁹⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0427.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- A. arvestades, et inimeste tervise kõrgetasemeline kaitse tuleb tagada kogu liidu poliitika ja tegevuse määratlemisel ja rakendamisel;
- B. arvestades, et Maailma Terviseorganisatsiooni põhikirja kohaselt on tervis „täieliku füüsilise, vaimse ja sotsiaalse heaolu seisund ning mitte üksnes haiguse või puude puudumine“⁽¹⁰⁾,
- C. arvestades, et Maailma Terviseorganisatsiooni määratluse kohaselt on vaimne tervis „heaoluseisund, milles inimene realiseerib oma võimeid, tuleb toime igapäevase elu pingetega, suudab töötada tulemusrikkalt ja viljakalt ning on võimeline andma oma panuse ühiskonna heaks“⁽¹¹⁾;
- D. arvestades, et 2018. aastal toimus 27 liikmesriigis enam kui 3 300 surmaga lõppenud õnnetust ja 3,1 miljonit surmaga mittelõppenud õnnetust; arvestades, et igal aastal sureb tööga seotud haigustesse enam kui 200 000 töötajat⁽¹²⁾; arvestades, et need andmed ei hõlma kõiki deklareerimata tööst põhjustatud õnnetusi, mistõttu võib eeldada, et tegelikud arvud ületavad oluliselt ametlikku statistikat⁽¹³⁾; arvestades, et Euroopa Elu- ja Töötingimuste Parandamise Fondi (Eurofound) andmetel oli 2017. aastal 20 % Euroopa töökohtadest halva kvaliteediga ning ohustasid töötajate füüsilist ja vaimset tervist; arvestades, et 14 % töötajatest on puutunud kokku suurte psühhosotsiaalsete riskidega⁽¹⁴⁾; arvestades, et 23 % Euroopa töötajatest on veendunud, et nende ohutus või tervis on nende töö tõttu ohus; arvestades, et 2015. aastal leiti Euroopa töötingimuste uuringus, et 21 % Euroopa töökohtadest olid kõrgetasemelised töökohad⁽¹⁵⁾; arvestades, et 2020. aasta Euroopa töötingimuste uuringu välitöö peatati COVID-19 pandeemia puhangu tõttu, kuid see käivitati uuesti 2021. aasta juulis eesmärgiga see avaldada 2022. aasta lõpus;
- E. arvestades, et tööga seotud vigastuste oht on rohkem kui kolm korda suurem töötajate puhul, kes on töötanud oma töökohal vähem kui neli nädalat, võrreldes nendega, kes on töötanud oma töökohal rohkem kui aasta⁽¹⁶⁾;
- F. arvestades, et tööõnnetuste ja surmade arvu vähenemise osas ei ole kõikides riikides sama suundumus;
- G. arvestades, et Euroopa vähktõvevastase võitluse kava eesmärk on vähendada vähktõvest tingitud haiguskoormust patsientidele, nende peredele ja tervishoiusüsteemidele; arvestades, et vähktõbi on tööga seotud surmade peamine põhjus ja see põhjustab 52 % kõigist tööga seotud surmajuhtumitest ELis; arvestades, et kantserogeenide tõttu sureb tööga seotud vähki igal aastal hinnanguliselt 100 000 inimest⁽¹⁷⁾; arvestades, et eri asutused, sidusrühmad ja WHO on kindlaks määranud 50–70 ainet või ainerühma töökohal esinevate kantserogeenide, mutageenide ja reproduktiivtoksiliste ainete tähtsuserjestustes, mille jaoks on vaja siduvaid piirnorme; arvestades, et töökohal puutuvad töötajad sageli kokku mitme eri ainega, mis võib suurendada terviseriske, avaldada kahjulikku mõju reproduktiivsüsteemile, sh vähendada viljakust või põhjustada viljatust ning mõjuda negatiivselt loote arengule ja imetamisele;

⁽¹⁰⁾ <https://www.who.int/about/governance/constitution>

⁽¹¹⁾ WHO teabeleht „Vaimne tervis: meie reageerimise tugevdamine“, märts 2018. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/mental-health-strengthening-our-response>

⁽¹²⁾ Euroopa Komisjoni pressiteade tööohutuse ja töetervishoiu kohta muutuvus töömaailmas, 28. juuni 2021. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_21_3170

⁽¹³⁾ Eurostat, tööõnnetuste statistika, november 2020.

⁽¹⁴⁾ Kuues Euroopa töötingimuste uuring – ülevaatearuanne (2017. aasta ajakohustus), Eurofound, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2017.

⁽¹⁵⁾ Töökohtade kvaliteedi muustrite profiilid viitavad sellele, et olukord on palju nüansirikkam kui lihtsalt polariseerumine kõrge ja madala kvaliteediga töökohtade vahel. Analüüsis rühmitatakse töötajad viie töökoha kvaliteedi profiili kohaselt: kõrgetasemelised töökohad (21 % töötajatest); sujuvalt toimivad töökohad (25 %); aktiivsed käelist tööd eeldavad töökohad (21 %); pingelised töökohad (13 %); ja madala kvaliteediga töökohad (20 %). Töökohtade kvaliteediskooride muster on profiilide lõikes varieeruv, mis kinnitab eeldust, et töökoha kvaliteet hõlmab eri mõõtmeid.

⁽¹⁶⁾ <https://www.safetyandhealthmagazine.com/articles/14053-new-workers-higher-risk>

⁽¹⁷⁾ Tööga seotud õnnetuste ja haiguste kulude rahvusvaheline võrdlus, EU-OSHA, 2017.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- H. arvestades, et asbestiga kokkupuude nõuab Euroopas igal aastal umbes 88 000 inimelu, põhjustades 55–75 % tööga seotud kopsuvähi juhtudest, ning arvestades, et asbest on 45 % kopsuvähi juhtude puhul peamine põhjus⁽¹⁸⁾; arvestades, et hinnangute kohaselt kasvab sellest kokkupuutest tingitud suremus jätkuvalt kuni 2020. aastate lõpuni ja 2030. aastatel⁽¹⁹⁾; arvestades, et kuigi asbest on ELis keelatud alates 2005. aastast, leidub seda endiselt paljudes haldushoonetes, koolides, elamutes, taristutes, ühistranspordirajatistes ja veevarustusvõrkudes; arvestades, et 80 % ELi liikmesriikides töökeskkonnast tulenevaks tunnistatud vähktõve juhtudest on seotud asbestiga;
- I. arvestades, et selliseid tegureid nagu kiirgust, stressi, töökorraldust ja töötingimusi seostatakse kõiki tööga seotud vähiga; arvestades, et nahavähk on üks levinumaid kutsehaigusi, mille esinemissagedus suureneb erinevate tegurite, sealhulgas kliimamuutuste tõttu, ning ainult väga väike osa tööga seotud nahavähkidest on Euroopas tunnistatud kutsehaiguseks; arvestades, et välitingimustes töötavad töötajad, eelkõige põllumajandus-, metsandus-, ehitus- ja turismisektori töötajad, seisavad ultraviolettkiirgusega kokkupuute kõrge taseme tõttu silmitsi märkimisväärse riskiga mittemelanoomse nahavähi tekkeks; arvestades, et tervishoiu- ja hädaabisektori töötajad, kellel on hädaolukorras valmisolekus ja hädaolukorrale reageerimises oluline roll, näiteks tuletõrjujad ja õed, seisavad samuti silmitsi sarnase kokkupuute ja täiendava stressiga, mis tuleneb suurenenud töökoormusest, mis võib suurendada psühhosotsiaalseid riske; arvestades, et veel puudub Euroopa ühine lähenemisviis UV-kiirguse ennetamisele⁽²⁰⁾; arvestades, et praegu puuduvad ELi tasandil usaldusväärsed ja võrreldavad andmed töökohas vähktõvega kokkupuutumise riskitegurite kohta⁽²¹⁾; arvestades, et 2 % ELi vähktõvest tingitud haiguskoormusest võib seostada ioniseeriva kiirgusega ning et kokkupuude radooni ja selle lagunemissaadustega siseruumides on teine peamine kopsuvähi põhjustaja Euroopas⁽²²⁾ ⁽²³⁾;
- J. arvestades, et kliimamuutused on juba avaldanud ja avaldavad ka edaspidi kahjulikku mõju inimeste tervisele, tööohutusele ja töötingimustele; arvestades, et valitsustevahelise kliimamuutuste rühma viimase aruande kohaselt mõjutavad töötingimusi üha enam olulised muutused ilmastikumustrites, nagu kuumalained ja tugevad sademed; arvestades, et suurem kokkupuude töökohal kõrge temperatuuriga suurendab kuumarabanduse, dehüdratsiooni, väsimuse, keskendumisvõime puudumise ja krooniliste haiguste tüsistuste ohtu; rõhutab, et tööga seotud haigusi, mida seostatakse bioloogiliste mõjuritega, mõjutavad ka kliimamuutused, näiteks võib temperatuuri tõus mõjutada bioloogiliste mõjurite vektorite (puugid, sääsed) geograafilist levikut, hõlbustades seeläbi uute haiguste levikut konkreetses piirkonnas; arvestades, et on oluline kohandada töötavasid, et võtta arvesse kliimamuutuste mõju⁽²⁴⁾;
- K. arvestades, et hea psühhosotsiaalne töökeskkond soodustab töötajate vaimset ja füüsilist heaolu; arvestades, et psühhosotsiaalsed riskid võivad tuleneda halvast töö kavandamisest, korraldamisest ja juhtimisest, kuid ka puudulikust tööga seotud sotsiaalsest kontekstist ning põhjustada negatiivseid psühholoogilisi, füüsilisi ja sotsiaalseid tagajärgi, näiteks stressi, ärevust, läbipõlemist ja depressiooni, mis kuuluvad töötajate teatatud tööst tingitud terviseprobleemide suuruselt teise rühma⁽²⁵⁾; arvestades, et tööstress võib märkimisväärselt suurendada luu- ja lihaskonna vaevuste, südamehaiguste, autoimmuunhaiguste ning reumaatiliste ja krooniliste põletikuliste haiguste vallandumise ja ägenemise riski⁽²⁶⁾; arvestades, et Eurofoundi ja EU-OSHA andmetel kogeb üle 25 % Euroopa töötajatest liigset tööstressi; arvestades, et 51 % ELi töötajatest ütleb, et stress on nende töökohal tavaline ja ligi 80 % juhtidest on mures

⁽¹⁸⁾ Takala, J., töödokument „Eliminating occupational cancer in Europe and globally“, 2015, lk 6.

⁽¹⁹⁾ „Global Asbestos Disaster“, ajakiri International Journal of Environmental Research and Public Health, 2018.

⁽²⁰⁾ <https://www.euractiv.com/section/health-consumers/infographic/the-economic-impact-of-non-melanoma-skin-cancer-on-the-society-and-the-welfare-system/>

⁽²¹⁾ Töötajate uuring vähktõve riskiteguritega kokkupuute kohta, EU-OSHA, 20. mai 2020.

⁽²²⁾ WHO teabeleht „Radon and health“, 2. veebruar 2021. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/radon-and-health>

⁽²³⁾ Euroopa Parlament, sise poliitika peadirektoraat, „Strengthening Europe in the fight against cancer – Going further, faster“, juuli 2020. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642388/IPOL_STU\(2020\)642388_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2020/642388/IPOL_STU(2020)642388_EN.pdf).

⁽²⁴⁾ Valitsustevaheline kliimamuutuste rühm, kuues hindamisaruanne, piirkondlik teabeleht – Euroopa. https://www.ipcc.ch/report/ar6/wg1/downloads/factsheets/IPCC_AR6_WGI_Regional_Fact_Sheet_Europe.pdf

⁽²⁵⁾ „Self-reported work-related health problems and risk factors – key statistics“, Eurostat, september 2021.

⁽²⁶⁾ „Musculoskeletal disorders: association with psychosocial risk factors at work“, EU OSHA, 2021.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

tööstressi pärast⁽²⁷⁾, mis näitab, et psühhosotsiaalsed riskid teevad muret suuremale osale ettevõtetest⁽²⁸⁾; arvestades, et üle poole kõigist ELis kaotatud tööpäevadest on põhjustatud tööstressist⁽²⁹⁾; arvestades, et psühhosotsiaalseid riske käsitlevad lähenemisviisid ja õigusaktid varieeruvad eri liikmesriikides suuresti; arvestades, et töökohal rakendatavatele strateegiatele tähelepanu pööramine võib positiivselt mõjutada Euroopa elanikkonna vaimset tervist ja heaolu; arvestades, et vaimse tervise probleemide ennetamine ja vaimse tervise edendamine aitab samuti kaasa asjakohase terviseiga seotud riskikäitumise, näiteks alkoholi, narkootikumide ja tubaka tarbimise, kehalise passiivsuse ja kehva toitumise, vähendamisele; arvestades, et psühholoogilise ja füüsilise heaolu paranemine on otseselt seotud parema tulemuslikkusega töökohal;

- L. arvestades, et töökohad võivad vastavalt oma logistilistele vahenditele etendada olulist rolli rahvatervises, edendades tervislike eluviise, soodustades sporditegemist ja kehalist aktiivsust ning edendades laiemalt töötajate seas tervist kõigis selle aspektides;
- M. arvestades, et terviseteadlikkus mängib olulist rolli terviseohtude mõjukuks ettevalmistumisel ja selle leevendamisel ning aitab elanikkonnal paremini mõista vastumeetmeid ja mitmesuguste terviseohtude riskihindamist;
- N. arvestades, et COVID-19 pandeemia on selgelt näidanud vajadust tagada töötajate, sealhulgas nende vaimse tervise ohutus ja kaitse; arvestades, et see on toonud esile rahvatervisesse investeerimise tähtsuse; arvestades, et COVID-19 pandeemia on põhjustanud kaugtöö kiire kasvu, kusjuures peaaegu pooled kõigist ELi töötajatest töötavad liikumispiirangute ajal vähemalt osaliselt kodust⁽³⁰⁾, võttes samal ajal suuremaid hoolduskohustusi; arvestades, et kaugtööl on tõendatud suur mõju tööaja korraldusele, kuna see suurendab paindlikkust ja töötajate pidevat kättesaadavust⁽³¹⁾, mis sageli toob kaasa konflikti töö- ja eraelu vahel; arvestades, et kaugtöö kasutamise määr jääb arvatavasti kõrgemaks kui enne COVID-19 kriisi või suureneb veelgi⁽³²⁾; arvestades, et kaugtöö toomis kriisi ajal puhvrina ja võimaldas säilitada töökohti, mis muul juhul oleks ära kaotatud⁽³³⁾; arvestades, et kaugtöö annab töötajatele ka vabaduse oma tööaja ja ajakava kohandamiseks vastavalt oma isiklikele ja perekondlikele vajadustele⁽³⁴⁾; arvestades, et mõned uuringud viitavad sellele, et arusaam kaugtööst on alates pandeemia algusest olulisel määral paranenud, mis on omakorda väljendunud hübriid töökorralduse üldises eelistamises⁽³⁵⁾;
- O. arvestades, et igapäevaselt kodus töötavatel inimesetel on kaks korda suurem oht töötada üle 48 tunni nädalas ja neil on oht, et tööpäevade vahel puhataks vähem kui 11 tundi; arvestades, et peaaegu 30 % kaugtöötajatest teatavad, et töötavad vabal ajal iga päev või mitu korda nädalas, samas kui kontoripõhistest töötajatest teeb seda vähem kui 5 %, ja et kaugtöötajatel on suurem oht töötada ebakorrapäraselt; arvestades, et psühhosotsiaalsed riskid on kõige sagedasemad kaugtööga seotud terviseriskid⁽³⁶⁾; arvestades, et kaugtöö suurem levimus on kaasa toonud ka selliste füüsiliste probleemide sagenemise nagu luu- ja lihaskonna vaevused seoses istuva eluviisiga, kehvade ergonoomiliste tingimustega, pika tööaja ja tööstressiga;

⁽²⁷⁾ „Psychosocial risks in Europe: Prevalence and strategies for prevention“, Eurofound ja EU-OSHA, 2014, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg.

⁽²⁸⁾ „Psychosocial risks and stress at work“, EU-OSHA. <https://osha.europa.eu/en/themes/psychosocial-risks-and-stress>

⁽²⁹⁾ „OSH figures: stress at work – facts and figures“, EU-OSHA, 2009.

⁽³⁰⁾ „Living, working and COVID-19“, Eurofound, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2020.

⁽³¹⁾ Eurofound ja Rahvusvaheline Tööstööbüroo, „Working anytime, anywhere: The effects on the world of work“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus ja Rahvusvaheline Tööstööbüroo, Genf, 2017.

⁽³²⁾ „Teleworking in the aftermath of the Covid-19 pandemic: enabling conditions for a successful transition“, Euroopa Ametiühingute Instituut, 2021.

⁽³³⁾ „What just happened? COVID-19 lockdowns and change in the labour market“, Eurofound ja Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskus, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2021.

⁽³⁴⁾ „Telework and ICT-based mobile work: Flexible working in the digital age“, Eurofound, uusi tööhõivevorme käsitlev sari, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2020.

⁽³⁵⁾ Microsofti töötrendi indeks, „The next great disruption is hybrid work – are we ready?“, 2021.

⁽³⁶⁾ EU-OSHA, „Telework and health risks in the context of the COVID-19 pandemic: evidence from the field and policy implications“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, Luxembourg, 2021.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- P. arvestades, et muutuv tööturg võib mõjutada töotervishoidu ja tööohutust ning töötingimusi demograafiliste arengute kaudu, samuti selliste tegurite kaudu nagu uute tehnoloogiate, näiteks nanotehnoloogia ja tehisintellekti kasutuselevõtt, samuti olemasolevate tööriistade või masinate uued põlvkonnad, uued ained ja keemiatooted ning uut liiki töökohad; arvestades, et rohkem töötajaid on suundumas platvormitööle, ebatraditsioonilisele tööle või ebatüüpilisele töösuhtesse;
- Q. arvestades, et COVID-19 kriis on esile toonud ebatüüpilises töösuhtes olevate töötajate, sealhulgas digitööplatvormide töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate vähekaitsuse; arvestades, et platvormitöö osakaalu kasv tööturul tõenäoliselt jätkub; arvestades, et füüsilisest isikust ettevõtjad on töotervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku kohaldamisalast välja jäetud, kuna nad ei ole hõlmatud töotervishoidu ja tööohutust käsitlevate ELi õigusaktidega; arvestades, et platvormitöötajatel võivad esineda suuremad tervise- ja ohutusriskid, mis ei piirdu üksnes füüsilise tervisega, vaid võivad mõjutada ka psühhosotsiaalselt tervist ettearvamatu tööaja, tööintensiivsuse, konkurentsikeskkonna, teabe ülekülluse ja isolatsiooni tõttu; arvestades, et algoritmiline haldamine toob töö tuleviku jaoks kaasa uusi probleeme, mis võivad töötajatele põhjustada liigse kiiruse ja tõhususega seotud survet; arvestades, et selline juhtimisstiil võib kahjustada transpordi- ja tarnesektoris platvormitöötajate, eriti jalgratturite kui vähem kaitstud liiklejate ohutust ning seada ohtu teisi liiklejaid; arvestades, et naissoost platvormitöötajatel, eelkõige naisautojuhtidel ning eramutes koristus- ja hooldusteenuseid osutavatel naistel, võib olla suurem oht langeda seksuaalse ahistamise ja vägivalda ohvriks ning nad võivad jätta sellest teatamata, sest neil puuduvad teavitusvahendid, neil puudub kokkupuude inimesest personalijuhiga või nad kardavad halba hinnangut ja tulevaste töövõimaluste kaotamist; arvestades, et platvormitöös esinevast seksuaalsest ahistamisest ja vägivaldast jäetakse sageli teatamata⁽³⁷⁾;
- R. arvestades, et COVID-19 pandeemia on näidanud, et töökohad võivad samuti olla peamisteks nakkuse leviku keskusteks; arvestades, et Euroopa hooajatöötajate ebakindlad töö- ja elutingimused, eelkõige põllumajandussektoris, olid juba enne COVID-19 kriisi hästi dokumenteeritud⁽³⁸⁾; arvestades, et murettekitavad teated piiriüleste ja hooajatöötajate töö- ja elutingimustega seotud õiguste rikkumiste kohta on näidanud, et nende olukord halvenes pandeemia ajal veelgi; arvestades, et lühiajalisi ülesandeid täitvad töötajad elavad sageli hulgakesi koos, kus sotsiaalne distantseerumine on keerukas ja mis suurendab nende nakatumisohtu; arvestades, et ulatuslikud COVID-19 nakkuspuhangud leidsid aset majandussektorites, näiteks toiduainete töötlemises; arvestades, et ebakindlad töövormid, näiteks üleminekutöö, fikttiivne füüsilisest isikust ettevõtja ja alltöövõtuaheles töötamine, jätavad töötajad regulaarselt tööohutuse ja töotervishoiu teenustest ja koolitusest välja; arvestades, et Euroopa Tööjõuameti (ELA) eesmärk on tagada tööjõu õiglane liikuvus, aidates liikmesriikidel ja komisjonil tõhusalt kohaldada ja jõustada liidu õigusakte, mis on seotud tööjõu liikuvusega ja sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimisega ELis, sealhulgas teatada võimalikest rikkumistest, nagu töötingimuste ning tervishoiu- ja ohutuseeskirjade rikkumine, kui nad oma ülesannete täitmisel selliseid rikkumisi avastavad;
- S. arvestades, et ennetus, teadlikkuse suurendamine, heaoluga seotud tegevus ning töotervishoiu ja tööohutuse kultuuri edendamine võivad anda positiivseid tulemusi töötajate tervise parandamisel ning pakkuda uusi töö- ja vabatahtliku tegevuse võimalusi;
- T. arvestades, et tööinspeksioonil on oluline roll töotervishoidu ja tööohutust käsitlevate poliitikameetmete elluviimisel piirkondlikul ja kohalikul tasandil; arvestades, et ILO soovitus toetatakse, et 10 000 töötaja kohta peaks olema vähemalt üks tööinspektor, et teostada tõhusaid ja õigeaegseid inspeksioone igasuguse väärkohtlemise kaotamiseks; arvestades, et EU-OSHA uuringu kohaselt väidab 88 % tööandjatest, et õigusaktide järgimine on peamine põhjus, miks nad tegelevad töotervishoiu ja tööohutuse haldamisega⁽³⁹⁾;

⁽³⁷⁾ Rahvusvaheline Tööorganisatsioon, „World Employment and Social Outlook 2021. The role of digital labour platforms in transforming the world of work“. <https://www.ilo.org/global/research/global-reports/weso/2021/lang-en/index.htm>
<https://eige.europa.eu/publications/gender-equality-index-2020-digitalisation-and-future-work>

⁽³⁸⁾ Euroopa Ametiühingute Keskliidu teatis pealkirjaga „National measures targeting seasonal workers to address labour shortages (particularly in the agricultural sector)“, 29. mai 2020. https://www.etic.org/sites/default/files/publication/file/2020-05/Covid-19%20Briefing%20Seasonal%20Workers%20Final_updated%2029%20May%202020.pdf

⁽³⁹⁾ Euroopa Tööohutuse ja Töotervishoiu Agentuuri Euroopa ettevõtete uusi ja tekkivaid riske hõlmav kolmas küsitlus (ESENER-3), 2019; <https://www.enshpo.eu/pdfs/news01.pdf>

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- U. arvestades, et COVID-19 pandeemia tõttu lasuvad tervishoiutöötajatel erakordsed nõudmised; arvestades, et nõudlik töökeskkond ning isikliku ja pere turvalisusega seotud hirmud on avaldanud negatiivset psühholoogilist mõju; arvestades, et tervishoiutöötajad kogevad võrreldes teiste valdkondade spetsialistidega suuremat stressi, ärevust ja depressiooni⁽⁴⁰⁾; arvestades, et Euroopa Liit peab COVID-19 kriisist õppima ja looma tõhusa süsteemi, et koordineerida reageerimist mis tahes tulevastele rahvatervise ohtudele, sealhulgas ennetamise, valmisoleku ja reageerimise kavandamine töökohal;
- V. arvestades, et COVID-19 pandeemia on heitnud valgust soolisele ebavõrdsusele ja seda süvendanud; arvestades, et enamik elutähtsate kutsealade töötajaid tervishoiu-, sotsiaal-, haridus- ja hooldussektori eesliinil on naised; arvestades, et pandeemia haripunktis seisis need naistöötajad silmitsi pikkade töötundidega ning andsid teada probleemidest töö- ja eraelu ühitamisel; arvestades, et kuigi neid kutsealasid peetakse elutähtsateks, on need siiski ühed kõige alahinnatumad ja -tasustatumad töökohad ELis; arvestades, et naised on olnud COVID-19 kriisi tõttu eriti suures ohus ning sellest kriisist tulenevad majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed mõjutavad neid tõsisemalt⁽⁴¹⁾;
- W. arvestades, et töötervishoiu ja -ohutuse suhtes on oluline kohaldada soolist perspektiivi, kuna töötajad võivad olenevalt nende soost eri ainete või riskidega rohkem kokku puutuda ja olla nende suhtes vähem kaitstud; arvestades, et õiguse mitte olla kättesaadav kontekstis tuleks käsitleda soolisi aspekte;
- X. arvestades, et töökohal ohtlike ainete ja muude riskiteguritega kokkupuutumise vastu võitlemine on tervisealase ebavõrdsuse vähendamiseks eriti oluline, sest mõned kõige vähekaitstud töötajate kategooriad võivad samuti kannatada selliste ainete ja riskiteguritega suurema kokkupuutumise all; arvestades, et puuetega inimesed, noored ja eakad on COVID-19 kriisi kontekstis eriti vähekaitstud; arvestades, et nad kannatavad tõenäoliselt ebaproportsionaalselt ja et neil on vajadus spetsiifilise toe järele, mida tuleb pandeemiale reageerimisel töötervishoiu ja tööohutuse strateegias arvesse võtta; arvestades, et puuetega või krooniliste haigustega inimesed, või vigastustest ja haigustest taastuvad inimesed võivad taotleda individuaalset tuge ja töökoha kohandamist, kui nad soovivad tööturul osaleda; arvestades, et uuringud on näidanud, et sellistel rühmadel on suur vaimse tervise probleemide tekkimise risk; arvestades, et töökoha kohandamise ja mõistlike abinõude, sealhulgas hädaolukorras evakueerimise korra puudumine, eelkõige puuetega töötajate jaoks, võib põhjustada füüsilist, vaimset ja psühholoogilist pinget, mis võib seada ohtu nende töötajate tervise ja ohutuse, eriti kui puuetega inimeste jaoks ei ole tööga seotud digitaalsete vahendite täielikku kättesaadavust veel saavutatud;
- Y. arvestades, et 2011. aastal ELis jõustunud puuetega inimeste õiguste konventsioonis on sätestatud, et osalisriigid rakendavad tõhusaid ja asjakohaseid abinõusid, kaasa arvatud vastastikune toetus, et võimaldada puuetega inimestel saavutada ja säilitada maksimaalset iseseisvust, täielikku füüsilist, vaimset, sotsiaalset ja kutsealast suutlikkust ning täielikku kaasatust ja osalust kõigis eluvaldkondades ning selles tunnustatakse puuetega inimeste õigust tööle teistega võrdsel alustel, see hõlmab õigust teenida elatist vabalt valitud või tööturul tunnustatud kutsealal ning õigust puuetega inimestele avatud, kaasavale ja ligipääsetavale töökeskkonnale;
- Z. arvestades, et Eurofoundi andmetel⁽⁴²⁾ ei ole ELi kodanikel võrdseid võimalusi naasta vigastuse või haiguse ajal või pärast seda tööle; arvestades, et vaid üks kolmest ELi töötajast, kelle igapäevast tegevust krooniline haigus tõsiselt või mõnevõrra piirab, teatab, et tema töökohta on ta terviseprobleeme arvesse võttes kohandatud; arvestades, et

⁽⁴⁰⁾ da Silva Neto, AM jt, „Psychological effects caused by the COVID-19 pandemic in health professionals: A systematic review with meta-analysis“ (Psühholoogilised tagajärjed, mille on põhjustanud COVID-19 pandeemia tervishoiutöötajatele: süstemaatiline ülevaade koos metaanalüüsiga), *Progress in neuro-psychopharmacology & biological psychiatry*. 10. jaanuar 2021.

⁽⁴¹⁾ Euroopa Parlamendi infograafik „COVID-19 mõju naistele“, 1. märts 2021 <https://www.europarl.europa.eu/news/et/headlines/society/20210225STO98702/covid-19-moju-naistele-infograafikud>; Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut, <https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/essential-workers>

⁽⁴²⁾ Eurofound, uudis „Just one in three workers with limiting chronic disease in adapted workplace“ (Kolmest piiranguid seadva kroonilise haigusega töötajast vaid ühel on töökoht temale sobivalt kohandatud), 15. oktoober 2019, <https://www.eurofound.europa.eu/news/news-articles/just-one-in-three-workers-with-limiting-chronic-disease-in-adapted-workplace>

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Eurofound juhtis samuti tähelepanu asjaolule, et madala haridustasemega töötajate ja madala kvalifikatsiooniga ametikohtadel töötavate töötajate puhul ei esine mitte ainult suurem tõenäosus krooniliste haiguste ja piiratud igapäevategevuse tekkeks, vaid nende jaoks kohandatakse ka väiksema tõenäosusega töökohta;

- AA. arvestades, et teaduslikud teadmised mitmesuguste ohtudega kokkupuute kohta on viimastel aastatel märkimisväärselt suurenenud; arvestades, et seetõttu tuleks ELi kutsehaiguste nimekirja ajakohastada; arvestades, et komisjoni 19. septembri 2003. aasta soovitus 2003/670/EÜ Euroopa kutsehaiguste nimekirja kohta⁽⁴³⁾ soovitatakse liikmesriikidel võimalikult kiiresti lisada oma siseriiklikesse õigusaktidesse õigusnormid või haldussätted, mis käsitlevad kutsehaigusi seoses hüvitise saamisega; arvestades, et liikmesriigid peaksid oma siseriiklikus õiguses tagama, et igal töötajal on kutsehaiguste puhul õigus hüvitisele, kui tal on tervisehäired, mille päritolu ja olemus on tõendatult tööga seotud; arvestades, et kui kutsehaiguste tuvastamist ei ühtlustata, võib see kaasa tuua selliste ELi töötajate diskrimineerimise, kelle riigis on kutsehaiguste tuvastamise tase kas kõrgem või madalam;
- AB. arvestades, et kõrged töötervishoiu ja tööohutuse standardid, töö- ja eraelu tasakaal, eakohane töökeskkond, madalamad kvantitatiivsed nõudmised ja autonoomne tööaja korraldus võiksid võimaldada eakatel vabatahtlikult tööturule jääda ja neid julgustada; arvestades, et erilist tähelepanu tuleb pöörata füüsiliselt või psühholoogiliselt väga nõudlikku tööd tegevate töötajate vajadustele;
- AC. arvestades, et tööga seotud mootorsõidukite liiklusõnnetused leiavad aset töökohal ja tööga seotud sõidu ajal, enamasti ettevõtte sõidukiga; arvestades, et surmaga lõppenud tööõnnetustest ja liiklussurmades teatatakse liikmesriikides erineval viisil, mistõttu on tööga seotud liiklusõnnetuste statistika võrdlemine keeruline; arvestades, et hinnanguliselt moodustavad tööga seotud liiklusõnnetused ligikaudu veerandi kuni enam kui kolmandiku kõigist tööga seotud surmajuhtumitest; arvestades, et ELis puudub tööga seotud liiklussurmade standardmääratlus; arvestades, et liiklusõnnetustes suremuse vähendamise jaoks on olemas mitu üleeuroopalist eesmärki, kuid mitte ükski neist ei puuduta otseselt tööga seotud liiklusõnnetusi;
- AD. arvestades, et traditsioonilised terviseriskid, nagu suurte raskuste käsitsi teisaldamine, müra, ebamugavad tööasendid ja korduvad käteliigutused, ohustavad endiselt paljusid töötajaid ja neid rõhutati ohuna ka Eurofoundi viiendas töötingimuste uuringus⁽⁴⁴⁾; arvestades, et reumaatilised haiguste ning luu- ja lihaskonna vaevuste riskitegurid töökohal hõlmavad vibratsiooni, raskuste tõstmist, ekraaniseadmetega töötamist, masinate ja raskete seadmete kasutamist; arvestades, et kõigist tööga seotud terviseseisunditest põhjustavad reumaatilised haigused ning luu- ja lihaskonna vaevused suurimat töövõime langust⁽⁴⁵⁾;
- AE. arvestades, et tööga seotud südame-veresoonkonna ja hingamisteede haigused on tööga seotud surmajuhtumite seas teisel kohal; arvestades, et kõrged psühholoogilised nõudmised, tööpinge, pikad töötunnid, vaimse tervise häired, ebakindlus töökohal ja kehaline passiivsus on kõik südame-veresoonkonna haigustega vahetult seotud⁽⁴⁶⁾;
- AF. arvestades, et töötervishoidu ja tööohutust tuleb pidada eetiliseks ja sotsiaalseks kohustuseks ning rangeks seadusest tulenevaks nõudeks, mida ettevõtjad peavad täitma;
1. väljendab heameelt komisjoni strateegilise raamistiku üle ja eelkõige tööga seotud õnnetuste ja haiguste suhtes nulleesmärgipõhise lähenemisviisi kasutuselevõtu üle, sealhulgas peagi rakendatav uus sotsiaalnäitajate tulemustabel surmaga lõppenud tööõnnetuste kohta; väljendab siiski kahetsust, et töötervishoiu ja tööohutuse strateegia ambitsioonitase ei vasta selle nulleesmärgile ning kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid, mis sellele eesmärgile vastavad; nõuab

⁽⁴³⁾ ELT L 238, 25.9.2003, lk 28.

⁽⁴⁴⁾ Eurofound, Euroopa töötingimuste uuring 2021, <https://www.eurofound.europa.eu/surveys/2021/european-working-conditions-survey-2021>

⁽⁴⁵⁾ https://eular.org/myUploadData/files/eular_vision_paper_on_eu_health_policy_branded.pdf

⁽⁴⁶⁾ Niedhammer I, Bertrais S, Witt K (2021), „Psychosocial work exposures and health outcomes: a meta-review of 72 literature reviews with meta-analysis“ (Psühhosotsiaalsed riskitegurid töökohal ja tervisega seotud tagajärjed: 72 kirjanduse ülevaate ja metaanalüüsi metakokkuvõte), *Scand J Work Environ Health* 2021; 47(7):489–508.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

tööõnnetuste ja -surmade vähendamise tegevuskava koostamist koos piisava ELi ja riikliku rahastamisega liikmesriikidele, et viia lõpule üleminek surmade arvu nulltasemele; rõhutab, et nulleesmärk ei tohiks kaasa tuua tööga seotud õnnetustest ja haigustest alateatamist; kutsub komisjoni üles hõlmama nulleesmärgiga kõiki vigastusi ja õnnetusi ning füüsilist ja vaimset kurnatust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles keskenduma palju rohkem ennetusstrateegiatele, näiteks tugevdades tööinspeksioone, riiklikke tervishoiu- ja ohutusteenistusi ning sotsiaalpartnerite dialoogi, tagamaks, et kõigil töötajatel, olenemata tööandja liigist või suurusest, on õigus võimalikult kõrgetasemelisele tervisekaitsele ja ohutusele; nõuab uue töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku 2021–2027 ulatuslikku rakendamist ja järelevalvet, võttes arvesse ka COVID–19 pandeemia mõju; nõuab strateegilise raamistiku korrapäraselt ajakohastamist ja praeguste riiklike strateegiate täiustamist kooskõlas tööturu arengu ning samal ajal toimuva digi- ja rohepöördega; on veendunud, et ELi töötervishoiu ja tööohutuse poliitikaga seotud mitmes aspektis on vaja tihedat koostööd sotsiaalpartneritega ja jõulisi seadusandlikke meetmeid, täiendamaks mitmesuguseid kavandatud pehmeid meetmeid, et viia nulleesmärk ellu; nõuab nulleesmärgipõhise lähenemisviisi selget keskendumist töötajate osalemisele ja sotsiaalpartneritega konsulteerimise tugevdamisele; peab tervitavaks asjaolu, et 2023. aasta töötervishoiu ja tööohutuse tippkohtumisel keskendutakse eelkõige nulleesmärgipõhise lähenemisviisi edusammudele;

2. kutsub komisjoni üles suurendama oma eesmarke seoses tööga seotud vähiga võitlemisel Euroopa vähktõvevastase võitluse kava raames; nõuab direktiivi 2004/37/EÜ (töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest)⁽⁴⁷⁾ pidevat ja ambitsioonikat ajakohastamist, sealhulgas kehtestades pärast tegevuskava esitamist ja 2022. aasta lõpuks pärast töötervishoiu ja tööohutuse nõuandekomiteega konsulteerimist direktiivis viivitamata vähemalt 25 täiendava prioriteetse aine tööalase kokkupuute piirnormid; rõhutab sellega seoses, et komisjon peab tagama piisava arvu töötajaid, sealhulgas asjaomastes üksustes ja ametiasutustes; rõhutab, et põhjalike riiklike registreerimise loomine kõikide liikmesriikide jaoks võimaldaks koguda kogu Euroopas andmeid kõigi asjaomaste kantserogeenide kohta; nõuab tihedat koostööd ELi institutsioonide ja asjaomaste ametite, liikmesriikide ja asjaomaste sidusrühmade vahel, ning sotsiaalpartnerite tihedat kaasamist kogutud andmete aktiivsesse kasutamisse, et võtta järeelmeetmeid tööga seotud vähktõve vastu võitlemiseks koos vajalike seadusandlike ja muude kui seadusandlike meetmetega; kutsub liikmesriike üles tagama, et kõigil töötajatel on kooskõlas liikmesriikide tavade ja õigusega otsese ohu ja erakordselt ohtlike töötüüpide korral töötamine peatada;

3. väljendab heameelt komisjoni poolt direktiivis 2004/37/EÜ võetud kohustuse üle vaadata plii ning selle ühendite ja diisotsüanaatidega kokkupuute piirnormid; märgib, et kuigi Euroopa Kemikaaliameti (ECHA) riskihindamise komitee soovib kehtestada plii puhul õhukvaliteedi piirnormiks 4 µg/m³ ja bioloogiliseks piirnormiks 150 µg pliid liitri vere kohta, mis on samm õiges suunas, ei taga kavandatav bioloogiline piirnorm naiste ja eelkõige rasedate nõuetekohast kaitset⁽⁴⁸⁾; kutsub komisjoni üles tagama, et kõik plii ja selle ühenditega kokkupuute piirnormide muutmise ja seotud ettepanekud tagavad võrdse kaitse kõigile töötajatele töökohal, olenemata nende soost; väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle lisada endokriinfunktsiooni kahjustavad kemikaalid määruse (EÜ) nr 1907/2006⁽⁴⁹⁾ (REACHi määrus) kohaselt väga ohtlike ainete kategooriasse ning klassifitseerida need määruse (EÜ) nr 1272/2008⁽⁵⁰⁾ kohaselt (CLP-määrus); rõhutab, et töötajaid tuleks endokriinfunktsiooni kahjustavate kemikaalidega kokkupuutumise eest kaitsta ELi õigusaktidega; juhib tähelepanu asjaolule, et teatud toimingute automatiseerimine ja robotiseerimine võib töötajate töökohal kantserogeenidega kokkupuute ohtu märkimisväärselt vähendada; rõhutab lisameetmete võtmise vajadust, et ennetada, tuvastada ja paremini ära tunda tööst põhjustatud vähktõve, mis on seotud öötöoga; kutsub komisjoni üles pöörama erilist tähelepanu rühmadele, kes puutuvad kokku ohtlike kemikaalidega, näiteks keemia- ja põllumajandussektori töötajatele, või eriti vähekaitstud töötajatele, näiteks rasedatele ja rinnaga toitvatele naistele;

⁽⁴⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/37/EÜ töötajate kaitse kohta tööl kantserogeenide ja mutageenidega kokkupuutest tulenevate ohtude eest, (ELT L 158, 30.4.2004, lk 50).

⁽⁴⁸⁾ Euroopa Ametiühingute Instituut, „Occupational Exposure Limits (OELs) for lead and lead compounds & equality of treatment of women and men at work“ (Plii ja pliiühenditega tööalase kokkupuute piirnormid ning naiste ja meeste võrdne kohtlemine töökohal), 14. detsember 2020.

⁽⁴⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁽⁵⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

4. väljendab heameelt komisjoni võetud kohustuse üle esitada 2022. aastal seadusandlik ettepanek, et veelgi vähendada töötajate asbestiga kokkupuudet; kutsub komisjoni üles suurendama oma eesmärke ja esitama Euroopa strateegia kogu asbesti eemaldamiseks kooskõlas parlamendi resolutsiooniga soovitud komisjonile töötajate kaitsmise kohta asbesti eest; kutsub komisjoni üles püüdlema ambitsioonikalt selle poole, et saavutada asbesti täielik eemaldamine, ning muutma direktiivi 2009/148/EÜ⁽⁵¹⁾ seoses asbestiga kokkupuutuvate töötajate sertifitseeritud koolitamine miinimumnõutega ja esmajärjekorras ajakohastama asbestiga kokkupuute piirnormi, milleks tuleks kehtestada 0,001 kiudu/cm³ (1 000 kiudu/m³); kutsub komisjoni üles esitama ettepaneku ELi raamdirektiivi kohta, mis käsitleb asbesti eemaldamise riiklikke strateegiaid; kutsub komisjoni üles ajakohastama direktiivi 2010/31/EL⁽⁵²⁾ hoonete kohustusliku kontrollimise ning asbesti ja muude ohtlike ainete kõrvaldamise kohta enne renoveerimistöde alustamist, keelates sellega niisuguste asbesti sisaldavate materjalide hermeetiliselt sulgemise ja kapseldamise, mida on tehniliselt võimalik eemaldada; palub komisjonil esitada seadusandliku ettepaneku, milles võetakse arvesse kehtivaid riiklikke õigusnorme ja mõjuhinnangut hoonete kohustusliku kontrollimise kõige tõhusamate mudelite kohta, mis hõlmavad pindadel asbesti tuvastamist asjakohase kvalifikatsiooniga ja lubadega kutselise üksuse poolt enne sellise hoone müüki või rentimist, ning asbestitõendite miinimumnõuete kehtestamise kohta enne 2005. aastat või riikliku asbestikeelu kehtestamise aastat ehitatud hoonetele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama asbestiga seotud haiguste parema tunnustamise ja hüvitamise kõigile sellega kokkupuutunud töötajatele, et kaitsta ehitus- ja muude töötajate tervist rohepöörde ajal; nõuab, et asbestikiudude loendamiseks kasutataks võimaluse korral alati analüütilist transmisselektronmikroskoopiat või muid sarnaseid tiptasemel meetodeid;

5. on veendunud, et nõukogu direktiiv 89/391/EMÜ töötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamist soodustavate meetmete kehtestamise kohta⁽⁵³⁾ ei pruugi osutada 21. sajandi töömaailma ja hiljutiste tööturuga seotud suundumuste jaoks, eelkõige psühhosotsiaalsete riskide hindamiseks ja juhtimiseks piisavalt tõhusaks; on seetõttu veendunud, et direktiivi tuleks selle aspekti tugevdamiseks täiendada; tuleb meelde oma nõudmist, et komisjon lisaks õiguse mitte olla kättesaadav oma töötervishoiu ja tööohutuse strateegilisse raamistikku ning eelkõige töötaks raamistikus välja uued psühhosotsiaalsed meetmed; kutsub sellega seoses komisjoni üles suurendama töötervishoiu ja tööohutuse strateegilise raamistiku ambitsioonikust; kutsub komisjoni üles tegema sotsiaalpartneritega konsulteerides ettepaneku võtta vastu direktiiv psühhosotsiaalsete riskide ja tööheaoalu kohta, mille eesmärk on tõhusalt ennetada psühhosotsiaalseid riske töökohal, näiteks ärevust, depressiooni, läbipõlemist ja stressi, sealhulgas riske, mida põhjustavad struktuursed probleemid, nagu töökorraldus (st halb juhtimine, halb töökorraldus või töötajate teadmiste ja võimete ebapiisav sobitamine neile määratud ülesannetega); kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama mehhanisme selliste riskide ennetamiseks ja mõjutatud töötajate tagasipöördumiseks tööle ning minema individuaalsetelt meetmetelt üle töökorralduspõhisele lähenemisele ning kooskõlas direktiivis 89/391/EMÜ sisalduvate ennetushierarhia üldiste põhimõtetega; palub komisjonil koostada suunised töötervishoiuteenuseid osutavate töötajate miinimumarvu kohta, mis on vajalik piisava töötervishoiu järelevalve tagamiseks⁽⁵⁴⁾; on seisukohal, et vaimse tervise kaitse ja edendamine peaks seoses tulevaste tervisekriisidega olema tööohutuse ja töötervishoiu valmisoleku kavade lahutamatu osa; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata tervishoiutöötajate ja teiste elutähtsate kutsealade töötajate vaimsele tervisele; väljendab sellega seoses heameelt tulemuslike tervishoidu investeerimise viiside eksperdirühma (EXPH) panuse üle oma arvamusse tervishoiutöötajate ja teiste elutähtsate kutsealade töötajate vaimse tervise toetamise kohta; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama nende soovitud seoses asjakohased järelemeetmed ja nende asjakohane rakendamine;

6. rõhutab, kui oluline on kutsehaiguste korral tagada töötajatele nõuetekohased hüvitusnõuete esitamise võimalused; kutsub komisjoni üles muutma sotsiaalpartneritega konsulteerides komisjoni 2003. aasta soovitud Euroopa kutsehaiguste nimekirja kohta koos selliste täiendustega nagu tööga seotud loo- ja lihaskonna vaevused, tööga seotud vaimse tervise häired, eelkõige depressioon, läbipõlemine, ärevus ja stress, kõik asbestiga seotud haigused ja nahavähk ning reumaatilised ja kroonilised põletikud; kutsub komisjoni üles muutma pärast sotsiaalpartneritega konsulteerimist selle soovitud direktiiviks, millega kehtestatakse kutsehaiguste miinimumloetelu ja miinimumnõuded nende tunnustamiseks ning asjaomastele isikutele piisav hüvitis;

⁽⁵¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/148/EÜ töötajate kaitsmise kohta asbestiga kokkupuutest tulenevate ohtude eest tööl (ELT L 330, 16.12.2009, lk 28).

⁽⁵²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. mai 2010. aasta direktiiv 2010/31/EL hoonete energiatõhususe kohta (ELT L 153, 18.6.2010, lk 13).

⁽⁵³⁾ EÜT L 183, 29.6.1989, lk 1.

⁽⁵⁴⁾ ILO soovitus nr 171 töötervishoiuteenuste kohta, https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=NORMLEXPUB:12100:0::NO::P12100_INSTRUMENT_ID:312509

Neljapäev, 10. märtsi 2022

7. rõhutab asjaolu, et naistöötajad seisavad silmitsi suuremate probleemidega töötervishoiu ja tööheaolu valdkonnas, eelkõige tervishoiu- ja hooldussektoris; väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon keskendub töötervishoiu ja tööohutuse valdkonnas rohkem sootundlikule lähenemisviisile; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles soolist perspektiivi peavoolustama ning võtma töötervishoiu ja tööohutuse meetmetes arvesse soolisi erinevusi; kutsub komisjoni üles võtma eelseisva seadusandliku algatuse (naistevastase soolise vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja nende vastu võitlemise kohta) aluseks raamkokkuleppe, mis käsitleb ahistamist ja vägivalda töökohal; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et ennetus- ja kaitsemeetmeid, mille eesmärk on kaotada vägivald, diskrimineerimine ja ahistamine töömaailmas, sealhulgas kolmandate isikute vägivald ja ahistamine (nt klientide, klientide, külastajate või patsientide poolt), kohaldatakse vajaduse korral olenemata ahistamise põhjusest ning et need meetmed ei piirdu diskrimineerivatel alustel põhinevate juhtumitega; kutsub liikmesriikide valitsusi üles ratifitseerima ILO konventsiooni nr 190 ja soovitusi nr 206 vägivalda ja ahistamise kohta ning kehtestama vajalikud õigusaktid ja poliitikameetmed vägivalda ja ahistamise keelamiseks, ennetamiseks ja kaotamiseks töömaailmas;

8. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja strateegiad, et valmistuda tööjõu vananemiseks, kroonilisi haigusi põdevate töötajate suuremaks osakaaluks ja vajaduseks kohandada töökohta puuetega töötajate vajadustega, toetada aktiivselt taasintegreerimist ja mittediskrimineerimist ning kohandada puuetega või krooniliste haigustega inimeste ja haigustest taastuvate inimeste töötingimusi; rõhutab kohandatud ja individuaalsete strateegiade kindlaksmääramise ja rakendamise vajadust, et hõlbustada töötajate taastumis- ja rehabilitatsiooniprotsessi; rõhutab, et sellised strateegiad peaksid sisaldama hariduse, koolituse ja elukestva õppe edendamist igas vanuses inimestele, samuti paremat töö- ja eraelu tasakaalu ning põlvkondadevahelist teadmiste edasiandmise edendamist töökohal; rõhutab, et erilist tähelepanu tuleb pöörata ka hooldajatele;

9. kutsub komisjoni üles pakkuma ELi puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030 raames liikmesriikidele ja tööandjatele selgeid ja ambitsioonikaid suuniseid puuetega inimestele töökoha kohandamise ja mõistlike abinõude tagamise kohta; kutsub komisjoni üles vaatama sellega seoses põhjalikult läbi võrdse kohtlemise direktiivi 2000/78/EÜ; rõhutab, et sama oluline on pöörata tähelepanu krooniliste haigustega töötajate olukorrale;

10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles pöörama oma töötervishoiu ja tööohutuse strateegiates erilist tähelepanu noortele töötajatele, keskendudes eelkõige alla 18-aastastele töötajatele; tuletab meelde, et statistiliste andmete kohaselt juhtuvad 18–24-aastastel suurema tõenäosusega tõsised tööõnnetused kui vanematel täiskasvanutel, kuna neil pole piisavalt kogemusi, koolitust ja järelevalvet, nad ei ole väga teadlikud oma õigustest ja tööandja kohustustest, tööandja ei tunnista nende vajadusi ja nad puutuvad kokku ebakindlate töötingimustega, mis seeläbi põhjustab kutsahaiguste teket juba nooremas või ka hilisemas eas⁽⁵⁵⁾;

11. tuletab meelde, et platvormitöötajate puhul võivad nii kohapeal kui ka veebipõhiselt tehtava platvormitöö korral kaasned suuremad tervise- ja ohutusriskid; rõhutab, et sellised riskid ei piirdu üksnes füüsilise tervisega, vaid võivad mõjutada ka psühhosotsiaalselt tervist ettearvamatul töötajal, tööintensiivsuse, konkurentsikeskkonna, teabe ülekülluse ja isoleerituse kui esilekerkivate riskitegurite tõttu; väljendab heameelt komisjoni ettepaneku üle võtta vastu direktiiv platvormitöötajate töötingimuste parandamise kohta; rõhutab, et kõigil platvormitöötajatel peaks olema õigus saada tööõnnetuste ja kutsahaiguste korral hüvitist ning neile peaks olema tagatud sotsiaalkaitse, sealhulgas haigus- ja invaliidsuskindlustus, kehtestades platvormitöötajatele töösuhte ümberlükatava eelduse kooskõlas liikmesriikide vastavates õigusaktides või kollektiivlepingutes sätestatud riiklike määratlustega; kordab sellega seoses oma soovitusi, mis on sõnastatud 16. septembri 2021. aasta resolutsioonis platvormitöötajate õiglaste töötingimuste, õiguste ja sotsiaalkaitse kohta – digitaalarenguga seotud tööhõive uued vormid;

⁽⁵⁵⁾ <https://osha.europa.eu/en/themes/young-workers>

Neljapäev, 10. märtsi 2022

12. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et töötervishoidu ja tööohutust käsitlevad õigusaktid ja poliitika hõlmaks kõiki töötajaid, kellel on tööleping või töösuhe, nagu see on määratletud siseriiklikus õiguses, kollektiivlepingutes või tavades, sealhulgas ebatüüpilises töösuhtes olevaid töötajaid⁽⁵⁶⁾, samuti ehtsaid ja fiktiivseid füüsilisest isikust ettevõtjaid ning liikuvaid töötajaid; rõhutab kollektiivlääbirääkimiste olulist rolli kõrgeimate töötervishoiu ja tööohutuse standardite tagamisel; rõhutab, et Euroopa ja rahvusvahelised inimõigused tagavad kõigile töötajatele õiguse organiseeruda, moodustada ametiühing ja sellega liituda, pidada kollektiivlääbirääkimisi, võtta kollektiivseid meetmeid oma õiguste kaitseks ning saada kollektiivlepingute alusel kaitset, olenemata nende tööalasest seisundist⁽⁵⁷⁾;

13. kutsub komisjoni üles lisama tervishoiu ja ohutuse kõikidesse asjakohastesse ELi strateegiasse ja poliitikameetmetesse, milles käsitletakse rohepöõret ja digiüleminekut, sealhulgas tehisintellekti; rõhutab, et töökohal rakendatavad tehisintellektilahendused peavad olema eetilised, inimkesksed, läbipaistvad ja õiglased ning vältima igasugust ebasoodsat mõju töötajate tervisele ja ohutusele; kutsub komisjoni üles arutama võimalust esitada pärast sotsiaalpartneritega konsulteerimist seadusandlik algatus, et selgitada tehisintellektisüsteemide ja uute töömeetoditega seotud töötervishoiu- ja tööohutusealaseid kohustusi ja vastutusi; rõhutab, et töötajate poolt tehisintellekti kasutuselevõtuks ja rakendamiseks töökohal on vaja töötajatele tagada haridus ja koolitus ning tulemuslikud töötervishoiu ja tööohutuse meetmed; rõhutab, et tehisintellekt ja digiüleminek hõlbustavad tõenäoliselt inimeste ja masinate koostoimet ning toovad ettevõtjatele majanduslikku ja ühiskondlikku kasu ja pakuvad uusi võimalusi, kuid tekitavad ka tööohutuse ja töötervishoiuga seotud probleeme, näiteks kerkivad esile töötajate jälgimise ja juhtimise uued vormid, mis põhinevad suure hulga reaalsel ajal andmete kogumisel, ning see võib põhjustada õiguslikke, regulatiivseid ja eetilisi küsitavusi; nõuab eelkõige kaitsemeetmete kehtestamist algoritmipõhise juhtimise kahjuliku mõju vastu töötajate töötervishoiule ja -ohutusele; rõhutab, et töövaldkondades kasutatavad algoritmide peavad olema läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja eetilised ning algoritmipõhised otsused peavad olema vastutustundlikud, vaidlustatavad ja vajaduse korral tagasipööratavad ning seetõttu peavad need alluma inimjärelvalvele; rõhutab sotsiaalpartnerite rolli murranguliste tehnoloogiate arengust tulenevate esilekerkivate tööalaste riskide ennetamisel;

14. tuletab meelde, et kliimamuutustel on töötajatele otsene tervisemõju; tuletab meelde, et äärmuslike ilmastikunähtuste intensiivistumine toob kaasa rohkem füüsilisi vigastusi ning kliimamuutused võivad suurendada ka nahavähi ja tolmu kokkupuute ohtu ning psühhosotsiaalseid riske; rõhutab, et puudulik töökorraldus võib samuti olukorda halvendada; rõhutab sotsiaalpartnerite rolli kliimamuutuste tõttu esilekerkivate tööalaste riskide ennetamisel; tuletab meelde, et töötajate töötervishoid ja -ohutus kuuluvad ELi pädevusse ning kooskõlas direktiiviga 89/391/EMÜ tuleb töötajaid kaitsta igasuguste, sealhulgas esilekerkivate riskide eest; kutsub komisjoni üles põhjalikult ja kiiresti hindama uusi ja esilekerkivaid kliimamuutustega seotud riske töötervishoiule ja -ohutusele, et töötajaid paremini kaitsta kokkupuute eest kõrgema temperatuuri, loodusliku ultraviolettkiirguse ning muude seonduvate tervise- ja ohutusriskidega;

15. nõuab kaitse tugevdamist UV-kiirguse eest ELi tasandil, eriti välitingimustes töötajate töötervishoidu ja -ohutust käsitlevate õigusaktide raames; kutsub seetõttu komisjoni üles vaatama läbi direktiivi 2006/25/EÜ töötajate kokkupuute kohta füüsikalistest mõjuritest (tehislik optiline kiirgus) tulenevate riskidega⁽⁵⁸⁾ ning lisama selle kohaldamisalasse päikesekiirguse; kutsub komisjoni üles hindama ioniseeriva kiirgusega kokkupuutuvate töötajate, näiteks lennukimeeskondade, tuumaelektrijaamade töötajate, asjaomaste tööstusettevõtete töötajate, teadlaste ning radioloogia, kiiritusravi või nuklearmeditsiini sektoris töötavate tervishoiu- ja veterinaartöötajate kaitsmiseks kehtivate meetmete rakendamist ja tõhusust ning vaatama need vajaduse korral läbi, et kehtestada proportsionaalsed meetmed;

16. kutsub komisjoni üles looma praeguses institutsioonidevahelises struktuuris varajase hoiatamise mehhanismi, et teha kindlaks, kus on vaja kohandada ja läbi vaadata kehtivaid töötervishoiu ja tööohutuse direktiive, milles käsitletakse pidevalt muutuvaid valdkondi ning mida võivad mõjutada näiteks uued teaduslikud andmed ohtlike toodete kohta või tööturgude ja töötajate areng digi- ja rohepöörde raames; rõhutab sellesse mehhanismi eelkõige valdkondlike

⁽⁵⁶⁾ <https://www.ilo.org/global/topics/non-standard-employment/lang-en/index.htm>

⁽⁵⁷⁾ Inimõiguste ülddeklaratsiooni artiklis 23 on sätestatud, et „[i]gal inimesel on õigus luua ametühinguid ja oma huvide kaitseks ametühingutesse astuda“; ILO ühinemisevabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon nr 87 (1948) ning ILO organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsioon nr 98.

⁽⁵⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. aprilli 2006. aasta direktiiv 2006/25/EÜ töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsikalistest mõjuritest (tehislik optiline kiirgus) tulenevate riskidega (ELT L 114, 27.4.2006, lk 38).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

sotsiaalpartnerite kaasamise vajadust, kuna just nemad puutuvad esimestena kokku muutuvate olukordadega;

17. palub, et liikmesriigid töötaksid riigihangete olulise osana välja riiklikud poliitikameetmed, millega tagatakse tervishoiu ja tööohutuse kaitse

18. kutsub komisjoni üles edendama inimväärse töö ulatuslikumat temaatikat tulevastes ELi kaubanduslepingutes ning tagama, et tervishoiu ja tööohutuse standardeid võetaks nõuetekohaselt arvesse töö- ja sotsiaalstandardeid käsitlevate siduvate kohustuste raames; kutsub komisjoni üles toetama kandidaatriike oma õigusraamistiku vastavusse viimisel liidu õigustikuga tervishoiu ja tööohutuse valdkonnas; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema tihedat koostööd ILO ja WHOga, et edendada õigust ohututele ja tervislikele töötingimustele ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste raames ning tagama nende põhimõtete järgimise üleilmsetes tarneahelates; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle teha ettepanek kogu ELi hõlmava sunniviisilise tööga valmistatud toodete keelustamise kohta;

19. väljendab heameelt eesmärgi üle tugevdada koostööd ELi partnerriikide, piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide ning muude rahvusvaheliste foorumitega, et tõsta tervishoiu ja tööohutuse standardeid kogu maailmas; nõuab komisjoni aktiivset osalemist, et toetada õiguse ohututele ja tervislikele töötingimustele integreerimist ILO tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste raamistikku;

20. on seisukohal, et piiriülestes piirkondades tuleks edendada tervishoiu- ja rahvatervisetöötajate ühiseid piiriüleseid koolitusi ja parimate tavade jagamist;

Tulevasteks tervisekriisideks valmisoleku kava: COVID-19 pandeemiast saadud kogemus ja selle mõju tööle

21. rõhutab, et esmatähtis on teha järeldusi COVID-19 pandeemiast ja suurendada valmisolekut võimalikeks tulevasteks tervisekriisideks; toetab üleskutset liikmesriikidele töötada oma riigi sotsiaalpartneritega konsulteerides välja riiklike tervishoiu ja tööohutuse strateegiate raames tulevasteks kriisideks valmisoleku kavad, sealhulgas ELi suuniste ja vahendite rakendamise kohta; rõhutab nende kavade seoses tulemuslike ELi koordineerimismehhanismide vajadust; on seisukohal, et kontrollitud teabe edastamise parandamine peaks olema iga tervishoiualase valmisoleku kava keskmes; on seisukohal, et vaimse tervise kaitse ja edendamine peaks olema tulevaste tervisekriiside korral tervishoiu ja tööohutuse valmisoleku kavade lahutamatu osa, ning rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata tervishoiutöötajate ja teiste elutähtsate kutsealade töötajate vaimsele tervisele; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle alustada pandeemia mõju ning ELi ja riiklike tervishoiu ja tööohutuse raamistike tõhususe põhjalikku hindamist, et tihedas koostöös rahvatervise osalejatega välja töötada hädaolukorra protseduurid ja suunised meetmete kiireks kasutuselevõtuks, rakendamiseks ja jälgimiseks võimalike tulevaste tervisekriiside korral; kutsub liikmesriike üles pöörama koostöö tõhustamise eesmärgil erilist tähelepanu piiriülestele piirkondadele; on seisukohal, et ELi rahvatervisealase hädaolukorra väljakuulutamise, mis sätestatakse tulevases tõsiseid piiriüleseid terviseohte käsitlevas määruses⁽⁵⁹⁾, peaks käivitama liikmesriikide riiklikes tervishoiu ja tööohutuse valmisoleku kavades ette nähtud meetmete rakendamise ja nende ELi-poolse koordineerimise;

22. tuletab meelde komisjoni võetud kohustust hinnata vajadust lisameetmete järele, et parandada ELi kehtiva tervishoiu ja tööohutuse õigusraamistiku toimimist, samuti vajadust muuta bioloogilisi mõjureid töökohal käsitlevat direktiivi 2000/54/EÜ; palub komisjonil viia viivitamata läbi selle direktiivi sihipärane läbivaatamine, tuginedes COVID-19 pandeemiast saadud kogemustele, et parandada valmisolekut, reageerimise kavandamist ja suurendada vastupanuvõimet tervishoiukriisidele kõigis töökohtades; rõhutab, et läbivaatamine peaks tagama selle, et direktiiviga on võimalik reageerida pandeemiaolukorrale, hõlbustada riiklike hädaolukorra lahendamise kavade kehtestamist pandeemia puhkemise korral ja tööandja poolt kõigile töötajatele eri keeltes kirjalike juhiste andmist tervishoiu ja tööohutusega seotud riskide, sanitaarmedetete ja töökorralduse kohta sellise haiguspuhangu korral; väljendab heameelt komisjoni kavatsuse üle lisada COVID-19 soovitusse Euroopa kutsehaiguste nimekirja kohta;

⁽⁵⁹⁾ Komisjoni 11. novembri 2020. aasta ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1082/2013/EL (COM(2020)0727). Parlament võttis ettepaneku kohta tehtud muudatusettepanekud vastu 14. septembril ja 11. novembril 2021 (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0377 ja P9_TA(2021)0449).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

23. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles esmatähtsaks pidama ja piisavalt rahastama nii ELi kui ka riigi tasandil teadusuuringute ja andmete kogumise tugevdamist töötervishoiu ja -ohutuse valdkonnas, eelkõige seoses vaimse tervise, psühhosotsiaalsete ja ergonoomiliste riskide ning luu- ja lihaskonna vaevuste, tööga seotud südame- ja veresoonehaiguste, tööga seotud vähktõve, krooniliste põletikuliste haigustega eri sektorites, samuti hindama põhjalikult probleeme ja muutuva töömaailma mõju, sealhulgas võimalusi ja ülesandeid, mis on seotud kaugtöö tervise ja ohutusega ning õigusega mitte olla kättesaadav, et analüüsida soo, vanuse ja puude mõju; kutsus komisjoni võtma nende teadusuuringute põhjal ja pärast sotsiaalpartneritega konsulteerimist nii seadusandlikke kui ka muid kui seadusandlikke meetmeid, et tagada töötajate tervise ja ohutuse kaitse;

24. kutsus komisjoni üles läbi viima täiendava teadusuuringu tervise ja tööga seotud tõrjutuse majanduslike kulude kohta;

25. kutsus komisjoni üles tegema õigusraamistiku ettepaneku, et kehtestada kogu liidus kaugtöö miinimumnõuded kahjustamata samas kaugtöötajate töötingimusi; märgib, et see raamistik tuleks välja töötada liikmesriikide ja Euroopa sotsiaalpartneritega konsulteerides, austades täielikult riikide tööturumudeleid ning võttes arvesse sotsiaalpartnerite raamlepinguid kaugtöö ja digiülemineku kohta; rõhutab, et sellise raamistikuga tuleks selgitada töötingimusi, sealhulgas varustuse, nii olemasolevate kui ka uute digitaalsete vahendite hankimist, kasutamist ja nendega seonduvat vastutust, ning tagada, et sellist tööd tehakse vabatahtlikult ning kaugtöötajate õiguste, töö- ja eraelu tasakaalu, töökoormuse ja tulemuslikkuse standardid on kohapeal töötajatega samaväärsed; rõhutab, et kõnesolev seadusandlik algatus peaks põhinema digitaalse ja kaugtööpraktika ja liikuvat laadi töökeskkonnaga seotud psühhosotsiaalsete riskide igakülgsele hindamisele; kutsus komisjoni ja liikmesriike üles tagama puuetega inimestele mõeldud ligipääsetavuse ja kaasava tehnoloogia meetmete võtmise nende kaugtööle üleminekul ja/või kaugtööseõppe korral;

26. kutsus komisjoni üles esitama sotsiaalpartneritega konsulteerides direktiivi miinimumstandardite ja -tingimuste kohta, et tagada kõigile töötajatele võimalus tulemuslikult kasutada oma õigust mitte olla kättesaadav ning reguleerida olemasolevate ja uute digitaalsete vahendite kasutamist töö eesmärgil vastavalt oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsioonile koos soovitud komisjonile õiguse kohta mitte olla kättesaadav ning võttes arvesse sotsiaalpartnerite raamkõikulepet digitaalse ülemineku kohta;

27. peab kiiduväärseks komisjoni võetud kohustust ajakohastada töötervishoiu ja tööohutuse õigusraamistikku, vaadates läbi direktiivid 89/654/EMÜ⁽⁶⁰⁾ ja 90/270/EMÜ⁽⁶¹⁾, millega sätestatakse töökoha ja kuvariga töötamise ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuded; kutsus komisjoni üles olema sellega seoses edasipüüdlikum ja tegema ettepaneku võtta viivitamata vastu laiem ja põhjalikum direktiiv tööga seotud luu- ja lihaskonna vaevuste ning reumaatiliste ja krooniliste põletikuliste haiguste ennetamise ja ravi kohta, samuti kutsus liikmesriike kiirendama teadusuuringute tegemist ja andmete kogumist; kutsus komisjoni üles tagama, et direktiivis käsitletakse kõiki tööga seotud riske, mis võivad põhjustada reumaatilisi ja kroonilisi põletikulisi haigusi ning luu- ja lihaskonna vaevusi, näiteks raskuste tõstmine, korduvad liigutused, vibratsioon ning pikaajaline seismine ja istumine; tuletab meelde, et luu- ja lihaskonna vaevused mõjutavad tõenäolisemalt naistöötajaid; tuletab komisjonile meelde, et tööga seotud luu- ja lihaskonna vaevusi käsitlev ettepanek peab selliste haiguste hindamisel, ennetamisel ja ravimisel hõlmama jõulist soolist mõõdet; kutsus komisjoni ja liikmesriike üles kaaluma paindliku tööaja kehtestamist töötajatele, kes kannatavad luu- ja lihaskonna haiguste või reumaatiliste ja krooniliste põletikuliste seisundite käes; kutsus komisjoni ja liikmesriike üles tegelema vereringehaigustega seotud kutseriskidega;

28. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles ergutama ettevõtteid tegutsema töötajate tervise edendamise nimel, kasutades nende käsutuses olevaid logistilisi ressursse, andes soovitusi tervislike eluviiside kohta, ergutades füüsilise aktiivsusele, võimaldades juurdepääsu spetsiaalsetele ruumidele või hõlbustades juurdepääsu spetsiaalsetele välisstruktuuridele, ergutades oma spordimeeskondade loomist, pakkudes jalgrattaparklaid, soodustades head toitumist tervislike, tasakaalustatud ja mitmekesiste toitude pakkumisega ettevõtte sööklas ja tagades looduslike jookide automaatide

⁽⁶⁰⁾ Nõukogu 30. novembri 1989. aasta direktiiv 89/654/EMÜ töökohale esitatavate ohutuse ja tervishoiu miinimumnõuete kohta (ELT L 393, 30.12.1989, lk 1).

⁽⁶¹⁾ Nõukogu 29. mai 1990. aasta direktiiv 90/270/EMÜ kuvariga töötamise tervishoiu ja ohutuse miinimumnõuete kohta (EÜT L 156, 21.6.1990, lk 14).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

olemasolu, pannes välja sildid, millega kutsutakse töötajaid hoidma ühiste sisse- ja väljapääsude ümbruse vaba kahjulikest ainetest, nagu sigaretisuits, samuti kasutades muid haridusmeetmeid, mis võivad sellel eesmärgil kasulikud olla, näiteks Euroopa vähktõvevastase tegevuskava edendamine; rõhutab personali eest vastutavate juhtide ja töötajate nõuetekohase hariduse ja koolituse soodsat mõju töökohal psühhosotsiaalsete riskide ja ahistamise ennetamisel; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et personali eest vastutavad juhid ja töötajad saaksid või oleksid läbinud kohustusliku koolituse, sealhulgas psühhosotsiaalsete riskide ennetamise ja ahistamisvastase koolituse, enne kui nad asuvad töökohal tööle; kutsub liikmesriike ja sotsiaalpartnereid üles käivitama algatusi töötajate esindajate ja juhtide töötervishoiu- ja tööohutusosalase koolituse parandamiseks kooskõlas siseriikliku õiguse ja siseriiklike tavadega; kutsub liikmesriike toetama töötajate aktiivset kaasamist ennetavate töötervishoiu- ja tööohutusmeetmete rakendamisse ning tagama, et tervise ja ohutusega tegelevad töötajad saaksid lisaks baaskoolitusele ka süvendatud koolitust;

29. tuletab meelde mitmeid juhtumeid, kus COVID-19 pandeemia ajal rikuti töötajate õigusi, eelkõige liikuvate, sealhulgas selliste piiriüleste töötajate, hooajatöötajate ja võõrtöötajate õigusi, kes puutusid kokku ebatervislike ja ebatavaliste elu- ja töötingimustega, näiteks halvad või ülerahvastatud majutuskohad, ning kellele ei antud nõuetekohaselt teavet nende õiguste kohta; kordab oma üleskutset komisjonile võtta kiiresti meetmeid liikuvate ja võõrtöötajate, näiteks piiriüleste, lähetatud ja hooajatöötajate tööhoive-, töö- ning tervishoiu- ja ohutustingimuste parandamiseks, sealhulgas vaadata läbi ajutist tööd vahendavate asutuste, värbamisagentuuride, muude vahendajate ja alltöövõtjate roll, et teha kindlaks puudujäägid kaitses, võttes arvesse võrdse kohtlemise põhimõtet ning liikuvate ja võõrtöötajate ees seisvaid konkreetseid töötervishoiu ja tööohutusega seotud probleeme, nagu nõuetekohaste seadmete ja abivahendite kättesaadavus, kvaliteetne majutus, turvaline transport ja kvaliteetne toit⁽⁶²⁾, ning käsitleda vajadust vaadata läbi kehtiv õigusraamistik, et tagada selle pandeemiakindlus, võttes arvesse COVID-19 pandeemiast saadud kogemusi; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et kui tööandja korraldab töötajate majutuse, on see ohutu, inimväärne ja vastab miinimumstandarditele; rõhutab rolli, mida täidab Euroopa Tööjõuamet liikmesriikide ja komisjoni abistamisel, kui nad kohaldavad ja täidavad tulemuslikult töötajate liikuvust käsitlevaid ELi õigusakte ja koordineerivad sotsiaalkindlustussüsteeme ELis; rõhutab vajadust kaaluda Euroopa Tööjõuameti volituste läbivaatamist 2024. aastal toimuva hindamise raames, et lisada sellesse töötervishoiu ja tööohutuse sätteid; kutsub EU-OSHA-t ja Euroopa Tööjõuametit üles tegema koostööd, et toetada komisjoni ja liikmesriike liikuvate ja võõrtöötajate töötervishoiu ja tööohutuse parandamisel; kutsub komisjoni üles välja selgitama, kuidas digitaalsed vahendid võivad aidata tugevdada tööohutuse ja töötervishoiu standardite piiriülest täitmist kõigi liikuvate töötajate, sealhulgas füüsilisest isikust ettevõtjate ja liikuvate kolmandate riikide kodanike puhul, kelle suhtes ei kohaldata ELi-sisest liikuvust käsitlevaid ELi õigusnorme; kutsub komisjoni üles esitama tihedas koostöös Euroopa Tööjõuametiga ja pärast nõuetekohast hindamist seadusandliku ettepaneku Euroopa sotsiaalkindlustuspassi kohta kõigile liikuvatele töötajatele ja kolmandate riikide kodanikele, kelle suhtes kohaldatakse ELi-sisest liikuvust käsitlevaid ELi õigusnorme, mis annaks asjaomastele riiklikele ametiasutustele ja sotsiaalpartneritele vahendi, et parandada õiglasel ja tulemuslikul viisil tööjõu liikuvust ja sotsiaalkindlustuse koordineerimist käsitlevate ELi õigusnormide jõustamist tõoturul, et tagada ELis võrdsed tingimused, sealhulgas liikuvate töötajate tervise ja ohutuse kaitses, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi 25. novembri 2021. aasta resolutsioonis Euroopa sotsiaalkindlustuspassi kasutuselevõtu kohta sotsiaalkindlustusõiguste digitaalse jõustamise ja õiglase liikuvuse parandamiseks⁽⁶³⁾;

30. rõhutab töötervishoiu ja tööohutuse süvalaiendamise tagamise vajadust riigihangetes ja kutsub sellega seoses liikmesriike üles esitama selle kindlustamiseks riiklikke poliitikameetmeid; kutsub komisjoni üles jagama parimaid tavasid selle kohta, kuidas võtta arvesse töötervishoiu ja tööohutuse aspekte riigihangete reeglites ja kuidas lisada kooskõlas riigihangete direktiiviga riigisisestesse õigusaktidesse töötervishoidu ja tööohutust käsitlevad klauslid;

Rakendamine ja täitmise tagamine

31. rõhutab riikide tööinspeksioonide olulist rolli tervishoiu- ja ohutuslaste õigusaktide täitmise tagamisel ning tööga seotud haiguste ja vigastuste ennetamisel; kutsub liikmesriike üles nõuetekohaselt rahastama oma tööinspeksioone ja rakendama ILO soovitusi, mille kohaselt peab 10 000 töötaja kohta olema vähemalt üks tööinspektor, et teha tõhusaid ja õigeaegseid kontrolle igasuguse väärkohtlemise lõpetamiseks; kutsub komisjoni üles viima läbi uuringu ja levitama saadud tulemusi selle kohta, kuidas riikide tööinspeksioonid inspekteerimisi läbi viivad ja milline on nende kontrollide ulatus ja sisu, sealhulgas avastatud rikkumiste arv ning tulemuslike, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste määramine, et teha kindlaks nende suutlikkus jõustada kehtivaid tööohutuse- ja töötervishoiunorme, et tagada võrdsed tingimused piisava kaitses tagamiseks; kutsub komisjoni üles moodustama uuringu läbiviimise järel töötervishoiu ja tööohutuse

⁽⁶²⁾ https://www.ilo.org/global/about-the-ilo/newsroom/news/WCMS_075505/lang-en/index.htm

⁽⁶³⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0473.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

nõuandekomitee juurde spetsiaalse kolmepoolse jõustamise tööühma; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ühtlustama töötervishoiu ja tööohutuse standardeid kõigis poliitikameetmetes, samuti täiustama ennetusmeetmeid ning olemasolevate töötervishoiu ja tööohutuse normide ja õigusaktide täitmist; rõhutab sellega seoses sotsiaalpartnerite ning riigi töötervishoiu ja tööohutuse eest vastutavate teenistuste rolli; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama parema kooskõlastamise, koostöö ja koolituse Euroopa tasandil;

32. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama piisava rahastamise ning kõigi töötajate jaoks töötervishoiu- ja tööohutusalase koolituse ja õppevahendite kättesaadavuse, et võidelda tööõnnetuste ja -haiguste vastu; rõhutab sellega seoses tiheda koostöö vajadust sotsiaalpartneritega;

33. kutsub komisjoni üles võitlema töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate riigisiseste õigusaktide vahelise asümmeetria vastu, mis tekitab ebaausat konkurentsi mitte ainult siseturul, vaid ka suhetes kolmandate riikidega;

34. kutsub komisjoni üles alustama tervishoiu- ja ohutusteenistuste töö hindamist ning hindama saadud õppetunde väliste tervishoiu- ja ohutusteenuste osutamise valdkonnas pärast artikli 7 lõike 3 lisamist direktiivi 89/391/EMÜ; nõuab tungivalt, et komisjon koostaks soovitud riiklike väliste tervishoiu- ja ohutusteenuste osutamise tugevdamiseks eesmärgiga parandada riskienetust töökohal;

35. kutsub liikmesriike andma aru riiklikes töötervishoiu ja tööohutuse strateegiates seatud eesmärkidest ja tagama selle rakendamise toetuseks piisava rahastamise; rõhutab, et sotsiaalpartnerid tuleks täielikult kaasata riiklike töötervishoiu ja tööohutuse kavade rakendamisse ja ende järelmeetmete võtmisse; rõhutab vajadust tunnustada sotsiaalpartnereid ning töötervishoiu ja tööohutuse valdkonna esindajaid ja kaasata nad töötervishoiu ja tööohutuse õigusraamistiku kavandamisse, rakendamisse ja selle täitmise tagamisse; kutsub komisjoni üles alustama uuringuid arusaamade ja tavade kohta, mis võimaldavad töötajatel ja nende ametiühingute ja tööõnnetuskogude esindajatel paremini osaleda riskihindamise ning töötervishoidu ja tööohutust käsitlevate poliitikameetmete kõigis etappides ettevõtte tasandil, ning käivitama rahastatavad programmid töötajate osalemise parandamiseks ettevõtete töötervishoiu- ja tööohutusalases tegevuses; kutsub liikmesriike kaotama kõik õigusnormid, mis takistavad kollektiivlääbirääkimiste pidamist, tagades sealjuures ametiühingutele juurdepääsu töökohtadele organiseerumise, teabe jagamise ja konsulteerimise eesmärgil, tugevdades töötajate esindatust ning seeläbi kindlustades nõuetekohased töötervishoiu ja tööohutuse standardid töökohal;

36. rõhutab, et liikuvuspakett ja selle algatused, sealhulgas komisjoni suunised sõidu- ja puhkeaja reeglite kohta, võivad parandada töötervishoidu ja tööohutust; kutsub liikmesriike üles suurendama teejärelevalvet ja tagama nimetatud reeglite järgimise, sealhulgas selle, et tööandjad tagaksid sõidukijuhtidele nõuetekohase ajakava ülemäärase töökoormuse vältimiseks, suurendades seeläbi liiklusohutust; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seadma oma riiklikes liiklusohutusstrateegiates selged eesmärgid liiklussurmade vähendamiseks tööga seotud õnnetuste puhul; kutsub komisjoni üles tegema sarnaseid algatusi selleks, et parandada lennundus- ja merendussektori töötajate töötervishoidu ja tööohutust; kutsub komisjoni üles tagama, et liikmesriigid annaksid aru tööga seotud liiklusõnnetustest ja esitaksid selle kohta statistika;

37. rõhutab, et kõiki töötajaid tuleks olenemata ettevõtte suurusest piisaval määral kaitsta ning eelkõige tuleks toetada mikroettevõtjaid ja VKEsid, et aidata neil töötervishoiu ja tööohutuse reegleid nõuetekohaselt kohaldada; rõhutab EU-OSHA rolli, et tagada mikroettevõtjatele ja VKEdele vahendid ja standardid, mida neil on vaja selleks, et hinnata oma tööjõuga seotud riske ja võtta sobivaid ennetusmeetmeid; leiab, et EU-OSHA rolli tuleb tugevdada, et paremini edendada tervislikke ja ohutuid töökohti kogu liidus ning edasi arendada algatusi, mille eesmärk on parandada kõigis tegevusvaldkondades ennetustegevust töökohas;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

o

o o

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0072

2020. aasta aruanne soolõime kohta Euroopa Parlamendis**Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb 2020. aasta aruannet soolõime kohta Euroopa Parlamendis (2021/2039(INI))**

(2022/C 347/11)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 2 ja 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 8, 10 ja 19,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikleid 21 ja 23,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise konventsiooni (Istanbuli konventsioon), mis jõustus 1. augustil 2014,
- võttes arvesse komisjoni 5. märtsi 2020. aasta teatist „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- võttes arvesse komisjoni 2. juuli 2008. aasta ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv, millega rakendatakse võrdse kohtlemise põhimõtet sõltumata isikute usutunnistusest või veendumustest, puudest, vanusest või seksuaalsest sättumusest (COM(2008)0426 – horisontaalne diskrimineerimisvastane direktiiv);
- võttes arvesse komisjoni 14. novembri 2012. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse soolise tasakaalu parandamist börsil noteeritud äriühingute tegevjuhtkonda mittekuuluvate juhtorgani liikmete seas ja sellega seotud meetmeid (COM(2012)0614 – naissoost juhatuseliikmete direktiiv),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiivi (EL) 2019/1158, milles käsitletakse lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalu ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2010/18/EL⁽¹⁾ (töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiiv),
- võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja 2021. aasta eriaruannet nr 10/2021 „Soolõime ELi eelarves: aeg on minna üle sõnadelt tegudele“,
- võttes arvesse Euroopa Ombudsmani 17. detsembri 2018. aasta aruannet väärkuse kohta ELi institutsioonides ja ametites töötamisel,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse (EPRS) 2021. aasta uuringut „Gender mainstreaming in the European Parliament: state of play“ (Soolõime Euroopa Parlamendis: ülevaade olukorrast),
- võttes arvesse 2021. aasta uuringut „Gender equality: economic value of care from the perspective of the applicable EU funds“ (Sooline võrdõiguslikkus: hooldustöö majanduslik väärtus kohaldatavate ELi vahendite seisukohast), mille Euroopa Parlamendi kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakond tellis naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni (FEMM) palvel,
- võttes arvesse 2021. aasta brošüüri „Naised Euroopa Parlamendis“,

⁽¹⁾ ELT L 188, 12.7.2019, lk 79.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse FEMM-komisjoni palvel 16. märtsil 2021 toimunud seminari teemal „Soolõime kohaldamine ELi taastepaketis“,
- võttes arvesse oma 13. märtsi 2003. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendis ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 18. jaanuari 2007. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta komisjonide töö raames ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 22. aprilli 2009. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta komisjonide ja delegatsioonide töö raames ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 7. mai 2009. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta ELi välissuhetes ning rahu tagamisel ja riigi ülesehitamisel ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse oma 15. jaanuari 2019. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise kohta Euroopa Parlamendis ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 24. novembri 2016. aasta resolutsiooni ELi ühinemise kohta naistevastase vägivalla ennetamise ja tõkestamise Istanbuli konventsiooniga ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 28. novembri 2019. aasta resolutsiooni ELi ühinemise kohta Istanbuli konventsiooniga ja muude meetmete kohta soolise vägivalla vastu võitlemiseks ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse oma 26. oktoobri 2017. aasta resolutsiooni seksuaalse ahistamise ja väärkohtlemise vastase võitluse kohta ELis ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse oma 11. septembri 2018. aasta resolutsiooni meetmete kohta töökohal, avalikes kohtades ja poliitilises elus toimuva kiusamise ja seksuaalse ahistamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks ELis ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegia kohta ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni vajaduse kohta luua soolise võrdõiguslikkusega tegelev nõukogu koosseis ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse oma 26. novembri 2020. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi valimiste kokkuvõtte kohta ⁽¹³⁾,
- võttes arvesse oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni soolise perspektiivi kohta COVID-19 kriisi ajal ja selle järgsel perioodil ⁽¹⁴⁾,
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni raportit (A9-0021/2022),

⁽²⁾ ELT C 61 E, 10.3.2004, lk 384.

⁽³⁾ ELT C 244 E, 18.10.2007, lk 225.

⁽⁴⁾ ELT C 184 E, 8.7.2010, lk 18.

⁽⁵⁾ ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 32.

⁽⁶⁾ ELT C 411, 27.11.2020, lk 13.

⁽⁷⁾ ELT C 224, 27.6.2018, lk 96.

⁽⁸⁾ ELT C 232, 16.6.2021, lk 48.

⁽⁹⁾ ELT C 346, 27.9.2018, lk 192.

⁽¹⁰⁾ ELT C 433, 23.12.2019, lk 31.

⁽¹¹⁾ ELT C 456, 10.11.2021, lk 208.

⁽¹²⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 150.

⁽¹³⁾ ELT C 425, 20.10.2021, lk 98.

⁽¹⁴⁾ ELT C 456, 10.11.2021, lk 191.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- A. arvestades, et sooline võrdõiguslikkus on üks ELi aluspõhimõtteid; arvestades, et soolõime on üldiselt tunnustatud strateegia soolise perspektiivi lõimimise tagamiseks kõigi poliitikavaldkondade, programmide ja meetmete kavandamisel, rakendamisel ja hindamisel, et edendada soolist võrdõiguslikkust ja võidelda diskrimineerimise vastu; arvestades, et sooküsimused esinevad kõikjal, ka valdkondades, mis ei ole olnud tähelepanu keskmes, nagu maksustamine, kaubandus ja rohepööre; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks tuleb kasutada valdkondadevahelist lähenemisviisi, millega lõimitakse kõik töövaldkonnad parlamendis;
- B. arvestades, et vaatamata soolise võrdõiguslikkuse edusammudele mõnes valdkonnas, kannatavad naised ikka veel soolise diskrimineerimise all nii avalikus kui ka eraelus ning on veel palju arenguruumi, sealhulgas soolõime killustatud rakendamise osas ELi ja riikliku tasandi poliitikavaldkondades ja institutsioonides;
- C. arvestades, et sooline diskrimineerimine põimub sageli muul põhjusel toimuva muud liiki diskrimineerimisega, mis põhjustab teatud rühmade mitmekordse ja kumulatiivse diskrimineerimise vorme, mis toimivad ja mõjutavad üksteist nii, et neid ei saa lahutada;
- D. arvestades, et soolõime meetmete hulka kuuluvad muu hulgas kvoodid, töö- ja eraelu tasakaalustamise meetmed, ahistamisvastased põhimõtted, sooteadlikud värbamismenetlused, soolise mõju hindamised, sootundlikud indikaatorid, sooteadlik eelarvestamine ja sooteadlikud hindamised, et vastu võtta sooteadlikud õigusaktid, sooneutraalne keelekasutus ja sooteadlik suhtlemine;
- E. arvestades, et OECD määratleb soolist tasakaalu kui elu võimaluste ja ressursside õiglast jaotust naiste ja meeste vahel ja/või naiste ja meeste võrdset esindatust;
- F. arvestades, et Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituut (EIGE) määratleb horisontaalset segregatsiooni kui naiste ja meeste koondumist eri valdkondades ja ametikohtadel;
- G. arvestades, et nelja aasta jooksul pärast liikumise #MeToo algust ei ole seksuaalse ahistamise ja seksuaalvägivalda probleemi lahendamiseks piisavalt edasi liigutud ning palju on veel teha nii ELi institutsioonides kui ka mujal; arvestades, et uuringute kohaselt on ahistamine laiemalt levinud, kui üldiselt arvatakse, ja sageli sellest ei teatata;
- H. arvestades, et soolõimet tuleb kohaldada ka eelarvemenetluses; arvestades, et sooteadlik eelarvestamine ei tähenda ainult selgelt soolise võrdõiguslikkuse algatuste rahastamist, vaid ka seda, et mõistetakse eelarve- ja poliitiliste otsuste mõju soolisele võrdõiguslikkusele ning kohandatakse sellele vastavalt avaliku sektori kulusid ja tulusid; arvestades, et eelarvevahendeid ja teenuste osutamist tuleks suunata vastavalt vajaduste andmepõhisele kindlakstegemisele, sealhulgas tuginedes kvalitatiivsetele andmetele soolise mõju kohta;
- I. arvestades, et Euroopa Kontrollikoda on juhtinud tähelepanu asjaolule, et ELi eelarvetsükkel ei ole võetud soolist võrdõiguslikkust piisavalt arvesse; arvestades, et kontrollikoda on soovitanud komisjonil hinnata ja anda teada, kas liikmesriikide taaste- ja vastupidavuskavades käsitletakse soolist võrdõiguslikkust;
- J. arvestades, et ELi institutsioonid juhivad aluslepingutest ja ELi soolise võrdõiguslikkuse strateegiast 2020–2025; arvestades, et Euroopa Parlament peaks olema teiste parlamendiorganite jaoks soolise võrdõiguslikkuse edendamisel juhtrollis, õppima teiste parlamendiorganite parimatest tavadest soolõime alal oma struktuurides ja protsessides ning võtma arvesse häid näiteid soolõime rakendamise avalikus ja erasektoris ning kodanikuühiskonnas; arvestades, et soolõime ei ole ikka veel täielikult integreeritud parlamendi tavadesse ja eeskirjadesse⁽¹⁵⁾; arvestades, et käesoleva

⁽¹⁵⁾ Ahrens, P., „Working against the tide? Institutionalizing Gender Mainstreaming in the European Parliament“, *Gendering the European Parliament: Structures, Policies, and Practices* (Vastuvoolu ujumine? Soolõime institutsionaliseerimine Euroopa Parlamendis. Soolisustamine Euroopa Parlamendis: struktuurid, poliitika ja tavad), koostajad P. Ahrens ja A. L. Rolandsen, Rowman & Littlefield International, 2019, lk 85–101.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

ametiaja algusest kuni novembrini 2020 oli enamiku parlamendi komisjonide korraldatud kuulamistel naiste osakaal alla 50%; arvestades, et muu hulgas põllumajanduse ja maaelu arengu komisjonis, kalanduskomisjonis, petitsioonikomisjonis ning tööhõive- ja sotsiaalkomisjonis oli naiste osakaal alla 25%;

K. arvestades, et COVID-19 pandeemia on parlamendis töö- ja eraelu tasakaalu tugevalt mõjutanud ning digitaalsete vahendite kaasabil on see sageli kaasa toonud pikema tööaja nii parlamendiliikmete kui ka töötajate jaoks; arvestades, et kodus töötamine ei asenda lapsehoidu; arvestades, et parlament kui tööandja ja institutsioon, mis on eeskujuks ühiskonnale kui tervikule, võib kasu saada motiveeritud tööjõust ja tervislikust keskkonnast ning töötajad peaksid saama kasu töö- ja eraelu tasakaalust kogu oma karjääri jooksul;

Üldised märkused

1. kinnitab veel kord oma kindlat tahet võidelda soolise võrdõiguslikkuse eest ja rõhutab, et soolõime on üks tema ametlikke poliitilisi lähenemisviise selle tagamiseks; peab kahetsusväärseks soolõime killustatud rakendamist kõigis poliitikavaldkondades ja institutsioonides ELi tasandil; rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse tagamine on jagatud vastutus, mis eeldab kõigi ELi institutsioonide, liikmesriikide ja ametite meetmeid koostöös kodanikuühiskonna, naisteorganisatsioonide, sotsiaalpartnerite ja erasektoriga;

2. rõhutab, et naised moodustavad poole elanikkonnast ja seetõttu puutuvad nad kokku mitmesuguse läbipõimunud diskrimineerimise vormidega; rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse tagamise meetodite hulka peab kuuluma valdkonnaülene lähenemisviis eesmärgiga mitte jätta kedagi kõrvale ja kaotada diskrimineerimise kõik vormid, sealhulgas läbipõimunud vormid; rõhutab vajadust luua ka osalusprotsessid, millesse on kaasatud kõik asjaomased osalejad ning milles on ühendatud ülevalt allapoole ja alt üles lähenemisviisid;

3. väljendab heameelt poliitikas osalevate naiste arvu suurenemise üle, kuid rõhutab, et me oleme kaugel soolise võrdsuse saavutamisest ning et avaliku profiiliga naised, näiteks poliitikud ja aktivistid, langevad sageli ahistamise ohvriks, mille eesmärk on neid hirmutada, et nad ei osaleks avalikus elus ja otsuste tegemisel; rõhutab, et ühtki feministlikku õigusakti ega poliitikat, mille eesmärk on saavutada sooline võrdõiguslikkus kõigis valdkondades, ei saa kavandada ilma naiste osalemiseta otsuste tegemise protsessis; tuletab meelde, kui oluline on sooteadliku töökeskkonna olemasolu, et parandada naiste esindatust parlamendi kõigil tasanditel, sealhulgas fraktsioonides ja parlamendiliikmete büroodes;

4. märgib, et kui andmed naiste arvu kohta eri ametikohtadel välja arvata, puuduvad kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed andmed soolõime kohta ELi institutsioonides; nõuab seetõttu tervikliku soolise statistika koostamist ja kohustub looma soolise võrdõiguslikkuse kvalitatiivseid näitajaid, et koguda sooliselt eristatud lisaandmeid, et jätkata soolise võrdõiguslikkuse parandamist;

5. kiidab EIGE sootundlike parlamentide töövahendeid, milles keskendutakse viiele peamisele lahendust vajavale valdkonnale: võrdsed võimalused parlamenti pääseda, võrdsed võimalused mõjutada parlamendi tööprotsesse, naiste huvidele ja muredele piisav tähelepanu pööramine parlamendi tegevuskavas, sootundlike õigusaktide koostamine ja parlamendi sümbolse rolli järgimine;

6. väljendab heameelt selle üle, et kõik parlamendikomisjonid on vastu võtnud soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavad; märgib siiski, et nende kavade järgimist ei kontrollita ja neid kavasid ei rakendata; kutsub seetõttu komisjone üles jälgima oma soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavasid, et hinnata tehtud edusamme ja tagada nende rakendamine; rõhutab, et parlamendi soolise võrdõiguslikkuse peavoolumise võrgustik vastutab sooliselt kaasava lähenemisviisi integreerimise eest komisjonide ja delegatsioonide keskkonda ja töösse;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

7. väljendab heameelt selle üle, et 2019. aastal võeti vastu uus parlamendi kodukorra säte, millega kehtestati kohustus võtta vastu soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava eesmärgiga lõimida sooline perspektiiv kogu parlamendi tegevusse kõigil tasanditel ja etappidel; väljendab heameelt selle üle, et 2020. aasta juulis võeti vastu soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja 2021. aasta aprillis selle rakendamise tegevuskava; palub koostada aruandeid, milles korrapäraselt jälgitakse võrdõiguslikkuse tegevuskava rakendamisel tehtud edusamme; peab kahetsusväärseks, et soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja selle rakendamise tegevuskava ei ole üldsusele kättesaadavad ning enamik selle meetmetest on sõnastatud põhimõtetenähtena ilma selgete eesmärkide ja kohustusteta, mis näitab poliitilise huvi puudulikkust selle rakendamisel;

8. nõuab veelgi tugevamat struktureeritud koostööd kõigi ELi institutsioonide vahel soolõime rakendamisel, et paremini saavutada sooline võrdõiguslikkus; on arvamusel, et parlament ja fraktsioonid peaksid ühendama jõud, et parandada soolist võrdõiguslikkust ning võidelda feminismivastaste ja soolise võrdõiguslikkuse vastaste liikumiste vastu, mis on alati ka demokraatiavastased liikumised, nii Euroopas kui ka kogu maailmas;

Võimalused pääseda Euroopa Parlamenti

9. märgib, et Euroopa Parlamendi naisliikmete osakaal on alates viimase ametiaja lõpust veidi vähenenud, umbes 39,6 %-lt 39,1 %-le; tunneb siiski heameelt parlamendi juhtrolli üle selles valdkonnas, sealhulgas edusammude üle naiste poliitilise esindatuse alal, mis on suurem kui liikmesriikide parlamentide keskmine 30,4 % ja tunduvalt suurem kui kogu maailma riikide parlamentide keskmine 25,2 %; tunneb heameelt selle üle, et mõned liikmesriigid ja erakonnad on kehtestanud eeskirjad oma valimisnimekirjades soolise tasakaalu tagamiseks, ning rõhutab vajadust tagada ELi valimisõiguse eelseisval läbivaatamisel⁽¹⁶⁾ sooline tasakaal tõmbluku põhimõttel koostatud nimekirjadega või muude samaväärsete meetoditega, nii et nais- ja meeskandidaatidel oleks võrdsed võimalused saada valituks;

10. ergutab liikmesriike võtma arvesse vajadust sooliselt kaasavate parlamentide järele, kui nad oma valimisseaduseid läbi vaatavad; julgustab lisaks liikmesriikide erakondi kehtestama valimiste kandidaatide üle otsustamisel kvoote, isegi kui see ei ole seadusega ette nähtud; nõuab selleks toetusmehhanisme ja parimate tavade jagamist erakondadega; rõhutab, et naiskandidaatide olemasolu tagamiseks peavad erakonna sisemine korraldus ja menetlused olema sooteadlikud, sisaldades selliseid meetmeid nagu soolise võrdõiguslikkuse selgesõnaline käsitlemine erakonna põhikirjas, otsustuspädevusega ametikohtadele sookvootide kehtestamine ning hästitoimivate lobitöö, toetus- ja arutelufoorumite, sealhulgas naistiibade ja -komiteede olemasolu tagamine;

11. peab kahetsusväärseks, et Euroopa Parlamendis puuduvad sooteadlikud värbamismenetlused, ning palub, et parlamendi teenistused ja fraktsioonid arendaksid selliseid menetlusi, et vältida diskrimineerimist ja suurendada naiste osalemist valdkondades, kus nad on alaesindatud, seda nii administratsioonis kui ka fraktsioonides; palub võtta lõhe ületamiseks vastu konkreetsed meetmed;

Võimalused mõjutada parlamendi töökorda

12. väljendab heameelt parlamendi täielikult sooliselt tasakaalus juhatuse üle, kus 14 asepresidendi hulgas on kaheksa naist ja viie kvestori hulgas on kaks naist; märgib siiski, et seitsmest parlamendi fraktsioonist on ainult kolmes esimehe või kaasesimehe ametikohal naine, 25-st komisjonist kaheksas on praegu esimehe ametikohal naine ja 43 delegatsiooni juhi hulgas on 15 naist; nõuab paremat soolist tasakaalu komisjonide, delegatsioonide ja fraktsioonide juhtkonnas; väljendab heameelt parlamendi kodukorra artikli 213 lõike 1 muudatuse üle, milles nõutakse, et iga komisjoni juhatuse esimehe ametikohal oleks sooliselt tasakaalus; peab siiski kahetsusväärseks, et see muudatus jõustub alles 2024. aastal Euroopa Parlamendi järgmistele valimistele järgneva esimese osastungijärgu avamisel;

13. nõuab soolise tasakaalu tagamist täiskogu, komisjonide ja delegatsioonide töö kõigil tasanditel, sealhulgas koordinaatorite, raportöride ja variraportöride nimetamisel ning sõnavõtuaja jaotamisel;

⁽¹⁶⁾ Kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 223 ja ELi valimisõigusega, nagu see on sätestatud Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsestel ja üldistel valimistel käsitlevas 1976. aasta aktis, mida on muudetud 2002. aastal (EÜT L 278, 8.10.1976, lk 5).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

14. palub võtta meetmeid horisontaalse segregatsiooniga võitlemiseks, et tagada sooline tasakaal eri komisjonides ja kaotada portfellide sooline koondatus, mille puhul suurema naiste osakaaluga valdkondi peetakse vähem väärtuslikuks;

15. kutsub fraktsioone ja nende sekretariaate üles kehtestama sisereegleid ja muid asjakohaseid meetmeid, nagu käitumisjuhendid ja soolõime vahendid, koolitused ja järelevalve, et tagada oma sisemises toimimises sooline võrdõiguslikkus, eriti seoses ametisse nimetamisega ning rollide ja kohustuste jaotusega; nõuab, et fraktsioonidele tehtaks kättesaadavaks parimate tavade juhised ja nõuanded, sealhulgas töötajatele ja parlamendiliikmetele mõeldud koolitused soolõime kohta, et nad saaksid soolõime põhimõtet paremini mõista ja rakendada oma sisemises toimimises;

16. kutsub asjaomaseid peadirektoraate üles tagama, et uuringute autorite valik oleks sooliselt tasakaalus;

17. märgib, et vaatamata kõigile tehtud edusammudele ja jõupingutustele ei ole soolist võrdõiguslikkust parlamendi administratsiooni kõigil juhtimistasanditel veel saavutatud; väljendab heameelt selle üle, et direktorite tasandil on saavutatud võrdsus, kuid peab kahetsusväärseks, et ainult 23,1 % peadirektoritest ja 39,3 % üksuse juhatajatest on naised; kiidab sellega seoses parlamendi administratsiooni eesmärki, et 2024. aastaks oleks keskastme ja kõrgema astme juhtidest 50 % naised ning tippjuhtidest 40 % naised; nõuab, et naisi võetaks tööle eelisjärjekorras, juhul kui nad on alaesindatud ja kandidaatide vastavad head küljed on võrdsed; rõhutab vajadust luua ja tugevdada soolise võrdõiguslikkuse alaseid eksperditeadmisi juhtkonna tasandil; nõuab mentorlusprogrammide rakendamist;

18. palub koguda andmeid fraktsioonide töötajate vertikaalse ja horisontaalse esindatuse kohta ning anonüümseks muudetud andmeid parlamendiliikmete assistentide, fraktsioonide töötajate ja haldustöötajate palgaerinevuste kohta, et tagada tasustamise läbipaistvus;

19. palub regulaarselt koguda sooliselt eristatud andmeid osajatööd tegevate parlamendi töötajate osakaalu kohta; nõuab olemasolevate andmete⁽¹⁷⁾ põhjal meetmete võtmist, et kõrvaldada märkimisväärne tasakaalustamatus ja hinnata, kuidas saab parlament anda lisatoetust juhul, kui töötajad soovivad naasta täistööajaga tööle;

20. rõhutab, et ahistamine töökohal kujutab endast tugevat rünnakut inimese vaimse ja füüsilise tervise vastu ning võib tekitada temas ebakindlustunnet töö ja mõnel juhul takistada teda oma tööd tegemast; märgib, et naised puutuvad seksuaalse ahistamisega kokku palju tõenäolisemalt kui mehed; on seisukohal, et vaatamata kõigile seni ahistamise suhtes täislepimistega poliitika tagamiseks tehtud jõupingutustele esineb parlamendis ikka veel seksuaalse ahistamise juhtumeid ja seksuaalse ahistamise ennetamiseks tuleks teha suuremaid jõupingutusi; kordab seetõttu oma üleskutset rakendada ahistamisvastase poliitika parandamiseks järgmisi meetmeid:

a) avaldada Euroopa Parlamendi liikmete vastu esitatud ahistamiskaebusi menetleva nõuandekomitee kohta tehtud välishindamine;

b) lasta parlamendivälistel ja läbipaistvalt valitud audiitoritel teha parlamendi praeguse, töötajate seas seksuaalse ahistamise kohta esitatud kaebuseid menetleva ahistamisvastase komitee sõltumatu hindamine, et hinnata selle tõhusust ning esitada vajaduse korral muudatusettepanekud võimalikult kiiresti ja enne käesoleva ametiaja lõppu, et tagada sõltumatus poliitilisest mõjust ja sooline tasakaal ning vältida huvide konflikte olemasolevates struktuurides;

c) tagada kaebuste ja abinõude põhjalikum ja terviklikum analüüs ning muuta nõuandvate ja ahistamisvastaste komiteede koosseisu, tagamaks, et sõltumatud eksperdid, kellel on tõendatud eksperditeadmised töökohal ahistamise probleemide lahendamisel, sealhulgas arstid, terapeudid ja õiguseksperdid, oleksid komiteedes täieliku hääleõigusega ametlikud liikmed;

d) hakata korraldama kõigile parlamendiliikmetele kohustuslikku ahistamisvastast koolitust ja teha see kergesti kättesaadavaks, sealhulgas tehes koolituse kättesaadavaks kõigis ametlikes keeltes või suulise tõlkega ning suunates teavitustegevuse konkreetsetele delegatsioonidele ja fraktsioonidele;

⁽¹⁷⁾ Esitatud 2021. aasta brošüüris „Naised Euroopa Parlamendis“.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

e) hakata korraldama kõigile parlamendi ruumides töötavatele inimestele kohustuslikku koolitust parlamendi poliitika kohta, mis näeb ette täisleppimatuse ahistamise suhtes; koolitus annab neile vahendid kõigi ahistamise vormide, sealhulgas ja eriti seksuaalse ahistamise tuvastamiseks ja sellest teatamiseks, samuti kohandatud teabe olemasolevate tugistruktuuride kohta, mis muudab need tugistruktuurid laiemalt tuntuks ja kergesti juurdepääsetavaks;

21. kohustub tagama parlamendiliikmetele, fraktsioonide töötajatele, parlamendiliikmete registreeritud assistentidele ja haldustöötajatele töö- ja eraelu hea tasakaalu, näiteks võttes kasutusele töö- ja eraelu tasakaalu soodustavad tööajad ning tehes koostööd komisjoni ja nõukoguga, et leida ühine lahendus koosolekuteks, millel osalevad kolm institutsiooni; palub töö- ja eraelu tasakaalustamise meetmed läbi vaadata, et parandada ja tugevdada praegust raamistikku, võttes muu hulgas arvesse kaugtöö mõju pärast COVID-19 pandeemiat ning tasakaalustades paindlikke tööstruktuure hästi toimiva ja tugeva parlamendi nõuetega;

22. nõuab, et parlamendi töötajatele antaks pärast lapse saamist rohkem mitteülekantavat ema- ja isapuhkust, kokku kuus kuud iga vanema kohta esimesel aastal; rõhutab, et kuus kuud vanemapuhkust peaks olema võimalik võtta lapse kolme esimese eluaasta jooksul; peab kahetsusväärseks, et vanemapuhkust võtavad ELi institutsioonide töötajad saavad ainult kindlasummalist toetust, mitte 100 % oma palgast, mis takistab paljusid seda puhkust kasutamast; nõuab vanemapuhkuse täielikku tasustamist; väljendab heameelt toetuste üle, mida parlamendi töötajate peredel on võimalik saada;

23. nõuab eelkõige, et Euroopa Parlamendi liikmete põhimääruse muutmise teel tunnustataks parlamendiliikmete ema-, isa ja vanemapuhkust; palub lisaks rakendada lahendusi, mis tagavad parlamendiliikmetele võimaluse jätkata tööd ema-, isa- või vanemapuhkusel olles, näiteks puhkuse ajal kaughäätuse võimaluse säilitamine või ajutise asendamise võimaluse uurimine, mis tagaks, et valijad ei oleks esindamata, kui nende parlamendiliige on puhkusel, ja et parlamendiliikmetel ei lasuks surve kiiresti tööle naasta; rõhutab, et ajutise asendamise kasutamine oleks parlamendiliikme enda otsustada;

24. nõuab, et parlamendi teenistused uuriks menopausi mõju parlamendi töötajate tööelule; rõhutab, et see peaks põhinema tõenditel ning hõlmama meditsiinilisi ja elustiili juhiseid keskea ja menopausi sümptomitega toimetuleku kohta, kasutades riiklikke ja rahvusvahelisi suuniseid; nõuab menopausi arvesse võtmist haigusi ja kohalviibimise haldamist käsitlevas poliitikas;

Soolise perspektiivi silmapaistvus parlamendi tegevuses

25. tunneb heameelt töö üle, mida teevad naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon, soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemeline töörühm ning soolise võrdõiguslikkuse peavoolumise võrgustik kui juhtivad organid soolõime tagamisel parlamendis; nõuab siiski nende organite vahel tihedamat ja struktureeritumat koostööd ja koordineerimist, eriti sellistes erakorralistes tingimustes nagu COVID-19 kriis ja selle tagajärjed, korrapärase koostumiste kaudu, et jagada teavet ja koostada ühiseid temaatilisi aruandeid;

26. tunneb heameelt delegatsioonide juhtide konverentsi uue algatuse üle, milles kutsutakse kõiki delegatsioone üles nimetama ametisse soolõime eest vastutavaid liikmeid, ning tunnustab soolise võrdõiguslikkuse peavoolumise võrgustiku ning delegatsioonides sooküsimuste ja mitmekesisuse eest vastutavate parlamendiliikmete koostööd;

27. nõuab, et soolise võrdõiguslikkuse peavoolumise võrgustik lisataks kodukorda, et kajastada selle rolli soolõime edendamisel parlamendi komisjonide ja delegatsioonide tegevuses; palub ette näha vajalikud vahendid, et võrgustik saaks täita oma ülesandeid ja koostada asjakohaseid soovitusi; nõuab, et komisjonide koosolekute päevakorda lisataks alaline arutelupunkt;

28. tunneb heameelt soolise mõju hindamist ja sooteadlikku eelarvestamist käsitlenud EIGE koolituse üle, mis oli mõeldud parlamendiliikmetele ja kohandatud parlamendi vajadustele; ergutab tegema EIGEga tihedamat koostööd, korraldades parlamendiliikmetele, fraktsioonide töötajatele, parlamendiliikmete assistentidele, parlamendi teenistustele ja komisjonide sekretariaatide töötajatele soolõime teemal regulaarseid koolitusi; tuletab meelde, et tähtis on pakkuda konkreetsetele vajadustele ja teadmistele kohandatud programme nii poliitilisel kui ka haldustasandil;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

29. juhhib tähelepanu sellele, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon kui täieõiguslik naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse eest vastutav komisjon tegeleb paljude horisontaalsete küsimustega, mis sageli puudutavad teiste komisjonide tööd; märgib, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamuste või muudatuste kujul esitatud ettepanekuid võtavad teised komisjonid erineval määral arvesse; tunneb heameelt rakendamise tegevuskavas võetud kohustuse üle koguda asjaomaste teenistuste ja organite kaudu selgeid näitajaid, et hinnata, kas naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni panus kaasatakse teiste komisjonide töösse ja parlamendi lõplikku seisukohta; nõuab süstemaatilist, läbipaistvat ja aruandekohustuslikku järelevalvet naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni ettepanekute integreerimise üle, mis on oluline, et tagada soolise võrdõiguslikkuse ja soolõime põhimõtete nõuetekohane rakendamine;

30. rõhutab, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamustes esitatud muudatusettepanekud on tähtsad soolõime tagamiseks; palub, et algatusraportite kontekstis parandataks komisjonidevahelist koostööd, koostades ajakava, et tagada piisav aeg juhtiva komisjoni raporti projekti kättesaadavaks tegemise ja komisjonis toimuva hääletuse vahel, et naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon saaks esitada oma seisukoha raporti projekti muudatusettepanekute kujul; rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse peavoolustamise võrgustiku liikmed vastutavad soolõime meetmete integreerimise eest oma komisjonides; peab kahetsusväärseks, et see töö on seni olnud suurel määral ajutist laadi, ja on arvamusel, et seda tuleks teha struktureeritud alusel;

31. nõuab, et kõik komisjonide ja delegatsioonide lähetused oleksid sooliselt tasakaalus ning et kontrollitaks soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste mõõdet; nõuab peale selle, et lähetuste programmidesse lisataks kohtumised organisatsioonidega, kes edendavad soolist võrdõiguslikkust;

32. väljendab heameelt soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavas ja selle rakendamise tegevuskavas võetud kohustuse üle tagada, et kõik komisjonid ja teised organid, kes korraldavad arutelusid, õpikodasid ja konverentse, kasutaksid sooliselt tasakaalus paneelarutelusid ja eksperte, kes on pädevad uurima soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste mõõdet konkreetses vaatlusaluses valdkonnas; nõuab selle sätte rakendamiseks selgete eesmärkide püstitamist;

33. kiidab parlamendis 2020. aastal esimest korda toimunud soolise võrdõiguslikkuse nädalat, mille raames kutsuti kõiki parlamendi komisjone ja delegatsioone üles korraldama üritusi, mis käsitlevad soolist võrdõiguslikkust nende pädevusvaldkondades; tunneb heameelt, et see edukas algatus jätkub ning 2021. aasta nädalal osales 16 komisjoni ja kuus delegatsiooni ning korraldati 21 üritust; nõuab, et kõik parlamendi organid, sealhulgas komisjonid ja delegatsioonid, kes ei ole seda veel teinud, ühineksid selle algatusega ja annaksid sellesse korrapäraselt oma panuse, kuna see suurendab teadlikkust ja tugevdab koostööd;

34. palub soolise võrdõiguslikkuse peavoolustamise võrgustikul, soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemelisel töөрühmal, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjonil ning eelarvekomisjonil ja eelarvekontrollikomisjonil töötada välja ja võtta vastu spetsiaalsed suunised soolõime ja sooteadliku eelarvestamise rakendamiseks;

35. väljendab heameelt EPRSi uuringu üle, mis käsitleb soolõimet parlamendis; märgib siiski, et EPRS peab seda uuringut korrapäraselt kordama, tuginedes kvantitatiivsele ja kvalitatiivsele soolisele statistikale ning sooliselt eristatud andmetele, mida peaksid süstemaatiliselt koguma ja tegema kättesaadavaks parlamendi teenistused soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja selle rakendamise tegevuskava raames;

36. peab tervitatavaks sooneutraalse keelekasutuse suuniste tõlkimist kõikidesse ELi ametlikes keeltesse; peab kahetsusväärseks, et nende suuniste rakendamine on puudulik, ning palub, et võetaks täiendavaid teadlikkuse suurendamise meetmeid ja korraldataks erikoolitusi parlamendi keelejuristidele; palub suunised ja nende tõlked korrapäraselt läbi vaadata, tagamaks, et need kajastavad iga keele arengut ja on endiselt täpsed;

37. kohustub tagama soolõimeks piisavalt rahalisi vahendeid ja töötajaid ning parandama koostööd ja kooskõlastamist erinevate parlamendis soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisusega tegelevate organite vahel;

Soolise perspektiiviga õigusaktide koostamine

38. rõhutab, kui tähtis on seadusandlike ettepanekute koostamisel soolise mõju hindamine ja seadusandlike algatuste sooteadlik hindamine; peab kahetsusväärseks, et komisjoni mõjuhindangutes käsitletakse soolist mõju harva ja komisjoni mõjuhindamise suunistes 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku kohta soovitatakse soolist võrdõiguslikkust

Neljapäev, 10. märtsi 2022

poliitika kujundamisel arvesse võtta ainult siis, kui see on proportsionaalne; palub komisjonil oma lähenemisi muuta, teha ja avaldada iga seadusandliku ettepaneku puhul soolise mõju hindamine ning lisada oma ettepanekutesse sõnaselgelt soolise võrdõiguslikkusega seotud eesmärgid ja tulemusnäitajad; kohustub viima iga seadusandliku algatusraporti puhul läbi soolise mõju hindamise eesmärgiga kaasata sooline perspektiiv; kohustub uurima uusi meetodeid ja vahendeid soolõime parandamiseks õigusloomeprotsessis;

39. peab kahetsusväärseks, et üldiselt ei ole soolõimet ELi eelarve kõikides osades veel kohaldatud ja eelarve panust soolise võrdõiguslikkuse saavutamisele ei ole piisavalt jälgitud; nõuab soolõime süstemaatilist rakendamist ELi eelarves; rõhutab, et sooline perspektiiv tuleb integreerida eelarvementluse kõigil tasanditel, et kasutada tulusid ja kulusid soolise võrdõiguslikkuse eesmärkide saavutamiseks; pooldab parlamendi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskavas ja selle rakendamise tegevuskavas kavandatud meetmeid, mis käsitlevad sooteadlikku eelarvestamist, ja palub rakendada neid võimalikult kiiresti;

40. tunnustab parlamendi läbirääkijaid selle eest, et soolõime lisati horisontaalse põhimõtena 2021.–2027. aasta mitmeaastasest finantsraamistikku; tunneb heameelt eelkõige komisjoni lubaduse üle võtta kasutusele meetodika, et mõõta 2021.–2027. aasta mitmeaastase finantsraamistiku raames rahastavate programmide asjakohaseid kulusid hiljemalt 2022. aasta lõpuks; kutsub komisjoni üles parandama aruandekohustust ja eelarve läbipaistvust, kohaldama uut meetodikat kõikide ELi rahastamisprogrammide suhtes ja rakendada sooteadlikku eelarvestamist praeguse mitmeaastase finantsraamistiku läbivaatamisel; nõuab tungival, et komisjon järgiks sellega seoses Euroopa Kontrollikoja soovitusi;

41. väljendab heameelt selle üle, et taaste- ja vastupidavusraha määrusesse⁽¹⁸⁾ lisati üldeesmärk leevendada COVID-19 kriisi eelkõige naistele avalduvat sotsiaalset ja majanduslikku mõju ning nõue lisada selgitus selle kohta, kuidas riiklike taaste- ja vastupidavuskavade meetmed aitavad kaasa soolise võrdõiguslikkuse saavutamisele; peab siiski kahetsusväärseks, et ei võetud arvesse naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni üleskutset lisada riiklikesse kavadesse eraldi peatükk soolise võrdõiguslikkuse kohta; toonitab, et sooteadlikku aruandlust ja soolõime meetmeid ei saa asendada ainult sotsiaalse jälgimise ja sotsiaalsete investeeringutega; on arvamusel, et sooline võrdõiguslikkus väärib taaste- ja vastupidavusraha raamistikus eraldi peavoolestamismetoodikat, ning tuleb meelde, et EIGE on sobiva meetodika välja töötanud;

42. palub komisjonil jälgida tähelepanelikult taaste- ja vastupidavusraha rakendamist, eriti mis puudutab soolise võrdõiguslikkusega seotud kehtivaid sätteid, ning lisada taaste ja vastupidavuse tulemustabelisse asjakohased näitajad, et jälgida riiklike kavade mõju soolisele võrdõiguslikkusele ning selle eesmärgi toetamiseks eraldatud ja kulutatud vahendite summat; rõhutab vajadust integreerida sooline võrdõiguslikkus ELi majanduse juhtimise struktuuri ja Euroopa poolaastasse;

43. peab kahetsusväärseks, et mitmes ELi rahastamisprogrammis, millel on märkimisväärne potentsiaal soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks, nagu Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid, ühine põllumajanduspoliitika või Erasmus, ei ole võetud soolist võrdõiguslikkust tõhusalt arvesse;

44. rõhutab, et sotsiaaldialoog on kõigi otsustusprotsessis osalejate jaoks tähtis vahend ja on seetõttu oluline soolise võrdõiguslikkuse parandamiseks ELi institutsioonides;

45. kutsub komisjoni üles tugevdama soolõimet toetavat institutsioonilist raamistikku ja teisendama võetud soolõime kohustust konkreetseks tegevuseks; palub komisjonil vastu võtta soolõime rakenduskava igas poliitikavaldkonnas;

46. peab kahetsusväärseks, et komisjonil ei ole täielikult välja kujundatud strateegiat soolõimealaseks koolituseks ja ta pakub oma töötajatele ainult ühte vabatahtlikku sissejuhatavat kursust; nõuab tungival, et komisjon töötaks välja soolõimealase koolituse strateegia, tagaks, et koolitus oleks kättesaadav kõikidele töötajatele, ning kasutaks täielikult ära EIGE töövahendeid ja soolõimealaseid eksperditeadmisi;

⁽¹⁸⁾ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

47. palub komisjonil andmete kogumisel süstemaatilisel eristada andmeid soo alusel ning võtta ELi programmide hindamisel ja aruandluses arvesse soolist mõõdet; palub, et komisjon lisaks tulevastesse seadusandlikesse ettepanekutesse nõude koguda süstemaatilisel kõikide programmide kohta soolisel eristatud andmeid ja asjakohaseid soolise võrdõiguslikkuse näitajaid ning lisaks ka sooteadlikud järelevalve- ja hindamisnõuded; rõhutab, kui oluline on sooteadlik järelevalve ja hindamine, et paremini saavutada soolõime eesmärgid;

48. peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei ole võtnud kohustust koostada soolise perspektiiviga õigusakte, ja kordab oma palvet mitte enam tõkestada Istanbuli konventsiooni ratifitseerimist ELis, horisontaalset diskrimineerimisvastast direktiivi, mis tagab, et soolise diskrimineerimise vastu võitlemisel võetakse arvesse valdkonnaülest mõõdet, ning naissoost juhatuselikemete direktiivi;

49. nõuab tungival, et liikmesriigid võtaksid täielikult üle ja rakendaksid töö- ja eraelu tasakaalustamise direktiivi, ning kutsub komisjoni üles seda tõhusalt jälgima;

50. kordab nõudmist, et nõukogu ja Euroopa Ülemkogu looksid soolise võrdõiguslikkusega tegeleva nõukogu koosseisu, kuna EL vajab soolise võrdõiguslikkuse teemal valitsustevahelist arvamustevahetuse platvormi ja ametlikku foorumit soolise võrdõiguslikkuse küsimuste eest vastutavatele ministritele ja riigisekretäreidele, et tugevdada soolõimet kõigis ELi poliitikavaldkondades ja õigusaktides, arendada dialoogi ja koostööd liikmesriikide vahel, vahetada parimaid tavaid ja õigusakte, jätkata läbirääkimistega soolise võrdõiguslikkusega seotud põhiliste ettepanekute üle, reageerida ühiselt kogu ELi hõlmavatele probleemidele ning tagada, et soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimusi arutatakse kõige kõrgemal poliitilisel tasandil;

51. nõuab, et soolõimet rakendataks paremini ja tõhusamalt Euroopa tuleviku konverentsil asjaomaste parlamendi organite tegevuse parema kooskõlastamise teel, et tugevdada tööühmade panuse ning konverentsi täiskogu arutelude ja ettepanekute soolist mõõdet;

52. nõuab lisaks meetmeid, millega tagatakse soolõime, ja konkreetseid sihipäraseid meetmeid soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks, nagu soolise vägivalla, tasustamise läbipaistvuse ja hooldusega seotud õigusaktid, soovitusel ja poliitika;

Sooline võrdõiguslikkus ja mitmekesisus parlamendi sümboolses rollis

53. rõhutab, et selleks, et parlament oleks sooteadlik, peaks ta olema teadlik sümboolsetest tähendustest, mida institutsioon edastab kommunikatsioonistrateegia ja füüsiliste alade kujundamise kaudu, ning pöörama nendele tähendustele tähelepanu; palub jõupingutusi nendes valdkondades suurendada;

54. palub võtta vastu konkreetseid eesmärgid, et tagada sooline tasakaal parlamendi hoonetele, ruumidele ja muudele füüsilistele aladele nimede andmisel ja nende ümbernimetamisel;

55. tunneb heameelt rakendamise tegevuskavas võetud kohustuse üle analüüsida lapsehoiuruume parlamendi hoonetes, sealhulgas rinnaga toitvatele emadele mõeldud ruume, ning palub võtta kohustuse kujundada need vajaduse korral ümber, niipea kui eelmine kokku lepitud hetkeseisu analüüs on tehtud;

56. palub analüüsida parlamendi tualettruumide jaotust ja kujundust, et hinnata, kas kõikide sugude vajadustele vastamiseks tuleb neid kohandada, sealhulgas selliste meetmete abil nagu sooneutraalsete tualettruumide kasutuselevõtmine ning eraldi prügikasti ja valamuga tualettide arvu suurendamine, et hõlbustada menstruaalanumate ja muude hügieenitarvete kasutamist;

57. palub läbi vaadata parlamendi kommunikatsioonistrateegia, sealhulgas selliste meetmete abil nagu feminiitsiidiohvrite leinamiseks protokolliloomine ja parlamendi veebisaidi läbivaatamine, et lisada kodumenuüsse eraldi jaotis soolise võrdõiguslikkuse kohta, esitada asjakohast teavet tähtsamate teemade kohta, näiteks Istanbuli konventsiooni ELis ratifitseerimise kohta, ning ajakohastada teavet parlamendi ajaloo ja ülesehituse kohta soolisest vaatenurgast;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Kokkuvõtavad märkused

58. kordab oma nõudmist teha audit ⁽¹⁹⁾, et kaardistada praegune olukord soolise võrdõiguslikkuse ja soolõime osas ning anda soovitusi nii parlamendi tegevuse poliitilisele kui ka halduslikule poolele; soovib, et see audit peaks hõlmama kõiki valdkondi ja näitajaid, mis on välja töötatud EIJE sootundlike parlamentide töövahendites, ning tuvastama reeglid, mis soolist võrdõiguslikkust igas analüüsivas valdkonnas toetavad või takistavad, et ajakohastada parlamendi soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja selle rakendamise tegevuskava; nõuab, et auditis hinnataks ka seda, milline sooline mõju on kindlaksmääratud soolise tasakaalu nõude rakendamisel kõigis parlamendi struktuurides, sealhulgas komisjonides, delegatsioonides ja lähetustel;

59. juhib tähelepanu sellele, et mõned soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja selle rakendamise tegevuskavaga hõlmatud valdkonnad on olemuslikult seotud fraktsioonide poliitilise korraldusega ja eeldavad seetõttu poliitilist arutelu, milles osalevad kõik fraktsioonid; nõuab, et loodaks esimeeste konverentsi alluvuses ajutine töörühm, kuhu kuuluvad esindajad igast fraktsioonist ja mida juhivad parlamendi soolõime alalised raportöörid, et juhtida selle valdkonna tööd, rakendada käesolevat resolutsiooni ning kooskõlastada vajaduse korral tegevust soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse kõrgetasemelise töörühma, parlamendi juhatuse, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni ja soolise võrdõiguslikkuse peavoolustamise võrgustikuga; ergutab fraktsioone moodustama seda töörühma 2022. aasta keskpaigaks;

o

o o

60. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

⁽¹⁹⁾ ELT C 323, 11.8.2021, lk 33.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0073

ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmas tegevuskava

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava kohta (2021/2003(INI))

(2022/C 347/12)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse ÜRO 18. detsembri 1979. aasta konventsiooni naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, ning ÜRO naiste diskrimineerimise kaotamise komitee 18. oktoobri 2013. aasta üldsoovitust nr 30 naiste kohta konfliktide ennetamisel, konfliktides ja konfliktijärgsetes olukordades,
- võttes arvesse 1995. aasta Pekingi deklaratsiooni ja neljandat naiste maailmakonverentsi tegevusprogrammi ning läbivaatamiskonverentside tulemusi,
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja selle jõustumist ELis 21. jaanuaril 2011 vastavalt nõukogu 26. novembri 2009. aasta otsusele 2010/48/EÜ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni puuetega inimeste õiguste konventsiooni sõlmimise kohta Euroopa Ühenduse nimel⁽¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2021. aasta teatist „Võrdõiguslikkuse liit. Puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030“ (COM(2021)0101),
- võttes arvesse 2015. aasta septembris vastu võetud ÜRO kestliku arengu tegevuskava aastani 2030 ning selle kestliku arengu eesmäärke, eelkõige eesmäärke nr 1, 4, 5, 8, 10 ja 17,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1951. aasta konventsiooni võrdse tasustamise kohta (nr 100),
- võttes arvesse ILO 1958. aasta diskrimineerimisevastast (tööhõives ja töökohtadel) konventsiooni (nr 111),
- võttes arvesse ILO 2019. aasta konventsiooni võitluse kohta vägivalda ja ahistamise vastu (nr 190),
- võttes arvesse ILO 2012. aasta sotsiaalkaitse põhialuseid käsitlevat soovitus nr 202,
- võttes arvesse 12. augusti 1949. aasta neljandat Genfi konventsiooni tsiviilelanike kaitse kohta sõja ajal,
- võttes arvesse naisi, rahu ja julgeolekut käsitlevaid ÜRO Julgeolekunõukogu resolutsioone 1325 (2000), 1820 (2008), 1888 (2009), 1889 (2009), 1960 (2010), 2106 (2013), 2122 (2013), 2242 (2015), 2467 (2019) ja 2493 (2019),
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 11. mai 2011. aasta Istanbuli konventsiooni naistevastase vägivalda ja perevägivalda ennetamise ja tõkestamise kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu 16. mai 2005. aasta inimkaubanduse vastu võitlemise konventsiooni ning 25. oktoobri 2007. aasta konventsiooni laste kaitse kohta seksuaalse ärakasutamise ja kuritarvitamise eest,
- võttes arvesse 1994. aastal Kairos toimunud rahvastiku ja arengu rahvusvahelist konverentsi (ICPD), selle tegevuskava ning läbivaatamiskonverentside tulemusi ja 2019. aasta Nairobi tippkohtumist (ICPD+25), millega tähistati konverentsi 25. aastapäeva,

⁽¹⁾ ELT L 23, 27.1.2010, lk 35.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse 2015. aasta juulis toimunud kolmandal arengu rahastamise rahvusvahelisel konverentsil vastu võetud Addis Abeba tegevuskava,
- võttes arvesse Euroopa Liidu ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ühisalgatust „Spotlight“ eesmärgiga kaotada kõik naiste- ja tütarlastevastase vägivalda vormid,
- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 2 ja artikli 3 lõiget 3 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 8, artikli 153 lõiget 1 ning artiklit 208,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 23,
- võttes arvesse 2016. aasta juunis avaldatud Euroopa Liidu üldist välis- ja julgeolekupoliitika strateegiat,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 25. novembri 2020. aasta ühisteatist „ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmas tegevuskava – ambitsioonikas tegevuskava soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks ELi välistegevuses 2021–2025“ (JOIN(2020)0017) ning sellele lisatud talituste ühist töödokumenti „Objectives and Indicators to frame the implementation of GAP III“ (Eesmärgid ja näitajad GAP III rakendamiseks) (SWD(2020)0284),
- võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),
- võttes arvesse 24. märtsil 2021. aastal vastu võetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2021/522, millega luuakse liidu tervisevaldkonna tegevusprogramm (programm „EL tervise heaks“) ajavahemikuks 2021–2027 ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 282/2014 ⁽²⁾,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri 9. aprilli 2020. aasta poliitikaülevaadet „The Impact of COVID-19 on Women“ (COVID-19 mõju naistele),
- võttes arvesse ÜRO Rahvastikufondi 27. aprilli 2020. aasta aruannet „Impact of the COVID-19 Pandemic on Family Planning and Ending Gender-based Violence, Female Genital Mutilation and Child Marriage“ (COVID-19 pandeemia mõju pereplaneerimisele ning soolise vägivalda, naiste suguelundite moonutamise ja lapsega sõlmitud abielude lõpetamisele),
- võttes arvesse Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) 2020. aasta novembris käivitatud üldist strateegiat emakakaelavähi kui rahvatervise probleemi kõrvaldamiseks,
- võttes arvesse komisjoni 5. märtsi 2020. aasta teatist „Võrdõiguslik liit: soolise võrdõiguslikkuse strateegia 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- võttes arvesse ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta,
- võttes arvesse 5. juulil 2019. aastal vastu võetud ELi tegevuskava naiste, rahu ja julgeoleku kohta aastateks 2019–2024,
- võttes arvesse soolise võrdõiguslikkuse põlvkondadevahelise edendamise foorumit, mis toimus 29.–31. märtsil 2021 Mehhikos ning 30. juunist 2. juulini 2021 Pariisis, samuti väljakuulutatud kohustusi, millega kiirendatakse soolise võrdõiguslikkuse saavutamist kogu maailmas, näiteks soolise võrdõiguslikkuse ülemaailmne kiirenduskava ning foorumi tulemusena loodud uus naiste, rahu ja julgeoleku ning humanitaarmedetmete kokkulepe,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrust (EL) 2021/947, millega luuakse naabrusspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“ ⁽³⁾,

⁽²⁾ ELT L 107, 26.3.2021, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 209, 14.6.2021, lk 1.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse oma 31. mai 2018. aasta resolutsiooni talituste ühise töödokumendi (SWD(2015)0182) „Sooline võrdõiguslikkus ja naiste mõjuvõimu suurendamine: naiste ja tütarlaste elu muutmine ELi välissuhete kaudu aastatel 2016–2020“ rakendamise kohta ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 12. veebruari 2020. aasta resolutsiooni ELi strateegia kohta, mille eesmärk on lõpetada naiste suguelundite moonutamine kogu maailmas ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 13. veebruari 2020. aasta resolutsiooni ELi prioriteetide kohta ÜRO naiste staatuse komisjoni 64. istungjärguks ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse oma 23. oktoobri 2020. aasta resolutsiooni soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni soolise perspektiivi kohta COVID-19 kriisi ajal ja selle järgsel perioodil ⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni soolise digilõhe kaotamise ja naiste osaluse kohta digitaalmajanduses ⁽⁹⁾
 - võttes arvesse oma 24. juuni 2021. aasta resolutsiooni rahvastiku ja arengu rahvusvahelise konverentsi 25. aastapäeva (ICPD25) ehk Nairobi tippkohtumise kohta ⁽¹⁰⁾,
 - võttes arvesse oma 24. juuni 2021. aasta resolutsiooni seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste olukorra kohta ELis seoses naiste tervisega ⁽¹¹⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse väliskomisjoni, rahvusvahelise kaubanduse komisjoni ning eelarvekomisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse arengukomisjoni ning naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni ühisraportit (A9-0025/2022),
- A. arvestades, et naiste ja meeste võrdõiguslikkus on üks ELi väärtustest ning põhiline ja üldine inimõigus;
- B. arvestades, et igas vormis sooline vägivald, eriti naisetapp, on kõige äärmuslikum soolise ebavõrdsuse vorm; arvestades, et soolist vägivalda tuleb mõista kui äärmuslikku diskrimineerimise vormi ja inimõiguste rikkumist;
- C. arvestades, et naiste õigusi tuleb järgida ning tuleb võtta meetmeid, et võidelda igasuguse ärakasutamise, vägivalda ja rõhumise vastu ning naiste ja meeste ebavõrdsuse vastu; arvestades, et soolise vägivalda ennetamiseks tuleb seada kahtluse alla soonormid, mis põlistavad ebavõrdsust, ning võtta muude meetmete hulgas vastu ja viia ellu tulemuslikke seadusandlikke meetmeid ja reforme;
- D. arvestades, et sooline vägivald on nii struktuurse ebavõrdsuse kui ka võrdse võimugaotuse puudumise põhjus ja tagajärg; arvestades, et vägivalda tõkestamiseks on vaja mõista selle põhjusi ja seda soodustavaid tegureid; arvestades, et sooline ebavõrdsus on sügavalt juurdunud sooliste stereotüüpidele tuginevatesse ühiskondlikesse väärtustesse; arvestades, et meeste ja poiste kaasamine soolise võrdõiguslikkuse tagamisel on nii jätkusuutliku ja tegeliku võrdõiguslikkuse saavutamise eesmärk kui ka eeltingimus;

⁽⁴⁾ ELT C 76, 9.3.2020, lk 168.

⁽⁵⁾ ELT C 294, 23.7.2021, lk 8.

⁽⁶⁾ ELT C 294, 23.7.2021, lk 58.

⁽⁷⁾ ELT C 404, 6.10.2021, lk 202.

⁽⁸⁾ ELT C 456, 10.11.2021, lk 191.

⁽⁹⁾ ELT C 456, 10.11.2021, lk 232.

⁽¹⁰⁾ ELT C 81, 18.2.2022, lk 63.

⁽¹¹⁾ ELT C 81, 18.2.2022, lk 43.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- E. arvestades, et naiste- ja tüdrukutevastane vägivald ilmneb erinevates, mitte üksteist välistavates vormides, sealhulgas kübervägivallana; arvestades, et hinnanguliselt on 31 riigis üle poole (58 %) 14 000 naisest ja tüdrukust sattunud internetis ahistamise ja kuritarvitamise ohvriks;
- F. arvestades, et löimunud identiteediga ja mitmes suhtes kaitsetud naised on suuremas vägivalda ja ahistamise ohus;
- G. arvestades, et EL ja ÜRO käivitasid algatuse „Spotlight“, mille eesmärk on võidelda naiste ja tütarlaste vastu suunatud vägivalda, sealhulgas seksuaalvägivalda vastu;
- H. arvestades, et seksuaalne ärakasutamine on tõsine vägivaldavorm, mis mõjutab peamiselt naisi ja tütarlapsi; arvestades, et EL peab partnerriike toetama, et nad suurendaksid inimkaubanduse ja seksuaalse ärakasutamise ohvrite sotsiaaltoetuste rahastamist ja juurdepääsu teenustele koos oskustöölise psühholoogilise ja sotsiaalse toetusega ning võtaksid kasutusele spetsiaalsed teenused, mille eesmärk on aidata kaitsetus seisus naiste ja tütarlaste täielik sotsiaalne ja majanduslik kaasamine, et vabastada nad seksuaalsest ärakasutamisest;
- I. arvestades, et juurdepääs tervishoiuteenustele ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste alastele teenustele peab olema universaalne; arvestades, et terviseiga seotud õigused, eriti seksuaal- ja reproduktiivterviseiga seotud õigused, on naiste põhiõigused ning neid tuleks tugevdada, mitte mingil viisil vähendada ega ära võtta; arvestades, et suurenemas on teatav arutelu, mis ähvardab seksuaal- ja reproduktiivõiguste kaitset nii ELis kui ka väljaspool seda;
- J. arvestades, et naised puutuvad kogu oma mitmekesisuses kokku valdkonnaülese struktuurse diskrimineerimisega rassi, etnilise kuuluvuse, usutunnistuse või veendumuste, puude, tervise, sotsiaal-majandusliku tausta, staatuse, vanuse, klassi, pagulase või rändaja seisundi ja seksuaalse sättumuse ning soolise identiteedi alusel, mida tuleb tunnustada kui tõkkeid, mis takistavad põhiõiguste täielikku kasutamist;
- K. arvestades, et ülemaailmsete teadmiste ja juhtimise jaoks on oluline koguda soolise ebavõrdsuse kohta segregeeritud ja mõõdetavaid andmeid, võttes arvesse valdkonnaüleseid tegureid;
- L. arvestades, et naiste ja tüdrukute õigused on ohus ning paljudes maailma riikides nii ELis kui väljaspool on üha vähem ruumi kodanikuühiskonna organisatsioonide, eriti naiste õigusi kaitsvate organisatsioonide, samuti feministide ja rohujuure tasandil organisatsioonide jaoks; arvestades, et kogu maailmas täheldatakse muret tekitavat tagasiminekut naiste ja LGBTQI+ kogukonna liikmete õigustes, mis tähendab seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste piiramist ning seksuaalhariduse ja soouringute keelamist;
- M. arvestades, et on äärmiselt tähtis anda volitused ja võimaldada piisav rahastus partnerriikides naiste ja tüdrukute õigusi kaitsvatele kodanikuühiskonna organisatsioonidele, selleks et luua uusi ühiskondlikke hoiakuid ja konsensust, mis hõlbustavad soolist võrdsuslikkust; arvestades, et ELi soolise võrdsuslikkuse kolmanda tegevuskava (GAP III) edukaks rakendamiseks on hädavajalik naisorganisatsioonide aktiivne kaasamine kohapeal;
- N. arvestades, et naisi ja tüdrukuid mõjutavad ebaproportsionaalselt üha arvukamad eriolukorrad, nagu relvakonfliktid, loodusõnnetused ja kliimamuutused;
- O. arvestades, et COVID-19 pandeemia ja liikumispriirangutel on rasked tagajärjed naistele ja tütarlastele ning see on võimendanud praegust sugudevahelist ebavõrdsust, eelkõige mõjutanud juurdepääsu haridusele ja tervishoiuteenustele, eriti seksuaal- ja reproduktiivtervisele ja -õigustele, ning töö- ja eraelu tasakaalu; arvestades, et selle tulemusena suureneb sooline vägivald ning sotsiaalne ja majanduslik ebavõrdsus;
- P. arvestades, et pandeemia on olnud ebaproportsionaalne mõju naistele; arvestades, et ligikaudu 70 % COVID-19 pandeemiaga eesliinil võitlevatest sotsiaal- ja tervishoiutöötajatest, olgu nendeks õed, arstid või koristajad, on naised; arvestades, et naised, kes töötavad kodust, on töötud või töötasid osalise tööajaga, on sattunud veelgi suurema surve alla, kuna suurem osa majapidamistööst ja perehooldusest on endiselt nende kanda; arvestades, et olemasolevad andmed näitavad, et COVID-19-ga seotud liikumispriirangute ajal kasvas vägivalda ja/või ahistamise ohvriks langenud naiste arv;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- Q. arvestades, et teaduse, tehnoloogia, inseneriteaduse ja matemaatika (STEM) õppesuundades napib naisüliõpilasi;
- R. arvestades, et naiste ja meeste võrdne esindatus, osalus ja mõju poliitilises elus on tõeliselt demokraatliku ühiskonna eeltingimus; arvestades, et naiste ja tütarlaste konstruktiivne osalemine konfliktide ennetamises, lahendamises ning taastamises suurendab rahu kestlikkust;
- S. arvestades, et ebavõrdsusevastane võitlus on pandeemiajärgseks majanduse taastumiseks otsustava tähtsusega; arvestades, et nende meetmete kavandamisel, rakendamisel ja hindamisel peaksid olema esikohal tütarlaste ja naiste osalus, esindatus ja juhtroll;
- T. arvestades, et inimväärikust ja soolist võrdõiguslikkust ei austata siiani piisavalt; arvestades, et ükski maailma riik ei jõua tagada soolist võrdõiguslikkust enne 2030. aastat;
- U. arvestades, et GAP III peaks olema raamistik ELi välistegevuse aktiivsele panusele võitluses soolise ebavõrdsuse vastu; arvestades, et GAP III tuleb täielikult rakendada, et tõkestada diskrimineerimist ja tõrjutust ning kaitsta naiste ja tütarlaste õigusi ja väärikust, kuna see tegevuskava pooldab sooliste teemade lõimimist kõikidesse rahvusvahelistesse koostööprogrammidesse ning soolise võrdõiguslikkuse lisamist riiklikesse kavadesse ja strateegiatesse koostöös kohalike partnerite ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega;
- V. arvestades, et EL ja liikmesriigid peaksid partnerriikides tegema sooküsimustes strateegilisemat, koordineeritumat ja süstemaatilisemat koostööd; arvestades, et ELi missioonid ja delegatsioonid on tegevuskava GAP III rakendamisel esirinnas ning arvestades, et delegatsioonide ja missioonide töötajate eksperditeadmistel on selle edukas rakendamises oluline roll; arvestades, et komisjon peaks andma delegatsioonidele tehnilist abi riigi tasandil rakenduskavade loomiseks;
- väljendab heameelt uue ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava (2021–2025) üle ja selles esitatud üleskutse üle luua sooliselt võrdõiguslik maailm, tuginedes GAP II tööle ja selle käigus saadud õppetundide ja saavutustele; väljendab heameelt GAP III täiustamise, selles võetud kohustuste ja laialdaste eesmärkide üle, eelkõige selle üle, et töödokumendist on saanud ühisteatis, nagu nõudis Euroopa Parlament oma 23. oktoobri 2020. aasta resolutsioonis soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi välis- ja julgeolekupoliitikas;
 - väljendab heameelt selle üle, et GAP III koostamise eesmärgil viidi läbi kaasav konsultatsiooniprotsess, ning selle üle, et tegevuskava koostamisel võeti arvesse parlamendi, liikmesriikide, ELi soolise võrdõiguslikkuse kontaktasutuste ja eelkõige naiste õigustega tegelevate kodanikuühiskonna organisatsioonide soovitusi;
 - taunib asjaolu, et nõukogu ei ole suutnud saavutada ühehäälet otsust seoses nelja liikmesriigi vastuseisuga sõnale „gender“, takistades seega tegevuskava ametlikku heakskiitmist, ning rõhutab, et see näitab selgeid märke tagasilöökidest soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste vastu; kordab oma üleskutset luua uus soolise võrdõiguslikkuse nõukogu koosseis, kuhu kuuluvad ELi ministrid ja soolise võrdõiguslikkuse eest vastutavad riigisekretärid, et hõlbustada soolise võrdõiguslikkuse lõimimist igasse ELi poliitikavaldkonda, sealhulgas välis- ja julgeolekupoliitikasse ning arengupoliitikasse; nõuab, et tehtaks jõupingutusi ELi ühise seisukoha saavutamiseks ja võetaks jõulisi meetmeid, et soolise võrdõiguslikkuse vastased tagasilöögid üheselt hukka mõista;
 - juhhib tähelepanu sellele, et EL saab aidata oluliselt kaasa sooliselt võrdõigusliku maailma saavutamisel, kui ta toetab partnerriike soolise diskrimineerimise vastu võitlemisel; nõuab, et EL näitaks eeskujut, ning nõuab tungivalt, et kuus liikmesriiki, kes ei ole Istanbuli konventsiooni veel ratifitseerinud ega rakendanud, teeksid seda võimalikult kiiresti; kutsub Euroopa välisteenistust üles edendama Euroopa Nõukogu partnerriikidega poliitilise dialoogi pidamisel Istanbuli konventsiooni ratifitseerimist;
 - mõistab teravalt hukka Türgi taganemise Istanbuli konventsioonist; on seisukohal, et Istanbuli konventsiooni denonsseerimine on veel üks samm, mis seab kahtluse alla Türgi kui ELi liikmekandidaadi staatuse;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Euroopa Liidu tulemuslikum kaasamine ja tõhus rakendamine

6. nõuab, et GAP III rakendataks täielikult ja seataks liidu välistegevuse igas aspektis sooteadliku ja valdkondadevahelise lähenemisviisiga prioriteediks, nii seoses kava geograafilise hõlmatuses kui ka tegevusvaldkondadega, samuti soolise mõõtmise integreerimise kõikidesse välistegevuse valdkondadesse, olgu see siis kaubandus, arengupoliitika, humanitaarabi, julgeolek või sellised valdkonnad nagu energia ja põllumajandus; kordab, et GAP III rakendusmeetmed peavad juhinduma vajadusest tegeleda soolise ebavõrdsuse algpõhjustega ning võimaldama sisuliselt kaasata mehi, naisi ja ebasoodsas olukorras rühmi, ning et soolise võrdõiguslikkuse ja soolõimet käsitlevate ELi eesmärkide elluviimist takistavad peamiselt piiratud rahastamine ja vähene töötajate arv; kordab, et GAP III eesmärkide saavutamiseks tehtavas töös tuleb arvesse võtta naiste mitmekesisust: tuleb meelde, et GAP III peaks tagama arengupoliitika sidususe soolise mõju süstemaatilise hindamise kaudu, et vältida ELi poliitika negatiivset mõju naiste ja tütarlaste õigustele ja soolisele võrdõiguslikkusele; kutsub komisjoni üles pakkuma vajalikke praktilisi ja poliitilisi vahendeid, et tagada ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava põhimõtete sujuv rakendamine tegevuses ja praktikas; nõuab, et EL seaks ambitsioonikaid eesmärke ja püüaks saavutada seda, et välispartnerid, kellega ta soovib koostööd teha, järgiks inimõigusi ja soolist võrdõiguslikkust;

7. nõuab ulatusliku ja kõikehõlmava koolitusprogrammi väljatöötamist, et toetada ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava rakendamist, eelkõige soolõime, sooteadliku eelarvestamise, soolise mõju hindamise ja soolise vägivalda vastase võitluse valdkonnas; rõhutab, kui oluline on investeerida ELi delegatsioonides soolise võrdõiguslikkuse alastes teadmistesse, ressursidesse ja institutsioonidesse eksperditeadmistesse, et neil oleks võimalik GAP III asjakohaselt rakendada; nõuab, et need koolitusprogrammid koostataks nii, et nad arvestaks võimalikult palju kohalikku ja riiklikku tausta, milles ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmas tegevuskava rakendatakse; nõuab, et need koolitused ja nendega seotud vahendid oleksid huvitatud kohalikele partneritele vabalt ja hõlpsasti kättesaadavad;

8. rõhutab, et GAP III tulemusi tuleb igal tasandil ja igas etapis korrapäraselt, väliselt ja sõltumatult hinnata, võttes läbipaistval ja kaasaval viisil arvesse seatud sihipäraseid ja mõõdetavaid eesmärke ning kodanikuühiskonna, valitsusväliste organisatsioonide ja muude asjaomaste sidusrühmade panust kohapeal; nõuab, et süstemaatiliselt rakendataks rangeid sooanalüüsi ning kasutataks sootundlikke ja sooliselt eristatud näitajaid ja statistikat; nõuab, et GAP III hindamisel hinnataks kõigi ELi välistegevusega seotud poliitikavaldkondade rakendamist; nõuab, et GAP III sisaldaks selgeid vahendeid, mis võimaldaks jälgida soolise võrdõiguslikkuse saavutamiseks tehtud kulutusi ja hinnata nende algatuste kvalitatiivset mõju soolise võrdõiguslikkuse edendamisel; eeldab, et töödokumendile lisatakse viivitamata puuduvad konkreetset ja mõõdetavad lähtepunktid, näitajad, meetmed ja eesmärgid, samuti vastavad tegevuskavad ja ajakavad kõigi eesmärkide jaoks; rõhutab Euroopa programmitöö tähtsust instrumendi „Globaalne Euroopa“ raames, mis pakub ainulaadset võimalust ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava eesmärkide rakendamiseks;

9. kutsub liidu missioone ja delegatsioone, liikmesriike, partnerriike ning kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi üles tegema tihedat koostööd GAP III rakendamiseks kõigi nende käsutuses olevate diplomaatiliste ja programmiliste vahendite abil ning delegatsioonide poolt välja töötatud ja jagatud vajalike juhiste järgi; tuleb meelde, et soolise võrdõiguslikkuse küsimustega tegelevad teabekeskused on kesksel kohal, ja kutsub üles tugevdama nende rolli ja nähtavust; väljendab heameelt riigi tasandi rakenduskavade kasutuselevõtu üle ja nõuab, et kõik riigi tasandi rakenduskavad avalikustataks ja tõlgitaks, et tagada kohalike kodanikuühiskondade ja rohujuuretaseandi organisatsioonide jaoks juurdepääs;

10. kutsub komisjoni üles tugevdama koostööd ÜRO, partnerriikide ja rahvusvaheliste sidusrühmadega, et ühiselt edendada ja saavutada kestliku arengu tegevuskavas aastani 2030 ja selle kestliku arengu eesmärkide raames, Pekingi deklaratsiooni ja selle tegevusprogrammi ning elanikkonna ja arengu rahvusvahelise konverentsi tegevusprogrammi ning selle läbivaatamise konverentside raames soolise võrdõiguslikkusega seotud rahvusvahelisi eesmärke;

11. nõuab tihedate sidemete loomist kohalike kodanikuühiskonna organisatsioonidega, eelkõige nendega, kes tegelevad naiste ja tütarlaste, sealhulgas vähekaitsitud kogukondade naiste ja tütarlaste õiguste kaitsmisega, ning partnerriikide ministeeriumide, piirkondlike ja kohalike omavalitsustega, et suurendada GAP III ja selle riigi tasandi rakenduskavade rakendamise tulemuslikkust ja riikide isevastutust; nõuab lisaks iga-aastast poliitilist ja poliitilist dialoogi Euroopa Parlamendiga GAP III rakendamise teemal, mis hõlmaks sidusrühmi, eelkõige kohalikke omavalitsusi, kodanikuühiskonda ja

Neljapäev, 10. märtsi 2022

naiste organisatsioonide; kordab üleskutset ELi missioonidele ja delegatsioonidele pidada sisulist dialoogi kodanikuühiskonna organisatsioonidega ning anda ja vahetada teavet, mil viisil kasutati nende panust ja viidi see võrdõiguslikkuspoliitikasse;

12. tunneb heameelt selle üle, et GAP III keskendub noortele kui muutuste elluvijatele; nõuab, et EL tagaks, et naised ja tütarlapsed, samuti naiste õiguste organisatsioonid ja rohujuuretasandi organisatsioonid, eelkõige tütarlaste ja noorte juhitud organisatsioonid ning naiste juhitud eesliinil tegutsevad humanitaarorganisatsioonid osaleksid rahastamise ja koolituse kaudu sisuliselt ja täidaksid juhtivat rolli GAP III rakendamisel oma riigis; kordab, et kohalike aktivistide, rohujuure tasandil organisatsioonide ja/või teiste ekspertide ja sidusrühmadega soolise võrdõiguslikkuse küsimustes tehtav pikaajaline koostöö on tähtis ja annab ja lisaväärtust; samuti on tähtis, et soolise võrdõiguslikkuse projekte kohandatakse vastavalt kohalikele sotsiaal-majanduslikele tingimustele ja kultuurikontekstile;

13. nõuab tugevamat ja süstemaatilist koostööd GAP III rakendamisse kaasatud sidusrühmade vahel, sealhulgas komisjoni peadirektoraatide vahel; julgustab tungivalt liikmesriike ja ELi delegatsioone kaaluma kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi arengupoliitika peamiste osalistena, kuna see on kodanikele kõige lähemal asuv demokraatlik tasand ja neil on parimad võimalused soolise võrdõiguslikkuse ja kestliku arengu edendamiseks; rõhutab vajadust teha tihedat koostööd maakogukondade ja kogukonnajuhtidega, et edendada soolise võrdõiguslikkuse programmide ulatust kõikjal;

14. kutsub üles lisama naiste õiguste organisatsioonide ja kodanikuühiskonna rahastamise konkreetse eesmärgi; nõuab mitmeaastast, paindlikku, otsest, sobivat ja piisavat rahastamist kohalikele kodanikuühiskonna organisatsioonidele ja võrgustikele kogu nende mitmekesisuses, eriti neile, kes kaitsevad naiste, tütarlaste ja teiste vähekaitsitud kogukondade õigusi, ning inimõiguste organisatsioonidele, kes töötavad riikide õigusraamistiku parandamise nimel; kutsub komisjoni üles esitama lihtsustatud rahastamismehhanisme ja -tavasid, et võimaldada väiksematele rohujuure tasandi organisatsioonidele juurdepääs ELi soolise võrdõiguslikkuse rahastamisele; mõistab hukka kõik naisõiguslaste, sealhulgas naiste inimõiguste kaitsjate represseerimise vormid ning kutsub kõiki valitsusi üles kaitsma ja toetama kodanikuühiskonda ning tegema sellega koostööd;

15. rõhutab, et naiste inimõiguste kaitsjad on äärmiselt kaitsetus olukorras, eriti konfliktipiirkondades ning konflikti- ja konfliktijärgsetes olukordades; kiidab heaks üleskutse teha koostööd ja tagada turvaline keskkond naiste inimõiguste kaitsjatele ning kutsub komisjoni üles neid kaitsma asjakohaste meetmete ja mehhanismide abil ning eraldama ELi delegatsioonidele selleks ettenähtud vahendeid;

16. kutsub ELi delegatsioone üles täpselt rakendada ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta seoses naiste õigusi kaitsvate aktivistidega, eriti seoses kohustusega esitada teateid inimõiguste rikkumiste eest vastutavate valitsusasutuste kohta ja anda aktivistidele vajaduse korral õiguslikke vahendeid; kutsub komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles esitama Euroopa Parlamendile igal aastal aruande inimõiguste kaitsjaid käsitlevate ELi suuniste rakendamise kohta;

17. rõhutab, et GAP III tulemuslikuks rakendamiseks on vaja piisavat rahastamist ELi programmitöö protsessi kaudu; nõuab kiireloomulist ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava tihedamat koordineerimist muude algatustega, nagu „Spotlight“, mille eelarvet tuleks suurendada, samal ajal saab parandada konkreetseid tulemusi kooskõlas hiljutise vahehindamisega ja COVID-19 pandeemiaga kaasnenud uuest olukorrast saadud õppetundidega; tunneb heameelt algatuse „Spotlight“ ja selle eesmärgi üle kaotada igasugune naiste ja tüdrukute vastu suunatud vägivald; nõuab, et algatusele „Spotlight“ eraldatud rahalisi vahendeid uuendataks pärast praeguse programmi lõppu 2022. aastal ja pikendataks programmi kogu mitmeaastase rahastamisperioodi vältel ja alapiirkondade lõikes;

18. toonitab, et kestliku arengu eesmärk nr 5 on saavutada sooline võrdõiguslikkus ning suurendada kõigi naiste ja tütarlaste mõjuvõimu, ning arvestades, et see kestliku arengu eesmärk tuleb horisontaalselt integreerida erinevatesse valdkondadesse, milles EL on pädev tegutsema; peab kahetsusväärseks, et kestliku arengu eesmärk nr 5 on üks kolmest kõige vähem rahastatud kestliku arengu eesmärgist; märgib tunnustavalt, et GAP III tunnustatakse soolist võrdõiguslikkust ELi välistegevuse poliitika ja programmitöö läbiva prioriteedina; kordab, et soolõime tuleb nõuetekohaselt integreerida kõikidesse ELi välistegevuse valdkondadesse ning et Globaalse Euroopa prioriteetid partnerriikides ja Euroopa tiimi algatused peaksid olema kooskõlas GAP III-ga ümberkujundavalt sootundlikud, eriti humanitaarabi osas;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

19. väljendab heameelt asjaolu üle, et sugu peab olema 85 % kõikide uute välistegevuste peamine või oluline eesmärk; väljendab heameelt Euroopa Komisjoni eesmärgi üle seada sooline võrdõiguslikkus põhieesmärgiks 5 % uute välistegevuse programmide puhul; väljendab samuti heameelt vähemalt ühe meetme lisamise üle iga riigi kohta, mille peamine eesmärk on sooline võrdõiguslikkus; tuletab meelde, et 5 % eesmärk arhiveeriti juba 2019. aastal, ning nõuab rohkem edasipüüdlikkust, suuremat toetust ja konkreetset sihtotstarbelist rahastamist soolise võrdõiguslikkusega seotud algatustele, mis lisatakse ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmandasse tegevuskavasse; nõuab, et igas riigis eraldataks 20 % ametlikust arenguabist programmidele, mille üks peamisi eesmärke on sooline võrdõiguslikkus; nõuab, et seataks peamine või oluline eesmärk suunata 85 % ELi ametliku arenguabi rahastusest soolise võrdõiguslikkuse saavutamise programmidele; ootab ja nõuab seetõttu, et EL ja liikmesriigid ei kasutaks ametlikku arenguabi projektidele, mis võiksid soolise võrdõiguslikkuse saavutusi tagasi pöörata või kahjustada; rõhutab, et seatud eesmärke tuleks kvantifitseerida ka sihtotstarbelise rahastamise, mitte ainult programmide protsendimäära rakendamise kaudu;

20. nõuab tungivalt, et komisjon ja Euroopa välisteenistus näitaksid eeskujuga ja keskenduksid oma sisestruktuuridele; rõhutab sooteadliku juhtimise tähtsust soolise võrdõiguslikkuse saavutamisel ja GAP III nõuetekohasel rakendamisel; väljendab heameelt võetud kohustuse üle tagada sooliselt tasakaalustatud juhtimine Euroopa välisteenistuse peakorteris ja komisjoni välisametites, ELi delegatsioonides ning ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missioonides; peab siiski kahetsusväärseks, et Euroopa välisteenistus ei ole kaugeltki saavutanud eesmärki, mille kohaselt peaks juhtivatel kohtadel olema 50 % naisi, ning kutsub praegust komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat üles rakendama täielikult soolist võrdõiguslikkust kõigil tasanditel, nagu on kavandatud; tunneb heameelt kohustuse üle kehtestada sooline võrdõiguslikkus ja ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava kohane koolitus kõikidele peakorterite juhtidele ja ELi delegatsioonidele ning nõuab, et see meede oleks kohustuslik ja laieneks kõigile ELi välistegevuse töötajatele;

21. märgib, et Euroopa välisteenistus peaks võtma juhtrolli soolise võrdõiguslikkuse muutmisel välistegevuse põhikomponendiks ning et ta peaks motiveerima ja poliitiliselt toetama ELi delegatsioone tegema sama partnerriikide tasandil; rõhutab, et delegatsioonide juhtide missioonikirjad ja ametijuhendid peavad sisaldama konkreetset viidet soolisele võrdõiguslikkusele, rakendades GAP III, ning seda, kui oluline on, et ELi delegatsioonid ja liikmesriigid teeksid süstemaatiliselt koostööd ja konsulteeriksid üksteisega, et tagada soolise võrdõiguslikkuse tegevuskava ja selle sooliselt ümberkujundava, inimõigustel põhineva ja valdkonnaülese lähenemisviisi täielik integreerimine mitmeaastaste sihtprogrammide kavandamisse; tunneb heameelt ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmandas tegevuskavas sätestatud kohustuse üle tagada, et kõikidel ELi delegatsioonidel ja peakorterite välisteenistustel on soonõustajad / sooküsimustele keskenduvad isikud / punktid, kuid rõhutab, et need ametikohad peavad olema täistööajaga ja piisavate vahenditega ülesannete täitmiseks; nõuab veelkord, et soonõustajate ametikohad määrataks ka ÜJKP sõjalistele missioonidele;

22. kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles koguma soo alusel eristatud asjakohaseid personaliandmeid, et hinnata muu hulgas ametisse nimetamise, eelvaliku läbinud kandidaatide ja väljavalitud kandidaatide arvu, lepingute pikendamise ja lähetuse kestust ning jälgida edusamme, samuti küsitleda süstemaatiliselt naisi ja ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest pärit inimesi nende lahkumispõhjuste kohta;

23. peab kahetsusväärseks tõsiasi, et sellise olulise küsimusega tegelemine nagu mitmekesisus on koondunud Euroopa välisteenistuse soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse nõuniku kätte, ning kutsub Euroopa välisteenistust üles pidama ühtviisi tähtsaks nii soolist võrdõiguslikkust kui ka naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskava, samuti mitmekesisust ja kaasamist, ning looma iga teemaga tegelemiseks eraldi ametikoha ja tugevdama nende rolli, volitusi, vahendeid ja pädevust; nõuab, et igas Euroopa välisteenistuse direktoraadis nimetataks ametisse spetsiaalne soolise võrdõiguslikkuse nõunik, kes annaks aru otse Euroopa välisteenistuse soolise võrdõiguslikkuse ja mitmekesisuse nõunikule ning ergutaks töötajaid tegema tihedat koostööd Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudiga;

24. rõhutab, et sooline võrdõiguslikkus on inimõigus, mis on kestliku arengu ja aruka majanduse jaoks väga oluline ning millest saavad kasu nii naised kui ka mehed kogu nende mitmekesisuses, sealhulgas LGBTIQ+ kogukond; märgib, et soolist ebavõrdsust süvendavad muud ebavõrdsuse vormid; rõhutab, et ebavõrdsusel on ühiskondadele märkimisväärne sotsiaal-majanduslikud tagajärjed ja et seda peaksid muutustele vastu seisvad osalejad arvesse võtma; rõhutab, et ELi kohustused on tulemuslikumad, kui ELi meetmed kasutavad soolise võrdõiguslikkuse puhul valdkondadevahelist lähenemisviisi; kordab nõudmist, et kõigis ELi meetmetes võetaks arvesse läbipõimunud identiteete ning tunnistataks, et sooline ebavõrdsus ei mõjuta naisi ja tütarlapsi kogu nende mitmekesisuses võrdselt;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

25. tunneb heameelt selle üle, et eri valdkondade koosmõju on lisatud ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmanda tegevuskava põhiprintsiibiks, kuid peab kahetsusväärseks, et selle rakendamiseks ei ole kehtestatud eesmärke, näitajaid ega erimeetmeid; rõhutab, et komisjonil ja Euroopa välisteenistusel on kohustus kaitsta LGBTIQ+ kogukonna liikmeid ja võimaldada neil oma õigused kogu maailmas maksma panna;

26. peab kiiduväärseks, et ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmandas tegevuskavas viidatakse võimalusele edendada ELiga ühinemise protsessi käigus soolist võrdõiguslikkust kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides; rõhutab, kui oluline on tugev poliitiline dialoog ja tehniline abi, et integreerida sooline võrdõiguslikkus laienemis- ja naabruspoliitikasse; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles kasutama ulatuslikumalt ühinemisläbirääkimisi mõjutamisvahendina, et laienemine tooks kasu ka naistele;

27. väljendab heameelt, et ELi soolise võrdõiguslikkuse kolmandas tegevuskavas käsitletakse rändajatest naiste ja tütarlaste äärmist kaitsetust; nõuab, et erilist tähelepanu pöörataks liikuvatele, rändeteedel või pagulaslaagrites olevate naiste ja tütarlaste olukorrale; nõuab eelkõige nende juurdepääsu veele, kanalisatsioonile ja hügieenile, seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele, samuti emade tervishoiule;

Seitse tegevusvaldkonda*Igasuguse soolise vägivalga kaotamine*

28. tunneb heameelt selle üle, et GAP III esimene tegevusvaldkond keskendub soolise vägivalga kõigi vormide kaotamisele; nõuab süvendatud, koordineeritud ja kõikehõlmavaid meetmeid võitluseks naiste tapmise vastu ning tütarlaste- ja naistevastase vägivalga kõigi vormide vastu nii internetis kui ka väljaspool seda, eriti konflikt- ja eriolukordades, kus naised ja tütarlapsed on kaitsetumad, ning keskendumas sellistele naistele ja tütarlastele, kes on tõenäolisemad vägivalgaohvrid, näiteks puuetega naised ja tütarlapsed; rõhutab vajadust teha koostööd partnerriikidega, et kriminaliseerida kõik soolise vägivalga vormid;

29. nõuab kiireloomulisi meetmeid naiste ja tüdrukute vastu suunatud vägivalga algpõhjuste käsitlemiseks ümberkujundava sootundliku ja valdkondadevahelise lähenemisviisi abil, eelkõige arvestades naiste tapmisjuhtumite ja muude soolise vägivalga vormide märgatavat suurenemist pandeemia ajal; väljendab heameelt selle üle, et komisjon keskendub ennetustegevuse edendamisele kahjulike soonormide vaidlustamise kaudu; rõhutab sellega seoses, et on oluline teha koostööd partnerriikide ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega, et võidelda soostereotüüpide vastu ühiskonnaelu kõigis aspektides; kutsub ELi delegatsioone ja liikmesriike üles kasutama kõiki võimalikke diplomaatilisi vahendeid, et edendada õigusaktide vastuvõtmist, mis sätestavad igas aspektis struktuurse soolis võrdõiguslikkuse;

30. tuletab meelde, et kõigile ELi töötajatele, sealhulgas sõjaväelastele ja politseitöötajatele mõeldud koolituste täiendamiseks tuleks korraldada kohustuslikke koolitusi kõigile Euroopa välisteenistuses, komisjonis ja ELi delegatsioonides töötavatele inimestele ning ÜJKP missioonidele ja operatsioonidele lähetatud töötajatele, kusjuures sellised koolitused peaksid hõlmama ulatuslikke programme konfliktidega seotud seksuaalse ja/või soolise vägivalga ohvrite tuvastamiseks, samuti ennetusprogramme; nõuab tungivalt, et EL kasutaks kõiki võimalikke mõjutamisvahendeid, et inimestest, kes panevad lahingutegevuses toime massilisi vägistamisi, antaks teada ning nad tuvastataks, neile esitataks süüdistus ja neid karistataks kooskõlas rahvusvahelise kriminaalõigusega; tuletab meelde, et Rahvusvahelise Kriminaalkohtu Rooma statuut on alaline õigusraamistik seksuaalse ja soolise vägivalga kui inimsusevastase kuriteo ulatuslikuks käsitlemiseks ning kutsub seetõttu ELi üles Rahvusvahelise Kriminaalkohtu sõltumatut ja olulist tegevust nii poliitiliselt kui ka rahaliselt aktiivselt toetama; peab kiiduväärseks, et kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi alusel sanktsioonide kehtestamise kriteeriumide hulka arvati seksuaalne ja sooline vägivald;

31. rõhutab, et lapsega sõlmitud ja sundabielud on inimõiguste rikkumine ja muudavad tütarlapsed vägivalga ja väärkohtlemise suhtes eriti kaitsetuks; tuletab meelde, et naiste suguelundite moonutamine on rahvusvaheliselt tunnustatud inimõiguste rikkumine, mille tõttu kannatab 200 miljonit naist kogu maailmas ja ainuüksi 500 000 naist ELis ning igal aastal ähvardab enam kui kolme miljonit tüdrukut suguelundite moonutamine; rõhutab, et naiste suguelundite moonutamine ja sundabielud on rünnak naiste inimväärikuse vastu; nõuab integreeritud meetmeid, et tõsta teadlikkust naiste suguelundite moonutamisest ja sundabieludest ja neid ära hoida, eelkõige konflikt- ja eriolukorras; kutsub komisjoni üles tagama ühtse pikaajalise lähenemisviisi naiste suguelundite moonutamise peatamiseks nii ELis kui ka väljaspool seda, mida toetab parem koostöö ELi sise- ja välisprogrammide vahel; kordab oma üleskutset, et EL lisaks naiste suguelundite moonutamise ennetamise meetmed kõikidesse oma välistegevuse poliitikavaldkondadesse;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

32. tuletab meelde, et naised ja tütarlapsed moodustavad valdava osa inimkaubanduse ja seksuaalse ärakasutamise ohvritest; kutsus komisjoni ja liikmesriike üles näitama eeskuju ja teostama seiret ning tõhustama rahvusvahelist koostööd, et teha eelnimetatud kahjulikele ja orjastavatele tavadele lõpp; tuletab meelde, et naiste kaitsetus inimkaubanduse ja seksuaalse ärakasutamise ees suureneb seoses majandusraskustega ning relvakonfliktides ja eriolukordades; nõuab naiste ja tütarlastega kaubitsemise vastase võitluse edasist integreerimist GAP III eesmärkidesse ning suuremat koostöötet inimkaubanduse vastu võitlemise ELi strateegiaga 2021–2025;

Naiste juurdepääsu tagamine nii tervishoiuteenustele kui ka seksuaal- ja reproduktiivõigustele

33. kinnitab veel kord, et seksuaal- ja reproduktiivtervis ning seonduvad õigused on inimõigused ning inimvääriskuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise põhielemendid; väljendab muret tagasilöövide pärast soolise võrdõiguslikkuse ja naiste õiguste valdkonnas ning misogüünse konservatiivse retoorika ja organiseeritud usuliste ja muude rühmituste esilekerkimise pärast, mis ähvardab muu hulgas kahjustada juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule ning seonduvatele õigustele nii Euroopa Liidus kui ka väljaspool seda; rõhutab, et seadusandlikud tagasilöögid abordi suhtes kahjustavad naiste tervise, õiguste ja vääriskuse kaitset ning seavad sotsiaalselt ja majanduslikult kõige kaitsetumad naised suuremasse ohu; märgib, et EL peaks olema kogu maailmas eeskujuks seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste edendamisel, ilma sunni, vägivalda, diskrimineerimise ja kuritarvitamiseta; kutsus seetõttu kõiki liikmesriike üles tagama oma territooriumil üldise juurdepääsu seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule ning seonduvatele õigustele;

34. peab kahetsusväärseks, et paljudes piirkondades kogu maailmas on juurdepääs seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule, sealhulgas ohutule ja seaduslikule abordile äärmiselt piiratud ja sageli kriminaliseeritud; rõhutab lisaks, et peamised ohvid on vaesed, maapiirkondade ja vähemuste hulka kuuluvad naised; rõhutab vajadust keskenduda kõigile vanuserühmadele, sealhulgas tütarlastele ja noorematele naistele, ning pakkuda neile seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste alast asjakohast teavet ja haridust, samuti tagada juurdepääs nii seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule ning seonduvatele õigustele kui ka sünnituseelsele hooldusele, ohutule ja seaduslikule abordile ning rasestumisvastastele vahenditele; rõhutab, kui tähtis on jätkuvalt vaidlustada diskrimineerivaid norme, mis raskendavad naistel, tütarlastel ja LGBTQI+ kogukonna liikmetel seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste kasutamist, samuti stereotüüpe, mis põhjustavad tõrjutud naiste diskrimineerimist sünnituse ajal;

35. rõhutab, kui oluline on parandada rasestumisvastaste vahendite kättesaadavust partnerriikides, eriti teismelistele tütarlastele; kinnitab, et kõigil naistel ja teismelistel tütarlastel on õigus ise vabalt ja informeeritult oma seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste üle otsustada; tuletab meelde, et emade tervishoiuteenuste kvaliteet on riigi arengutaseme oluline näitaja; usub, et EL peaks aitama partnerriikidel järgida õigust tervisele raseduse ja sünnituse kontekstis, luues selleks korralikud emade tervishoiuteenused, mille abil tulemuslikult vähendatakse imikute suremust ning sünnitustüsistustest tingitud suremust;

36. nõuab, et GAP III-ga peetaks esmatähtsaks soolist võrdõiguslikkust ning seksuaal- ja reproduktiivtervist ning seonduvaid õigusi ELis ja liikmesriikide humanitaarabimeetmetes, samuti aruandekohustust ning õigusemõistmise ja õiguskaitse kättesaadavust seksuaal- ja reproduktiivõiguste rikkumiste ning soolise vägivalda korral, seda nii humanitaarabitöötajate koolitamise kui ka rahastamise puhul;

37. nõuab, et GAP III-s omistataks seksuaal- ja reproduktiivtervisele ning seonduvatele õigustele suuremat tähtsust, arvestades pandeemia tõsiseid tagajärgi naistele ja tütarlastele partnerriikides, ning et naabrusspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrumendi „Globaalne Euroopa“ kavandamisel koordineeritaks rahastamist ja eraldataks neile piisavalt paindlikke ja sihipäraseid vahendeid; kutsus komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles seadma seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvad õigused ELi välisettegevuse programmitöö protsessis prioriteediks, sealhulgas ühise kavandamise puhul; rõhutab valitsusväliste organisatsioonide ülitähtsat rolli teenuste osutamisel ning seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste kaitsmisel;

38. tuletab meelde, et seksuaal- ja reproduktiivtervisel ning seonduvatel õigustel on mõju naiste kehadele ja enesemääramisõigusele, ning nõuab tungivalt nende õiguste käsitlemist kõigile diskrimineerimiseta kättesaadava rahvatervise küsimusena; kutsus üles tagama tervikliku ja eakohase seksuaalkasvatuse, tulemuslikud rasestumisvastased

Neljapäev, 10. märtsi 2022

vahendid, HIVi ja sugulisel teel levivate nakkuste ennetamise ning ohutu ja seadusliku abordi; nõuab, et tervikliku seksuaalkasvatuse programmides käsitletak inimestevahelisi suhteid, seksuaalset sättumust, soolist võrdõiguslikkust, soonorme, soolise vägivalda ennetamist ja nõusolekut ning antaks teavet puberteedi, menstruaaltsükli, raseduse ja sünnituse, rasedustisvastaste vahendite ja sugulisel teel levivate haiguste ennetamise kohta;

39. rõhutab, et seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega seotud meetmete puhul tuleb arvesse võtta vanust, tagades näiteks kättesaadava ja noortesõbraliku teabe ja teenused; rõhutab, et EL peaks julgustama partnerriike lisama need küsimused oma riiklikesse tervishoiukavadesse; nõuab, et EL ja liikmesriigid pühenduksid GAP III eesmärkidele, mis on seotud seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õigustega, ning koostaksid riigipõhised rakenduskavad, mis seavad prioriteediks seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvad õigused;

40. rõhutab vajadust soodustada hariduse kättesaadavust kõigil tasanditel ja igas kontekstis, et vähendada varajasi abielusid, teismeliste rasedust ja majanduslikku sõltuvust; nõuab jõupingutuste tugevdamist, et vältida koolist puudumist, et võimaldada emaks saanud tüdrukutel kooli naasta ja õpingud lõpetada ning nad tööturule kaasata;

41. nõuab meetmeid, et võidelda tütarlaste koolist puudumise vastu menstruaaltsükli ajal, parandades koolides veevarustust, sanitaar- ja hügieeniteenuseid ja menstruaalhügieeniga seotud vahendeid ning võideldes menstruaaltsükliga seotud rahapuuduse ja häbimärgistamise vastu, sealhulgas tehes koostööd naiste ja tütarlaste ning meeste ja poistega; nõuab suuremat koostööd tervise, seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvaid õigusi ning koolide veevarustust, sanitaar- ja hügieeniteenuseid käsitlevate programmide ning tüdrukute personaalse toetamise vahel;

42. tuletab meelde naiste ja meeste läbipõimunud ebavõrdsust ja erinevusi seoses hoolduse kättesaadavuse ning kvaliteediga, võttes arvesse sootundlike tervishoiuteenuste puudumist; kutsub üles tagama üldist juurdepääsu naistehaigusi, näiteks endometrioosi ja emakakaelavähki ning suguhaigusi, näiteks HIVi, käsitlevale teabele ja nende ennetamisele, diagnoosimisele, hooldusele ja ravile; kutsub Euroopa Liitu üles toetama WHO emakakaelavähi likvideerimise ülemaailmse strateegia rakendamist;

43. kutsub partnerriike üles piisavalt rahastama ja tugevdama oma riiklikke tervishoiusüsteeme ning viima läbi ülemaailmseid naiste tervise alaseid teadusuuringuid, et edendada teadmisi soolise võrdõiguslikkuse ja sooküsimuste kohta haiguste ennetamise, diagnoosimise, ravi ja teadusuuringute valdkonnas; nõuab lisaks, et suurendataks üldsuse teadlikkust sooga seotud terviseküsimustest;

44. rõhutab, et liikmesriigid peavad järgima rahvatervise poliitikat, milles pannakse erilist rõhku tervise edendamisele ja haiguste ennetamisele, tagades universaalsed ja kvaliteetsed tervishoiuteenused ning vajalike vahendite kättesaadavuse, et võidelda rahvatervise põhiprobleemide vastu;

Majanduslike ja sotsiaalsete õiguste ja võrdsuse edendamine ning naiste ja tütarlaste enesemääramisõiguse tagamine

45. kordab, et COVID-19 pandeemiast tulenev kriis ning majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed mõjutavad ebaproportsionaalselt naiste juurdepääsu tööturule; rõhutab, kui oluline ja vajalik on, et EL toetaks valdkonnaülese soolise mõõtmise arendamist ja lisamist kõikidesse COVID-19 taastekavadesse partnerriikides ja Euroopa tiimi algatustesse; rõhutab, et GAP III rakendamisel tuleb COVID-19-le reageerida sootundlikult, et võtta arvesse naiste ja tütarlaste ainulaadset olukorda ning stimuleerida kriisijärgseid võimalusi; kutsub komisjoni üles peavoolustama soolist mõõdet ja lisama ümberkujundava sootundliku tegevuse kõikidesse COVID-19 pandeemiaga seotud meetmetesse partnerriikides, sealhulgas taastekavadesse ja -meetmetesse, ning toetama projekte, sealhulgas finantsprojekte viisil, mis hõlmab soolist võrdõiguslikkust; rõhutab, et uued rahastamisvormid, näiteks soolised võlakirjad, võiksid elavdada riikide majandust, suurendades samal ajal naiste mõjuvõimu;

46. on seisukohal, et töö on ebavõrdsusega tegelemisel keskse tähtsusega; toetab kollektiivläbirääkimisi kui vahendit nii töötajate parandamiseks kui ka meeste ja naiste ebavõrdsuse kõrvaldamiseks;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

47. väljendab heameelt selle üle, et komisjon kavatses üldiste tariifsete soodustuste kava määruse eelseisval läbivaatamisel nõuda asjakohaste soolist võrdõiguslikkust käsitlevate ILO ja ÜRO konventsioonide järgimist; kutsus komisjoni üles lisama soolise võrdõiguslikkuse tulemuslikult kõigisse kaubanduse ja kestliku arengu peatükkidesse ning tagama, et kaubandus ja investeeringud ei süvenda soolist ebavõrdsust; rõhutab, et kõigis kaubandusega seotud mõjuhindangutes tuleks arvesse võtta kodanikuühiskonna organisatsioonide seisukohti;

48. rõhutab, et naiste rahaline toetamine peab käima käsikäes koolituse, teabele juurdepääsu, oskuste arendamise ja nende põhiõigusi käsitleva teadlikkuse suurendamisega;

49. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles tegema partnerriikidega koostööd, et ennetada ja tõkestada naiste ahistamist töökohal ning edendada ILO vägivalda ja ahistamise vastu võitlemise konventsiooni (nr 190) ratifitseerimist;

50. nõuab, et GAP III-ga edendataks naiste majandustegevust ning nende juurdepääsu vajalikele majanduslikele ja sotsiaalsetele vahenditele ja ressurssidele ning sotsiaalkaitsele, eriti hädaolukorra kontekstis; rõhutab naiste ülemaailmses majanduses osalemise tähtsust kestliku arengu ning kestliku ja kaasava majanduskasvu jaoks, mis on lahutamatu seotud ülemaailmse eesmärgiga kaotada vaesus, nagu on välja toodud kestliku arengu eesmärkides; kutsus komisjoni ja liikmesriike üles toetama ja edendama sootundlikke sotsiaalkaitsemehhanisme, sealhulgas rahaülekandeid, et suurendada partnerriikide suutlikkust reageerida kriisidele ja välistele vapustustele;

51. nõuab, et EL ja partnerriigid võtaksid meetmeid, mis aitaksid suurendada naiste tööalast konkurentsivõimet ja pakkuda neile inimväärseid töökohti, juurdepääsu rahastamisele ja äri võimalustele, sealhulgas toetades kohalikke naiste juhitavaid organisatsioone ning julgustades neid osalema ametiühingutes; rõhutab, kui oluline on parandada juurdepääsu näiteks mikrolaenudele, et hõlbustada ja stimuleerida naiste loovust ja ettevõtlust väiksemas ulatuses;

52. rõhutab vajadust kaaluda muude meetmete vastastikust täiendavust, et tagada nende tulemuslikkus, näiteks soolise vägivalda puudumine ja juurdepääs inimväärsele tööle ning taskukohane laste ja eakate hooldus; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid suurendaksid emade ja isade mõjuvõimu ja kaitseksid neid kogu maailmas ning teeksid koostööd partnerriikidega, et tagada piisav ema-, isa- ja vanemapuhkus, ning võtaksid vastu praktilised meetmed selle kaitse tagamiseks koos investeeringutega lastehoiu- ja haridusteenustesse;

53. rõhutab, et EL peaks toetama ÜRO raames äritegevust ja inimõigusi käsitleva siduva instrumendi loomist, et täielikult tagada inimõiguste ja naiste õiguste järgimine;

54. kutsus komisjoni ja liikmesriike üles tegema partnerriikidega koostööd, et rahastada ja edendada meetmeid, mis käsitlevad naiste ebaproportsionaalselt suurt tasustamata töö koormust, ning toetada meetmeid, mis aitavad naistöötajatel liikuda mitteametlikust majandusest ametlikku majandusse; rõhutab, et naised ja mehed peaksid tasustamata hooldus- ja majapidamiskohustusi võrdselt jagama; nõuab konkreetseid meetmeid tasustamata hooldus- ja majapidamistööde tunnustamiseks, vähendamiseks ja ümberjaotamiseks;

55. nõuab, et aktiivselt edendataks naiste rolli ja osalust majanduses ja ühiskonnas ning et tunnustataks nende kodaniku- ja juriidilisi õigusi, sealhulgas omandiõigust, juurdepääsu pangalaenudele ja õigust tegutseda eri majandussektorites ja poliitilises elus, eelkõige sootundliku makromajanduspoliitika edendamise kaudu; peab kahetsusväärseks asjaolu, et õigus võrdväärse töö eest võrdsele tasule ei ole paljudes olukordades nii ELis kui ka väljaspool seda tagatud, isegi kui see on seadusega ette nähtud, ning rõhutab, et selle diskrimineerimise algpõhjusega tuleb tegeleda;

56. rõhutab erasektori osalemise olulisust GAP III eesmärkide saavutamises ja seda, et ettevõtete tegevuse käigus toime pandud naiste õiguste rikkumiste eest tuleb vastutada; kutsus komisjoni üles lisama soolise võrdõiguslikkuse aspekti oma tulevaste õigusakti ettepanekusse ettevõtete hoolsuskohustuse kohta;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

57. rõhutab, et naiste majandusliku ja sotsiaalse mõjuvõimu suurendamine on kestliku ja kaasava majanduskasvu jaoks ülioluline; nõuab, et tehtaks ulatuslikke jõupingutusi, võimaldamaks tütarlastele ja naistele juurdepääsu kvaliteetsele haridusele ja oskuste koolitusele ning tulemuslikele vahenditele, mis võivad aidata kaasa nende tööturule pääsemisele, eelkõige hädaolukorras ja sundrände tingimustes; soovib tungivalt partnerriikidel suurendada ELi eelarve toel investeeringuid kvaliteetsesse ja kaasavasse haridusse; rõhutab, et ELi eelarvetoetus, mis on hariduse valdkonnas oma tõhusust tõestanud, jääb soovitud viisiks, mis võimaldab arengumaades kõigile juurdepääsu kaasavale ja kvaliteetsele haridusele; väljendab heameelt kavatsuse üle suurendada hariduse üldist rahastamist ning eraldada 10 % humanitaarabi eelarvest hariduse rahastamiseks hädaolukordades;

58. rõhutab vajadust märkimisväärselt suurendada investeeringuid tervishoiu- ja haridusteenustesse, taskukohastesse eluasemevõimalustesse ning ohutusse, taskukohasesse ja juurdepääsetavasse ühistransporti nii maa- kui ka linnapiirkondades, et rahuldada avalikke vajadusi ning aidata kaasa naiste sõltumatusele, võrdõiguslikkusele ja emantsipatsioonile; tuletab meelde, et erilist tähelepanu tuleb pöörata nendele teemadele ebakindlates ja konfliktijärgsetes olukordades riikides, kus EL rakendab ka arenguprojekte, et aidata tegeleda naiste eluaseme-, maa- ja omandiõiguse puudumisega;

59. väljendab muret soolise digilõhe suurenemise pärast paljudes riikides, mis takistab võrdset juurdepääsu teabele ja digiteenustele; rõhutab, kui oluline on edendada digikirjaoskust ning digivahendite kättesaadavust ja taskukohasust seoses juurdepääsuga tööturule; nõuab suuremat ja sihtotstarbelist rahastamist ja stipendiume, et võimaldada tütarlastele ja naistele juurdepääsu kõrgharidusele ja kutseõppele, eelkõige selleks, et edendada tütarlaste digitaalset ja tehnoloogilist haridust ning naiste osalemist STEM-valdkondades, ning toetada naiste juhitavaid projekte; väljendab heameelt asjaolu üle, et GAP III-ga tahetakse ületada sooline digilõhe, et edendada tõeliselt kaasavat digiüleminekut;

60. tuletab meelde, et naistel, eriti neil, kes kogevad läbipõimunud diskrimineerimist, võib tekkida raskusi juurdepääsul digiteenustele ja nendega seotud taristule; nõuab, et naistele ja tütarlastele, eriti maapiirkondades ja äärealadel elavatele naistele ja tütarlastele tagataks parem, üldine, ohutu ja turvaline juurdepääs digivahenditele ja nende kasutamise alasele koolitusele;

61. rõhutab vajadust toetada avalike ja erasektori teenuste osutamist sootundlike digitaalsete kanalite, tehnoloogiate ja teenuste (nt e-valitsus, digitaalsed finantsteenused) kaudu, mis suurendavad naiste ja tütarlaste kaasatust ja osalemist ühiskonnas; kutsub liikmesriike üles tegelema kõigi ühiskonna vähekaitsitud rühmade digitaalse tõrjutusega ning tegema neile kättesaadavaks info- ja kommunikatsioonitehnoloogia alase hariduse, võttes samal ajal arvesse erinevaid tegureid, mis määravad naiste juurdepääsu haridusele, ning luues tasuta digitaalsed juurdepääsupunktid;

62. nõuab, et EL toetaks partnerriikide haldusmenetluste ajakohastamist ja digitaliseerimist, eelkõige tagamaks, et kõigil neil riikidel oleksid usaldusväärsed perekonnaseisuregistrid, kus registreeritakse iga sünd;

63. tunnistab, et sellised hädaolukorrad nagu relvakonfliktid ja majanduskriisid ning sundränne seavad ohtu naiste ja tütarlaste hariduse ja koolituse; kordab, et naiste juurdepääs elatusvahenditele ja töövõimalustele on hädaolukordades tõsiselt mõjutatud, ning rõhutab seetõttu, kui oluline on eraldada sellistel juhtudel vajalikud rahalised vahendid, eelkõige kohalikele naiste juhitavatele organisatsioonidele ja olemasolevatele struktuuridele, et parandada struktuure, mis tagavad nende hariduse, oskuste ja töökohtadele juurdepääsu õige arengu pikas perspektiivis;

64. märgib, et toiduga kindlustamatus mõjutab naisi asümmeetriliselt ning et neil on ebaproportsionaalselt vähem maad, kariloomi ja muid varasid; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama eesmärki saavutada sooline võrdõiguslikkus toidu- ja põllumajandussektoris, finantsvõimalused ja juurdepääs koolitusele, et suurendada naiste mõjuvõimu põllumajanduses; märgib, kui oluline on toetada partnerriikide pingutusi õigus-, poliitika- ja institutsiooniliste reformide läbiviimisel, et anda naistele võrdsed õigused majandusressurssidele, eelkõige juurdepääs maale ja muudele varaliikidele ja kontroll nende üle;

Neljäpäev, 10. märtsi 2022

65. nõuab, et EL edendaks majandus- ja kaubanduspoliitikat kooskõlas kestliku arengu eesmärkide ja GAP III eesmärkidega; tuleb meelde oma varasemat seisukohta kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkuse kohta, mis esitati Euroopa Parlamendi 13. märtsi 2018. aasta resolutsioonis soolise võrdõiguslikkuse kohta ELi kaubanduslepingutes⁽¹²⁾; nõuab, et EL toetaks jätkuvalt kaubanduspoliitikat, mis vähendab sotsiaal-majanduslikke erinevusi ning tagab põhivabaduste ja inimõiguste, sealhulgas soolise võrdõiguslikkuse kõrgetasemelise kaitse ja järgimise, ning kehtestaks selle;

66. väljendab heameelt asjaolu üle, et GAP III-s nõutakse ELi kaubanduspoliitika kaudu soolise võrdõiguslikkuse edendamist; kutsub komisjoni, nõukogu ja Euroopa välisteenistust üles edendama ja toetama eraldi soolise võrdõiguslikkuse peatüki lisamist kõikidesse ELi kaubandus- ja investeerimislepingutesse, sealhulgas kohustuse edendada soolist võrdõiguslikkust ja naiste mõjuvõimu suurendamist; kutsub komisjoni üles võtma eel- ja järelhindamistes arvesse ELi kaubanduspoliitika ja -lepingute soolist mõju;

67. rõhutab oma varasemat seisukohta, milles nõutakse ELi-Tšiili assotsieerimislepingu eelseisval ajakohastamisel eraldi peatükki kaubanduse, soolise võrdõiguslikkuse ja naiste mõjuvõimu suurendamise kohta; jälgib huviga kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkuse peatükiga seoses tehtavaid edusamme;

68. tuleb meelde oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni inimõiguste ning sotsiaalsete ja keskkonnastandardite kohta rahvusvahelistes kaubanduslepingutes⁽¹³⁾;

69. märgib, et kaubanduspoliitika ei ole sooneutraalne ning et selle naistele ja meestele avalduva erineva mõju asjakohaseks hindamiseks on vaja paremini koguda sugupoolte lõikes esitatavat statistikat, samuti on vaja selgeid näitajaid; kordab oma nõuet, et EL ja liikmesriigid juhinduksid ÜRO kaubandus- ja arengukonverentsi välja töötatud abivahenditest ja hindaksid mõjude eel- ja järelhindamiste raames ka ELi kaubanduspoliitika ja -kokkulepete riigi- ja sektoripõhist soolist mõju; kutsub komisjoni üles tegema koostööd rahvusvaheliste partneritega, nagu WTO, ning kohalike ametiasutuste ja organisatsioonidega, et koguda andmeid, analüüsida kaubanduse mõju naistele ja esitada selle alusel konkreetseid ettepanekuid naiste rolli parandamiseks rahvusvahelises kaubandussüsteemis ning edendada kaasavat majanduskasvu; rõhutab, et tihedam koostöö rahvusvaheliste organisatsioonide vahel, nagu WTO, Rahvusvaheline Kaubanduskeskus ja ÜRO, ning akadeemilisi ringkondi, kodanikuühiskonna organisatsioone ja parlamente kaasavate võrgustike loomine võivad aidata parimaid tavasid ja andmete kogumise meetodeid paremini jagada ning kaubandusse soolist aspekti kaasata; rõhutab, et soolise võrdõiguslikkuse küsimused ei tohiks piirduda kaubanduse ja kestliku arengu peatükiga;

70. nõuab, et komisjon osaleks aktiivselt hiljuti loodud WTO kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkuse mitteametlikus töörühmas, et töötada 12. ministrite konverentsil välja tugev ministrite deklaratsioon, mis võiks olla 2017. aasta Buenos Airese deklaratsiooni rakendamise tegevuskava; rõhutab, et kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkuse mitteametlik töörühm on esimene samm püsivama platvormi suunas WTOs, et arutada kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkusega seotud küsimusi; kutsub komisjoni üles jätkama ennetavat koostööd teiste WTO liikmetega, et anda oma panus mitteametliku töörühma töösse, ning kaaluda võimalust luua alaline töörühm;

71. tuleb komisjonile meelde oma palvet, et sisenõuanderühmade koosseis oleks sooliselt tasakaalus, et jätkataks nende seirevõimendust suurendamist ning et puuduste tuvastamiseks moodustataks iga vabakaubanduslepingu raames kaubanduse ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon;

72. kutsub komisjoni üles hoolikalt hindama kaubanduslepingute mõju suure naistöötajate osakaaluga sektoritele, nagu rõivatööstus ja väikesemahuline põllumajandus; tuleb meelde, et COVID-19 põhjustatud majanduskriis on neid sektoreid tugevalt mõjutanud ja suurendanud naiste kasvava ebavõrdsuse, nende diskrimineerimise ja ärakasutamise ohtu;

⁽¹²⁾ ELT C 162, 10.5.2019, lk 9.

⁽¹³⁾ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 31.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

73. kutsub komisjoni üles tagama, et soolise võrdõiguslikkuse põhiväärtuste edendamiseks komisjoni kaubandus- ja investeerimispoliitika raames oleks olemas piisavad vahendid ja et info eraldatud vahendite kohta oleks avalik ning et kaubanduspoliitika ja läbirääkimiste eest vastutavate ELi institutsioonide sekretariaatidel oleksid vajalikud teadmised ja tehniline suutlikkus soolise aspekti arvessevõtmiseks kogu kaubandusläbirääkimiste ja poliitika kujundamise protsessis, määrates selleks ELi institutsioonidesse ja delegatsioonidesse soolise võrdõiguslikkuse kontaktisikud;

74. nõuab, et kõikidesse kaubanduse ja kestliku arengu peatükkidesse lisataks sätteid, mille täitmine tagatakse ja mis põhinevad ILO tööõiguse põhireeglite ja asjaomaste konventsioonide, eelkõige konventsiooni nr 189 (koduabiliste kohta), konventsiooni nr 156 (perekondlike kohustustega töötajate kohta), naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise konventsiooni, konventsiooni nr 111 (töö- ja kutsealase diskrimineerimise kohta), konventsiooni nr 100 (võrdse tasustamise kohta) ja konventsiooni nr 190 (vägivalla ja ahistamise vastu võitlemise kohta) järgimisel ning et need konventsioonid lisataks GSP+ läbivaatamisel selle konventsioonide loendisse;

75. peab tervitatavaks Rahvusvahelise Standardiorganisatsiooni rahvusvahelist töörühma kokkulepet (ISO/IWA 34) naiste ettevõtlusega seotud ülemaailmsete määratluste kohta, mille eesmärk on hõlbustada poliitika kujundamist, andmete kogumist ning juurdepääsu suutlikkuse suurendamisele, rahastamisele ja turgudele naiste majandusliku mõjuvõimu suurendamiseks;

76. tunneb heameelt seniste soolise võrdõiguslikkuse alaste saavutuste üle Euroopa Investeerimispanka (EIP) laenupoliitikas ning kutsub EIP-d üles suurendama oma jõupingutusi ja eelkõige võtma välislaenude andmise volituses võimalikult suurel määral arvesse GAP III poliitilisi eesmärke;

77. rõhutab, et EIP ja teised asjaomased Euroopa arenguvaldkonna finantsasutused peaksid olema GAP III-ga täielikult kooskõlas; kutsub EIP-d üles võtma partnerriikide ettevõtete toetamisel arvesse GAP III eesmärke, tehes selleks iga EIP poolt rahastatava projekti puhul mõjuhindamise, ning nõuab pideva kohapealse seire teostamist;

Naiste, tütarlaste ja noorte naiste osalemise ja juhtrolli edendamine

78. rõhutab, kui oluline on naiste ja tütarlaste juhtroll ja osalemine kõigil otsustustasanditel ning et naiste võrdne osalemine avalikus ja poliitilises elus on hea valitsemistava ja poliitikakujundamise seisukohalt väga oluline; rõhutab, kui oluline on, et naised oleksid läbirääkimistel esindatud mõlemapoolselt välistegevuse kõigil tasanditel; kordab, et kui naised ja tütarlapsed juhivad võrdselt, saavad kogukonnad tervikuna kasu parematest ja püsivamatest lahendustest; võtab teadmiseks, et naised on poliitilise ja avaliku elu tasanditel alaesindatud ning et edusammud on aeglased;

79. nõuab, et rahastataks programme, millega edendatakse naiste koolitamist, kodanikuaktiivsust ja osalemist, sealhulgas toetades kogukonna tasandil kaasavaid lähenemisviise ning tütarlastele ja noortele naistele suunatud konkreetseid haridustegevusi, kuna neid mõjutab diskrimineerimine kõige rohkem; nõuab naiste kaasamist kõigil otsustus-, valitus-, juhtimis- ja võimutasanditel avaliku halduse reformide, programmide ja tegevuste kaudu, nagu võrgustike loomine, vahetused, mentorlus ja sponsorlus, ning pooldab kohalike naiste õiguste organisatsioonide ja naiste juhitavate eeslinil tegutsevate humanitaarorganisatsioonide kaasamist humanitaarabi koordineerimis- ja otsustusstruktuuridesse;

Naiste kaasamine rahu- ja julgeolekuprotsessidesse

80. rõhutab naiste ja kodanikuühiskonna olulisust dialoogi edendamisel, koalitsioonide loomisel, rahuvahendamisel ning erinevate seisukohtade esitamisel rahu ja turvalisuse kohta, eelkõige konfliktide ennetamises ja lahendamises ning konfliktijärgses ülesehituses; nõuab, et Euroopa Liit edendaks naiste suuremat osalust rahuvalve ja rahulooma protsessides, tunnustaks naisi, noori naisi, tütarlapsi ja naissoost inimõiguste kaitsjaid kui olulisi muutuste eestvedajaid ning toetaks ja kaitses neid; rõhutab, et naiste inimõiguste järgimine ja täielik teostamine on demokraatliku ja kaasava ühiskonna alustalad;

81. väljendab heameelt selle üle, et GAP III lõimiti naisi, rahu ja julgeolekut käsitlev ELi tegevuskava, ning nõuab selle tulemuslikku rakendamist; rõhutab naiste ja naissoost inimõiguste kaitsjate juhitavate olemasolevate ja edukate kohalike rahulooma algatuste olulist rolli ning nõuab, et EL toetaks ja tõhustaks neid algatusi ning kaasaks need süstemaatiliselt rahulooma alastesse konsultatsioonidesse, koordineerimisse ja otsuste tegemisse;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

82. kutsub Euroopa välisteenistust üles viima eelkõige ÜJKP missioonide ja operatsioonide ning Euroopa rahu-tagamisrahastu raames toimuva tegevuse puhul läbi süstemaatilist konfliktianalüüsi, mille puhul võetak arvesse soolist perspektiivi, mis põhineb soolisel analüüsil ja soolisel konfliktianalüüsil; rõhutab vajadust tagada piisavad vahendid, et arendada ja suurendada ELi ekspertteadmisi ja suutlikkust viia läbi riski- ja konfliktianalüüsi, mille puhul võetak arvesse soolist perspektiivi, kusjuures erilist tähelepanu tuleks pöörata soolisele võrdõiguslikkusele ning sellele, et tagatud oleks naiste ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade sisuline osalemine;

83. juhhib tähelepanu, kui oluline on siduda inimeste julgeoleku kontseptsioon soolise perspektiiviga; nõuab, et EL lähtuks ÜRO Peaassamblee resolutsioonis 66/290 ning naiste, rahu ja julgeoleku tegevuskavas sätestatud inimeste julgeoleku kontseptsioonist; rõhutab, et julgeolek peab keskenduma inimeludele ja nende kaitsele selliste ohtude eest nagu vägivald ning hariduse, tervishoiu, toidu või majandusliku sõltumatuse puudumine; kutsub komisjoni, Euroopa välisteenistust ja liikmesriike üles arendama ja edendama ÜRO desarmeerimiskava; nõuab desarmeerimise ja massihävitusrelvade leviku tõkestamise valdkonnas feministlikku välispoliitikat;

84. juhhib tähelepanu asjaolule, et konfliktidega seotud seksuaalvägivald ja muud inimõiguste karistusetu rikkumised, sealhulgas suurem inimkaubanduse oht, mõjutavad naisi ebaproportsionaalselt; rõhutab, et konfliktipiirkondades ja -riikides seksuaalvägivald ohvriks langenud naistele ja tütarlastele tuleb tagada asjakohane ja terviklik hooldus ja ravi ning tulemuslikud ja kiired hüvitised; märgib, et see süsteem toimib juba seal, kus seda kohaldatakse, ja et see võimaldab ka neid ohvreid ühiskonda taasintegreerida; tuleb meelde ohvrite häbimärgistamise vastu võitlemise tähtsust; nõuab, et jätkuvalt toetataks meetmeid, millega tagatakse konfliktides ja hädaolukordades naistele seksuaal- ja reproduktiivtervise ning seonduvate õiguste hoolduspaketid, rahastades ja toetades eesliiniorganisatsioone ja naiste juhitavaid organisatsioone;

85. tuleb meelde, et relvastatud konfliktid mõjutavad ebaproportsionaalselt naisi; mõistab hukka seksuaalvägivald kui sõjarelva kasutamise ja rõhutab tungivat vajadust võidelda selle ning karistamatusega, tuues kurjategijad kohtu ette; rõhutab samuti, et naised on konfliktipiirkondades sageli esimesed sundrände ohvrid ja kannatavad sageli majandusliku sõltumatuse kaotuse, hariduse ning usaldusväärsete seksuaal- ja reproduktiivtervishoiuteenuste puudumise tõttu; rõhutab vajadust tagada konflikti või loodusõnnetuste tõttu ümberasustatud elanikkonna juurdepääs haridusele ja tööõhule; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegema koostööd partnerriikide ja nende relvajõududega, et tagada neljanda Genfi konventsiooni nõuetekohane jõustamine seoses isikute kaitsmisega sõja ajal, pöörates erilist tähelepanu seksuaalvägivald ennetamisele ja karistamisele;

86. peab kahetsusväärseks, et GAP III-s ei võeta arvesse kultuuripärandit riikide lõikes ega naiste rolli kultuuri kaitsmisel ja arendamisel; kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles töötama välja programme, mille eesmärk on kaitsta ja tunnustada naiste arendatud kultuuripärandit ja traditsioone, mis jäävad sageli tähelepanuta, eriti kogu konfliktitsükli jooksul;

Sootundliku humanitaartegevuse tagamine

87. peab kahetsusväärseks, et komisjoni hiljutine teatis „ELi humanitaartegevuse kohta: uued väljakutsed, samad põhimõtted“ (COM(2021)0110) ei käsitlenud piisavalt soolist perspektiivi humanitaarkeskkonnas; kutsub komisjoni üles esitama konkreetsemaid ettepanekuid soolise võrdõiguslikkusega seotud spetsiaalsete kulutuste, programmide, tegevuste jälgimise ja hindamise kohta humanitaarkriisi tingimustes ning töötama välja meetmed kohandatud ja tõhusa soo aspekti arvestava ELi humanitaartegevuse edasiarendamiseks, võttes arvesse võimalust, mida pakub humanitaar-, arengu- ja rahuvaldkonna kolmikseos, et kaitsta naiste ja tütarlaste õigusi ning edendada soolist võrdõiguslikkust igas kontekstis;

Keskonnahoidliku ja digiühiskonna loomine

88. väljendab heameelt selle üle, et GAP III on lisatud kliimamuutuste prioriteetne valdkond, arvestades, et kliimamuutused ei ole sooneutraalsed, sest need võimendavad olemasolevat soolist ebavõrdsust, eelkõige vaeste, noorte ja põlisrahvaste jaoks, ning eriti ebakindlas keskkonnas; hindab Euroopa Liidu otsusekindlust toimida roheülemineku raames soolise mõõtmise alusel, võttes arvesse kliimamuutuste valdkonnaülest ja ebaproportsionaalset mõju naistele ja tütarlastele, eelkõige arenguriikides; rõhutab vajadust kaasata ja kuulata naisi ja tütarlapsi ning suurendada nende

Neljapäev, 10. märtsi 2022

mõjuvõimu tulemuslike lähenemisviiside väljatöötamisel ja rakendamisel kliimamuutuste leevendamiseks ja nendega kohanemiseks partnerriikides, tagades seeläbi tulemuslikud ümberkujundavad sootundlikud kliimameetmed; nõuab, et EL näitaks eeskju, lisades viivitamata soolise perspektiivi ja soolise võrdõiguslikkuse eesmärgid Euroopa rohelisse kokkuleppesse ja sellega seotud algatustesse;

89. kordab, et sooline võrdõiguslikkus on kestliku arengu eeltingimus ning vajalik selleks, et saavutada aus ja õiglane üleminek, mis ei jäta kedagi kõrvale; kordab seetõttu oma nõudmist, et Euroopa rohelisele kokkuleppele järgneks kiiresti rohelise kokkuleppe diplomaatia, mis süstemaatiliselt hõlmaks soolist ja valdkonnaülest perspektiivi ja kaasaks kliimamuutustega kohanemist käsitlevatesse strateegilistesse otsustusprotsessidesse naisi ja tütarlapsi, sealhulgas põlisrahvaste hulka kuuluvaid naisi;

90. rõhutab, et naistel ja naisorganisatsioonidel on rohkem põllumajandus-, kliima- ja elurikkuse säilitamise alaseid lahendusi ja teadmisi ning nad on kliimamuutuste vastase võitluse esirinnas; kutsub üles neid toetama piisava ja paindliku rahastamise, õigusraamistiku, maale ja ressurssidele juurdepääsetavuse kaudu ning koostöö kaudu era- ja finantssektoriga; kordab sootundliku kohanemise tähtsust, sealhulgas kliimamuutustega arvestava põllumajanduse, katastroofohu vähendamise, ringmajanduse ja loodusvarade kestliku majandamise tähtsust;

91. kutsub üles edendama naiste ja tütarlaste juurdepääsu digivahenditele ja nende kasutamise alasele koolitusele ning soodustama naiste osalemist STEM-valdkonna kutsealadel;

92. rõhutab, et sotsiaalvõrgustikud on soolise diskrimineerimise ja ahistamise allikas; rõhutab, et valitsused peavad suurendama jõupingutusi nende võrgustike ja digiplatvormide paremaks reguleerimiseks, et võidelda soolise internetivägivalla ja küberkiusamise vastu; tunnistab, et see takistab oluliselt naiste ja tütarlaste juurdepääsu digikeskkonnale ja nende osalemist internetis ning takistab tõsiselt tütarlaste ja naiste osalemist poliitikas, eriti läbipõimunud identiteediga naiste ja tütarlaste puhul, kes teatavad suuremast internetis toimuva ahistamise määrast; nõuab sihipärase kaitsemehhanismide loomist naiste jaoks internetis ning naiste suuremat kaasamist tehisintellekti rakenduste kavandamisse, tootmisse ja arendamisse, et võidelda soostereotüüpide ja soopõhiste eelarvamuste püsimise vastu; nõuab nõuetekohaste kriminaalõiguse sätete jõustamist, et võidelda internetis toimuva väärkohtlemise, ähvardavate sõnumite, seksuaalse ahistamise ja erapiltide nõusolekuta jagamise vastu;

93. märgib, et e-kaubandusel on potentsiaal võimaldada rohkematel naisettevõtjatel pääseda rahvusvahelistele turgudele; nõuab siiski, et komisjon toetaks naisi selliste uute tehnoloogiate kasutuselevõtmisel nagu plokiahel, mis tänu oma üksikisikute vahelisele olemusele, anonüümsusele ja tõhususele võivad aidata osal naistest ületada mõningaid diskrimineerivaid õiguslikke ja kultuurilisi kaubandustõkkeid, parandada nende juurdepääsu rahastamisele ja aidata neil integreeruda ülemaailmsetesse väärtusahelatesse;

Tõeliselt võrdõigusliku põlvkonna loomine

94. kordab vajadust juhtiva rolli järele, mida Euroopa Liit peab kandma mitmepoolset tasandil feministliku diplomaatia edendamiseks, et rakendada rahvusvahelisi kokkuleppeid naiste ja tütarlaste õiguste ja mõjuvõimu suurendamise valdkonnas; nõuab, et EL, selle liikmesriigid, komisjon ja Euroopa välisestus võtaksid endale kohustuse liikuda edasi feministliku välis-, julgeoleku- ja arengupoliitika suunas, mis hõlmab ümberkujundavat sootundlikku mõõdet, ning seaksid soolise võrdõiguslikkuse oma välisgevuse ja prioriteetide keskmesse;

95. väljendab heameelt Pariisi soolise võrdõiguslikkuse põlvkondadevahelise edendamise foorumil kogu maailma valitsuste, erasektori ja kodanikuühiskonna lubatud 33 miljardi euro üle; kutsub üles looma tõhusat rahvusvahelist aruandlussüsteemi ning nõuab, et komisjon jälgiks igal aastal kokkulepitud kohustuste täitmist ja tegelikku rakendamist;

96. tuletab meelde komisjoni kohustust eraldada naiste ja tütarlaste tarbeks eelarvest neli miljardit eurot ning suurendada naisorganisatsioonide rahastamist; nõuab nende kohustuste täpsustamist, asjakohast järelevalvet ja rakendamist praktikas ning selge lähtealuse ja eesmärkide seadmist;

97. tuletab meelde, et nii põlvkondadevaheline dialoog kui ka meeste ja poisslaste kaasamine ja pühendumine soolise võrdõiguslikkuse edendamisele on väga olulised ühiskondlike muutuste elluviimiseks ning tõeliselt võrdõigusliku põlvkonna loomiseks;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

98. tunneb heameelt, et GAP III-s tunnistatakse, kui oluline on aktiivselt kaasata mehed ja poisid, et esile kutsuda muutusi sotsiaalsetes hoiakutes ja sellest tulenevalt laiemaid struktuurimuutusi; rõhutab, kui oluline on luua praktilised võimalused, et kaasata mehed ja poisid kui muutuste elluviijad, võttes kasutusele täiendavad näitajad ja eesmärgid, millega edendada meeste ja poiste kaasamist ning tagada, et GAP III toob kasu ka neile;

o

o o

99. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0074

Õigusriik ja Euroopa Kohtu otsuse tagajärjed

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon õigusriigi ja Euroopa Kohtu otsuse tagajärgede kohta (2022/2535(RSP))

(2022/C 347/13)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklit 2, artikli 3 lõiget 1, artikli 4 lõiget 3, artikleid 6, 7 ja 13, artikli 14 lõiget 1, artikli 16 lõiget 1, artikli 17 lõikeid 1, 3 ja 8, artikli 19 lõike 1 teist lõiku ja artiklit 49 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 265, 310, 317 ja 319,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks ⁽¹⁾ (edaspidi „õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitlev määrus“),
- võttes arvesse oma 25. märtsi 2021. aasta resolutsiooni määruse (EL, Euratom) 2020/2092 kohaldamise ja õigusriigi tingimuslikkuse korra kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse oma 10. juuni 2021. aasta resolutsiooni õigusriigi olukorra kohta Euroopa Liidus ja tingimuslikkuse määruse (EL, Euratom) 2020/2092 kohaldamise kohta ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma 8. juuli 2021. aasta resolutsiooni liidu eelarve kaitsmiseks kehtestatud üldise tingimuslikkuse korra kohaldamise suuniste koostamise kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse oma 29. oktoobril 2021. aastal esitatud tegevusetushagi (kohtuasi C-657/21, Euroopa Parlament vs. komisjon), mis on praegu Euroopa Liidu Kohtus menetlemisel,
- võttes arvesse komisjoni 30. septembril 2020 ja 20. juulil 2021 avaldatud aruandeid õigusriigi kohta (COM(2020)0580 ja COM(2021)0700),
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 11. detsembri 2020. aasta järeldusi,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu asjaomast kohtupraktikat,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 16. veebruari 2022. aasta otsust kohtuasjades C-156/21 ja C-157/21 ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Kohtu 3. juuni 2021. aasta otsust kohtuasjas C-650/18, millega jäeti rahuldamata Ungari hagi Euroopa Parlamendi 12. septembri 2018. aasta resolutsiooni vastu, millega käivitati menetlus, et teha kindlaks, kas esineb ilmne oht, et liikmesriik rikub oluliselt Euroopa Liidu aluseks olevaid väärtusi ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1.

⁽²⁾ ELT C 494, 8.12.2021, lk 61.

⁽³⁾ ELT C 67, 8.2.2022, lk 86.

⁽⁴⁾ ELT C 99, 1.3.2022, lk 146.

⁽⁵⁾ Kohtuotsus, 16. veebruar 2022, Ungari vs. Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, C-156/21, ECLI:EU:C:2022:97 ja kohtuotsus, 16. veebruar 2022, Poola Vabariik vs. Euroopa Parlament ja Euroopa Liidu Nõukogu, C-157/21, ECLI:EU:C:2022:98.

⁽⁶⁾ Kohtuotsus, 3. juuni 2021, Ungari vs. Euroopa Parlament, C-650/18, ECLI:EU:C:2021:426.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse Euroopa Kohtu 14. juuli 2021. aasta määrust ja Euroopa Kohtu 15. juuli 2021. aasta otsust ⁽⁷⁾, milles sätestatakse, et Poola kohtunike distsiplinaarsüsteem ei ole ELi õigusega kooskõlas,
 - võttes arvesse oma 12. septembri 2018. aasta resolutsiooni ettepaneku kohta, millega kutsutakse nõukogu üles järelutama Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 alusel ilmset ohtu, et Ungari rikub oluliselt liidu aluseks olevaid väärtusi ⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse komisjoni Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõike 1 kohast 20. detsembri 2017. aasta põhjendatud ettepanekut, mis käsitleb õigusriigi olukorda Poolas: ettepanek võtta vastu nõukogu otsus, millega järeldatakse ilmset ohtu, et Poola Vabariik rikub oluliselt õigusriigi põhimõtet (COM(2017)0835),
 - võttes arvesse oma 1. märtsi 2018. aasta resolutsiooni komisjoni otsuse kohta kohaldada Euroopa Liidu lepingu artikli 7 lõiget 1 seoses olukorraga Poolas ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 17. novembri 2021. aasta kirja Poolale ja Ungarile vastavalt õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse artikli 6 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2 ja VI lisa,
- A. arvestades, et Euroopa Liit rajaneb sellistel väärtustel nagu inimväärkuse austamine, vabadus, demokraatia, võrdsus, õigusriik ja inimõiguste, kaasa arvatud vähemuste hulka kuuluvate isikute õiguste austamine, nagu on sätestatud ELi lepingu artiklis 2;
- B. arvestades, et õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse kohaselt tuleb õigusriigi põhimõtte tõlgendamisel arvestada ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi ja põhimõtteid, sealhulgas põhiõigusi ja diskrimineerimiskeeldu; on arvamisel, et komisjon peaks kasutama kõiki tema käsutuses olevaid vahendeid, sealhulgas õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitlevat määrust, et kõikjal liidus ära hoida demokraatia ja põhiõiguste jätkuvat rikkumist, sealhulgas rünnakuid meediavabaduse ning ajakirjanike, rändajate, naiste õiguste, LGBTIQ kogukonna õiguste ning ühinemis- ja kogunemisvabaduse vastu; kutsub komisjoni üles tegutsema ja võtma seda arvesse õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse kohaldamisel;
- C. arvestades, et ilmne oht, et mõni liikmesriik rikub oluliselt ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi, ei puuduta üksnes liikmesriiki, kus see oht tekib, vaid mõjutab ka teisi liikmesriike, nendevahelist usaldust, liidu olemust ja selle kodanike põhiõigusi, mis tulenevad liidu õigusest;
- D. arvestades, et ELi lepingu artiklis 2 sisalduvad väärtused määratlevad Euroopa Liidu olemuse ühise õiguskorrana, mistõttu peab Euroopa Liit suutma neid väärtusi aluslepingutega antud volituste piires kaitsta;
- E. arvestades, et õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitlev määrus jõustus 1. jaanuaril 2021 ja on olnud alates sellest kuupäevast tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides;
- F. arvestades, et õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse kohaldatavus, eesmärk ja kohaldamisala on määruses endas selgelt kindlaks määratud; arvestades, et ELi lepingu artikli 17 lõike 1 kohaselt tagab komisjon aluslepingute ja institutsioonide poolt aluslepingute alusel võetud meetmete rakendamise;
- G. arvestades, et komisjoni presidendi puudumine 16. veebruari 2022. aasta täiskogu arutelult näitab, et ei peeta kinni komisjoni kohustusest pidada taotluse korral tema kohalolekut parlamendi täiskogu istungitel muude konkureerivate üritustele või kutsete kõrval esmatähtsaks, nagu on sätestatud Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkuleppes ⁽¹⁰⁾;

⁽⁷⁾ Euroopa Kohtu asepresidendi 14. juuli 2021. aasta määrus, Euroopa Komisjon vs. Poola Vabariik, C-204/21 R, ECLI:EU:C:2021:593 ja 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus, Euroopa Komisjon vs. Poola Vabariik, C-791/19, ECLI:EU:C:2021:596.

⁽⁸⁾ ELT C 433, 23.12.2019, lk 66.

⁽⁹⁾ ELT C 129, 5.4.2019, lk 13.

⁽¹⁰⁾ ELT L 304, 20.11.2010, lk 47.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- H. arvestades, et president Ursula von der Leyen teatas oma 16. veebruari 2022. aasta pressiteates, et võttes arvesse Euroopa Kohtu otsuseid, võtab komisjon lähinädalatel vastu suunised, milles täpsustatakse, kuidas mehhanismi praktikas kohaldatakse;
- I. arvestades, et õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse kohaldamine ei sõltu suuniste vastuvõtmisest, mis ei ole määruse osa, ning arvestades, et suunised ei tohi kahjustada kaasseadusandjate kavatsust ega määruse teksti muuta, laiendada ega kitsendada;
- J. arvestades, et õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse eesmärk on kaitsta liidu eelarvet ja liidu finantshuve õigusriigi põhimõtete rikkumisest tuleneva mõju eest;
- K. arvestades, et on vastuvõetamatu, et alates 2021. aasta detsembrist on komisjon ja nõukogu keeldunud alustamast läbirääkimisi institutsioonidevahelise kokkuleppe üle, mis käsitleb ühtse, tõenduspõhise ja kogu ELi hõlmava demokraatia, õigusriigi ja põhiõiguste mehhanismi loomist, nagu nõudis Euroopa Parlament oma 7. oktoobri 2020. aasta seadusandlikus algatuses ⁽¹⁾;
- L. arvestades, et komisjoni presidendi poolt 19. oktoobril 2021 nimetatud kolm tingimust taaste- ja vastupidavusraha vahendite Poolale väljamaksmiseks ei ole veel täidetud;
- M. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 319 kohaselt annab Euroopa Parlament nõukogu soovitusel põhjal heakskiidu komisjoni tegevusele eelarve täitmisel;
- N. arvestades, et Ukrainas puhkenud sõda on meile meelde tuletanud meie ühist ülesannet tulemuslikult kaitsta kõigi meie käsutuses olevate vahenditega demokraatiat, õigusriiki ja muid ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi;
- O. arvestades, et ELi toimimise lepingu artikli 234 kohaselt on Euroopa Parlamendil õigus hääletada komisjonile umbusalduse avaldamise üle;
- P. arvestades, et komisjon on kahjuks otsustanud järgida Euroopa Ülemkogu 11. detsembri 2020. aasta mittesiduvaid järeldusi, kuigi ta peab olema täiesti sõltumatu ning komisjoni liikmed ei tohi taotleda ega saada juhiseid üheltki valitsuselt, institutsioonilt, organilt ega asutuselt (ELi lepingu artikli 17 lõige 3 ja ELi toimimise lepingu artikkel 245) ja komisjon peab vastutama Euroopa Parlamendi ees (ELi lepingu artikli 17 lõige 8) ning tagama aluslepingute ja institutsioonide poolt nende alusel vastu võetud meetmete kohaldamise (ELi lepingu artikli 17 lõige 1);
1. tunneb heameelt Euroopa Kohtu 16. veebruari 2022. aasta otsuste ⁽²⁾ ja järelduste üle, mille kohaselt õigusriigi tingimuslikkuse mehhanism on kooskõlas ELi õigusega ning milles leidis kinnitust õigusliku aluse asjakohasus, mehhanismi kooskõla ELi lepingu artikliga 7 ja õiguskindluse põhimõttega ning ELi pädevus õigusriigi valdkonnas liikmesriikides, ning järeldati, et Ungari ja Poola esitatud hagid õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse vastu tuleks tagasi lükata;
2. kutsub komisjoni üles kiiresti tegutsema ja õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismi viivitamata kohaldama, saates õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse artikli 6 lõike 1 kohase kirjaliku teate ja teavitades sellest otse Euroopa Parlamenti, ning eeldab, et teates peavad sisalduma kõik määruse kohaldamisalasse kuuluvad juhtumid, mis on toimunud 14 kuu jooksul pärast määruse jõustumist 2021. aasta jaanuaris; rõhutab, et on viimane aeg, et komisjon täidaks oma ülesandeid aluslepingute täitmise järelevalvajana ja reageeriks viivitamata õigusriigi põhimõtete jätkuvatele tõsistele rikkumistele mõnes liikmesriigis, kuna see kujutab endast tõsist ohtu liidu finantshuvidele seoses ELi rahaliste vahendite õiglase, seadusliku ja erapooletu jaotamisega, eriti jagatud eelarve täitmise raames; hoiatab, et edasistel viivitustel võivad olla tõsised tagajärjed;
3. rõhutab, et tegevusetus ja leebe suhtumine oligarhilistesse struktuuridesse ja õigusriigi põhimõtete süsteemsesse rikkumisse nõrgestavad kogu Euroopa Liitu ja vähendavad liidu kodanike usaldust; rõhutab vajadust tagada, et maksumaksjate raha ei satuks kunagi nende kätte, kes õonestavad ELi ühiseid väärtusi;

⁽¹⁾ ELT C 395, 29.9.2021, lk 2.

⁽²⁾ Otsused eespool viidatud kohtuasjades C-156/21 ja C-157/21.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

4. peab kahetsusväärseks, et komisjon ei reageerinud piisavalt Euroopa Kohtu 16. veebruari 2022. aasta otsustele, kuigi ta on võtnud endale kohustuse viia lõpule õigusriigi mehhanismi kohaldamise suuniste koostamine; kordab uuesti oma seisukohta, et õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse tekst on selge ja selle kohaldamiseks ei ole vaja täiendavat tõlgendamist ning et kaasseadusandjad ei ole komisjonile sellekohaseid volitusi andnud; rõhutab, et Euroopa Kohus on tunnistanud muu hulgas seda, et liikmesriigid ei saa väita, et neil ei ole võimalik piisava täpsusega kindlaks määrata määruse olulist sisu ja sellest tulenevaid nõudeid; rõhutab sellega seoses, et õiguslikult mittesiduvate ja määrusesse mittekuuluvate suuniste väljatöötamise protsess ei tohi mingil juhul põhjustada määruse kohaldamise edasist edasilükkamist, ning juhib tähelepanu ka sellele, et komisjonil on kohustus rakendada ELi õigusakte, sõltumata valimiste ajakavast liikmesriikides;
5. märgib, et 2021. aasta oktoobris algatas parlament komisjoni mitterahuldavate vastuste ja tegutsemisega viivitamise tõttu ELi toimimise lepingu artikli 265 kohaselt Euroopa Kohtus hagi komisjoni vastu seoses komisjoni tegevusetuse ja määruse kohaldamata jätmisega, kuigi seda taotleti 2021. aastal kahes resolutsioonis; tuletab meelde, et see kohtuasi⁽¹³⁾ on praegu kirjaliku menetluse etapis, kus asjaosalised – komisjon ja parlament – esitavad oma argumendid kirjalikult; peab kahetsusväärseks, et komisjon ei ole veel vastanud parlamendi üleskutsule rakendada määruse artikli 6 lõiget 1 ega ole saatnud asjaomastele liikmesriikidele kirjalikke teateid, vaid edastas Ungarile ja Poolale 2021. aasta novembris üksnes teabenõuded;
6. peab kahetsusväärseks, et nõukogu ei suuda käimasolevates artikli 7 kohastes menetlustes teha sisulisi edusamme liidu väärtuste järgimise tagamiseks, arvestades ohte, mis ähvardavad ühiseid Euroopa väärtusi Poolas ja Ungaris; juhib tähelepanu sellele, et nõukogu suutmatus ELi lepingu artiklit 7 tulemuslikult kasutada kahjustab jätkuvalt Euroopa ühiste väärtuste terviklikkust, vastastikust usaldust ja liidu kui terviku usaldusväärset; nõuab tungivalt, et eesistujariik Prantsusmaa ja järgmised eesistujad korraldaksid korrapäraselt kuulamisi; väljendab sellega seoses heameelt esimese kuulamise üle, mille eesistujariik Prantsusmaa korraldas 22. veebruaril 2022, ja teise kuulamise üle, mis on kavandatud 30. maiks 2022; soovib nõukogul esitada kuulamiste järeelmeetmena kõnealustele liikmesriikidele konkreetset soovitusi, nagu on sätestatud ELi lepingu artikli 7 lõikes 1, ning määrata nende soovitude rakendamiseks tähtajad;
7. kutsub seetõttu eesistujariik Prantsusmaad üles täitma oma eesmärgi luua humaanne Euroopa ning aitama otsustavalt kaasa õigusriigi tugevdamisele ja põhiõiguste kaitsmisele, nagu on sätestatud ELi eesistujariigi tööprogrammis, milles õigusriiki nimetatakse liidu nõuetekohase toimimise oluliseks eeltingimuseks; nõuab tungivalt, et eesistujariik Prantsusmaa toetaks õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitleva määruse kiiret ja nõuetekohast kohaldamist ja rakendamist;
8. rõhutab, et õigusriigi olukorra halvenemine mõnes liikmesriigis nõuab konstruktiivset dialoogi ELi õigusriigi meetmete paketi edasise arengu üle;
9. rõhutab, et määruse alusel meetmeid võttes peaks komisjon tagama täieliku läbipaistvuse ning teavitama parlamenti põhjalikult ja õigeaegselt, erinevalt sellest, kuidas komisjon tegutses 2021. aasta novembris määruse alusel teabenõudeid välja saates;
10. kutsub komisjoni üles tagama, et ELi vahendite lõppsaajaid või toetusesaajaid ei jäetaks ilma ELi vahenditest saadavatest eelistest, kui õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismi alusel kohaldatakse sanktsioone, nagu on sätestatud määruse artikli 5 lõigetes 4 ja 5;
11. rõhutab, et õigusriigi tingimuslikkuse mehhanismi tuleks kohaldada nii liidu eelarve kui ka taasterahastu „NextGenerationEU“ suhtes; rõhutab ka seda, et taaste- ja vastupidavusrahastuga seotud riiklike kavade heakskiitmise tingimuseks tuleks seada kõigi taaste- ja vastupidavusrahastu määruse artiklis 19 ja V lisas sätestatud 11 kriteeriumi täitmine; eeldab, et komisjon välistab enne partnerluslepingute ja ühtekuuluvuspoliitika programmide heakskiitmist kõik ühtekuuluvuspoliitika programmidest tulenevad riskid, mis võivad kaasa tuua ELi vahendite väärkasutamise või õigusriigi põhimõtete rikkumise; kutsub komisjoni üles kohaldama ühissätete määrust ja finantsmäärust rangemalt, et takistada ELi vahendite diskrimineerivat kasutamist, eelkõige võimalikku kasutamist poliitilistel eesmärkidel;
12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjonile, nõukogule ja liikmesriikidele.

⁽¹³⁾ C-657/21.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0075

Üleeuroopaline kinnipeetava maksu raamistik

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon üleeuroopalise kinnipeetava maksu raamistiku kohta (2021/2097(INI))

(2022/C 347/14)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikleid 12, 45, 49, 58, 63, 64, 65, 113, 115 ja 116,
- võttes arvesse komisjoni 11. novembri 2011 ettepanekut võtta vastu nõukogu direktiiv eri liikmesriikide sidusühingute vaheliste intressimaksete ja litsentsitasude suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta (COM(2011)0714),
- võttes arvesse nõukogu 30. novembri 2011. aasta direktiivi 2011/96/EL eri liikmesriikide ema- ja tütarettevõtjate suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta ⁽¹⁾ (edaspidi „ema- ja tütarettevõtjate direktiiv“),
- võttes arvesse nõukogu 12. juuli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/1164, millega nähakse ette siseturu toimimist otseselt mõjutavate maksustamise vältimise viiside vastased eeskirjad ⁽²⁾, ja nõukogu 29. mai 2017. aasta direktiivi (EL) 2017/952, millega muudetakse direktiivi (EL) 2016/1164 kolmandate riikidega seotud hübriidsete ebakõlade osas ⁽³⁾,
- võttes arvesse nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiivi 2003/49/EÜ eri liikmesriikide sidusühingute vaheliste intressimaksete ja litsentsitasude suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta ⁽⁴⁾ (edaspidi „intresside ja litsentsitasude direktiiv“),
- võttes arvesse nõukogu 9. detsembri 2014. aasta direktiivi 2014/107/EL, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse nõukogu 25. mai 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/822, millega muudetakse direktiivi 2011/16/EL seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse komisjoni 25. oktoobri 2016. aasta ettepanekut äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasi kohta (COM(2016)0685) ja 25. oktoobri 2016. aasta ettepanekut äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi kohta (COM(2016)0683), digitaalmajanduse maksustamise paketti ⁽⁷⁾ ja parlamendi seisukohta nende kohta,
- võttes arvesse komisjoni 18. mai 2021. aasta teatist „Äriühingute maksustamine 21. sajandil“ (COM(2021)0251),
- võttes arvesse oma 11. septembril 2012. aastal esimesel lugemisel vastu võetud seisukohta ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv eri liikmesriikide sidusühingute vaheliste intressimaksete ja litsentsitasude suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ ELT L 345, 29.12.2011, lk 8.

⁽²⁾ ELT L 193, 19.7.2016, lk 1.

⁽³⁾ ELT L 144, 7.6.2017, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 157, 26.6.2003, lk 49.

⁽⁵⁾ ELT L 359, 16.12.2014, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 139, 5.6.2018, lk 1.

⁽⁷⁾ Paketti kuuluvad komisjoni 21. märtsi 2018. aasta teatis „On aeg kehtestada ajakohane, õiglane ja tõhus digitaalrajanduse maksustamise kord“ (COM(2018)0146), komisjoni 21. märtsi 2018. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse märkimisväärse digitaalse kohalolu äriühingu tulumaksuga maksustamise eeskirjad (COM(2018)0147), komisjoni 21. märtsi 2018. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, milles käsitletakse teatavate digiteenuste osutamisest saadud tuludelt võetava digiteenuste maksu ühist süsteemi (COM(2018)0148), ning komisjoni 21. märtsi 2018. aasta soovitus märkimisväärse digitaalse kohalolu äriühingute tulumaksuga maksustamise kohta (C(2018)1650).

⁽⁸⁾ ELT C 353 E, 3.12.2013, lk 196.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta soovitusi nõukogule ja komisjonile rahapesu, maksustamise vältimist ja maksudest kõrvalehoidmist käsitleva uurimise järel ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse komisjoni järelaruannet iga eespool nimetatud Euroopa Parlamendi resolutsiooni kohta ⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 23. septembri 2020. aasta aruannet cum-ex, cum-cum ja kinnipeetava maksu tagasinõudmise skeemide kohta,
- võttes arvesse komisjoni 19. oktoobri 2009. aasta soovitusi kinnipeetava maksu vähendamise korra kohta ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse komisjoni 11. novembri 2011. aasta teatist topeltmaksustamise kohta ühtsel turul (COM(2011)0712),
- võttes arvesse komisjoni 15. juuli 2020. aasta teatist „Õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskava, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat“ (COM(2020)0312),
- võttes arvesse komisjoni 24. septembri 2020. aasta teatist „Inimeste ja ettevõtete hüvanguks toimiv kapitaliturgude liit – uus tegevuskava“ (COM(2020)0590),
- võttes arvesse komisjoni kinnipeetavat maksu käsitlevat tegevusjuhendit,
- võttes arvesse Euroopa Pangandusjärelevalve 11. mai 2020. aasta aruannet cum-ex, cum-cum ja kinnipeetava maksu tagastamise skeemide kohta,
- võttes arvesse Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 23. septembri 2020. aasta lõpparuannet turukuritarvituse määruse läbivaatamise kohta,
- võttes arvesse komisjoni 24. märtsi 2017. aasta aruannet „Kapitaliturgude loomise kiirendamine: kapitalivoogude siseriiklike tõkete kõrvaldamine“ (COM(2017)0147),
- võttes arvesse ELi maksuvaatluskeskuse 2021. aasta oktoobri uuringut „Revenue effects of the Global minimum tax: country-by-country estimates“ (Ülemaailmse minimaalse maksumäära mõju tuludele: riigipõhised hinnangud),
- võttes arvesse ELi maksuvaatluskeskuse 22. novembri 2021. aasta uuringut „New forms of tax competition in the European Union: An empirical investigation“ (Uued maksukonkurentsi vormid Euroopa Liidus: empiiriline uuring),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse komisjoni talituste 22. jaanuari 2021. aasta töödokumenti „Suunised liikmesriikidele. Taaste- ja vastupidavuskavad“ (SWD(2021)0012),
- võttes arvesse G20/ Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise (BEPS) kaasava raamistiku 1. juuli 2021. aasta avaldust kahesambalise lahenduse kohta majanduse digiüleminekust tulenevate maksuprobleemide lahendamiseks,
- võttes arvesse OECD lepingukohaste maksusoodustuste ja maksukuulekuse edendamise (TRACE) projekti,

⁽⁹⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

⁽¹⁰⁾ 16. märtsi 2016. aasta ühine järelaruanne läbipaistvuse, kooskõlastamise ning lähenemise tagamise kohta liidu äriühingu tulumaksu poliitikas ning TAXE 1 resolutsioonide kohta, 16. novembri 2016. aasta järelaruanne Euroopa Parlamendi resolutsioonile maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta, 2018. aasta aprilli järelaruanne PANA komisjoni soovitusi kohta, 26. märtsi 2019. aasta järelaruanne cum-ex skandaali käsitlevale resolutsioonile ja 27. augusti 2019. aasta järelaruanne TAX3 resolutsioonile.

⁽¹¹⁾ ELT L 279, 24.10.2009, lk 8.

⁽¹²⁾ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse komisjoni 28. septembri 2021. aasta esialgset mõjuhinnangut algatuse „New EU system for the avoidance of double taxation and prevention of tax abuse in the field of withholding taxes“ (ELi uus süsteem topeltmaksustamise vältimiseks ja maksualaste kuritarvituste ärahoidmiseks kinnipeetavate maksude valdkonnas) kohta,
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta ⁽¹³⁾,
 - võttes arvesse oma 6. juuli 2016. aasta resolutsiooni maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta ⁽¹⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 29. novembri 2018. aasta resolutsiooni majanduskuritegevuse ja kehtiva õigusraamistiku nõrkade kohtade kohta cum-ex skandaali valguses ⁽¹⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 26. märtsi 2019. aasta resolutsiooni finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise kohta ⁽¹⁶⁾,
 - võttes arvesse oma 21. jaanuari 2021. aasta resolutsiooni maksuparadiise käsitleva ELi nimekirja reformi kohta ⁽¹⁷⁾,
 - võttes arvesse oma 16. septembri 2021. aasta resolutsiooni maksualast teabevahetust käsitlevate ELi nõuete täitmise kohta – edusammud, õppetunnid ja ületamist ootavad raskused ⁽¹⁸⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0011/2022),
- A. arvestades, et liikmesriigid kaotavad kahjulike maksutavade tõttu jätkuvalt maksutulu ning äriühingu tulumaksu vältimise tõttu saamata jäänud tulu ulatub hinnanguliselt 36–37 miljardist eurost ⁽¹⁹⁾ 160–190 miljardi euroni aastas ⁽²⁰⁾;
- B. arvestades, et sõltumatud uuringud ⁽²¹⁾ näitavad, et ELi liikmesriigid kaotavad ühiselt rohkem äriühingu tulumaksu tulu teistele ELi liikmesriikidele kui kolmandatele riikidele;
- C. arvestades, et teatava jurisdiktsiooni kaudu liikuvad litsentsitasude, intressimaksete ja dividendimaksete suured vood näitavad, et kasumit paigutatakse ümber pelgalt maksukoormuse vähendamise eesmärgil;
- D. arvestades, et agressiivse maksuplaneerimise struktuurid saab jagada kolme põhikanaliks: i) litsentsitasud, ii) intressimaksete ja iii) siirdehinnad ⁽²²⁾, mis näitavad passiivsete tuluvoogude tähtsust maksustamise vältimises ja maksudest kõrvalehoidumises;
- E. arvestades, et OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasavas raamistikus lepiti kokku rahvusvahelise maksusüsteemi kahesambalise reformi põhikomponentides, et tegeleda majanduse digiüleminekust tulenevate probleemidega, sealhulgas äriühingu tegelik minimaalne maksumäär 15 %;
- F. arvestades, et ELi maksuvaatluskeskuse hinnangul suurendab OECD/G20 kokkuleppe II samba rakendamine 27 liikmesriigi maksutulu kohe 63,9 miljardi euro võrra;

⁽¹³⁾ ELT C 366, 27.10.2017, lk 51.

⁽¹⁴⁾ ELT C 101, 16.3.2018, lk 79.

⁽¹⁵⁾ ELT C 363, 28.10.2020, lk 102.

⁽¹⁶⁾ ELT C 108, 26.3.2021, lk 8.

⁽¹⁷⁾ ELT C 456, 10.11.2021, lk 177.

⁽¹⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0392.

⁽¹⁹⁾ Komisjoni 18. mai 2021. aasta aruanne „2021. aasta maksustamisaruanne“.

⁽²⁰⁾ Dover, R. jt „Bringing transparency, coordination and convergence to corporate tax policies in the European Union, Part I: Assessment of the magnitude of aggressive corporate tax planning“ (Euroopa Liidu äriühingu tulumaksu poliitika läbipaistvamaks, koordineeritumaks ja ühtlasemaks muutmise. I osa. Agressiivse ettevõtte tulumaksu planeerimise ulatuse hindamine), Euroopa Parlament, Parlamendi uuringuteenuste peadirektoraat, Euroopa lisaväärtuse üksus, september 2015.

⁽²¹⁾ Tørsløv, T., Wier, L. ja Zucman, G., „The Missing Profits of Nations“, töödokument 24701, juuni 2018, kättesaadav aadressil: <https://www.nber.org/papers/w24701>

⁽²²⁾ https://ec.europa.eu/taxation_customs/system/files/2018-03/taxation_papers_71_atp_.pdf

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- G. arvestades, et kinnipeetavad maksud võivad vähendada maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise ohtu, kuid võivad põhjustada ka topeltmaksustamist; arvestades, et sellised maksud kujutavad endast liikmesriikide jaoks tuluaallikat avaliku sektori kulutuste rahastamiseks ning on tulemuslik vahend riigisisese maksubaasi kindlustamiseks ja madala maksumääraga jurisdiktsioonidesse kasumi ümberpaigutamise vastu võitlemiseks;
- H. arvestades, et kinnipeetava maksu süsteemi muudatused ELi ja liikmesriikide tasandil tuleks integreerida olemasolevate ja tulevaste maksustamise vältimise vastaste sätetega, nagu eespool nimetatud G20/OECD maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku kokkuleppe rakendamine;
- I. arvestades, et nii cum-ex kui ka cum-cum skeemid hõlmavad sellise dividendidelt kinnipeetava maksu tagasinõudmist, millele kasusaajal ei olnud õigust, ning sellega tekitati maksu maksjatele ajavahemikul 2000–2020 hinnanguliselt ligikaudu 140 miljardi euro ulatuses kahju; arvestades, et enamikku neist tagasinõudmistest on peetud ebaseaduslikuks ja asjaomased paljastused kujutavad endast kõigi aegade suurimat maksupettuse skandaali Euroopa Liidus;
- J. arvestades, et keerulised, pikad, kulukad ja mittestandardised tagastamismenetlused suurendavad maksupettuste ja maksustamise vältimise skeemide ohtu, nagu on näidanud cum-ex paljastused, suurendades ühtlasi ka piiriüleste investeringutega seotud halduskoormust, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) ja jaainvestorite jaoks, ning need võivad pärssida piiriüleseid investeringuid ning takistada turgude integreerimist ja kapitaliturgude liidu arengut;
- K. arvestades, et Euroopa Parlamendi seisukoht kapitaliturgude liidu kohta on esitatud Euroopa Parlamendi 8. oktoobri 2020. aasta resolutsioonis kapitaliturgude liidu edasise arengu kohta: kapitaliturgude kaudu rahastamise kättesaadavuse parandamine, eelkõige VKEdede jaoks, ja jaainvestorite osalemise soodustamine⁽²³⁾; arvestades, et EL on jätkuvalt pühendunud kapitaliturgude liidu väljakujundamise lõpuleviimisele ja tõelise Euroopa turu edendamisele, mis soodustab piiriüleseid investeringuid; arvestades, et komisjon on oma 2020. aasta teatises „Inimeste ja ettevõtete hüvanguks toimiv kapitaliturgude liit – uus tegevuskava“ teatanud, et piiriüleste investeringute maksustamisega seotud koormuse vähendamine on üks peamisi meetmeid;
- L. arvestades, et komisjon on varem võtnud kasutusele mittesiduvad meetmed maksutagastuse taotlemise menetluste lihtsustamiseks, sealhulgas kinnipeetava maksu tegevusjuhendi ja soovituselise piiriülese kinnipeetava maksu vähendamise taotlemise menetluste lihtsustamise kohta, mis on andnud vaid piiratud tulemusi; arvestades, et OECD TRACE paketti⁽²⁴⁾ ei kohaldata samuti laialdaselt;
- M. arvestades, et komisjoni hinnangul olid kinnipeetava maksu tagastamise menetluste kogukulud 2016. aastal ligikaudu 8,4 miljardit eurot, mis oli peamiselt tingitud saamata jäänud maksusoodustustest, tagasimakse menetluste kuludest ja alternatiivkuludest⁽²⁵⁾, muutes piiriüleste investeringute väljavaated vähem atraktiivseks;
- N. arvestades, et intresside ja litsentsitasude direktiiviga ning ema- ja tütarettevõtjate direktiiviga on teatud ELis toimuvad ning intresside, litsentsitasude ja dividendidega seotud piiriüleseid maksed topeltmaksustamise kõrvaldamiseks kinnipeetavast maksust vabastatud;
- O. arvestades, et 26. veebruaril 2019 tegi Euroopa Liidu Kohus otsused mitmes kohtuasjas, mis käsitlesid Taani kinnipeetava maksu korda seoses dividendide ja intressidega, mida Taani äriühingud maksavad teistes ELi liikmesriikides asuvatele äriühingutele, ja et neil otsustel on intresside ja litsentsitasude direktiivi ning ema- ja tütarettevõtjate direktiivi kohaldamisele olulised tagajärjed; arvestades, et need kohtuasjad kinnitavad, kui oluline on, et passiivse tulu saajad esitaksid tegelike tulusaajate ja majandusliku sisu kohta usaldusväärse teabe;

⁽²³⁾ ELT C 395, 29.9.2021, lk 89.

⁽²⁴⁾ Paul Gisby (Accountancy Europe) avasõnavõtt FISC-allkomisjoni avalikul kuulamisel Euroopa Parlamendis 27. oktoobril 2021.

⁽²⁵⁾ Komisjoni 24. märtsi 2017. aasta aruanne „Kapitaliturgude loomise kiirendamine: kapitalivoogude siseriiklike tökete kõrvaldamine“ (COM(2017)0147).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- P. arvestades, et intresside ja litsentsitasude direktiivi põhjenduses 3 on märgitud, et „tuleb tagada, et intressimakseid ja litsentsitasusid maksustatakse ühes liikmesriigis üks kord“;
- Q. arvestades, et läbirääkimised intresside ja litsentsitasude direktiivi läbivaatamise üle on nõukogus alates 2012. aastast seiskunud, kuna liikmesriigid on eriarvamusel seoses võimalusega lisada litsentsitasudele ja intressidele tegelik minimaalne maksumäär; arvestades, et komisjon on seisukohal, et OECD/G20 maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku teise samba ülevõtmine peaks sillutama teed, et leppida kokku menetluses olevas ettepanekus intresside ja litsentsitasude direktiivi uuesti sõnastamise kohta ⁽²⁶⁾;
- R. arvestades, et komisjon on lubanud esitada seadusandliku algatuse ühise, standarditud ja kogu ELi hõlmava tulu tekkimise kohas kinnipeetava maksu vähendamise süsteemi kehtestamiseks, millega kaasneb maksuhaldurite vaheline teabevahetus- ja koostöömehhanism ⁽²⁷⁾;
- S. arvestades, et liikmesriikide vahelise maksustamisalase koostöö kõrged standardid aluslepingute ja Euroopa õigusraamistiku piires on ühtse turu terviklikkuse kaitsmisel ja kindlustamisel endiselt üliolulised;

Kasumi ümberpaigutamise tavade kõrvaldamine

1. märgib, et hoolimata pidevatest jõupingutustest on kinnipeetavate maksude süsteem liikmesriikide vahel jäänud suures osas killustatuks maksumäärade ja maksuvähendusmenetluste osas, tekitades lünki ja õiguslikku ebakindlust; märgib lisaks, et praegust süsteemi kuritarvitatakse kasumi ümberpaigutamiseks, see võimaldab agressiivset maksuplaneerimist ja tekitab lisaks ühtsel turul piiriüleste investeeringute takistamisele ka topeltmaksustamise soovimatu mõju;
2. tunneb heameelt märkimisväärsete edusammude üle, mida on viimastel aastatel tehtud kahjulike maksutavade vastases võitluses nii ELi kui ka rahvusvahelisel tasandil, ent rõhutab samas, et kehtivaid õigusakte on vaja paremini kohaldada ning – pidades silmas üha kasvavaid tõendeid kasumi ümberpaigutamise, kahjuliku maksukonkurentsi ja pettuste kohta, eelkõige pärast cum-ex paljastusi – et lisaks jõupingutustele piiriüleste investeeringute maksustamisel esinevate takistuste kõrvaldamiseks võib olla vaja võtta seadusandlikke meetmeid;
3. väljendab heameelt OECD/G20 kaasavas raamistikus saavutatud kokkuleppe üle viia läbi kahesambaline reform, mis hõlmab ka ülemaailmset äriühingu tegelikku minimaalset maksumäära; on seisukohal, et see on oluline samm, et lõpetada kasumi ümberpaigutamine madala maksumääraga jurisdiktsioonidesse, vähendada kahjulikku maksukonkurentsi territooriumide vahel ja tagada, et äriühingud maksavad igas jurisdiktsioonis oma õiglase osa maksudest; märgib siiski, et kokkulepe sisaldab erandiklausleid ja vähese tähtsusega erandit ning et kohaldamisala keskendub hargmaistele ettevõtetele, mille konsolideeritud kogukäive on vähemalt 750 miljonit eurot;
4. tunneb heameelt selle üle, et OECD/G20 kaasavas raamistikus saavutatud kokkulepet kahesambalise reformi kohta toetab 137 riiki ja jurisdiktsiooni; märgib rahuloluga, et kokkuleppe osalised on kõik G20 ja OECD liikmed ning kõik ELi liikmesriigid; väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon esitas seadusandliku ettepaneku II samba rakendamiseks kooskõlas kokkuleppega peatselt pärast seda, kui OECD töötas välja oma näidisreeglid; kutsub nõukogu üles sellised ettepanekud kiiresti vastu võtma, võttes samal ajal arvesse Euroopa Parlamendi seisukohta, et need jõustuksid 2023. aastal; on veendunud, et maksukonkurentsi alammäära kehtestamine on osa rahvusvahelise kokkuleppe rakendamisest;
5. tuletab meelde, et kinnipeetavad maksud võivad olla kaitsemeede, mida liikmesriigid võtavad maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelus nimetatud riikide suhtes; nõuab, et komisjon kaaluks õigusakti ettepaneku esitamist, millega tõhustataks loetellu kantud riikide vastu suunatud kooskõlastatud kaitsemeetmeid, arvestades, et üksikute liikmesriikide kaalutusõigusel põhinev kohaldamine on osutunud oodatust vähem tulemuslikuks; rõhutab sellega seoses, et arvesse tuleb võtta ka OECD/G20 kokkuleppe, eelkõige II samba rakendamist;
6. kordab oma nõudmist, et komisjon esitaks seadusandliku ettepaneku kogu ELi hõlmava kinnipeetava maksu kohta, tagamaks et liidus saadud kasumit enne selle liidust lahkumist vähemalt ühe korra maksustataks ⁽²⁸⁾; nõuab tungival, et komisjon lisaks sellesse ettepanekusse tugevad kuritarvituste vastased meetmed;

⁽²⁶⁾ Komisjoni 18. mai 2021. aasta teatis „Äriühingute maksustamine 21. sajandil“ (COM(2021)0251).

⁽²⁷⁾ Komisjoni õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskava, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat.

⁽²⁸⁾ Euroopa Parlamendi 6. juuli 2016. aasta resolutsioon maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta, punkt 26.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

7. märgib, et lihtne, kooskõlastatud ja õiglane maksusüsteem on peamine tegur ELi konkurentsivõime suurendamisel; peab kahetsusväärseks, et maksubaasi kahanemine ja kasumi ümberpaigutamine jätkuvad ning seda hõlbustab ühise kinnipeetava maksu puudumine kolmandatesse riikidesse tehtavatel maksetel ning ühiste normide ja menetluste puudumine, mis tagaksid tulemuslikumalt dividendide, litsentsitasude ja intresside ELi-sesete voogude maksustamise, sealhulgas võimaliku minimaalse tegeliku maksumäära; rõhutab, et kasumi ümberpaigutamise tegelemine peaks olema lähiaastatel üks ELi peamisi ülesandeid;
8. tuletab meelde, et komisjon leidis Euroopa poolaasta ning riiklike taaste- ja vastupidavuskavade hindamise kontekstis, et agressiivse maksuplaneerimisega tegelemiseks on vaja rohkem reforme kuues liikmesriigis, kus väljaminevatel maksetel kinnipeetavate maksude puudumist või piiratud kohaldamist võidakse tõenäoliselt kuritarvitada agressiivse maksuplaneerimise ja soodsaima maksulepingu otsimise eesmärgil;
9. kutsub komisjoni üles nõudma Euroopa poolaasta raames soovitude rakendamist ning riiklike taaste- ja vastupidavuskavade hindamist agressiivse maksuplaneerimise ning eelkõige intressimaksete, litsentsitasude ja dividendimaksetega seoses;
10. rõhutab, et intresside ja litsentsitasude direktiivi ning ema- ja tütarettevõtjate direktiivi alusel kehtiv kord koos ühiste normide ja menetluste puudumisega, mis tagaksid dividendide, intresside ja litsentsitasude ELi-sesete voogude maksustamise, võib anda tõuke nende voogude väljaviimiseks EList ilma maksustamata madala maksumääraga kolmandatesse riikidesse, mis toob kaasa märkimisväärse tulude vähenemise; rõhutab vajadust käsitleda seda küsimust vähemalt maksubaasi kahanemise vastase võitluse normide abil;
11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma ühist ja standarditud kinnipeetavate maksude raamistikku, mis vähendaks keerukust investorite jaoks, lõpetaks soodsaima maksulepingu otsimise tava ja tagaks, et kõiki ELis saadud dividende, intresse, kapitali kasutulu, litsentsitasusid, professionaalsete teenuste makseid ja asjaomaseid lepingulisi makseid maksustatakse tegeliku maksumääraga;
12. tuletab meelde oma 11. septembri 2012. aasta esimesel lugemisel vastu võetud seisukohta intresside ja litsentsitasude direktiivi läbivaatamise kohta; peab kahetsusväärseks, et selle direktiivi läbivaatamine on nõukogus alates 2012. aastast blokeeritud, kuna liikmesriigid on eriarvamusel seoses võimalusega lisada litsentsitasudele ja intressidele tegelik minimaalne maksumäär; nõuab tungivalt, et nõukogu jätkaks kiiresti intresside ja litsentsitasude direktiivi läbirääkimisi ja viiks need lõpule, pidades silmas teise samba rakendamist ELis;
13. märgib, et aktsionäridele makstavate dividendide tegeliku minimaalse maksumäära puudumine on loonud keskkonna, mis võib soodustada maksustamise vältimist; kutsub komisjoni üles seda probleemi analüüsima ja hindama parimaid seadusandlikke võimalusi selle lahendamiseks, sealhulgas võimalust vaadata läbi ema- ja tütarettevõtjate direktiiv;
14. tuletab meelde, et hiljutised uuringud⁽²⁹⁾ näitavad liikmesriikide vahel suuri erinevusi kinnipeetavate maksude kohaldamises – määrad võivad varieeruda vahemikus 0–35 % –, ning juhib tähelepanu asjaolule, et maksulepingutes sätestatud kinnipeetava maksu määrad on sageli madalamad kui harilikud maksumäärad;
15. ergutab kõiki liikmesriike viima lõpule maksubaasi kahandamise ja kasumi ümberpaigutamise ennetamiseks maksulepingutega seotud meetmete rakendamise mitmepoolse konventsiooni (MLI) ratifitseerimise; kutsub komisjoni üles lisama need MLI standardid maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelu ja selle kriteeriumide reformi;
16. ergutab liikmesriike vaatama läbi kõik kolmandate riikidega sõlmitud kehtivad maksulepingud, et tagada vastavus uutele ülemaailmsetele standarditele; palub komisjonil soovitada liikmesriikidele proportsionaalseid meetmeid seoses nende kehtivate kahepoolsete maksulepingutega, tagamaks, et need sisaldavad üldisi kuritarvituste vastaseid norme;
17. kutsub komisjoni üles hindama ELi suuniste väljatöötamist liikmesriikide ja arengumaade vaheliste maksulepingute üle läbirääkimiste pidamiseks, võttes arvesse teises sambas sisalduvat maksustamise reeglit;

⁽²⁹⁾ Van 't Riet, M. ja Lejour, A., „A Common Withholding Tax On Dividend, Interest And Royalties In The European Union“ (Ühtne kinnipeetav maks dividendidelt, intressidelt ja litsentsitasudelt Euroopa Liidus), 2020.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Dividendide arbitraaži vastase võitluse laiendamine

18. tuletab meelde, et 2018. aasta oktoobris selgus uurimise käigus, et 11 liikmesriiki kaotasid cum-ex ja cum-cum skeemide tõttu maksutulu kuni 55,2 miljardit eurot, kuid 2021. aasta oktoobris avaldatud uurimise uute hinnangute kohaselt oli avaliku sektori tulude kaotus aastatel 2000–2020 ligikaudu 140 miljardit eurot; tunneb muret selle pärast, et neid skeeme kasutatakse jätkuvalt ELi rahanduse arvelt; tunneb muret kuulduste pärast, et olemas võib olla muid sarnase kahjuliku mõjuga skeeme, näiteks cum-fake skeemid; märgib, et Saksamaa kohas Karlsruhe otsustas 2021. aasta juulis, et cum-ex skeemid on ebaseaduslikud ja kujutavad endast seetõttu maksupettust;

19. võtab teadmiseks Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve (ESMA) ja Euroopa Pangandusjärelevalve (EBA) uurimise ja lõpparuande cum-ex, cum-cum ja kinnipeetava maksu tagastamise skeemide kohta, nagu Euroopa Parlament nõudis; kutsub komisjoni üles hindama võimalikke lahendusi nende skeemidega tegelemiseks, nimelt võimalust siduda maksutagastused aluseks olevate dividendide jaotamisega, eelkõige kordumatu tunnuse abil, ja/või andes igas liikmesriigis ühele üksusele vastutuse kinnipeetava maksu kogumise ja asjakohase maksutõendi väljastamise eest, tagamaks, et ühe väljamakse puhul ei saa toimuda mitmekordset maksutagastust ja et maksuhalduritel on tagasinõudemenetluste kuritarvitamist lihtne tuvastada;

20. rõhutab, et cum-ex paljastused on mõjutanud turu usaldusväarsust ja investorite usaldust; kutsub komisjoni üles kaaluma turukuritarvituse määrase läbivaatamist käsitleva ESMA lõpparuande järeldusi, et analüüsida, kas määrust on rikutud, ja kaaluma, kas turukuritarvituse määrust on vaja sellega seoses muuta; toonitab, et Euroopa asutused, sealhulgas EBA ja ESMA, peavad täitma oma järelevalveülesandeid;

21. kutsub komisjoni üles esitama ettepanekuid meetmete kohta, millega tõhustada koostööd ja vastastikust abi maksuhaldurite, finantsturu järelevalveasutuste ja vajaduse korral õiguskaitseasutuste vahel seoses kinnipeetava maksu tagastamise skeemide tuvastamise ja nende eest vastutusele võtmisega; rõhutab ESMA soovitusi⁽³⁰⁾ komisjonile kõrvaldada finantsturgude järelevalveasutuste ja maksuhaldurite vahelise teabevahetuse praegused õiguslikud piirangud; kutsub komisjoni üles nägema tulevastes seadusandlikes ettepanekutes ette õigusliku aluse nende asutuste vahel asjakohase teabe vahetamiseks, eelkõige kahtlastest tegevustest teatamiseks;

22. jagab ESMA muret selle pärast, et kinnipeetava maksu tagastamise skeemid piirduvad harva ELi piiridega⁽³¹⁾, ning rõhutab seetõttu, kui oluline on jätkata rahvusvahelist koostööd selles küsimuses;

23. juhib tähelepanu komisjoni jõupingutustele ja parlamendi algatustele tugevdada liikmesriikidevahelist maksualast koostööd, mille üks näide on programm „Fiscalis“;

24. rõhutab, et kuigi nõukogu direktiiv 2014/107/EL on hõlbustanud teabevahetust, esineb cum-ex ja cum-cum skeemide avastamisel muid takistusi, sealhulgas arvelduse hilinemine väärtpaberitehingutes, kapitali kasvutulu käsitleva teabevahetuse ulatus ja ebapiisav spontaanne teabevahetus; tuletab meelde oma 16. septembri 2021. aasta resolutsioonis „maksualast teabevahetust käsitlevate ELi nõuete täitmise kohta – edusammud, õppetunnid ja ületamist ootavad raskused“ antud soovitusi;

25. rõhutab, et arvesse tuleks võtta vahendajate rolli, ning kutsub komisjoni ja liikmesriike üles töötama välja asjakohased meetmed, et vältida nende rolli maksukuritarvituste ja maksustamise vältimise hõlbustamisel; tuletab meelde, et direktiiviga (EL) 2018/822 (DAC 6) kehtestati kohustuslikud avalikustamisreeglid piiriüleste skeemide jaoks, kehtestades vahendajatele kohustuse teatada potentsiaalselt kahjulikest maksuskeemidest; palub, et komisjon hindaks, missuguses ulatuses need reeglid on kaasa aidanud kahjulike maksuskeemide, näiteks cum-cum ja cum-ex skeemide paljastamisele ning missuguses ulatuses on neil olnud heidutav mõju;

26. kutsub komisjoni üles laiendama kohustuslikku teabevahetust dividendide arbitraaži skeemidele ja kogu teabele kapitali kasvutulu kohta, sealhulgas dividendide ja kapitali kasvutulu maksude tagastamisele; kutsub lisaks komisjoni üles hindama mõju, mida avaldaks aruandlusnõuete laiendamine piiriülestele skeemidele füüsilistest isikutest klientide varade haldamiseks, võttes arvesse sellega tekkivat halduskoormust; toonitab sellega seoses, kui oluline on täpne ja täielik teave tegelike tulusaajate kohta;

⁽³⁰⁾ Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve 23. septembri 2020. aasta lõpparuanne turukuritarvituse määrase läbivaatamise kohta, punkt 624.

⁽³¹⁾ Samas, punkt 617.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Siseturul piiriõleste investeeringute tõkete kõrvaldamine

27. väljendab suurt heameelt komisjoni kavatsuse üle esitada 2022. aasta lõpuks ettepanek, millega kehtestatakse ühine ja standarditud kinnipeetavate maksude süsteem koos liikmesriikide maksuhaldurite vahelise teabevahetuse ja koostöö mehhanismiga; nõuab tungivalt, et komisjon püüaks – austades täielikult ELi pädevust – tegeleda ka kinnipeetavate maksude erinevustega ELis;
28. nõuab, et selline ettepanek käsitleks vajadust ühtlustatud rakendamise järele, mis peaks asendama liikmesriikide vahelised maksulepingud; kutsub komisjoni üles andma suuniseid aluslepingu sätete kohta, mida liikmesriigid võiksid kasutada oma kahepoolsetes lepingutes kolmandate riikidega;
29. tuletab meelde komisjoni võetud kohustust viia lõpule kapitaliturgude liidu loomine; kutsub sellega seoses komisjoni üles koostama 2022. aastal mõjuhinngu 2019. aastal käivitatud tegevuskavas sisalduvate meetmete rakendamise kohta;
30. märgib, et liikmesriigid ei ole komisjoni 19. oktoobri 2009. aasta soovitusel (kinnipeetava maksu vähendamise korra kohta) osana esitatud soovitusel rakendada hästitoimivaid tulu tekkimise kohas kinnipeetava maksu vähendamise menetlusi või, kui see ei ole võimalik, kehtestada kiireid ja standardseid tagastamismenetlusi, veel rahuldavalt rakendatud;
31. nõuab tungivalt, et komisjon esitaks kõigile liikmesriikidele ühise ja standarditud ELi menetluse kinnipeetava maksu tagastamiseks; rõhutab, et selline ühtlustamine oleks eriti kasulik jaeinvestoritele, kes on sageli kõnealustest lahknevustest tingitud liigse koormuse tõttu tagasimaksemenetluste lõpuleviimisest eemale jäänud, ning parandaks seega võrdseid tingimusi;
32. kutsub komisjoni üles kehtestama muu hulgas ja selle ühtlustamise raames erandeid ja mahaarvamisi käsitlevad normid ning tagasinõudetaotluste standardvormi ja -menetluse ning tegelema praeguse tegeliku tulusaaja ühtse määratluse puudumisega, taotluste ja tagasinõude tähtaegade ühtlustamise puudumise ning keelebarjääridega; rõhutab, kui oluline on uues raamistikus ennetada pettuse võimalust;
33. on seisukohal, et kinnipeetavate maksude tagasimaksed jäävad peamiselt paberipõhiseks protsessiks, mis ei ole mitte ainult aeglasem ja maksumaksjatele koormavam, muutes protsessi välismaiste investorite jaoks veelgi keerulisemaks, vaid rohkem avatud ka pettusele; rõhutab, et nõuetekohaselt toimivad, kergesti kasutatavad, kiired, standarditud ja digitaalsed kinnipeetava maksu tagastamise menetlused ning riikide maksuhaldurite parem koostöö võivad vähendada halduskoormust, ebakindlust piiriüleste investeeringute puhul ja maksudest kõrvalehoidumist, kiirendades samal ajal menetlusi nii investorite kui ka maksuhaldurite jaoks ning parandades seega praegust olukorda;
34. võtab teadmiseks hajusraamatu tehnoloogia (DLT) potentsiaali muuta maksude kinnipidamise süsteem igas riigis tõhusamaks, aga ka hõlbustada sujuvaid menetlusi erinevate riiklike süsteemide vahel ja ennetada pettusi; kutsub sellega seoses komisjoni üles võtma arvesse liikmesriikides olemasolevaid digilahendusi, hindama, kuidas kasutada plokiahela tehnoloogiaid maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise ennetamiseks, järgides samal ajal täielikult ELi andmekaitsenorme, ning kaaluma katseprojekti loomist; rõhutab siiski, et tehnoloogia üksi ei suuda täielikult lahendada probleeme, mis tulenevad ühise raamistiku puudumisest;
35. juhib tähelepanu asjaolule, et ema- ja tütarettevõtjate direktiiv ja intresside ja litsentsitasude direktiiv on ELis seotud ettevõtete vahelistelt teatud piirmäärade saavutanud dividendide, intresside ja litsentsitasude maksetelt maksude kinnipidamise järk-järgult kaotanud, et vähendada topeltnmaksustamise ohtu; märgib, et nendest piirmääradest madalamale tasemele jäävatelt investoritelt kogutakse endiselt makse ning maksuvabastuse ja -soodustuse menetlused on sel juhul reguleeritud topeltnmaksustamise vältimise lepingutega;
36. väljendab heameelt komisjoni esitatud võimaluse üle luua täielikult väljaarendatud ühine ELi süsteem tulu tekkimise kohas kinnipeetava maksu vähendamiseks, mis võiks pikas perspektiivis olla usaldusväärne lahendus; rõhutab, et üleminek seda tüüpi süsteemile ei tohi kahjustada võitlust maksukuritarvituse vastu ega hõlbustada otseselt või kaudselt kasumi ümberpaigutamist madala maksumääraga jurisdiktsioonidesse ega topeltnmaksuvabastust; rõhutab, et igal juhul peab sihtliikmesriigi poolt ELi õigusaktide järgimine, millega rakendatakse OECD/G20 kaasava raamistikuga saavutatud kokkulepet, olema tulu tekkimise kohas maksude vähendamise eeltingimus;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

37. tuletab meelde OECD põhimõtet maksustada äritegevust seal, kus see toimub; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles analüüsima muid võimalusi, näiteks alternatiivset elukohajärgse maksusoodustuse süsteemi, kus kõik päritoluliikmesriigile makstavad kinnipeetavad maksud hüvitaks maksukrediidiga asukohaliikmesriik, kus tulu deklareeritakse, tagades, et ei toimu topeltmaksustamist, ja piirates kuritarvitamise ohtu;

38. võtab teadmiseks OECD algatuse TRACE, mis annab volitatud vahendajatele õiguse nõuda tagasi portfelliinvesteeringutelt kinnipeetavaid makse; tuletab meelde, et algatust TRACE on rakendanud ainult üks liikmesriik; ergutab teisi hindama selle tulemusi halduskoormuse vähendamise ning maksutulule ja pettuseohule avalduva mõju seisukohast;

o

o o

39. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0076

Majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta: 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüs**Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ja 2022. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi kohta (2022/2006(INI))**

(2022/C 347/15)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artiklit 136,
- võttes arvesse aluslepingutele lisatud protokoll nr 1 riikide parlamentide rolli kohta Euroopa Liidus,
- võttes arvesse aluslepingutele lisatud protokoll nr 2 subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse põhimõtte kohaldamise kohta,
- võttes arvesse majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingut,
- võttes arvesse Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkulepet ja kestliku arengu eesmärke,
- võttes arvesse nõukogu 8. novembri 2011. aasta direktiivi 2011/85/EL liikmesriikide eelarveraamistiku nõuete kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 8. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1177/2011, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1467/97 ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse rakendamise kiirendamise ja selgitamise kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1174/2011 euroalal esineva ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimiseks võetavate täitemeetmete kohta ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1175/2011, millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 1466/97 eelarveseisundi järelevalve ning majanduspoliitika järelevalve ja kooskõlastamise tõhustamise kohta ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2011. aasta määrust (EL) nr 1176/2011 makromajandusliku tasakaalustamatuse ennetamise ja korrigeerimise kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 472/2013, millega tugevdatakse majanduse ja eelarve järelevalvet euroala liikmesriikide üle, millel on või võivad tekkida tõsised raskused finantsstabiilsuse tagamisel ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 41.⁽²⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 33.⁽³⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 1.⁽⁴⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 8.⁽⁵⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 12.⁽⁶⁾ ELT L 306, 23.11.2011, lk 25.⁽⁷⁾ ELT L 140, 27.5.2013, lk 1.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarvekavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2092, mis käsitleb üldist tingimuslikkuse korda liidu eelarve kaitsmiseks ⁽⁹⁾ (edaspidi „õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitlev määrus“),
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrust (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusraha ⁽¹⁰⁾ (taaste- ja vastupidavusraha määrus),
- võttes arvesse komisjoni 27. mai 2020. aasta teatist „Euroopa võimalus: parandame vead ja teeme ettevalmistusi järgmise põlvkonna jaoks“ (COM(2020)0456),
- võttes arvesse komisjoni 2. juuni 2021. aasta teatist „Majanduspoliitika koordineerimine 2021. aastal: ületada COVID-19, toetada taastumist ja ajakohastada majandust“ (COM(2021)0500),
- võttes arvesse komisjoni 4. märtsi 2021. aasta teatist „Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava“ (COM(2021)0102),
- võttes arvesse nõukogu, komisjoni, Euroopa Parlamendi ja sotsiaalpartnerite 7. mail 2021 vastu võetud Porto sotsiaalkohustust,
- võttes arvesse komisjoni 24. novembri 2021. aasta teatist „2022. aasta majanduskasvu analüüs“ (COM(2021)0740),
- võttes arvesse komisjoni 24. novembri 2021. aasta aruannet „Häiremehhanismi aruanne 2022“ (COM(2021)0741) ja komisjoni 24. novembri 2021. aasta soovitus võtta vastu nõukogu soovitus euroala majanduspoliitika kohta (COM(2021)0742),
- võttes arvesse Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu 16. veebruari 2021. aasta aruannet reaalmajanduse kaitseks COVID-19 pandeemia eest võetavate tugimeetmete mõju kohta finantsstabiilsusele,
- võttes arvesse komisjoni talituste 27. mai 2020. aasta töödokumenti „Euroopa taastumisvajaduste kindlakstegemine“,
- võttes arvesse komisjoni 2021. aasta sügise majandusprognoosi, mis avaldati 11. novembril 2021,
- võttes arvesse Euroopa Eelarvenõukogu 16. juuni 2021. aasta hinnangut euroalale 2022. aastal kohase eelarvepoliitika kohta,
- võttes arvesse oma 6. juuni 2021. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi järelevalve kohta riiklike taaste- ja vastupidavuskavade komisjoni ja nõukogu poolse käimasoleva hindamise üle,
- võttes arvesse oma 13. novembri 2020. aasta resolutsiooni kestliku Euroopa investeerimiskava kohta – kuidas rahastada rohelist kokkulepet,
- võttes arvesse Euroopa Eelarvenõukogu 10. novembri 2021. aastal avaldatud aastaaruannet,

⁽⁸⁾ ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.

⁽⁹⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT L 57, 18.2.2021, lk 17.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse Euroopa Parlamendi 8. juuli 2021. aasta resolutsiooni makromajandusliku õigusraamistiku läbivaatamise kohta, et parandada selle mõju Euroopa reaalmajandusele ning otsuste tegemise läbipaistvust ja demokraatlikku vastutust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 1. märtsi 2022. aasta resolutsiooni Ukraina vastu suunatud Venemaa agressiooni kohta ⁽¹²⁾,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni ning keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0034/2022),
- A. arvestades, et Euroopa poolaastal on oluline roll liikmesriikide majandus- ja eelarvepoliitika koordineerimisel, millega tagatakse majandus- ja rahaliidu makromajanduslik stabiilsus; arvestades, et see protsess ei tohiks eirata Euroopa sotsiaalõiguste samba ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärke ega muid finantssektori ja maksustamisega seotud küsimusi; arvestades, et nende küsimuste integreerimine ei tohiks kahjustada Euroopa poolaasta peamiselt majanduslikku ja fiskaalset laadi;
- B. arvestades, et komisjoni talvise majandusprognoosi kohaselt peaks SKP 2022. aasta kasvumäär olema nii euroalal kui ka 27s ELi liikmesriigis 4,0 %, kuid 2023. aastal peaks see näitaja alanema 2,7 %-le euroalal ja 2,8 %-le 27s ELi liikmesriigis;
- C. arvestades, et komisjoni talvine majandusprognoos näitab, et majanduse elavnemise tempo oli 2021. aastal liikmesriigiti väga erinev ning SKP kasvumäär ulatus 2,8 %-st kuni 13,7 %-ni;
- D. arvestades, et COVID-19 pandeemia põhjustatud kriis viis sotsiaalse, territoriaalse, põlvkondadevahelise, majandusliku ja soolise ebavõrdsuse suurenemiseni;
- E. arvestades, et komisjoni talvise majandusprognoosi kohaselt langes keskmine töötuse määr 2021. aastal euroalal 7,0 %-le ja 27s ELi liikmesriigis 6,4 %-le;
- F. arvestades, et 2020. aasta enneolematu majanduslangus ja pandeemiale reageerimiseks võetud meetmed suurendasid valitsemissektori võla suhet SKPsse 2021. aastal euroalal 100 %-ni ja ELi 27 liikmesriigis 92,1 %-ni;
- G. arvestades, et ELi tootlikkuse ja ülemaailmse konkurentsivõime suurendamiseks on vaja struktuurilisi, sotsiaalselt tasakaalustatud, majanduskasvu soodustavaid ja kestlikke reforme ning piisavat investeeeringute taset;
- H. arvestades, et majanduse pandeemiajärgseks taastumiseks on vaja taaste- ja vastupidavusrahastu kiiret ja tõhusat rakendamist; arvestades, et kõigis taaste- ja vastupidavuskavades tuleks käsitleda taaste- ja vastupidavusrahastu määrase kõiki kuut sammast ning üld- ja erieesmärke ning järgida selle horisontaalseid põhimõtteid;
- I. arvestades, et õigusriigiga seotud probleemid on kindlaks tehtud Euroopa poolaasta protsessi käigus;
- J. arvestades, et ELi eelarveraamistiku võimaliku tulevikuga seotud aspekte on käsitletud Euroopa Parlamendi sellesisulises algatusraportis;
- K. arvestades, et iga-aastase kestliku majanduskasvu analüüsi tööhõive- ja sotsiaalaspekte käsitletakse Euroopa Parlamendi tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni kaksikraportis majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta ning 2020. aasta kestliku majanduskasvu analüüsi tööhõive- ja sotsiaalaspektide kohta;
- L. arvestades, et taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisega seotud aspekte käsitletakse Euroopa Parlamendi vastavas algatusraportis;

⁽¹⁾ ELT C 99, 1.2.2022, lk 191.

⁽¹²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0052.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

ELi majanduslikud väljavaated

1. märgib, et Euroopa majandus on ülemaailmse COVID-19 pandeemia laastavast mõjust oodatust kiiremini taastumas; rõhutab, et õigeaegne ja uuenduslik poliitiline sekkumine on etendanud ja etendab ka edaspidi olulist rolli pandeemia mõju leevendamisel Euroopa majandusele;
2. rõhutab, et konflikt Ukrainas ja Venemaa Föderatsiooni vastu suunatud ranged sanktsioonid avaldavad vältimatult negatiivset mõju ELi majandusele; kutsub komisjoni üles tegema kindlaks ja hõlbustama vahendeid ja viise sanktsioonide majanduslike ja sotsiaalsete tagajärgedega tegelemiseks;
3. väljendab muret uute variantide, pandeemiaga seotud kohalike liikumispiirangute, kõrgemate energiahindade, inflatsioonisurve, tarnehäirete ja tekkiva tööjõupuuduse pärast; märgib, et need ohud tekitavad suurel määral ebakindlust ja võivad pärssida majanduskasvu väljavaateid lähikuudel ning lükata edasi ülemineku kestlikumale, digitaalsele, konkurentsivõimelisele ja tulevikukindlale majandusele;
4. märgib, et kõik liikmesriigid saavutavad eeldatavasti pandeemiaeelse tootmistaseme 2022. aasta lõpuks; on teadlik asjaolust, et majanduse taastumise kiirus on liikmesriigiti ja piirkonniti erinev, kusjuures liikmesriikide vahel olid 2021. aastal märkimisväärsed erinevused; märgib siiski, et 2022. ja 2023. aastal peaks taastumine olema ühtlasem; rõhutab asjaolu, et ELi 2022. ja 2023. aastaks prognoositud kasvumäärad on SKP prognoositud ülemaailmsest kasvumäärast st madalamad;
5. tunnistab, et COVID-19 pandeemia põhjustatud kriis on olnud eriti tõsine turismi-, majutus- ja kultuurivaldkonnas tegutsevate ettevõtjate, peamiselt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEed) jaoks; rõhutab, et nendest teenustest rohkem sõltuvad liikmesriigid kannatasid kõige karmima majandusliku mõju all;
6. tunnistab taaste- ja vastupidavusrahastu loomise aluseks olevat Euroopa solidaarsuse mõistet; juhib tähelepanu sellele, et taaste- ja vastupidavusrahastu läbipaistev ja edukas kasutuselevõtmine aitab muuta ELi riikide majanduse ja ühiskonna jõukamaks, kestlikumaks, kaasavamaks, konkurentsivõimelisemaks, vastupidavamaks ning rohe- ja digipöördele paremini ette valmistatuks ning aitab edendada majanduslikku, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust;

Vastutustundlik ja jätkusuutlik eelarvepoliitika

7. märgib, et stabiilsuse ja kasvu pakti üldise vabastusklausli kohaldamine jätkub ka 2022. aastal ning peaks lõppema 2023. aastal, tingimusel et selle aktiveerimise põhjendus lõpeb;
8. on seisukohal, et ELi majandusjuhtimise raamistiku läbivaatamine on vajalik; nõustub Euroopa Eelarvenõukoguga, et eelistatavalt enne üldise vabastusklausli kohaldamise lõpetamist on oluline võtta selgelt suund läbivaadatud eelarveraamistikule;
9. võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse anda üldise vabastusklausli kohaldamise lõppemiseni kestvaks ajavahemikuks suuniseid eelarvepoliitika kohta, kajastades nii iga liikmesriigi konkreetset majanduslikku olukorda kui ka arutelusid majanduse juhtimise raamistiku üle; tuletab sellega seoses meelde oma 8. juuli 2021. aasta resolutsiooni makromajandusliku õigusraamistiku läbivaatamise kohta;
10. on veendunud, et riikide eelarvepoliitika koordineerimine on majanduse taastumise toetamisel endiselt väga oluline; märgib, et üldise eelarvepoliitikaga, võttes arvesse liikmesriikide eelarveid ning taaste- ja vastupidavusrahastut, tuleks 2022. aastal jätkata majanduse taastumise toetamist ja tagada eelarvepoliitika järkjärguline nihkumine; nõustub komisjoniga, et madala või keskmise võlatasemega liikmesriigid peaksid järgima või säilitama toetavat eelarvepoliitikat ning et kõrge võlatasemega liikmesriigid peaksid kasutama taaste- ja vastupidavusrahastut täiendavate investeeringute rahastamiseks majanduse elavdamise toetamiseks, järgides samal ajal ettevaatlikku eelarvepoliitikat, mis ei takista siiski Euroopa majanduse ja ühiskonna taastumise ja vastupidavuse seisukohast strateegilise tähtsusega sektorite rahastamiseks vajalikke avaliku sektori investeeringuid; nõustub komisjoniga, et kõik liikmesriigid peaksid säilitama või enamjaolt säilitama oma riiklikult rahastatavad investeeringud;
11. rõhutab, et nii valitsemissektori tulud kui ka kulutused on riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamiseks hädavajalikud; kutsub liikmesriike üles võtma meetmeid maksupettuse, maksustamise vältimise, maksudest kõrvalehoidmise ja rahapesu vastu võitlemiseks ning viima ellu jätkusuutlikke, sotsiaalselt tasakaalustatud ja majanduskasvu soodustavaid reforme;

Neljäpäev, 10. märtsi 2022

Majanduskasvu soodustavad, tasakaalustatud, kaasavad ja jätkusuutlikud struktuurireformid ja investeeringud

12. on seisukohal, et väga oluline on koordineerida riiklikke reformi- ja investeerimisalaseid jõupingutusi ning parimate tavade vahetamist, et suurendada meie majanduse lähenemist ja vastupanuvõimet, edendada kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning parandada institutsionaalseid raamistikke, et suurendada riikide isevastutust ja aruandekohustust;

13. rõhutab, et taaste- ja vastupidavusrahastu pakub kõigile liikmesriikidele enneolematut ja ainulaadset võimalust tegeleda peamiste struktuursete probleemide ja investeerimisvajadustega, sealhulgas õiglase ülemineku ning rohe- ja digipöördega; nõuab, et kõigis taaste- ja vastupidavuskavades käsitletak kõik taaste- ja vastupidavusrahastu määruse nõudeid, eelkõige kuut sammast; rõhutab Euroopa poolaasta ning taaste- ja vastupidavusrahastu koostoimet; kutsub liikmesriike üles seda võimalust maksimaalselt ära kasutama ja kasutama seda oma majanduse ümberkujundamiseks ning kestlikuks, konkurentsivõimelisemaks ja tulevastele šokkidele vastupidavamaks muutmiseks; rõhutab Euroopa Parlamendi rolli taaste- ja vastupidavusrahastu rakendamisel, nagu on sätestatud taaste- ja vastupidavusrahastu määruses;

14. tuletab meelde, et taaste- ja vastupidavusrahastu ning kõikide riiklike taaste- ja vastupidavuskavade puhul tuleks täielikult järgida õigusriigiga seotud tingimuslikkust käsitlevat määrust ning et nendes kavades ette nähtud meetmed ei tohiks olla vastuolus Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud ELi väärtustega; nõuab kindlalt, et selleks peab komisjon tagama, et ükski projekt ega meede ei oleks nende väärtustega vastuolus ei hindamise ega rakendamise etapis, ning nõuab, et komisjon võtaks läbivaatamise jaoks asjakohaseid meetmeid;

15. tunnustab, et COVID-19 pandeemial on olnud märkimisväärne mõju naistele; rõhutab, kui oluline on suurendada naiste osalemist majanduses, sealhulgas kaasavat osalemist digitaalmajanduses ja üleminekus, ning tagada kaasavam majanduskasv osana lahendusest pandeemiajärgsele taastumisele, mis aitab suurendada töökohti, majanduslikku jõukust ja konkurentsivõimet kogu ELis;

16. märgib, et paljud liikmesriigid peavad tulema toime nii era- ja avaliku sektori investeeringute mitteoptimaalse tasemega kui ka vanade ja uute struktuursete probleemidega, mis takistavad nende kasvupotentsiaali; rõhutab seetõttu, et struktuursete probleemide lahendamine ning era- ja avaliku sektori investeeringute suurendamine on kestliku taastumise ja jätkuva majanduskasvu jaoks otsustava tähtsusega; on seisukohal, et reformide elluviimine vanade ja uute struktuursete nõrkade kohtadega tegelemiseks on keskse tähtsusega mitte ainult selleks, et parandada võimet pidada vastu olemasolevatele probleemidele ja nendega toime tulla, vaid ka selleks, et viia kaksiküleminek ellu jätkusuutlikul, õiglasel ja kaasaval viisil ning vähendada sotsiaalset ebavõrdsust; juhib tähelepanu riikliku vastutuse puudumisele kui ühele peamisele puudusele struktuuriliste puuduste kõrvaldamiseks mõeldud reformide elluviimisel;

17. tunneb muret selle pärast, et komisjon on leidnud makromajandusliku tasakaalustamatuse ja ülemäärase makromajandusliku tasakaalustamatusega seotud nõrkusi 12 liikmesriigis; on mures selle pärast, et liikmesriikide tasakaalustamatuse olemus ja allikas on endiselt suures osas sama mis enne pandeemiat ning et pandeemia võib samuti süvendada tasakaalustamatust ja majanduslikke erinevusi; kutsub liikmesriike üles kasutama ära taaste- ja vastupidavusrahastust tulenevat enneolematut võimalust vähendada märkimisväärselt olemasolevat makromajanduslikku tasakaalustamatust, eelkõige lisades ambitsioonikad reformimeetmed kõigi liikmesriikide riiklikesse kavadesse; rõhutab, et selle võimaluse täielikuks ärakasutamiseks on väga oluline usaldusväärne elluviimine;

18. märgib, et valitsemissektori kõrgest võlatasemest võib saada makromajandusliku ebastabiilsuse element, eriti kui Euroopa Keskpanga rahapoliitika muutub vähem toetavaks; rõhutab, kui oluline on asjakohane õigusraamistik ja poliitikastrateegiad, mis suudavad kombineerida võla suhte vähendamist SKPsse piisavate era- ja avaliku sektori investeeringutega, mis suudavad tagada püsiva majanduskasvu, suure konkurentsivõime ja sotsiaalse ühtekuuluvuse;

19. rõhutab, et makromajandusliku tasakaalustamatuse menetlus on oluline, et tuvastada ja ennetada makromajanduslikku tasakaalustamatust ELis ja sellega tegeleda; toonitab, et on vaja pidevat järelevalvet ja valvsust ning liikmesriigid peaksid reageerima tekkivale tasakaalustamatusele reformidega, mis suurendavad majanduslikku ja sotsiaalset vastupidavust ning millega edendatakse digi- ja rohepöoret ning õiglast üleminekut; rõhutab, et komisjonil on oluline roll kohustada valitsusi sellega seoses aru andma;

20. tuletab meelde, et Euroopa poolaasta tsükkel on ELi liikmesriikide jaoks hästi toimiv raamistik nende eelarve-, majandus-, sotsiaal- ja tööhõivepoliitika koordineerimiseks; rõhutab, et kui ei tehta kooskõlastatud jõupingutusi digi- ja rohepöörde elluviimiseks ning finantssektoriga seotud teatavate probleemide lahendamiseks, võib Euroopa majandus

Neljapäev, 10. märtsi 2022

kannatada pikaajalist kahju, mis õõnestab ühtlasi kõiki katseid edendada jätkusuutlikku ja usaldusväärset eelarvepoliitikat; kutsub seetõttu komisjoni üles võtma kõiki neid elemente tulevastes Euroopa poolaasta protsessides nõuetekohaselt arvesse, kahjustamata praegust eelarve- ja eelarvepoliitikal põhinevat lähenemisviisi;

Demokraatlikum Euroopa poolaasta

21. rõhutab, kui oluline on korraldada põhjalik arutelu ja kaasata Euroopa poolaasta protsessi nõuetekohaselt nii liikmesriikide parlamendid kui ka Euroopa Parlament; kordab oma üleskutset tugevdada majanduse juhtimise raamistikus Euroopa Parlamendi demokraatlikku rolli ning kutsub nõukogu ja komisjoni üles võtma parlamendi resolutsioone nõuetekohaselt arvesse;

22. kutsub komisjoni üles hoidma nii Euroopa Parlamenti kui ka nõukogu kaasseadusandjatena võrdselt kursis kõigi aspektidega, mis on seotud ELi majanduse juhtimise raamistiku kohaldamisega, sealhulgas ettevalmistusetappidega;

23. märgib, et komisjon, nõukogu ja eurorühma esimees peaksid korrapäraselt esinema pädeva parlamendikomisjoni ees, et anda teavet ja vahetada arvamusi viimaste majanduslike ja poliitiliste sündmuste kohta;

24. nõuab järjekindlat kooskõlastamist sotsiaalpartnerite ja muude asjaomaste sidusrühmadega nii riikide kui ka Euroopa tasandil, et tugevdada demokraatlikku vastutust ja läbipaistvust;

o

o o

25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0078

Ajakirjanike ja inimõiguslaste olukord Mehhikos

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon ajakirjanike ja inimõiguslaste olukorra kohta Mehhikos (2022/2580(RSP))

(2022/C 347/16)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Mehhiko kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning Mehhiko Ühendriikide vahelist majanduspartnerlust, poliitilist kooskõlastamist ja koostööd käsitlevat lepingut (ELi-Mehhiko üldleping) ⁽¹⁾, mis on jõus alates 2000. aastast, ning ajakohastatud lepingut,
 - võttes arvesse ELi ja Mehhiko kõrgetasemelisi inimõigustealaseid dialooge ja mitmepoolseid küsimusi käsitlevat kõrgetasemelist dialoogi,
 - võttes arvesse ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta ning ELi inimõigustealaseid suuniseid sõnavabaduse kohta internetis ja mujal,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu, Norra ja Šveitsi 15. veebruari 2022. aasta kohapealset avaldust ajakirjanik Heber López Vásquezi mõrva kohta,
 - võttes arvesse Ameerika Inimõiguste Komisjoni, selle väljendusvabaduse eriraportööri ja ÜRO inimõiguste ülemvoliniku Mehhiko büroo 28. jaanuari 2022. aasta ühisavaldust, milles mõistetakse hukka Maria de Lourdes Maldonado Lópezi mõrv,
 - võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo 19. oktoobri 2020. aasta avaldust „UN expert encourages Mexico to increase protection of human rights defenders“ (ÜRO ekspert kutsub Mehhikot üles suurendama inimõiguslaste kaitset),
 - võttes arvesse ÜRO 2012. aastal avaldatud tegevuskava, mis käsitleb ajakirjanike turvalisust ning karistamatuse probleemi,
 - võttes arvesse 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
 - võttes arvesse 10. detsembri 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,
- A. arvestades, et vägivald, inimõiguste rikkumised ja rünnakud ajakirjanike ja inimõiguslaste, sealhulgas keskkonnakaitsjate, põlisrahvaste ja -kogukondade ning naiste õiguste kaitsjate vastu on Mehhikos järsult sagenenud; arvestades, et laiaulatuslik vägivald Mehhikos kasvab jätkuvalt, mida täheldati ka 2021. aasta juunis toimunud kohalike ja piirkondlike valimiste ajal, ning arvestades, et õigusriigi olukord halveneb tunduvalt; arvestades, et murettekitavalt suurt hulka ajakirjanikke ja inimõiguslasi, eelkõige neid, kes uurivad ametiisikutega seotud korrupsiooni või paljastavad kuritegelike uimastikartellide tegevust, eelkõige kohalikul tasandil, hoiatatakse, ahistatakse, ähvardatakse, vägistatakse, rünnatakse, sunnitakse kadunuks jääma ja isegi tapetakse ning ametivõimud ja kuritegelikud rühmitused jälgivad neid; arvestades, et 27. veebruaril 2022 aset leidnud massimõrvas tapeti 17 inimest;
- B. arvestades, et Mehhiko on mitme valitsusvälise organisatsiooni ja rahvusvahelise organisatsiooni hinnangul juba pikka aega olnud ajakirjanike jaoks kõige ohtlikum ja surmatoovam koht väljaspool ametlikke sõjapiirkondi; arvestades, et organisatsiooni Piirideta Reporterite andmetel oli Mehhiko 2021. aastal kolmandat aastat järjest ajakirjanike jaoks kõige ohtlikum riik maailmas ja asus 2021. aasta maailma ajakirjandusvabaduse indeksis 180 riigi seas 143. kohal;

⁽¹⁾ EÜT L 276, 28.10.2000, lk 45.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- C. arvestades, et 2022. aasta algus on Mehhiko ajakirjanike jaoks olnud kõigi aegade surmatoovaim, kuna mõrvatud on juba vähemalt kuus ajakirjanikku; arvestades, et María de Lourdes Maldonado López, Margarito Martínezi, José Luis Gamboa, Heber López Vásquezi ja Roberto Toledo tapmised on kõigest üksikud traagilised näited ajakirjanike ja meediatöötajate vastu suunatud rünnakutest; arvestades, et ajakirjanikud peavad taluma halbu töötingimusi ning paljudele neist ei ole tervishoiu- ja psühhiaatriateenused kättesaadavad; arvestades, et olukord on pärast viimaseid, 2018. aasta juulis toimunud presidendivalimisi halvenenud ning ametlike allikate kohaselt on mõrvatud vähemalt 47 ajakirjanikku;
- D. arvestades, et siseministeeriumi andmetel on alates 2018. aasta detsembrist Mehhikos tapetud vähemalt 68 inimõiguslast; arvestades, et naistevastase vägivalda ulatus ja tapetud naiste hulk on väga suur ning hoolimata mõningatest institutsioonilistest meetmetest on äärmiselt murettekitav ka teadmata kadunud inimeste hulk;
- E. arvestades, et president López Obrador on igapäevastes pressiofotundides sageli kasutanud populistlikku retoorikat, et sõltumatuid ajakirjanikke, meediaomanikke ja aktiviste halvustada ja hirmutada; arvestades, et mõnitav ja häbimärgistav väljenduslaad loob sõltumatute ajakirjanike vastu jõhkra rahulolematuse õhkkonna; arvestades, et valeuudiste vastu võitlemise ettekäändel on Mehhiko valitsus loonud riigile kuuluva platvormi kriitilise ajakirjanduse eksponeerimiseks, häbimärgistamiseks ja ründamiseks; arvestades, et 2022. aasta veebruaris korraldasid ajakirjanikud 13 Mehhiko osariigis (kokku on Mehhikos 32 osariiki) proteste, nõudes turvalisuse suurendamist ja ajakirjanike vastu suunatud rünnakute uurimist;
- F. arvestades, et 2022. aasta jaanuari seisuga oli inimõiguslaste ja ajakirjanike jaoks loodud föderaaltasandi kaitsemehhanismis kasutusele võetud meetmed 1 518 inimese – 1 023 inimõiguslase ja 495 ajakirjaniku kaitseks; arvestades, et mehhanismi pärsivad tõsised puudujäägid rahastamises ja töötajate nappus, ebapiisav abi, puudulik koordineerimine osariikide valitsustega ja viivitused kaitsemeetmete rakendamisel, mille eest inimesed sageli maksavad eluga; arvestades, et vähemalt üheksa kaitsemehhanismiga hõlmatud abisaajat on tapetud;
- G. arvestades, et Mehhiko riik on inimõiguslaste ja ajakirjanike jaoks loomas riiklikku ennetus- ja kaitseüsteemi, mis põhineb inimõiguslaste ja ajakirjanike vastu suunatud ründeid käsitleval üldisel ennetus- ja kaitseadusel ning hõlmab riikliku ennetusmudeli vastuvõtmist, riiklike rünnakuregistrite loomist ja riikliku kaitseprotokolli rakendamist;
- H. arvestades, et institutsionaliseeritud ja laialt levinud korrupsioon, mida soodustab puudulik kohtusüsteem, tekitab püsiva karistamatuse probleemi, kuna umbes 95 % ajakirjanike mõrvadest jäävad karistamata; arvestades, et Ameerika Inimõiguste Komisjoni sõnavabaduse eriraportööri büroo on osutanud, et selline karistamatus on otsekui märguanne, et vägivald on lubatud, mis julgustab uusi kuritegusid toime panema ja soodustab teisalt enesetsensuuri; arvestades, et Mehhiko valitsus ei ole asjakohaselt ellu viinud reforme, mis on vajalikud vägivalda ja karistamatuse vähendamiseks, kaasa arvatud ajakirjanike ja inimõiguslaste vastu suunatud kuritegudega seoses;
- I. arvestades, et on kindlaid tõendeid selle kohta, et Mehhiko riik on ajakirjanike ja inimõiguslaste vastu kasutanud terrorismi- ja kartellidevastase võitluse vahendina mõeldud telefonihäkkimist, sealhulgas Pegasuse nuhkvara;
- J. arvestades, et 2020. aasta novembris ratifitseeris Mehhiko Escazú lepingu, milles on tugevad sätted keskkonnakaitsjate kaitseks; arvestades, et Mehhiko peaks selle lepingu täitmise prioriteediks võtma;
- K. arvestades, et hiljuti esitati Mehhiko parlamendile murettekitav seadusandlik ettepanek, mille eesmärk on takistada kõigil välisrahastust saavatel valitsusvälistel organisatsioonidel teha katset mõjutada seadusandlust või osaleda strateegilistes kohtuvaidlustes;
- L. arvestades, et mitmed valimis- ja kohtusüsteemi põhiseaduslikud reformid, mille algatas López Obradori administratsioon, tekitavad õigusriigi stabiilsuse ja õiguskindluse osas kahtlusi;
- M. arvestades, et ELi ja Mehhiko strateegiline partnerlus on võimaldanud tihedamat koostööd ülemaailmse tähtsusega küsimustes, eelkõige tõhustatud dialoogi, paremat kooskõlastamist ja teabevahetust sellistes valdkondades nagu julgeolek, inimõigused, valimisreform, regionaalareng ning õigus- ja kaubanduspoliitika; arvestades, et Mehhikol ja Euroopa Liidul on ühised väärtused;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

N. arvestades, et ELi-Mehhiko üldleping sisaldab inimõiguste ja demokraatia klausleid, eelkõige selle artiklites 1 ja 39; arvestades, et 2020. aastal toimunud ELi ja Mehhiko kõrgetasemeline inimõigustealane dialoog tipnes lepinguga, mis käsitleb ühist tööd Mehhikos selle nimel, et tõhustada inimõiguslaste kaitset;

1. mõistab hukka ajakirjanike ja inimõiguslaste, sealhulgas keskkonnakaitsjate ning põlisrahvaste ja -kogukondade ähvardamise, ahistamise ja tapmise Mehhikos; kutsub ametivõime üles uurima tapmisi kiiresti, põhjalikult, sõltumatult ja erapooletult ning tegema seda ajakirjanike ja meediatöötajate puhul kooskõlas heakskiidetud protokolliga, mis käsitleb väljendusvabaduse vastaste kuritegude uurimist;

2. väljendab kõigile ohvritele ja nende perekondadele sügavaimat poolehoidu, solidaarsust ja kaastunnet; kordab oma muret ebakindluse ja vaenulikkuse õhkkonna pärast, millega inimõiguslased ja ajakirjanikud kokku puutuvad, ning on nendega solidaarne;

3. rõhutab, et sõnavabadus internetis ja väljaspool seda, ajakirjandusvabadus ja kogunemisvabadus on elujõulise demokraatia toimimise peamised mehhanismid; kutsub Mehhiko ametivõime üles võtma kõik vajalikud meetmed, et tagada ajakirjanikele ja inimõiguslastele kaitse ja turvalise keskkonna loomine kooskõlas väljakujunenud rahvusvaheliste standarditega, sealhulgas tegeledes nii riigi kui ka föderaaltasandil laialt levinud korruptsiooni, ebapiisava koolituse ja ressursside, mõnede ametnike kaasosaluse ja puudulike kohtusüsteemidega, mis toob kaasa nii kõrge karistamatuse määra;

4. märgib murega, et Mehhiko valitsuse kõrgeimad ametivõimud kritiseerivad ajakirjanikke ja nende tööd süstemaatiliselt ja karmilt, ning mõistab hukka sagedased rünnakud meediavabaduse ning eelkõige ajakirjanike ja meediatöötajate vastu; kordab, et ajakirjandus saab toimida ainult keskkonnas, kus ei esine ähvardusi, füüsilist, psühholoogilist või moraalset agressiooni ega muid hirmutamise- ja ahistamisakte, ning kutsub Mehhiko ametivõime üles järgima ja kaitsma sõnavabaduse, kogunemisvabaduse ja valikuvabaduse kaitse kõrgeimaid standardeid;

5. kutsub ametivõime ja eelkõige kõrgeimad ametivõime üles hoiduma igasugustest avaldustest, mis võiksid häbimärgistada inimõiguslasi, ajakirjanikke ja meediatöötajaid, süvendada nende vastast õhkkonda või moonutada nende uurimissuundi; kutsub neid ametivõime üles avalikult rõhutama inimõiguslaste ja ajakirjanike kesksel rollil demokraatlikes ühiskondades;

6. nõuab tungivalt, et Mehhiko valitsus võtaks konkreetseid, kiireid ja tulemuslikke meetmeid riiklike, föderaalasandi ja kohalike institutsioonide tugevdamiseks ning rakendaks kooskõlas ÜRO inimõiguste ülemvoliniku ja Ameerika Inimõiguste Komisjoni soovitusetega kiireloomulisi, terviklikke ja sidusaid ennetus-, kaitse-, heastamis- ja vastusstrateegiaid, et tagada inimõiguslastele ja ajakirjanikele võimalus jätkata oma tegevust kättemaksu kartmata ja piiranguteta; soovib Mehhikol võtta ajakirjanike ja inimõiguslaste turvalisusega tegelemisel arvesse soolist aspekti;

7. nõuab tungivalt, et inimõiguslaste ja ajakirjanike kaitse föderaalne mehhanism täidaks oma lubadust suurendada rahastamist ja ressursse ning võtaks kasutusele kiiremad protsessid, et kaasata kaitsjad ja ajakirjanikud kasusaajatena, et päästa elusid ja tagada ohus olevate inimeste turvalisus, sealhulgas pakkuda turvameetmeid nende perekondadele, kolleegidele ja advokaatidele; rõhutab, et avaliku kaitse poliitika peaks reaalselt hõlmama iga osariigi valitsusastutusi ja institutsioone ning kohalikku tasandit;

8. innustab Mehhiko valitsust võtma meetmeid riigi institutsioonide ja õigusriigi tugevdamiseks, et lahendada mõned inimõiguste rikkumiste aluseks olevad struktuursed probleemid, ning nõuab, et sellesse protsessi kaasataks inimõiguste valdkonnas tegutsevad kodanikuühiskonna organisatsioonid; väljendab heameelt riikliku otsingukomisjoni (CNB) loomise üle, mille eesmärk on otsida kogu riigis massihaudasid ning võtta meetmeid kadunud inimeste tegeliku arvu kindlakstelemiseks ja avaldamiseks;

9. kutsub Mehhiko valitsust üles tegema ÜRO organitega täielikku koostööd ja laiendama alalist visiidikutset kõikidele ÜRO Inimõiguste Nõukogu erimenetlustele, eelkõige ÜRO arvamus- ja väljendusvabaduse erireportöörile, ning tegema nendega ennetavat koostööd;

10. väljendab heameelt kadunuks jääma sundimist käsitleva ÜRO komisjoni hiljutise visiidi üle Mehhikosse ja selle üle, et valitsus on tunnustanud komisjoni pädevust Mehhikost pärit juhtumeid läbi vaadata, mis võimaldab ohvrite perekondadel juhu, kui nad on riigisisest õiguskaitsevahendit ammandanud, esitada juhtumeid komisjonile;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

11. kutsub kõiki liikmesriike, Euroopa välisteenistust ja ELi delegatsiooni Mehhikos üles tõstatama oma Mehhiko kolleegidega inimõigustega seotud mureküsimusi ning seadma ajakirjanike ja inimõiguslaste kaitse ELi-Mehhiko dialoogide keskmesse; nõuab tungivalt, et ELi delegatsioon ja liikmesriigid rakendaksid täiel määral ELi suuniseid inimõiguste kaitsjate kohta ja inimõigustealaseid suuniseid sõnavabaduse kohta internetis ja mujal, et anda inimõiguslaste ja ajakirjanike tööle kogu asjakohast toetust;
 12. rõhutab Mehhiko tähtsust strateegilise partnerina; tuletab meelde, kui olulised on ELi ja Mehhiko tugevad ja tihedad suhted, ning kinnitab veel kord oma kindlat tahet edendada suhteid ajakohastatud ELi-Mehhiko üldlepingu kaudu, mis tugevdab veelgi inimõigusi käsitlevaid sätteid ning võimaldab ELil ja Mehhikol arutada kodanikuühiskonnaga – sealhulgas ajakirjanikega, inimõiguste kaitsjatega ja teistega – mitmepoolsel tasandil mitmesuguseid küsimusi, näiteks inimõigusi;
 13. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikidele, Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse ajutisele esistujale, Ameerika Riikide Organisatsiooni peasekretärile, Euroopa – Ladina-Ameerika parlamentaarsele assambleele ning Mehhiko presidendile, valitsusele ja kongressile.
-

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0079

Myanmar aasta pärast riigipööret**Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon Myanmar kohta üks aasta pärast riigipööret (2022/2581(RSP))**

(2022/C 347/17)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Myanmar kohta, nimelt 7. juuli 2016. aasta⁽¹⁾, 15. detsembri 2016. aasta⁽²⁾ ja 14. septembri 2017. aasta⁽³⁾ resolutsioone Myanmar, eriti rohingjade olukorra kohta, 14. juuni 2018. aasta resolutsiooni rohingja pagulaste ja eelkõige laste raske olukorra kohta⁽⁴⁾, 13. septembri 2018. aasta resolutsiooni Myanmar ja ajakirjanike Wa Lone ja Kyaw Soe Oo juhtumi kohta⁽⁵⁾, 19. septembri 2019. aasta resolutsiooni Myanmar, eriti rohingjade olukorra kohta⁽⁶⁾, 11. veebruari 2021. aasta resolutsiooni olukorra kohta Myanmaris⁽⁷⁾ ja 7. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni inimõiguste olukorra kohta Myanmaris, sealhulgas usuliste ja etniliste rühmade olukorra kohta⁽⁸⁾,
- võttes arvesse nõukogu 21. veebruari 2022. aasta määrust (EL) 2022/238, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Myanmaris/Birmas⁽⁹⁾,
- võttes arvesse nõukogu 22. veebruari 2021. aasta järeldusi Myanmar kohta,
- võttes arvesse nõukogu 29. aprilli 2021. aasta otsust (ÜVJP) 2021/711, mis käsitleb piiravaid meetmeid seoses olukorraga Myanmaris/Birmas⁽¹⁰⁾,
- võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja Euroopa Liidu nimel tehtud ning Albaania, Austraalia, Kanada, Uus-Meremaa, Norra, Korea Vabariigi, Šveitsi, Ühendkuningriigi ja Ameerika Ühendriikide välisministrite 1. veebruari 2022. aasta ühisavaldust ühe aasta möödumise kohta Myanmar sõjaväelisest riigipöördest,
- võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja poolt ELi nimel tehtud 31. jaanuari 2022. aasta avaldust vägivalda jätkuva eskaleerumise kohta Myanmaris, 8. novembri ja 6. detsembri 2021. aasta avaldusi olukorra kohta Myanmaris, 13. oktoobri 2021. aasta avaldust Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) erisaadiku töö toetamiseks ning 30. aprilli 2021. aasta avaldust ASEANi juhtide kohtumise tulemuste kohta,
- võttes arvesse Euroopa välis teenistuse pressiesindaja 11. jaanuari 2022. aasta avaldust riiginõunik Daw Aung San Suu Kyi viimatisest süüdimõistmise kohta,
- võttes arvesse ELi suuniseid usu- ja veendumusvabaduse edendamise ja kaitsmise kohta,
- võttes arvesse ASEANi 24. aprilli 2021. aasta viie punkti konsensust,
- võttes arvesse ASEANi eesistujariigi 2. veebruari 2022. aasta avaldust olukorra kohta Myanmaris,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 23. septembri 2021. aasta avaldust ja Myanmar inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri 22. septembri 2021. aasta avaldust Myanmar kohta,

⁽¹⁾ ELT C 101, 16.3.2018, lk 134.

⁽²⁾ ELT C 238, 6.7.2018, lk 112.

⁽³⁾ ELT C 337, 20.9.2018, lk 109.

⁽⁴⁾ ELT C 28, 27.1.2020, lk 80.

⁽⁵⁾ ELT C 433, 23.12.2019, lk 124.

⁽⁶⁾ ELT C 171, 6.5.2021, lk 12.

⁽⁷⁾ ELT C 465, 17.11.2021, lk 135.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0417.

⁽⁹⁾ ELT L 40, 21.2.2022, lk 8.

⁽¹⁰⁾ ELT L 147, 30.4.2021, lk 17.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo 16. septembri 2021. aasta aruannet inimõiguste olukorra kohta Myanmaris,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 29. detsembri 2021. aasta avaldust olukorra kohta Myanmaris,
- võttes arvesse ÜRO Julgeolekunõukogu 2. veebruari 2022. aasta pressiavaldust olukorra kohta Myanmaris,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri pressiesindaja 30. jaanuari 2022. aasta avaldust olukorra kohta Myanmaris,
- võttes arvesse ÜRO inimõiguste ülemvoliniku 28. jaanuari 2022. aasta avaldust olukorra kohta Myanmaris,
- võttes arvesse Myanmaris inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri aruandeid, eelkõige 22. veebruari 2022. aasta aruannet „Enabling Atrocities: UN Member States’ Arms Transfers to the Myanmar Military“ (Hirmutegude võimaldamine: ÜRO liikmesriikide relvatarne Myanmaris sõjaväele),
- võttes arvesse avalike kuulamiste lõpuleviimist 28. veebruaril 2022. aastal seoses Myanmaris esitatud esmaste vastuväidetega kohtuasjas, mis käsitleb genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsiooni kohaldamist (Gambia vs. Myanmar),
- võttes arvesse ÜRO Peaassamblee 18. juuni 2021. aasta resolutsiooni 75/287 olukorra kohta Myanmaris,
- võttes arvesse ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo 2021. aasta detsembri aruannet „Humanitarian Needs Overview – Myanmar“ (Humanitaarabi vajaduste ülevaade – Myanmar),
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri Myanmaris erisaadiku 27. detsembri 2021. aasta avaldust,
- võttes arvesse ÜRO peasekretäri aruandeid Myanmaris ning rohingja moslemite ja teiste vähemuste inimõiguste olukorra kohta,
- võttes arvesse ÜRO Myanmaris käsitleva sõltumatu uurimismehhanismi 2021. aasta aruannet,
- võttes arvesse ÜRO Myanmaris käsitleva sõltumatu rahvusvahelise teabekogumismissiooni 22. augusti 2019. aasta aruannet seksuaalse ja soolise vägivalda kohta Myanmaris ning selle etniliste konfliktide soolise mõju kohta,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni järelevalvemehhanismi aruandeid Myanmaris kohta,
- võttes arvesse 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
- võttes arvesse 1949. aasta Genfi konventsioone ja nende lisaprotokolle,
- võttes arvesse ÜRO 1948. aasta genotsiidi vältimise ja selle eest karistamise konventsiooni,
- võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti artiklit 25,
- võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- A. arvestades, et 1. veebruaril 2021. aastal vahistas Myanmaris sõjavägi (Tatmadaw) Myanmaris põhiseadust ja 2020. aasta novembri valimistulemusi selgelt rikkudes president Win Myinti, riiginõunik Aung San Suu Kyi ja valitsuse juhtivad liikmed, haaras riigipöörde abil kontrolli seadusandliku, täidesaatva ja kohtuvõimu üle ning kuulutas välja ühe aasta pikkuse erakorralise seisukorra; arvestades, et 2021. aasta augustis teatas sõjaväehunta ülemjuhataja Min Aung Hlaing, et ta kuulutab end peaministriks ja et erakorralist seisukorda pikendatakse kuni 2023. aasta augustini; arvestades, et põhiseaduse kohaselt on õigus erakorralist seisukorda kehtestada üksnes Win Myintil kui Myanmaris presidendil;
- B. arvestades, et vastuseks sõjalisele riigipöördele puhkesid mitmes Myanmaris linnas rahumeelsed protestid ja meeleavaldused, kus nõuti demokraatia taastamist; arvestades, et neis osalesid mitmed rühmitused, sealhulgas kodanikuallumatuse liikumine; arvestades, et julgeolekujõud kasutasid meeleavaldajate vastu ülemäära ja surmavat jõudu; arvestades, et rahva vastupanu on jätkunud ja vägivald, millega Tatmadaw sellele reageerib, on päevast päeva suurenenud;
- C. arvestades, et Pyidaungsu Hluttaw' esinduskogu ja rahvusliku ühtsuse valitsus moodustati selleks, et esindada Myanmaris rahva demokraatlikke soovet;
- D. arvestades, et 24. aprillil 2021 kohtusid ASEANi juhid Jakartas sõjaväehunta ülemjuhataja Min Aung Hlaingiga ja jõudsid viiepunktilisele konsensusele; arvestades, et tänaseni ei ole sõjaväehunta võtnud mingeid meetmeid selle viiepunktilise konsensuse rakendamiseks; arvestades, et viiepunktilise konsensuse vastuvõtmisest saadik on vägivald tegelikult eskaleerinud ja dramaatiliselt suurenenud;
- E. arvestades, et 2021. aasta mais võttis sõjaväehunta esimesi meetmeid selleks, et saata laiali Aung San Suu Kyi erakond, mis kuulus kuni 2021. aasta veebruaris toimunud riigipöördeni valitsuse koosseisu; arvestades, et riiginõunik Aung San Suu Kyi ja president Win Myint viibivad endiselt vangis ning neile on mõistetud esimesed karistused neile esitatud terve rea süüdistuste alusel; arvestades, et Aung San Suu Kyile mõisteti algselt nelja-aastane vanglakaristus, mida hiljem vähendati kahele, kuid tema vastu on esitatud kokku vähemalt tosin süüdistust;
- F. arvestades, et hunta on pannud toime tapmise, kadunuks jääma sundimise, piinamise ja vägistamise ning muid seksuaalse vägivallaga seotud kuritegusid; arvestades, et alates 1. veebruarist 2021 on ebaseaduslikult vahistatud või koduaresti pandud poliitikuid, valitsusametnikke, inimõiguste kaitsjaid, kodanikuühiskonna esindajaid, usutegelasi, rahumeelseid protestijaid ja kirjanikke; arvestades, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo viimases, 28. jaanuari 2022. aasta pressiteates märgitakse, et riigipöördest alates on sõjaväevõimud tapnud vähemalt 1 500 inimest ja meelevaldselt vahistanud vähemalt 11 787 inimest; arvestades, et 21. jaanuari 2022. aasta seisuga oli hunta vangistanud 649 opositsioonilise Rahvusliku Demokraatialiiga liiget ja 14 oli kinnipidamise ajal või vahetult pärast seda surnud; arvestades, et 4. märtsi 2022. aasta seisuga olid sõjaväekohtud määranud surmanuhtluse 84 inimesele; arvestades, et 2021. aasta veebruarist kuni 2022. aasta jaanuarini toimus vähemalt 4 924 kokkupõrget ja 1 724 rünnakut tsiviilisikute vastu;
- G. arvestades, et hunta on rünnanud naisi kohtuväliste hukkamiste, laialt levinud meelevaldsete kinnipidamiste, seksuaalsete rünnakute ja soolise vägivalla kaudu; arvestades, et pärast 1. veebruari 2021 kinni peetutest on üle 2 000 naised; arvestades, et 2021. aasta detsembri seisuga olid hunta julgeolekujõud tapnud rünnakute, ülekuulamiste ja huntavastaste meeleavalduste käigus 94 naist;
- H. arvestades, et Myanmaris rikutakse usu- ja etniliste vähemuste usu- ja veendumusvabadust ning muid inimõigusi; arvestades, et alates riigipöörde algusest on dokumenteeritud rohkem kui 35 teadet kirikute ja muude pühakodade ning usklike, sealhulgas kristlaste ja moslemite vastu suunatud rünnakute kohta;
- I. arvestades, et samal ajal on sõjavägi tegelema Myanmaris üha ulatuslikumalt meedia allasurumisega, kusjuures meelevaldselt on vahistatud, kinni peetud või süüdistuse saanud üha rohkem ajakirjanikke, et vaigistada meediat ja teha lõpp väljendusvabadusele; arvestades, et hunta kasutab üha enam jälgimis- ja tsensuurivahendeid, piirates telekommunikatsiooni ja internetti; arvestades, et 21. jaanuari 2022. aasta seisuga oli hunta vangistanud 120 ajakirjanikku ja tapnud kolm ning nende näitajatega on Myanmar maailmas ajakirjanike vangistajana teisel kohal; arvestades, et sõjavägi on esitanud 12 uudistekanalile süüdistused kuritegude eest ja/või tühistanud nende tegevusloa;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- J. arvestades, et riigipöördest alates on tapetud vähemalt 27 ametiühinguaktivisti ning vahistatud 116 töötajat ja ametiühingutegeelat; arvestades, et 16 töötajate õiguste eest seisvat organisatsiooni kuulutati ebaseaduslikeks organisatsioonideks ja paljud neist olid sunnitud enda kaitseks põranda alla minema; arvestades, et kaks nädalat pärast riigipööret tegi sõjavägi olulisi muudatusi karistusseadustikus ja kriminaalmenetluse seadustikus, millest on saanud peamised õigusnormid, mida kasutatakse sõjaväelise režiimi vastastele, sealhulgas ametiühingute juhtidele ja töötajate õiguste kaitsjatele süüdistuse esitamiseks;
- K. arvestades, et hunta koosneb samadest jõududest, kes algatasid 2017. aastal genotsiidirünnakud ning kes jätkavad rohingjade suhtes genotsiidipoliitika ja segregatsiooni teostamist; arvestades, et ligikaudu 600 000 rohingjat, kes on Arakani osariiki veel alles jäänud, kannatavad pideva diskrimineeriva poliitika ja diskrimineerivate tavade, põhiõiguste pideva rikkumise, meelevaldsete vahistamiste, riigisest põgenike ülerahvastatud laagritesse sulgemise ning väga piiratud haridus- ja tervishoiuvõimaluste tõttu; arvestades, et Myanmaris kodakondsusseaduses on sätestatud, et rohingjad on „mittekodanikud“ või „välismaalastest elanikud“ ning seetõttu jäetud ilma kodakondsusest, mis halvendab veelgi nende ebakindlat olukorda; arvestades, et rohingja vähemuse tagakiusamine ei ole lõppenud, hoolimata rahvusvahelise üldsuse arvukatest üleskutsetest;
- L. arvestades, et Myanmaris hunta keeldub rohingjade vastu toime pandud inimõiguste rikkumisi tõsiselt uurimast ja nende toimepanijad vastutusele võtmast; arvestades, et ametivõimud keelduvad koostööst ÜRO mehhanismidega; arvestades, et seetõttu algatas Rahvusvaheline Kriminaalkohus konkreetselt rohingja vähemuse olukorra uurimise;
- M. arvestades, et alates 2021. aasta detsembrist on sõjaväehunta suurendanud etniliste vähemustega osariikide külade vastu suunatud õhurünnakute arvu, mille traagiliste tagajärgede tõttu on kannatada saanud vähemalt 200 000 tsiviilikut; arvestades, et ÜRO andmetel tapsid sõjaväelased 2021. aasta detsembris mitu relvastamata inimest, sealhulgas viis alaealist, kes põletati elusalt;
- N. arvestades, et ÜRO peasekretär on hoiatanud, et „suure relvakonflikti oht nõuab kollektiivset lähenemisviisi, vältimaks mitmemõõtmelist katastroofi Kagu-Aasia südames ja kaugemalgi“;
- O. arvestades, et konfliktipiirkondades on endiselt lõksus üle 453 000 hiljuti ümber asunud isiku, kellest enamik on naised ja lapsed, lisaks veel 370 400 inimesele, kes elasid juba enne 2021. aasta veebruari pikaleveninud sundpagenduses, ja peaaegu miljonile Myanmaris pagulasele, kes elavad naaberriikides; arvestades, et ÜRO hinnangul vajab Myanmaris humanitaarabi 14,4 miljonit inimest, kellest 5 miljonit on lapsed, ning 13,3 miljonit inimest ohustab toiduga kindlustamatus ja nälg, võrreldes 2,8 miljoni inimesega enne sõjaväelist riigipööret; arvestades, et 2021. aasta detsembris avaldas ÜRO humanitaarasjade koordinatsioonibüroo 2022. aasta humanitaarabi kava, mille kohaselt on vaja 826 miljonit USA dollarit, et jõuda 6,2 miljoni inimeseni, kes vajavad elupäästvat humanitaarabi;
- P. arvestades, et režiim on tõsiselt piiranud ja tahtlikult takistanud humanitaarabi kättesaadavust ja jagamist ning hävitanud abivajavates piirkondades taristut, vahistanud tervishoiutöötajaid, jätnud inimesi ilma ravimitest ja hapnikust ning vahistanud ja tapnud kirikujuhte ja kohalikke vabatahtlikke, kes humanitaarabi pakuvad;
- Q. arvestades, et humanitaarolukorda Myanmaris on halvendanud ka hunta hooletu tegelemine COVID-19 kriisiga; arvestades, et sõjavägi on kasutanud COVID-19 meetmeid demokraatiat pooldavate aktivistide, inimõiguste kaitsjate ja ajakirjanike mahasurumiseks; arvestades, et hunta on sulgenud haiglaid ja võtnud sihikule meditsiinitöötajad, mis on COVID-19 puhangu tõttu viinud kogu riigis tervishoiusüsteemi kokkuvarisemiseni; arvestades, et sõjaväelased on hävitanud meditsiinitarbeid ja -varustust ning hõivanud kümneid meditsiinarajatisi, mis on sundinud Myanmaris elanikke meditsiiniastutest eemale hoidma kartuses, et nad peetakse kinni või lastakse maha; arvestades, et ülerahvastatud vanglad ja vangide tervise üldine hooletusse jätmine on aidanud kaasa COVID-19 nakkuste arvu suurenemisele;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- R. arvestades, et Myanmaris sõjavägi Tatmadaw ja selle kindralid hangivad rahalisi vahendeid puidu, vääriskivide, gaasi ja nafta ebaseadusliku müügiga ning neid süüdistatakse laialdaselt korruptsioonis; arvestades, et veel ei ole kehtestatud asjakohaseid hoolsuskohustuse meetmeid, et määrata kindlaks, kust on pärit vääriskivid, mida Euroopa ettevõtjad ja tarbijad ostavad; arvestades, et gaasitud on sõjaväe suurim välisvaluutatulu allikas, moodustades tollimaksude, maksude, litsentsitasude, tasude, tariifide ja muu kasumina hinnanguliselt 1 miljard USA dollarit aastas; arvestades, et 19 rahvusvaheliselt tegutsevat pank on investeerinud üle 65 miljardi USA dollari 18 ettevõttesse, millel on otsesed ja pikaajalised ärisidemed Myanmaris sõjaväega või riiklike üksustega, mida sõjavägi püüab riigipöörde tulemusel kontrollida;
- S. arvestades, et 21. veebruaril 2022 teatas EL täiendavate sanktsioonide kehtestamisest üksikisikute ja üksuste vastu seoses nende osalemisega inimõiguste rasketes rikkumistes Myanmaris; arvestades, et Myanmaris nafta- ja gaasiettevõtte (MOGE), üks loetellu kantud üksustest, on riigi omandis olev ettevõtte, mis on alates eelmise aasta riigipöördest langenud sõjaväehunta kontrolli alla; arvestades, et erand sanktsioonide korrast võimaldab Myanmaris jäänud ELi nafta- ja gaasiettevõtjatel sõnaselgelt teha finantstehinguid MOGEga;
- T. arvestades, et sõjaväehunta saab Hiinast ja Venemaalt hävituslennukeid ja soomukeid; arvestades, et alates eelmisel aastal toimunud riigipöördest on neid on kasutatud tsiviilelanikkonna vastu; arvestades, et Serbia on andnud loa rakettide ja suurtükkide eksportimiseks Myanmaris sõjaväele; arvestades, et Hiina ja Venemaa on teinud mitmeid poliitilisi, sõjalisi ja majanduslikke jõupingutusi hunta seadustamiseks; arvestades, et mõlemal on sidemed Myanmaris relvajõududega, sest nad on suurimad relvatarnijad sellesse riiki; arvestades, et nii Hiina kui ka Venemaa on korduvalt blokeerinud ÜRO Julgeolekunõukogu püüdeid võtta vastu avaldusi olukorra kohta Myanmaris,
- U. arvestades, et Myanmaris hunta on väljendanud toetust Putini sõjale Ukrainas;
- V. arvestades, et Myanmaris inimõiguste olukorraga tegelev ÜRO eriraportöör märkis oma ametlikus avalduses, et sõjaväe poolt Myanmaris rahva vastu toime pandud ulatuslike ja süstemaatiliste rünnakute puhul on rahvusvahelise õiguse kohaselt tõenäoliselt tegemist inimõiguste kuritegude ja sõjakuritegudega; arvestades, et ÜRO eriraportöör märkis sõnaselgelt, et riigipöörde ja kõnealuste rikkumiste korraldajad ja toimepanijad tuleks vastutusele võtta;
- W. arvestades, et seni ei ole komisjon veel algatanud üldiste tariifsete soodustuste kava määruse⁽¹⁾ artikli 19 lõike 1 punkti a kohast uurimist, et peatada kaubandussoodustused, mida Myanmarile antakse, nagu parlament seda suure hääleteenamusega 2018. aasta juunis, 2018. aasta septembris, 2019. aasta septembris, 2021. aasta veebruaris ja 2021. aasta oktoobris ametlikult taotles;
1. mõistab karmilt hukka 1. veebruari 2021. aasta riigipöörde, mille Tatmadaw ülemjuhataja Min Aung Hlaingi juhtimisel korraldas, ning sellele järgnenud õhvastavad julmused, massilised tapmised ja ulatuslikud inimõiguste rikkumised Myanmaris elanikkonna vastu;
 2. kutsub Myanmaris relvajõude üles täielikult austama 2020. aasta novembris toimunud demokraatlike valimiste tulemusi, taastama tsiviilvalitsuse ja lõpetama erakorralise seisukorra; toetab Pyidaungsu Hluttaw' esinduskogu (CRPH), rahvusliku ühtsuse valitsust (NUG) ja rahvusliku ühtsuse konsultatiivnõukogu (NUCC) kui Myanmaris rahva demokraatlike soovide ainsaid seaduslikke esindajaid;
 3. kutsub Myanmaris sõjaväge üles lõpetama viivitamata igasuguse vägivalda ja rünnakud Myanmaris rahva vastu riigi kõigis osades, vabastama viivitamata ja tingimusteta Aung San Suu Kyi ja kõik teised poliitvangid, sealhulgas usujuhid, ning võtma meetmeid, et luua tee dialoogiks ja leppimiseks kõigi asjaomaste osapooltega, sealhulgas rahvusliku ühtsuse valitsuse, CRPH ja kõigi asjaomaste etniliste rühmade esindajatega, tagades samal ajal, et täielikult austatakse väljendusvabadust, ühinemisvabadust, rahumeelse kogunemise vabadust ning usu- ja veendumusvabadust;
 4. on šokeeritud Tatmadaw' kuritegudest etniliste ja usuliste rühmituste vastu Myanmaris; mõistab teravalt hukka Tatmadaw' rünnakud Kareni, Kaja, Katsini, Šani ja Tšini osariikides ning Magway ja Sagaingi piirkondades, mis on toonud kaasa ulatusliku sundrände, tsiviilisikute, sealhulgas laste surma, usuhoonete hävitamise ning muud inimõiguste ja humanitaarõiguste rikkumised;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 978/2012 üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta (ELT L 303, 31.10.2012, lk 1).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

5. mõistab veel kord hukka need inimõiguste rikkumised ning süstemaatilised ja laiaulatuslikud rünnakud rohingja elanikkonna vastu; rõhutab, et EL jälgib ka edaspidi tähelepanelikult sõjaväelise juhtkonna tegevust riigi vähemuste, sealhulgas rohingjade vastu;
6. mõistab hukka kristlaste tagakiusamise riigis; nõuab tungivalt, et Tatmadaw lõpetaks kristlaste tapmise ja vahistamise ning loobuks mürsurünnakute korraldamisest kirikutele ja nende rüüstamisest; rõhutab, et rahvusvaheline üldsus on väljendanud sügavat muret kristlaste kogukondade vastu suunatud vägivaldsete rünnakute pärast Myanmaris;
7. mõistab hukka hunta mis tahes vägivald oma kodanike vastu ja muud ahistamise vormid, eelkõige inimõiguste kaitsjate, kodanikuühiskonna aktivistide ja ajakirjanike vastu; taunib väljendusvabaduse ja muude inimõiguste piiramist; nõuab tungivalt, et hunta kaotaks kõik piirangud telekommunikatsioonile ja internetile, sealhulgas sõltumatu meedia veebisaitide ja sotsiaalmeedia platvormide blokeerimise;
8. mõistab teravalt hukka igasuguse sõjaväe poolt toime pandava seksuaalse ja soolise vägivald tahtliku strateegia raames, mille eesmärk on tsiviilelanikkonna, sealhulgas etniliste vähemuste hirmutamise, terroriseerimise ja karistamise; mõistab hukka kõik naistevastase vägivald vormid, mis kujutavad endast naiste ja tütarlaste inimõiguste ja väärikuse rasket rikkumist;
9. mõistab hukka sagenevad töötajate õiguste rikkumised, eelkõige rõivasektoris, ning kuritarvitused ja rünnakud ametiühingute ja töötajate õiguste kaitsjate vastu; nõuab, et viivitamata lõpetataks vägivald töötajate ja ametiühingute vastu ning kaitsmaks ametiühingute ja nende liikmete õigusi, sealhulgas õigust vabalt tegutseda;
10. mõistab hukka sõjaväevõimude toime pandud rünnakud meditsiinitöötajate ja -rajatiste vastu ning nende reaktsiooni COVID-19 pandeemiale; nõuab tungivalt, et hunta taastaks viiruse ohjeldamisstrateegia ja kontaktide jälgimise süsteemi ning tagaks inimestele juurdepääsu tervishoiuteenustele ja vaktsiinidele; palub komisjonil suurendada sellega seoses oma toetust, sealhulgas COVID-19 vaktsiinidooside pakkumise kaudu, ning tagada, et need jõuaksid Myanmaris kodanikeni;
11. peab kahetsusväärseks, et ÜRO Julgeolekunõukogu ei ole arutanud Myanmaris käsitleva resolutsiooni eelnõu, ning kutsus ELi liikmesriike ja Euroopa välisteenistust üles suurendama survet ÜRO Julgeolekunõukogule, et saavutada ühtsus ja võtta vastu sihipäraseid sanktsioone, mis sisaldaksid ülemaailmseid reisikeelde ja varade külmutamist hunta ja sõjaväe omandis olevate konglomeraatide juhtide suhtes, ülemaailmse laiaulatusliku relvaembargo kehtestamist Myanmaris suhtes ja igasuguse otsese ja kaudse relvade ja kahesuguse kasutusega toodete, laskemoona ning muu sõjalise ja julgeolekualase varustuse tarnimise, müümise või üleandmise, samuti väljaõppe või muu sõjalise ja julgeolekualase abi peatamist; kutsus liikmesriike ja assotsieerunud riike üles säilitama embargo kõikide relvade, laskemoona ja muude sõjaliste, julgeoleku- ja seiresadmete ja -süsteemide otsese ja kaudse tarnimise, müügi ja üleandmise, sealhulgas transiidi, veo ja vahendamise suhtes, samuti väljaõppe, hoolduse ning muu sõjalise ja julgeolekualase abi osutamise suhtes; rõhutab, et Rahvusvaheline Kriminaalkohus peab valitsevat olukorda täiendavalt uurima;
12. mõistab teravalt hukka Hiina, Venemaa ja Serbia relvade ja sõjalise varustuse tarnimise Tatmadaw'le; rõhutab, et riigid nagu Hiina, Venemaa ja Serbia, kes tarnivad relvi Myanmaris huntale, vastutavad otseselt nende relvadega toime pandud hirmutegude eest;
13. mõistab teravalt hukka Myanmaris hunta toetuse Venemaa ebaseaduslikule sõjale Ukrainas;
14. on seisukohal, et ASEANi viiepunktiline konsensus ei ole veel tulemusi andnud; kutsus ASEANi, selle liikmesriike ja eelkõige ASEANi erisaadikut Myanmaris üles kasutama ennetavamalt oma erilist rolli Myanmaris, tegema koostööd ÜRO erisaadikuga ja töötama koos kõigi asjaomaste osapooltega, eriti rahvusliku ühtsuse valitsuse ja kodanikuühiskonna esindajatega, eelkõige naiste ja etniliste rühmadega, et vähemalt edendada viie punkti konsensus tulemuslikku ja sisulist rakendamist, eesmärgiga saavutada lähitulevikus praeguse kriisi jätkusuutlik ja demokraatlik lahendamine; taunib Kambodža peaministri Hun Seni 7. jaanuari 2022. aasta visiiti Myanmaris sõjaväelisele juhile Min Aung Hlaingile, mis oli pärast hunta riigipöört esimene valitsusjuhi tasandi visiit, millega tunnustati hunta legitiimsust;
15. nõuab tungivalt, et kõik Myanmaris kriisi osalised võimaldaksid ohutut ja takistamatut juurdepääsu humanitaarabile ning tagaksid juurdepääsu ka humanitaartöötajatele; kutsus komisjoni üles lõpetama tõised suhted huntaga humanitaarabi andmisel, et takistada humanitaarabi kasutamist relvana; palub komisjonilt humanitaarabi, sealhulgas tervishoiuteenuste

Neljapäev, 10. märtsi 2022

ümbersuunamist ja suurendamist piiriüleste kanalite, kohalike humanitaarabi võrgustike, etniliste teenuseosutajate ning kogukonnapõhiste ja kodanikuühiskonna organisatsioonide kaudu; palub komisjonil analüüsida, kuidas koos eelnimetatud rühmadega saaks arenguprojekte kõige paremini ellu viia ja sellele vastavalt arenguabi suunata;

16. mõistab hukka pagulaste tagasisaatmise Myanmaris naaberriikide poolt, mis on vastuolus tagasi- ja väljasaatmise lubamatuse põhimõttega; kutsub naaberriike, eelkõige Taid, Indiat ja Hiinat üles võimaldama piiri ületavatele pagulastele läbipääsu; kutsub nende riikide valitsusi üles tagama, et abiorganisatsioonidel ja kohalikel kodanikuühiskonna organisatsioonidel oleks juurdepääs riigisiseste põgenikega aladele nende piiridel Myanmariga;

17. nõuab, et EL, selle liikmesriigid ja rahvusvaheline üldsus täidaksid kiiresti oma rahalised kohustused seoses ÜRO 2021. aasta Myanmaris humanitaarabi kavaga;

18. väljendab heameelt seoses ELi nelja sanktsioonipaketiga sõjaväelise riigipöörde ja sellele järgnenud repressioonide eest; nõuab tungivalt, et Euroopa Liidu Nõukogu lisaks haldusnõukogu (SAC) üksikute liikmete asemel riigi haldusnõukogu tervikuna nende füüsiliste ja juriidiliste isikute, üksuste ja asutuste loetellu, kelle suhtes kohaldatakse piiravaid meetmeid; väljendab heameelt ELi otsuse üle lisada sanktsioonidega hõlmatud üksuste loetellu Myanmar Oil and Gas Enterprise (MOGE); kutsub nõukogu üles tühistama erandit, mis sõnaselgelt lubab Myanmaris asuval ELi nafta- ja gaasiettevõtjatel jätkata finantstehinguid MOGEga, ning nõuab tungivalt, et liikmesriigid hoiduksid selle erandi rakendamisest; nõuab tungivalt, et komisjon ja ELi liikmesriigid tagaksid kooskõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtete, et sanktsioonide järgivate ELi ettevõtete lahkumine ei tooks huntale kasu, muu hulgas täpsustades, et äriühingute aktsiaid ei ole lubatud müüa ega üle kanda MOGE-le või teistele hunta ettevõtetele, kelle suhtes kohaldatakse sanktsioone; rõhutab edasise rahvusvahelise koordineerimise olulisust sarnaselt meelestatud jurisdiktsioonidega; kutsub nõukogu üles võtma keskpanga reservid sihikule ka järgmises sanktsioonipaketis; rõhutab, et see nõuab varade külmutamist ja rahvusvaheliste finantsülekannete tegemise keelu seadmist kahele riigi omandis olevale pangale – Myanmar Foreign Trade Bank ja Myanmar Investment and Commercial Bank;

19. nõuab tungivalt, et EL ja selle liikmesriigid uuriksid kõiki võimalusi õigusemõistmiseks ja vastutusele võtmiseks seoses julgeolekujõudude poolt toime pandud raskete rahvusvaheliste kuritegudega, sealhulgas riigipöörde järel toime pandud inimsusvastased kuriteod ning inimsusvastased kuriteod, sõjakuriteod ja genotsiidid, mida on aastakümnete jooksul toime pandud Arakanis ja teistes etnilistes osariikides, toetades ÜRO Julgeolekunõukogu pöördumist Myanmaris valitseva olukorra tõttu Rahvusvahelise Kriminaalkohtusse, toetades ametlikult Gambia poolt Myanmaris vastu algatatud kohtuasja Rahvusvahelise Kohtus seoses genotsiidikonventsiooniga ning tagades jätkuvalt Myanmaris käsitleva sõltumatu uurimismehhanismi täieliku rahastamise ja toetamise;

20. kutsub komisjoni üles hoolikalt kaaluma, kas tuleks algselt uurimine kava „Kõik peale relvade“ tühistamise kohta, eesmärgiga peatada kaubandussuhted, mis on Myanmarile kasulikud teatavates sektorites, eelkõige Myanmaris sõjaväelastele kuuluvates ettevõtetes, ning teavitama Euroopa Parlamenti nõuetekohaselt võetavatest meetmetest;

21. rõhutab, et Myanmaris tegutsevad kohalikud ja rahvusvahelised ettevõtted peavad austama inimõigusi ja lõpetama kuritarvituste toimepanijate mahitamise; nõuab tungivalt, et ELis asuvad ettevõtted tagaksid seoses sellega, et neil ei ole sidemeid Myanmaris julgeolekujõudude, nende üksikute liikmete või nende omandis või kontrolli all olevate üksustega ning et nad ei aita otseselt ega kaudselt kaasa demokraatia ja inimõiguste mahasurumisele sõjaväe poolt;

22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Myanmaris rahvusliku ühtsuse legitiimsusele presidendile ja valitsusele, Pyidaungsu Hluttaw' esinduskogule, Myanmaris riiginõukogule, Tatmadaw'le, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, komisjonile, nõukogule, ELi liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) liikmesriikidele, ASEANi peasekretärile, ASEANi valitsustevahelisele inimõiguste komisjonile, ÜRO peasekretärile, Myanmaris inimõiguste olukorraga tegelevale ÜRO eriraportöörile, ÜRO pagulaste ülemvolinikule ning ÜRO Inimõiguste Nõukogule.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0080

Kultuuripärandi hävitamine Mägi-Karabahhis

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon kultuuripärandi hävitamise kohta Mägi-Karabahhis (2022/2582(RSP))

(2022/C 347/18)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Armeenia ja Aserbaidžaaani kohta,
- võttes arvesse oma 16. veebruari 2006. aasta resolutsiooni Aserbaidžaaani kultuuripärandi kohta ⁽¹⁾,
- võttes arvesse oma 17. veebruari 2022. aasta resolutsioon ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamist käsitleva 2021. aasta aruande kohta ⁽²⁾,
- võttes arvesse Lõuna-Kaukaasiaga suhtlemiseks loodud delegatsiooni juhi, Euroopa Parlamendi Armeenia-küsimuste alalise raportööri ja Euroopa Parlamendi Aserbaidžaaani-küsimuste alalise raportööri 9. detsembri 2021. aasta ühisavaldust korralduste kohta, mille Rahvusvaheline Kohus andis 7. detsembril 2021 Armeenia ja Aserbaidžaaani vahelistes kohtuasjades,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu aruandeid rassismi ja sallimatuse vastu võitlemise Euroopa komisjoni (ECRI) kohta,
- võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 18. märtsi 2020. aasta ühisteatist „Idapartnerluse poliitika pärast 2020. aastat. Vastupanuvõime tugevdamine – idapartnerlus, mis toob kasu kõigile“ (JOIN(2020)0007),
- võttes arvesse idapartnerluse riikide majandus- ja investeerimiskava,
- võttes arvesse Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) Minski rühma kaasesimeeste 11. novembri 2021. aasta avaldust, milles korrati piirkonna ajaloo- ja kultuuriobjektide kaitsmise tähtsust,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Kohtu 7. detsembri 2021. aasta korraldusi,
- võttes arvesse nõukogu 21. juuni 2021. aasta järeldusi konfliktide ja kriiside puhul kultuuripärandi suhtes kohaldatava ELi lähenemisviisi kohta,
- võttes arvesse UNESCO 16. novembri 1972. aasta ülemaailmset kultuuri- ja looduspärandi kaitse konventsiooni,
- võttes arvesse UNESCO 17. oktoobri 2003. aasta deklaratsiooni kultuuripärandi tahtliku hävitamise kohta,
- võttes arvesse 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,
- võttes arvesse Euroopa kultuurikonventsiooni, arheoloogiapärandi kaitse Euroopa konventsiooni (muudetud kujul) ning rahvusvahemuste kaitse raamkonventsiooni, mille osalised Armeenia ja Aserbaidžaan on,
- võttes arvesse relvakonflikti korral kultuuriväärtuste kaitse 1954. aasta Haagi konventsiooni, mille osalised Armeenia ja Aserbaidžaan on, ja selle protokoll, mida kohaldatakse okupeeritud territooriumide suhtes, ning kultuuriväärtuste kaitse tõhustamist käsitlevat teist protokoll, millega on keelatud igasugune kultuuriväärtuste ja nende kasutusotstarbe muutmine, mille eesmärk on kultuurilisi, ajaloolisi või teaduslikke tõendeid varjata või hävitada,

⁽¹⁾ ELT C 290 E, 29.11.2006, lk 421.

⁽²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2022)0039.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse 10. detsembri 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,
 - võttes arvesse 21. detsembri 1965. aasta rahvusvahelist konventsiooni rassilise diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,
- A. arvestades, et kultuuri-, usu- või rahvuspärandisse kuuluvate mälestiste ja objektide hävitamise ja rüvetamisega rikutakse Euroopa Liidu põhimõtteid;
- B. arvestades, et pärast 9. novembri 2020. aasta relvarahu jäi Aserbaidžaan kontrolli alla 1 456 mälestist, millest enamik kuulub Armeenia kultuuripärandisse; arvestades, et 2020. aasta sõja ajal, eelkõige Şuşas (Şuşis) asuva Gazanchi kiriku ehk Püha Päästja (Ghazantšetsotsi) katedraali pommitamisega, tekitas Aserbaidžaan Armeenia kultuuripärandile tahtlikult suure kahju ning konflikti ajal ja pärast seda hävitati ka teisi kirikuid ja kalmistuid, muudeti nende kasutusotstarvet või tekitati neile kahjustusi, näiteks puudutab see Mägi-Karabahhis Mekhakavani linna lähedal asuvat Zoravor Surb Astvatsatsini kirikut ja Mataghise külas asuvat Püha Yeghiše kirikut; arvestades, et kui president Alijev külastas Tsakuris 12. sajandi Armeenia kirikut, töötas ta sealsed armeeniakeelsed raidkirjad kõrvaldada;
- C. arvestades, et nagu on märgitud UNESCO 2003. aasta deklaratsioonis kultuuripärandi tahtliku hävitamise kohta, on kultuuripärand kogukondade, rühmade ja üksikisikute kultuurilise identiteedi ning sotsiaalse ühtekuuluvuse oluline osa, mis tähendab, et selle tahtlik hävitamine võib kahjustada inimväärikust ja inimõigusi;
- D. arvestades, et kultuuripärandipaikade, artefaktide ja esemete hävitamine suurendab nii eri ühiskondade vahel kui ka sees vaenutegevust, vastastikust vihkamist ja rassilisi eelarvamusi;
- E. arvestades, et vähemuste austamine, sealhulgas nende kultuuripärandi kaitse, on osa Euroopa naabruspoliitikast; arvestades, et Euroopa naabruspoliitika eesmärk on luua Armeenia ja Aserbaidžaaniga ühistel väärtustel põhinev partnerlus;
- F. arvestades, et viimane Mägi-Karabahhis ja selle ümbruses toimunud relvakonflikt lõppes, kui Armeenia, Aserbaidžaan ja Venemaa sõlmisid Mägi-Karabahhis ja selle ümbruses kehtiva täieliku relvarahu kokkuleppe, mis allkirjastati 9. novembril 2020 ja jõustus 10. novembril 2020;
- G. arvestades, et Mägi-Karabahhis asub arvukalt kirikuid, mošeesid, ristikive ja kalmistuid;
- H. arvestades, et 7. detsembril 2021 märkis Rahvusvaheline Kohus oma korralduses, et Aserbaidžaan peab võtma kõik vajalikud meetmed, et tõkestada Armeenia kultuuripärandit, muu hulgas kirikuid ja muid kultusekohti, mälestussambaid, maamärke, kalmistuid ja artefakte kahjustavaid vandalismi- ja rüvetamisakte ning karistada nende eest; arvestades, et Rahvusvaheline Kohus andis Armeeniale ja Aserbaidžaanile korralduse võtta kõik vajalikud meetmed rassilisele vihkamisele õhutamise ja selle edendamise tõkestamiseks; arvestades, et Rahvusvaheline Kohus andis Aserbaidžaanile korralduse kaitsta vägivalga ja kehvastustest eest kõiki isikuid, kes peeti kinni seoses 2020. aasta konfliktiga ja kes on endiselt vahi all; arvestades, et Rahvusvahelise Kohtu korraldustes on märgitud, et mõlemad pooled peavad hoiduma igasugusest tegevusest, mis võib kohtuvaidlust süvendada või pikendada või raskendada selle lahendamist;
- I. arvestades, et UNESCO on korranud riikide kohustust kaitsta kultuuripärandit vastavalt 1954. aasta Haagi konventsioonile kultuuriväärtuste kaitse kohta relvakonflikti korral ning on teinud ettepaneku korraldada sõltumatute ekspertide missioon, et koostada oluliste kultuuriväärtuste esialgne loetelu, mis oleks esimene samm piirkonna pärandi tulemusliku kaitsmise suunas;
- J. arvestades, et kultuuripärandi kaitsmine on püsiva rahu edendamiseks väga tähtis, kuna nii edendatakse sallivust, kultuuride- ja religioonidevahelist dialoogi ning vastastikust mõistmist, samuti demokraatiat ja kestlikku arengut;
- K. arvestades, et kultuuriväärtustel on suur kultuuriline, kunstiline, ajalooline ja teaduslik tähtsus ning neid tuleb kaitsta ebaseadusliku omastamise, rikkumise ja hävitamise eest; arvestades, et Armeenia kirikud ja kloostrid on osa maailma vanimast kristlikust pärandist ja inimkonna ühisest pärandist;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- L. arvestades, et Rahvusvahelise Kohtu menetluses olevas kohtuasjas on esitatud ränki süüdistusi Aserbaidžaani ametivõimude osalemise kohta Mägi-Karabahhi kalmistute, kirikute ja ajaloomälestiste hävitamises;
- M. arvestades, et pikaajalisel konfliktil on olnud Mägi-Karabahhi ja piirkonna kultuuripärandile katastroofiline mõju; arvestades, et viimase 30 aasta jooksul on Aserbaidžaan usu- ja kultuuripärandit pöördumatult hävitanud, eelkõige Nahhitševani Autonoomses Vabariigis, kus on hävitatud 89 Armeenia kirikut, 20 000 hauda ja üle 5 000 hauakivi; arvestades, et seda on juhtunud ka endistes konfliktipiirkondades, mille Armeenia Aserbaidžaanile tagastas, eriti tuleb märkida Ağdami ja Füzuli peaaegu täielikku hävitamist ja rüüstamist;
- N. arvestades, et esimene Mägi-Karabahhi sõda tõi kaasa Aserbaidžaani kultuuripärandi kahjustamise või hävimise, sealhulgas said kannatada kultuuri- ja religioossed paigad, mille jätsid piirkonnas maha Aserbaidžaani riigisisesed põgenikud; arvestades, et need paigad hävitati täielikult või osaliselt, jäeti hooletusse või need demonteeriti ehitusmaterjalide saamiseks;
- O. arvestades, et Armeenia kultuuripärandi järgi eemaldatakse Mägi-Karabahhi piirkonnas mitte ainult pärandi hävitamise ja kahjustamise, vaid ka ajaloo võltsimise kaudu ja katsete kaudu esitleda piirkonda nn Kaukaasia Albaaniana; arvestades, et 3. veebruaril 2022 teatas Aserbaidžaani kultuuriminister Anar Karimov, et luuakse töörihm, mille ülesanne on eemaldada „fiktiivsed jäljed, mille armeenlased on kirjutanud albaania usutemplitele“;
1. mõistab teravalt hukka Aserbaidžaani jätkuva poliitika, millega kustutatakse ja eitatakse Armeenia kultuuripärandit Mägi-Karabahhis ja selle ümbruses, rikkudes rahvusvahelist õigust ja Rahvusvahelise Kohtu hiljutist otsust;
 2. tunnistab, et Armeenia kultuuripärandi kustutamine on osa laiemast, süsteemsest, riigi tasandi armenofoobiapoliitikast, ajaloo revisionismist ja vihavaenust armeenlaste vastu, mida edendavad Aserbaidžaani ametivõimud ning mis hõlmab dehumaniseerimist, vägivalda ülistamist ja territoriaalseid nõudeid Armeenia Vabariigi vastu, mis ohustavad Lõuna-Kaukaasias rahu ja julgeolekut;
 3. rõhutab, et kultuuripärandil on universaalne mõõde, kuna see annab tunnistust ajaloost, mida ei saa rahvaste identiteedist lahutada ja mida rahvusvaheline üldsus peab kaitsma ja säilitama tulevaste põlvkondade jaoks; rõhutab piirkonna rikkaliku kultuuripärandi tähtsust; nõuab tungivalt, et kõik riigid võtaksid vajalikud meetmed, et tagada nende kontrolli all oleval territooriumil asuvate vaimse kultuuripärandi objektide kaitse; mõistab hukka asjaolu, et konfliktid Mägi-Karabahhi piirkonnas on toonud kaasa ühise kultuuripärandi hävitamise, röövimise ja rüüstamise, mis on veelgi ohutanud usaldamatust ja vaenulikkust;
 4. tuletab meelde, et ajaloo revisionism ning kultuuri- või usupärandi rikkumine ja hävitamine on vastuolus Rahvusvahelise Kohtu 7. detsembri 2021. aasta korraldusega ja Euroopa Parlamendi 20. mai 2021. aasta resolutsiooniga ⁽³⁾;
 5. tunnistab, nagu seda teeb ka Rahvusvahelise Kohtu prokuratuur, et kultuuripärand kujutab endast ainulaadset ja olulist tunnistust rahvaste kultuurist ja identiteedist ning nii materiaalse kui ka immateriaalse kultuuripärandi kahjustamine ja hävitamine tähendab kahju nii kannatanud kogukondadele kui ka rahvusvahelisele üldsusele tervikuna;
 6. tunneb heameelt UNESCO keske rolli üle kultuuripärandi kaitsmisel ja kultuuri edendamisel inimeste lähendamise ja dialoogi soodustamise vahendina;
 7. rõõmustab UNESCO ettepaneku üle saata Mägi-Karabahhi piirkonda sõltumatute ekspertide missioon ja nõuab, et seda tehtaks viivitamata; rõhutab, et Aserbaidžaan peab tagama takistamatu juurdepääsu kõigile kultuuripärandipaikadele, et missioon saaks kohapeal ülevaate teha ja näha, mis nendega on toimunud;

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 20. mai 2021. aasta resolutsioon sõjavangide kohta pärast Armeenia ja Aserbaidžaani viimatist konflikti (ELT C 15, 12.1.2022, lk 156).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

8. nõuab tungivalt, et Aserbaidžaan võimaldaks UNESCO-le juurdepääsu oma kontrollitavatel territooriumidel asuvatele pärandipaikadele, et oleks võimalik need arvele võtta ning et Aserbaidžaan saaks tagada nende kaitse; nõuab tungivalt, et Aserbaidžaan tagaks, et Armeenia kultuuripärandipaikades ei toimu enne UNESCO hindamissmissiooni mingeid sekkumisi, et Armeenia kultuuripärandipaikades toimuvate sekkumiste eel konsulteeritaks Armeenia ja rahvusvaheliste kultuuripärandi ekspertidega ning et neid eksperte sekkumiste ajal tihedalt kaasataks; nõuab nende ja muude lõhutud paikade täielikku taastamist ning rahvusvahelise üldsuse, eelkõige UNESCO suuremat kaasamist piirkonnas asuvate maailmapärandipaikade kaitseks;
9. nõuab, et EL aktiivselt osaleks Mägi-Karabahi ohustatud kultuuripärandi kaitsmises, eelkõige rakendades mehhanisme UNESCO teabekogumissmissiooni hõlbustamiseks; ergutab kõiki algatusi, kaasa arvatud eraalgatused, et aidata seda pärandit säilitada; teeb ettepaneku kasutada ELi Satelliidikeskust (SatCen) satelliidifotode saamiseks, mis aitaksid kindlaks teha piirkonna ohustatud pärandi välist seisundit;
10. rõhutab, et ajaloo- ja kultuuripärandi kaitset tuleb käsitleda Armeenia ja Aserbaidžaanide vahelise konflikti lahendamise ning Mägi-Karabahi staatuse lõpliku määratlemise laiemas raamistikus; kutsub sellega seoses Aserbaidžaanile üles loobuma oma maksimalistlikest eesmärkidest, sõjalisest lähenemisviisist ja territoriaalsetest nõuetest Armeenia vastu ning osalema heas usus OSCE Minski rühma egiidi all toimuvatel läbirääkimistel Mägi-Karabahi lõpliku staatuse üle;
11. rõhutab, et Rahvusvahelise Kohtu 7. detsembri 2021. aasta korraldustes osutatud meetmed tuleb võtta viivitamata; rõhutab, et rahvusvaheline üldsus peaks viivitamata reageerima kõigile uutele kultuuripärandi hävitamise või muutmise juhtumitele;
12. kutsub Aserbaidžaanile üles täielikult rakendada Rahvusvahelise Kohtu esialgset otsust, eelkõige hoiduma armeenia keele mahasurumisest, Armeenia kultuuripärandi hävitamisest või muul viisil Armeenia ajaloolise kultuurilise kohaloleku kaotamisest ning mitte takistama armeenlaste juurdepääsu oma kultuuripärandile ja selle kasutamist, samuti taastama või tagastama Armeenia kultuuri ja usundiga seotud hooned ja paigad, artefaktid ja esemed;
13. kordab oma nõudmist, et EL lisaks tegevuskavadesse, mis suunavad partnerlust ELi ning Armeenia ja Aserbaidžaanide vahel, kes mõlemad osalevad Euroopa naabruspoliitikas, arheoloogiliste ja ajaloomälestiste kaitse klausli;
14. rõhutab, et vähemuste õiguste, sealhulgas ajaloo-, usu- ja kultuuripärandi austamine on oluline eeltingimus Euroopa naabruspoliitika tulemuslikuks rakendamiseks ning tingimuste loomiseks, mis soodustavad sõjajärgset rehabilitatsiooni, tõelist leppimist ja heanaaberlikke suhteid Armeenia ja Aserbaidžaanide vahel;
15. kutsub Aserbaidžaanile ja Armeenia valitsusi üles tagama rahvusvahelise üldsuse toetusel kõigi väidetavate rahvusvahelise õiguse rikkumiste, sealhulgas kultuuripärandi kaitset puudutavate rikkumiste tulemuslik uurimine;
16. nõuab, et EL ja liikmesriigid jätkaksid kultuuri- ja usupärandi kaitsmisega tegelevate rahvusvaheliste organisatsioonide töö toetamist;
17. nõuab, et EL ja liikmesriigid jätkaksid kiireloomulise humanitaarabi andmise toetamist;
18. nõuab, et EL ja liikmesriigid toetaksid Armeenia ja Aserbaidžaanide kodanikuühiskonna organisatsioone, kes leppimisele tõeliselt kaasa aitavad;
19. nõuab, et EL, UNESCO, Euroopa Nõukogu ja OSCE ühiselt julgustaksid ja toetaksid pingutusi, mille eesmärk on kaitsta kultuuri- ja usupärandit;
20. kutsub komisjoni üles kasutama kõiki olemasolevaid vahendeid, et ennetada Mägi-Karabahhis kultuuripärandi vastu suunatud vandalismiakte ning kultuuripärandi hävitamist või muutmist;
21. rõhutab, et rahvusvahelise üldsuse pingutused kultuuripärandi kaitsmisel on olulised, et panna piirkonnas alus püsivale rahule;
22. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, nõukogule, komisjonile, Armeenia valitsusele ja presidendile, Aserbaidžaanide valitsusele ja presidendile, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni peasekretärile, Euroopa Nõukogu peasekretärile, UNESCO peadirektorile ja Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretärile.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0081

ELi kodakondsuse aruanne 2020

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon 2020. aasta ELi kodakondsuse ning kodanike võimestamise ja nende õiguste kaitsmise aruande kohta (2021/2099(INI))

(2022/C 347/19)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artikleid 2, 6 ja 9–12 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikleid 18–25,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 21 ja artikleid 39–46,
- võttes arvesse petitsiooniõigust, mille Euroopa Parlament sätestas ELi toimimise lepingu artikli 24 lõikes 2 ja artiklis 227 ning harta artiklis 44,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta direktiivi 2004/38/EÜ, mis käsitleb Euroopa Liidu kodanike ja nende pereliikmete õigust liikuda ja elada vabalt liikmesriikide territooriumil ⁽¹⁾ (edaspidi „vaba liikumise direktiiv“);
- võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 1994. aasta direktiivi 94/80/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida liikmesriigi kohalikel valimistel ⁽²⁾, ja nõukogu 6. detsembri 1993. aasta direktiivi 93/109/EÜ, millega sätestatakse üksikasjalik kord, mille alusel liikmesriigis elavad, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanikud saavad kasutada õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 810/2009, millega kehtestatakse ühenduse viisaeeskiri (viisaeeskiri) ⁽⁴⁾,
- võttes arvesse nõukogu 27. novembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 2201/2003, mis käsitleb kohtualluvust ning kohtuotsuste tunnustamist ja täitmist kohtuasjades, mis on seotud abieluasjade ja vanemliku vastutusega ⁽⁵⁾,
- võttes arvesse nõukogu 25. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/109/EÜ pikaajalistest elanikest kolmandate riikide kodanike staatuse kohta ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse 15. detsembri 2020. aasta komisjoni raportit „2020. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta. Kodanike võimestamine ja nende õiguste kaitsmine“ (COM(2020)0730),
- võttes arvesse komisjoni 15. detsembri 2020. aasta aruannet (esitatud ELi toimimise lepingu artikli 25 kohaselt) „ELi kodakondsuse tugevdamiseks aastatel 2016–2020 tehtud edusammud“ (COM(2020)0731),
- võttes arvesse komisjoni avaliku konsultatsiooni „ELi kodakondsusega seotud õigused 2020. aastal“ tulemusi ja 2020. aasta juulis avaldatud kiiruuringu Eurobaromeeter 485 „ELi kodakondsus ja demokraatia“ tulemusi, millest ilmnes, et COVID-19 pandeemia ajal on paljudel ELi kodanikel olnud raskusi arstiabi saamisel, lastehoiuteenuste kasutamisel, piiril kehtivate piirangute kohta teabe saamisel jne,

⁽¹⁾ ELT L 158, 30.4.2004, lk 77.

⁽²⁾ ELT L 368, 31.12.1994, lk 38.

⁽³⁾ ELT L 329, 30.12.1993, lk 34.

⁽⁴⁾ ELT L 243, 15.9.2009, lk 1.

⁽⁵⁾ ELT L 338, 23.12.2003, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT L 16, 23.1.2004, lk 44.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse oma 12. detsembri 2017. aasta resolutsiooni ELi kodakondsuse 2017. aasta aruande ja kodanike õiguste tugevdamise kohta demokraatlike muutuste liidus ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma 12. veebruari 2019. aasta resolutsiooni aluslepingute nende sätete rakendamise kohta, mis käsitlevad ELi kodakondsust ⁽⁸⁾,
- võttes arvesse komisjoni 17. juuni 2020. aasta aruannet demograafiliste muutuste mõju kohta,
- võttes arvesse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. oktoobri 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/2102 avaliku sektori asutuste veebisaitide ja mobiilirakenduste juurdepääsetavuse kohta ⁽⁹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Komisjoni puuetega inimeste õiguste strateegiat aastateks 2021–2030,
- võttes arvesse 27. jaanuari 2021. aasta rohelist raamatut elanikkonna vananemise kohta „Põlvkondadevahelise solidaarsuse ja vastutuse edendamine“ (COM(2021)0050),
- võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 20. märtsi 2019. aasta teabearuannet puuetega inimeste tegeliku õiguse kohta Euroopa Parlamendi valimistel hääletada,
- võttes arvesse oma 24. novembri 2020. aasta resolutsiooni Schengeni süsteemi ja COVID-19 kriisi ajal võetud meetmete kohta ⁽¹⁰⁾ ja 17. septembri 2020. aasta resolutsiooni ELi tervisehinnangute ja riskide liigitamise koordineerimise kohta COVID-19 kontekstis ning pandeemia tagajärgede kohta Schengeni alale ja ühtsele turule ⁽¹¹⁾,
- võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni piiriüleste ja hooajatöötajate kaitse kohta Euroopas seoses COVID-19 kriisiga ⁽¹²⁾,
- võttes arvesse oma 8. juuli 2020. aasta resolutsiooni intellektipuudega inimeste ja nende perede õiguste kohta COVID-19 kriisi ajal ⁽¹³⁾,
- võttes arvesse oma 24. novembri 2020. aasta resolutsiooni kodutuse määra vähendamise kohta ELis ⁽¹⁴⁾,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni Euroopa kodanikualgatuse „Minority SafePack– miljon allkirja mitmekesisuse edendamiseks Euroopas“ kohta ⁽¹⁵⁾ ja 7. veebruari 2018. aasta resolutsiooni vähemuste kaitse ja mittediskrimineerimise kohta ELi liikmesriikides ⁽¹⁶⁾,
- võttes arvesse oma 14. septembri 2021. aasta resolutsiooni LGBTIQ õiguste kohta ELis ⁽¹⁷⁾,
- võttes arvesse oma 7. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni „Puuetega inimeste kaitse petitsioonide abil ja selles vallas saadud kogemused“ ⁽¹⁸⁾,

⁽⁷⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 11.

⁽⁸⁾ ELT C 449, 23.12.2020, lk 6.

⁽⁹⁾ ELT L 327, 2.12.2016, lk 1.

⁽¹⁰⁾ ELT C 425, 20.10.2021, lk 7.

⁽¹¹⁾ ELT C 385, 22.9.2021, lk 159.

⁽¹²⁾ ELT C 362, 8.9.2021, lk 82.

⁽¹³⁾ ELT C 371, 15.9.2021, lk 6.

⁽¹⁴⁾ ELT C 425, 20.10.2021, lk 2.

⁽¹⁵⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 70.

⁽¹⁶⁾ ELT C 463, 21.12.2018, lk 21.

⁽¹⁷⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0366.

⁽¹⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0414.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse oma 11. märtsi 2021. aasta resolutsiooni Euroopa Ombudsmani 2019. aasta tegevust käsitleva aastaaruande kohta ⁽¹⁹⁾ ja 16. jaanuari 2020. aasta resolutsiooni Euroopa Ombudsmani 2018. aasta tegevust käsitleva aastaaruande kohta ⁽²⁰⁾,
- võttes arvesse oma 17. detsembri 2020. aasta resolutsiooni petitsioonikomisjoni 2019. aasta arutelude tulemuste kohta ⁽²¹⁾,
- võttes arvesse oma 16. detsembri 2021. aasta resolutsiooni petitsioonikomisjoni 2020. aasta arutelude kohta ⁽²²⁾,
- võttes arvesse parlamendi petitsioonikomisjoni raportit „Kodanike kaasamine: petitsiooniõigus, õigus esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile ja Euroopa kodanikualgatus“ (A9-0018/2022),
- võttes arvesse petitsioonikomisjoni raporti projekti Euroopa Ombudsmani 2020. aasta tegevust käsitleva aastaaruande kohta (A9-0342/2021),
- võttes arvesse alates 2018. aastast petitsioonikomisjoni korraldatud avalikke kuulamisi ELi kodakondsusega seonduvatel teemadel, eelkõige 26. mai 2021. aasta kuulamist „Institutsioonidevahelised suhted petitsioonide käsitlemisel: Euroopa Komisjoni roll“, 29. oktoobri 2020. aasta kuulamist „Liidu kodakondsus: võimestamine, kaasamine, osalemine“, mis korraldati koos õiguskomisjoni, põhiseaduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoniga, 1. veebruari 2018. aasta kuulamist „Kodanike õigused pärast Brexitiit“, mis korraldati koos tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoniga, ning 21. veebruari 2018. aasta kuulamist „Euroopa kodanikualgatus: komisjoni ettepaneku hindamine uue kodanikualgatuse määruse loomise kohta“, mis korraldati koos põhiseaduskomisjoniga,
- võttes arvesse kultuuri- ja hariduskomisjoni ning kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni koostöös petitsioonikomisjoniga 15. oktoobril 2020 korraldatud avalikku kuulamist Euroopa kodanikualgatuse „Minority SafePack – miljon allkirja mitmekesisuse edendamiseks Euroopas“ teemal,
- võttes arvesse 27. novembri 2018. aasta parlamentidevahelist komisjonide kohtumist „Parlamentide võimestamine ja kodanike õiguste rakendamine liidu õiguse kohaldamisel“, mis korraldati koos petitsioonikomisjoni ja õiguskomisjoni-ga,
- võttes arvesse oma kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakonna poolt petitsioonikomisjoni palvel aastatel 2019, 2020 ja 2021 tellitud uuringuid „Petitsioonide rolli ja mõju tugevdamine osalusdemokraatia instrumendina. Kodanike seisukohtadest tehtud järeldused 10 aastat pärast Lissaboni lepingu jõustumist“ (29. oktoober 2021), „Vikerkaareperede vaba liikumise takistused ELis“ (8. märts 2021), „Kohalikel valimistel ja Euroopa valimistel osalemise takistused ELis“ (15. september 2020) ning „Petitsioonikomisjoni saavutused aastate 2014–2019 parlamendikoosseisu ajal ja tulevased proovikivid“ (3. juuli 2019),
- võttes arvesse kodanike õiguste ja põhiseadusküsimuste poliitikaosakonna poolt petitsioonikomisjoni palvel korraldatud töötubasid LGBTI+ kogukonna liikmete õiguste kohta ELis (22. märtsil 2021. aastal) ja puuetega inimeste õiguste kohta (28. oktoobril 2020. aastal),
- võttes arvesse Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingut ⁽²³⁾ (väljaastumisleping),
- võttes arvesse kodukorra artiklit 54,
- võttes arvesse petitsioonikomisjoni raportit (A9-0019/2022),

⁽¹⁹⁾ ELT C 474, 24.11.2021, lk 82.

⁽²⁰⁾ ELT C 270, 7.7.2021, lk 105.

⁽²¹⁾ ELT C 445, 29.10.2021, lk 168.

⁽²²⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0507.

⁽²³⁾ ELT C 384 I, 12.11.2019, lk 1.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- A. arvestades, et ELi kodakondsus on üks ELi kõige käegakatsutavamaid saavutusi ja tagab ELi kodanikele põhiõigused, sealhulgas vaba liikumise ELis, õiguse osaleda Euroopa Liidu demokraatlikus elus ja õiguse olla kaitstud diskrimineerimise eest, ning võrdsed võimalused;
- B. arvestades, et Brexit on näidanud, kui olulised on ELi kodakondsusega seotud õigused ja nende määrav roll miljonite ELi kodanike igapäevaelus, samuti suurendanud ELis teadlikkust nende õiguste võimalikust kaotamisest ja sellega kaasnevatest tagajärgedest, millest annavad tunnistust suur hulk petitsioone, mille on esitanud Ühendkuningriigis elavad ELi kodanikud ja ELi liikmesriikides elavad Ühendkuningriigi kodanikud selle kohta, millised on Brexiti tagajärjed nende staatusele ELi kodanikena;
- C. arvestades, et õigusriik on üks liidu alusväärtusi ning arvestades, et selle kaitse tagab põhiõiguste ja demokraatia austamise;
- D. arvestades, et liikumisvabadus, mis võimaldab igal ELi kodanikul elada, töötada või õppida ja kasutada õigust tervishoiule mis tahes liikmesriigis, on üks ELi alustaladest;
- E. arvestades, et kodanikuaktiivsus on paremini tagatud juhul, kui kodanike põhivajadused on täidetud; arvestades, et seetõttu on miinimumalgaga tagatav kaitse väga oluline ja see on eeltingimus, ilma milleta ei ole võimalik saavutada ELi püstitatud eesmärki, et kedagi ei jäeta kõrvale;
- F. arvestades, et inimesed, kellel on ebakindel töö ja ebakindlad elamistingimused, tunnevad end sageli tõrjutuna ning osalevad ühiskondlikus elus, kodanikuühiskonnas ja valimistel vähem või ei osale üldse;
- G. arvestades, et kodutute probleem pole mitte ainult ebakindlad elamistingimused, vaid sageli on neil ka piiratud juurdepääs teabele, millised on nende õigused ja õiguste kaitsmise vahendid, või puudub selline juurdepääs täiesti;
- H. arvestades, et kaitsetu, ebasoodsas olukorras oleva või alaesindatud rühma määratlus on liikmesriigiti väga erinev ning võib sõltuda liikmesriigis antud hetkel valitsevast poliitilisest ja sotsiaalsest olukorrast;
- I. arvestades, et paljud piiriala- ja hooajatöötajad töötavad keerulistes, kahjulikes ja ohtlikes tingimustes, mille puhul on töökohakindlus, sotsiaalkindlustuskate või juurdepääs sotsiaalhüvitistele ebapiisav või puudub hoopiski; arvestades, et paljud piiriala- ja hooajatöötajad on pärit vähekaitsitud sotsiaalsetest rühmadest ja piirkondadest; arvestades, et COVID-19 kriis on paljude piiriala- ja hooajatöötajate niigi ebakindlat olukorda veelgi süvendanud ning neid kaitsvate kehtivate õigusnormide rakendamise lünklikuks muutnud;
- J. arvestades, et COVID-19 puhang on tekitanud vaba liikumise valdkonnas kogu ELis hulga enneolematuid probleeme, kusjuures paljud liikmesriigid on kehtestanud eriolukorra meetmetena reisipiiranguid ja kontrolli sisepiiridel; arvestades, et ELi kodanikud esitasid märkimisväärse arvu petitsioone, milles väljendati tõsist muret riiklike eriolukorra meetmete mõju üle nende vabadusele reisida, töötada ja välismaal õppida ning nende võimalusele luu ja säilitada piiriüleseid perekonnasidemeid;
- K. arvestades, et pandeemia on eriti kahjulik mõju puuetega inimeste ja eakate olukorrale, sest piirab oluliselt nende võimalusi kasutada oma õigusi;
- L. arvestades, et petitsioonikomisjon on saanud märkimisväärse arvu petitsioone, milles on tuntud muret terves ELis LGBTIQ kogukonna liikmete ja vikerkaareperekondade (nt perekonnad, mille vähemalt üks liige on LGBTIQ kogukonna liige) kogetava diskrimineerimise pärast, eelkõige nende liikumisvabaduse rakendamisel ELis, mis viib kahjulike tagajärgedeni nende laste õigustele ja huvidele;
- M. arvestades, et harta artikliga 21 keelatakse sõnaselgelt igasugune diskrimineerimine mis tahes alusel, näiteks soo, rassi, nahavärvuse, etnilise või sotsiaalse päritolu, geneetiliste omaduste, keele, usutunnistuse või veendumuste, poliitiliste või muude arvamuste, rahvusvähemusse kuulumise, varalise seisundi, sünnipära, puude, vanuse või seksuaalsete sättumuste alusel ja et see on ELi kodakondsuse esmane väljendus; arvestades, et samal ajal on see liikumisvabaduse eduka kasutamise oluline aspekt, nagu on ilmnunud ka eelnimetatud petitsioonides;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- N. arvestades, et ligikaudu 50 miljonit inimest ELis kuulub rahvusvähemusse või mõnda vähemuskeele kogukonda; arvestades, et komisjon ei ole vastusena Euroopa kodanikualgatusetele „Minority SafePack – miljon allkirja mitmekesisuse edendamiseks Euroopas“ võtnud seadusandlikke meetmeid, kuigi algatus sai parlamendi valdava enamuse toetuse;
- O. arvestades, et kodakondsuse andmise ja äravõtmise tingimused on iga liikmesriigi määrata;
- P. arvestades, et petitioonide kohaselt on liikuvatel ELi kodanikel ja elanikel valimisõiguse kasutamisel mõnes liikmesriigis endiselt raskusi halduskoormuse, bürokraatia ja keelebarjääri tõttu ning mõnede liikmesriikide asutuste eksitava teabe või koostöö puudumise tõttu;
- Q. arvestades, et puuetega inimesed seisavad seoses oma õigusega hääletada ja saada valitud, õigusega saada valimiseeskirjade, -menetluste, -programmide ja -debattide kohta teavet viisil, mis oleks kohandatud eri tüüpi puuetega inimeste vajadustele, endiselt silmitsi õiguslike, praktiliste ja füüsiliste takistustega ning on seetõttu jätkuvalt valimistel alaesindatud; arvestades, et andmed alaesindatud rühmade valimisaktiivsuse kohta on endiselt piiratud;
- R. arvestades, et ELi kodanike õigus osaleda ELi demokraatlikus elus ulatub kaugemale hääletamisest või Euroopa valimistel kandideerimisest; arvestades, et aluslepingutega tagatakse mitu osalusvahendit, mille eesmärk on julgustada kodanikke ELi asjades otse kaasa lööma, sealhulgas petitsooniõigus, õigus esitada kaebus Euroopa Ombudsmanile ja õigus esitada Euroopa kodanikualgatus;
- S. arvestades, et mõnes ELi liikmesriigis ei saa kodakondsuseta isikud, kellel on pikaajalise elaniku staatus, demokraatlikus elus täiel määral osaleda ja eelkõige ei ole neil õigust osaleda kohalikel ja/või Euroopa Parlamendi valimistel; arvestades, et komisjon ei esitanud soovitusi kodakondsuseta vähemuste, näiteks romade võrdsete õiguste ühtlustamise kohta; see ettepanek tehti tegelikult kodanikualgatuses „Minority SafePack – miljon allkirja mitmekesisuse edendamiseks Euroopas“;
- T. arvestades, et EL peab kooskõlas väljaastumislepinguga kaitsma Ühendkuningriigis elavaid ELi kodanikke;
- U. arvestades, et eakad on aktiivne elanikkonnarühm, kes annab ühiskondlikku ellu tähtsa ja väärtusliku panuse seeläbi, et osaleb vabatahtlikus tegevuses, sotsiaalsetes algatustes ning hoolitseb ülalpeetavate eest ja toetab neid;
- V. arvestades, et kaupadele ja teenustele, sealhulgas avalikele teenustele juurdepääs eeldab järjest suuremal määral digioskusi;
- W. arvestades, et digipööre toob kaasa võimalusi ja ohtusid kõikide põlvkondade, eelkõige eakate jaoks; arvestades, et tehnoloogilised muutused võivad mõjutada negatiivselt eakaid, kellel puuduvad piisavad teadmised ja oskused digitaal tehnoloogia kasutamiseks ning sellele juurdepääs; arvestades, et eakad kannatavad sageli diskrimineerimise, vägivalla, isoleerituse, üksinduse, tõrjutuse ja piiratud autonoomia all, näiteks seepärast, et digilahendusi kasutusele võttes ei arvestata nende vajadustega;
1. võtab teadmiseks komisjoni aruande „2020. aasta aruanne ELi kodakondsuse kohta. Kodanike võimendamise ja nende õiguste kaitsmine“ ja tunneb heameelt komisjoni jätkuva pühendumuse üle kaitsta ELi kodanike õigusi, samuti selle üle, et regulaarselt hinnatakse ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest pärit inimeste, sealhulgas puuetega inimeste ja eakate võimalusi ja takistusi kodanikuõiguste kasutamisel; peab kahetsusväärseks, et komisjoni pakutud 18 meetmest on ainult kaks seotud seadusandlusega; rõhutab vajadust ELi kodanike õiguste üksikasjaliku hindamise järele ning täpselt määratletud ja konkreetsete kohustuste, meetmete ja õigusloomeliste algatuste järele järgmiseks kolmeks aastaks; toonitab asjaolu, et aruanne ELi kodakondsuse kohta, järgides Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 25 sätestatud menetlust, peaks lõppeesmärgina tooma kaasa konkreetseid algatusi kodanikega seotud õiguste ja vabaduste koondamiseks ELi kodakondsuse põhikirja raamesse, sarnaselt Euroopa sotsiaalõiguste sambaga, hõlmates hartas sätestatud põhiõigusi ja -vabadusi koos Euroopa sotsiaalõiguste samba raames sätestatud sotsiaalõigustega ja ELi lepingu artiklis 2 sätestatud

Neljapäev, 10. märtsi 2022

väärtustega, mis on Euroopa avaliku ruumi määravad elemendid, sealhulgas selle avaliku ruumi valitsemismudel, inimväärikus, vabadus, õigusriik, demokraatia, pluralism, sallivus, õiglus ja solidaarsus, võrdsus ja mittediskrimineerimine, mida võetak arvesse aluslepingute tulevasel muutmisel;

2. peab kiiduväärseks, et komisjon paneb taas rõhku õigusriigi järgimisele liikmesriikides;

3. rõhutab, et kohtusüsteemi sõltumatus, õiguskaitse kättesaadavus, väljendusvabadus, vabadus saada ja levitada teavet ning meedia pluralism on õigusriigi olulised komponendid; kutsub komisjoni üles kaitsma neid ELi alusväärtusi juhul, kui liikmesriigid neid ei austa;

4. tuletab meelde, et vahendid, millega sekkutakse eraelu puutumatusse ja isikuandmete kaitseks, peavad lisaks õigusliku aluse omamisele olema ka vajalikud ja proportsionaalsed, nagu on nõutud isikuandmete kaitse üldmääruses ja hartas;

5. tuletab meelde, et ELi projekti keskmes olevat liikumisvabadust on tõsiselt mõjutanud COVID-19 puhanguga kaasnenud enneolematu tervisekriis ning sellega seonduvad riiklikud eriolukorra meetmed, sealhulgas reisimispiirangud ja ajutine kontrolli taastamine sisepiiridel; kordab, et nendel meetmetel on olnud märkimisväärne negatiivne mõju eraeludele, tööle, perekondadele ning majanduslikele ja sotsiaalsetele tingimustele, millest annab tunnistust petitsioonide arvukus; rõhutab, et kõik riiklikud eriolukorra meetmed peaksid olema proportsioonis nende algse eesmärgiga piirata COVID-19 puhangut; kutsub seoses sellega komisjoni üles jätkama COVID-19 meetmete ja nende mõju jälgimist ELi kodanike õigustele; julgustab liikmesriike riiklike eriolukorra meetmeid (kohe kui need enam ei ole vajalikud) järk-järgult vähendama; rõhutab, et COVID-19 pandeemia on kahjulik mõju kodanike, eelkõige noorte ja eakate heaolule ja vaimsele tervisele;

6. tuletab meelde, et Ühendkuningriigi ELi väljaastumine mõjutas üleminekuperioodi lõppedes enim Ühendkuningriigis elavaid ELi kodanikke ja Ühendkuningriigi kodanikke, kes elavad ükskõik millises ELi 27 liikmesriigis; kutsub komisjoni üles tähelepanelikult jälgima väljaastumislepingu teise osa („Kodanike õigused“) nõuetekohast rakendamist, et kaitsta tulemuslikult ja täielikult nende kodanike õigusi, kes kasutasid liikumisvabadust enne üleminekuperioodi lõppu;

7. tunneb muret arvukate takistuste pärast, millega seisavad endiselt silmitsi vikerkaareperekonad, kui nad kasutavad oma õigust liikuda teise liikmesriiki, ning mis on tingitud samasooliste paaride ja põlvnemise tunnustamist käsitlevate riiklike õigusnormide erinevustest; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid viiksid ellu soovitusel, mis on sätestatud parlamendi resolutsioonis LGBTIQ õiguste kohta ELis, sealhulgas komisjonile esitatud nõudmise uurida, kas kõik liikmesriigid täidavad 5. juuni 2018. aasta otsust kohtuasjas C-673/16: Relu Adrian Coman jt vs Inspectoratul General pentru Imigrări ja Ministerul Afacerilor Interne⁽²⁴⁾, ja võtta seda kohtuotsust 2009. aasta vaba liikumist käsitlevate suuniste eelseisval läbivaatamisel arvesse;

8. peab kahetsusväärseks, et kooselu lõpetamise või lahutuse korral vanematele ja lastele kättesaadavad õiguskaitsevahendid ei ole kõikides liikmesriikides ühesugused, mistõttu on ELis sajad vanemad võtnud ühendust petitsioonikomisjoniga, et saada tuge piiriülestes perevaidlustes ja vanema poolt lapse röövimise korral; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama piiriülestele hooldusõiguse kaasatud lastega seotud juhtumite jälgimiseks süsteemid, mis ei ole diskrimineerivad ja milles austatakse täielikult lapse põhiõigusi;

9. tuletab meelde, et liikumisvabadust ei mõjuta ainult suured ülemaailmsed sündmused; märgib kahetsusega, et nagu nähtub sellel teemal saadud arvukatest petitsioonidest, kogevad ELi kodanikud, teise liikmesriigi kodanikest pikaajalised elanikud ja ELi kodanike pereliikmed, kes on kolmanda riigi kodanikud, teise liikmesriiki kolimisel endiselt õiguslikke, halduslikke ja praktilisi takistusi, eelkõige seoses elamisloa saamise, tsiviil- või sotsiaalküsimuste, näiteks perekonnaõiguse või pensionide menetlustega, sotsiaaltoetuste koordineerimisega, tervishoiuteenuste, tervisekindlustuse, hariduse ja maksustamise korraga, samuti kutsekvalifikatsioonide tunnustamisega; rõhutab, et nende takistuste hulka kuuluvad sageli diskrimineerivad haldusnõuded või meelevaldsed nõuded esitada dokumente, mida teistes liikmesriikides tavaliselt ei

⁽²⁴⁾ Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 5. juuni 2018, Relu Adrian Coman jt vs Inspectoratul General pentru Imigrări ja Ministerul Afacerilor Interne, C-673/16, EU:C:2018:385.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

väljastata; rõhutab, et need takistused on sageli tingitud asjaolust, et vaba liikumise direktiivi teatavad mõisted, nagu üldine ravikindlustus ja piisavad vahendid, ei ole selgelt määratletud; palub, et kui komisjon kontrollib vaba liikumise direktiivi rakendamist, pööraks ta tähelepanu ka diskrimineerivatele haldustavadele liikmesriikides, eriti kohalikul tasandil, ning võtaks selliste tavade vastu vajalikke jõustamismeetmeid ning selgitaks vaba liikumise direktiivi läbivaadatud suunistes mõisteid, mis ei ole direktiivis selgelt defineeritud; kutsub lisaks komisjoni ja liikmesriike üles veelgi edendama koostööd olukordades, kus töötajad saavad hüvitisi ning tasuvad sotsiaalmakseid ELi eri liikmesriikides, tugevdades piiriülest teabevahetust erinevate sotsiaalkindlustusasutuste vahel, et kõiki rahalisi makseid oleks võimalik pensioniõiguste arvutamisel nõuetekohaselt arvesse võtta;

10. kutsub liikmesriike üles võtma koordineerimis- ja koostöömeetmeid, et lahendada tulemuslikult probleeme, mis on seotud sõidukite registreerimise topeltmaksustamise, maksualase diskrimineerimise ja topeltmaksustamisega mis tahes piiriüleses kontekstis, ning võtma paremini arvesse töötajate piiriülese liikuvuse tegelikku olukorda; on seisukohal, et topeltmaksustamise küsimusi ei käsitleta kehtivates kahepoolsetes maksulepingutes ja liikmesriikide ühepoolsetes meetmetes piisavalt ning nendega tuleks kooskõlastatult ja õigeaegselt tegeleda ELi tasandil;

11. väljendab heameelt, et komisjon on teatanud oma kavatsusest vaadata läbi konsulaarkaitse normid; palub, et komisjon hindaks selle läbivaatamise käigus ka konsulaarkaitse kättesaadavust eri liiki puuetega inimestele; nõuab tungivalt, et komisjon tagaks abi andmise esindamata liikmesriikidest pärit ELi kodanikele; nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid annaksid konsulaarkaitse saamise õiguse ka isikutele, kellel on mingi liikmesriigi väljastatud reisidokument, isegi kui nad ei ole selle riigi kodanikud;

12. tuletab meelde, et miinimumpalgal on tähtis roll selles, et tagada Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamine ja et kedagi ei jäetaks kõrvale; rõhutab piiriala- ja hooajatöötajate ebakindlat olukorda, mida COVID-19 kriis on veelgi süvendanud; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tegelema kaitsetusega, millega puutuvad kokku piiriülesed ja hooajatöötajad COVID-19 kriisi kontekstis, ning tagama kõigile ELi töötajatele kõrgetasemeline sotsiaalkaitse ning õiglased ja nõuetekohaselt tasustatud töökohad, sealhulgas tagades, et kohaldatakse ja järgitakse liidu õigust, mis käsitleb tööjõu liikuvust ning õigust võrdse või võrdväärse töö eest võrdse tasu saamisele; on seisukohal, et niisugune lähenemisviis on ülimalt oluline selleks, et hoida ära ELi kodanike tõrjumist, suurendada nende võimalusi osaleda täielikult ja aktiivselt meie demokraatias ning kaitsta nende õigusi, mis tulenevad ELi kodakondsusest;

13. märgib, et puuetega inimeste staatuse vastastikuse tunnustamise mehhanismi puudumine on üks põhjuseid, miks puuetega inimestel on raske kasutada oma õigusi, mis on seotud vaba liikumise, hariduse, tööhõive ja kultuuriväärtuste kättesaadavusega; toetab vastastikku tunnustatava ELi puuetega inimeste kaardi väljatöötamist, et tagada ELis võrdne juurdepääs teatud hüvedele; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma kasutusele ELi puuetega inimeste kaart, et tagada puuetega inimestele liikumisvabadus;

14. nõuab tungivalt, et kõik liikmesriigid ratifitseeriks ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja allkirjastaksid selle protokollid; nõuab tungivalt, et komisjon võtaks selle konventsiooni ratifitseerimisega seoses vajalikud meetmed, et puuetega inimesed saaksid täielikult kasutada oma õigusi ELi kodanikuna ilma igasuguse diskrimineerimiseta;

15. tunneb muret, et keeruliste elamistingimuste tõttu on kodutud tõrjutud ja neil pole piisavalt teavet; kutsub liikmesriike võtma meetmeid, et kaitsta kodutuid ja nende õigusi, korraldama kampaaniaid nende teavitamiseks ja hõlbustama seeläbi nende kaasamist sotsiaalsesse ja poliitilisse ellu ning kodanikuühiskonda;

16. võtab teadmiseks komisjoni poolt oma 2020. aasta aruandes ELi kodakondsuse kohta teatavaks tehtud kavatsuse ajakohastada direktiive, milles käsitletakse liikuvate ELi kodanike hääletamisõigusi kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel (nõukogu direktiivid 94/80/EÜ ja 93/109/EÜ); rõhutab sellega seoses, et kiiremas korras tuleb eemaldada kõik tõkked ja raskused, mis takistavad liikuvatel ELi kodanikel, sealhulgas puuetega inimestel, hääletamisõigusi kasutada, ning suurendada ja hõlbustada kohalikke ja Euroopa Parlamendi valimisi ja hääletusmenetlusi käsitleva teabe pakkumist (näiteks ühtse, täielikult kättesaadava ELi-ülese teabeplatvormi kaudu), ergutada liikmesriike eelkõige kohalikul tasandil hõlbustama liikuvate ELi kodanike hääletamisõiguste kasutamist ning uurida ja rakendada kaughääletuse, sealhulgas elektroonilise

Neljapäev, 10. märtsi 2022

hääletamise võimalusi, et suurendada ja hõlbustada demokraatlikku osalust; rõhutab, et kaughääletuseks peavad liikmesriigid tagama, et elektrooniliste ja internetisüsteemide kavandamine ja kasutuselevõtmine oleks läbipaistev ning et arvet saaks pidada nii käsitsi kui elektrooniliselt, ilma et see ohustaks hääletuse salastatust ja isikuandmete kaitset kooskõlas kohaldatava liidu õigusega; tuletab meelde, et mõnes liikmesriigis on puuetega inimesed, kelle suhtes kohaldatakse kaitsemeetmeid (nt eestkoste), jäetud poliitikas osalemisest automaatselt kõrvale ja seega on nad jäetud ilma ka hääleõigusest; rõhutab, et niisugusest drastilisest lahendusest tuleb loobuda ja selle asemel tuleb puuetega inimesi teatavates eluvaldkondades hoopis toetada; tunneb sellega seoses heameelt komisjoni lubaduse üle teha liikmesriikide ja Euroopa Parlamendiga koostööd, et tagada puuetega inimeste poliitilised õigused teistega võrdsel alusel ja eelkõige tagada selle õiguse kasutamine järgmistel Euroopa Parlamendi valimistel;

17. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles vahetama ja edendama Euroopa valimiskoostöö võrgustikus parimaid tavasid selle kohta, kuidas käsitleda ebasoodsas olukorras kodanikerühmade spetsiifilisi valimistega seotud vajadusi, et suurendada nende osalemist valimistel ja tagada neile võimalus järgmistel Euroopa Parlamendi valimistel oma hääletamisõigusi ka tegelikult kasutada; rõhutab sellega seoses, et alaesindatud hääletajate kategooriate kohta on vaja põhjalikke andmeid ja tuleb leppida kokku ebasoodsas olukorras rühmade põhimääratlustes, mis võivad hõlmata selliseid rühmi nagu naised, LGBTIQ kogukonna liikmed, rändajad ja pagulased, väikese sissetulekuga leibkondade liikmed, rassilised, etnilised või keelevähemused ja puuetega inimesed;

18. tuletab lisaks meelde, et petitsioonide sisuks on sageli välismaal elavate ELi kodanike valimisõigused; märgib, et mitmed liikmesriigid jätavad oma kodanikud pärast teise ELi liikmesriiki kolimist ilma riiklikel parlamendivalimistel hääletamise õigusest; usub, et ELi kodanikelt hääleõiguse ära võtmine nende välismaal elamise tõttu koos nende elukohariigi riiklikel valimistel hääletamise õiguse mittetunnustamisega võib takistada nende liikumisvabadust ja võib tuua kaasa poliitikas osalemise põhiõigusest ilmajätmise; rõhutab, et mitu liikmesriiki on võtnud teise ELi liikmesriigi kodanikest pikaajalistelt elanikelt õiguse hääletada kohalikel ja Euroopa Parlamendi valimistel;

19. rõhutab, et 2020. aasta Euroopa kodakondsuse aruannet käsitlevas avalikus konsultatsioonis osalenud vastajatest arvas üle 60 %, et ELi kodanike teavitamiseks nende õigustest ei tehta piisavalt; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles parandama ELi kodanike teavitamist nende õigustest ja kohustustest, nii et see teave oleks kättesaadav ka eri liiki puuetega inimestele, ning tagama, et igaüks saaks oma õigusi kasutada nii päritoluriigis kui ka kõigis teistes liikmesriikides; rõhutab, kui tähtis on see, et riigi tasandil oleksid olemas veebisaidid, millel selgitatakse ELi kodanikele nende õigusi ja seda, kuidas võtta ühendust parlamendiliikmetega ning jälgida nende antud häält ja tehtud otsuseid;

20. innustab liikmesriike suurendama koolide õppekavades ELi küsimuste, sealhulgas ELi kodanike õiguste alase poliitilise hariduse osakaalu ja õpetajakoolitust vastavalt kohandama; on arvamusel, et liikmesriigid peaksid oma haridussüsteemidega edendama koolide külaskäike ELi institutsioonidesse; rõhutab, et hariduse kättesaadavusel on ülitähtis roll tulevaste kodanike teadlikkuse suurendamises;

21. tunnustab, et ELi osalusraamistiku praegune ülesehitus võib tekitada inimestes kahtlusi selles, milline kanal nende vajadustega paremini sobib, ning takistab neid seega ELi institutsioonidega suhtlemisel kättesaadavaid vahendeid kasutamast; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles looma asjakohased vahendid, et tagada ELi kodanike ja elanike täielik teavitamine nende õigusest esitada Euroopa Parlamendile petitsioone ja nende õigusest pöörduda Euroopa Ombudsmani poole, et kaitsta nende õigusi ja teatada mis tahes rikkumistest, nagu on ette nähtud harta artiklis 44 ja ELi toimimise lepingu artiklis 227;

22. nõuab, et loodaks internetipõhine ühtne kontaktpunkt, mis koondaks kõik ELi osalusvahendid ja pakuks teavet, nõu ja toetust ELi ametnikega suhtlemisel kõigis liidu ametlikes keeltes ja sellisel kujul, et eri liiki puuetega inimesed saaksid seda kasutada, nii et iga kasutaja saaks leida enda jaoks kõige sobivama kanali; see aitaks lähendada kodanikke ELile ja tugevdada nende demokraatliku osalust; loodab, et selline ühtne kontaktpunkt lihtsustaks eri osalusvahendite kasutamist ja võimaldaks kasutada kogu nende potentsiaali;

23. tuletab meelde oma toetust Euroopa tuleviku konverentsile; on kindlalt veendunud, et see konverents annab võimaluse osaleda ELi demokraatlikus protsessis alt ülespoole lähenemisviisi alusel; kordab oma nõudmist, et konverentsi raames esitataks konkreetsed soovitusel, mida institutsioonid peaksid järgima ja mis tuleks tegudeks muuta; kutsub kõiki konverentsi osalisi üles tagama, et selle tulemuste suhtes võetaks tegelikke järelemeetmeid;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

24. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, Euroopa Komisjonile, Euroopa Ombudsmanile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning nende petitsioonikomisjonidele ja riiklikele ombudsmannidele või nendega samaväärsetele pädevatele organitele.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0082

Õiglase ja lihtne maksustamine, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta resolutsioon soovitud komisjonile õiglase ja lihtsa maksustamise kohta, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat (EP järelemeetmed komisjoni juulis avaldatud tegevuskavale ja 25 algatusele käibemaksu, äritegevuse ja üksikisiku maksustamise valdkonnas) (2020/2254(INL))

(2022/C 347/20)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 225,
- võttes arvesse komisjoni 15. juuli 2020. aasta teatist „Õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskava, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat“ (COM(2020)0312),
- võttes arvesse komisjoni 15. juuli 2020. aasta teatist „Hea maksuhaldustava ELis ja mujal“ (COM(2020)0313),
- võttes arvesse komisjoni 7. aprilli 2016. aasta teatist käibemaksu tegevuskava kohta „Ühtse ELi käibemaksuala suunas – On aeg otsustada“ (COM(2016)0148),
- võttes arvesse komisjoni 3. märtsi 2021. aasta teatist „Üks aasta pärast COVID-19 puhangu algust: eelarvepoliitika meetmed“ (COM(2021)0105),
- võttes arvesse vastuvõtmist ootavaid komisjoni ettepanekuid, eelkõige äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasi, äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi⁽¹⁾ ja digimaksu paketi⁽²⁾ kohta, ning parlamendi seisukohti nende ettepanekute kohta,
- võttes arvesse komisjoni 15. jaanuari 2019. aasta teatist „Tõhusama ja demokraatlikuma otsustusprotsessi poole ELi maksupoliitikas“ (COM(2019)0008),
- võttes arvesse komisjoni 19. veebruari 2020. aasta teatist „Euroopa digituleviku kujundamine“ (COM(2020)0067),
- võttes arvesse OECD/G20 2015. aasta oktoobri maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kaasava raamistiku tegevuskava,
- võttes arvesse OECD/G20 2018. aastal vastu võetud vahearuanne „Tax Challenges Arising from Digitalisation“ (digitaliseerimisest tekkivad maksualased probleemid) ja 2019. aasta mais vastu võetud tööprogrammi majanduse digitaliseerimisest tulenevatele probleemidele üksmeelse lahenduse väljatöötamiseks,
- võttes arvesse 14. oktoobril 2020. aastal OECD/G20 kaasava raamistikuga vastu võetud esimese ja teise samba raporteid, ning OECD läbi viidud majandusanalüüsi ja mõjuhindangu tulemusi,
- võttes arvesse komisjoni 18. mai 2021. aasta teatist „Äriühingute maksustamine 21. sajandil“ (COM(2021)0251),

(¹) 25. oktoobri 2016. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv äriühingu tulumaksu ühtse maksubaasi kohta (COM(2016)0685) ja 25. oktoobri 2016. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv äriühingu tulumaksu ühtse konsolideeritud maksubaasi (CCCTB) kohta (COM(2016)0683).

(²) Pakett koosneb järgmistest dokumentidest: komisjoni 21. märtsi 2018. aasta teatis „On aeg kehtestada ajakohane, õiglase ja tõhus digitaalrajanduse maksustamise kord“ (COM(2018)0146), 21. märtsi 2018. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, millega kehtestatakse märkimisväärse digitaalse kohalolu äriühingu tulumaksuga maksustamise eeskirjad (COM(2018)0147), 21. märtsi 2018. aasta ettepanek võtta vastu nõukogu direktiiv, milles käsitletakse teatavate digiteenuste osutamist saadud tuludelt võetava digiteenuste maksu ühist süsteemi (COM(2018)0148), ning komisjoni 21. märtsi 2018. aasta soovitus märkimisväärse digitaalse kohalolu äriühingute tulumaksuga maksustamise kohta (C(2018)1650).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse 2021. aasta maksustamisaruannet – ELi liikmesriikide maksupoliitika ülevaade, maksunduse ja tolliliidu peadirektooraat, 18. mai 2021,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Valuutafondi raportit „Taxing Multinationals in Europe“ (hargmaiste ettevõtete maksustamine Euroopas), Euroopa ja eelarveküsimuste osakonnad, 2021, nr 21/12,
- võttes arvesse rahvusvaheliste maksuküsimuste arutamiseks korraldatud mitme G7, G8 ja G20 tippkohtumise tulemusi,
- võttes arvesse oma 16. detsembri 2015. aasta resolutsiooni soovitustega komisjonile läbipaistvuse, kooskõlastamise ning lähenemise tagamise kohta liidu äriühingute tulumaksu poliitikas ⁽³⁾,
- võttes arvesse oma TAXE erikomisjonide resolutsioone: 25. novembri 2015. aasta resolutsiooni maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta (TAX-1) ⁽⁴⁾, 6. juuli 2016. aasta resolutsiooni maksualaste siduvate eelotsuste ja samasuguse iseloomuga või mõjuga meetmete kohta (TAX-2) ⁽⁵⁾ ja 26. märtsi 2019. aasta resolutsiooni finantskuritegude, maksudest kõrvalehoidumise ja maksustamise vältimise kohta (TAX-3) ⁽⁶⁾,
- võttes arvesse oma 13. detsembri 2017. aasta soovitusi ja resolutsiooni rahapesu, maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise kohta (PANA) ⁽⁷⁾,
- võttes arvesse oma raportit maksualast teabevahetust käsitlevate ELi nõuete täitmise kohta – edusammud, õppetunnid ja ületamist ootavad raskused (2020/2046(INI))
- võttes arvesse algatusraportit kahjulikke maksutavasid käsitleva ELi poliitika reformimise (sh käitumisjuhendi töörihma reformimise) kohta (2020/2258(INI)),
- võttes arvesse kodukorra artikleid 47 ja 54,
- võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0024/2022),

A. arvestades, et COVID-19 kriisi pretsedenditu ulatus ja suur mõju majandusele on viinud maksutulude vähenemiseni ning ühiskonna ja majanduse kaitseks võetavate võlgade ja tehtavate kulutuste suurenemiseni, ning see on viimas ka valitsemissektorite võlgade kasvuni; arvestades, et maksustamise vältimine, maksupettused ja maksudest kõrvalehoidmine vähendavad valitsuste maksutulu ning kahjustavad riikide rahanduse, maksusüsteemi ja maksustamise õigluse kestlikkust; arvestades, et äärmiselt oluline on võidelda maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu, hoides samal ajal maksud tasemel, mis toetab majanduse kestlikku kasvu, liidu majanduslikku ja sotsiaalset taastumist ning selliste pikaajaliste probleemide ja ülesannetega toimetulekut nagu elanikkonna vananemine, ökoloogiline ja kliimamuutustega seotud üleminek ning majanduse digiteerimine, kahjustamata seejuures asjakohast maksutulu;

B. arvestades, et maksukoormus on nihkunud jõukuselt sissetulekule, kapitalilt töötulule ja tarbimisele, hargmaistelt ettevõtetest väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ning finantssektorilt reaalmajandusse, samuti on maksukoormus nihkunud liikuvamatelt maksumaksjatelt vähem liikuvatele maksumaksjatele;

C. arvestades, et majanduse kiire taastamine nõuab tugevaid majandus- ja rahanduspoliitilisi meetmeid reformide ja investeeringute abil ning muu hulgas järgmist: i) võrdsete konkurentsitingimuste tagamist maksumaksjatele ja äriühingutele, vähendades või kaotades maksusoodustusi, mis tekitavad VKEde puhul ebaõiglaselt ebasoodsaid olukordi, ning vähendades bürokraatiat, et soodustada kaubandust nii riigisiselt kui ka ühtsel turul lihtsama, õiglasema, digitaalse ja prognoositavama maksukeskkonna toel; ii) liikmesriikidele maksutulude tagamist, et rahastada majanduse taastamist, üleminekut CO₂-neutraalsele majandusele, vähendada võla suhet SKPsse ja suurendada investeeringuid, ning iii) ettevõtjate ja kodanike õiglase maksustamise tagamist, suurendades läbipaistvust ja usaldust ühiskonna suhtes ning ausat konkurentsi, tuginedes kokkulepitud standarditele ning koordineeritud ja digiteeritud aruandlussüsteemidele;

⁽³⁾ ELT C 399, 24.11.2017, lk 74.

⁽⁴⁾ ELT C 366, 27.10.2017, lk 51.

⁽⁵⁾ ELT C 101, 16.3.2018, lk 79.

⁽⁶⁾ ELT C 108, 26.3.2021, lk 8.

⁽⁷⁾ ELT C 369, 11.10.2018, lk 132.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- D. arvestades, et komisjoni õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskava, millega toetatakse majanduse taastamise strateegiat (edaspidi „tegevuskava“), on osa liidu laiema maksustrateegiast käibemaksu, ettevõtluse ja üksikisiku maksustamise valdkonnas; arvestades, et tegevuskava näeb ette kahetist lähenemisviisi, mis kombineerib maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidmise vastased meetmed lihtsustavate meetmetega, millega kõrvaldatakse maksu maksjate, eriti kodanike ja VKEde jaoks tarbetud takistused ja halduskoormus;
- E. arvestades, et VKEd moodustavad 99 % liidu ettevõtetest ja loovad kaks kolmest erasektori töökohast, kuid maksuõiguse normide järgimise kulud moodustavad 30 % nende maksukoormusest, samas kui suurettevõtete puhul on see vaid 2 %;
- F. arvestades, et vaja on suurendada vastastikust usaldust ja koostööd liikmesriikide maksuhaldurite vahel ning jagada riiklike aruandlussüsteemidega seotud parimaid tavasid liikmesriikide vahel;
- G. arvestades, et Euroopa Kontrollikoja 2021. aasta eriaruandes maksuteabe vahetamise kohta ELis⁽⁸⁾ leiti, et liikmesriikide vahel vahetatud teave on aegunud, ebatäpne ja mittetäielik;
- H. arvestades, et praegused rahvusvahelised äriühingute maksustamise normid ei ole digitaliseerimise ja majanduse globaliseerumise kontekstis enam sobilikud; arvestades, et digiteerimise areng ja suurem sõltuvus immateriaalsest varast ja nende osa suurenemine väärtusahelates tekitavad väljavaateid ja probleeme seoses majandustoimingute ja maksustatavate sündmuste jälgitavusega, sealhulgas võimaldavad maksustamise vältimise viise, eriti kui need toimingud on piiriüleised või toimuvad väljaspool liitu;
- I. arvestades, et äriühingute maksustamine peaks lähtuma põhimõttest, et kasumit maksustatakse seal, kus seda saadakse, võiks ühtlustatum ja kooskõlastatud lähenemine üleliidulisele äriühingute maksustamise süsteemile veelgi paremini võimaldada võitlust ebaausa konkurentsi vastu, mis on põhjustatud kahjulikest maksu meetmetest, mis häirivad ühtset turu toimimist ja viivad tihti ressursside väära paigutamiseni;
- J. arvestades, et parem koostöö liidu ja riikide maksuhaldurite vahel ning suurem läbipaistvus äriühingute maksustamise valdkonnas võib parandada maksude kogumist ja on ka vajalik ausa konkurentsi tugevdamiseks ühtsel turul, mis muudab maksuhaldurite töö tõhusamaks; arvestades, et tehnoloogia kasutamine ja digitaliseerimine, keskendudes olemasolevate andmete tõhusamale kasutamisele, võib toetada maksuhaldurite tõhusust ja läbipaistvust ning vähendada nõuete täitmisega seotud kulusid ja suurendada avalikkuse usaldust; arvestades, et digiteerimisel tehtud edusammud nii maksu maksjate kui ka maksuhaldurite jaoks loovad alternatiivseid võimalusi, kuidas süstemaatiliselt käsitleda teatavaid maksupettusi, ning võivad hõlbustada ka liikuvate maksubaaside maksustamist;

Majanduse taastamise strateegiat toetava komisjoni õiglase ja lihtsa maksustamise tegevuskavaga seotud üldised kaalutlused

1. kiidab heaks komisjoni tegevuskava ja toetab selle põhjalikku rakendamist; märgib, et enamik 25-st algatusest on seotud käibemaksuga, mis on asjakohane suure saamatajäänud maksutulu tõttu käibemaksu valdkonnas ja äriühingute, eriti VKEde toetamise vajaduse tõttu; on sellegipoolest seisukohal, et konkreetsete seadusandlike ettepanekute täiendusena tuleks läbi viia mõjuhindang, eesmärgiga paremini mõista võimalikke mõjusid maksu maksjatele ja äriühingutele; väljendab heameelt nõukogus hiljuti saavutatud käibemaksu määrade kokkuleppe üle, kuid on endiselt mures selle pärast, et lõplik käibemaksukord ei ole nõukogus toetust saanud; kutsub komisjoni üles tegevuskava kontrollima, pidades silmas rahvusvahelisi arenguid Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD)/G20 tasandil ning COVID-19 pandeemiat;
2. usub, et komisjoni otsus läbi viia algatusi, mille eesmärk on tugevdada maksuhaldurite koostööd ja suurendada ühtsel turul rakendatavate menetlusnormide ühtlustatust, on äärmiselt tähtis; väljendab heameelt komisjoni ELi ühise nõuete täitmise programmi algatuse üle, mis on vahend maksuhaldurite ja ettevõtjate vahelise tihedama koostöö soodustamiseks, ning soovib selgeid valikukriteeriume ja toimimise reegleid ning programmi võimalikku laiendamist käibemaksuga seotud küsimustele; kiidab heaks komisjoni seadusandliku algatuse ühise, standarditud ja kogu ELi hõlmava tulu tekkimise kohas

⁽⁸⁾ Euroopa Kontrollikoja 26. jaanuari 2021. aasta eriaruanne nr 03/2021 „Maksuteabe vahetamine ELis: alus on tugev, kuid rakendamisel esineb puudusi“.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

kinnipeetava maksu vähendamise süsteemi kasutuselevõtuks, millega kaasneb maksuhaldurite vaheline teabevahetus- ja koostöömehhanism, ning ootab selle esitamist; palub komisjonil sellega seoses ja vastuseks hiljutistele Cum-Ex paljastustele ja OECD/G20 ülemaailmsele maksukokkuleppele hinnata minimaalse tegeliku kinnipeetava maksumäära võimalikku kasu; kutsub sellega seoses komisjoni üles taaskäivitama arutelu nõukogu direktiivi 2003/49/EÜ⁽⁹⁾ (intresside ja litsentsitasude direktiiv) blokeeritud läbivaatamise üle;

3. pooldab komisjoni ettepanekut moderniseerida, lihtsustada ja ühtlustada käibemaksuga seotud nõudeid, kasutades tehingupõhist reaalarajas aruandlust ja e-arveldamist; märgib, et selline aruandlus peab olema maksumaksjasõbralik, võimaldades samal ajal maksuhalduritel saada ülevaate kõikvõimalikest tehingutest reaalarajas ning soodustades pettuste ennetamist ja tuvastamist ning kõrge riskiga äriühingute avastamist; on seisukohal, et aruandluse nõuded ja maksudeklaratsioonid peaksid olema liikmesriikide vahel ühtlustatud; usub, et tehingute võrgu analüüsi (Transaction Network Analysis – TNA) andmekogumisvahend on üks olemasolev võimalus vähendada maksupettusi, ning ergutab selle täiustamist ja parimate tavade jagamist liikmesriikide vahel;

4. tuletab meelde, et mis tahes ajutised või mitteajutised maksumeetmed peaksid vältima investeerimisotsuste moonutamist ja toimima vahendina, mis toetab Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõikes 3 sätestatud liidu eesmärkide, sealhulgas Euroopa ettevõtete konkurentsivõime saavutamist; rõhutab, et aruandlusnõuded ei tohiks põhjustada ettevõtjate, eelkõige VKEde halduskulude ebaproportsionaalset suurenemist; märgib, et saamata jäänud maksutulude tulemuslikuks käsitlemiseks võib olla vaja parema kvaliteediga ja võimalikke suuremaid andmehulki; rõhutab põhimõtet, et kõik andmed, mida maksuhaldurid maksumaksjatelt koguvad, tuleb kooskõlas maksumaksjate õigustega edastada liikmesriikidele ainult üks kord ning neid tuleb kaitsta maksimaalse turvalisuse ja andmekaitseasenduste järgimisega; märgib andmete ja digitaalsete vahendite potentsiaali bürokraatia vähendamisel ja mitmesuguste maksumaksjate kohustuste lihtsustamisel, eelkõige käibedeklaratsioonide ja koondaruannete valdkonnas, ning märgib, et andmete kasutamise tõhususe maksimeerimiseks tuleks kasutada tehisintellekti ja eri tarkvara; väljendab vajadust jätkata jõupingutusi liikmesriikide halduskoostöö suurendamiseks, et vähendada pettusi ja maksudest kõrvalehoidmist; peab vajalikuks mitte ainult suurendada vahetatavate andmete hulka, vaid ka parandada nende kvaliteeti, et süsteem oleks tõhusam;

5. rõhutab, et liikmesriikide maksuõiguse normide mitmekesisus kujutab endast tülikat probleemi, eriti VKEde ja idufirmade jaoks, kes ühtsel turul tegutsevad või soovivad alustada kauplemist, kuna nad peavad toime tulema kuni 27 erineva maksusüsteemiga; on veendunud, et VKEde suurematele nõuete täitmisega seotud kuludele tuleks pöörata asjakohast tähelepanu; rõhutab, et VKEsid ei tohiks veelgi rohkem karistada finantskoormusega, mida tekitab erinevates riiklikes süsteemides tegutsemine, ning et ühtse turu eelised peaksid olema neile kergesti kättesaadavad;

6. rõhutab, et majanduse kestliku taastamise strateegias tuleks arvesse võtta jätkuvate madalate intressimäärade jätkusuutlikkust ja inflatsiooni kasvu kogu liidus; on seisukohal, et maksukoormus ei tohiks nihkuda kapitali kasvutulult üle tööjõule, nagu see toimub praegu; on sellega seoses seisukohal, et rohkem tähelepanu tuleks pöörata liikuvate töötajate suurele arvule;

7. kordab, kui olulised on taasterahastu „NextGenerationEU“ vahendid liidu majanduse taastamiseks, ning rõhutab võimalust kasutada taaste- ja vastupidavusrahasut, et jätkata eelarvereforme ja investeringuid, mille tulemuseks on õiglasem, kestlikum ja paremini digitaliseeritud eelarvesüsteem; tuletab meelde, et programmi „Fiscalis 2021–2027“ (eelarve 269 miljonit eurot) eesmärk on võidelda maksupettuste vastu ja toetada tulude kogumist liidu ja liikmesriikide eelarvetesse, aidates riiklikel maksuhalduritel paremini võidelda maksupettuste, maksudest kõrvalehoidmise ja agressiivse maksupla-neerimise vastu;

8. võtab teadmiseks, et 2016. aastal jäi üksikisikute rahvusvahelise maksudest kõrvalehoidmise tõttu saamata hinnanguliselt 46 miljardit eurot; täheldab praegusi ühtse turu moonutusi, mis tulenevad kahjulikest maksutavadest, mis kujutavad endast kahjulikku maksukonkurentsi; märgib, et lisaks tegevuskavale avaldati ka komisjoni teatis hea maksuhaldustava kohta ELis ja mujal, milles keskendutakse vajadusele reformida ELi äriühingute maksustamise

⁽⁹⁾ Nõukogu 3. juuni 2003. aasta direktiiv 2003/49/EÜ eri liikmesriikide sidusühingute vaheliste intressimaksete ja litsentsitasude suhtes kohaldatava ühise maksustamissüsteemi kohta (ELT L 157, 26.6.2003, lk 49).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

käitumisjuhendit ja maksualast koostööd mittetegevate jurisdiktsioonide ELi loetelus sätestatud kriteeriume; taunib mõlema küsimuse arutelu seiskumist nõukogus; võtab teadmiseks majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 8. detsembri 2021. aasta kohtumise tulemused; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et liikmesriikide rahandusministrid ei suutnud leppida kokku 1997. aasta ELi äriühingute maksustamise käitumisjuhendi reformis, ning tuletab meelde Euroopa Parlamendi 7. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni kahjulikke maksutavasid käsitleva ELi poliitika reformimise kohta (sealhulgas käitumisjuhendi tööühma reform); kinnitab taas oma toetust komisjoni kavatsusele laiendada käitumisjuhendi tööühma tegevusulatust, et see hõlmaks rohkem maksustamise kordi ja riiklike äriühingute maksustamise süsteemide üldisi aspekte, ning ergutab komisjoni arendama käitumisjuhendi tööühmas edasi koordineerimismehhanisme, näiteks vastastikuse hindamise menetlusi; soovib lisada kohaldamisala hulka ka üksikisiku tulumaksu sooduskorrad, et hõlmata spetsiaalseid kodakondsussüsteeme ja -meetmeid, millega meelitatakse ligi väga liikuvaid jõukaid inimesi ja nn digirändureid, kuid mis võivad ühtsel turul suuri moonutusi tekitada; kutsub komisjoni üles analüüsima 2022. aastal toimuva maksusümposiumi raames moonutusi ühtsel turul ja pakkuma välja proportsionaalseid parandusmeetmeid;

Ajendid muutusteks

9. on seisukohal, et paremad liidu üldisi maksukahjusid käsitlevad hinnangud ja nende süsteemsete põhjuste üksikasjalik analüüs on maksukahjude vähendamise kohta tõhusate ettepanekute esitamiseks äärmiselt olulised; rõhutab, et ettevõtete ja maksuhaldurite esitatud andmete parem kättesaadavus võib aidata märkimisväärselt kaasa paremate hinnangute koostamisele; rõhutab, kui tähtis on OECD äriühingu tulumaksu statistika andmebaas ja liikmesriikide panus sellesse; taunib lisaks asjaolu, et nõukogu ei ole jaganud Euroopa Parlamendiga vajalikku teavet OECD arenguabi komitee rakendusaruande raames; rõhutab, et käibemaksupettustel, näiteks karussellpettusel, on otsene mõju käibemaksupõhistele omavahenditele ja seega ka liidu tulude koosseisule⁽¹⁰⁾; rõhutab, et käibemaksupettuse tüpoloogiad on mitmetahulised ja võivad muutuda, et uue õigusraamistikuga, näiteks kavandatud lõpliku süsteemiga kohaneda; kutsub komisjoni üles algatama liikmesriikide koordineeritud tegevust käibemaksu karussellpettust puudutava statistika kogumiseks ühise süsteemi loomiseks; juhib tähelepanu sellele, et niisuguse süsteemi loomisel võiks tugineda mõnes liikmesriigis juba kasutuses olevale praktikale; võtab teadmiseks ELi maksuvaatluskeskuse loomise ja palub komisjonil anda sõltumatu hinnang seni tehtud tööle seoses selle ettevalmistava meetmega, mille Euroopa Parlament algatas liidu aastaelarve katseprojektile tuginedes;

10. tuletab meelde, et maksualane läbipaistvus, ausus ning selgetel vastavatel õigustel ja kohustustel põhinev kindlus on peamine maksumaksjate ja maksuhaldurite vastastikuse usalduse suurendamise alus; toetab sellega seoses maksumaksjate õigusi käsitleva harta ametlikuks muutmist, üksikisikute maksuresidentsuse normide suuremat järjepidevust ja teabevahetuse suurendamist; on veendunud, et tuleb mõelda tõhusa Euroopa vaidluste lahendamise mehhanismi edasiarendamisele ja selle puuduste kindlakstegemisele; on seisukohal, et vaidluste tulemused tuleks teha üldsusele kättesaadavaks kokkuvõttena, milles avaldataks muu hulgas oluline, kuid mittetundlik teave maksumaksja makstud tegeliku maksumäära kohta;

11. märgib, et uus töökorraldus, nagu kaugtöö, toob töötajatele ja tööandjatele kaasa nii probleeme kui ka võimalusi; rõhutab tungivat vajadust paremini määratleda üksikisikute maksuresidentsuse mõiste, pidades silmas uut töökorraldust, mis on COVID-19 pandeemia tõttu kiiresti välja kujunenud; rõhutab, et liikmesriigid kasutavad maksuresidendi staatuse määramiseks endiselt erinevaid kriteeriume, mis tekitab topeltmaksustamise või topeltmaksuvabastuse ohu; tuletab sellega seoses meelde, et tegevuskava kohaselt plaanib komisjon 2022.–2023. aastal esitada seadusandliku ettepaneku, kus selgitatakse, millise riigi maksuresidendina tuleb käsitada liidus piiriüleselt tegutsevaid maksumaksjaid; ootab seda komisjoni ettepanekut, mille eesmärk peaks olema tagada ühtsel turul maksuresidentsuse järjekindlam kindlaksmääramine;

12. ootab komisjoni ettepanekut DAC8 automaatse teabevahetuse laiendamise kohta krüptovaradele; tuletab sellega seoses meelde Euroopa Parlamendi vastu võetud soovitusi, millele viidatakse maksustamisalase halduskoostöö direktiivi rakendamisaruanandes; on seisukohal, et maksukindlus tugeneks, kui liikmesriikidel oleks ühine arusaam maksupoliitikast,

⁽¹⁰⁾ Eelarvekomisjoni ülevaade – ELi omavahendid (2020), [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/647459/IPOL_BRI\(2020\)647459_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2020/647459/IPOL_BRI(2020)647459_EN.pdf)

Neljapäev, 10. märtsi 2022

stiimulitest ja tavadest, mis ei moonuta ühtset turgu; kutsub komisjoni üles esitama analüüsi suuniste või muude meetmete kohta, mis võiksid aidata seda eesmärki saavutada;

13. väljendab heameelt meetmete üle, mida komisjon on võtnud topeltmaksustamise vältimise ja seda puudutavate vaidluste lahendamise valdkonnas;

14. märgib, et liidu otsustamisprotsess ei edenda muutusi, sest maksupoliitika kujundamine on liikmesriikide eesõigus ja nõuab ühehäälet heakskiitu; tuletab meelde, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 116 on sätestatud, et tuleb kõrvaldada liikmesriikide põhjustatud konkurentsimoonutused siseturul; peab kahetsusväärseks, et praegune olukord põhjustab mõnikord maksuõiguse normide ebahütlust või järjekindlusetut kohaldamist ning viivitusi maksutavade või -standardite ühtlustamisel kogu liidus; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles ühtse turu toimimise kaitse ja põhimõtte „maksustada seal, kus kasumit saadakse“ järgimise eesmärgil tagama ühtlustatamad ja järjepidevamad maksuõiguse normid ning nende rakendamine; taunib asjaolu, et sellised ettepanekud nagu äriühingu tulumaksu ühtne konsolideeritud maksubaas (CCCTB), intresside ja litsentsitasude direktiivi läbivaatamine ning äriühingute maksustamise käitumisjuhendi reform on nõukogus endiselt blokeeritud;

15. tuletab sellega seoses meelde komisjoni teatist „Tõhusama ja demokraatlikuma otsustusprotsessi poole ELi maksupoliitikas“; märgib, et kuigi ELi toimimise lepingu artiklit 116 on tegevuskavas soovitatud, ei ole seda maksuküsimustes veel kasutatud ja see võimaldaks nõukogus otsuste tegemist tulemuslikumaks muuta; kutsub komisjoni, Euroopa Parlamenti ja nõukogu üles Euroopa tulevikku käsitleva konverentsi raames täiendavalt uurima liidu finantshuvide kaitse kontekstis maksustamispoliitika üle otsustamisel kasutatavat otsustusprotsessi;

16. rõhutab, kui tähtis on maksupettuste vastases võitluses liikmesriikide kiire teabevahetus; väljendab heameelt tegevuskavas tehtud ettepaneku üle luua Eurofisc 2.0, et Eurofisci edasi arendada; toetab kindlalt komisjoni ettepanekut laiendada seda otsesele maksustamisele; toetab Eurofisci muutumist liidu maksuteabe keskuseks, mis ei teeni üksnes käibemaksuga seotud eesmärke; arvestades, et liidu pettusevastase võitluse ekspertide võrgustikku Eurofisc tuleb tõhususe tagamiseks tugevdada ja varustada piisavate vahenditega ühiste riskianalüüside tegemiseks, uurimiste koordineerimiseks ja koostööks Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF), Europoli ja Euroopa Prokuratuuriga, eelkõige silmas pidades käibemaksupettuste uurimist;

17. ootab nõukogu direktiivi 2011/64/EL⁽¹⁾ läbivaatamist, nagu on välja kuulutatud komisjoni õiglase ja lihtsa maksustamise paketi; märgib, et liikmesriikide vahel on suured hinnaerinevused, mis motiveerivad piiriülest ostlemist; märgib lisaks, et esile kerkivad uued tooted, nagu e-sigaretid, kuumutatavad tubakatooted ja uued tubakatooted; ootab määrade ulatuslikku läbivaatamist, mille eesmärk on paremini kaasa aidata tervise-eesmärkide saavutamisele;

ELi käibemaksupoliitika probleemid

18. märgib, et ELi praegune käibemaksusüsteem on endiselt liiga keeruline ja pettustele haavatav, tekitades samas äriühingutele suuri nõuete täitmise kulusid⁽²⁾; märgib, et liikmesriikides võetakse maksupettusega võitlemiseks vastu erinevaid meetmeid; tuletab meelde, et käibemaksusüsteemi moderniseerimist ja üleminekut sidusamale käibemaksusüsteemile kogu liidus tuleks kiiresti käsitleda⁽³⁾;

19. rõhutab, et käibemaksulõhe vähendamine ja maksupettuste tõkestamine peaks COVID-19 järgses majanduses olema liidu ja liikmesriikide kiireloomuline prioriteet; väljendab muret 2018. aasta hinnanguliselt 140 miljardi suuruse käibemaksulõhe pärast, millest 50 miljardit eurot on seotud piiriülese maksudest kõrvalehoidmise ja pettustega; märgib murega, et komisjoni hinnangul võib käibemaksulõhe COVID-19 kriisi tõttu kasvada üle 160 miljardi euro; märgib, et

⁽¹⁾ Nõukogu 21. juuni 2011. aasta direktiiv 2011/64/EL tubakatoodetele kohaldatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta (ELT L 176, 5.7.2011, lk 24).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse koostatud Euroopa lisaväärtuse hinnangu kohaselt (september 2021) moodustas käibemaksulõhe, kaasa arvatud piiriülene käibemaksust kõrvalehoidumine ja pettused, 2020. aastal umbes 120 miljardit eurot (lk 42).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse koostatud Euroopa lisaväärtuse hinnangu kohaselt (september 2021) kohaselt võiks liikmesriikide laiendatud koostöö hinnanguline lisaväärtus koos ühtse kontaktpunkti süsteemi täieliku rakendamisega vähendada käibemaksulõhet umbes 29 miljardi euro võrra ning äriühingutel nõuete täitmisel tekkivaid kulusid umbes 10 miljardi euro võrra (lk 39).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

käibemaksu alalaekumise keerukas struktuur nõuab mitmeid meetmeid, mis on kohandatud lõhet põhjustavate tegurite konkreetsetele osadele;

20. rõhutab, et praegune käibemaksusüsteem on endiselt killustatud, põhjustades märkimisväärset halduskoormust ettevõtetele, eelkõige neile, kes tegutsevad piiriülevalt, samuti VKEdele, ning et see vähendab ühtsel turul eksisteerimisest saadavat kasu ja tekitab liikmesriikidele kulusid võimaliku saamata jäänud tulu tõttu; märgib, et komisjon peaks uutes ettepanekutes võtma arvesse VKEde erivajadusi ja looma võrdsed tingimused, muu hulgas kehtestades vajaduse korral künnisel põhinevad nõuded;

21. väljendab heameelt liidu ühe akna süsteemi loomise üle, mille eesmärk on lihtsustada maksukuulekust, eelkõige vähendades ebakindlust ühtsel turul ja vähendades piiriüleste tehingute kulusid, mis võimaldab piiriülestel ettevõtjatel kergemini täita liidusisese e-kaubandusega seotud käibemaksukohustusi; kutsub komisjoni üles hindama, kuidas laiendada ühe akna süsteemi kohaldamisala, et see hõlmaks laiemat teenustevalikut, eelkõige seoses kõigi ettevõtjate ja tarbijate vaheliste kaubatehingute ja omavahendite üleandmisega, võimaldades äriühingutel end käibemaksukohustuslasena registreerida ainult ühes riigis; väljendab heameelt ühtse käibemaksukohustuslasena registreerimise ettepaneku üle;

22. võtab teadmiseks komisjoni algatuse vaadata läbi praegune finantsteenuste ja kindlustuse käibemaksuvabastus, eelkõige pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust ja riigisiseste õigusnormide läbivaatamist selles valdkonnas; rõhutab, et selline läbivaatamine peaks tagama, et finantsteenuste käibemaksunormid sobivad praeguse digitaalajanduse, sealhulgas finantstehnoloogia jaoks, ning et liidu ettevõtete jaoks säilivad rahvusvahelisel tasandil võrdsed tingimused;

23. märgib, et komisjon kirjeldas tegevuskavas hästi kavandatud maksusüsteemi, millel on oluline roll rohepöörde toetamisel, mis võib aidata saavutada Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärgi; ootab sellega seoses ettepanekut käibemaksuäärade läbivaatamise kohta reisijateveo erandite valdkonnas, nagu on välja kuulutatud komisjoni õiglaste ja lihtsa maksustamise paketi; rõhutab vajadust tasakaalustada maksude kombinatsioon, et järk-järgult minimeerida tööjõumaksu mõju töötajatele ja kujundada välja õiglasem maksusüsteem;

24. märgib murega, et mõned liikmesriigid ei vabasta üldiselt mitterahalisi annetusi käibemaksust, mis viib selleni, et ettevõtjad hävitavad tarbekaupu, eelkõige tagastatud kaupu, kuigi selline vabastus on nõukogu direktiivi 2006/112/EÜ⁽¹⁴⁾ alusel võimalik; kutsub komisjoni üles andma liikmesriikidele suunised, mis selgitavad, et mitterahaliste annetuste käibemaksuvabastused on kehtiva ELi käibemaksuõigusega kooskõlas niikaua, kuni liikmesriigid võtavad vastu nõukogu ettepaneku (COM(2018)0020, eelkõige selle artikli 98 lõige 2);

25. kutsub komisjoni üles analüüsima ja uurima tehnoloogia, näiteks tehisintellekti ja mitmesuguse tarkvara kasutamise võimalusi, kohaldades seda ettevõtjatevaheliste tehingute puhul reaajas või peaaegu ajalise käibemaksuaruandluse suhtes, võttes samal ajal arvesse andmekaitset ja konfidentsiaalsust; märgib, et parim tulemus saavutatakse, kui andmeanalüüsi vahendid võetakse kasutusele ja rakendatakse ühtsel turul või kui sellise aruandluse standardid kehtestatakse kogu liidus samaaegselt;

26. väljendab heameelt selle üle, et Euroopa Prokuratuur 2021. aasta juunis tegevust alustas;

27. tunneb heameelt tehinguvõrgustiku analüüsivahendi üle ja toetab tõhustatud koostöö loomist Eurofisci liikmete vahel, et kiiresti avastada karussellitüüpi pettusi; kutsub komisjoni üles astuma samme tehinguvõrgustiku analüüsivahendi tõhusamaks kasutamiseks ja keskendumise esitatud andmete kvaliteedile, kuna see on peamine vahend käibemaksupettuste vastu võitlemisel; kutsub sellega seoses komisjoni üles läbi vaatama, kuidas liikmesriigid kaubanduse arvepidamise vahendit kasutavad, ning aitama neil koostada suuniseid parimate tavade kohta; on seisukohal, et maksumaksjate nõuete täitmisega

⁽¹⁴⁾ Nõukogu 28. novembri 2006. aasta direktiiv 2006/112/EÜ, mis käsitleb ühist käibemaksusüsteemi (ELT L 347, 11.12.2006, lk 1).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

seotud kulude vähendamiseks tuleks esitatud andmed luua automaatse digiteeritud süsteemi abil, mille abil maksumaksja esitab maksuhalduritele andmeid⁽¹⁵⁾ (näiteks käesoleva dokumendi lisas osutatud e-arveldamise süsteem);

Käimasolevad reformid rahvusvahelises ja liidu maksusüsteemis

28. märgib, et äriühingute maksudest kõrvalehoidumisest põhjustatud hinnanguline maksulõhe⁽¹⁶⁾ vähenes komisjoni hinnangul umbes 50–70 miljardilt eurolt aastas umbes 35 miljardile eurole aastas pärast maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastaste meetmete võtmist, ja juhib tähelepanu korrelatsioonile olukorra paranemise ning komisjoni maksudest kõrvalehoidumisega seotud õiguslaste pingutuste vahel; võtab teadmiseks 2019. aasta maksustamise vältimise vastase direktiivi rakendamise ning nõuab, et komisjon koostaks hindamisaruande selle mõju ja rakendamise kohta; rõhutab, et olukord, kus mõned firmad ikka veel saavad maksudest hoidumise või agressiivse maksuplaneerimise teel oma maksukoormust vähendada, õhustab ausat konkurentsi ühtsel turul ja kahjustab pahatihti VKEde konkurentsivõimet; tuletab meelde, et äriühingute maksustamise vältimisest tulenev maksutulu puudujääk võib ulatuda kuni 190 miljardi euroni⁽¹⁷⁾, kui võtta arvesse maksustamise erikorda, maksude kogumise ebatõhusust ja muid tavaid; rõhutab lisaks, et ühepoolsed erirežiimid, nagu osa maksumaksjate madalamad äriühingu tulumaksu määrad, võivad ohustada stabiilset maksubaasi kogu ELis;

29. rõhutab, et praegune globaalne maksukeskkond on aegunud ja seda saab muuta ainult globaalsel tasemel; kiidab heaks OECD/G20 kaasavas raamistikus vastu võetud ajaloolise kahesambalise lepingu seoses maksustamise õiguse jagamise ja 15 % minimaalse maksumäära kehtestamisega hargmaiste ettevõtete globaalsele kasumile; on seisukohal, et see on ainulaadne võimalus viia rahvusvaheline maksustruktuur paremini vastavusse majanduse arenguga, käsitledes paremini ausa konkurentsi häireid turul, mida COVID-19 kriis veelgi esile tõi, lisaks suurte rahvusvaheliste ettevõtete maksustamisega seotud probleemidele; märgib, et lepingus nõutakse, et kõik osalejad „kõrvaldaksid digiteenuste maksud ja muud asjakohased sarnased meetmed (...) ning kohustuksid selliseid meetmeid tulevikus mitte kehtestama“; märgib, et liidus ja väljaspool seda on vaja tulemuslikult rakendada kahe samba lahendust, mille eesmärk on tagada kasumi ja maksustamisõiguste õiglasem jaotamine riikide vahel suurimate ja tulutoovaimate hargmaiste ettevõtete puhul; väljendab heameelt komisjoni 22. detsembri 2021. aasta seadusandliku ettepaneku üle rakendada kaasava raamistiku mõlemat sammast; palub nõukogul sellised ettepanekud kiiresti vastu võtta, et kokkulepe jõustuks 2023. aastaks; kiidab heaks komisjoni ettepaneku varifirmade kasutamise kohta;

30. võtab teadmiseks, et mõned liikmesriigid võtsid ühepoolsed meetmeid, mis mõjutasid rahvusvahelisi läbirääkimisi; märgib, et mitmepoolses konventsioonis nõutakse, et kõik osalised kaotaksid järk-järgult kõik digiteenuste maksud ja muud asjakohased sarnased meetmed kõigi ettevõtjate suhtes ning kohustuksid selliseid meetmeid mitte kehtestama enne 2023. aasta lõppu;

Liidu uue ettevõtete maksustamise kava ettevalmistamine

31. tuletab meelde, et liidu tulevased poliitilised võimalused ja poliitilised valikud äriühingute maksustamise valdkonnas peaksid põhinema õiglasel maksustamisel, tõhususel ja läbipaistvusel (võttes arvesse ka liikmesriikide stabiilse maksutulu vajadust, kuivõrd valitsustel on otsustav roll majanduse kestliku taastumise toetamisel pärast COVID-19 kriisi), mis viiks maksude õiglase jaotamiseni hargmaiste äriühingute vahel, vähendades samal ajal maksumaksjate, eelkõige VKEde jaoks nõuete täitmisega seotud kulusid ja eemaldades moonutuste tekkepõhjused äritegevuses liidu ühtsel turul ning kaubanduses ja investeringute valdkonnas;

⁽¹⁵⁾ Ettepanek kaaluda olemasolevast aruandlusest loobumist ja ühtlustatud aruandlussüsteemi loomist piiriüleste tehingute jaoks võimaldaks tehinguid lihtsamalt ühitada (nagu kinnitas Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse uuring).

⁽¹⁶⁾ COM(2020)0312, lk 5. On muidki hinnanguid, näiteks Euroopa Parlament hindab finantskuritegudest, maksudest kõrvalehoidmisest ja maksustamise vältimisest tulenevat kahju 190 miljardile eurole. Võttes aluseks OECD ulatusliku töö maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise aruandes (meede 11), ulatus saamata jäänud maksutulu kogu maailmas enne maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise vastaste meetmete rakendamist umbes 100–240 miljardi USA dollarini ehk 0,35 protsendini maailma SKPst. Euroopa Komisjoni hinnangul moodustas ELi osa ligikaudu 50–70 miljardit eurot, enne kui liikmesriigid leppisid kokku I ja II maksustamise vältimise vastases direktiivis.

⁽¹⁷⁾ Samas.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

32. toetab komisjonilt 2023. aastaks oodatava ettepaneku „Äritegevus Euroopas: tulumaksuga maksustamise raamistik“ (BEFIT) põhjendusi, et välja kujundada uus ja ühine liidu äriühingute maksustamise reeglistik, mis põhineb õiglasel, terviklikul ja tulemuslikul valemipõhisel jaotusel ja ühtsel äriühingute käibemaksubaasil, mis pakub ettevõtetele selgust ja kindlust ning kajastab OECD esimese ja teise samba läbirääkimistel saavutatud konsensust; tuletab meelde, et liidu varasemates katsetes määratleda ühised õigusnormid kaaluti kolme tegurit: tööjõud, varad ja müük; on seisukohal, et keskendumine ühele tegurile avaldaks tasakaalustamata mõju liikmesriikide maksutuludele; kutsub komisjoni üles kaaluma meetmeid, mis lihtsustaksid tulevase BEFITi ettepaneku rakendamist, eelkõige VKEde jaoks;

33. on seisukohal, et tulumaksustamise raamistiku algatust peaks siiski toetama muutuseks vajalikku poliitilist toetust loov poliitiline protsess ja algatusega peaks kaasnema põhjalik mõjuhindang, mis hõlbustaks tulevaste ettepanekute koostamist ning mis peaks soodustama konsensuse saavutamist liikmesriikide vahel; ootab BEFITi algatuse üksikasju ja kutsub seetõttu komisjoni üles algatama ulatuslikku kaasavat konsultatsiooniprotsessi sidusrühmade, liikmesriikide, sealhulgas nende parlamentide, ja Euroopa Parlamendiga, ning alustama ekspertide ja kodanikega dialoogi juhtpõhimõtete üle, enne kui komisjon 2023. aastal BEFITi ettepaneku esitab; rõhutab, et ühtsete maksuõiguse normide rakendamisel oleks märkimisväärne kasu kasumi ümberpaigutamise võimaluste vähendamisest maksuplaneerimissüsteemide abil, vähendades samal ajal nõuete täitmisega seotud kulusid, eelkõige piiriüleste majandustehingute puhul;

34. märgib, et uus äriühingute maksustamise kava sisaldab mehhanismi, mis vähendaks laenuvahendite kasutamise soodustamist stiimulisüsteemi abil, aidates parandada ettevõtete vastupidavust tulevastes halbades majanduslikes tingimustes ja kõrvaldades stiimulid, mis soodustavad liialt võlgadest sõltuvat äriühingute rahastamise mudelit; võtab teadmiseks komisjoni kavatsuse koostada ettepanek laenu teel rahastamise sooduskohtlemise vähendamiseks ette nähtud kompensatsiooni kohta ning nõuab, et komisjon koostaks põhjaliku mõjuhindangu ja lisaks tugevad maksustamise vältimise vastased sätted, et vältida omakapitali soodustuse kasutamist uue maksubaasi õonestamise vahendina;

35. toetab maksustamise läbipaistvuse eesmärgil korrapäraselt ajakohastatavate andmete kogumist ELi suurimate ettevõtete liidusisesel kasumi pealt makstud tegeliku tulumaksu kohta; neid andmeid tuleks kasutada, et hinnata maksustamise raamistiku ja kehtivate reeglite tõhusust;

36. palub, et komisjon esitaks Euroopa Parlamendile 2022. või 2023. aasta jooksul ühe või mitu seadusandlikku ettepanekut, järgides käesoleva dokumendi lisas esitatud soovitusi;

37. on seisukohal, et taotletava ettepaneku finantsmõju tuleb katta asjakohaste eelarveassigneeringutega;

o

o o

38. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon ja lisas toodud soovitused komisjonile ja nõukogule.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

RESOLUTSIOONI LISA:

SOOVITUSED TAOTLETAVA ETTEPANEKU SISU KOHTA

A. Lihtsustamine ja maksumaksja nõuete täitmisega seotud kulude vähendamine

Soovitus A1 – Ühtne ELi käibemaksukohustuslaseks registreerimise kord ja ühtne ELi käibemaksukohustuslase number

Euroopa Parlament kutsub Euroopa Komisjoni üles liikuma ühise ELi käibemaksukohustuslaseks registreerimise korra ja ühtse ELi käibemaksukohustuslase numbri kasutuselevõtu poole 2023. aastaks.

See kord peaks:

- vähendada nõuete täitmisega seotud kulusid, eriti ühtsel turul tegutsevate VKEde jaoks, ning pakkuma välja ühesuguse üleliidulise käibemaksukohustuslaseks registreerimise menetluse (võttes arvesse liikmesriikide erinevaid registreerimistingimusi);
- tagama, et registreerimine on lihtsasti ligipääsetav ja kasutatakse ühtlustatud veebiplatvormi/platvorme, mis töötab/töötavad üle liidu ühesuguselt, kokku lepitud minimaalses hulgas keeltes, et võimaldada lihtsamat kasutamist üle kogu liidu.

Soovitus A2 – Lihtsam maksustamine Euroopa äriühingute / VKEde jaoks ja nendega koostöös

Euroopa Parlament kutsub komisjoni üles tarvitusele võtma meetmed, et 2023. aastaks lihtsustada maksustamist Euroopa äriühingute ja VKEde jaoks ning veelgi vähendada sellega seotud kulusid.

- Mitu selles raportis viidatud algatust peaks välja pakkuma komisjon, kusjuures neile peaksid kiiresti järgnema konkreetsed ettepanekud VKEde toetamiseks COVID-19-järgses majanduses.
- Euroopa äriühingute ja VKEde täiendavaks toetamiseks palub Euroopa Parlament komisjonil hinnata võimalust kehtestada ainulaadne üleeuroopaline käibemaksusüsteem Euroopa äriühingute ja idufirmade jaoks, et vähendada nõuete täitmisega seotud kulusid, eriti juhul, kui nad tegutsevad rohkem kui ühes liikmesriigis. Selle süsteemi järgimine oleks Euroopa äriühingute jaoks valikuline (nt käibega piiratud) ja võiks põhineda Euroopa äriühingute põhimõtetel. Sellest süsteemist saadavad maksutulud jaotataks liikmesriikide vahel, kasutades kokkulepitud valemit (nt töötava elanikkonna protsendi põhjal).

B. Suurem kindlus maksumaksjatele ja/või liikmesriikide maksuhalduritele

Soovitus B1 – Vaidluste lahendamise mehhanism juhtudeks, mil kaks või rohkem liikmesriiki väidavad, et isik on nende maksuresident.

Euroopa Parlament kutsub komisjoni üles kogemuste üle järele mõtlema ja kindlaks tegema allesjäänud liigid kehtivas nõukogu direktiivis (EL) 2017/1852 maksuvaidluste lahendamise mehhanismide kohta liidus ning leidma lahendused, et ületada nii füüsiliste isikute kui ka äriühingute residentsuse asjus püsivad vastuolud ja ebakindlus, mis põhjustab topeltmaksustamise ja/või topeltmaksuvabastuse ohtu. Parlament kutsub komisjoni üles esitama 2023. aastaks ettepanekud maksuresidentsuse määratluse kohta.

Samuti tuleb Euroopa Parlament meelde, et vaidluste tulemused tuleks teha üldsusele kättesaadavaks kokkuvõtte vormis, mis lähtub direktiivi (EL) 2017/1852 artiklis 18 kirjeldatud menetlusest, ning need peaksid sisaldama tegelikke maksumäärasid. Kehtestatud kord peab tagama, et otsuse saamise tähtajad, mis kajastavad probleeme, mida vaidlus maksumaksjatele tekitab, on õiguslikult siduvad ja jõustatavad. Võttes arvesse COVID-19 järgses majanduses toimunud muutusi, sealhulgas üleminekut kaugtööle, peaks komisjon võimalikult kiiresti hindama, kas kehtivad õigusaktid on maksumaksjate topeltmaksustamise ohu vähendamiseks piisavad, ning vajaduse korral kõnealust direktiivi muutmata või teise võimalusena tegema ettepaneku uute meetmete kohta. Samuti märgitakse, et direktiiv ei ole piisavalt nähtav ja komisjon peaks tegema rohkem, et tagada kodanike teadlikkus selle mehhanismi olemasolust.

Soovitus B2 – Automaatse teabevahetuse laiendamine

Euroopa Parlament kutsub komisjoni üles hindama vajadust ja kõige sobivamat viisi laiendada liikmesriikide automaatset teabevahetust, et see hõlmaks täiendavaid tulu ja vara kategooriaid, nagu kriptovarad (DAC8). Kuna liikmesriigid on õiguslikult kohustatud saatma andmeid ainult nende kategooriate kohta, mille kohta teave on juba kättesaadav, näib, et seetõttu on teave teatavate tulu- ja varakategooriate kohta puudulik.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Soovitus B3 – Suunised positiivsete maksusoodustuste kohta

Euroopa Parlament kutsub komisjoni üles avaldama suuniseid maksusoodustuste kohta, mis ei moonuta ühtset turgu. Põhjuseks on asjaolu, et maksumaksjate ja liikmesriikide maksukindlus suureneks, kui liikmesriikidel oleks ühine arusaam sellest, millised maksusoodustused parandavad liidu majandustulemusi, ilma et see kahjustaks ühtse turu toimimist.

C. Maksulõhe ja nõuete täitmisega seotud kulude vähendamine**Soovitus C1 – E-arvete kasutamine**

Euroopa Parlament palub Euroopa Komisjonil:

- luua viivitamata ja 2022. aastaks kogu liidus e-arveldamise ühtlustatud ühine standard, et vähendada killustatud ja erinevate süsteemide loomise kulusid liikmesriikides;
- määrata kindlaks e-arvete roll reaajas aruandluses;
- uurida võimalust võtta 2023. aastaks kogu liidus järk-järgult kasutusele kohustuslik e-arveldamine, keskendudes nõuete täitmisega seotud kulude märkimisväärsele vähendamisele, eelkõige VKEde jaoks. Arvete väljastamist tuleks hallata ainult riigi hallatava(te) /sertifitseeritud süsteemi(de) kaudu, tagades täieliku andmekaitse;
- uurida 2023. aastaks võimalust, et süsteem esitab maksukohustuslastele osaliselt (või täielikult) maksukuulekusega seotud andmed/dokumendid, kaasa arvatud vastutus nende deklaratsioonide (või nende osade) nõuete täitmise eest, pidades eelkõige silmas nõuete täitmisega seotud kulude ja riski vähendamist VKEde jaoks.

Soovitus C2 – Alternatiivne võimalus käibemaksulõhe vähendamiseks

Euroopa Parlament kutsub komisjoni üles, pidades silmas käibemaksulõhe märkimisväärset üleliidulist vähendamist, eriti COVID-19-järgse majanduse kontekstis, tegema ettepanekuid meetmeteks, mis vähendaksid oluliselt tuvastatud käibemaksulõhet, eriti liidu piiriülese kaubandusega seotud maksulõhet. Selle nõude täitmine 2022.–2023. aastaks on võimalik ühe või mitme järgneva algatuse abil:

- uuesti käivitada lõpliku korra loomise algatus, kuna see on kõige loomulikum ja tõhusam viis võidelda maksupettuste vastu, mis põhjustavad igal aastal suurt kahju;
- lihtsustada käibemaksukohustuste täitmist ja saada andmeid maksupettuste järelevalveks ja nende vastu võitlemiseks ⁽¹⁾, et vähendada piiriülese kaubandusega seotud käibemaksualast halduskoormust; kutsub komisjoni üles teha ettepanek järk-järgult, kuid viivitamata, laiendada olemasolevat ühe akna süsteemi platvormi „ettevõtjalt tarbijale“ toimimiselt ettevõtetevahelisele toimimisele, eelkõige seoses ettevõtjalt tarbijale tarnitavate kaupadega, mille puhul käibemaksu tasumise eest vastutav isik ei asu liikmesriigis, kus käibemaks tasumisele kuulub, seoses teatavate ettevõtjatevaheliste teenuste osutamise, kui osutatud teenused on valdavalt ettevõtjalt tarbijale osutatavad teenused, ning seoses direktiivi 2006/112/EÜ artikliga 196;
- kavandada ja esitada ettepanek andmete veebipõhise esitamise standardi kohta (eelkõige) liidu piiriüleses kaubanduses, eelistatavalt kasutades andmeid, mis on saadud e-arveldamisest (või alternatiivsel teel, kuid säilitades põhimõtte, et andmed tuleb esitada üks kord), kaasa arvatud tõhus ja väga turvaline tsentraliseeritud/detsentraliseeritud andmetöötlus pettuste avastamiseks. Andmed asendavad kõik selles valdkonnas kehtivad aruandlusnõuded ja vähendavad nõuete täitmisega seotud üldkulusid, eelkõige VKEde puhul. Kogutud andmete kasutamisel tuleks nõuetekohaselt arvestada konfidentsiaalsust ja võtta arvesse kõiki asjakohaseid andmekaitse õigusakte. Kaaluda võib plokiahela (või alternatiivse) tehnoloogia kasutamist ning liidu ühistel standarditel põhinevaid süsteeme võiksid käitada erasektori tarnijad.

Soovitus C3 – ühtne ühtlustatud maksudeklaratsioon ja ühe akna süsteem

Euroopa Parlament palub komisjonil esitada seadusandliku ettepaneku, mille eesmärk on

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi uuringuteenistuse koostatud Euroopa lisaväärtuse hinnangu kohaselt viib laiendatud koostöö stsenaarium ehk infovahetus + ühe akna süsteemi rakendamine umbes 39 miljardi euro suuruse ELI lisaväärtuseni.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

ühtne ja ühtlustatud äriühingu tulumaks, et toetada BEFITi rakendamist liidus. Deklaratsiooni koostamise lihtsustamiseks võiks kasutada standardset lähenemisviisi maksudeklaratsiooni sisule ja vormile. Selline võimalus aitaks lihtsustada äriühingu tulumaksu käsitlevat aruandlust ja vähendada vajadust tellida maksukohustuse täitmiseks vajalik teenus kolmandalt isikult, eelkõige piiriülese äritegevusega VKEde puhul.

Soovitus C4 – Maksuvaatluskeskus Euroopa maksustamise suundumuste jälgimiseks ja kvantifitseerimiseks

2019. aastal algatas Euroopa Parlament ettevalmistava meetmena ELi maksuvaatluskeskuse loomise. Euroopa Parlament palub komisjonil anda tehtud tööle sõltumatu hinnang ja teha ettepanekuid, kuidas algatusega edasi minna.

D. Uus koordineeritud Euroopa äriühingu tulumaksu süsteem

Soovitus D1 – Laenu teel rahastamise sooduskohtlemise probleemi lahendamine

Komisjon on välja kuulutanud algatuse, mille eesmärk on leevendada äriühingute investimisotsustes laenuvahendite eelistamist, mis on tingitud laenuvahenditega finantseerimise intressimaksete mahaarvatavusest.

Euroopa Parlament palub komisjonil:

- koostada põhjalik mõjuhinnang ja lisada tulevase ettepanekusse, mis käsitleb laenu teel rahastamise sooduskohtlemise vähendamiseks ette nähtud kompensatsiooni, tugevad maksustamise vältimise vastased klauslid; võtta seisukoht, et sellise kallutatuse vastu saab võidelda kas omakapitali kaudu rahastamisega seotud kulude uue mahaarvamise lubamisega või intresside mahaarvamise võimaluste vähendamisega, ning tuletab meelde, et liigsete laenukasutuse kulude mahaarvamise vähendamine ei tohi ületada 20 % maksumaksja tulust enne intressi-, maksu-, amortisatsiooni- ja amortisatsioonieelset tulu (EBITDA), mis on veel üks lahendus laenukapitali eelistamise vähendamiseks.

Soovitus D2 – Liidu ühtsed maksundusalased õigusnormid

Tulevase BEFITi raames palub Euroopa Parlament komisjonil teha järgmist:

- analüüsida ettevõtete tegeliku majandustegevuse eri elemente (müük, töajõud, varad);
- algatada ulatuslik konsultatsioon, millesse on kaasatud liikmesriigid, riikide parlamendid ja Euroopa Parlament.

E. Maksuametite tõhusus, maksuteabe vahetamine ja andmete kvaliteet

Soovitus E1 – Eurofisc 2.0

Euroopa Parlament palub komisjonil:

- tugevdada liidu pettusevastase võitluse ekspertide võrgustikku Eurofisc ja varustada see piisavate vahenditega tulemuslikeks ühisteks riskianalüüsideks, uurimiste koordineerimiseks ja koostööks Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF), Europoli ja Euroopa Prokuratuuriga, pidades eelkõige silmas käibemaksupettuste uurimist;
- esitada Eurofisc 2.0 ettepanek. Kordab sellega seoses soovitusi, mis on esitatud parlamendi 16. septembri 2021. aasta resolutsioonis maksualast teabevahetust käsitlevate ELi nõuete täitmise kohta – edusammud, õppetunnid ja ületamist ootavad raskused. Märgeb, et Eurofisc 2.0 võiks oluliselt parandada vahetatud maksuteabe tõhusat kasutamist maksuhaldurite poolt ja vahetatava teabe kvaliteeti.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

III

(Ettevalmistavad aktid)

EUROOPA PARLAMENT

P9_TA(2022)0053

Põllumajanduse regionaalne arvepidamine *I**

Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 138/2004 põllumajanduse regionaalse arvepidamise osas (COM(2021)0054 – C9-0020/2021 – 2021/0031(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2022/C 347/21)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2021)0054),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 338 lõiget 1, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0020/2021),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 10. detsembri 2021. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni raportit (A9-0282/2021),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab oma ettepaneku, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

P9_TA(2022)0054

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmine – taotlus EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive – Hispaania

Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Hispaania taotlus – EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive) (COM(2022)0020 – C9-0015/2022 – 2022/0010(BUD))

(2022/C 347/22)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0020 – C9-0015/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013 ⁽¹⁾ (edaspidi „EGFi määrus“),
 - võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ⁽²⁾ (mitmeaastase finantsraamistiku määrus), eriti selle artiklit 8,
 - võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava ⁽³⁾, eriti selle punkti 9,
 - võttes arvesse tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni kirja,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9-0038/2022),
- A. arvestades, et liit on loonud õigusnormid ja eelarvevahendid, et anda lisaabi töötajatele, kes kannatavad globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja keskkonnaalaste muutuste tagajärjel, näiteks maailmakaubanduses toimunud muutuste, kaubandusvaidluste ning liidu kaubandussuhetes või siseturu koosseisus toimunud suurte muutuste tõttu ja finants- või majanduskriiside, samuti vähese CO₂ heitega majandusele ülemineku või digitaliseerimise või automatiseerimise tagajärjel;
- B. arvestades, et Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondist (EGF) antavat rahalist toetust tuleks kasutada peamiselt aktiivseteks tööturumeetmeteks ja individuaalseteks teenusteks, mille eesmärk on aidata toetusesaajatel kiiresti inimväärsele ja kestlikule tööle naasta ning valmistada neid samal ajal ette keskkonnahoidlikuma ja digitaalsema Euroopa majanduse jaoks;
- C. arvestades, et Hispaania esitas taotluse EGF/2021/006 ES/Cataluña automotive, et saada EGFist rahalist toetust seoses 705 koondamisega NACE Revision 2 osa 29 (mootorsõidukite, haagiste ja poolhaagiste tootmine) alla kuuluvus majandussektoris ⁽⁴⁾ Hispaanias NUTS 2. tasandi piirkonnas Cataluña (ES51) 1. jaanuarist 2021 1. juulini 2021 kestnud vaatlusperioodil;
- D. arvestades, et taotlus on seotud 346 koondatud töötajaga, kelle tegevus selles majandussektoris lõppes vaatlusperioodi jooksul, kusjuures 359 töötajat koondati enne või pärast vaatlusperioodi samade sündmuste tagajärjel, mis põhjustasid koondatud töötajate tegevuse lõpetamise vaatlusperioodil, ning seega käsitatakse ka neid rahastamise nõuetele vastavate toetusesaajatena;

⁽¹⁾ ELT L 153, 3.5.2021, lk 48.

⁽²⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11.

⁽³⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

⁽⁴⁾ Asjaomaste ettevõtjate hulka kuuluvad Aludyne Automotive Spain SLU, Bosch Sistemas de Frenado SLU, Continental Automotive Spain SA, Faurencia Interior Systems España SAU, Fico Transpar SA, Gruau Ibérica SLU, Magna Seating Spain SLU, Nobel Plastiques Iberia SA, Robert Bosch España (Castelleti tehas), U-Shin Spain SLU.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- E. arvestades, et taotlus põhineb EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punkti b kohastel sekkumiskriteeriumidel, mille alusel on toetuse saamise tingimuseks vähemalt 200 töötaja koondamine kuuekuulise vaatlusperioodi jooksul ettevõtjate juures, kes tegutsevad samas NACE Revision 2 osa tasemel määratletud majandussektoris ja asuvad liikmesriigi NUTS-i 2. tasandi ühes piirkonnas või kahes külgnevas piirkonnas;
- F. arvestades, et 28. mail 2020 teatas Nissan Barcelona tehase sulgemisest, mis tõi kaasa üle 2 500 otsese koondamise ja 8 000 töökoha kadumise Nissani tarnijate hulgas; arvestades, et käesoleva taotlusega hõlmatud koondamised on keskendunud Barcelona provintsi nelja maakonda (Barcelonès, Alt Penedés, Baix Llobregat ja Vallés Oriental), kus asub palju autotööstusettevõtteid; arvestades, et Kataloonias 2021. aasta jaanuarist juunini kollektiivse koondamismenetluse käigus koondatud töötajate arv (7 993 inimest) ületab juba 2020. aastal koondatute arvu (7 936 inimest) ning et selles piirkonnas kadus aastatel 2018–2020 töökohti järjest rohkem;
- G. arvestades, et mitmeaastase finantsraamistiku määruse artikli 8 kohaselt on fondi kasutamise ülemmäär 186 000 000 eurot aastas (2018. aasta hindades);
1. nõustub komisjoniga, et EGF-i määruse artikli 4 lõike 2 punktis b sätestatud tingimused on täidetud ja Hispaanial on õigus saada kõnealuse määruse alusel 2 795 156 euro suurust rahalist toetust, mis moodustab 85 % kogukuludest (3 288 419 eurot), mis sisaldab individuaalsete teenuste kulusid summas 3 138 300 eurot ja EGF-i rakendamisega seotud kulusid summas 150 119 eurot ⁽⁵⁾;
 2. märgib, et Hispaania ametiasutused esitasid taotluse 23. septembril 2021 ning komisjon viis taotluse hindamise lõpule 20. jaanuaril 2022 ja andis sellest samal päeval Euroopa Parlamendile teada;
 3. märgib, et taotlus puudutab kokku 705 koondatud töötajat, kelle tegevus on lõppenud; märgib ühtlasi, et Hispaania eelduse kohaselt on kõigi abikõlblike toetusesaajate seast meetmetes osalejaid 450 (sihtrühma kuuluvad toetusesaajad); rõhutab, et kõik menetluse etapid peavad olema läbipaistvad, ning nõuab sotsiaalpartnerite kaasamist teenuste paketi rakendamisse ja hindamisse;
 4. tuletab meelde, et kuna autotööstus on Kataloonias nii käibe kui ka tööhõive poolest tähtsuset kolmas sektor (keemia- ja toiduainetetööstuse järel), on koondamiste sotsiaalne mõju sellele piirkonnale tõenäoliselt suur;
 5. juhhib tähelepanu sellele, et 34,9 % sihtrühma kuuluvatest toetusesaajatest on vanemad kui 54-aastased, 44,4 % on naised ja 50,4 % neist on põhiharidus või sellest madalam haridus; on arvamisel, et sihtrühma kuuluvate toetusesaajate vanuseprofiil ja haridustase tekitavad tööturule naasmisel konkreetseid probleeme, ning rõhutab seetõttu, kui oluline on tagada, et individuaalsete teenuste paketi rakendamisel võetaks nõuetekohaselt arvesse vanuse, haridustaseme ja nende kombinatsiooni eripära;
 6. märgib, et Hispaania alustas sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele individuaalsete teenuste osutamist 17. jaanuaril 2022 ja EGF-i rahalise toetuse saamise tingimustele vastab seega ajavahemik alates 17. jaanuarist 2022 kuni 24. kuu möödumiseni rahastamisotsuse jõustumise kuupäevast;
 7. tuletab meelde, et koondatud töötajatele osutatavad individuaalsed teenused (rahalisest toetusest kokku 37,8 %) koosnevad järgmistest meetmetest: seminarid töötusimeetodite teemal, kutsenõustamine, kooolitus (horisontaalsed päevused, ümberõpe, täiendusõpe ja praktika ning kutseõpe), ettevõtluse toetamine, ettevõtete loomise toetused, aktiivse töötusimise toetamine, sealhulgas kohalike ja piirkondlike tööväljavaadete kindlakstegemine, tööle naasmise järgne juhendamine ja mitmesugused rahalised stiimulid;

⁽⁵⁾ Kooskõlas EGF-i määruse artikli 7 lõikega 5.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

8. väljendab heameelt selle üle, et individuaalsete teenuste kooskõlastatud pakett pidi olema kooskõlas Hispaania ringmajanduse strateegiaga ⁽⁶⁾, mis peab põhinema mürgivabadel materjalitsüklitel, ja Kataloonia kestliku arengu strateegiaga ⁽⁷⁾ ning et EGF-i kasutuselevõtmise taotlust toetasid SOCI ⁽⁸⁾, CIACi ⁽⁹⁾ ja Agència per la Competitivitat de l'Empresa (ACCIÓ) ⁽¹⁰⁾ esindajad ja protsessi kaasati sotsiaalpartnerid ⁽¹¹⁾; märgib, et koolitusmeetmed peaksid vastama nõudele levitada kooskõlas EGF-i määruse artikli 7 lõikega 2 digitaalajastul ning keskkonnahoidlikus ja ressursitõhusas majanduses vajalikke oskusi;
9. peab kiiduväärseks, et stiimulite hulgas on hooldamisvastutusega koondatud töötajatele makstav toetus, mis on päevas kuni 20 eurot, või 350 eurot kuus (maksimaalselt kolm kuud) uuel töökohal alustajatele; toonitab, et stiimulid on mõeldud julgustama kiiret tööturule naasmist ja ergutama vanemaealisi töötajaid tööturule jääma;
10. rõhutab, et Hispaania ametiasutused on kinnitanud, et toetuskõlblikeks meetmeteks ei anta toetust liidu muudest fondidest ega rahastamisvahenditest;
11. kordab, et selleks, et EGF-i toetus oleks täissummas täiendav, ei tohi see asendada meetmeid, mida äriühingud peavad võtma liikmesriigi õiguse ja kollektiivlepingute kohaselt, ega EGF-i toetuse saajatele mõeldud hüvitisi ega nende õigusi;
12. tuletab meelde, et peatselt on oodata transpordisektori CO₂-heite vähendamist; märgib, et digi- ja rohepööre mõjutab ka tööturgu ja eeldatavasti vormib märkimisväärselt autotööstust; kordab sellega seoses, et kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppega peaks liit tagama õiglaseks ümberkujundamiseks vajalike oskuste ja teadmiste andmise; toetab kindlalt seda, et ka 2021.–2027. aastal väljendatakse EGF-i kaudu asjassepuutuvate inimestega solidaarsust ning pööratakse jätkuvalt põhitähelepanu mõjule, mida restruktureerimine avaldab töötajatele, ning nõuab, et edaspidiste taotluste puhul oleks tagatud maksimaalne poliitikasidusus; on seisukohal, et erilist tähelepanu tuleks pöörata kvalifitseeritud haridusele, sealhulgas kutseõppele ja nn duaalõppesüsteemi edendamisele, mis on osutunud mitmes liikmesriigis tõhusaks;
13. märgib, et kõik menetlusnõuded on täidetud; rõhutab, et kõik menetluse etapid peavad olema läbipaistvad; väljendab heameelt sotsiaalpartnerite kaasamise üle tööühma, mis kutsuti kokku selleks, et koostada meetmete pakett, mille jaoks EGF-i kaasrahastamist taotletakse, ning nõuab sotsiaalpartnerite kaasamist teenuste paketi rakendamisse ja hindamisse;
14. kiidab käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse heaks;
15. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

⁽⁶⁾ <https://www.miteco.gob.es/es/calidad-y-evaluacion-ambiental/temas/economia-circular/estrategia/>

⁽⁷⁾ Estrategia para el desarrollo sostenible de Cataluña

⁽⁸⁾ Servei Públic d'Ocupació de Catalunya

⁽⁹⁾ Kataloonia autotööstuse klaster (CIAC)

⁽¹⁰⁾ ACCIÓ on Kataloonia ettevõtete konkurentsivõime amet.

⁽¹¹⁾ Comisiones Obreras, UGT, Fomento del Trabajo Nacional (FOMENT) ja PIMEC (Kataloonia VKEda ühendus).

Teisipäev, 8. märtsi 2022

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

**Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (Hispaania taotlus) (EGF/2021/006
ES/Cataluña automotive)**

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2022/458).

Teisipäev, 8. märtsi 2022

P9_TA(2022)0055

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmine – taotlus EGF/2022/000 TA 2022 – Tehniline abi komisjoni algatusel

Euroopa Parlamendi 8. märtsi 2022. aasta resolutsioon, mis käsitleb ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (EGF/2022/000 TA 2022 – Tehniline abi komisjoni algatusel) (COM(2022)0025 – C9-0025/2022 – 2022/0015(BUD))

(2022/C 347/23)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2022)0025 – C9-0025/2022),
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. aprilli 2021. aasta määrust (EL) 2021/691, millega luuakse Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF) koondatud töötajate toetuseks ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 1309/2013 ⁽¹⁾ (edaspidi „EGFi määrus“),
 - võttes arvesse nõukogu 17. detsembri 2020. aasta määrust (EL, Euratom) 2020/2093, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2021–2027 ⁽²⁾, eriti selle artiklit 8,
 - võttes arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet Euroopa Parlamendi, Euroopa Liidu Nõukogu ja Euroopa Komisjoni vahel, mis käsitleb eelarvedistsipliini, eelarvealast koostööd ning usaldusväärset finantsjuhtimist, samuti uusi omavahendeid, sealhulgas uute omavahendite kasutuselevõtmise suunas liikumise tegevuskava ⁽³⁾ (edaspidi „16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevaheline kokkulepe“), eriti selle punkti 9,
 - võttes arvesse eelarvekomisjoni raportit (A9–0037/2022),
- A. arvestades, et liit on loonud õigusnormid ja eelarvevahendid, et anda lisaabi töötajatele, kes kannatavad globaliseerumise ning tehnoloogiliste ja keskkonnaalaste muutuste tagajärjel, näiteks maailmakaubanduses toimunud muutuste, kaubandusvaidluste, liidu kaubandussuhetes või siseturu koosseisus toimunud suurte muutuste tõttu ning finants- või majanduskriiside, samuti vähese CO₂ heitega majandusele ülemineku või digitaliseerimise või automatiseerimise tagajärjel;
- B. arvestades, et liidu abi koondatud töötajatele peaks olema dünaamiline ning see tuleks teha kättesaadavaks võimalikult kiiresti ja tõhusalt, võttes nõuetekohaselt arvesse 16. detsembri 2020. aasta institutsioonidevahelist kokkulepet seoses otsustega võtta kasutusele koondatud töötajate toetuseks loodud Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fond (EGF);
- C. arvestades, et liit on kõigepealt laiendanud EGFi kohaldamisala, et anda rahalist toetust mis tahes suure restruktureerimise korral, hõlmates seega koroonaviiruse kriisi majanduslikke tagajärgi;
- D. arvestades, et uue EGFi määruse vastuvõtmisega 2021. aastal laiendati EGFi kohaldamisala veelgi suurematele restruktureerimistele, mis on tingitud vähese CO₂ heitega majandusele üleminekust või digitaliseerimisest või automatiseerimisest, langetades samal ajal EGFi kasutuselevõtmiseks nõutavat künnist 500 koondatud töötajalt 200-le;
- E. arvestades, et nõukogu määruse (EL, Euratom) 2020/2093 artikli 8 lõikes 1 on sätestatud, et EGFi aastane maksimumsumma on 186 miljonit eurot (2018. aasta hindades), ning arvestades, et EGFi määruse artikli 11 lõikes 1 on sätestatud, et komisjoni algatusel võib tehniliseks abiks kasutada kuni 0,5 % sellest summast;

⁽¹⁾ ELT L 153, 3.5.2021, lk 48.

⁽²⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 11.

⁽³⁾ ELT L 433 I, 22.12.2020, lk 28.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

- F. arvestades, et komisjon ei taotlenud 2021. aastal tehnilist abi ebakindluse tõttu seoses COVID-19 pandeemia põhjustatud üldise tegevusega, eelkõige sündmustega, mis nõuaksid füüsilist kohalolekut;
- G. arvestades, et tehniline abi võib hõlmata EGFi rakendamisega seotud tehnilisi ja halduskulusid, nagu ettevalmistus-, järelevalve-, kontrolli-, auditeerimis- ja hindamistegevused ning andmete kogumine, sealhulgas seoses ettevõtte infotehnoloogiasüsteemide, kommunikatsioonimeetmete ja EGFi kui fondi või konkreetsete projektide ja muude tehnilise abi meetmete nähtavuse suurendamisega;
- H. arvestades, et kavandatav 290 000 euro suurune summa vastab ligikaudu 0,14 %-le EGFi 2022. aasta maksimumeelarvest;
1. nõustub, et komisjoni välja töötatud meetmeid tuleb kooskõlas EGFi määruse artikli 11 lõigetega 1 ja 4 ning artikli 12 lõigetega 2, 3 ja 4 rahastada tehnilise abina;
 2. väljendab heameelt EGFi jaoks spetsiaalse veebisaidi loomise üle ning kutsub komisjoni üles seda korrapäraselt ajakohastama ja laiendama, et suurendada fondi poolt üldsusele näidatava Euroopa solidaarsuse nähtavust ja suurendada liidu tegevuse läbipaistvust;
 3. peab kiiduväärseks tööd, mida EGFi taotluste esitamise ja haldamise standardkorra jaoks pidevalt tehakse, kasutades ühist fondihaldussüsteemi (Shared Fund Management Common System – SFC), tänu millele on võimalik taotluste töötlemist lihtsustada ja kiirendada ning aruandlust parandada;
 4. võtab teadmiseks, et komisjon kasutab haldustoe raames olemasolevat eelarvet EGFi kontaktisikute eksperdirühma (kus osaleb kaks liiget igast liikmesriigist) ja ühe seminari korraldamiseks, kus osalevad EGFi rakendusasutused ja sotsiaalpartnerid, et edendada liikmesriikide vahel kontaktide loomist;
 5. palub, et komisjon kutsuks ka edaspidi parlamenti süstemaatiliselt sellistele koosolekutele ja seminaridele vastavalt Euroopa Parlamendi ja Euroopa Komisjoni suhete raamkokkuleppe asjaomastele sätetele;
 6. kutsub komisjoni üles kohandama COVID-19 pandeemia ajal välja töötatud parimaid tavasid, kui see on asjakohane ja vajalik, ning mitte neid täielikult kõrvaldama, kui pandeemia asjaolud seda võimaldavad, vaid kasutama neid paremate töömeetodite ja vahetuste alusena;
 7. rõhutab vajadust veelgi suurendada üldist teadlikkust EGFit ja selle nähtavust; juhib tähelepanu asjaolule, et seda eesmärki on võimalik saavutada, kui EGFi muudetakse fondina nähtavamaks komisjoni erinevates väljaannetes ja audiovisuaaltegevuses, nagu on sätestatud EGFi määruse artikli 11 lõikes 1;
 8. tuletab taotluse esitanud liikmesriikidele meelde nende põhiülesannet anda sihtrühma kuuluvatele toetusesaajatele, kohalikele ja piirkondlikele ametiasutustele, sotsiaalpartneritele, meediale ja üldsusele ulatuslikku teavet EGFi rahastatavate meetmete kohta, nagu on sätestatud EGFi määruse artiklis 12;
 9. kiidab heaks käesolevale resolutsioonile lisatud otsuse;
 10. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga otsusele alla ja korraldada selle avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*;
 11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon koos selle lisaga nõukogule ja komisjonile.

Teisipäev, 8. märtsi 2022

LISA

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS

Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kasutuselevõtmise kohta (EGF/2022/000 TA 2022 – Tehniline abi komisjoni algatusel)

(Käesoleva lisa teksti siinkohal ei avaldata, kuna see kattub lõpliku õigusaktiga, st otsusega (EL) 2022/457).

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

P9_TA(2022)0060

Prantsusmaa La Manche'i tunneli terminalis asuvad maksuvabad kauplused *

Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2008/118/EÜ ja direktiivi (EL) 2020/262 (uuesti sõnastatud) seoses Prantsusmaa La Manche'i tunneli terminalis asuvate maksuvabade kauplustega (COM(2021)0817 – C9-0016/2022 – 2021/0418(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – konsulteerimine)

(2022/C 347/24)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2021)0817),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 113, mille alusel nõukogu konsulteeris Euroopa Parlamendiga (C9-0016/2022),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 82,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0035/2022),
1. kiidab komisjoni ettepaneku heaks;
 2. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud tekstist kõrvale kalduda;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

Kolmapäev, 9. märtsi 2022

P9_TA(2022)0061

Käibemaksumäärad *

Euroopa Parlamendi 9. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon nõukogu direktiivi eelnõu kohta, millega muudetakse direktiivi 2006/112/EÜ käibemaksumäärade osas (14754/2021 – C9-0456/2021 – 2018/0005(CNS))

(Seadusandlik erimenetlus – uuesti konsulteerimine)

(2022/C 347/25)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu eelnõu (14754/2021),
 - võttes arvesse komisjoni ettepanekut nõukogule (COM(2018)0020),
 - võttes arvesse oma 3. oktoobri 2018. aasta seisukohta ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 113, mille alusel nõukogu konsulteeris uuesti Euroopa Parlamendiga (C9-0456/2021),
 - võttes arvesse kodukorra artikleid 82 ja 84,
 - võttes arvesse majandus- ja rahanduskomisjoni raportit (A9-0036/2022),
1. kiidab nõukogu eelnõu heaks;
 2. palub nõukogul Euroopa Parlamenti teavitada, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud tekstist kõrvale kalduda;
 3. palub nõukogul Euroopa Parlamendiga uuesti konsulteerida, kui nõukogu kavatses Euroopa Parlamendi poolt heaks kiidetud teksti oluliselt muuta;
 4. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

⁽¹⁾ ELT C 11, 13.1.2020, lk 211.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0067

Liidu üldine keskkonnaalane tegevusprogramm aastani 2030 *I**

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta seadusandlik resolutsioon ettepaneku kohta võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus, milles käsitletakse Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030 (COM(2020)0652 – C9-0329/2020 – 2020/0300(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2022/C 347/26)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni ettepanekut Euroopa Parlamendile ja nõukogule (COM(2020)0652),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 2 ja artikli 192 lõiget 3, mille alusel komisjon esitas ettepaneku Euroopa Parlamendile (C9-0329/2020),
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 3,
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 27. jaanuari 2021. aasta arvamust ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 5. veebruari 2021. aasta arvamust ⁽²⁾,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 alusel heaks kiidetud esialgset kokkulepet ja nõukogu esindaja poolt 10. detsembri 2021. aasta kirjas võetud kohustust kiita Euroopa Parlamendi seisukoht heaks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõikele 4,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 59,
 - võttes arvesse transpordi- ja turismikomisjoni ning põllumajanduse ja maaelu arengu komisjoni arvamusi,
 - võttes arvesse keskkonna-, rahvatervise ja toiduohutuse komisjoni raportit (A9-0203/2021),
1. võtab vastu allpool toodud esimese lugemise seisukoha ⁽³⁾;
 2. palub komisjonil ettepaneku uuesti Euroopa Parlamendile saata, kui komisjon asendab selle uue ettepanekuga, muudab seda oluliselt või kavatses seda oluliselt muuta;
 3. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide parlamentidele.

P9_TC1-COD(2020)0300

Euroopa Parlamendi seisukoht, vastu võetud esimesel lugemisel 10. märtsil 2022. aastal eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus (EL) 2022/..., mis käsitleb Euroopa Liidu üldist keskkonnaalast tegevusprogrammi aastani 2030

(Kuna Euroopa Parlament ja nõukogu jõudsid kokkuleppele, vastab Euroopa Parlamendi seisukoht õigusakti (otsus (EL) 2022/591) lõplikule kujule).

⁽¹⁾ ELT C 123, 9.4.2021, lk 76.

⁽²⁾ ELT C 106, 26.3.2021, lk 44.

⁽³⁾ Käesolev seisukoht asendab 8. juulil 2021. aastal vastuvõetud muudatusettepanekud (Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0352).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0069

Erikomisjoni moodustamine COVID-19 pandeemiast saadud õppetundide tuvastamiseks ja tulevikusoovituste koostamiseks

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta otsus COVID-19 pandeemiast saadud kogemuste ja tulevikuks mõeldud soovituste erikomisjoni moodustamise ning selle vastutusvalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2022/2584(RSO))

(2022/C 347/27)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse esimeeste konverentsi ettepanekut,
 - võttes arvesse oma 17. aprilli 2020. aasta resolutsiooni ELi kooskõlastatud meetmete kohta COVID-19 pandeemia ja selle tagajärgedega võitlemiseks ⁽¹⁾,
 - võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni olukorra kohta Schengeni alal pärast COVID-19 puhangut ⁽²⁾,
 - võttes arvesse oma 19. juuni 2020. aasta resolutsiooni piiriüleste ja hooajatöötajate kaitse kohta Euroopas seoses COVID-19 kriisiga ⁽³⁾,
 - võttes arvesse 10. juuli 2020. aasta resolutsiooni ELi rahvatervise strateegia kohta pärast COVID-19 kriisi ⁽⁴⁾,
 - võttes arvesse oma 17. septembri 2020. aasta resolutsiooni ELi tervisehinnangute ja riskide liigitamise koordineerimise kohta COVID-19 kontekstis ning pandeemia tagajärgede kohta Schengeni alale ja ühtsele turule ⁽⁵⁾,
 - võttes arvesse oma 13. novembri 2020. aasta resolutsiooni COVID-19 leviku tõkestamise meetmete mõju kohta demokraatiale, õigusriigile ja põhiõigustele ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse oma 10. juuni 2021. aasta resolutsiooni ülemaailmse koroonakriisiga toimetuleku ja WTO TRIPS-lepingust erandi tegemise mõju kohta COVID-19 vaktsiinidele, ravile, varustusele ja tootmisvõimsusele arengumaades ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse oma 21. oktoobri 2021. aasta resolutsiooni läbipaistvuse kohta COVID-19 vaktsiini väljatöötamisel, ostmisel ja jaotamisel ELis ⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse komisjoni 11. novembri 2020. aasta ettepanekuid Euroopa tervisealiidu kohta ja komisjoni ettepanekut võtta vastu määrus, milles käsitletakse tõsiseid piiriüleseid terviseohtusid (COM(2020)0727),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 207,
- A. arvestades, et COVID-19 levik on traagiliselt nõudnud miljoneid inimesi Euroopas ja maailmas, põhjustanud korvamatut kahju ja sundinud üle miljardi inimese koduseinte vahele;
- B. arvestades, et ELi tasandil on võetud palju meetmeid, sealhulgas ELi vaktsiinistrateegia ja Euroopa ühise reageerimise koordineerimise kaudu;

⁽¹⁾ ELT C 316, 6.8.2021, lk 2.

⁽²⁾ ELT C 362, 8.9.2021, lk 77.

⁽³⁾ ELT C 362, 8.9.2021, lk 82.

⁽⁴⁾ ELT C 371, 15.9.2021, lk 102.

⁽⁵⁾ ELT C 385, 22.9.2021, lk 159.

⁽⁶⁾ ELT C 415, 13.10.2021, lk 36.

⁽⁷⁾ ELT C 67, 8.2.2022, lk 64.

⁽⁸⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0435.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- C. arvestades, et Euroopa tiim on üks peamisi COVAXi rahastajaid; COVAX on ülemaailmne algatus, mille eesmärk on tagada COVID-19 vaktsiinidele õiglane ja võrdne juurdepääs;
- D. arvestades, et COVID-19 pandeemia tagajärgedega tegelemiseks ette nähtud suure rahasumma tõttu on oluline avaliku sektori kulutuste läbipaistvus ja aruandekohustus;
- E. arvestades, et COVID-19 on ebaproportsionaalselt mõjutanud naisi, noori, puuetega inimesi ja vähekaitsstud rühmi ning suurendanud ülemaailmset ebavõrdsust;
1. otsustab moodustada COVID-19 pandeemiast saadud kogemuste ja tulevikuks mõeldud soovitude erikomisjoni, mille ülesanne on uurida, kuidas Euroopa reageerimine pandeemiale ja saadud õppetunnid saavad aidata kaasa tulevastele meetmetele järgmistes valdkondades:

Tervis

- a) ELi, selle institutsioonide ja ametite reageerimine pandeemiale, tuginedes tervisealiidu pakatile, et tugevdada ELi kriiside ennetamist, valmisolekut ja reageerimist piiriülestele terviseohtudele;
- b) liikmesriikidevahelise koordineerimise ja solidaarsuse tase ning tervishoiusüsteemide valmisolek pandeemia ja tulevaste piiriüleste terviseohtudega toimetulekuks;
- c) pandeemia mõju tervisele, sealhulgas tervishoiu järjepidevusele ning mittenakkuslike haiguste ennetamisele, söeluuringutele, diagnoosimisele, ravile ja seirele ning vaimsele tervisele, pikaajalisele COVIDile ning seksuaal- ja reproduktiivtervisele ja seonduvatele õigustele;
- d) töötajate nappuse ning ravimite ja meditsiiniseadmete, sealhulgas kaitsevahendite kättesaadavuse mõju tervishoiuteenustele ning pandeemia mõju hooldusteenustele, hooldekodude elanikele, töötajatele, mitteametlikele hooldajatele ja nende ülalpeetavatele;
- e) pandeemia mõju digitervise, telemeditsiini ja telekonsultatsioonide, kaugseire, ühendatud seadmete, e-tervise platvormide ja terviserakenduste kasutamise saagenemisele;
- f) ELi COVID-19 vaktsiinistrateegia ja kuidas selle strateegia abil suudeti tagada ohutute ja tõhusate vaktsiinide tarnimine, sealhulgas läbirääkimised eelostulepingute ja ühisostulepingute üle, lepingute ja litsentsilepingute läbipaistvus ja jõustamine ning vaktsiinide tootmine, ladustamine ja levitamine, samuti õigusliku vastutuse küsimus ja farmaatsiatööstuse roll eespool nimetatud, samuti tehnosiirdes, patendikaitse ja lobitöö läbipaistvuse küsimustes;
- g) teaduspõhiste ja koordineeritud riskijuhtimismeetmete alane koostöö, sealhulgas COVID-19 nõuandekogu;
- h) ELi tervisealasteks hädaolukordadeks valmisoleku ja neile reageerimise asutuse (HERA), Euroopa Raviameti (EMA) ning Haiguste Ennetamise ja Tõrje Euroopa Keskuse (ECDC) roll ja volitused ning COVID-19 ravistrateegia roll kättesaadavate ja taskukohaste toodete väljatöötamisel;
- i) vaktsiinikõhklus ja väärinfo levik pandeemia vastu võitlemisel ning ELi lisameetmed nende nähtuste vastu võitlemiseks tulevikus;
- j) loomatervise ja inimeste tervise vaheline seos, eelkõige seoses zoonootiliste haigustega, järgides terviseühitsuse põhimõtet;

Kooskõlastatud lähenemisviisi demokraatia ja põhiõiguste austamisele

- k) liikmesriikide piiride sulgemise ning isikute vaba liikumise ja siseturu muude piirangute vajalikkus ja proportsionaalsus ning see, kuidas vältida tulevikus tarbetuid piiranguid, töötades muu hulgas välja ühise lähenemisviisi reisimeetmetele;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- l) mõju vähekaitstud rühmade individuaalsetele õigustele ja põhiõigustele ning üldisele ebavõrdsusele;
- m) eri lähenemisviisid COVID-19 vastases võitluses kasutatavate tehnoloogiliste vahendite, näiteks kontaktide jälgimise rakenduste ja ELi digitaalse COVID-tõendi väljatöötamisele ja rakendamisele;
- n) erinevate andmekogumite kasutamine liikmesriikides ning saadud õppetunnid seoses samade andmete ja kriteeriumide kasutamisega, eelkõige ECDC esitatud andmekogumite roll;
- o) demokraatlik järelevalve pandeemia reageerimise üle, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide kaasamine otsuste tegemisse ja läbipaistvus, võttes arvesse COVIDi kontaktrühma tööd;

Ühiskondlik ja majanduslik mõju

- p) mõju töökorraldusele, kaugtööle ja töö tulevikule ning pandeemia tagajärjed seoses vaesuse, ebavõrdsuse ja sotsiaalse tõrjutusega ning pandeemia mõju sotsiaalkaitseüsteemidele;
- q) lahendused digitehnoloogia kasutamise takistuste ületamiseks ning töötajate täiendus- ja ümberõppe suurendamiseks;
- r) mõju soolisele võrdõiguslikkusele, sealhulgas soolise vägivalga ja koduvägivalga ohus olevatele inimestele, ning tähelepanu, mida pööratakse soolise aspekti integreerimisele kriisi ohjamise, et reageerida tulevastele piiriülestele terviseohtudele;
- s) pandeemia mõju haridusele ja koolitusele ning laste ja noorte arengule;
- t) meetmed, millega tagatakse tervisega seotud ELi strateegiline autonoomia ja tarneahelate vastupidavus, sealhulgas elutähtsate farmaatsia- ja meditsiinitoodete ning muude oluliste kaupade puhul, ning toetatakse ja kohandatakse ELi tervisega seotud teaduspoliitikat, et tulla toime praeguse kriisiga ja vältida selle taaspuhkemist, ning mis moodustavad ELi tugeva tööstuspoliitika olulise osa;
- u) mõju pandeemiast enim mõjutatud sektoritele, nagu kultuur, majutus, turism ja transport, ning ELi reageerimise kiirus ja piisavus;

EL ja maailm

- v) ELi haldusalane ja koordineeriv roll liikmesriikide vahel seoses pandeemia rahvusvaheliste aspektidega, sealhulgas Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO), Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) ja muude mitmepoolsete algatuste, näiteks COVAXi raames, ning võimalik pandeemiaid käsitlev rahvusvaheline kokkulepe, rahvusvaheliste tervise-eeskirjade läbivaatamine ning vajadus ühtlustatud lähenemisviisi järele kolmandatest riikidest ELi saabuvate reisijate suhtes;
- w) vaktsiinidiplomaatia kava ja mil määral see aitab kaasa ülemaailmsele solidaarsusele, üldise ja võrdse juurdepääsu tagamisele põhilistele meditsiinitoodetele ja vaktsiinidele ning arusaam, et „keegi ei ole kaitstud enne, kui kõik on kaitstud“;
- x) ELi ja selle liikmesriikide roll COVID-19 vaktsiinide ja meditsiinitoodete ebapiisava pakkumise ja ebavõrdse kättesaadavusega tegelemisel kogu maailmas, käsitledes nende taskukohasust ja kättesaadavust, tarneahela kitsaskohti, kaubandustõkkeid ja taristut ning tagades tarneahela läbipaistvuse ning pakkudes erialateadmisi ja tehnilist oskusteavet;

2. rõhutab, et erikomisjoni soovitudele peaksid järgnema parlamendi alaliste komisjonide võetavad järelemeetmed;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

3. otsustab, et erikomisjoni vastutusalasse kuuluvate liidu õigusaktide vastuvõtmise, seire ja rakendamise seotud küsimuste eest vastutavate parlamendi alaliste komisjonide volitused, töötajad ja olemasolevad ressursid ei ole mõjutatud ning seetõttu jäävad need muutmata; toonitab, et erikomisjoni ja asjaomaste alaliste komisjonide vahel tuleb tagada hea koostöö ja teabevahetus;
 4. otsustab, et alati, kui erikomisjoni töö hõlmab kuulamisi, kus esitatakse konfidentsiaalset laadi tõendeid, isikuandmeid hõlmavaid tunnistusi või toimuvad konfidentsiaalset teavet käsitlevad arvamuste vahetused ametiasutuste ja organitega, on koosolekud kinnised; otsustab ühtlasi, et tunnistajatel ja ekspertidel on õigus esitada avaldusi ja anda tunnistusi kinnisel koosolekul;
 5. otsustab, et avalike koosolekute päevakorrad, kutsutud ja seal osalenud isikute nimekiri ning avalike koosolekute protokollid avaldatakse;
 6. otsustab, et erikomisjonile edastatud konfidentsiaalseid dokumente hinnatakse vastavalt kodukorra artiklis 221 sätestatud korrale; otsustab lisaks, et sellist teavet kasutatakse ainult erikomisjoni lõppraporti koostamise eesmärgil;
 7. otsustab, et erikomisjoni kuulub 38 liiget;
 8. otsustab, et erikomisjoni ametiaeg on 12 kuud, mille lõppedes esitab komisjon parlamendile aruande, mis sisaldab vajaduse korral soovitusi võetavate meetmete või algatuste kohta.
-

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0070

Erikomisjoni moodustamine Euroopa Liidu demokraatlikke protsesse mõjutava välissekkumise, sh desinformatsiooni uurimiseks

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta otsus välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni käsitleva erikomisjoni (INGE 2) moodustamise, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2022/2585(RSO))

(2022/C 347/28)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse esimeeste konverentsi ettepanekut,
 - võttes arvesse komisjoni teatist Euroopa demokraatia tegevuskava kohta (COM(2020)0790),
 - võttes arvesse digiteenuste õigusakti paketti, sealhulgas ettepanekut võtta vastu määrus, milles käsitletakse digiteenuste ühtset turgu (digiteenuste õigusakt) ja millega muudetakse direktiivi 2000/31/EÜ (COM(2020)0825), ning ettepanekut võtta vastu määrus konkurentsile avatud ja õiglaste turgude kohta digisektoris (digiturgude õigusakt) (COM(2020)0842),
 - võttes arvesse oma 20. oktoobri 2021. aasta reolutsiooni Euroopa meedia kohta digikümnendil: tegevuskava taastumise ja ümberkujundamise toetamiseks⁽¹⁾,
 - võttes arvesse 2018. aasta tegevusjuhendit desinformatsiooni kohta ja 2021. aasta suuniseid desinformatsiooni tegevusjuhendi tugevdamise kohta (COM(2021)0262) ning audiovisuaalmeedia teenuste Euroopa regulaatorasutuste rühma 2021. aasta oktoobris avaldatud soovitusi uue desinformatsiooni käsitleva tegevusjuhendi kohta,
 - võttes arvesse komisjoni 16. detsembri 2020. aasta ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kriitilise tähtsusega üksuste vastupidavusvõime kohta (COM(2020)0829),
 - võttes arvesse 2021. aasta märtsis esitatud ELi meetmepaketti 5G-võrkude turvalisuse tagamiseks,
 - võttes arvesse Euroopa Kontrollikoja eriaruannet 09/2021 „ELi mõjutav väärinfo: probleemiga tegeletakse, kuid seda ei ole veel lahendatud“,
 - võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 10. juuni 2020. aasta ühisteatist „Võitlus COVID-19 kohta levitatava väärinfo – faktid selgeks“ (JOIN(2020)0008),
 - võttes arvesse välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni käsitleva erikomisjoni raportit (A9-0022/2022),
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 207,
- A. arvestades, et välissekkumisega rikutakse tõsiselt ELi aluseks olevaid universaalseid väärtusi ja põhimõtteid, nagu inimväärikuse austamine, vabadus, võrdsus, solidaarsus, inimõiguste ja põhivabaduste järgimine, demokraatia ja õigusriik; arvestades, et tõendid näitavad, et pahatahtlikud ja autoritaarsed riiklikud ja valitsusvälised välisosalejad kasutavad teabe manipuleerimist ja muid taktikaid, et sekkuda ELi demokraatlikesse protsessidesse; arvestades, et need rünnakud eksitavad ja petavad kodanikke ning mõjutavad nende hääletamiskäitumist, võimendavad lahkavumusi tekitavaid arutelusid, lõhestavad, polariseerivad ja kasutavad ära ühiskondade nõrku kohti, propageerivad vaenukõnet, halvendavad vähekaitsitud rühmade olukorda, kes langevad suurema tõenäosusega desinformatsiooni ohvriks, moonutavad demokraatlike valimiste ja rahvahääletuste usaldusväärset, külvavad usaldamatust riikide valitsuste, riigiasutuste ja liberaalse demokraatliku korra vastu ning nende eesmärk on destabiliseerida Euroopa demokraatiat;

⁽¹⁾ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0428.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- B. arvestades, et Venemaa on 24. veebruaril 2022 alustanud Ukraina-vastase agressioonisõja eel ja ajal viinud läbi enneolematult pahatahtliku ja ulatusliku desinformatsioonikampaania, et eksitada nii oma riigi kodanikke kui ka rahvusvahelist üldsust;
- C. arvestades, et kolmandate riikide riiklike jõudude ja valitsusväliste toimijate katsed sekkuda demokraatia toimimisse ELis ja selle liikmesriikides ning avaldada pahatahtliku sekkumise teel survet Euroopa Liidu lepingu artiklis 2 sätestatud väärtustele on osa laiemast suundumusest tekitada kahju, ning seda kogevad demokraatlikud riigid kõikjal maailmas;
- D. arvestades, et pahatahtlikud osalejad püüavad jätkuvalt sekkuda valimisprotsessidesse ja kasutavad ära meie ühiskonna avatust ja pluralismi, et rünnata demokraatlikke protsesse ning ELi ja selle liikmesriikide vastupanuvõimet;
- E. arvestades, et ELil ja selle liikmesriikidel ei ole praegu konkreetset sanktsioonirežiimi välisriikide toimijate korraldatava välissekkumise ja desinformatsioonikampaaniate suhtes, mis tähendab, et need toimijad võivad kindlalt eeldada, et nende kampaaniad ELi destabiliseerimiseks ei too neile kaasa mingeid tagajärgi;
- F. arvestades, et seda nähtust ei ole üheselt määratletud ega mõistetud ning et ELi ja liikmesriikide kehtivates õigusaktides ja poliitikas, mille eesmärk on tuvastada ja ennetada välissekkumist ja selle vastu võidelda, on palju puudujääke ja lünki;
- G. arvestades, et eeldatavasti on enne kohalikke, piirkondlikke ja riiklikke valimisi ning 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimisi oodata üha rohkem ja läbimõeldumat välissekkumist, desinformatsiooni ning rünnakuid ja ähvardusi demokraatia vastu;
- H. arvestades, et Euroopa Parlamendi varasemad soovitused võidelda pahatahtliku välissekkumise vastu ELi demokraatiasse on aidanud suurendada liidus üldist mõistmist ja teadlikkust sellest probleemist;
- I. arvestades, et INGE erikomisjoni kuulamine ja töö on aidanud kaasa sellele, et neid küsimusi tunnistatakse avalikult ja vaadeldakse kontekstis, ning on edukalt kujundanud Euroopas arutelu desinformatsiooni ja välissekkumise üle demokraatiasse;
- J. arvestades, et neid soovitusi tuleb jälgida ka edaspidi;
- K. arvestades, et välisriikide pahatahtliku sekkumise ja desinformatsiooni vastu on samalaadseid seisukohti jagavatel partneritel, sh parlamendiliikmetel, vaja teha ülemaailmset mitmepoolset koostööd ja üksteist toetada; arvestades, et demokraatlikud ühiskonnad on välja töötanud kõrgetasemelised oskused ja strateegiad nende ohtudega tegelemiseks;
1. otsustab luua erikomisjoni, mis käsitleb välissekkumist kõigisse Euroopa Liidu demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas desinformatsiooni (INGE 2) ja mille ülesanded on järgmised:
- a) kontrollida – koostöös ja konsulteerides alaliste komisjonidega vastavalt nende volitustele ja vastutusaladele kodukorra VI lisa alusel – olemasolevaid ja kavandatavaid õigusakte ja poliitikat, et teha kindlaks võimalikud lüngad ja kattuvused, mida võidakse ära kasutada pahatahtlikuks sekkumiseks demokraatlikesse protsessidesse, sealhulgas järgmistes küsimustes:
- i) poliitika ELi demokraatia tugevdamiseks ja vastupanuvõime suurendamiseks olukorrateadlikkuse, meedia- ja infopädevuse, meedia pluralismi, sõltumatu ajakirjanduse ning hariduse kaudu,
- ii) sekkumine veebiplatvormide kaudu, eelkõige hinnates põhjalikult vastutust ja mõju, mida väga suured digiplatvormid avaldavad demokraatiale ja demokraatlikele protsessidele ELis,
- iii) elutähtis taristu ja strateegilised sektorid,
- iv) sekkumine valimiste ajal,
- v) poliitilise tegevuse varjatud rahastamine välistoimijate ja -rahastajate poolt,

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- vi) küberturvalisus ja vastupidavus küberrünnete suhtes, kui need on seotud demokraatlike protsessidega,
 - vii) valitsusväliste osalejate roll,
 - viii) sekkumise mõju vähemuste ja teiste diskrimineeritud rühmade õigustele,
 - ix) ülemaailmsete toimijate sekkumine eliidi kaasamise, diasporaade, ülikoolide ja kultuurisündmuste kaudu,
 - x) heidutus, omistamine ja kollektiivsed vastumeetmed, kaasa arvatud sanktsioonid,
 - xi) naabrus- ja ülemaailmne koostöö ning mitmepoolsus,
 - xii) ELis ja kolmandates riikides tegutsevate osalejate sekkumine;
- b) töötada tihedas koostöös INGE 1 erikomisjoni tööpraktikat järgivate alaliste komisjonidega välja ettepanekud selle kohta, kuidas need lüngad kõrvaldada, et suurendada ELi õiguslikku vastupanuvõimet, ning kuidas parandada ELi institutsioonilist raamistikku;
- c) teha tihedat koostööd teiste ELi institutsioonide, liikmesriikide ametiasutuste, rahvusvaheliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna ning riiklike ja valitsusväliste partneritega kolmandates riikides, et tugevdada ELi tegevust hübriidohtude ja desinformatsiooni vastu, samal ajal kui INGE 2 erikomisjon järgib kogu avalikus tegevuses käesolevas otsuses sätestatud prioriteete;
- d) jälgida üksikasjalikult ja rangelt INGE 1 erikomisjoni aruande rakendamist, hinnates ELi institutsioonide võetud meetmeid;
- e) suurendada 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimiste eel üldist institutsioonilist vastupanuvõimet välissekkumise, hübriidohtude ja desinformatsiooni suhtes;
2. otsustab, et alati, kui erikomisjoni töö hõlmab kuulamisi, kus esitatakse konfidentsiaalset laadi tõendeid või isikuandmeid hõlmavaid tunnistusi või ametiasutuste ja organitega peetavaid arvamuste vahetusi või arutelusid, mis käsitlevad konfidentsiaalset teavet, sealhulgas teadusuuringuid või nende osi, millele on antud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1107/2009⁽²⁾ artikli 63 kohaselt konfidentsiaalne staatus, on koosolekud kinnised; otsustab ühtlasi, et tunnistajatel ja ekspertidel on õigus esitada avaldusi ja anda tunnistusi kinnisel koosolekul;
3. otsustab, et avalikele koosolekutele kutsutud ja seal osalenud isikute nimekiri ning avalike koosolekute protokollid avaldatakse;
4. otsustab, et erikomisjonile saabuvald konfidentsiaalseid dokumente hinnatakse vastavalt kodukorra artiklis 221 sätestatud korrale; otsustab lisaks, et sellist teavet kasutatakse ainult erikomisjoni lõppraporti koostamise eesmärgil;
5. otsustab, et erikomisjoni kuulub 33 liiget;
6. otsustab, et erikomisjoni ametiaeg on 12 kuud ja selle alguskuupäev on tema avakoosoleku kuupäev;
7. otsustab, et erikomisjon kontrollib INGE 1 erikomisjoni raporti ja kehtivate õigusaktide rakendamist, tuvastab lüngad ja kattuvused ning teeb seejärel kindlaks, milline on sobiv õiguslik alus vajalike õigusaktide jaoks, ja valmistab ette püsivad ELi institutsioonilised lahendused tegelemiseks välismaise pahatahtliku sekkumise ja desinformatsiooniga ning nõuab vajaduse korral komisjonilt konkreetsete institutsiooniliste meetmete võtmist, koostades kodukorra artikli 54 alusel algatusraporti, milles palutakse komisjonil esitada sellekohane ettepanek.

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1107/2009 taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0071

Uurimiskomisjoni moodustamine Pegasuse ja sellega samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamise uurimiseks

Euroopa Parlamendi 10. märtsi 2022. aasta otsus Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamist käsitleva uurimiskomisjoni moodustamise ning selle uurimisobjekti, vastutusalade, liikmete arvu ja ametiaja kohta (2022/2586(RSO))

(2022/C 347/29)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 290 parlamendiliikme taotlust moodustada uurimiskomisjon, et uurida liidu õiguse kohaldamisel ilmnunud väidetavaid rikkumisi või toimunud haldusomavoli seoses Pegasuse ja samaväärse mobiilseadmetesse IT turvanõrkust ära kasutades installitud ja salajälgimiseks mõeldud nuhkvara (edaspidi „samaväärne salajälgimiseks mõeldud nuhkvara“) kasutamisega,
- võttes arvesse esimeeste konverentsi ettepanekut,
- võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklit 226,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 19. aprilli 1995. aasta otsust 95/167/EÜ, Euratom, ESTÜ erisätete kohta, millega reguleeritakse Euroopa Parlamendi uurimisõiguse kasutamist ⁽¹⁾,
- võttes arvesse Euroopa Liidu ustavust vabaduse, demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste ning õigusriigi väärtustele ja põhimõtetele, nagu on sätestatud Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) preambulis, eriti lepingu artiklites 2, 6 ja 21,
- võttes arvesse ELi lepingu artikli 4 lõiget 2, milles kinnitatakse liikmesriikide ainupädevust avaliku korra säilitamisel ja riigi julgeoleku kaitsmisel,
- võttes arvesse ELi toimimise lepingu artikleid 16 ja 223,
- võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat (edaspidi „harta“), eriti selle artikleid 7, 8, 11, 21 ja 47, milles tunnustatakse selles sätestatud konkreetseid õigusi, vabadusi ja põhimõtteid, nagu era- ja perekonnaelu austamine ja isikuandmete kaitse, väljendus- ja teabevabadus, diskrimineerimiskeeld ning õigus tulemuslikule õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele, ning mida kohaldatakse täielikult liidu õigust rakendavate liikmesriikide suhtes, ning selle artikli 52 lõiget 1, mis võimaldab põhiõiguste ja -vabaduste kasutamist teataval määral piirata,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuli 2002. aasta direktiivi 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatus kaitset elektroonilise side sektoris (eraelu puutumatus ja elektroonilist sidet käsitlev direktiiv) ⁽²⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta määrust (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) ⁽³⁾,
- võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiivi (EL) 2016/680, mis käsitleb füüsiliste isikute kaitset seoses pädevates asutustes isikuandmete töötlemisega süütegude tõkestamise, uurimise, avastamise ja nende eest vastutusele võtmise või kriminaalkaristuste täitmisele pööramise eesmärgil ning selliste andmete vaba liikumist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu raamotsus 2008/977/JSK ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ EÜT L 113, 19.5.1995, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

⁽³⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 1.

⁽⁴⁾ ELT L 119, 4.5.2016, lk 89.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- võttes arvesse nõukogu 17. mai 2019. aasta otsust (ÜVJP) 2019/797 piiravate meetmete kohta, millega takistada liitu või selle liikmesriike ähvardavaid küberründeid ⁽⁵⁾, mida on muudetud nõukogu 17. mai 2021. aasta otsusega (ÜVJP) 2021/796 ⁽⁶⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. mai 2021. aasta määrust (EL) 2021/821, millega kehtestatakse liidu kord kahesuguse kasutusega kaupade ekspordi, vahendamise, tehnilise abi, transiidi ja edasitoimetamise kontrollimeks ⁽⁷⁾,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi liikmete valimist otsesel ja üldistel valimistel käsitlevat akti ⁽⁸⁾,
 - võttes arvesse inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni, eelkõige selle artikleid 8, 9, 13 ja 17 ning konventsiooni protokolle,
 - võttes arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ⁽⁹⁾,
 - võttes arvesse oma 12. märtsi 2014. aasta resolutsiooni USA Riikliku Julgeolekuagentuuri jälgimisprogrammi ja ELi liikmesriikide jälgimisasutuste ning nende mõju kohta ELi kodanike põhiõigustele ja Atlandi-ülesele koostööle justiits- ja siseküsimustes ⁽¹⁰⁾ ning oma soovitusi IT-turbe tugevdamise kohta ELi institutsioonides, organites ja asutustes,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 208,
- A. arvestades, et hiljutiste paljastuste kohaselt on mitmed riigid, sealhulgas liikmesriigid, kasutanud ajakirjanike, poliitikute, õiguskaitseametnike, diplomaatide, juristide, ettevõtjate, kodanikuühiskonna osalejate ja muude osalejate salajälgimiseks Pegasuse nuhkvara ning et selline tegevus on äärmiselt murettekitav ja näib kinnitavat ohtu, et salajälgimise tehnoloogia väärkasutamine kahjustab inimõigusi ja demokraatiat;
1. otsustab moodustada uurimiskomisjoni, et uurida liidu õiguse rakendamisel toimunud väidetavaid rikkumisi või haldusomavoli seoses Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamisega, ilma et see piiraks riigisestse või liidu kohtute pädevust;
 2. otsustab teha uurimiskomisjonile ülesandeks
 - uurida liidu õiguse rakendamisel Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamise tõttu toimunud väidetavate rikkumiste või haldusomavoli ulatust, koguda teavet selle kohta, mil määral liikmesriigid, sealhulgas, kuid mitte üksnes, Ungari ja Poola, ja kolmandad riigid kasutavad sekkuvat salajälgimist viisil, mis rikub hartas sätestatud õigusi ja vabadusi, ning hinnata, mil määral see kujutab endast ohtu ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtustele, nagu demokraatia, õigusriik ja inimõiguste austamine;
 - koguda ja analüüsida oma ülesannete täitmiseks teavet, et teha kindlaks:
 - Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamine ja toimimine ning selle väidetav negatiivne mõju hartas sätestatud põhiõigustele juhtudel, mil liikmesriigid rakendasid liidu õigust;
 - kehtiv õigusraamistik, milles liikmesriigid on Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara omandanud ja seda kasutanud;
 - kas liikmesriikide ametiasutused on kasutanud Pegasust ja samaväärset salajälgimiseks mõeldud nuhkvara poliitilistel, majanduslikel või muudel põhjendamatutel eesmärkidel ajakirjanike, poliitikute, õiguskaitseametnike, diplomaatide, juristide, ettevõtjate, kodanikuühiskonna osalejate või muude osalejate järel nuhkumiseks, rikkudes liidu õigust ja ELi lepingu artiklis 2 sätestatud väärtusi või hartas sätestatud õigusi;

⁽⁵⁾ ELT L 129 I, 17.5.2019, lk 13.

⁽⁶⁾ ELT L 174 I, 18.5.2021, lk 1.

⁽⁷⁾ ELT L 206, 11.6.2021, lk 1.

⁽⁸⁾ EÜT L 278, 8.10.1976, lk 5.

⁽⁹⁾ https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf

⁽¹⁰⁾ ELT C 378, 9.11.2017, lk 104.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

- kas Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamine vastuolus liidu õigusega avaldas liikmesriikides negatiivset mõju demokraatlikele protsessidele seoses kohaliku, riikliku ja Euroopa tasandi valimistega;
 - direktiivi 2002/58/EÜ rikkumised või haldusomavoli, mille liikmesriigid on väidetavalt toime pannud Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamise tõttu, pidades eelkõige silmas side konfidentsiaalsuse põhimõtet ning isikute side ja sellega seotud liiklusandmete kuulamise, salaja pealt kuulamise, salvestamise või muul viisil pealt kuulamise või jälgimise keeldu;
 - kas Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamine liikmesriikides on kujutanud endast, põhjustanud või paljastanud direktiivi (EL) 2016/680 ja määruse (EL) 2016/679 rikkumisi;
 - kas komisjonil oli tõendeid Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara isikute vastu kasutamise kohta;
 - kas liikmesriikidel on nuhkvara ebaseadusliku kasutamise vältimiseks piisavad institutsioonilised ja õiguslikud tagatised ning kas isikutel, kes kahtlustavad, et nende õigusi on nuhkvara kasutamisega rikutud, on juurdepääs tulemuslikule õiguskaitsevahendile;
 - liikmesriikide väidetav tegevusetus seoses ELi üksuste osalemisega Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara arendamises, levitamises või rahastamises, sealhulgas tehnoloogia ja selle kasutamise tarneahelas, kui see on vastuolus liidu õigusega, sealhulgas määrusega (EL) 2021/821, kaasa arvatud juhul, kui teataval eesmärgil (nt terrorismivastane võitlus) turustatavat salajälgimise tarkvara kasutatakse muus kontekstis;
 - Iisraeli ja muude kolmandate riikide valitsuste roll Pegasuse ja samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara tarnimisel liikmesriikidele;
 - kas Pegasuse või samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamine liikmesriikide ametiasutuste poolt on toonud kaasa isikuandmete edastamise kolmandatele riikidele, eelkõige, kuid mitte ainult, ettevõttele NSO Group ja kolmandate riikide valitsustele;
 - kas Pegasuse või samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamine, mis hõlmab otseselt või kaudselt ELiga seotud üksusi, aitas kaasa ebaseaduslikule nuhkumisele ajakirjanike, poliitikute, õiguskaitseametnike, diplomaatide, juristide, ettevõtjate, kodanikuühiskonna osalejate või muude osalejate järele kolmandates riikides ning kas see tõi kaasa inimõiguste rikkumisi või kuritarvitusi, mis tekitavad tõsist muret ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkide tõttu, ning kas selline kasutamine oli vastuolus ELi lepingu artiklis 21 ja hartas sätestatud väärtustega, võttes nõuetekohaselt arvesse ka ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid ning muid rahvusvahelises inimõigustealases õiguses sätestatud õigusi;
 - kas nõukogul oli piisavalt alust võtta ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika raames vastu piiravaid meetmeid või sanktsioone ühe või mitme kolmanda riigi suhtes, kui ELi lepingu V jaotise 2. peatüki kohaselt vastu võetud otsusega on ette nähtud majandus- või rahandussuhete katkestamine või piiramine kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 215 lõikega 1;
 - kas Pegasuse või samaväärse salajälgimiseks mõeldud nuhkvara kasutamine kolmandate riikide poolt mõjutas liidu õigusega tagatud põhiõigusi ning kas nõukogul oli piisavalt alust kolmandate riikidega vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal ELi toimimise lepingu artikli 218 kohaselt sõlmitud mis tahes rahvusvahelisi koostöölepinguid ümber hinnata;
 - esitada soovitusi, mida ta selles küsimuses vajalikuks peab;
 - anda soovitusi ELi institutsioonide, liikmesriikide ja töötajate kaitsmiseks sellise salajälgimiseks mõeldud nuhkvara eest;
3. otsustab, et uurimiskomisjon esitab oma lõpparuande 12 kuu jooksul alates käesoleva otsuse vastuvõtmisest;
4. otsustab, et uurimiskomisjon peaks oma töös arvesse võtma kõiki tema ametiajal toimuvaid ja tema pädevusse kuuluvaid asjakohaseid arengusuundumusi;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

5. rõhutab, et uurimiskomisjoni ning asjaomaste alaliste komisjonide ja allkomisjonide vahel hea koostöö ja teabevoog tagamiseks võiks uurimiskomisjoni esimees ja raportöör olla kaasatud alaliste komisjonide ja allkomisjonide asjaomastesse aruteludesse ning vastupidi, eelkõige uurimiskomisjoni kuulamiste puhul;
 6. otsustab, et kõik uurimiskomisjoni koostatud soovitusel tuleks edastada asjaomastele alalistele komisjonidele ja allkomisjonidele nende vastavates pädevusvaldkondades, mis on kindlaks määratud kodukorra VI lisas;
 7. otsustab, et uurimiskomisjoni kuulub 38 liiget;
 8. teeb presidendile ülesandeks korraldada käesoleva otsuse avaldamine *Euroopa Liidu Teatajas*.
-

Neljapäev, 10. märtsi 2022

P9_TA(2022)0077

Patareid ja akud ning patarei- ja akujäätmed *I**

Euroopa Parlamendi 10. märtsil 2022. aastal vastu võetud muudatusettepanekud ettepanekule võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb patareisid ja akusid ning patarei- ja akujäätmeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2006/66/EÜ ja muudetakse määrust (EL) 2019/1020 (COM(2020)0798 – C9-0400/2020 – 2020/0353(COD))⁽¹⁾

(Seadusandlik tavamenetlus: esimene lugemine)

(2022/C 347/30)

Muudatusettepanek 1**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 2***Komisjoni ettepanek*

- (2) Seega on patareid ja akud oluline energiaallikas ning üks peamisi kestliku arengu, keskkonnahoidliku liikuvuse, puhta energia ja kliimaneutraalsuse võimaldajaid. Eeldatakse, et nõudlus patareide ja akude järele kasvab lähiaastatel kiiresti, eelkõige seoses **elektrisõidukitega**, mis kasutavad akusid veojõu tekitamiseks, muutes selle turu kogu maailmas üha strateegilisemaks. Patarei- ja akutehnoloogia valdkonnas jätkub märkimisväärne teaduslik ja tehniline areng. Võttes arvesse patareide ja akude strateegilist tähtsust, ning et tagada õiguskindlus kõigile asjaomastele ettevõtjatele ning vältida diskrimineerimist, kaubandustõkkeid ja moonutusi patareide ja akude turul, on vaja kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad patareide ja akude säästvusparameetreid, jõudlust, ohutust, kogumist, ringlussevõttu ja taaskasutamist ning teavet patareide ja akude kohta. On vaja luua ühtlustatud õigusraamistik liidus turule lastavate patareide ja akude kogu olelusringiga tegelemiseks.

Muudatusettepanek

- (2) Seega on patareid ja akud oluline energiaallikas ning üks peamisi kestliku arengu, keskkonnahoidliku liikuvuse, puhta energia ja kliimaneutraalsuse võimaldajaid. Eeldatakse, et nõudlus patareide ja akude järele kasvab lähiaastatel kiiresti, eelkõige seoses **elektrisõidukite ja kergtranspordivahenditega**, mis kasutavad akusid veojõu tekitamiseks, muutes selle turu kogu maailmas üha strateegilisemaks. Patarei- ja akutehnoloogia valdkonnas jätkub märkimisväärne teaduslik ja tehniline areng. Võttes arvesse patareide ja akude strateegilist tähtsust, ning et tagada õiguskindlus kõigile asjaomastele ettevõtjatele ning vältida diskrimineerimist, kaubandustõkkeid ja moonutusi patareide ja akude turul, on vaja kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad patareide ja akude säästvusparameetreid, jõudlust, ohutust, kogumist, ringlussevõttu ja taaskasutamist ning **tarbijatele ja ettevõtjatele suunatud** teavet patareide ja akude kohta. On vaja luua ühtlustatud õigusraamistik liidus turule lastavate patareide ja akude kogu olelusringiga tegelemiseks.

⁽¹⁾ Asi saadeti vastavalt kodukorra artikli 59 lõike 4 neljandale lõigule vastutavale komisjonile tagasi institutsioonidevahelisteks läbirääkimisteks (A9-0031/2022).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (2a) *Samuti tuleb ajakohastada patarei- ja akujäätmete käitlemist käsitlevaid liidu õigusakte ning võtta meetmeid keskkonna ja inimeste tervise kaitsmiseks, vältides või vähendades jäätmetekke ja -käitluse kahjulikku mõju, vähendades ressursikasutuse mõju ja suurendades ressursitõhusust. Need meetmed on ringmajandusele, kliimaneutraalsele majandusele ja mürgivabale keskkonnale üleminekuks ning liidu pikaajalise konkurentsivõime ja strateegilise sõltumatus tagamiseks väga vajalikud. Need võivad luua olulisi majanduslikke võimalusi, suurendades ringmajanduse ning energia-, kliima-, transpordi-, tööstus- ja teaduspoliitika sünergiat, kaitstes keskkonda ja vähendades kasvuhoonegaaside heitkoguseid.*

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 10

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (10) Käesolevat määrust tuleks kohaldada igat tüüpi patareide ja akude suhtes, mis liidus turule lastakse või kasutusele võetakse kas eraldi või seadmetesse paigaldatuna või mis tarnitakse muul viisil koos elektri- ja elektroonikaseadmete ja sõidukitega. Käesolevat määrust tuleks kohaldada spetsiaalselt toote jaoks või on see üldkasutatav, ning olenemata sellest, kas see on tootesse paigaldatud või tarnitakse see koos tootega, milles kasutamiseks see on ette nähtud, või sellest eraldi.
- (10) Käesolevat määrust tuleks kohaldada igat tüüpi patareide ja akude suhtes, mis liidus turule lastakse või kasutusele võetakse (**sõltumata sellest, kas need on liidus toodetud või imporditud**) kas eraldi või seadmetesse paigaldatuna või mis tarnitakse muul viisil koos elektri- ja elektroonikaseadmete ja sõidukitega. Käesolevat määrust tuleks kohaldada olenemata sellest, kas patarei või aku on kavandatud spetsiaalselt toote jaoks või on see üldkasutatav, ning olenemata sellest, kas see on tootesse paigaldatud või tarnitakse see koos tootega, milles kasutamiseks see on ette nähtud, või sellest eraldi.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 4
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 12

Komisjoni ettepanek

- (12) Määruse laia kohaldamisala piires on asjakohane teha vahet eri liiki patareidel ja akudel vastavalt nende konstruktsioonile ja kasutusele, olenemata patarei- või akukeemiast. Direktiivi 2006/66/EÜ kohast klassifitseerimist kantavateks patareideks ja akudeks ning tööstuslikeks patareideks ja akudeks ja mootorsõidukiakudeks tuleks edasi arendada, et paremini kajastada patareide ja akude kasutamise uusi arengusuundi. Akud, mida kasutatakse elektrisõidukites veojõu tekitamiseks ja mis kuuluvad direktiivi 2006/66/EÜ kohaselt tööstuslike akude kategooriasse, moodustavad suure ja kasvava osa turust, kuna elektrisõidukite hulk kasvab kiiresti. Seepärast on kohane liigitada maismaasõidukites kasutatavad veoakud uude elektrisõidukiakude kategooriasse. Muudes transpordivahendites, sealhulgas raudtee-, vee- ja õhutranspordis kasutatavad veoakud kuuluvad käesoleva määruse alusel endiselt tööstuslike akude kategooriasse. Tööstuslike patareide ja akude kategooriasse kuulub palju mitmesuguseid akusid, mis on ette nähtud kasutamiseks tööstuses, *sideinfrastruktuuris*, põllumajanduses ning elektrienergia tootmises ja jaotamises. Lisaks sellele mittetäielikule näidete loetelule tuleks tööstuslike patareide või akudena käsitada kõiki akusid, mis ei ole kantavad patareid või akud, mootorsõidukiakud ega elektrisõidukiakud. Akusid, mida kasutatakse energia salvestamiseks era- või kodukeskkonnas, käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel tööstuslike akudena. **Tagamaks, et kõik kergtranspordivahendites, näiteks elektrijalgratates ja tõukeratates kasutatavad akud klassifitseeritakse kantavateks akudeks, on vaja täpsustada kantavate patareide ja akude määratlust ja kehtestada selliste patareide ja akude kaalupiirang.**

Muudatusettepanek

- (12) Määruse laia kohaldamisala piires on asjakohane teha vahet eri liiki patareidel ja akudel vastavalt nende konstruktsioonile ja kasutusele, olenemata patarei- või akukeemiast. Direktiivi 2006/66/EÜ kohast klassifitseerimist kantavateks patareideks ja akudeks ning tööstuslikeks patareideks ja akudeks ja mootorsõidukiakudeks tuleks edasi arendada, et paremini kajastada patareide ja akude kasutamise uusi arengusuundi **ja hinnavahet**. Akud, mida kasutatakse elektrisõidukites veojõu tekitamiseks ja mis kuuluvad direktiivi 2006/66/EÜ kohaselt tööstuslike akude kategooriasse, moodustavad suure ja kasvava osa turust, kuna elektrisõidukite hulk kasvab kiiresti. Seepärast on kohane liigitada maismaasõidukites kasutatavad veoakud uude elektrisõidukiakude kategooriasse. Muudes transpordivahendites, sealhulgas raudtee-, vee- ja õhutranspordis, kasutatavad veoakud kuuluvad käesoleva määruse alusel endiselt tööstuslike akude kategooriasse. **Akud, mida kasutatakse kergtranspordivahendite, näiteks elektrijalgratate ja -tõukeratate veojõu tekitamiseks, ei ole direktiivi 2006/66/EÜ kohaselt akudena selgelt klassifitseeritud, kuid need hõlmavad turust suure osa, sest neid kasutatakse kestlikus linnalises liikumiskeskkonnas üha enam. Seepärast tuleb kergtranspordivahendite veojõu tekitamiseks kasutatavate akude jaoks luua uus, kergtranspordivahendite akude kategooria.** Tööstuslike patareide ja akude kategooriasse kuulub palju mitmesuguseid akusid, mis on ette nähtud kasutamiseks tööstuses, *sidetaristus*, põllumajanduses ning elektrienergia tootmises ja jaotamises. Lisaks sellele mittetäielikule näidete loetelule tuleks tööstuslike patareide või akudena käsitada kõiki akusid, mis ei ole kantavad patareid või akud, mootorsõidukiakud, **kergtranspordivahendite akud** ega elektrisõidukiakud. Akusid, mida kasutatakse energia salvestamiseks era- või kodukeskkonnas, käsitatakse käesoleva määruse kohaldamisel tööstuslike akudena.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjus 13

Komisjoni ettepanek

- (13) Patareid ja akud tuleks kavandada ja toota nii, et optimeerida nende jõudlust, vastupidavust ja ohutust ning minimeerida nende keskkonnamõju. On asjakohane kehtestada konkreetsete säästvusnõuded **sisemise salvestusega** tööstuslikele akudele ja elektrisõidukiakudele **mahutavusega on üle 2 kWh**, kuna sellised akud moodustavad turusegmeni, mis peaks lähiaastatel kõige rohkem suurenema.

Muudatusettepanek

- (13) Patareid ja akud tuleks kavandada ja toota nii, et optimeerida nende jõudlust, vastupidavust ja ohutust ning minimeerida nende keskkonnamõju. On asjakohane kehtestada konkreetsete säästvusnõuded tööstuslikele akudele, **kergetranspordivahendite akudele** ja elektrisõidukiakudele, kuna sellised akud moodustavad turusegmeni, mis peaks lähiaastatel kõige rohkem suurenema.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjus 15

Komisjoni ettepanek

- (15) Ohtlike ainete kasutamist patareides ja akudes tuleks piirata, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda ning vähendada selliste ainete sisaldust jäätmetes. Seega on lisaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006⁽²⁹⁾ XVII lisas sätestatud piirangutele asjakohane kehtestada piirangud elavhõbeda **ja** kaadmiumi sisaldusele teatavat tüüpi patareides ja akudes. Patareid ja akud, mida kasutatakse sõidukites, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/53/EÜ⁽³⁰⁾ II lisa kohast erandit, tuleks kaadmiumi sisalduse keelu kohaldamisalast välja jätta.

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.10.2000, lk 34).

Muudatusettepanek

- (15) Ohtlike ainete kasutamist patareides ja akudes tuleks piirata, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda ning vähendada selliste ainete sisaldust jäätmetes. Seega on lisaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006⁽²⁹⁾ XVII lisas sätestatud piirangutele asjakohane kehtestada piirangud elavhõbeda, kaadmiumi **ja plii** sisaldusele teatavat tüüpi patareides ja akudes. Patareid ja akud, mida kasutatakse sõidukites, mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2000/53/EÜ⁽³⁰⁾ II lisa kohast erandit, tuleks kaadmiumi sisalduse keelu kohaldamisalast välja jätta. **Komisjon peaks ameti abiga tegema patareides ja akudes kasutatavate ohtlike ainete holistilise ja süsteemse hindamise. Hindamisel tuleks keskenduda eelkõige patarei- ja akukemikaalidele, mida kasutatakse turul suurtes kogustes, arenevatele ja kujunemisjärgus kemikaalidele ning tööstuslike ja mootorsõidukite pliiakude ning tööstuslike nikkel-kaadmiumakude sobivate alternatiivide kättesaadavusele.**

⁽²⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ja millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93, komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT L 396, 30.12.2006, lk 1).

⁽³⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2000. aasta direktiiv 2000/53/EÜ kasutuselt kõrvaldatud sõidukite kohta (EÜT L 269, 21.10.2000, lk 34).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17

Komisjoni ettepanek

- (17) Patareides ja akudes sisalduvate ohtlike ainete kohta uute piirangute vastuvõtmise ja kehtivate **piirangute** muutmise menetlust tuleks täielikult ühtlustada määrusega (EÜ) nr 1907/2006. Selleks et tagada käesoleva määruse asjakohaste tehniliste, teaduslike ja halduspektide puhul tõhus otsuste tegemine, koordineerimine ja haldamine, peaks **määrusega** (EÜ) nr 1907/2006 asutatud Euroopa **Kemikaaliamet** (edaspidi „amet“) täitma konkreetseid ülesandeid seoses patareide ja akude tootmisel ja kasutamisel ainetest tulenevate riskide hindamisega, samuti selliste riskide hindamisega, mis võivad ilmned pärast nende olemusringi lõppu, ning **sotsiaalmajanduslike** elementide hindamise ja alternatiivide analüüsimisega kooskõlas ameti asjakohaste suunistega. Seega peaksid ameti riskihindamise ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komiteed hõlbustama ametile käesoleva määrusega antud teatavate ülesannete täitmist.

Muudatusettepanek

- (17) Patareides ja akudes sisalduvate ohtlike ainete kohta uute piirangute vastuvõtmise ja kehtivate **piirangute** muutmise menetlust tuleks täielikult ühtlustada määrusega (EÜ) nr 1907/2006. Selleks et tagada käesoleva määruse asjakohaste tehniliste, teaduslike ja halduspektide puhul tõhus otsuste tegemine, koordineerimine ja haldamine, peaks **liikmesriikide, määrusega** (EÜ) nr 1907/2006 asutatud Euroopa **Kemikaaliameti** (edaspidi „amet“), **komisjoni ja huvitatud isikute vahel toimuma hea koostöö, koordineerimine ja teabevahetus. Liikmesriigid või amet peaks** täitma konkreetseid ülesandeid seoses patareide ja akude tootmisel ja kasutamisel ainetest tulenevate riskide hindamisega, samuti selliste riskide hindamisega, mis võivad ilmned pärast nende olemusringi lõppu, ning **sotsiaal-majanduslike** elementide hindamise ja alternatiivide analüüsimisega kooskõlas ameti asjakohaste suunistega. Seega peaksid ameti riskihindamise ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komiteed hõlbustama ametile käesoleva määrusega antud teatavate ülesannete täitmist.

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 17 a (uus)

Komisjoni ettepanek

- (17a) Et tagada käesoleva määruse sidusus määruse (EÜ) nr 1907/2006 mis tahes tulevaste muudatustega ja muude tulevaste liidu õigusaktidega, milles käsitletakse ohtlike ainete ja kemikaalide säästuskriteeriume, peaks komisjon hindama käesoleva määruse artiklite 6 ja 71 või I lisa või kõigi nende sätete muutmise vajalikkust. Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kõnealuste sätete muutmiseks, kui see on vajalik.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjus 18

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(18) Akude eeldatav massiline kasutuselevõtt sellistes sektorites nagu liikuvus ja energia salvestamine peaks vähendada CO₂ heidet, kuid selle potentsiaali maksimeerimiseks on vaja, et nende kogu olelusringil oleks väike CO₂ jalajalg. Mobiilsete rakenduste jaoks ette nähtud suure erieneergiaga akude tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjade⁽³¹⁾ kohaselt on **kliimamuutused** akude puhul mineraalide ja metallide kasutamise järel tähtsusele teine mõjukategooria. Liidu turule lastavate **üle 2 kWh mahutavusega sisemise salvestusega** tööstuslike akude ja elektrisõidukiakude tehnilisele dokumentatsioonile tuleks seetõttu lisada CO₂ jalajälje deklaratsioon, **vajaduse korral iga tootmispartii kohta eraldi. Patareidid ja akusid toodetakse partiideni kindlates kogustes teatava ajavahemiku jooksul.** Kõigi liidu turule lastavate **üle 2 kWh mahutavusega sisemise salvestusega** tööstuslike akude ja elektrisõidukiakude CO₂ jalajälje arvutamise tehniliste eeskirjade ühtlustamine on eeltingimus selleks, et kehtestada nõue, et akude tehniline dokumentatsioon peab sisaldama CO₂ jalajälje deklaratsiooni, ning seejärel määrata CO₂ jalajälje tulemusklassid, mis võimaldavad kindlaks teha akud, mille CO₂ jalajalg on kokkuvõttes väiksem. Ainuüksi akude CO₂ jalajälge käsitlev teave ja selged märgistusnõuded ei too eeldatavasti kaasa käitumismuutusi, mis on vajalikud selleks, et saavutada liidu eesmärk vähendada CO₂ heidet liikuvus- ja energiasalvestussektoris kooskõlas kliimamuutuste valdkonnas rahvusvaheliselt kokku lepitud eesmärkidega⁽³²⁾. Seetõttu kehtestatakse maksimaalsed CO₂ heite piirväärtused, pärast spetsiaalset mõjuhindamist nende väärtuste kindlaksmääramiseks. Ettepaneku tegemisel maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse kohta võtab komisjon muu hulgas arvesse turul olevate akude CO₂ jalajälje väärtuste suhtelist jaotust, liidu turule lastud akude CO₂ jalajälje vähendamisel tehtud edusammude ulatust ning kõnealuse meetme tegelikku ja võimalikku panust liidu kestliku liikuvuse ja kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamisse 2050. aastaks. Selleks et muuta akude CO₂ jalajalg läbipaistvamaks ja suunata liidu turgu

(18) Akude eeldatav massiline kasutuselevõtt sellistes sektorites nagu liikuvus ja energia salvestamine peaks vähendada CO₂ heidet, kuid selle potentsiaali maksimeerimiseks on vaja, et nende kogu olelusringil oleks väike CO₂ jalajalg. Mobiilsete rakenduste jaoks ette nähtud suure erieneergiaga akude tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjade⁽³¹⁾ kohaselt on **kliimamuutusi süvendav kasvuhoonegaaside heide** akude puhul mineraalide ja metallide **kaevandamise ja** kasutamise järel tähtsusele teine mõjukategooria. Liidu turule lastavate tööstuslike akude, **kergranspordivahendite akude** ja elektrisõidukiakude tehnilisele dokumentatsioonile tuleks seetõttu lisada CO₂ jalajälje deklaratsioon. Kõigi liidu turule lastavate tööstuslike akude, **kergranspordivahendite akude** ja elektrisõidukiakude CO₂ jalajälje arvutamise tehniliste eeskirjade ühtlustamine on eeltingimus selleks, et kehtestada nõue, et akude tehniline dokumentatsioon peab sisaldama CO₂ jalajälje deklaratsiooni, ning seejärel määrata CO₂ jalajälje tulemusklassid, mis võimaldavad kindlaks teha akud, mille CO₂ jalajalg on kokkuvõttes väiksem. Ainuüksi akude CO₂ jalajälge käsitlev teave ja selged märgistusnõuded ei too eeldatavasti kaasa käitumismuutusi, mis on vajalikud selleks, et saavutada liidu eesmärk vähendada CO₂ heidet liikuvus- ja energiasalvestussektoris kooskõlas kliimamuutuste valdkonnas rahvusvaheliselt kokku lepitud eesmärkidega⁽³²⁾. Seetõttu kehtestatakse maksimaalsed CO₂ heite piirväärtused, pärast spetsiaalset mõjuhindamist nende väärtuste kindlaksmääramiseks. Ettepaneku tegemisel maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse kohta võtab komisjon muu hulgas arvesse turul olevate akude CO₂ jalajälje väärtuste suhtelist jaotust, liidu turule lastud akude CO₂ jalajälje vähendamisel tehtud edusammude ulatust ning kõnealuse meetme tegelikku ja võimalikku panust liidu kestliku liikuvuse ja kliimaneutraalsuse eesmärkide saavutamisse **hiljemalt** 2050. aastaks. Selleks et muuta akude CO₂ jalajalg läbipaistvamaks ja suunata liidu turgu väiksema CO₂ heitega akude suunas, olenemata nende tootmiskohast, on põhjendatud CO₂ jalajälje nõuete järkjärguline ja

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

väiksema CO₂ heitega akude suunas, olenemata nende tootmiskohast, on põhjendatud CO₂ jalajälje nõuete järkjärguline ja kumulatiivne karmistamine. Nende nõuete tulemusena aitab akude olelusringi jooksul välditud CO₂ heide kaasa liidu eesmärgile saavutada 2050. aastaks kliimaneutraalsus. See võib soodustada ka muid liidu ja liikmesriikide tasandi poliitikameetmeid, nagu stiimulid või keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumid, mis toetavad väiksema keskkonnamõjuga patareide ja akude tootmist.

⁽³¹⁾ Toote keskkonnajalajalg – mobiilsete rakenduste jaoks ette nähtud suure erieneergiaga akude tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjad https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_Batteries.pdf.

⁽³²⁾ Pariisi kokkulepe (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4) ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, kättesaadav aadressil <https://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf>.

Muudatusettepanek

kumulatiivne karmistamine. Nende nõuete tulemusena aitab akude olelusringi jooksul välditud CO₂ heide kaasa liidu **kliimaeesmärkidele, eelkõige** eesmärgile saavutada **hiljemalt** 2050. aastaks kliimaneutraalsus. See võib soodustada ka muid liidu ja liikmesriikide tasandi poliitikameetmeid, nagu stiimulid või keskkonnahoidlike riigihangete kriteeriumid, mis toetavad väiksema keskkonnamõjuga patareide ja akude tootmist.

⁽³¹⁾ Toote keskkonnajalajalg – mobiilsete rakenduste jaoks ette nähtud suure erieneergiaga akude tootekategooria keskkonnajalajälje määramise eeskirjad https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_Batteries.pdf.

⁽³²⁾ Pariisi kokkulepe (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4) ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioon, kättesaadav aadressil <https://unfccc.int/resource/docs/convkp/conveng.pdf>.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 18 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (18a) **Olelusringi maksimaalsed CO₂ jalajälje piirväärtused peaksid olema tulevikukindlad ja kujunema progressiivselt kooskõlas parimate võimalike valmistus- ja tootmisprotsessidega. Seetõttu peaks komisjon niisuguse delegeeritud õigusakti vastuvõtmisel, millega määratakse kindlaks olelusringi maksimaalne CO₂ jalajälje piirväärtus, võtma arvesse parimaid võimalikke valmistus- ja tootmisprotsesse ning tagama, et valitud tehnilised kriteeriumid on kooskõlas käesoleva määruse eesmärgiga tagada, et liidu turule lastud patareid ja akud tagavad inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge taseme.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 11
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 19

Komisjoni ettepanek

- (19) Teatavad patareides ja akudes sisalduvad ained, nagu koobalt, plii, liitium või nikkel, saadakse piiratud allikatest, mis ei ole liidus kergesti kättesaadavad, ning komisjon peab mõnda neist kriitilise tähtsusega tooraineks. **See on valdkond, kus Euroopa peab suurendama oma strateegilist sõltumatust ja vastupanuvõimet, et valmistuda võimalikeks tarnehäireteks tervishoiu- või muude kriiside tõttu. Ringmajanduse ja ressursitõhususe suurendamine nende toorainete suurema ringlussevõtu ja taaskasutamise abil aitab kaasa selle eesmärgi saavutamisele.**

Muudatusettepanek

- (19) Teatavad patareides ja akudes sisalduvad ained, nagu koobalt, plii, liitium või nikkel, saadakse piiratud allikatest, mis ei ole liidus kergesti kättesaadavad, ning komisjon peab mõnda neist kriitilise tähtsusega tooraineks. **Kooskõlas liidu tööstusstrateegiaga peab Euroopa suurendama oma strateegilist sõltumatust, milleks ta peab muu hulgas soodustama investeringuid tehastesse, kus patareisid või akusid toodetakse suures koguses, ja vastupanuvõimet, et valmistuda võimalikeks tarnehäireteks tervishoiu- või muude kriiside tõttu. Ringmajanduse ja ressursitõhususe suurendamine nende toorainete suurema ringlussevõtu ja taaskasutamise abil aitab kaasa selle eesmärgi saavutamisele. Piiratud toorainete asendamine ulatuslikumalt kättesaadavate alternatiivsete materjalidega, sealhulgas taastuvate toorainetega, aitaks samuti kaasa liidu enda patareide ja akude tootmise ning strateegilise sõltumatuse suurendamisele. Seetõttu on äärmiselt oluline, et liit ja liikmesriigid toetaksid asjakohaseid teadus- ja arendusalgatusi.**

Muudatusettepanek 12
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21

Komisjoni ettepanek

- (21) Et võtta arvesse koobalti, plii, liitiumi ja nikli tarneriski ning hinnata nende kättesaadavust, **peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduva ringlussevõetud koobalti, plii, liitiumi või nikli minimaalse osakaaluga seotud eesmäärke.**

Muudatusettepanek

- (21) Et võtta arvesse koobalti, plii, liitiumi ja nikli tarneriski ning hinnata nende kättesaadavust **ning arvestades tehnika ja teaduse arengut, peaks komisjon hindama, kas patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduva ringlussevõetud koobalti, plii, liitiumi või nikli minimaalse osakaaluga seotud eesmärgid tuleb läbi vaadata, ja esitama vajaduse korral selle kohta seadusandliku ettepaneku.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 13
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 21 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (21a) *Et võtta arvesse patarei- ja akutehnoloogias toimunud muutusi, mis mõjutavad taaskasutuskõlblikke materjaliliike, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et lisada patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduvate ringlussevõetud materjalide miinimumosakaalude loetellu uusi tooraineid ja neile ettenähtud osakaale.*

Muudatusettepanek 14
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 22

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (22) Et tagada *nende eeskirjade, mille järgi arvutatakse ja kontrollitakse patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli kogust iga patarei- või akumudeli ja partii kohta igas tootmisettevõttes, ning tehnilises dokumentatsioonis esitatava teabega seotud nõuete ühetaolised rakendamistingimused*, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised.
- (22) Et tagada *taaskasutusse võetud materjale käsitleva, ühtses vormis esitatava deklaratsiooni ja tehnilise dokumentatsiooni jaoks kogu liidus ühetaolised tingimused*, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised, et määrata kindlaks taaskasutusse võetud materjale käsitleva deklaratsiooni vorm ja tehniline dokumentatsioon.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 23

Komisjoni ettepanek

- (23) Liidu turule lastavad patareid ja akud peaksid olema vastupidavad ja väga suure jõudlusega. Seepärast on vaja kehtestada **üldkasutatavate** kantavate patareide ja akude ning tööstuslike akude ja elektrisõidukiakude jõudlus- ja vastupidavusparameetrid. Elektrisõidukiakude jaoks on UNECE mitteametlik elektrisõidukite ja keskkonna töörühm välja töötamas sõidukisese aku vastupidavusnõudeid, **seega hoidutakse käesoleva määrusega kehtestamast täiendavaid vastupidavusnõudeid**. Energia salvestamiseks mõeldud akude puhul aga ei peeta olemasolevaid akude jõudluse ja vastupidavuse katsetamise mõõtmismeetodeid piisavalt täpseks ja esinduslikuks, et miinimumnõudeid saaks kehtestada. Koos kõnealuste akude jõudluse ja vastupidavusega seotud miinimumnõuete kehtestamisega tuleks kättesaadavaks teha ka piisavad harmoneeritud standardid või ühtsed kirjeldused.

Muudatusettepanek

- (23) Liidu turule lastavad patareid ja akud peaksid olema vastupidavad ja väga suure jõudlusega. Seepärast on vaja kehtestada kantavate patareide ja akude, tööstuslike **akude, kergtranspordivahendite** akude ja elektrisõidukiakude jõudlus- ja vastupidavusparameetrid. Elektrisõidukiakude jaoks on UNECE mitteametlik elektrisõidukite ja keskkonna töörühm välja töötamas sõidukisese aku vastupidavusnõudeid **ning seetõttu peaks käesolev määrus olema selle järelustega kooskõlas**. Energia salvestamiseks mõeldud akude puhul aga ei peeta olemasolevaid akude jõudluse ja vastupidavuse katsetamise mõõtmismeetodeid piisavalt täpseks ja esinduslikuks, et miinimumnõudeid saaks kehtestada. Koos kõnealuste akude jõudluse ja vastupidavusega seotud miinimumnõuete kehtestamisega tuleks kättesaadavaks teha ka piisavad harmoneeritud standardid või ühtsed kirjeldused.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 24

Komisjoni ettepanek

- (24) Et vähendada patareide ja akude olelusringi keskkonnamõju, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta jõudluse ja vastupidavuse parameetrid ning kehtestada nende parameetrite miinimumväärtused **üldkasutatavate** kantavate patareide ja akude ning tööstuslike akude jaoks.

Muudatusettepanek

- (24) Et vähendada patareide ja akude olelusringi keskkonnamõju, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta jõudluse ja vastupidavuse parameetrid ning kehtestada nende parameetrite miinimumväärtused kantavate patareide ja akude, **kergtranspordivahendite akude** ning tööstuslike akude jaoks.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 17
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 24 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (24a) *Tagamaks, et liidu eeskirjad elektrisõidukiakude elektroonilise jõudluse ja vastupidavuse kohta on sidusad UNECE mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna töörühma tehniliste kirjeldustega ning tehnika ja teaduse arenguga, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta elektrisõidukiakude jõudluse ja vastupidavuse parameetreid ning nende parameetrite miinimumväärtuseid.*

Muudatusettepanek 18
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 25

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (25) Teatavate üldkasutatavate patareide puhul võib ressursi- ja energiakasutus olla ebatõhus. Tuleks kehtestada objektiivsed nõuded selliste patareide jõudlusele ja vastupidavusele, et turule lastaks vähem madala jõudlusega üldkasutatavaid kantavaid patareisid, **eriti kui** olelusringi **hindamine näitab, et** nende asemel akude kasutamine tooks üldist keskkonnakasutust.

- (25) Teatavate üldkasutatavate patareide puhul võib ressursi- ja energiakasutus olla ebatõhus. **Teatavate seadmete puhul kasutatakse siiski ikka veel patareisid.** Tuleks kehtestada objektiivsed nõuded selliste patareide jõudlusele ja vastupidavusele, et turule lastaks vähem madala jõudlusega üldkasutatavaid kantavaid patareisid. **Komisjon peaks patareidega käitatavate spetsiaalsete toodete rühmade puhul olelusringi hindamise alusel hindama, kas nende asemel akude kasutamine tooks üldist keskkonnakasutust ning kas seetõttu tuleks üldkasutatavad kantavad patareisid järk-järgult kasutuselt kõrvaldada.** Käesoleva määruse nõudeid peaks olema võimalik täiendada ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/125/EÜ ⁽¹⁾ rakendusmeetmetes teatavate patareidega käitatavate toodete kohta sätestatud nõuetega.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 19
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26

Komisjoni ettepanek

(26) Selleks et tagada seadmetesse paigaldatud kantavate patareide ja akude nõuetekohane liigiti kogumine, töötlemine ja kvaliteetne ringlussevõtt pärast nende jäätmeteks muutumist, on vaja sätteid, millega tagatakse nende eemaldatavus ja asendatavus sellistes seadmetes. Kasutatud patareid ja akud peaksid olema asendatavad ka selleks, et pikendada neid sisaldavate seadmete eeldatavat kasutusiga. Käesoleva määruse üldsätteid võib täiendada nõuetega, mis kehtestatakse teatavatele patarei- ja akutoitel töötavatele toodetele **Euroopa Parlamendi ja nõukogu** direktiivi 2009/125/EÜ⁽³³⁾ rakendusmeetmete alusel. Kui muudes liidu õigusaktides on sätestatud täpsemad ohutusnõuded seoses patareide ja akude eemaldamisega toodetest (nt mänguasjadest), tuleks kohaldada neid erieeskirju.

⁽³³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. oktoobri 2009. aasta direktiiv 2009/125/EÜ, mis käsitleb raamistiku kehtestamist energiamõjuga toodete ökodisaini nõuete sätestamiseks (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10).

Muudatusettepanek

(26) Selleks et tagada seadmetesse paigaldatud kantavate patareide ja akude nõuetekohane liigiti kogumine, töötlemine ja kvaliteetne ringlussevõtt pärast nende jäätmeteks muutumist, on vaja sätteid, millega tagatakse nende eemaldatavus ja asendatavus sellistes seadmetes. **Samuti tuleks kehtestada eeskirjad kergtranspordiva-hendite akude kohta.** Kasutatud patareid ja akud peaksid olema asendatavad ka selleks, et pikendada neid sisaldavate seadmete eeldatavat kasutusiga. Käesoleva määruse üldsätteid võib täiendada nõuetega, mis kehtestatakse teatavatele patarei- ja akutoitel töötavatele toodetele direktiivi 2009/125/EÜ rakendusmeetmete alusel. Kui muudes liidu õigusaktides on sätestatud täpsemad ohutusnõuded seoses patareide ja akude eemaldamisega toodetest (nt mänguasjadest), tuleks kohaldada neid erieeskirju. **Samuti tuleks kehtestada sätted tagamaks, et tööstuslikke patareid ja akusid, mootorsõidukiakusid ja elektrisõidukiakusid saaks eemaldada ja asendada, võttes samal ajal arvesse nende teistsugust laadi ja spetsiaalseid ohutusnõudeid.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 20
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (26a) *Mootorsõidukiakud, elektrisõidukiakud ning tööstuslikud patareid ja akud peaksid olema eemaldatavad ja asendatavad kvalifitseeritud sõltumatute ettevõtjate poolt. Tuleks kehtestada sätted, millega tagatakse selliste patareide ja akude eemaldatavus, asendatavus ja demonteeritavus. On oluline, et selliste patareide ja akude ohutust remontimisel oleks võimalik hinnata nende kohandatud mittepurustavate katsete alusel. Et hõlbustada mootorsõidukiakude, elektrisõidukiakude ning tööstuslike patareide ja akude remontimist, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et kehtestada mootorsõidukiakude, elektrisõidukiakude ning tööstuslike patareide ja akude eemaldatavuse, asendatavuse ja demonteeritavuse kriteeriumid. Et saaks hinnata niisuguste patareide ja akude ohutust remontimisel, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte seoses asjakohaste mittepurustavate katsemeetodite kindlaksmääramisega.*

Muudatusettepanek 21
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (26b) *Et jäätmeid veelgi vähendada, tuleks patareide ja akude ühendusjuhtmete ja laadijate koostalitlusvõimet eri tooteliikides edendada tootespetsiifilistes ökodisaini rakendusaktides ja tulevases kestlike toodete algatuses.*

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 22
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 26 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (26c) *Laadijate koostalitlusvõime patareide ja akude erikategooriates võib vähendada tarbetuid jäätmeid ja kulusid ning sellest saavad kasu nii tarbijad kui ka muud lõppkasutajad. Seetõttu peaks olema võimalik laadida elektrisõidukiakusid, kergtranspordivahendite akusid ja akusid, mis on paigaldatud eri kategooria elektri- ja elektroonikaseadmetesse, ning kasutada selleks ühtseid laadijaid, mis võimaldavad koostalitlusvõimet igas akukategoorias. Seepärast peaks käesolev määrus sisaldama sätteid, millega nõutakse, et komisjon hindaks, kuidas kõige paremini kehtestada ühtsete laadijate harmoneeritud standardid, mida hakatakse kõnealuste akukategooriate suhtes kohaldama hiljemalt 1. jaanuaril 2026. Vajaduse korral esitatakse kõnealusele hindamisele lisaks ka seadusandlik ettepanek.*

Muudatusettepanek 23
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 27

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (27) Töökindlad patareid ja akud on paljude toodete, seadmete ja teenuste toimimise ja ohutuse seisukohalt väga olulised. Seepärast tuleks patareid ja akud projekteerida ja toota nii, et oleks tagatud nende ohutu toimimine ja kasutamine. See aspekt on eriti oluline **paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide** puhul, mida muud liidu õigusaktid praegu ei hõlma. Seepärast tuleks kõnealuste **energiasalvestussüsteemide jaoks** sätestada parameetrid, mida tuleb ohutuskatsetes arvesse võtta.
- (27) Töökindlad patareid ja akud on paljude toodete, seadmete ja teenuste toimimise ja ohutuse seisukohalt väga olulised. Seepärast tuleks patareid ja akud projekteerida ja toota nii, et oleks tagatud nende ohutu toimimine ja kasutamine, **et mitte tekitada inimestele, keskkonnale ega varale kahju ega kahjustusi**. See aspekt on eriti oluline **paiksetesse akupõhistesse energiasalvestussüsteemidesse paigaldatud akude** puhul, mida muud liidu õigusaktid praegu ei hõlma. Seepärast tuleks kõnealuste **patareide ja akude kohta** sätestada parameetrid, mida tuleb ohutuskatsetes arvesse võtta **ning mida tuleb täiendada kohaldatavate CENi, CENELECi ja IEC standarditega**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 24**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 28***Komisjoni ettepanek*

- (28) Et anda lõppkasutajatele läbipaistvat, usaldusväärset ja selget teavet patareide ja akude ja nende põhiomaduste ning patarei- ja akujäätmete kohta, võimaldada lõppkasutajatel teha patareide ja akude ostmisel ja kasutuselt kõrvaldamisel teadlikke otsuseid ning võimaldada jäätmekäitlejatel patarei- ja akujäätmeid nõuetekohaselt töödelda, tuleks patareid ja akud märgistada. Patareid ja akud tuleks märgistada kogu vajaliku teabega nende põhiomaduste kohta, sealhulgas nende mahutavuse ja teatavate ohtlike ainete sisalduse kohta. Teabe hilisema kättesaadavuse tagamiseks tuleks see teave teha kättesaadavaks ka ruutkoodide abil.

Muudatusettepanek

- (28) Et anda lõppkasutajatele läbipaistvat, usaldusväärset ja selget teavet patareide ja akude ja nende põhiomaduste ning patarei- ja akujäätmete kohta, võimaldada lõppkasutajatel teha patareide ja akude ostmisel ja kasutuselt kõrvaldamisel teadlikke otsuseid ning võimaldada jäätmekäitlejatel patarei- ja akujäätmeid nõuetekohaselt töödelda, tuleks patareid ja akud märgistada. Patareid ja akud tuleks märgistada kogu vajaliku teabega nende põhiomaduste kohta, sealhulgas nende mahutavuse, **tootmiseripära** ja teatavate ohtlike ainete sisalduse kohta. Teabe hilisema kättesaadavuse tagamiseks tuleks see teave teha kättesaadavaks ka ruutkoodide abil, **mille puhul tuleks järgida ISO IEC standardi 18004 suuniseid. Kõigile patareidele ja akudele trükitud või graveeritud ruutkood peaks andma juurdepääsu patarei või aku tootepassile. Märgised ja ruutkoodid peaksid olema puuetega inimeste jaoks ligipääsetavad kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) 2019/882⁽¹⁾ sätestatud nõuetega.**

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/882 toodete ja teenuste ligipääsetavusnõuete kohta (ELT L 151, 7.6.2019, lk 70).

Muudatusettepanek 25**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 29***Komisjoni ettepanek*

- (29) Teave patareide ja akude jõudluse kohta on oluline, et tagada lõppkasutajate **kui** tarbijate hea ja õigeaegne teavitamine ning eelkõige see, et neil on ühine alus eri patareide ja akude võrdlemiseks enne nende ostmist. Seepärast tuleks **üldkasutatavatele** kantavatele patareidele ja akudele ning mootorsõidukiakudele lisada märgis, mis sisaldab teavet nende minimaalse keskmise kestvuse kohta konkreetsetes rakendustes kasutamise korral. Lisaks on oluline anda lõppkasutajale juhised patarei- ja akujäätmete nõuetekohasel viisil kasutuselt kõrvaldamiseks.

Muudatusettepanek

- (29) Teave patareide ja akude jõudluse kohta on oluline, et tagada lõppkasutajate, **eriti** tarbijate hea ja õigeaegne teavitamine ning eelkõige see, et neil on ühine alus eri patareide ja akude võrdlemiseks enne nende ostmist. Seepärast tuleks kantavatele patareidele ja akudele, **kergranspordivahendite akudele** ning mootorsõidukiakudele lisada märgis, mis sisaldab teavet nende minimaalse keskmise kestvuse kohta konkreetsetes rakendustes kasutamise korral **ja nende eeldatava kasutusea kohta**. Lisaks on oluline anda lõppkasutajale juhised patarei- ja akujäätmete nõuetekohasel viisil kasutuselt kõrvaldamiseks.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 26
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 30

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(30) **Sisemise salvestusega tööstuslikud** akud ja elektrisõidukite akud **mahutavusega üle 2 kWh peaksid sisaldama** akuhaldussüsteemi, mis salvestab andmeid, nii et lõppkasutaja või tema nimel tegutsev mis tahes kolmas isik saaks igal ajal kindlaks **määrata akude seisukorra ja eeldatava kasutusea. Akude** kasutusotstarbe **muutmise või nende taastamise võimaldamiseks** tuleks juriidilisele või füüsilisele isikule, kes on aku seaduslikult ostnud, või mis tahes kolmandale isikule, kes tegutseb nende nimel, anda juurdepääs aku **haldussüsteemile**, et hinnata aku jääkväärtust, hõlbustada aku korduskasutamist, **selles** kasutusotstarbe **muutmist või aku** taastamist ning teha aku kättesaadavaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) **201/944** ⁽³⁴⁾ määratletud sõltumatutele energiavahendajatele, kes käitavad elektrivõrkudes virtuaalseid elektrijaamu. Seda nõuet tuleks kohaldada lisaks sõidukite tüübikinnitust käsitlevatele liidu õigusnormidele, sealhulgas tehnilised kirjeldused, mis võivad pärineda UNECE mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna tööühma tööst seoses andmetele juurdepääsuga elektrisõidukites.

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

(30) **Paiksetesse akupõhistesse energiasalvestussüsteemidesse paigaldatud akud, kergtranspordivahendite** akud ja elektrisõidukite akud **sisaldavad** akuhaldussüsteemi, mis salvestab andmeid. **Niisugune akuhaldussüsteem peaks sisaldama teavet akude seisukorra, ohutuse ja eeldatava kasutusea kohta**, nii et lõppkasutaja või tema nimel tegutsev mis tahes kolmas isik saaks **need aspektid** igal ajal kindlaks **teha. Et soodustada akude korduskasutamist**, kasutusotstarbe **muutmist ja taastamist**, tuleks juriidilisele või füüsilisele isikule, kes on aku seaduslikult ostnud, või mis tahes kolmandale isikule, kes tegutseb nende nimel, anda juurdepääs aku **haldussüsteemist saadud lugemispääsuvormingus andmetele**, et hinnata aku jääkväärtust, hõlbustada aku **korduskasutamiseks ettevalmistamist**, korduskasutamist, **ettevalmistamist** kasutusotstarbe **muutmiseks, kasutusotstarbe muutmist ja taastamist** ning teha aku kättesaadavaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis (EL) **2019/944** ⁽³⁴⁾ määratletud sõltumatutele energiavahendajatele, kes käitavad elektrivõrkudes virtuaalseid elektrijaamu, **hõlmates ka vajalikke funktsioone, mis võimaldavad sõidukite võrku integreerimise teenuste (V2G-teenuste) käitamist. Selleks, et hõlbustada elektrisõidukiakude ja kergtranspordivahendite akude kasutuselevõttu ja kasutamist liidus**, tuleks nende puhul reaalajas ja lugemispääsuvormingus **teha kättesaadavaks sõidukisiseseid andmeid aku seisukorra, aku laetustaseme, aku võimsuse seadeväärtuste ja aku mahutavuse kohta. Elektrisõidukite akuhaldussüsteemil peaks olema ka sidefunktsioon, mis võimaldab kasutada arukaid laadimisfunktsioone, nagu laadimine sõidukilt võrku, sõidukilt veosele, sõidukilt sõidukile, sõidukilt akupanka ja sõidukilt hoonesse**. Seda nõuet tuleks kohaldada lisaks sõidukite tüübikinnitust käsitlevatele liidu õigusnormidele, sealhulgas tehnilised kirjeldused, mis võivad pärineda UNECE mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna tööühma tööst seoses andmetele juurdepääsuga elektrisõidukites. **ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

üldistel tehnilistel normidel (UNECE GTR) põhinevaid tehnilisi kirjeldusi tuleks alates ajast, kui neid hakatakse kohaldama liidu õiguses, käsitleda võrdlusalusena andmete puhul, mis käsitlevad patareide ja akude seisukorra ja eeldatava kasutusea kindlaksmääramise parameetreid ja mis tuleb lisada akuhaldussüsteemi.

⁽³⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 5. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/944 elektrienergia siseturu ühiste normide kohta ja millega muudetakse direktiivi 2012/27/EL (ELT L 158, 14.6.2019, lk 125).

Muudatusettepanek 27

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 31

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(31) Mitut käesoleva määruse kohast tootepõhist nõuet, sealhulgas jõudluse, vastupidavuse, kasutusotstarbe muutmise ja ohutuse kohta, tuleks mõõta usaldusväärsete, täpsete ja korratavate meetoditega, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatult parimaid mõõtmis- ja arvutusmeetodeid. Tagamaks, et siseturul ei ole kaubandustõkkeid, tuleks standardid liidu tasandil ühtlustada. Nimetatud meetodid ja standardid peaksid võimalikult palju arvesse võtma **asjaomase toote** tegelikus elus kasutamist, kajastama keskmist kliendikäitumist ning olema töökindlad, et vältida tahtlikku ja tahtmatut kõrvalehoidmist. Kui viide sellisele standardile on vastu võetud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1025/2012 ⁽³⁵⁾ ja avaldatud Euroopa Liidu Teatajas, eeldatakse vastavust nendele tootepõhistele nõuetele, mis on vastu võetud käesoleva määruse alusel, tingimusel et selliste meetodite kasutamisega saadud tulemus näitab, et kõnealuste oluliste nõuete jaoks kehtestatud miinimumväärtused on saavutatud. Kui tootepõhiste nõuete kohaldamise ajal ei ole standardeid avaldatud, peaks komisjon **rakendusaktidega vastu võtma** ühtsed kirjeldused ning vastavus neile kirjeldustele peaks andma alust eeldada vastavust. Kui hiljem leitakse,

(31) Mitut käesoleva määruse kohast tootepõhist nõuet, sealhulgas jõudluse, vastupidavuse, kasutusotstarbe muutmise ja ohutuse kohta, tuleks mõõta usaldusväärsete, täpsete ja korratavate meetoditega, mille puhul võetakse arvesse üldtunnustatult parimaid mõõtmis- ja arvutusmeetodeid **ning standardeid**. Tagamaks, et siseturul ei ole kaubandustõkkeid, tuleks standardid liidu tasandil ühtlustada. Nimetatud meetodid ja standardid peaksid võimalikult palju arvesse võtma **patareide ja akude** tegelikus elus kasutamist, kajastama keskmist kliendikäitumist ning olema töökindlad, et vältida tahtlikku ja tahtmatut kõrvalehoidmist. Kui viide sellisele standardile on vastu võetud kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 1025/2012 ⁽³⁵⁾ ja avaldatud Euroopa Liidu Teatajas, eeldatakse vastavust nendele tootepõhistele nõuetele, mis on vastu võetud käesoleva määruse alusel, tingimusel et selliste meetodite kasutamisega saadud tulemus näitab, et kõnealuste oluliste nõuete jaoks kehtestatud miinimumväärtused on saavutatud. **Et vältida topeltstandardeid, saavutada maksimaalne tõhusus ning kaasata parimaid eksperte ja kõrgeimal tasemel teadmisi, peaks komisjon asjakohase standardi puudumise korral paluma ühel või mitmel Euroopa**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

et ühtsetes kirjeldustes on puudusi, peaks komisjon kõnealuseid ühtseid kirjeldusi rakendusaktiga muutma või need kehtetuks tunnistama.

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

Muudatusettepanek

standardiorganisatsioonil see koostada. Kui tootepõhiste nõuete kohaldamise ajal ei ole standardeid avaldatud **või kui Euroopa standardiorganisatsioonilt on saadud ebarahuldav vastus**, peaks komisjon **põhjendatud erijuhtudel ja pärast asjaomaste sidusrühmadega konsulteerimist** võtma **rakendusaktidega vastu** ühtsed kirjeldused ning vastavus neile kirjeldustele peaks andma alust eeldada vastavust. Kui hiljem leitakse, et ühtsetes kirjeldustes on puudusi, peaks komisjon kõnealuseid ühtseid kirjeldusi rakendusaktiga muutma või need kehtetuks tunnistama.

⁽³⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2012. aasta määrus (EL) nr 1025/2012, mis käsitleb Euroopa standardimist ning millega muudetakse nõukogu direktiive 89/686/EMÜ ja 93/15/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 94/9/EÜ, 94/25/EÜ, 95/16/EÜ, 97/23/EÜ, 98/34/EÜ, 2004/22/EÜ, 2007/23/EÜ, 2009/23/EÜ ja 2009/105/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu otsus 87/95/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsus nr 1673/2006/EÜ (ELT L 316, 14.11.2012, lk 12).

Muudatusettepanek 28

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 31 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(31a) Aktiivne osalemine rahvusvaheliste standardikomiteede töös on oluline strateegiline eeldus tulevikutehnoloogiat turule laskmiseks. Teatavatel juhtudel on liit nendes komiteedes olnud alaesindatud. Seepärast peaksid komisjon ja liikmesriigid Euroopa ettevõtjate tööd sellistes rahvusvahelistes standardikomiteedes aktiivselt toetama. Enne kui kaaluda standardite vastuvõtmist teisest õigusaktidega, peaks komisjon hoolikalt hindama rahvusvahelisel tasandil tehtud tööd.

Muudatusettepanek 29

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 31 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(31b) Komisjon peaks tagama harmoneeritud standardite ja ühtsete kirjelduste sidususe käesoleva määruse raames ja määruse (EL) nr 1025/2012 läbivaatamisel.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 30
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 32

Komisjoni ettepanek

- (32) Et tagada turujärelevalve eesmärgil tõhus juurdepääs teabele, kohaneda uue tehnoloogiaga ja tagada vastupidavus üleilmsete kriiside, nagu COVID-19 pandeemia korral, **peaks olema võimalik anda** teavet kõigile patareisid ja akusid käsitlevatele liidu õigusaktidele vastavuse kohta veebipõhiselt ühtses ELi vastavusdeklaratsioon.

Muudatusettepanek

- (32) Et tagada turujärelevalve eesmärgil tõhus juurdepääs teabele, kohaneda uue tehnoloogiaga ja tagada vastupidavus üleilmsete kriiside, nagu COVID-19 pandeemia korral, **võiks** teavet kõigile patareisid ja akusid käsitlevatele liidu õigusaktidele vastavuse kohta **esitada** veebipõhiselt ühtses ELi vastavusdeklaratsioon.

Muudatusettepanek 31
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 35

Komisjoni ettepanek

- (35) Valitud moodulid ei kajasta siiski patareide ja akude teatavaid eriaspekte ning seetõttu on vaja kohandada vastavushindamismenetluse jaoks valitud mooduleid. Selleks et võtta arvesse käesolevas määruses sätestatud säästvus-, ohutus- ja **mürgistusnõuete** uudsust ja keerukust ning tagada turule lastud patareide ja akude vastavus õigusnormidele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vastavushindamismenetlusi, lisades patareide ja akude turul või patareide ja akude väärtusahelas toimunud arengu põhjal kontrollietappe või muutes hindamismoodulit.

Muudatusettepanek

- (35) Valitud moodulid ei kajasta siiski patareide ja akude teatavaid eriaspekte ning seetõttu on vaja kohandada vastavushindamismenetluse jaoks valitud mooduleid. Selleks et võtta arvesse käesolevas määruses sätestatud säästvus-, ohutus-, **mürgistus-** ja **teabe esitamise nõuete** uudsust ja keerukust ning tagada turule lastud patareide ja akude vastavus õigusnormidele, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta vastavushindamismenetlusi, lisades patareide ja akude turul või patareide ja akude väärtusahelas toimunud arengu põhjal kontrollietappe või muutes hindamismoodulit. **On vaja töökindlaid vastavushindamismenetlusi, et tagada käesolevas määruses sätestatud säästvusnõuetele vastavus ja väärtusahelaga seotud hoolsuskohustuste täitmine.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 32
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjus 38

Komisjoni ettepanek

- (38) Patareide ja akude säästvus-, ohutus- ja **mürgistusnõuete** uudsuse ja keerukuse tõttu ning selleks, et tagada patareide ja akude vastavushindamise kvaliteedi ühtlane tase, on vaja kehtestada nõuded teavitatud asutuste hindamises, teavitamises ja järelevalves osalevatele teavitavatele asutustele. Eelkõige tuleks tagada, et teavitav asutus oleks oma tegevuses objektiivne ja erapooletu. Lisaks peaks teavitavatel asutustel nõudma saadud teabe konfidentsiaalsuse tagamist, kuid neil peaks siiski olema võimalik vahetada teavitatud asutustega seotud teavet riiklike ametiasutuste, teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ja komisjoniga, et tagada vastavushindamise järjepidevus.

Muudatusettepanek

- (38) Patareide ja akude säästvus-, **jõudlus-**, ohutus-, **mürgistus-** ja **teabe esitamise nõuete** uudsuse ja keerukuse tõttu ning selleks, et tagada patareide ja akude vastavushindamise kvaliteedi ühtlane tase, on vaja kehtestada nõuded teavitatud asutuste hindamises, teavitamises ja järelevalves osalevatele teavitavatele asutustele. Eelkõige tuleks tagada, et teavitav asutus oleks oma tegevuses objektiivne ja erapooletu **ning et tal oleks oma ülesannete täitmiseks piisav arv tehniliselt pädevaid töötajaid**. Lisaks peaks teavitavatel asutustel nõudma saadud teabe konfidentsiaalsuse tagamist, kuid neil peaks siiski olema võimalik vahetada teavitatud asutustega seotud teavet riiklike ametiasutuste, teiste liikmesriikide teavitavate asutuste ja komisjoniga, et tagada vastavushindamise järjepidevus.

Muudatusettepanek 33
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjus 39

Komisjoni ettepanek

- (39) On oluline, et kõik teavitatud asutused täidaksid oma ülesandeid samal tasemel ning õiglase konkurentsi tingimustes ja autonoomselt. Selleks tuleks määrata kindlaks nõuded vastavushindamisasutustele, kes soovivad saada teavitatud, et osutada vastavushindamisteenuseid. Neid nõudeid tuleks jätkuvalt kohaldada teavitatud asutuse pädevuse säilitamise eeltingimusena. Autonoomia tagamiseks tuleks nõuda, et teavitatud asutus ja tema töötajad säilitaksid sõltumatuse patareide ja akude väärtusahela ettevõtjatest ja teistest ettevõtjatest, sealhulgas ettevõtjate ühendustest ning emaettevõtjatest ja tütarettevõtjatest. Teavitatud asutuselt tuleks nõuda, et ta dokumenteeriks oma sõltumatuse ja esitaks need dokumendid teavitavale asutusele.

Muudatusettepanek

- (39) On oluline, et kõik teavitatud asutused täidaksid oma ülesandeid samal tasemel ning õiglase konkurentsi tingimustes ja autonoomselt. Selleks tuleks määrata kindlaks nõuded vastavushindamisasutustele, kes soovivad saada teavitatud, et osutada vastavushindamisteenuseid. Neid nõudeid tuleks jätkuvalt kohaldada teavitatud asutuse pädevuse säilitamise eeltingimusena. Autonoomia tagamiseks tuleks nõuda, et teavitatud asutus ja tema töötajad säilitaksid sõltumatuse patareide ja akude väärtusahela ettevõtjatest ja teistest ettevõtjatest, sealhulgas ettevõtjate ühendustest ning emaettevõtjatest ja tütarettevõtjatest. Teavitatud asutuselt tuleks nõuda, et ta dokumenteeriks oma sõltumatuse ja esitaks need dokumendid teavitavale asutusele. **Ette tuleks näha ka tiimide rotatsioon ja asjakohased ooteajad**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 34
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhendus 42

Komisjoni ettepanek

- (42) Kuna ühe liikmesriigi teavitatud asutuste pakutavad teenused võivad olla seotud kogu liidus turul kättesaadavaks tehtavate patareide ja akudega, on asjakohane anda teistele liikmesriikidele **ja** komisjonile võimalus esitada teavitatud asutuse kohta vastuväiteid. Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised, et nõuda teavitavalt asutuselt parandusmeetmete võtmist juhul, kui teavitatud asutus ei vasta või enam ei vasta käesoleva määruse nõuetele.

Muudatusettepanek

- (42) Kuna ühe liikmesriigi teavitatud asutuste pakutavad teenused võivad olla seotud kogu liidus turul kättesaadavaks tehtavate patareide ja akudega, on asjakohane anda teistele liikmesriikidele, komisjonile, **ettevõtjatele ja asjaomastele sidusrühmadele** võimalus esitada teavitatud asutuse kohta vastuväiteid. **Komisjon peaks uurimismenetluse käigus küsima nõu määruse (EL) 2019/1020 kohaselt määratud liidu katserajatiselt.** Selleks et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised, et nõuda teavitavalt asutuselt parandusmeetmete võtmist juhul, kui teavitatud asutus ei vasta või enam ei vasta käesoleva määruse nõuetele.

Muudatusettepanek 35
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhendus 43

Komisjoni ettepanek

- (43) Vastavushindamismenetluse, sertifitseerimise ja lõppkokkuvõttes turulepääsu hõlbustamiseks ja kiirendamiseks ning patareide ja akude säästvus-, ohutus- ja **mürgistusnõuete** uudsuse ja keerukuse tõttu on ülioluline, et teavitatud asutustel oleks pidev juurdepääs kõigile vajalikele katseseadmetele ja katserajatistele ning et nad kohaldaksid menetlusi ettevõtjaid liigselt koormamata. Samal põhjusel ja ettevõtjate võrdse kohtlemise tagamiseks on vajalik, et teavitatud asutused kohaldaksid vastavushindamismenetlusi järjepidevalt.

Muudatusettepanek

- (43) Vastavushindamismenetluse, sertifitseerimise ja lõppkokkuvõttes turulepääsu hõlbustamiseks ja kiirendamiseks ning patareide ja akude säästvus-, ohutus-, **mürgistus- ja teabe esitamise nõuete** uudsuse ja keerukuse tõttu on ülioluline, et teavitatud asutustel oleks pidev juurdepääs kõigile vajalikele katseseadmetele ja katserajatistele ning et nad kohaldaksid menetlusi ettevõtjaid liigselt koormamata. Samal põhjusel ja ettevõtjate võrdse kohtlemise tagamiseks on vajalik, et teavitatud asutused kohaldaksid vastavushindamismenetlusi järjepidevalt.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 36
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 51

Komisjoni ettepanek

- (51) Selleks et hõlbustada teabevahetust ettevõtjate, turujärelevalveasutuste ja tarbijate vahel, peaksid ettevõtjad esitama oma kontaktandmetes **peale** postiaadressi **ka** veebisaidi aadressi.

Muudatusettepanek

- (51) Selleks et hõlbustada teabevahetust ettevõtjate, turujärelevalveasutuste ja tarbijate vahel, peaksid ettevõtjad esitama oma kontaktandmetes **telefoninumbri**, postiaadressi, **e-posti aadressi ja** veebisaidi aadressi.

Muudatusettepanek 37
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 52

Komisjoni ettepanek

- (52) Tuleb tagada, et kolmandatest riikidest liidu turule tulevad patareid ja akud, sealhulgas nii eraldi kui ka toodete sees imporditud patareid ja akud, oleksid vastavuses käesoleva määruse nõuetega ja eelkõige, et valmistajad oleksid nende patareide ja akude puhul kasutanud nõuetekohaseid vastavushindamismenetlusi. Seepärast tuleks sätestada, et importijad tagavad nende poolt turule lastavate ja kasutusele võetavate patareide ja akude vastavuse käesoleva määruse nõuetele ning et patareidel ja akudel olev CE-märgis ja valmistajate koostatud dokumentatsioon on riiklikele ametiasutustele kontrollimiseks kättesaadavad.

Muudatusettepanek

- (52) Tuleb tagada, et kolmandatest riikidest liidu turule tulevad patareid ja akud, sealhulgas nii eraldi kui ka toodete sees imporditud patareid ja akud, oleksid vastavuses käesoleva määruse nõuetega **ning asjakohase kohaldatava liidu õigusega**, ja eelkõige **see**, et valmistajad oleksid nende patareide ja akude puhul kasutanud nõuetekohaseid vastavushindamismenetlusi. **Erilist tähelepanu tuleks pöörata selle tagamisele, et käesolevas määruses sätestatud patareide ja akude tootmisprotsessiga seotud nõuete auditeerimine kolmanda isiku poolt oleks usaldusväärne ja sõltumatu. Seetõttu tuleks täielikult tagada vastavus käesolevas määruses sätestatud nõuetele, milles käsitletakse CO₂ jalajälje deklaratsiooni, ringlussevõetud materjalide sisaldust, inimõigusi ning patareide ja akude väärtusahelaga seotud hooldsushustust.** Seepärast tuleks sätestada, et importijad tagavad nende poolt turule lastavate ja kasutusele võetavate patareide ja akude vastavuse käesoleva määruse nõuetele ning et patareidel ja akudel olev CE-märgis ja valmistajate koostatud dokumentatsioon on riiklikele ametiasutustele kontrollimiseks kättesaadavad. **Kõnealused asutused peaksid kooskõlas määrusega (EL) 2019/1020 tagama eelkõige kolmandatest riikidest liidu turule sisenevate toodete kontrollimisel liidu õiguse järjekindla täitmise niisuguste kontrollide tulemuslikkuse ja ühtsuse kaudu.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 38
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 53

Komisjoni ettepanek

- (53) Patarei või aku turule laskmisel või kasutusele võtmisel peaks iga importija märkima patareile või akule importija nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning postiaadressi. Erandid tuleks ette näha juhtudeks, kui patarei või aku suurus seda ei võimalda. **See hõlmab juhtumeid**, kui importija peaks avama pakendi, **et lisada patareile või akule nimi ja aadress, või kui patarei või aku on liiga väike, et sellele kõnealune teave kinnitada.**

Muudatusettepanek

- (53) Patarei või aku turule laskmisel või kasutusele võtmisel peaks iga importija märkima patareile või akule importija nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning postiaadressi, **meiliaadressi ja telefoninumbri**. Erandid tuleks ette näha juhtudeks, kui patarei või aku suurus seda ei võimalda, **kuna patarei või aku on selle teabe kuvamiseks liiga väike. Erandid tuleks ette näha ka juhtudeks**, kui importija peaks **nime ja muude kontaktandmete lisamiseks** avama pakendi. **Sellistel erandjuhtudel peaks importija esitama selle teabe patarei või akuga kaasas oleval dokumendil või muul koheselt ligipääsetaval viisil. Kui on olemas pakend, tuleks selle teabe märkimiseks kasutada pakendit.**

Muudatusettepanek 39
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 56

Komisjoni ettepanek

- (56) Kuna turustajad **ja** importijad on turuga lähedalt seotud, peaksid nad olema kaasatud riiklike ametiasutuste tehtavasse turujärelevalvesse ning nad peaksid olema valmis selles aktiivselt osalema, andes kõnealustele asutustele asjaomase patarei või akuga seotud kogu vajaliku teabe.

Muudatusettepanek

- (56) Kuna turustajad, importijad **ja ekspediitorteenuse osutajad, kaasa arvatud kauplemiskohad**, on turuga lähedalt seotud, peaksid nad olema kaasatud riiklike ametiasutuste tehtavasse turujärelevalvesse ning nad peaksid olema valmis selles aktiivselt osalema, andes kõnealustele asutustele asjaomase patarei või akuga seotud kogu vajaliku teabe.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 40
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 57

Komisjoni ettepanek

- (57) Patarei või aku jälgitavuse tagamine kogu tarneahelas aitab lihtsustada ja tõhustada turujärelevalvet. Tõhus jälgimissüsteem hõlbustab turujärelevalveasutuste ülesannet teha kindlaks ettevõtjad, kes on turule lasknud, turul kättesaadavaks teinud või kasutusele võtnud nõuetele mittevastavaid patareisid või akusid. Seepärast tuleks ettevõtjatelt nõuda, et nad säilitaksid teavet patareide ja akudega tehtavate tehingute kohta teatava ajavahemiku jooksul.

Muudatusettepanek

- (57) Patarei või aku jälgitavuse tagamine kogu tarneahelas aitab lihtsustada ja tõhustada turujärelevalvet **ning annab tarbijatele läbipaistvuse**. Tõhus jälgimissüsteem hõlbustab turujärelevalveasutuste ülesannet teha kindlaks ettevõtjad, kes on turule lasknud, turul kättesaadavaks teinud või kasutusele võtnud nõuetele mittevastavaid patareisid või akusid. Seepärast tuleks ettevõtjatelt nõuda, et nad säilitaksid teavet patareide ja akudega tehtavate tehingute kohta teatava ajavahemiku jooksul, **sealhulgas elektrooniliselt**.

Muudatusettepanek 41
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 59

Komisjoni ettepanek

- (59) Neid materjale tarnivad vaid vähesed riigid ning mõnel juhul võivad leebed valitsemisstandardid teravdada keskkonna- ja sotsiaalseid probleeme. **Nii** koobalti **kui ka** nikli kaevandamine ja rafineerimine on seotud paljude sotsiaalsete ja keskkonnaküsimustega, sealhulgas võimalike keskkonnaohtude ja inimeste tervisega. Kuigi loodusliku grafiidiga seotud sotsiaalne ja keskkonnamõju on väiksem, on selle kaevandamisel suur osa käsitöenduslikel ja väikesemahulistel toimingutel, mis tehakse enamasti mitteametlikult ning võivad avaldada tõsist mõju tervisele ja keskkonnale, sealhulgas kaevanduste korralise sulgemata ja parandamata jätmise tõttu, mille tulemuseks on ökosüsteemide ja pinnase hävimine. Liitiumi kasutamise eeldatav suurenemine patareide ja akude tootmisel avaldab tõenäoliselt lisasurvet kaevandamis- ja rafineerimistoimingutele, mistõttu tuleks liitium lisada **tarneahelega** seotud hoolsuskohustuse kohaldamisalasse. Eeldatav patareide ja akude nõudluse ülisuur kasv liidus ei tohiks kaasa aidata kõnesolevate keskkonna- ja sotsiaalsete riskide suurenemisele.

Muudatusettepanek

- (59) Neid materjale tarnivad vaid vähesed riigid ning mõnel juhul võivad leebed valitsemisstandardid teravdada keskkonna- ja sotsiaalseid probleeme. Koobalti, **vase**, nikli, **raua ja boksiidi** kaevandamine ja rafineerimine on seotud paljude sotsiaalsete ja keskkonnaküsimustega, sealhulgas võimalike keskkonnaohtude ja inimeste tervisega. Kuigi loodusliku grafiidiga seotud sotsiaalne ja keskkonnamõju on väiksem, on selle kaevandamisel suur osa käsitöenduslikel ja väikesemahulistel toimingutel, mis tehakse enamasti mitteametlikult ning võivad avaldada tõsist mõju tervisele ja keskkonnale, sealhulgas kaevanduste korralise sulgemata ja parandamata jätmise tõttu, mille tulemuseks on ökosüsteemide ja pinnase hävimine. Liitiumi kasutamise eeldatav suurenemine patareide ja akude tootmisel avaldab tõenäoliselt lisasurvet kaevandamis- ja rafineerimistoimingutele, mistõttu tuleks liitium lisada **patareide ja akude väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse kohaldamisalasse. Eeldatav patareide ja akude nõudluse ülisuur kasv liidus ei tohiks kaasa aidata kõnesolevate keskkonna- ja sotsiaalsete riskide suurenemisele **välismaal**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 42
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 60

Komisjoni ettepanek

- (60) Mõned asjaomased toorained, nagu koobalt, liitium ja looduslik grafiit, on ELis tunnustatud kriitilise tähtsusega tooraineteks ⁽³⁸⁾ ning nende säästev hankimine on vajalik selleks, et ELi patareide ja akude ökosüsteem toimiks nõuetekohaselt.

⁽³⁸⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kriitilise tähtsusega toorainetega seotud vastupanuvõime: teekond suurema julgeoleku ja kestlikkuse poole“ (COM(2020)0474).

Muudatusettepanek

- (60) Mõned asjaomased toorained, nagu **boksiit**, koobalt, liitium ja looduslik grafiit, on ELis tunnustatud kriitilise tähtsusega tooraineteks ⁽³⁸⁾ ning nende säästev hankimine on vajalik selleks, et ELi patareide ja akude ökosüsteem toimiks nõuetekohaselt.

⁽³⁸⁾ Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele „Kriitilise tähtsusega toorainetega seotud vastupanuvõime: teekond suurema julgeoleku ja kestlikkuse poole“ (COM(2020)0474).

Muudatusettepanek 43
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 62

Komisjoni ettepanek

- (62) Liidus kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/821 teatavate mineraalide ja metallidega seotud hoolsuskohustuse üldnõuded ⁽³⁹⁾. Kõnealuses määruses ei käsitleta aga patareide ja akude tootmiseks kasutatavaid mineraale ja materjale.

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikt- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus (ELT L 130, 19.5.2017, lk 1).

Muudatusettepanek

- (62) **ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetes ning OECD suunistes hargmaistele ettevõtetele on sätestatud, et ettevõtjad peaksid rakendama hoolsuskohustust, et kanda oma sotsiaalset vastutust seoses inimõiguste ja keskkonnaga.** Liidus kehtestati Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/821 ⁽³⁹⁾ teatavate mineraalide ja metallidega seotud hoolsuskohustuse üldnõuded. Kõnealuses määruses ei käsitleta aga patareide ja akude tootmiseks kasutatavaid mineraale ja materjale.

⁽³⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. mai 2017. aasta määrus (EL) 2017/821, millega kehtestatakse konflikt- ja riskipiirkondadest pärit tina, tantaali, volframi ja nende maakide ning kulla liidu importijatele tarneahelaga seotud hoolsuskohustus (ELT L 130, 19.5.2017, lk 1).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 44
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 63

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(63) Võttes arvesse patareide ja akude nõudluse eeldatavat hüppelist kasvu ELis, **peaks patarei või aku ELi turule laskev ettevõtja kehtestama tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse põhimõtted**. Seepärast tuleks sätestada nõuded, et käsitleda **patareide ja akude tootmiseks kasutatavate** teatavate toorainete kaevandamise, töötlemise ja kauplemisega **kaasnevaid sotsiaalseid ja keskkonnariske**.

(63) **Vastutus inimõiguste, sotsiaalsete õiguste, inimeste tervise ja keskkonna austamise eest peaks kehtima ettevõtja kõigi tootmistoiimingute ja muude nendega seotud ärisuhete kohta patareide ja akude kogu väärtusahela ulatuses**. Võttes arvesse patareide ja akude nõudluse eeldatavat hüppelist kasvu ELis **ning asjaolu, et patareide ja akude tootmiseks kasutatavate ning patarei- või akujäätmete käitlemisel tekkivate teatavate toorainete, kemikaalide ja teiseste toorainete kaevandamise, töötlemise ja kauplemisega kaasnevad teatavad riskid**, tuleks patareide ja akude väärtusahela hoolsuskohustuse täitmise menetluse suhtes kehtestada teatavad nõuded, et käsitleda **sotsiaalseid ja keskkonnariske, mis kaasnevad niisuguste teatavate toorainete, kemikaalide ja teiseste toorainete kaevandamise, töötlemise ja kauplemisega, mida kasutatakse patareide ja akude tootmiseks, ning patarei- või akujäätmete käitlemise, tootmisprotsessi enda ja kõikide muude seotud ärisuhetega**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 45
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 64

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(64) Riskipõhise hoolsuskohustuse **põhimõtete** kehtestamisel tuleks aluseks võtta rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse põhimõtted, mis sisalduvad ÜRO algatuse Global Compact kümnes põhimõttes⁽⁴⁰⁾, toodete sotsiaalse olemusringi hindamise **suunised**,⁽⁴¹⁾ ILO **kolmepoolne deklaratsioon** hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta⁽⁴²⁾ ning OECD hoolsuskohustuse **suunised** vastutustundliku ettevõtluse kohta,⁽⁴³⁾ mis kajastavad valitsuste ja sidusrühmade ühist arusaama, ning need peaksid olema kohandatud iga ettevõtja konkreetsele kontekstile ja olukorrale. Seoses patareide ja akude tootmiseks kasutatavate maavarade kaevandamise, töötlemise ja nendega kauplemisega, kajastavad konflikt- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised⁽⁴⁴⁾ (edaspidi „OECD hoolsuskohustuse suunised“) valitsuste ja sidusrühmade pikaajalisi jõupingutusi heade tavade kehtestamiseks selles valdkonnas.

⁽⁴⁰⁾ ÜRO algatuse Global Compact kümme põhimõtet, kättesaadav aadressil <https://www.unglobalcompact.org/what-is-gc/mission/principles>.

⁽⁴¹⁾ UNEPi suunised toodete sotsiaalse olemusringi hindamiseks, kättesaadav aadressil <https://www.lifecycleinitiative.org/wp-content/uploads/2012/12/2009%20-%20Guidelines%20for%20sLCA%20-%20EN.pdf>

⁽⁴²⁾ Kolmepoolne deklaratsioon hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta, kättesaadav aadressil https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/—emp_ent/—multi/documents/publication/wcms_094386.pdf.

⁽⁴³⁾ OECD (2018), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct (OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta), kättesaadav aadressil <http://mneguidelines.oecd.org/OECD-Due-Diligence-Guidance-for-Responsible-Business-Conduct.pdf>.

⁽⁴⁴⁾ OECD (2016), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas (konflikt- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised), kolmas väljaanne, OECD Publishing, Pariis, <https://doi.org/10.1787/9789264252479-en>.

(64) Riskipõhise hoolsuskohustuse **täitmise menetluse** kehtestamisel tuleks aluseks võtta rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse **standardid ja** põhimõtted, mis sisalduvad **ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetes**, ÜRO algatuse Global Compact⁽⁴⁰⁾ kümnes põhimõttes, toodete sotsiaalse olemusringi hindamise **suunistes**⁽⁴¹⁾, ILO **kolmepoolses deklaratsioonis** hargmaiste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta⁽⁴²⁾, **OECD suunistes hargmaistele ettevõtetele** ning OECD hoolsuskohustuse **suunistes** vastutustundliku ettevõtluse kohta⁽⁴³⁾, mis kajastavad valitsuste ja sidusrühmade ühist arusaama, ning need peaksid olema kohandatud iga ettevõtja konkreetsele kontekstile ja olukorrale. Seoses patareide ja akude tootmiseks kasutatavate **riskipiirkondadest pärit** maavarade kaevandamise, töötlemise ja nendega kauplemisega kajastavad konflikt- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised⁽⁴⁴⁾ (edaspidi „OECD hoolsuskohustuse suunised“) **rahvusvaheliselt tunnustatud standardit, mis käsitleb inimõiguste ränga rikkumise eriohte, mis on seotud teatavate toorainete hankimise ja nendega kauplemisega konfliktitingimustes, ning** valitsuste ja sidusrühmade pikaajalisi jõupingutusi heade tavade kehtestamiseks selles valdkonnas.

⁽⁴⁰⁾ ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted, kättesaadav aadressil https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/publications/guidingprinciplesbusinesshr_en.pdf.

⁽⁴¹⁾ UNEPi suunised toodete sotsiaalse olemusringi hindamiseks, kättesaadav aadressil <https://www.lifecycleinitiative.org/wp-content/uploads/2012/12/2009%20-%20Guidelines%20for%20sLCA%20-%20EN.pdf>.

⁽⁴²⁾ **OECD suunised hargmaistele ettevõtetele**, kättesaadav aadressil <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>.

⁽⁴³⁾ OECD (2018), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct (OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta), kättesaadav aadressil <http://mneguidelines.oecd.org/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

⁽⁴⁴⁾ OECD (2016), OECD Due Diligence Guidance for Responsible Supply Chains of Minerals from Conflict-Affected and High-Risk Areas (konflikt- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised), kolmas väljaanne, OECD Publishing, Pariis, <https://doi.org/10.1787/9789264252479-en>.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 46
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 65

Komisjoni ettepanek

- (65) Vastavalt OECD **hoolsuskohustuse suunistele** ⁽⁴⁵⁾ on hoolsuskohustuse täitmine pidev, ennetav ja reageeriv protsess, mis võimaldab ettevõtjatel tagada, et nad austavad inimõigusi ega soodusta konflikte ⁽⁴⁶⁾. Riskipõhine hoolsuskohustus tähendab meetmeid, mida ettevõtjad peaksid võtma **tegelike** või **võimalike riskide** väljaselgitamiseks ja **maandamiseks, et vältida või leevendada kahjulikku mõju, mis on seotud nende tegevuse või hankeotsustega**. Ettevõtja saab hinnata oma tegevusest ja suhetest tulenevat riski ning võtta riskimaandamismeetmeid kooskõlas siseriiklikus ja rahvusvahelises õiguses sätestatud asjakohaste normidega, rahvusvaheliste organisatsioonide soovutustega vastutustundliku äritegevuse kohta, valitsuse toetatavate vahenditega, erasektori vabatahtlike algatustega ning ettevõtja sisepoliitika ja -süsteemidega. See lähenemisviis aitab ka kohandada hoolsuskohustuse ulatust vastavalt ettevõtja tegevuse ulatusele või suhetele tarneahelas.

⁽⁴⁵⁾ **OECD hoolsuskohustuse suunised, lk 15.**

⁽⁴⁶⁾ OECD (2011), OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OECD suunised hargmaistele ettevõtjatele), OECD, Pariis; OECD (2006), OECD Risk Awareness Tool for Multinational Enterprises in Weak Governance Zones (riskiteadvustamisvahend nõrga valitsemistavaga riikides tegutsevatele hargmaistele ettevõtjatele), OECD, Pariis, ning „Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations „Protect, Respect and Remedy“ Framework“ (Äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted: ÜRO raamistiku „kaitse, austus ja leevendamine“ rakendamine), ÜRO peasekretäri eriesindaja inimõiguste, hargmaiste ettevõtjate ja muude ettevõtjate küsimustes John Ruggie raport A/HRC/17/31, 21. märts 2011.

Muudatusettepanek

- (65) Vastavalt **ÜRO, ILO ja OECD standarditele ja põhimõtetele** on hoolsuskohustuse täitmine pidev, ennetav ja reageeriv protsess, mis võimaldab ettevõtjatel tagada, et nad austavad inimõigusi **ja keskkonda** ega soodusta konflikte ⁽⁴⁶⁾. Riskipõhine hoolsuskohustus tähendab meetmeid, mida ettevõtjad peaksid võtma **oma tegevuse** või **hankeotsustega seotud kahjuliku mõju** väljaselgitamiseks, **vältimiseks, kaotamiseks ja leevendamiseks ning nendega arvestamiseks. Ettevõtjad peaksid pidama mõjutatud kogukondadega teadlikke, tõhusaid ja sisukaid konsultatsioone**. Ettevõtja saab hinnata oma tegevusest ja suhetest tulenevat riski ning võtta riskimaandamismeetmeid, **mis võivad hõlmata lisateabe nõudmist, läbirääkimisi olukorra parandamiseks või tarnijatega suhete peatamist või lõpetamist**, kooskõlas siseriiklikus ja rahvusvahelises õiguses sätestatud asjakohaste normidega, rahvusvaheliste organisatsioonide soovutustega vastutustundliku äritegevuse kohta, valitsuse toetatavate vahenditega, erasektori vabatahtlike algatustega ning ettevõtja sisepoliitika ja -süsteemidega. See lähenemisviis aitab ka kohandada hoolsuskohustuse ulatust vastavalt ettevõtja tegevuse ulatusele või suhetele tarneahelas. **Patareide ja akude väärtusahelaga seotud hoolsuskohustuse nõuded peaksid kehtima kõikidele patareisid või akusid Euroopa turule laskvatele ettevõtjatele, sealhulgas digiplatvormidele.**

⁽⁴⁶⁾ OECD (2011), OECD Guidelines for Multinational Enterprises (OECD suunised hargmaistele ettevõtjatele), OECD, Pariis; OECD (2006), OECD Risk Awareness Tool for Multinational Enterprises in Weak Governance Zones (riskiteadvustamisvahend nõrga valitsemistavaga riikides tegutsevatele hargmaistele ettevõtjatele), OECD, Pariis, ning „Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations „Protect, Respect and Remedy“ Framework“ (Äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted: ÜRO raamistiku „kaitse, austus ja leevendamine“ rakendamine), ÜRO peasekretäri eriesindaja inimõiguste, hargmaiste ettevõtjate ja muude ettevõtjate küsimustes John Ruggie raport A/HRC/17/31, 21. märts 2011.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 47
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 65 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (65a) *Kuigi ettevõtjaid võivad hoolsuskohustuse täitmisel toetada erasektoris kasutatavad hoolsuskohustuse süsteemid, peaks iga ettevõtja vastutama käesolevas määruses sätestatud patareide ja akude väärtusahelaga seotud hoolsuskohustuse täitmise eest ise.*

Muudatusettepanek 48
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 65 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (65b) *Liikmesriigid peaksid andma ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, spetsiifilist tehnilist abi, et nad saaksid patareide ja akude väärtusahelaga seotud hoolsuskohustuse nõudeid täita.*

Muudatusettepanek 49
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 66

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (66) Tuleks vastu võtta kohustuslikud **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtted või neid muuta ning need peaksid käsitlema vähemalt kõige levinumaid sotsiaalse ja keskkonnariski kategooriaid. Need peaksid hõlmama ühelt poolt praegust ja prognoositavat mõju ühiskondlikule elule, eelkõige inimõigustele, inimeste tervisele ja ohutusele, samuti töötervishoiule ja tööohutusele ning töötajate õigustele, ning teiselt poolt keskkonnale, eelkõige veekasutusele, mullakaitsele, õhusaastele ja elurikkusele, sealhulgas kogukonnaelule.

- (66) Tuleks vastu võtta kohustuslikud **patareide ja akude väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtted või neid muuta ning need peaksid käsitlema vähemalt kõige levinumaid sotsiaalse ja keskkonnariski kategooriaid. Need peaksid hõlmama ühelt poolt praegust ja prognoositavat mõju ühiskondlikule elule, eelkõige inimõigustele, inimeste tervisele ja ohutusele, samuti töötervishoiule ja tööohutusele ning töötajate õigustele, ning teiselt poolt keskkonnale, eelkõige veekasutusele, mullakaitsele, õhusaastele, **kliimamuutustele** ja elurikkusele, sealhulgas kogukonnaelule.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 50
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 67

Komisjoni ettepanek

(67) Sotsiaalse riski kategooriate puhul tuleks hoolsuskohustuse põhimõtetes käsitleda patareide ja akude **tarneahela** riske seoses inimõiguste kaitsega, sealhulgas inimeste tervise, laste kaitse ja soolise võrdõiguslikkusega, kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega⁽⁴⁷⁾. Hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid hõlmama teavet selle kohta, kuidas ettevõtja on aidanud kaasa inimõiguste rikkumiste ärahoidmisele, ning millised vahendid on ettevõtja äristruktuuris kasutusel korruptsiooni ja altkäemaksu vastu võitlemiseks. Hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid tagama ka ILO kolmepoolse deklaratsiooni I lisas loetletud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikongressioonide⁽⁴⁸⁾ **eeskirjade** nõuetekohase rakendamise.

⁽⁴⁷⁾ Sealhulgas inimõiguste ülddeklaratsioon, majanduslike, sotsiaalse ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, lapse õiguste konventsioon ja puuetega inimeste õiguste konventsioon.

⁽⁴⁸⁾ Kaheksa põhikongressiooni on: 1) ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon, 1948 (nr 87); 2) organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste konventsioon, 1949 (nr 98); 3) sunniviisilise töö konventsioon, 1930 (nr 29) (ja selle 2014. aasta protokoll); 4) sunniviisilise töö kaotamise konventsioon, 1957 (nr 105); 5) vanuse alammäära konventsioon, 1973 (nr 138); 6) lapsele sobimatu töö konventsioon, 1999 (nr 182); 7) võrdse töötasu konventsioon, 1951 (nr 100); 8) diskrimineerimisevastane (tööhõives ja töökohtadel) konventsioon, 1958 (nr 111).

Muudatusettepanek

(67) Sotsiaalse riski kategooriate puhul tuleks **patareide ja akude väärtusahelaga seotud** hoolsuskohustuse põhimõtetes käsitleda patareide ja akude **väärtusahela** riske seoses inimõiguste kaitsega, sealhulgas inimeste tervise, **põlisrahvaste õiguste**, laste kaitse ja soolise võrdõiguslikkusega, kooskõlas rahvusvahelise inimõigustealase õigusega⁽⁴⁷⁾. **Patareide ja akude väärtusahelaga seotud** hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid hõlmama teavet selle kohta, kuidas ettevõtja on aidanud kaasa inimõiguste rikkumiste ärahoidmisele ning millised vahendid on ettevõtja äristruktuuris kasutusel korruptsiooni ja altkäemaksu vastu võitlemiseks. **Patareide ja akude väärtusahelaga seotud** hoolsuskohustuse põhimõtted peaksid tagama ka ILO kolmepoolse deklaratsiooni I lisas loetletud Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni põhikongressioonide⁽⁴⁸⁾ **normide** nõuetekohase rakendamise.

⁽⁴⁷⁾ Sealhulgas inimõiguste ülddeklaratsioon, majanduslike, sotsiaalse ja kultuuriliste õiguste rahvusvaheline pakt, kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvaheline pakt, konventsioon naiste diskrimineerimise kõigi vormide likvideerimise kohta, lapse õiguste konventsioon ja puuetega inimeste õiguste konventsioon ning **põlisrahvaste õiguste ÜRO deklaratsioon**.

⁽⁴⁸⁾ Kaheksa põhikongressiooni on: 1) ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsioon, 1948 (nr 87); 2) organiseerumisõiguse ja kollektiivlääbirääkimiste konventsioon, 1949 (nr 98); 3) sunniviisilise töö konventsioon, 1930 (nr 29) (ja selle 2014. aasta protokoll); 4) sunniviisilise töö kaotamise konventsioon, 1957 (nr 105); 5) vanuse alammäära konventsioon, 1973 (nr 138); 6) lapsele sobimatu töö konventsioon, 1999 (nr 182); 7) võrdse töötasu konventsioon, 1951 (nr 100); 8) diskrimineerimisevastane (tööhõives ja töökohtadel) konventsioon, 1958 (nr 111).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 51
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 68

Komisjoni ettepanek

- (68) Keskkonnanariski kategooriate puhul tuleks hoolsuskohustuse põhimõtetes käsitleda patareide ja akude **tarneahela** riske seoses looduskeskkonna ja elurikkuse kaitsega kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga, ⁽⁴⁹⁾ mis hõlmab ka kohalike kogukondade huvidega arvestamist ning nende kogukondade kaitset ja arengut.

⁽⁴⁹⁾ Nagu on sätestatud bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis, mis on kättesaadav aadressil <https://www.cbd.int/convention/text/>, ja eelkõige otsuses COP VIII/28 „Voluntary guidelines on Biodiversity-Inclusive impact assessment“ (vabatahtlikud suunised elurikkusega seotud küsimuste arvessevõtmiseks mõju hindamisel), kättesaadav aadressil <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=11042>.

Muudatusettepanek

- (68) Keskkonnanariski kategooriate puhul tuleks **patareide ja akude väärtusahelaga seotud** hoolsuskohustuse põhimõtetes käsitleda patareide ja akude **väärtusahela** riske seoses looduskeskkonna ja elurikkuse kaitsega kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse konventsiooniga ⁽⁴⁹⁾, mis hõlmab ka kohalike kogukondade huvidega arvestamist ning nende kogukondade kaitset ja arengut. **Samuti tuleks selles käsitleda kliimamuutustega seotud riske kooskõlas Pariisi kokkuleppega ja selle eesmärgiga hoida globaalne soojenemine võrreldes industriaalühikonnaeelse tasemega alla 1,5 °C ning keskkonnanariske, mida käsitletakse muudes rahvusvahelistes keskkonnakonventsioonides.**

⁽⁴⁹⁾ Nagu on sätestatud bioloogilise mitmekesisuse konventsioonis, mis on kättesaadav aadressil <https://www.cbd.int/convention/text/>, ja eelkõige otsuses COP VIII/28 „Voluntary guidelines on Biodiversity-Inclusive impact assessment“ (vabatahtlikud suunised elurikkusega seotud küsimuste arvessevõtmiseks mõju hindamisel), kättesaadav aadressil <https://www.cbd.int/decision/cop/?id=11042>.

Muudatusettepanek 52
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 69

Komisjoni ettepanek

- (69) **Tarneahelaga** seotud hoolsuskohustused, mis puudutavad patareide ja akude tootmises kasutatavate toorainetega seotud sotsiaalsete ja keskkonnanariskide väljaselgitamist ja maandamist, peaksid aitama rakendada ÜRO keskkonnaprogrammi resolutsiooni 19 maavarade majandamise kohta, milles tunnistatakse kaevandussektori olulist panust kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisse.

Muudatusettepanek

- (69) **Patareide ja akude väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustused, mis puudutavad patareide ja akude tootmises kasutatavate toorainetega seotud sotsiaalsete ja keskkonnanariskide väljaselgitamist ja maandamist, peaksid aitama rakendada ÜRO keskkonnaprogrammi resolutsiooni 19 maavarade majandamise kohta, milles tunnistatakse kaevandussektori olulist panust kestliku arengu tegevuskava 2030 ja kestliku arengu eesmärkide saavutamisse.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 53
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 69 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (69a) *Kahju võib tekkida isegi siis, kui hoolsuskohustust on täidetud. Ettevõtjad peaksid sellise kahju aktiivselt heastama ise või koostöös teiste osalejatega. Ettevõtjad peaksid vastutama mis tahes kahjuliku mõju eest, mida on põhjustanud või mille põhjustamisele on kaasa aidanud nemad ise või nende poolt kontrollitavad üksused või sellised üksused, mida nad suudavad kontrollida. Kahjuliku mõju all kannatanud isikutel peaks olema õigus heastamisele ja neile tuleks tagada õiguskaitse kättesaadavus.*

Muudatusettepanek 54
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 70

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (70) Muid ELi õigusakte, millega kehtestatakse **tarneahelaga seotud** hoolsuskohustuse nõuded, tuleks kohaldada niivõrd, kui niivõrd käesolevas määruses puuduvad sama eesmärgi, laadi ja mõjuga erisätted, mida saaks kohandada tulevase seadusandlike muudatusi arvesse võttes.
- (70) Muid ELi õigusakte, millega kehtestatakse hoolsuskohustuse nõuded, tuleks kohaldada **nii liidu kui ka liiduväliste ettevõtjate suhtes, kes kavatsesid patareisid ja akusid liidu turule lasta, et tagada võrdsed tingimused**, niivõrd, kui niivõrd käesolevas määruses puuduvad sama eesmärgi, laadi ja mõjuga erisätted, mida saaks kohandada tulevase seadusandlike muudatusi arvesse võttes.

Muudatusettepanek 55
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 71

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (71) Selleks et võtta arvesse patareide ja akude väärtusahela arengut, sealhulgas muutusi asjakohaste keskkonna- ja sotsiaalsete riskide ulatuses ja laadis, samuti tehnika ja teaduse arengut patareide ja akude ning akukeemia valdkonnas, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta toorainete ja riskikategooriate loetelu ning **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse nõudeid.
- (71) Selleks et võtta arvesse patareide ja akude väärtusahela arengut, sealhulgas muutusi asjakohaste keskkonna- ja sotsiaalsete riskide ulatuses ja laadis, samuti tehnika ja teaduse arengut patareide ja akude ning akukeemia valdkonnas, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta toorainete ja riskikategooriate loetelu ning **patareide ja akude väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse nõudeid.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 56
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 71 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (71a) *Juhul kui tulevikus võetakse vastu liidu õigusaktid, millega kehtestatakse äriühingute kestliku üldjuhtimise ja hoolsuskohustuse üldnormid, peaks komisjon hindama, kas kõnealuste uute liidu õigusaktide tõttu tuleb muuta artikli 39 lõikeid 2–5 või X lisa või mõlemat. Komisjonil peaks olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte kõnealuste sätete asjakohaseks muutmiseks.*

Muudatusettepanek 57
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 72

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (72) Jäätmekäitluse ühtlustatud eeskirjad on vajalikud tagamaks, et tootjate ja teiste ettevõtjate suhtes kohaldatakse patareide ja akudega seotud laiendatud tootjavastutuse rakendamisel kõigis liikmesriikides samu eeskirju. Materjalide taaskasutamise kõrge taseme saavutamiseks on vaja maksimeerida patareijäätmete liigiti kogumist ja tagada, et kõik kogutud patareid võetakse ringlusse selliste protsesside kaudu, millega saavutatakse ühised minimaalsed ringlussevõtu määrad. Direktiivi 2006/66/EÜ hindamisel leiti ühe puudusena, et selle sätted ei ole piisavalt üksikasjalikud, mis põhjustab ebaühtlast rakendamist ja märkimisväärseid takistusi ringlussevõtuturgude toimimisele ning ringlussevõtu tasemete mitteoptimaalsust. Seetõttu tuleks üksikasjalikumate ja ühtlustatud eeskirjadega vältida patarei- ja akujäätmete kogumise, töötlemise ja ringlussevõtu turu moonutusi, tagada nõuete ühtlane rakendamine kogu liidus, ettevõtjate osutatavate jäätmekäitlusteenuste kvaliteedi edasine ühtlustamine ja teiseste toorainete turgude toetamine.

- (72) Jäätmekäitluse ühtlustatud eeskirjad on vajalikud tagamaks, et tootjate ja teiste ettevõtjate suhtes kohaldatakse patareide ja akudega seotud laiendatud tootjavastutuse rakendamisel kõigis liikmesriikides samu eeskirju **ning et inimeste tervis ja keskkond on kogu liidus väga hästi kaitstud. Laiendatud tootjavastutus võib aidata vähendada üldist ressursikasutust, eelkõige selle tulemusel, et väheneb patarei- ja akujäätmete teke ning patarei- ja akujäätmete käitlemisega seotud kahjulik mõju.** Materjalide taaskasutamise kõrge taseme saavutamiseks on vaja maksimeerida patareijäätmete liigiti kogumist ja tagada, et kõik kogutud patareid võetakse ringlusse selliste protsesside kaudu, millega saavutatakse ühised minimaalsed ringlussevõtu määrad. Direktiivi 2006/66/EÜ hindamisel leiti ühe puudusena, et selle sätted ei ole piisavalt üksikasjalikud, mis põhjustab ebaühtlast rakendamist ja märkimisväärseid takistusi ringlussevõtuturgude toimimisele ning ringlussevõtu tasemete mitteoptimaalsust. Seetõttu tuleks üksikasjalikumate ja ühtlustatud eeskirjadega vältida patarei- ja akujäätmete kogumise, töötlemise ja ringlussevõtu turu moonutusi, tagada nõuete ühtlane rakendamine kogu liidus, ettevõtjate osutatavate jäätmekäitlusteenuste kvaliteedi edasine ühtlustamine ja teiseste toorainete turgude toetamine.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 58
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjus 73

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(73) Käesolev määrus tugineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/98/EÜ⁽⁵⁰⁾ sätestatud jäätmekäitluseeskirjadele ja üldpõhimõtetele, mida tuleks kohandada, et võtta arvesse **patareide** ja **akudega seotud eritingimusi**. Selleks et patarei- ja akujäätmete kogumist saaks korraldada kõige tõhusamal viisil, on oluline, et seda tehtaks tihedas seoses kohaga, kus patareisid ja akusid liikmesriigis müüakse, ja lõppkasutaja lähedal. Samuti võib patarei- ja akujäätmeid koguda koos nii elektri- ja elektroonikaseadmete romude kui ka romuõidukitega, tehes seda riiklike kogumissüsteemide kaudu, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/19/EL⁽⁵¹⁾ ja direktiivi 2000/53/EÜ alusel. Kuigi käesoleva määrusega kehtestatakse patareisid ja akusid käsitlevad erieeskirjad, on vaja sidusat ja täiendavat lähenemisviisi, mis tugineb olemasolevatele jäätmekäitlusstruktuuridele ja ühtlustab neid veelgi. Sellest tulenevalt ja selleks, et jäätmekäitlusega seotud laiendatud tootjavastutust tõhusalt ellu rakendada, tuleks sätestada kohustused selle liikmesriigi suhtes, kus patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks tehakse.

⁽⁵⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁽⁵¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

(73) Käesolev määrus tugineb Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2008/98/EÜ⁽⁵⁰⁾ sätestatud jäätmekäitluseeskirjadele ja üldpõhimõtetele, mida tuleks kohandada, et võtta arvesse **patarei-** ja **akujäätmete erilisust**. Selleks et patarei- ja akujäätmete kogumist saaks korraldada kõige tõhusamal viisil, on oluline, et seda tehtaks tihedas seoses kohaga, kus patareisid ja akusid liikmesriigis müüakse, ja lõppkasutaja lähedal. **Patarei- ja akujäätmeid tuleks koguda liigiti muudest jäätmevoogudest, näiteks metallidest, paberist ja papist, klaasist, plastist, puidust, tekstiilist ja biojäätmetest, eraldi**. Samuti võib patarei- ja akujäätmeid koguda koos nii elektri- ja elektroonikaseadmete romude kui ka romuõidukitega, tehes seda riiklike kogumissüsteemide kaudu, mis on loodud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2012/19/EL⁽⁵¹⁾ ja direktiivi 2000/53/EÜ alusel. Kuigi käesoleva määrusega kehtestatakse patareisid ja akusid käsitlevad erieeskirjad, on vaja sidusat ja täiendavat lähenemisviisi, mis tugineb olemasolevatele jäätmekäitlusstruktuuridele ja ühtlustab neid veelgi. Sellest tulenevalt ja selleks, et jäätmekäitlusega seotud laiendatud tootjavastutust tõhusalt ellu rakendada, tuleks sätestada kohustused selle liikmesriigi suhtes, kus patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks tehakse.

⁽⁵⁰⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT L 312, 22.11.2008, lk 3).

⁽⁵¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta direktiiv 2012/19/EL elektri- ja elektroonikaseadmetest tekkinud jäätmete (elektroonikaromude) kohta (ELT L 197, 24.7.2012, lk 38).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 59
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 76

Komisjoni ettepanek

- (76) Tootjatel peaks olema laiendatud tootjavastutus oma patareide ja akude käitlemise eest nende olelusringi lõpus. Sellest tulenevalt peaksid nad **rahastama kulusid**, mis on seotud **kõigi kogutud patareide ja akude kogumise**, töötlemise ja **ringlussevõtuga**, patarei- ja akujäätmeid käsitleva aruandlusega ning **lõppkasutajatele ja jäätmekäitlejatele patareisid ja akusid käsitleva teabe esitamise** ning patarei- ja akujäätmete **asjakohase korduskasutamise ja käitlemisega**. Laiendatud tootjavastutusega seotud kohustusi tuleks kohaldada kõikide tarneviiside, sealhulgas **kaugmüügi** suhtes. Tootjatel peaks olema võimalik täita neid kohustusi ühiselt tootjavastutusorganisatsioonide kaudu, kes võtavad nende nimel vastutuse. Tootjatel või tootjavastutusorganisatsioonidel peaks olema luba ja nad peaksid dokumenteerima, et neil on rahalised vahendid laiendatud tootjavastutusega kaasnevate kulude katmiseks. Kui see on vajalik siseturu moonutuste vältimiseks ja selleks, et tagada ühetaolised tingimused tootjate poolt tootjavastutusorganisatsioonidele tehtavate maksete kohandamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised.

Muudatusettepanek

- (76) Tootjatel peaks olema laiendatud tootjavastutus oma patareide ja akude käitlemise eest nende olelusringi lõpus. **See peaks koosnema reeglitest, millega määratakse kindlaks toodete tootjate spetsiifilised tegevus- ja finantskohustused, mille puhul laiendatakse tootja vastutust toote olelusringi tarbimisjärgele etapile.** Sellest tulenevalt peaksid nad **katma vähemalt direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 4 punktis a osutatud kulud, sealhulgas kulud, mis on seotud patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise, kasutusotstarbe muutmiseks ja taastamiseks ettevalmistamise, töötlemise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu korraldamisega**, patarei- ja akujäätmeid käsitleva aruandlusega ning **teadlikkuse suurendamise kampaaniatega, et innustada lõppkasutajaid patarei- ja akujäätmeid asjakohasel viisil kasutuselt kõrvaldama**. Laiendatud tootjavastutusega seotud kohustusi tuleks kohaldada kõikide tarneviiside, sealhulgas **kaug- ja veebimüügi** suhtes. Tootjatel peaks olema võimalik täita neid kohustusi ühiselt tootjavastutusorganisatsioonide kaudu, kes võtavad nende nimel vastutuse. Tootjatel või tootjavastutusorganisatsioonidel peaks olema luba ja nad peaksid dokumenteerima, et neil on rahalised vahendid laiendatud tootjavastutusega kaasnevate kulude katmiseks. Kui see on vajalik siseturu moonutuste vältimiseks ja selleks, et tagada ühetaolised tingimused tootjate poolt tootjavastutusorganisatsioonidele tehtavate maksete kohandamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamisolulised.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 60
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 76 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (76a) Tootjavastutuse nõuete kehtestamine peaks aitama vähendada kulusid ja suurendada tulemuslikkust, samuti tagada võrdsed võimalused, sealhulgas väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele ja e-kaubanduse ettevõtjatele, ning vältima takistusi siseturu sujuvale toimimisele. Samuti peaksid need aitama lõimida olelusringi lõppemise kulud tootehindadesse ning anda tootjatele paremad stiimulid järgida toodete kavandamisel säästvuslaseid sätteid. Üldiselt tuleks nende nõuetega parandada laiendatud tootjavastutuse süsteemide juhtimist ja läbipaistvust ning vähendada võimalust, et laiendatud tootjavastutuse organisatsioonide ja jäätmeäitajate vahel, kellega nad sõlmivad lepingu, tekiks huvide konflikt. Kõnealuseid nõudeid tuleks kohaldada nii uute kui ka olemasolevate laiendatud tootjavastutuse süsteemide suhtes.

Muudatusettepanek 61
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 77

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (77) Käesoleva määrusega tuleks reguleerida laiendatud tootjavastutust patareide ja akude puhul ammendavalt ning **seega ei** tuleks **patareide ja akude suhtes kohaldada** direktiivis 2008/98/EÜ sätestatud laiendatud tootjavastutuse süsteeme käsitlevaid **eeskirju**.

- (77) Käesoleva määrusega tuleks reguleerida laiendatud tootjavastutust patareide ja akude puhul ammendavalt ning **seetõttu** tuleks **lähtuda sellest, et see täiendab** direktiivis 2008/98/EÜ sätestatud laiendatud tootjavastutuse süsteeme käsitlevaid **reegleid, mida tuleks pidada miinimumnõueteks**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 62
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 78

Komisjoni ettepanek

- (78) Selleks et tagada patareide ja akude **tarneahelates** kvaliteetne ringlussevõtt, edendada kvaliteetsete teiseste toorainete kasutuselevõttu ja kaitsta keskkonda, peaks reegliski olema patarei- ja akujäätmete kogumise ja **ringlussevõtu** kõrge tase. Patarei- ja akujäätmete kogumine on ülioluline samm patareides ja akudes sisalduvate väärtuslike materjalide ahela sulgemiseks ringlussevõtu kaudu ning patareide ja akude väärtusahela hoidmiseks liidus, hõlbustades **seega** juurdepääsu taaskasutusse võetud materjalidele, mida saab edaspidi kasutada uute toodete valmistamisel.

Muudatusettepanek

- (78) Selleks et tagada patareide ja akude **väärtusahelates** kvaliteetne ringlussevõtt, edendada kvaliteetsete teiseste toorainete kasutuselevõttu ja kaitsta keskkonda, peaks reegliski olema patarei- ja akujäätmete kogumise ja **ringlussevõtu** kõrge tase. Patarei- ja akujäätmete kogumine on ülioluline samm patareides ja akudes sisalduvate väärtuslike materjalide ahela sulgemiseks ringlussevõtu kaudu ning patareide ja akude väärtusahela hoidmiseks liidus **ja selles sektoris liidu strateegilise sõltumatuse toetamiseks**, hõlbustades juurdepääsu taaskasutusse võetud materjalidele, mida saab edaspidi kasutada uute toodete valmistamisel. **Patarei- ja akujäätmete kogumise, töötlemise, korduskasutamiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtuga seotud meetmed tuleks lisada riiklikesse jäätmekavadesse. Seepärast tuleks liikmesriikide jäätmekavasid käesoleva määruse sätete alusel ajakohastada.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 63
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 79

Komisjoni ettepanek

(79) Kõikide patareide ja akude tootjad peaksid vastutama patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise rahastamise ja korraldamise eest. Selleks peaksid nad looma kogumisvõrgustiku, mis hõlmab kogu liikmesriikide territooriumi, on lõppkasutajale lähedal ja ei keskendu üksnes sellistele piirkondadele ning patareidele ja akudele, mille puhul kogumine on kasumlik. Kogumisvõrgustik peaks hõlmama kõiki turustajaid, tegevusluba omavaid elektri- ja elektroonikaseadmete romude ning romusõidukite töötluskohti, jäätmejaamu ja muid osalejaid, kes tegutsevad omal algatusel, näiteks ametiasutusi ja koole. Kogumisvõrgustiku ja teavituskampaaniate tõhususe kontrollimiseks ja parandamiseks tuleks teha vähemalt NUTS 2 tasandil ⁽⁵³⁾ korrapäraseid segaolmejäätmete ning kogutud elektri- ja elektroonikaseadmete romude koostise uurimist, et määrata kindlaks neis sisalduvate kantavate patareide ja akude jäätmete kogus.

⁽⁵³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaallüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

Muudatusettepanek

(79) Kõikide patareide ja akude tootjad peaksid vastutama patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise **rahastamise või** rahastamise ja korraldamise eest. Selleks peaksid nad looma **tagasivõtu- ja** kogumisvõrgustiku, mis hõlmab kogu liikmesriikide territooriumi, on lõppkasutajale lähedal ja ei keskendu üksnes sellistele piirkondadele ning patareidele ja akudele, mille puhul kogumine on kasumlik. Kogumisvõrgustik peaks hõlmama kõiki turustajaid, tegevusluba omavaid elektri- ja elektroonikaseadmete romude ning romusõidukite töötluskohti, jäätmejaamu ja muid osalejaid, kes tegutsevad omal algatusel, näiteks ametiasutusi ja koole. Kogumisvõrgustiku ja teavituskampaaniate tõhususe kontrollimiseks ja parandamiseks tuleks teha vähemalt NUTS 2 tasandil ⁽⁵³⁾ korrapäraseid segaolmejäätmete ning kogutud elektri- ja elektroonikaseadmete romude koostise uurimist, et määrata kindlaks neis sisalduvate kantavate patareide ja akude jäätmete kogus.

⁽⁵³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1059/2003, millega kehtestatakse ühine statistiliste territoriaallüksuste liigitus (NUTS) (ELT L 154, 21.6.2003, lk 1).

Muudatusettepanek 64
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 81

Komisjoni ettepanek

(81) Võttes arvesse keskkonnamõju ja materjalide kadu, mis tuleneb sellest, et patarei- ja akujäätmeid ei koguta liigiti ega seega töödelda keskkonnahoidlikult, tuleks direktiiviga 2006/66/EÜ juba kehtestatud kantavate patareide ja akude kogumise sihtarvu jätkuvalt kohaldada ning seda tuleks järk-järgult suurendada. **Käesoleva määruse kohaselt kuuluvad kantavate patareide ja akude hulka ka kergtranspordivahendite akud. Kuna seda tüüpi akude müügi praegune kasv raskendab turule lastud ja olelusringi lõpus kogutud koguste arvutamist, tuleks need kantavad akud jätta kantavate patareide ja akude praegusest kogumise määrast välja. See väljajätmine tuleb üle vaadata koos kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise eesmärgiga, mis võib hõlmata ka muudatusi kantavate patareide ja akude kogumise määra arvutamise meetodikas. Komisjon koostab nende ülevaatuste toetamiseks aruande.**

Muudatusettepanek

(81) Võttes arvesse keskkonnamõju ja materjalide kadu, mis tuleneb sellest, et patarei- ja akujäätmeid ei koguta liigiti ega seega töödelda keskkonnahoidlikult, tuleks direktiiviga 2006/66/EÜ juba kehtestatud kantavate patareide ja akude kogumise sihtarvu jätkuvalt kohaldada ning seda tuleks järk-järgult suurendada. **Selleks et maksimeerida kogumist ja vähendada ohutusriske, tuleks hinnata patareide ja akude, eelkõige üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jaoks kogu liitu hõlmava tagatisrahasüsteemi loomise teostatavust ja võimalikku kasu. Riiklikud tagatisrahasüsteemid ei tohiks takistada kogu liitu hõlmavate ühtlustatud süsteemide vastu võtmist.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 65
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 82 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (82a) *Kergtranspordivahendite akujäätmete kogumise eesmärgi arvutamise ja kontrollimise meetodika ajakohastamiseks eesmärgiga võtta arvesse kogumiseks kättesaadavat kogust, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte. On äärmiselt oluline, et olemasoleva meetodikaga võrreldes säilitaks uus meetodika patarei- ja akujäätmete kogumisega seotud keskkonnavalased eesmärgid või suurendaks neid.*

Muudatusettepanek 66
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 82 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (82b) *Komisjon peaks kaaluma ka arvutusmeetodi kasutuselevõtmist liigiti kogumise eesmärgi arvutamiseks, et võtta arvesse kogumiseks kättesaadavate kantavate patareide ja akude jäätmete kogust. On äärmiselt oluline, et olemasoleva meetodikaga võrreldes säilitaks uus meetodika patarei- ja akujäätmete kogumisega seotud keskkonnavalased eesmärgid või suurendaks neid.*

Muudatusettepanek 67
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 84

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (84) Arvestades direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 sätestatud jäätmehierarhiat, milles seatakse esikohale jäätmetekke vältimine, korduskasutamiseks ettevalmistamine ja ringlussevõtt, ning kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artikli 11 lõikega 4 ja direktiivi 1999/31/EÜ⁽⁵⁴⁾ artikli 5 lõike 3 punktiga f, ei tohiks kogutud patareisid ja akusid **põletada** ega prügilasse ladestada.

⁽⁵⁴⁾ Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

- (84) Arvestades direktiivi 2008/98/EÜ artiklis 4 sätestatud jäätmehierarhiat, milles seatakse esikohale jäätmetekke vältimine, korduskasutamiseks ettevalmistamine ja ringlussevõtt, ning kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artikli 11 lõikega 4 ja direktiivi 1999/31/EÜ⁽⁵⁴⁾ artikli 5 lõike 3 punktiga f, ei tohiks kogutud patareisid ja akusid **kasutada jäätmetest energia tootmiseks** ega prügilasse ladestada.

⁽⁵⁴⁾ Nõukogu 26. aprilli 1999. aasta direktiiv 1999/31/EÜ prügilate kohta (EÜT L 182, 16.7.1999, lk 1).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 68
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 87

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(87) Töötlemine ja ringlussevõtt väljaspool asjaomast liikmesriiki või väljaspool liitu peaks olema võimalik ainult juhul, kui patarei- ja akujäätmete vedu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1013/2006⁽⁵⁸⁾ ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 1418/2007⁽⁵⁹⁾ ning kui töötlemine ja ringlussevõtt vastavad nõuetele, mida kohaldatakse seda liiki jäätmete suhtes vastavalt nende klassifikatsioonile komisjoni otsuses 2000/532/EÜ⁽⁶⁰⁾, nagu seda on muudetud. Kõnealune muudetud otsus tuleks läbi vaadata, et võtta arvesse kõiki patarei- ja akukeemiaid. Kui töötlemine või ringlussevõtt toimub väljaspool liitu, peaks selleks, et seda saaks arvesse võtta ringlussevõtu määrade ja eesmärkide saavutamisel, olema ettevõtjal, kelle nimel töötlemine või ringlussevõtt toimub, kohustus esitada selle kohta aruanne asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele ja tõendada, et töötlemine toimub tingimustel, mis on samaväärsed käesoleva määruse kohaste tingimustega. Et sätestada nõuded, mille põhjal käsitatakse sellist **töötlemist** samaväärsena, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada üksikasjalikud eeskirjad, mis sisaldavad samaväärsete tingimuste hindamise kriteeriume.

⁽⁵⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1).

⁽⁵⁹⁾ Komisjoni 29. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1418/2007, milles käsitletakse teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 III ja IIIA lisas loetletud jäätmete väljavedu taaskasutamise eesmärgil teatavatesse riikidesse, mille suhtes ei kohaldata OECD otsust jäätmete riikidevahelise veo kontrolli kohta (ELT L 316, 4.12.2007, lk 6).

⁽⁶⁰⁾ Komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ (millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu) ja nõukogu otsus 94/904/EÜ (millega kehtestatakse ohtlike jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu) (ELT L 226, 6.9.2000, lk 3).

(87) Töötlemine, **korduskasutamiseks ettevalmistamine, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamine** ja ringlussevõtt väljaspool asjaomast liikmesriiki või väljaspool liitu peaks olema võimalik ainult juhul, kui patarei- ja akujäätmete vedu on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1013/2006⁽⁵⁸⁾ ja komisjoni määrusega (EÜ) nr 1418/2007⁽⁵⁹⁾ ning kui töötlemine ja ringlussevõtt vastavad nõuetele, mida kohaldatakse seda liiki jäätmete suhtes vastavalt nende klassifikatsioonile komisjoni otsuses 2000/532/EÜ⁽⁶⁰⁾, nagu seda on muudetud. Kõnealune muudetud otsus tuleks läbi vaadata, et võtta arvesse kõiki patarei- ja akukeemiaid, **sealhulgas liitumioonakude jäätmete koodide lisamist, et hõlbustada liitumioonakude jäätmete nõuetekohast sortimist ja nende kohta aru andmist**. Kui töötlemine või ringlussevõtt toimub väljaspool liitu, peaks selleks, et seda saaks arvesse võtta ringlussevõtu määrade ja eesmärkide saavutamisel, olema ettevõtjal, kelle nimel töötlemine või ringlussevõtt toimub, kohustus esitada selle kohta aruanne asjaomase liikmesriigi pädevale asutusele ja tõendada **sihtriigi pädeva asutuse heakskiidetud dokumentaalsete tõenditega**, et töötlemine toimub tingimustel, mis on samaväärsed käesoleva määruse kohaste tingimustega **ning muudes liidu õigusaktides sisalduvate asjakohaste keskkonna- ja tervisekaitse-nõuetega**. Et sätestada nõuded, mille põhjal käsitatakse sellist **töötlemist** samaväärsena, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et kehtestada üksikasjalikud eeskirjad, mis sisaldavad samaväärsete tingimuste hindamise kriteeriume.

⁽⁵⁸⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. juuni 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1013/2006 jäätmesaadetiste kohta (ELT L 190, 12.7.2006, lk 1).

⁽⁵⁹⁾ Komisjoni 29. novembri 2007. aasta määrus (EÜ) nr 1418/2007, milles käsitletakse teatavate Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1013/2006 III ja IIIA lisas loetletud jäätmete väljavedu taaskasutamise eesmärgil teatavatesse riikidesse, mille suhtes ei kohaldata OECD otsust jäätmete riikidevahelise veo kontrolli kohta (ELT L 316, 4.12.2007, lk 6).

⁽⁶⁰⁾ Komisjoni 3. mai 2000. aasta otsus 2000/532/EÜ, millega asendatakse otsus 94/3/EÜ (millega kehtestatakse jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 75/442/EMÜ artikli 1 punkti a kohaselt jäätmete nimistu) ja nõukogu otsus 94/904/EÜ (millega kehtestatakse ohtlike jäätmeid käsitleva nõukogu direktiivi 91/689/EMÜ artikli 1 lõike 4 kohaselt ohtlike jäätmete nimistu) (ELT L 226, 6.9.2000, lk 3).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 69
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 87 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (87a) *Kui patarei- ja akujäätmeid eksporditakse liidust korduskasutamiseks ettevalmistamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamiseks või ringlussevõtuks, peaksid liikmesriikide pädevad asutused kasutama määruse (EÜ) nr 1013/2006 artikli 50 lõikes 4 sätestatud volitusi, et nõuda dokumentaalseid tõendeid, mille põhjal saab teha kindlaks käesoleva määruse nõuete täitmise. Liikmesriikide pädevatel asutustel olema peks võimalik teha koostööd teiste asjaomaste osalejatega, nagu sihtriigi pädevad asutused, sõltumata kolmandast isikust kontrolliasutused või laiendatud tootjavastutuse süsteemide alusel asutatud tootjavastutusorganisatsioonid, kes võivad teha kolmandates riikides asuvate rajatiste füüsilist ja muud kontrolli.*

Muudatusettepanek 70
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 88

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- (88) *Tööstuslike patareisid ja akusid ning elektrisõidukiakusid, mis ei sobi enam algseks otstarbeks, milleks need toodeti, võib kasutada muul otstarbel paiksete energiasalvestusakudena. Tekkimas on kasutatud tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude taaskasutusturg ning seega tuleks jäätmehierarhia praktilise kohaldamise huvides määratleda erieeskirjad, et võimaldada vastutustundlikku kasutatud patareide ja akude kasutusotstarbe muutmist, võttes samal ajal arvesse ettevaatuspõhimõtet ja tagades lõppkasutajatele kasutamise ohutuse. Iga kasutatud patarei ja aku puhul tuleks hinnata selle seisukorda ja olemasolevat mahutavust, et teha kindlaks, kas see sobib kasutamiseks algsest erineval otstarbel. Selleks et tagada ühetaolised tingimused akude seisukorra hindamist käsitlevate sätete rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamislõpud.*
- (88) *Akusid, mis ei sobi enam algseks otstarbeks, milleks need toodeti, võib kasutada muul otstarbel paiksete energiasalvestusakudena. Tekkimas on kasutatud akude taaskasutusturg ning seega tuleks jäätmehierarhia praktilise kohaldamise huvides määratleda erieeskirjad, et võimaldada vastutustundlikku kasutatud akude kasutusotstarbe muutmist, võttes samal ajal arvesse ettevaatuspõhimõtet ja tagades lõppkasutajatele kasutamise ohutuse. Iga sellise kasutatud aku puhul tuleks hinnata selle seisukorda ja olemasolevat mahutavust, et teha kindlaks, kas see sobib kasutamiseks algsest erineval otstarbel. Akude puhul, mis sobivad kasutamiseks muul kui oma algsel otstarbel, tuleks nende kasutusotstarvet ideaaljuhul muuta. Selleks et tagada ühetaolised tingimused akude seisukorra hindamist käsitlevate sätete rakendamiseks, tuleks komisjonile anda rakendamislõpud.*

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 71

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 89

Komisjoni ettepanek

- (89) Tootjad ja turustajad peaksid aktiivselt osalema lõppkasutajate teavitamises sellest, et patareisid ja akusid tuleks koguda eraldi, et kogumissüsteemid on kättesaadavad ja et lõppkasutajatel on oluline roll patarei- ja akujäätmete keskkonna seisukohast optimaalse käitlemise tagamisel. Teabe avaldamisel kõikidele lõppkasutajatele ning patareisid ja akusid käsitlevas aruandluses tuleks kasutada nüüdisaegset infotehnoloogiat. Teave tuleks esitada kas klassikaliste vahendite, näiteks väli-, plakati- ja sotsiaalmeediakampaaniate kaudu või uuenduslikumate vahendite abil, näiteks patareile või akule kantud ruutkoodiga elektrooniline juurdepääs veebisaitidele.

Muudatusettepanek

- (89) Tootjad ja turustajad, **sealhulgas internetipõhised kauplemiskohad**, peaksid aktiivselt osalema lõppkasutajate teavitamises sellest, et patareisid ja akusid tuleks koguda eraldi, et kogumissüsteemid on kättesaadavad ja et lõppkasutajatel on oluline roll patarei- ja akujäätmete keskkonna seisukohast optimaalse käitlemise tagamisel, **selgitades eelkõige, kuidas ohutumad ja puhtamad jäätmevood saavad kaasa aidata jäätmete kolmandasse riikidesse eksportimise vähendamisele ja suletud materjaliringlusele liidus**. Teabe avaldamisel kõikidele lõppkasutajatele ning patareisid ja akusid käsitlevas aruandluses tuleks kasutada nüüdisaegset infotehnoloogiat. Teave tuleks esitada **kergesti kättesaadaval ja mõistetaval viisil** kas klassikaliste vahendite, näiteks väli-, plakati- ja sotsiaalmeediakampaaniate kaudu **ja/või** uuenduslikumate vahendite abil, näiteks patareile või akule kantud ruutkoodiga elektrooniline juurdepääs veebisaitidele.

Muudatusettepanek 72

Ettepanek võtta vastu määrus

Põhjendus 90

Komisjoni ettepanek

- (90) Selleks et oleks võimalik kontrollida patareide ja akude kogumise ja töötlemisega seotud kohustuste täitmist ja tõhusust, on vaja, et asjaomased ettevõtjad annaksid aru pädevatele asutustele. Patareide ja akude tootjad ja muud jäätmekäitlejad, kes koguvad patareisid ja akusid, peaksid vajaduse korral esitama iga kalendriaasta kohta andmed müüdüd patareide ja akude ning kogutud patarei- ja akujäätmete kohta. Töötlemise ja ringlussevõtuga seotud aruandluskohustus peaks lasuma vastavalt jäätmekäitlejatel ja ringlussevõtjatel.

Muudatusettepanek

- (90) Selleks et oleks võimalik kontrollida patareide ja akude kogumise ja töötlemisega seotud kohustuste täitmist ja tõhusust, on vaja, et asjaomased ettevõtjad annaksid aru pädevatele asutustele. Patareide ja akude tootjad ja muud jäätmekäitlejad, kes koguvad patareisid ja akusid, peaksid vajaduse korral esitama iga kalendriaasta kohta andmed müüdüd patareide ja akude ning kogutud patarei- ja akujäätmete kohta. Töötlemise ja ringlussevõtuga seotud aruandluskohustus peaks lasuma vastavalt jäätmekäitlejatel ja ringlussevõtjatel. **Käesoleva määruse kohaselt jäätmeid käitlevate jäätmekäitlejate suhtes tuleks kooskõlas direktiivi 2008/98/EÜ artiklitega 8 ja 8a kohaldada valikumenetlust, mille viivad läbi asjaomaste patareide või akude tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 73**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 95***Komisjoni ettepanek*

(95) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/1020⁽⁶²⁾ on sätestatud turujärelevalve ja liidu turule tulevate **toodetekontrolli** eeskirjad. Et tagada kaupade vabast liikumisest kasu saavate toodete vastavus nõuetele, mis tagavad avalike huvide, nagu inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge taseme, tuleks kõnealust määrust kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud patareide ja akude suhtes. Seepärast tuleks määrust (EL) 2019/1020 vastavalt muuta.

⁽⁶²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

Muudatusettepanek

(95) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2019/1020⁽⁶²⁾ on sätestatud turujärelevalve ja liidu turule tulevate **toodete kontrolli** eeskirjad. Et tagada kaupade vabast liikumisest kasu saavate toodete vastavus nõuetele, mis tagavad avalike huvide, nagu inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge taseme, tuleks kõnealust määrust kohaldada käesoleva määrusega hõlmatud patareide ja akude, **sealhulgas väljaspool liitu toodetud ja liidu turule sisenevate patareide ja akude** suhtes. Seepärast tuleks määrust (EL) 2019/1020 vastavalt muuta.

⁽⁶²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrus (EL) 2019/1020 turujärelevalve ja toodete vastavuse kohta ning millega muudetakse direktiivi 2004/42/EÜ ja määruseid (EÜ) nr 765/2008 ja (EL) nr 305/2011 (ELT L 169, 25.6.2019, lk 1).

Muudatusettepanek 74**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 97***Komisjoni ettepanek*

(97) Tuleks ette näha kord, mille kohaselt huvitatud isikuid teavitatakse meetmetest, mida kavatakse võtta seoses patareide ja akudega, mis kujutavad endast riski inimeste tervisele, ohutusele, varale või keskkonnale. See peaks võimaldama ka liikmesriikide turujärelevalveasutustel koostöös asjaomaste ettevõtjatega selliste patareide ja akude suhtes varakult meetmeid võtta. Et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused võtta vastu õigusakte, millega tehakse kindlaks, kas liikmesriikide võetud meetmed seoses nõuetele mittevastavate patareide ja akudega on põhjendatud või mitte.

Muudatusettepanek

(97) Tuleks ette näha kord, mille kohaselt huvitatud isikuid teavitatakse meetmetest, mida kavatakse võtta seoses patareide ja akudega, mis kujutavad endast riski inimeste tervisele, ohutusele, varale või keskkonnale. See peaks võimaldama ka liikmesriikide turujärelevalveasutustel koostöös asjaomaste ettevõtjatega selliste patareide ja akude suhtes varakult meetmeid võtta. Et tagada käesoleva määruse ühetaolised rakendamistingimused, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused võtta vastu õigusakte, millega tehakse **kiiresti** kindlaks, kas liikmesriikide võetud meetmed seoses nõuetele mittevastavate patareide ja akudega on põhjendatud või mitte.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 75**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 98***Komisjoni ettepanek*

- (98) Turujärelevalveasutustel peaks olema õigus nõuda ettevõtjalt parandusmeetmete võtmist, kui leitakse, et patarei või aku ei vasta käesoleva määruse nõuetele või ettevõtja rikub eeskirju, mis käsitlevad patarei või aku turule laskmist või turul kättesaadavaks tegemist, säästvus, ohutust **ja** märgistamist või tarneaheelaga seotud hoolsuskohustust.

Muudatusettepanek

- (98) Turujärelevalveasutustel peaks olema õigus nõuda ettevõtjalt parandusmeetmete võtmist, kui leitakse, et patarei või aku ei vasta käesoleva määruse nõuetele või ettevõtja rikub eeskirju, mis käsitlevad patarei või aku turule laskmist või turul kättesaadavaks tegemist, säästvus, ohutust, märgistamist **ja teavitamist** või tarneaheelaga seotud hoolsuskohustust.

Muudatusettepanek 76**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 98 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (98a) *Selleks et tagada patareide ja akudega seoses määrusega (EL) 2019/1020 loodud turujärelevalve raamistikus tehtavate katsete tulemuslikkus ja järjepidevus kogu liidu piires ning anda endast ohtu kujutavate patareide ja akude hindamise käigus sõltumatut tehnilist ja teaduslikku nõu, peaks komisjon määrama liidu katse-rajatise. Lisaks tuleks käesoleva määrusega kehtestatud patareisid ja akusid käsitleva liidu õigusraamistiku järgimist edendada ka riiklikul tasandil.*

Muudatusettepanek 77**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 98 b (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (98b) *Kaupade vaba liikumist liidus takistavad sageli riiklikul tasandil kehtestatud tõkked, mis takistavad siseturu täielikku realiseerimist ning vähendavad ettevõtjate, eelkõige liidu majanduse alustalaks olevate VKEde võimalusi tegeleda äritegevusega ja areneda. Seepärast peaksid liikmesriigid kasutama täiel määral võimalust sõlmida üksteisega kokkuleppeid vahekohtumenetluse kasutamise võimaldamiseks, et kiiresti lahendada patareide ja akude siseturule juurdepääsuga seotud vaidlused.*

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 78
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 99

Komisjoni ettepanek

- (99) Riigihanked on oluline sektor, millega vähendada inimtegevuse mõju keskkonnale ja stimuleerida turu üleminekut säästvamatele toodetele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL⁽⁶³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/25/EL⁽⁶⁴⁾ määratletud avaliku sektori hankijad ning direktiivis 2014/25/EL määratletud võrgustiku sektori hankijad peaksid võtma patareide ja akude või patareisid ja akusid sisaldavate toodete hankimisel arvesse keskkonnamõju, et edendada ja stimuleerida puhta ja energiatõhusa liikuvuse ja energia salvestamise turgu ning aidata seeläbi kaasa liidu keskkonna-, kliima- ja energiapoliitika eesmärkide saavutamisele.

⁽⁶³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁽⁶⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

Muudatusettepanek

- (99) Riigihanked on oluline sektor, millega vähendada inimtegevuse mõju keskkonnale ja stimuleerida turu üleminekut säästvamatele toodetele. Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/24/EL⁽⁶³⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivis 2014/25/EL⁽⁶⁴⁾ määratletud avaliku sektori hankijad ning direktiivis 2014/25/EL määratletud võrgustiku sektori hankijad peaksid võtma patareide ja akude või patareisid ja akusid sisaldavate toodete hankimisel arvesse keskkonnamõju ning tagama, et ettevõtjad peavad tulemuslikult kinni sotsiaalsetest ja keskkonnanõuetest, et edendada ja stimuleerida puhta ja energiatõhusa liikuvuse ja energia salvestamise turgu, aidates nii kaasa liidu keskkonna-, kliima- ja energiapoliitika eesmärkide saavutamisele. Lisaks aitaks nende eesmärkide saavutamisele märkimisväärselt kaasa ka VKEde juurdepääsu parandamine patareide ja akude turul korraldatavatele riigihangetele ning rohkemate kohalike ja liidu sidusrühmade liituma julgustamine.

⁽⁶³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/24/EL riigihangete kohta ja direktiivi 2004/18/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 94, 28.3.2014, lk 65).

⁽⁶⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiiv 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243).

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 79**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 105***Komisjoni ettepanek*

- (105) Komisjon peaks võtma viivitamata vastu kohaldatavad rakendusaktid, millega määratakse kindlaks, kas nõuetele vastava ohtliku patarei või aku suhtes võetud riiklik meede on põhjendatud või mitte, kui see on vajalik nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud inimeste tervise, ohutuse, vara või keskkonna kaitsega.

Muudatusettepanek

- (105) Komisjon peaks võtma viivitamata vastu **koheselt** kohaldatavad rakendusaktid, millega määratakse kindlaks, kas nõuetele vastava ohtliku patarei või aku suhtes võetud riiklik meede on põhjendatud või mitte, kui see on vajalik nõuetekohaselt põhjendatud tungiva kiireloomulisuse tõttu, mis on seotud inimeste tervise, ohutuse, vara või keskkonna kaitsega.

Muudatusettepanek 80**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 106***Komisjoni ettepanek*

- (106) Liikmesriigid peaksid kehtestama käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja tagama nende rakendamise. Kehtestatud karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

Muudatusettepanek

- (106) Liikmesriigid peaksid kehtestama käesoleva määruse rikkumise korral kohaldatavad karistusnormid ja tagama nende rakendamise. Kehtestatud karistused peaksid olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. **Et tagada ühtlustatud jõustamine kogu liidus, peaks komisjonil olema õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte, et töötada välja ühtlustatud kriteeriumid või suunised karistuste ning üksikisikutele tekitatud kahju hüvitamise kohta.**

Muudatusettepanek 81**Ettepanek võtta vastu määrus****Põhjendus 109 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

- (109a) **On oluline, et käesoleva määruse rakendamisel võetaks arvesse keskkonnavalast, sotsiaalset ja majanduslikku mõju. Võrdsete võimaluste tagamiseks on lisaks oluline, et käesoleva määruse rakendamisel võetaks võrdselt arvesse kõiki asjakohaseid olemasolevaid tehnoloogiaid, tingimusel et need tehnoloogiad võimaldavad patareidel ja akudel vastata täielikult kõigile käesolevas määruses sätestatud asjakohastele nõuetele. Peale selle ei tohiks ettevõtjatele, eelkõige VKEdele, panna liigset halduskoormust.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 82
Ettepanek võtta vastu määrus
Põhjendus 110

Komisjoni ettepanek

(110) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on tagada siseturu toimimine ja kindlustada **samal ajal**, et turule lastud patareid ja akud vastavad nõuetele, mis tagavad inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge taseme, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga on seda ühtlustamisvajaduse tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

Muudatusettepanek

(110) Kuna käesoleva määruse eesmärki, milleks on tagada siseturu toimimine ja kindlustada, et turule lastud patareid ja akud **ning patarei- ja akujäätmetega seotud toimingud** vastavad nõuetele, mis tagavad inimeste tervise, ohutuse, vara ja keskkonna kaitse kõrge taseme, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga on seda ühtlustamisvajaduse tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale,

Muudatusettepanek 83
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse **säästvus**-, ohutus-, mürkistus- ja teabe esitamise nõuded, mille alusel võib patareid ja akusid turule lasta ja kasutusele võtta, **ning patarei- ja akujäätmete kogumise, töötlemise ja ringlussevõtu nõuded**.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määrusega kehtestatakse **keskkonnaalase, majandusliku ja sotsiaalse säästvuse**, ohutus-, mürkistus- ja teabe esitamise nõuded, mille alusel võib patareid ja akusid turule lasta ja kasutusele võtta.

Muudatusettepanek 84
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 1 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

1a. Lisaks sätestatakse käesolevas määruses meetmed keskkonna ja inimeste tervise kaitsmiseks sellega, et välditakse ja vähendatakse patarei- ja akujäätmete teket ning patarei- ja akujäätmete tekke ja käitluse ebasoodsat mõju, samuti vähendatakse ressursikasutuse üldmõju ja suurendatakse ressursikasutuse tõhusust.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 89

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(6) „sisemise salvestusega aku“ – aku, millele ei ole paigaldatud väliseid seadmeid energia salvestamiseks;

välja jäetud

Muudatusettepanek 90

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 7 – taane 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— ei ole ette nähtud tööstuslikuks **otstarbeks** ning— ei ole ette nähtud **üksnes** tööstuslikuks **kasutamiseks** ning**Muudatusettepanek 91**

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 7 – taane 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

— ei ole elektrisõidukiaku ega mootorsõidukiaku;

— ei ole **kergrahendite aku**, elektrisõidukiaku ega mootorsõidukiaku;**Muudatusettepanek 92**

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 8

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(8) „üldkasutatavad kantavad patareid ja akud“ – kantavad patareid ja akud, millel on järgmised levinud formaadid: 4,5 volti (3R12), D, C, AA, AAA, AAAA, A23, 9 volti (PP3);

8) „üldkasutatavad kantavad patareid ja akud“ – kantavad patareid ja akud, millel on järgmised levinud formaadid: 4,5 volti (3R12), **nööpelement**, D, C, AA, AAA, AAAA, A23, 9 volti (PP3);

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 93**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 9**

Komisjoni ettepanek

- (9) „kergranspordivahendid“ – ratassõidukid, millel on elektrimootor võimsusega alla 750 W ja millel reisijad sõiduki liikumise ajal istuvad ning mille jõuallikas saab olla ainult elektrimootor või mootor ja inimjõud koos;

Muudatusettepanek

- 9) „kergranspordivahendite aku“ – aku sõidukites, mille jõuallikas saab olla ainult elektrimootor või mootor ja inimjõud koos, sealhulgas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 168/2013^(1a) sätestatud sõidukikategooriatesse kuuluvates tüübikinnituse saanud sõidukites, mille mass on alla 25 kg;

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. jaanuari 2013. aasta määrus (EL) nr 168/2013 kahe-, kolme- ja neljarattaliste sõidukite kinnituse ja turujärelevalve kohta (ELT L 60, 2.3.2013, lk 52).

Muudatusettepanek 94**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 10**

Komisjoni ettepanek

- (10) „mootorsõidukiaku“ – aku, mida kasutatakse ainult mootorsõidukite käivitus-, valgustus- või süütevõimsuse jaoks;

Muudatusettepanek

- 10) „mootorsõidukiaku“ – aku, mida kasutatakse peamiselt mootorsõidukite ja väljaspool teid kasutatavate liikurmasinade käivitus-, valgustus- või süütevõimsuse või muude abifunktsioonide jaoks;

Muudatusettepanek 95**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 11**

Komisjoni ettepanek

- (11) „tööstuslik patarei või aku“ – spetsiaalselt tööstuslikuks kasutamiseks ette nähtud patarei või aku või mis tahes muu patarei või aku, välja arvatud kantavad patareid ja akud, elektrisõidukiakud ja mootorsõidukiakud;

Muudatusettepanek

- 11) „tööstuslik patarei või aku“ – üksnes tööstuslikuks kasutamiseks ette nähtud patarei või aku või mis tahes muu patarei või aku, kaasa arvatud paiksete energiasalvestussüsteemide akud, välja arvatud kantavad patareid ja akud, kergranspordivahendite akud, elektrisõidukiakud ja mootorsõidukiakud;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 96**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 12**

Komisjoni ettepanek

- (12) „elektrisõidukiaku“ – aku, mis on spetsiaalselt ette nähtud veojõu tekitamiseks **maanteetranspordis kasutatavates hübriid- ja elektrisõidukites**;

Muudatusettepanek

- 12) „elektrisõidukiaku“ – aku, mis on spetsiaalselt ette nähtud **määruses (EL) nr 168/2013 sätestatud L-kategooria sõiduki, mille mass on üle 25 kg, või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2018/858^(1a) sätestatud M-, N- või O-kategooria sõiduki** veojõu tekitamiseks **vajaliku energia andmiseks**;

^(1a) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määrus (EL) 2018/858 mootorsõidukite ja mootorsõidukite haagiste ning nende jaoks ette nähtud süsteemide, osade ja eraldi seadmetike tüübikinnituse ja turujärelevalve kohta, ning millega muudetakse määruseid (EÜ) nr 715/2007 ja (EÜ) nr 595/2009 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2007/46/EÜ (ELT L 151, 14.6.2018, lk 1).

Muudatusettepanek 97**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 13**

Komisjoni ettepanek

- (13) „**paikne akupõhine energiasalvestussüsteem**“ – **sisemise salvestusega** tööstuslik aku, mis on spetsiaalselt ette nähtud elektrienergia salvestamiseks ja ülekandmiseks **võrku**, sõltumata sellest, kus seda akut kasutatakse ja kes on kasutaja;

Muudatusettepanek

- 13) „**paikse energiasalvestussüsteemi aku**“ – tööstuslik aku, mis on spetsiaalselt ette nähtud **elektrivõrku ühendamise korral** elektrienergia salvestamiseks ja ülekandmiseks, sõltumata sellest, kus seda akut kasutatakse ja kes on kasutaja;

Muudatusettepanek 98**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 21**

Komisjoni ettepanek

- (21) „ruutkood“ – maatrikskood, mis on seotud **patarei ja/või aku mudelit käsitleva** teabega;

Muudatusettepanek

- 21) „ruutkood“ – **masinloetav** maatrikskood, mis on seotud **käesoleva määruse kohaselt nõutava** teabega;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 99

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 22

Komisjoni ettepanek

(22) „akuhaldussüsteem“ – elektrooniline seade, mis kontrollib või juhib aku elektrilisi ja soojuslikke funktsioone, haldab ja salvestab andmeid akude seisukorra ja eeldatava kasutusea määramise parameetrite kohta, mis on esitatud VII lisas, ning suhtleb sõiduki või seadmega, millesse aku on paigaldatud;

Muudatusettepanek

22) „akuhaldussüsteem“ – elektrooniline seade, mis kontrollib või juhib aku elektrilisi ja soojuslikke funktsioone, **et mõjutada aku ohutust, jõudlust ja kasutusiga**, haldab ja salvestab andmeid akude seisukorra ja eeldatava kasutusea määramise parameetrite kohta, mis on esitatud VII lisas, ning suhtleb sõiduki või seadmega, millesse aku on paigaldatud;

Muudatusettepanek 100

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 26 a (uus)

Komisjoni ettepanek

26a) „kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamine“ – mis tahes toiming, mille käigus valmistatakse kogu jäätmeks arvatud patarei või aku või selle osad ette nii, et seda/neid saaks kasutada muul eesmärgil või otstarbel kui see, milleks patarei või aku algselt projekteeriti;

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 101

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 26 b (uus)

Komisjoni ettepanek

26b) „taastamine“ – kasutatud akukogumite, akumoodulite ja/või akuelementide demonteerimis-, taastamis- ja komponentide asendamise toimingud, mille eesmärk on taastada aku algsel või muul eesmärgil selliselt, et selle jõudlus ja kvaliteet on algse akuga võrdväärised;

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 102

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 38

Komisjoni ettepanek

(38) „tootjavastutusorganisatsioon“ – juriidiline isik, kes korraldab rahaliselt või tegevuslikult laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmist mitme tootja nimel;

Muudatusettepanek

38) „tootjavastutusorganisatsioon“ – juriidiline isik, kes korraldab rahaliselt või **rahaliselt ja** tegevuslikult laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmist mitme tootja nimel;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 103**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 39**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(39) „patarei- või akujäätmed“ – patareid või akud, **mis on jäätmed** direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 1 tähenduses;

39) „patarei- või akujäätmed“ – patareid või akud **või elemendid, mida hõlmab jäätmete määratlus** direktiivi 2008/98/EÜ artikli 3 punkti 1 tähenduses;

Muudatusettepanek 104**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 40**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(40) „korduskasutamine“ – patarei või aku täielik või osaline otsene korduskasutamine **algsel** eesmärgil, milleks patarei või aku kavandati;

40) „korduskasutamine“ – **sellise** patarei või aku täielik või osaline otsene korduskasutamine, **mis ei ole arvatud jäätmeks, samal** eesmärgil, milleks patarei või aku kavandati;

Muudatusettepanek 105**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 41 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(41) „ohtlik aine“ – mis tahes aine, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008⁽⁶⁷⁾ I lisa mõne **järgmise** ohuklassi või -kategooria kriteeriumidele:

41) „ohtlik aine“ – mis tahes aine, mis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1272/2008⁽⁶⁷⁾ I lisa mõne ohuklassi või -kategooria kriteeriumidele:

⁽⁶⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

⁽⁶⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määrus (EÜ) nr 1272/2008, mis käsitleb ainete ja segude klassifitseerimist, märgistamist ja pakendamist ning millega muudetakse direktiive 67/548/EMÜ ja 1999/45/EÜ ja tunnistatakse need kehtetuks ning muudetakse määrust (EÜ) nr 1907/2006 (ELT L 353, 31.12.2008, lk 1).

Muudatusettepanek 106**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 1 – lõik 1 – punkt 41 – alapunkt a**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) **ohuklassid 2.1–2.4, 2.6 ja 2.7, 2.8 A ja B tüüp, 2.9, 2.10, 2.12, 2.13 1. ja 2. kategooria, 2.14 1. ja 2. kategooria, 2.15 A–F tüüp;**

välja jäetud

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 107

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 41 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) ohuklassid 3.1–3.6, 3.7 (kahjulik toime suguvõimele ja viljakusele või arengule), 3.8 (muu kui narkootiline toime), 3.9 ja 3.10;

välja jäetud

Muudatusettepanek 108

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 41 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) ohuklass 4.1;

välja jäetud

Muudatusettepanek 109

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 41 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) ohuklass 5.1;

välja jäetud

Muudatusettepanek 110

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 36

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(36) „**tarneahelaga** seotud hoolsuskohustus“ – **tööstusliku** aku või **elektrisõidukiaku** turule laskva ettevõtja kohustused, mis on seotud juhtimissüsteemi, riskijuhtimise, teavitatud asutuste tehtavate kolmandate isikute kontrollide ja teabe avalikustamisega, et teha kindlaks aku tootmiseks vajalike toorainete hankimise, töötlemise ja nendega kauplemisega seotud tegelikud ja võimalikud riskid ning nendega tegeleda;

36) „**patarei või aku väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustus“ – **patarei või** aku turule laskva ettevõtja **sotsiaalsete ja majandusriskide kategooriatega seotud** kohustused, mis on seotud juhtimissüsteemi, riskijuhtimise, teavitatud asutuste tehtavate kolmandate isikute kontrollide ja teabe avalikustamisega, et teha kindlaks **patarei või** aku tootmiseks **ning patarei- või akujäätmete käitlemiseks** vajalike toorainete, **kemikaalide ja teise toorme** hankimise, töötlemise ja nendega kauplemisega seotud tegelikud ja võimalikud riskid, **mis on seotud tema tootmistegevuse ja muude seonduvate ärisuhetega, neid ennetada** ning nendega tegeleda;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 111

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 36 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

36a) „ärisuhted“ – ettevõtja ja tema tütarettevõtjate vahelised suhted ning ettevõtja ärisuhted kogu tema väärtusahela ulatuses, kaasa arvatud tarnijad ja alltöövõtjad, mis on otseselt seotud ettevõtja äritegevuse, toodete või teenustega;

Muudatusettepanek 112

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõik 1 – punkt 36 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

36b) „suure riskiga piirkonnad“ – piirkonnad, kus valitsemine ja julgeolek on nõrk või puudub üldse, näiteks läbikukkunud riigid, või piirkonnad, kus esineb rahvusvahelise õiguse laiaulatuslikku ja süstemaatilist rikkumist, sealhulgas inimõiguste rikkumist;

Muudatusettepanek 113

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista käesoleva määruse nõuetele vastavate patareide ja akude turul kättesaadavaks tegemist või kasutuselevõttu käesoleva määrusega hõlmatud patareide ja akude **säästvus**-, ohutus-, märgistus- ja teabe esitamise nõuete või patarei- ja akujäätmete käitlemisega seotud põhjustel.

1. Liikmesriigid ei keela, piira ega takista käesoleva määruse nõuetele vastavate patareide ja akude turul kättesaadavaks tegemist või kasutuselevõttu käesoleva määrusega hõlmatud patareide ja akude **sotsiaalse ja majandusliku säästvuse**, ohutus-, märgistus- ja teabe esitamise nõuete või patarei- ja akujäätmete käitlemisega seotud põhjustel.

Muudatusettepanek 114

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 3 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Liikmesriigid ei takista käesolevale määrusele mittevastavate patareide ja akude näitamist messidel, näitustel, tootetustustel või muudel niisugustel üritustel, tingimusel et nähtaval sildil on selgelt öeldud, et asjaomane patarei või aku ei vasta käesoleva määruse nõuetele ja et seda ei **miüida** enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse.

2. Liikmesriigid ei takista käesolevale määrusele mittevastavate patareide ja akude näitamist messidel, näitustel, tootetustustel või muudel niisugustel üritustel, tingimusel et nähtaval sildil on selgelt öeldud, et asjaomane patarei või aku ei vasta käesoleva määruse nõuetele ja et seda ei **saa turul kättesaadavaks teha** enne, kui see on viidud nõuetega vastavusse. **Demonstreerimise ajal võtab asjaomane ettevõtja piisavad meetmed inimeste ohutuse tagamiseks.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 115

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Patareide ja akude säästvus-, ohutus-, märgistus- ja teabe esitamise seotud nõuded

Muudatusettepanek

Patareide ja akude säästvus-, ohutus-, märgistus- ja teabe esitamise seotud nõuded **ning hoolsuskohustusega**

Muudatusettepanek 116

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) artiklis 39 sätestatud hoolsuskohustuse nõuetele.

Muudatusettepanek 117

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Defektsete akude asendamiseks turule lastud elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakude suhtes kohaldatakse samu nõudeid kui asendatud akude suhtes vastavalt põhimõttele „remondi nagu toodeti“.

Muudatusettepanek 118

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 4 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. II ja III peatükiga hõlmamata aspektides ei tohi patareid ja akud kujutada endast riski inimeste tervisele, ohutusele, varale ega keskkonnale.

Muudatusettepanek

2. II ja III peatükiga **ja artikliga 39** hõlmamata aspektides ei tohi patareid ja akud kujutada endast riski inimeste tervisele, ohutusele, varale ega keskkonnale.

Muudatusettepanek 119

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 5 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Iga liikmesriik määrab esimeses lõigus osutatud pädevate asutuste hulgast ka ühe kontaktpunkti lõike 3 kohaseks komisjoniga suhtlemiseks.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 120**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 5 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriigid teatavad hiljemalt [kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumise **kuupäevas**] komisjonile lõike 1 kohaselt määratud **pädevate asutuste nimed** ja **aadressid**. Liikmesriigid teatavad komisjonile põhjendamatu viivitusega **pädevate asutuste nimede** või **aadresside mis tahes** muudatustest.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriigid teatavad hiljemalt [kolm kuud pärast käesoleva määruse jõustumise **kuupäeva**] komisjonile lõike 1 kohaselt määratud **kontaktpunkti nime** ja **aadressi**. Liikmesriigid teatavad komisjonile põhjendamatu viivitusega **kõigist kontaktpunkti nime** või **aadressi** muudatustest.

Muudatusettepanek 121**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 5 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

5a. Kuue kuu jooksul pärast määruse (EÜ) nr 1907/2006 mis tahes muutmist või ohtlike ainete ja kemikaalide säästvuskaasid käsitleva tulevase liidu õigusakti jõustumist hindab komisjon, kas selline muudatus või see tulevane liidu õigusakt nõuavad käesoleva artikli või käesoleva määruse I lisa või mõlema muutmist, ning võtab vajaduse korral kooskõlas käesoleva määruse artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et neid sätteid vastavalt muuta.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 122**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 6 – lõige 5 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

5b. Komisjon vaatab 31. detsembriks 2025 Euroopa Kemikaaliameti abiga süstemaatiliselt läbi patareides ja akudes sisalduvad ohtlikud ained, et teha kindlaks võimalikud riskid inimeste tervisele või keskkonnale. Hindamisel võetakse arvesse seda, mil määral on ohtliku aine kasutamine vajalik tervise, ohutuse või ühiskonna toimimise seisukohast, samuti keskkonna ja tervise seisukohast sobivate alternatiivide kättesaadavust. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas lõikes 2 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmist.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 123
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Elektrisõidukiakude ja tööstuslike akude CO₂ jalajälg

Muudatusettepanek

Elektrisõidukiakude, **kergranspordivahendite akude** ja tööstuslike **patareide ja** akude CO₂ jalajälg

Muudatusettepanek 124
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. **Sisemise salvestusega** elektrisõidukiakude ja tööstuslike akudega, **mille mahutavus on üle 2 kWh**, peab olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis sisaldab tootmisettevõtte iga akumudeli **ja iga partii** kohta CO₂ jalajälje deklaratsiooni, mis on koostatud teises lõigus osutatud delegeeritud õigusakti kohaselt ja sisaldab vähemalt järgmist teavet:

Muudatusettepanek

1. Elektrisõidukiakude, **kergranspordivahendite akude** ja tööstuslike **patareide ja** akudega peab olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis sisaldab tootmisettevõtte iga **patarei- ja** akumudeli kohta CO₂ jalajälje deklaratsiooni, mis on koostatud teises lõigus osutatud delegeeritud õigusakti kohaselt ja sisaldab vähemalt järgmist teavet:

Muudatusettepanek 125
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

ca) teave kasutatud toorainete kohta, sealhulgas taastuvenergia osakaalu kohta;

Muudatusettepanek 126
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 1 – punkt d

Komisjoni ettepanek

(d) aku kogu CO₂ jalajälg, arvatuna CO₂-ekvivalentkilogrammides;

Muudatusettepanek

d) **patarei või** aku kogu CO₂ jalajälg, arvatuna CO₂-ekvivalentkilogrammides, **ja patarei või aku CO₂ jalajälg, arvatuna CO₂-ekvivalentkilogrammides ühe kWh kohta kogu energiast, mida patarei- või akusüsteem eeldatava kasutusea jooksul annab;**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 127
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Esimeses lõigus sätestatud CO₂ jalajälje deklaratsiooni nõuet kohaldatakse alates 1. juulist 2024 elektrisõidukiakude ja tööstuslike akude suhtes.

Muudatusettepanek

Esimeses lõigus sätestatud CO₂ jalajälje deklaratsiooni nõuet kohaldatakse alates 1. juulist 2024 elektrisõidukiakude, **kergetranspordivahendite akude** ja tööstuslike **patareide ja** akude suhtes.

Muudatusettepanek 128
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Komisjon võtab hiljemalt 1. **juuliks** 2023 vastu:

Muudatusettepanek

Komisjon võtab hiljemalt 1. **jaanuariks** 2023 vastu:

Muudatusettepanek 129
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 73, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades meetodika punktis d osutatud aku **kogu** CO₂ jalajälje arvutamiseks kooskõlas II lisas sätestatud oluliste elementidega;

Muudatusettepanek

a) delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 73, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades meetodika punktis d osutatud **patarei või** aku CO₂ jalajälje arvutamiseks **ja kontrollimiseks** kooskõlas II lisas sätestatud oluliste elementidega;

Muudatusettepanek 130
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 7 – lõige 1 – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta esimeses lõigus sätestatud teabe esitamise nõudeid.

Muudatusettepanek

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta esimeses lõigus sätestatud teabe esitamise nõudeid, **võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 131

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Sisemise salvestusega elektrisõidukiakudel ja tööstuslikel akudel **mahutavusega üle 2 kWh** peab olema nähtav, selgesti loetav ja kustutatamatu märgis, millel on näidatud CO₂ jalajälje tulemusklass, millele konkreetne aku vastab.

Muudatusettepanek

Elektrisõidukiakudel, **kergranspordivahendite akudel** ja tööstuslikel **patareidel ja** akudel peab olema nähtav, selgesti loetav ja kustutatamatu märgis, millel on näidatud **lõike 1 punktis d osutatud patareid või aku CO₂ jalajälge ja** CO₂ jalajälje tulemusklass, millele konkreetne **patareid või** aku vastab.

Muudatusettepanek 132

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Esimeses lõigus sätestatud CO₂ jalajälje tulemusklassi nõudeid kohaldatakse alates **1. jaanuarist 2026** elektrisõidukiakude ja tööstuslike akude suhtes.

Muudatusettepanek

Esimeses lõigus sätestatud CO₂ jalajälje tulemusklassi nõudeid kohaldatakse alates **1. juulist 2025** elektrisõidukiakude, **kergranspordivahendite akude** ja tööstuslike **patareid ja** akude suhtes.

Muudatusettepanek 133

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 2 – lõik 4 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Komisjon võtab hiljemalt **31. detsembriks** 2024 vastu

Muudatusettepanek

Komisjon võtab hiljemalt **1. jaanuariks** 2024 vastu:

Muudatusettepanek 134

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Sisemise salvestusega elektrisõidukiakude ja tööstuslike akudega, mille **mahutavus** on üle 2 kWh, peab olema kaasas tehniline dokumentatsioon tootmisettevõtte iga akumudeli **ja iga partii** kohta, mis tõendab, et aku olelusringi CO₂ jalajälje deklareeritud väärtus on väiksem kui komisjoni poolt kolmanda lõigu kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga kehtestatud maksimaalne piirväärtus.

Muudatusettepanek

Elektrisõidukiakude, **kergranspordivahendite akude** ja tööstuslike **patareid ja** akudega, mille **nimienergia** on üle 2 kWh, peab olema kaasas tehniline dokumentatsioon tootmisettevõtte iga akumudeli kohta, mis tõendab, et **patareid või** aku olelusringi CO₂ jalajälje deklareeritud väärtus on väiksem kui komisjoni poolt kolmanda lõigu kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga kehtestatud maksimaalne piirväärtus.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 135**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Esimeses lõigus sätestatud olelusringi maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse nõuet kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2027 elektrisõidukiakude ja tööstuslike akude suhtes.

Muudatusettepanek

Esimeses lõigus sätestatud olelusringi maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse nõuet kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2027 elektrisõidukiakude, **kergrahendite akude** ja tööstuslike **patareide ja** akude suhtes, **mille nimienergia on üle 2 kWh**.

Muudatusettepanek 136**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 3***Komisjoni ettepanek*

Komisjon võtab hiljemalt 1. juuliks **2026** kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, määrates kindlaks esimeses lõigus osutatud olelusringi maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse. Kõnealuste delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel võtab komisjon arvesse II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi elemente.

Muudatusettepanek

Komisjon võtab hiljemalt 1. juuliks **2025** kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, määrates kindlaks esimeses lõigus osutatud olelusringi maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse. Kõnealuste delegeeritud õigusaktide ettevalmistamisel võtab komisjon arvesse II lisas sätestatud asjakohaseid olulisi elemente.

Muudatusettepanek 137**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 7 – lõige 3 – lõik 4***Komisjoni ettepanek*

Olelusringi maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse kehtestamine toob vajaduse korral kaasa lõikes 2 osutatud akude CO₂ jalajälje tulemusklasside ümberklassifitseerimise.

Muudatusettepanek

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta esimeses lõigus osutatud olelusringi maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtust, tuginedes kooskõlas lõikega 1 esitatud uusimatele kättesaadavatele andmetele. Olelusringi maksimaalse CO₂ jalajälje piirväärtuse kehtestamine toob vajaduse korral kaasa lõikes 2 osutatud **patareide ja** akude CO₂ jalajälje tulemusklasside ümberklassifitseerimise.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 138**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 7 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Komisjon hindab 31. detsembriks 2025, kas käesoleva artikli nõudeid on võimalik laiendada kantavatele patareidele ja akudele ning lõikes 3 osutatud nõuet tööstuslikele patareidele ja akudele, mille nimienergia on alla 2 kWh. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

Muudatusettepanek 139**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 8 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Ringlussevõetud materjali sisaldus tööstuslikes patareides ja akudes, elektrisõidukiakudes ja mootorsõidukiakudes

Ringlussevõetud materjali sisaldus **kantavates patareides ja akudes, kergtranspordivahendite akudes**, tööstuslikes patareides ja akudes, elektrisõidukiakudes ja mootorsõidukiakudes

Muudatusettepanek 140**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Alates 1. jaanuarist 2027 peab **sisemise salvestusega** tööstuslike patareide ja akude, elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakudega, **mille mahutavus on üle 2 kWh ja** mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis sisaldab teavet tootmisettevõtte iga akumudeli **igas partiis** aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli koguse kohta.

Alates 1. juulist 2025 peab **kantavate patareide ja akude, välja arvatud üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, kergtranspordivahendite akude**, tööstuslike patareide ja akude, elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakudega, mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis sisaldab teavet tootmisettevõtte iga **patarei- ja** akumudeli aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli koguse kohta.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 141
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Komisjon võtab 31. detsembriks **2025** vastu **rakendusakti, milles sätestatakse** esimeses lõigus osutatud patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli koguse arvutamise ja kontrollimise meetoodika **ning tehnilise dokumentatsiooni** vorm. Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

Komisjon võtab 31. detsembriks **2023** vastu:

- a) **delegeeritud õigusakti kooskõlas artikliga 73, et täiendada käesolevat määrust, sätestades** esimeses lõigus osutatud patareide ja akude aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli koguse arvutamise ja kontrollimise meetoodika;
- b) **rakendusakti, milles sätestatakse taaskasutusse võetud materjale käsitleva deklaratsiooni vorm ja tehniline dokumentatsioon.** Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek 142
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 8 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

2. Alates 1. jaanuarist 2030 peab **sisemise salvestusega** tööstuslike patareide ja akude, **elektrisõidukikude** ja mootorsõidukikudega, **mille mahutavus on üle 2 kWh ja** mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis tõendab, et kõnealustes patareides ja akudes on tootmisettevõtte iga akumudeli **ja iga partii** puhul aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli osakaal vähemalt järgmine:

Muudatusettepanek

2. Alates 1. jaanuarist 2030 peab **kantavate patareide ja akude, välja arvatud üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, kergtranspordivahendite akude**, tööstuslike patareide ja akude, **elektrisõidukikude** ja mootorsõidukikudega, mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis tõendab, et kõnealustes patareides ja akudes on tootmisettevõtte iga **patareija** akumudeli puhul aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli osakaal vähemalt järgmine:

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 143

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 3 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

3. Alates 1. jaanuarist 2035 peab **sisemise salvestusega** tööstuslike patareide ja akude, elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakudega, **mille mahutavus on üle 2 kWh ja** mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis tõendab, et kõnealustes patareides ja akudes on tootmisettevõtte iga akumudeli **ja iga partii** puhul aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli osakaal vähemalt järgmine:

Muudatusettepanek

3. Alates 1. jaanuarist 2035 peab **kantavate patareide ja akude, välja arvatud üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, kergtranspordivahendite akude**, tööstuslike patareide ja akude, elektrisõidukiakude ja mootorsõidukiakudega, mis sisaldavad aktiivsetes materjalides koobaltit, pliid, liitiumi või niklit, olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis tõendab, et kõnealustes patareides ja akudes on tootmisettevõtte iga **patarei- ja** akumudeli puhul aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli osakaal vähemalt järgmine:

Muudatusettepanek 144

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. **Kui see on põhjendatud ja asjakohane** jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli kättesaadavuse või puuduse tõttu, on komisjonil õigus võtta **31. detsembriks 2027 vastavalt artiklile 73 vastu delegeeritud õigusakt, millega muudetakse** lõigetes 2 ja 3 sätestatud eesmärgid.

Muudatusettepanek

4. **Pärast lõikes 1 osutatud meetodika kehtestamist ja hiljemalt 31. detsembriks 2027 hindab komisjon, kas** jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli olemasoleva ja prognoositava kättesaadavuse **tõttu 2030. ja 2035. aastaks** või nende puuduse tõttu ning võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut, on asjakohane lõigetes 2 ja 3 sätestatud eesmärgid läbi vaadata. Komisjon hindab ka seda, mil määral saavutatakse need eesmärgid tarbimiseelsete või järgsete jäätmetega ning kas on asjakohane pürida eesmärkide saavutamisel üksnes tarbimisjärgsete jäätmetega. Hinnangu alusel esitab komisjon vajaduse korral seadusandliku ettepaneku.

Muudatusettepanek 145

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 8 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. **Kui see on põhjendatud patarei- ja akutehnoloogiate muudatustega, mis mõjutavad taaskasutatavate materjalide liike, on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, lisades lõigetes 2 ja 3 sätestatud loeteludesse täiendavad toorained ja eesmärgid.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 146
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jõudluse ja vastupidavuse parameetrid

Muudatusettepanek

Kantavate patareide ja akude jõudluse ja vastupidavuse parameetrid

Muudatusettepanek 147
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Alates 1. jaanuarist 2027 peavad **üldkasutatavad** kantavad patareid ja akud vastama III lisas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite väärtustele, mis on sätestatud komisjoni poolt lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.

Muudatusettepanek

1. Alates 1. jaanuarist 2027 peavad kantavad patareid ja akud vastama III lisas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite väärtustele, mis on sätestatud komisjoni poolt lõike 2 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.

Muudatusettepanek 148
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Komisjon võtab **31. detsembriks** 2025 kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades III lisas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtused, mille üldkasutatavad kantavad patareid ja akud peavad saavutama.

Muudatusettepanek

Komisjon võtab **1. juuliks** 2025 kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades III lisas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtused, mille **kantavad patareid ja akud, sealhulgas** üldkasutatavad kantavad patareid ja akud peavad saavutama.

Muudatusettepanek 149
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 9 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte III lisas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite **muutmiseks**, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut.

Muudatusettepanek

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte III lisas sätestatud **miinimumväärtuste muutmiseks ning täiendavate** elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite **lisamiseks**, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 150**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 2 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel kaalub komisjon vajadust vähendada **üldkasutatavate** kantavate patareide ja akude olelusringi keskkonnamõju ning võtab arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid ja määrgistussüsteeme. Samuti tagab komisjon, et kõnealuse delegeeritud õigusaktiga kehtestatud sätted ei avalda märkimisväärset negatiivset mõju kõnealuste patareide ja akude või neid sisaldavate seadmete funktsionaalsusele, taskukohasusele ja kuludele lõppkasutajate jaoks ning tööstuse konkurentsivõimele. **Asjaomaste akude ning seadmete valmistajatele ei tekitata ülemäärast halduskoormust.**

Muudatusettepanek

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel kaalub komisjon vajadust vähendada kantavate patareide ja akude olelusringi keskkonnamõju **ja suurendada nende ressursitõhusust** ning võtab arvesse asjakohaseid rahvusvahelisi standardeid ja määrgistussüsteeme. Samuti tagab komisjon, et kõnealuse delegeeritud õigusaktiga kehtestatud sätted ei avalda märkimisväärset negatiivset mõju kõnealuste patareide ja akude või neid sisaldavate seadmete **ohutusele ja** funktsionaalsusele, taskukohasusele ja kuludele lõppkasutajate jaoks ning tööstuse konkurentsivõimele.

Muudatusettepanek 151**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 9 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. Komisjon hindab 31. detsembriks **2030** olelusringi hindamise meetoodika alusel selliste meetmete teostatavust, millega kõrvaldataks järk-järgult kasutuselt üldkasutatavad kantavad patareid, et minimeerida nende keskkonnamõju. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

Muudatusettepanek

3. Komisjon hindab 31. detsembriks **2027** olelusringi hindamise meetoodika alusel **ja lõppkasutajate jaoks toimivatest alternatiividest lähtudes** selliste meetmete teostatavust, millega kõrvaldataks järk-järgult kasutuselt üldkasutatavad kantavad patareid, et minimeerida nende keskkonnamõju. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist **järkjärguliseks kasutuselt kõrvaldamiseks, ökodisaini nõuete kehtestamiseks või mõlemaks, kui see on keskkonnavalaselt kasulik.**

Muudatusettepanek 152**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 10 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Nõuded tööstuslike akude **ja** elektrisõidukiakude jõudlusele ja vastupidavusele

Muudatusettepanek

Nõuded tööstuslike **patareide ja** akude, elektrisõidukiakude **ja kergtranspordivahendite akude** jõudlusele ja vastupidavusele

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 153**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 10 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] peab **sisemise salvestusega** tööstuslike akude ja elektrisõidukiakudega, mille mahutavus on üle 2 kWh, olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis sisaldab IV lisa A osas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetreid.

Muudatusettepanek

Alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] peab tööstuslike **patareide ja akude, kergtranspordivahendite** akude ja elektrisõidukiakudega olema kaasas tehniline dokumentatsioon, mis sisaldab IV lisa A osas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetreid.

Muudatusettepanek 154**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 10 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. 1. jaanuariks 2026 peab teave tööstuslike **patareide ja akude, kergtranspordivahendite akude ning elektrisõidukiakude** tegeliku jõudluse ja vastupidavuse kohta olema kättesaadav artiklis 64 ja XIII lisas sätestatud elektroonilise teabevahetussüsteemi avalikkusele juurdepääsetava osa kaudu. Teave selliste **patareide ja akude** jõudluse ja vastupidavuse kohta peab olema tarbijatele enne ostmist kättesaadav.

Muudatusettepanek 155**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 10 – lõige 1 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu **delegeeritud õigusakte IV lisas sätestatud elektrisõidukiakude elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite muutmiseks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 156

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 1 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1c. Komisjon võtab kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti IV lisa sätestatud elektrisõidukiakude elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite muutmiseks kuue kuu jooksul pärast UNECE mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna tööühma tehniliste kirjelduste vastuvõtmist, et tagada IV lisa esitatud parameetrite ja UNECE tehniliste kirjelduste sidusus.

Muudatusettepanek 157

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Alates 1. jaanuarist 2026 peavad **sisemise salvestusega** tööstuslikud akud **mahutavusega üle 2 kWh** vastama IV lisa A osas esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtustele, mis on sätestatud komisjoni poolt lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.

2. Alates 1. jaanuarist 2026 peavad tööstuslikud **patareid ja akud, kergtranspordivahendite akud ning elektrisõidukiakud** vastama IV lisa A osas **konkreetsed patarei- või akutüübi jaoks** esitatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtustele, mis on sätestatud komisjoni poolt lõike 3 kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktis.

Muudatusettepanek 158

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon võtab 31. detsembriks 2024 kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades IV lisa A osas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtused, mille **sisemise salvestusega tööstuslikud akud mahutavusega üle 2 kWh** peavad saavutama.

Komisjon võtab 31. detsembriks 2024 kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades IV lisa A osas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrite miinimumväärtused, mille **kergtranspordivahendite akud, elektrisõidukiakud ning tööstuslikud patareid ja akud** peavad saavutama.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 159**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 10 – lõige 3 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel arvestab komisjon vajadust vähendada **sisemise salvestusega** tööstuslike akude, **mille mahutavus on üle 2 kWh**, olelusringi keskkonnamõju ning tagab, et selles sätestatud nõuded ei avalda märkimisväärset negatiivset mõju kõnealuste akude või neid akusid sisaldavate seadmete funktsionaalsusele, taskukohasusele ja tööstuse konkurentsivõimele. **Asjaomaste akude ning seadmete valmistajatele ei tekitata ülemäärast halduskoormust.**

Muudatusettepanek

Esimeses lõigus osutatud delegeeritud õigusakti ettevalmistamisel arvestab komisjon vajadust vähendada tööstuslike **patareide ja** akude, **elektrisõidukiakude ja kergtranspordivahendite akude** olelusringi keskkonnamõju ning tagab, et selles sätestatud nõuded ei avalda märkimisväärset negatiivset mõju kõnealuste **patareide ja** akude või neid **patareisid ja** akusid sisaldavate seadmete funktsionaalsusele, taskukohasusele ja tööstuse konkurentsivõimele.

Muudatusettepanek 160**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 10 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte IV lisas sätestatud elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse miinimumväärtuste muutmiseks, et võtta arvesse teaduse ja tehnika arengut, tagada koostoime UNECE mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna töörühma tööst tulenevate miinimumväärtustega ning vältida tarbetut kattumist. Elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse miinimumväärtuste muutmine ei tohi põhjustada elektrisõidukiakude jõudluse ja vastupidavuse vähenemist.

Muudatusettepanek 161**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Kantavate patareide ja akude eemaldatavus ja asendatavus

Muudatusettepanek

Kantavate patareide ja akude **ning kergtranspordivahendite akude** eemaldatavus ja asendatavus

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 162**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Seadmetesse paigaldatud kantavad patareid ja akud peavad olema lõppkasutaja või **sõltumatu ettevõtja** poolt **kergesti** eemaldatavad ja asendatavad seadme kasutusaja jooksul, juhul kui patareide või akude kasutamisega on seadme kasutusajast lühem, või hiljemalt seadme kasutusaja lõpus.

Muudatusettepanek

1. jaanuariks 2024 peavad seadmetesse paigaldatud kantavad patareid ja akud **ning kergtranspordivahendite akud olema projekteeritud nii, et neid on võimalik kergesti ja ohutult eemaldada ja asendada, kasutades üldkättesaadavaid põhitööriistu, kahjustamata seejuures seadet või patareid ja akusid. Kantavad patareid ja akud peavad olema lõppkasutaja poolt eemaldatavad ja asendatavad ning kergtranspordivahendite akud peavad olema lõppkasutajate või sõltumatute ettevõtjate poolt eemaldatavad ja asendatavad seadme kasutusaja jooksul, juhul kui patareide või akude kasutamisega on seadme kasutusajast lühem, või hiljemalt seadme kasutusaja lõpus. Kergtranspordivahendite akuelemendid peavad olema sõltumatute ettevõtjate poolt eemaldatavad ja asendatavad.**

Muudatusettepanek 163**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Patarei või aku on kergesti asendatav, kui selle saab pärast seadmest eemaldamist asendada **samalaadse** patarei või akuga, ilma et see mõjutaks seadme toimimist **või** toimivust.

Muudatusettepanek

Patarei või aku on kergesti asendatav, kui selle saab pärast seadmest **või kergtranspordivahendist** eemaldamist asendada **ühilduva** patarei või akuga, ilma et see mõjutaks **selle** seadme **või kergtranspordivahendi** toimimist, toimivust **või ohutust**.

Muudatusettepanek 164**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 11 – lõige 1 – lõik 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kantavad patareid või akud ning kergtranspordivahendite akud peavad olema nende poolt käitatavate seadmete varuosadena kättesaadavad vähemalt 10 aastat pärast mudeli viimase seadme turulelaskmist ning sõltumatute ettevõtjate ja lõppkasutajate jaoks mõistliku ja mittediskrimineeriva hinnaga.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 165

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Asjaomane ettevõtja varustab seadme selle ostmise ajaks selgete ja üksikasjalike eemaldamis- ja asendamisjuhiste ja teeb need lõppkasutajatele, sealhulgas tarbijatele, oma veebisaidil toote oodatava kasutusea jooksul veebis püsivalt kättesaadavaks.

Muudatusettepanek 166

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1b. Tarkvara ei tohi kasutada selleks, et mõjutada kantavate patareide või akude ning kergtranspordivahendite akude või nende põhikomponentide asendamist muude ühilduvate patareide või akude või muude põhikomponentidega.

Muudatusettepanek 167

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) on vaja pidevat energiavarustust ning ohutuse, **toimivuse, meditsiinilistel või andmete terviklikkusega seotud** põhjustel on vajalik seadme ja kantava patarei või aku katkematu ühendus; **või**

a) on vaja pidevat energiavarustust ning ohutuse põhjustel on vajalik seadme ja kantava patarei või aku katkematu ühendus ning valmistaja suudab tõendada, et turul ei ole saadaval **ühtegi alternatiivi**;

Muudatusettepanek 168

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) on vaja pidevat energiavarustust ning meditsiinilistel või andmete terviklikkusega seotud põhjustel on vajalik seadme ja kantava patarei või aku katkematu ühendus ning valmistaja suudab tõendada, et turul ei ole saadaval **ühtegi alternatiivi**;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 169

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) patareid või aku töötab ainult siis, kui see on integreeritud seadme struktuuri.

Muudatusettepanek

b) patareid või aku töötab ainult siis, kui see on integreeritud seadme struktuuri, **ning valmistaja suudab tõendada, et turul ei ole saadaval ühtegi alternatiivi.**

Muudatusettepanek 170

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 2 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Asjaomane ettevõtja teavitab lõppkasutajaid seadme ostmise ajal selgelt ja arusaadavalt, sealhulgas märgistuse abil, igast juhtumist, mille suhtes kohaldatakse esimeses lõigus sätestatud erandit. Esitatud teabes tuuakse välja patareid või aku oodatav kasutusiga.

Muudatusettepanek 171

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjon võtab vastu suunised, et hõlbustada lõikes 2 sätestatud erandite ühtlustatud kohaldamist.

Muudatusettepanek

3. Komisjon võtab **hiljemalt 12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist** vastu suunised, et hõlbustada lõikes 2 sätestatud erandite ühtlustatud kohaldamist.

Muudatusettepanek 172

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 11a

Mootorsõidukiakude, elektrisõidukiakude ning tööstuslike patareide ja akude eemaldatavus ja asendatavus

1. Mootorsõidukiakud, tööstuslikud patareid ja akud ning elektrisõidukiakud peavad olema kergesti eemaldatavad ja asendatavad, kui patareid või aku kasutusiga on lühem kui seadmel või sõidukil, milles seda kasutatakse, kvalifitseeritud sõltumatute ettevõtjate poolt, kes on võimelised patareid või akusid ohutult tühjemada ilma akukogumi eelneva demonterimiseta.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Tööstuslikud patareid ja akud ning elektrisõidukiakud, sealhulgas nende ühendus-, kinnitus- ja tihenduselemendid, peavad olema projekteeritud nii, et võimaldada üksikute akuelementide või muude põhikomponentide eemaldatavust, asendatavust ja demonteeritavust patareisid või akusid kahjustamata.

3. Tarkvara ei tohi kasutada selleks, et mõjutada tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude või nende põhikomponentide asendatavust muude ühilduvate patareide või akude või muude põhikomponentidega.

4. Komisjonile antakse õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad käesolevas artiklis sätestatud eeskirjade täiendamiseks, kehtestades mootorsõidukite patareide ja akude, elektrisõidukite akude ja tööstuslike patareide ja akude eemaldatavuse, asendatavuse ja demonteeritavuse kriteeriumid, võttes arvesse tehnika, teaduse ja tehnoloogia arengut.

Muudatusettepanek 173

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 11 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 11b

Remonditud mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude, kergtranspordivahendite akude ning elektrisõidukiakude ohutus

1. Remonditud mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude, kergtranspordivahendite akude ning elektrisõidukiakude ohutust hinnatakse nende jaoks kohandatud mittepurustavate katsete alusel.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et määrata kindlaks asjakohased katsemeetodid, millega tagatakse, et remonditud patareid ja akud on ohutud.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 174
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 11 c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 11c

Ühtsed laadijad

Komisjon hindab 1. jaanuariks 2024, kuidas kõige paremini kehtestada ühtse laadija harmoneeritud standardid, mida kohaldatakse hiljemalt 1. jaanuarist 2026 vastavalt elektrisõidukite ja kergtranspordivahendite jaoks ette nähtud akude ning teatavatesse direktiiviga 2012/19/EL hõlmatud elektri- ja elektroonikaseadmete kategooriatesse kuuluvate akude suhtes.

Lõikes 1 osutatud hindamisel võtab komisjon arvesse turu suurust, jäätmete vähendamist, kättesaadavust ning tarbijate ja muude lõppkasutajate kulude vähendamist.

Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist.

Komisjoni hindamine ei piira mis tahes õigusaktide vastuvõtmist, millega nähakse ette selliste ühtsete laadijate kasutuselevõtmine varasemal kuupäeval.

Muudatusettepanek 175
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Paiksete **akupõhiste** energiasalvestussüsteemide ohutusPaiksete energiasalvestussüsteemide **akude** ohutus

Muudatusettepanek 176
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 12 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Paiksete **akupõhiste energiasalvestussüsteemidega** peab kaasas olema tehniline dokumentatsioon, mis tõendab, et need on tavapärase töö ja kasutamise ajal ohutud, sealhulgas tõendid selle kohta, et neid on edukalt katsetatud V lisas sätestatud ohutusparameetrite suhtes, kusjuures selleks **tuleks** kasutada tipptasemel katsemeetodeid.

1. Paiksete **energiasalvestussüsteemide akudega** peab kaasas olema tehniline dokumentatsioon, mis tõendab, et need on tavapärase töö ja kasutamise ajal ohutud, sealhulgas tõendid selle kohta, et neid on edukalt katsetatud V lisas sätestatud ohutusparameetrite suhtes, kusjuures selleks **tuleb** kasutada tipptasemel katsemeetodeid.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 177**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

1. Alates 1. jaanuarist 2027 märgistatakse patareid ja akud VI lisa A osas sätestatud teavet sisaldava märgisega.

Muudatusettepanek

1. Alates ... [24 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] märgistatakse patareid ja akud VI lisa A osas sätestatud teavet ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2017/1369 kohaselt nõutavat konkreetset teavet sisaldava märgisega.

Muudatusettepanek 178**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Alates 1. jaanuarist 2027 märgistatakse kantavad patareid ja akud ning mootorsõidukiakud märgisega, mis sisaldab teavet nende mahutavuse kohta, ning kantavad patareid ja akud märgistatakse märgisega, mis sisaldab teavet selle kohta, milline on nende minimaalne keskmine kestvus konkreetsetes rakendustes kasutamise korral.

Muudatusettepanek

2. Alates 1. jaanuarist 2027 märgistatakse kantavad patareid ja akud, kergtranspordivahendite akud ning mootorsõidukiakud märgisega, mis sisaldab teavet nende niimienergia kohta, ning märgisega, mis sisaldab teavet selle kohta, milline on nende minimaalne keskmine kestvus konkreetsetes rakendustes kasutamise korral ning oodatav kasutusiga (tsüklite ja kalendriaastate arv).

Muudatusettepanek 179**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Alates 1. jaanuarist 2023 märgistatakse üldkasutatavad kantavad patareid märgisega „mittelaetav“.

Muudatusettepanek 180**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 3 – lõik 4**

Komisjoni ettepanek

Kui patarei või aku väiksuse tõttu oleks sümbol väiksem kui $0,5 \times 0,5$ cm, ei pea patareid või akut märgistama ning selle asemel trükitakse vähemalt 1×1 cm suurune sümbol pakendile.

Muudatusettepanek

Kui patarei või aku väiksuse tõttu oleks sümbol väiksem kui $0,47 \times 0,47$ cm, ei pea patareid või akut märgistama ning selle asemel trükitakse vähemalt 1×1 cm suurune sümbol pakendile.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 181

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Alates 1. juulist 2023 märgistatakse patareid ja akud sümboliga, millel on kujutatud ühtlustatud värvikood vastavalt patarei või aku tüübile ja selle keemilisele koostisele.

Muudatusettepanek 182

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 5 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

–aa) alates 1. jaanuarist 2025 VI lisa Aa osas sätestatud teave;

Muudatusettepanek 183

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 5 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) alates 1. jaanuarist 2027 kõikide kantavate patareide ja akude ning mootorsõidukiakude kohta lõikes 2 osutatud teave;

b) alates 1. jaanuarist 2027 kõikide kantavate patareide ja **akude, kergrahendite** akude ning mootorsõidukiakude kohta lõikes 2 osutatud teave;

Muudatusettepanek 184

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 5 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) alates 1. jaanuarist 2023 kõikide üldkasutatavate kantavate patareide ja akude kohta lõikes 2a osutatud teave;

Muudatusettepanek 185

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 5 – punkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e) alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] **tööstuslike** akude ja **elektrisõidukiakude** kohta artikli 39 lõikes 6 osutatud aruanne;

e) alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] **kõikide patareide ja** akude kohta artikli 39 lõikes 6 osutatud aruanne;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 186**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 5 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

(f) alates 1. juulist 2024 **sisemise salvestusega** elektrisõidukiakude **ja tööstuslike** akude **kohta, mille mahutavus on üle 2 kWh**, artikli 7 lõikes 1 osutatud CO₂ jalajälje deklaratsioon;

Muudatusettepanek

f) alates juulist 2024 elektrisõidukiakude, **kergraspordivahendite** akude **ning tööstuslike patareide ja akude kohta** artikli 7 lõikes 1 osutatud CO₂ jalajälje deklaratsioon;

Muudatusettepanek 187**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 5 – punkt g**

Komisjoni ettepanek

(g) alates 1. juulist **2026** sisemise salvestusega elektrisõidukiakude **ja tööstuslike** akude **kohta, mille mahutavus on üle 2 kWh**, artikli 7 lõikes 2 osutatud CO₂ jalajälje tulemusklass;

Muudatusettepanek

g) alates 1. juulist **2025** sisemise salvestusega elektrisõidukiakude, **kergraspordivahendite** akude **ning tööstuslike patareide ja akude kohta** artikli 7 lõikes 2 osutatud CO₂ jalajälje tulemusklass;

Muudatusettepanek 188**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 5 – punkt h**

Komisjoni ettepanek

(h) alates 1. **jaanuarist 2027** sisemise salvestusega **tööstuslike** patareide ja akude, **mootorsõidukiakude ja elektrisõidukiakude kohta, mille mahutavus on üle 2 kWh**, aku aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli kogus vastavalt artiklile 8;

Muudatusettepanek

h) alates 1. **juulist 2025** **kantavate** patareide ja akude, **välja arvatud üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, kergraspordivahendite akude, tööstuslike patareide ja akude, mootorsõidukiakude ja elektrisõidukiakude kohta** aku aktiivsetes materjalides sisalduva jäätmetest taaskasutusse võetud koobalti, plii, liitiumi või nikli kogus vastavalt artiklile 8;

Muudatusettepanek 189**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 13 – lõige 5 – punkt j a (uus)**

Komisjoni ettepanek

ja) alates 1. jaanuarist 2026 kergraspordivahendite akude, elektrisõidukiakude ja tööstuslike patareide ja akude kohta artiklis 65 osutatud akupassis sisalduv teave.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 190
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Lõigetes 1–5 osutatud märgised ja ruutkood trükitakse või graveeritakse patareile või akule nähtavalt, loetavalt ja kustutamatuks. Kui patarei või aku tüübi või väiksuse tõttu ei ole see võimalik või otstarbekas, kinnitatakse märgised pakendile ja patarei või akuga kaasas olevatesse dokumentidesse.

Muudatusettepanek

6. Lõigetes 1–5 osutatud märgised ja ruutkood trükitakse või graveeritakse patareile või akule nähtavalt, loetavalt ja kustutamatuks. Kui patarei või aku tüübi või väiksuse tõttu ei ole see võimalik või otstarbekas, kinnitatakse märgised pakendile ja patarei või akuga kaasas olevatesse dokumentidesse. **Taastamise või kasutusotstarbe muutmise korral ajakohastatakse märgiseid uue märgisega, mis kajastab patarei või aku uut staatust.**

Kui seadmetesse on paigaldatud patareid või akud, trükitakse või graveeritakse seadmetele nähtavalt, loetavalt ja kustutamatuks lõigetes 1, 2, 3 ja 5 osutatud märgised ja ruutkood.

Ruutkood võimaldab juurdepääsu ka artikli 65 kohaselt loodud akupassi üldsusele juurdepääsetavale osale.

Muudatusettepanek 191
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 6 a (uus)

Komisjoni ettepanek

7. Komisjon võtab **31. detsembriks** 2025 vastu rakendusaktid, et kehtestada lõigetes 1 ja 2 osutatud märgistusnõuete ühtlustatud kirjeldused. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

6a. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et ruutkoodi asemel või sellele lisaks näha ette alternatiivsed arukate märgiste liigid, võttes arvesse teaduse ja tehnika arengut.

Muudatusettepanek 192
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 13 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Komisjon võtab **1. juuliks** 2025 vastu rakendusaktid, et kehtestada lõigetes 1 ja 2 osutatud märgistusnõuete ühtlustatud kirjeldused. **Üldkasutatavate kantavate patareide ja akude puhul peab märgistus sisaldama nende jõudluse ja vastupidavuse kergesti äratuntavat klassifikatsiooni.** Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

7. Komisjon võtab **1. juuliks** 2025 vastu rakendusaktid, et kehtestada lõigetes 1 ja 2 osutatud märgistusnõuete ühtlustatud kirjeldused. **Üldkasutatavate kantavate patareide ja akude puhul peab märgistus sisaldama nende jõudluse ja vastupidavuse kergesti äratuntavat klassifikatsiooni.** Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 193

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 13 – lõige 7 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7a. Komisjon võtab 1. jaanuariks 2023 vastu rakendusaktid, et kehtestada lõikes 3 osutatud märgistusnõuete ühtlustatud kirjeldused seoses ühtlustatud värvikoodiga. Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek 194

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. **Sisemise salvestusega tööstuslikel akudel ja elektrisõidukiakudel mahutavusega üle 2 kWh peab olema akuhaldussüsteem, mis sisaldab** andmeid VII lisas esitatud parameetrite kohta, mille alusel saab kindlaks teha akude seisukorra ja oodatava kasutusea.

1. **Paiksete energiasalvestussüsteemide akud, elektrisõidukiakud ja kergtranspordivahendite akud, mis sisaldavad akuhaldussüsteemi, peavad sisaldama oma akuhaldussüsteemis reaajas** andmeid VII lisas esitatud parameetrite kohta, mille alusel saab kindlaks teha akude seisukorra, **ohutuse** ja oodatava kasutusea.

Muudatusettepanek 195

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Aku seaduslikult ostnud juriidilisele või füüsilisele isikule või tema nimel tegutsevale kolmandale isikule antakse igal ajal mittediskrimineerivatel tingimustel **juurdepääs** lõikes 1 osutatud akuhaldussüsteemi andmetele, et

2. Aku seaduslikult ostnud juriidilisele või füüsilisele isikule või tema nimel tegutsevale kolmandale isikule antakse igal ajal mittediskrimineerivatel tingimustel **lugemispääs** lõikes 1 osutatud akuhaldussüsteemi **ning akuhaldussüsteemi sisaldavate kantavate patareide ja akude** andmetele, et

Muudatusettepanek 196

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) hõlbustada aku korduskasutamist, aku kasutusotstarbe muutmist või aku taastamist;

b) hõlbustada aku **korduskasutamiseks ettevalmistamist**, korduskasutamist, aku **kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamist**, kasutusotstarbe muutmist või aku taastamist;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 197

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Elektrisõidukiakude ja kergtranspordivahendite akude puhul, mis sisaldavad akuhaldussüsteemi, teevad tootjad reaalsajas kättesaadavaks sõidukisisesed andmed aku seisukorra, aku laetustaseme, aku võimsuse seadeväärtuste ja aku mahutavuse kohta.

Muudatusettepanek 198

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b. Hiljemalt 1. jaanuariks 2024 peab elektrisõidukite akuhaldussüsteem olema kavandatud nii, et see suudab suhelda arukate laadimissüsteemidega, sealhulgas sõidukilt võrku, sõidukilt veosele, sõidukilt sõidukile, sõidukilt akupanka ja sõidukilt hoonesse laadimine.

Muudatusettepanek 199

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 14 – lõige 3 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakt VII lisas sätestatud patareide ja akude seisukorra ja oodatava kasutusea kindlakstegemise parameetrite muutmiseks, pidades silmas tehnika ja teaduse arengut, ning tagada koostoime parameetritega, mis võivad tuleneda UNECE mitteametliku elektrisõidukite ja keskkonna tööühma tööst.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 200**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 15 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Käesoleva määruse artiklite 9, 10, 12, 13 ja artikli 59 lõike 5 punkti a nõuete täitmisel ja täitmise kontrollimisel kasutatakse usaldusväärset, täpset ja korratavat mõõtmis- ja arvutusmeetodit, mille puhul arvestatakse üldtunnustatud tipp-tasemel meetodeid ja mille mõõtmisviga peetakse väikeseks, sealhulgas meetodeid, mis on kehtestatud standardites, mille viitenumbrid on sel eesmärgil avaldatud Euroopa Liidu Teatajas.

Muudatusettepanek

1. Käesoleva määruse artiklite 9, 10, **11a**, 12, 13 ja artikli 59 lõike 5 punkti a nõuete täitmisel ja täitmise kontrollimisel kasutatakse usaldusväärset, täpset ja korratavat mõõtmis- ja arvutusmeetodit, mille puhul arvestatakse üldtunnustatud tipp-tasemel meetodeid ja mille mõõtmisviga peetakse väikeseks, sealhulgas meetodeid, mis on kehtestatud standardites, mille viitenumbrid on sel eesmärgil avaldatud Euroopa Liidu Teatajas.

Muudatusettepanek 201**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 15 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Patareid ja akud, mida katsetatakse vastavalt harmoneeritud standarditele või nende osadele, mille viited on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas, eeldatakse olevat vastavuses artiklites 9, 10, 13 ja artikli 59 lõike 5 punktis a osutatud nõuetega niivõrd, kui võrd need nõuded on selliste harmoneeritud standarditega hõlmatud.

Muudatusettepanek

2. Patareid ja akud, mida katsetatakse vastavalt harmoneeritud standarditele või nende osadele, mille viited on avaldatud Euroopa Liidu Teatajas, eeldatakse olevat vastavuses artiklites 9, 10, 13 ja artikli 59 lõike 5 punktis a osutatud nõuetega niivõrd, kui võrd need nõuded on selliste harmoneeritud standarditega **või nende osadega** hõlmatud.

Muudatusettepanek 202**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 16 – lõige 1 – lõik 1 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

1. Komisjonil on õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse artiklites 9, 10, 12, 13 ja artikli 59 lõike 5 punktis a sätestatud nõuete või artikli 15 lõikes 2 osutatud katsete jaoks ühtsed kirjeldused, kui

Muudatusettepanek

1. Komisjonil on **pärast konsulteerimist Euroopa tunnustatud standardiorganisatsioonidega ja Euroopa sidusrühmade organisatsioonidega, keda rahastatakse määruse (EL) nr 1025/2012 kohaselt liidu poolt**, õigus võtta vastu rakendusakte, millega kehtestatakse artiklites 9, 10, **11a**, 12, 13 ja artikli 59 lõike 5 punktis a sätestatud nõuete või artikli 15 lõikes 2 osutatud katsete jaoks ühtsed kirjeldused, kui

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 203

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) komisjon täheldab põhjendamatu viivitusi taotletud harmoneeritud standardite vastuvõtmisel või leiab, et **asjakohased** harmoneeritud standardid ei **ole piisavad**, või

Muudatusettepanek

b) komisjon täheldab põhjendamatu viivitusi taotletud harmoneeritud standardite vastuvõtmisel, **näiteks et standardimistaotluses ületatakse standardiorganisatsioonile määratud tähtaegu**, või leiab **põhjendatult**, et **asjaomased** harmoneeritud standardid ei **vasta piisavalt standardimistaotluses kirjeldatud kriteeriumidele**, või

Muudatusettepanek 204

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 16 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

3a. **Komisjon toetab aktiivselt liidu tööstust ja tugevdab selle kohalolekut rahvusvahelistes standardiorganisatsioonides, seades eesmärgiks võimalikult suure sidususe rahvusvaheliste ja Euroopa standardite vahel ning edendades Euroopa standardite üldist kasutamist väljaspool liitu.**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 205

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Enne patarei või aku turule laskmist või kasutuselevõttu tagab valmistaja või tema volitatud esindaja, et hinnatakse selle vastavust käesoleva määruse II ja III peatüki nõuetele.

Muudatusettepanek

1. Enne patarei või aku turule laskmist või kasutuselevõttu tagab valmistaja või tema volitatud esindaja, et hinnatakse selle vastavust käesoleva määruse II ja III peatüki **ja artikli 39** nõuetele.

Muudatusettepanek 206

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 17 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Patareide ja akude vastavust artiklites 6, 9, **10**, 11, **12**, 13 ja 14 sätestatud nõuetele hinnatakse VIII lisa A osas esitatud menetluse kohaselt.

Muudatusettepanek

2. Patareide ja akude vastavust artiklites 6, 9, 11, 13 ja 14 sätestatud nõuetele hinnatakse VIII lisa A osas esitatud menetluse kohaselt.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 207**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Patareide ja akude vastavust artiklites 7, 8 ja 39 sätestatud nõuetele hinnatakse VIII lisa B osas esitatud menetluse kohaselt.

Muudatusettepanek

3. Patareide ja akude vastavust artiklites 7, 8, **10, 12** ja 39 sätestatud nõuetele hinnatakse VIII lisa B osas esitatud menetluse kohaselt.

Muudatusettepanek 208**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 5***Komisjoni ettepanek*

5. Patareide ja akude vastavushindamismenetlusi käsitlevad dokumendid ja kirjad koostatakse selle liikmesriigi ametlikus keeles, kus lõigetes 1 ja 2 osutatud menetlusi korraldavad teavitatud asutus asub, või selle asutuse poolt aktsepteeritud keeles.

Muudatusettepanek

5. Patareide ja akude vastavushindamismenetlusi käsitlevad dokumendid ja kirjad koostatakse selle liikmesriigi ametlikus keeles **või ametlikes keeltes**, kus lõigetes 1 ja 2 osutatud menetlusi korraldavad teavitatud asutus asub, või selle asutuse poolt aktsepteeritud keeles.

Muudatusettepanek 209**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 17 – lõige 5 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

5a. Käesolevat artiklit hakatakse kohaldama 12 kuud pärast kuupäeva, mil komisjon avaldas artikli 30 lõikes 2 osutatud teavitatud asutuste nimekirja.

Muudatusettepanek 210**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 18 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. ELi vastavusdeklaratsiooniga kinnitatakse, et II ja III peatükis sätestatud nõuded on täidetud.

Muudatusettepanek

1. ELi vastavusdeklaratsiooniga kinnitatakse, et II ja III peatükis **ja artiklis 39** sätestatud nõuded on täidetud.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 211

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 18 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. ELi **vastavusdeklaratsioon** peab vastama IX lisas esitatud näidisele, sisaldama VIII lisas esitatud asjakohastes moodulites kindlaks määratud elemente ning seda ajakohastatakse pidevalt. See tõlgitakse keelde või keeltesse, mida nõuab liikmesriik, kus patareid või aku turule lastakse või kasutusele võetakse.

Muudatusettepanek

2. ELi **vastavusdeklaratsiooni võib täita elektrooniliselt ja see** peab vastama IX lisas esitatud näidisele, sisaldama VIII lisas esitatud asjakohastes moodulites kindlaks määratud elemente ning seda ajakohastatakse pidevalt. See tõlgitakse keelde või keeltesse, mida nõuab liikmesriik, kus patareid või aku turule lastakse, **turul kättesaadavaks tehakse** või kasutusele võetakse.

Muudatusettepanek 212

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 21 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike vastavushindamisasutustest, kes on volitatud täitma vastavushindamisülesandeid käesoleva määruse alusel.

Muudatusettepanek

Liikmesriigid teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike vastavushindamisasutustest, kes on volitatud täitma **kolmanda poolena** vastavushindamisülesandeid käesoleva määruse alusel.

Muudatusettepanek 213

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 23 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. Teavitaval asutusel peab olema oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisav arv pädevaid töötajaid.

Muudatusettepanek

5. Teavitaval asutusel peab olema oma ülesannete nõuetekohaseks täitmiseks piisav arv pädevaid töötajaid **ja piisav rahastus**.

Muudatusettepanek 214

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Vastavushindamisasutus on kolmandast isikust asutus, mis on sõltumatu kõigist ärisidemetest ja **patareid-** või **akumulatsioonidest**, mida ta hindab, eelkõige patareid- ja akuvalmistajatest, patareid- ja akuvalmistajate kaubanduspartneritest, patareid- ja akuvalmistajate tehastes osalust omavatest investoritest ja teistest teavitatud asutustest ning teavitatud asutuste äriühendustest, emaettevõtjatest või tütarettevõtjatest.

Muudatusettepanek

3. Vastavushindamisasutus on kolmandast isikust asutus, mis on sõltumatu kõigist ärisidemetest ja **patareidest** või **akudest**, mida ta hindab, eelkõige patareid- ja akuvalmistajatest, patareid- ja akuvalmistajate kaubanduspartneritest, patareid- ja akuvalmistajate tehastes osalust omavatest investoritest ja teistest teavitatud asutustest ning teavitatud asutuste äriühendustest, emaettevõtjatest või tütarettevõtjatest.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 215
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 6 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Vastavushindamisasutus on võimeline täitma kõiki VIII lisas nimetatud vastavushindamisülesandeid, mille täitmisega seoses on temast teavitatud, sõltumata sellest, kas vastavushindamisasutus täidab neid ise või täidetakse neid tema nimel ja tema vastutusel.

Muudatusettepanek

(Ei puuduta eestikeelset versiooni.)

Muudatusettepanek 216
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 6 – lõik 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) asutuse oma töötajad, kellel on tehnilised teadmised ning piisav asjakohane kogemus **vastavushindamistoimingute** täitmiseks;

Muudatusettepanek

a) asutuse oma töötajad, kellel on tehnilised teadmised ning piisav asjakohane kogemus **vastavushindamisülesannete** täitmiseks;

Muudatusettepanek 217
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 6 – lõik 2 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) asjakohased tegevuspõhimõtted ja menetlused, et eristada toiminguid, mida ta teeb teavitatud asutusena, ja **muud tegevust**;

Muudatusettepanek

c) asjakohased tegevuspõhimõtted ja menetlused, et eristada toiminguid, mida ta teeb teavitatud asutusena, ja **muud ülesandeid**;

Muudatusettepanek 218
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 25 – lõige 6 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Vastavushindamisasutusel on igal ajal juurdepääs kõikidele katseseadmetele või -rajatistele, mis on vajalikud iga vastavushindamismenetluse jaoks, ja igale patarei- või akumudelile, millega seoses temast on teavitatud.

Muudatusettepanek

Vastavushindamisasutusel on igal ajal juurdepääs **kogu teabele**, kõikidele katseseadmetele või -rajatistele, mis on vajalikud iga vastavushindamismenetluse jaoks, ja igale patarei- või akumudelile, millega seoses temast on teavitatud.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 219

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 – lõige 7 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) asjakohased teadmised ja arusaam II ja III peatükis sätestatud nõuetest, artiklis 15 osutatud kohaldatavatest harmoneeritud standarditest ja artiklis 16 osutatud ühtsetest kirjeldustest ning liidu ühtlustamisõigusaktide ja riigisiseste õigusaktide asjakohastest sätetest;

Muudatusettepanek

c) asjakohased teadmised ja arusaam II ja III peatükis **ja artiklis 39** sätestatud nõuetest, artiklis 15 osutatud kohaldatavatest harmoneeritud standarditest ja artiklis 16 osutatud ühtsetest kirjeldustest ning liidu ühtlustamisõigusaktide ja riigisiseste õigusaktide asjakohastest sätetest;

Muudatusettepanek 220

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 – lõige 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tuleb tagada vastavushindamisasutuse, selle juhtkonna ja **vastavushindamistoimingute tegemise** eest vastutavate töötajate erapooletus.

Muudatusettepanek

Tuleb tagada vastavushindamisasutuse, selle juhtkonna ja **vastavushindamisülesannete täitmise** eest vastutavate töötajate erapooletus.

Muudatusettepanek 221

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 – lõige 8 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Vastavushindamisasutuse juhtkonna ja **vastavushindamistoimingute tegemise** eest vastutavate töötajate tasu suurus ei sõltu tehtud vastavushindamiste arvust ega nimetatud hindamiste tulemustest.

Muudatusettepanek

Vastavushindamisasutuse juhtkonna ja **vastavushindamisülesannete täitmise** eest vastutavate töötajate tasu suurus ei sõltu tehtud vastavushindamiste arvust ega nimetatud hindamiste tulemustest.

Muudatusettepanek 222

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 25 – lõige 10

Komisjoni ettepanek

10. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust kogu teabe osas, mis on saadud VIII lisa kohaselt **tehtud vastavushindamistoimingute** käigus, välja arvatud teabevahetus selle liikmesriigi pädevate asutustega, kus asutus tegutseb. Tagatakse omandiõiguste kaitse.

Muudatusettepanek

10. Vastavushindamisasutuse töötajad hoiavad ametisaladust kogu teabe osas, mis on saadud VIII lisa kohaselt **täidetud vastavushindamisülesannete** käigus, välja arvatud teabevahetus selle liikmesriigi pädevate asutustega, kus asutus tegutseb. Tagatakse omandiõiguste kaitse.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 223**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 25 – lõige 11***Komisjoni ettepanek*

11. Vastavushindamisasutus osaleb asjakohases standardimistöös ja vastavalt artiklile 37 loodud teavitatud asutuste koordineerimisrühma töös või tagab, et tema **vastavushindamistoimingute** eest vastutavad töötajad on sellisest tegevusest teadlikud, ning rakendab nimetatud rühma töö tulemusena koostatud haldusotsuseid ja -dokumente üldiste suunistena.

Muudatusettepanek

11. Vastavushindamisasutus osaleb asjakohases standardimistöös ja vastavalt artiklile 37 loodud teavitatud asutuste koordineerimisrühma töös või tagab, et tema **vastavushindamisülesannete** eest vastutavad töötajad on sellisest tegevusest teadlikud, ning rakendab nimetatud rühma töö tulemusena koostatud haldusotsuseid ja -dokumente üldiste suunistena.

Muudatusettepanek 224**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 28 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Teavitamisaotlusega koos esitatakse dokument, kus kirjeldatakse vastavushindamistoiminguid, VIII lisas sätestatud **vastavushindamismoduleid** ja patarei- või akumodelit, millega tegelemiseks vastavushindamisasutus väidab end pädeva olevat, ning riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistus, mis tõendab, et vastavushindamisasutus vastab artiklis 25 sätestatud nõuetele.

Muudatusettepanek

2. Teavitamisaotlusega koos esitatakse dokument, kus kirjeldatakse vastavushindamistoiminguid, VIII lisas sätestatud **vastavushindamismoodulit või -moduleid** ja patarei- või akumodelit, millega tegelemiseks vastavushindamisasutus väidab end pädeva olevat, ning riikliku akrediteerimisasutuse väljastatud akrediteerimistunnistus, mis tõendab, et vastavushindamisasutus vastab artiklis 25 sätestatud nõuetele.

Muudatusettepanek 225**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 32 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Komisjon uurib igat juhtumit, mil tal tekib kahtlus või tema tähelepanu juhitakse kahtlusele, et teavitatud asutus ei ole enam pädev või ei täida enam talle **esitatud** nõudeid ja **ülesandeid**.

Muudatusettepanek

1. Komisjon uurib igat juhtumit, mil tal tekib kahtlus või tema tähelepanu juhitakse kahtlusele, **eelkõige ettevõtjate ja muude asjakohaste sidusrühmade poolt**, et teavitatud asutus ei ole enam pädev või ei täida enam talle **pandud** nõudeid ja **kohustusi**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 226

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 32 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Komisjon tagab, et uurimise käigus omandatud tundlikku teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.

Muudatusettepanek

3. Komisjon **võib küsida nõu artiklis 68a osutatud liidu katserajatiselt ning** tagab, et uurimise käigus omandatud tundlikku teavet käsitletakse konfidentsiaalsena.

Muudatusettepanek 227

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33 – lõige 2 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Teavitatud asutus **tegutseb** proportsionaalselt, vältides ettevõtjate tarbetut koormamist ning võttes nõuetekohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, ettevõtja struktuuri, hinnatava patarei või aku keerukuse astet ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Muudatusettepanek

Teavitatud asutus **teeb vastavushindamisi** proportsionaalselt, vältides **ettevõtjate, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega** ettevõtjate tarbetut koormamist ning võttes nõuetekohaselt arvesse ettevõtja suurust, tegutsemisvaldkonda, ettevõtja struktuuri, hinnatava patarei või aku keerukuse astet ning seda, kas tegemist on mass- või seeriatootmisega.

Muudatusettepanek 228

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 33 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui teavitatud asutus leiab, et valmistaja ei ole järginud II ja III peatükis sätestatud nõudeid, artiklis 15 osutatud harmoneeritud standardeid, artiklis 16 osutatud ühtseid kirjeldusi või muid tehnilisi kirjeldusi, nõuab ta, et **kõnealune** valmistaja võtaks teist ja lõplikku sertifitseerimisotsust silmas pidades asjakohaseid parandusmeetmeid, välja arvatud juhul, kui puudusi ei ole võimalik kõrvaldada, millisel juhul ei saa sertifikaati välja anda.

Muudatusettepanek

3. Kui teavitatud asutus leiab, et valmistaja ei ole järginud II **või** III peatükis **või artiklis 39** sätestatud nõudeid, artiklis 15 osutatud harmoneeritud standardeid, artiklis 16 osutatud ühtseid kirjeldusi või muid tehnilisi kirjeldusi, nõuab ta, et valmistaja võtaks teist ja lõplikku sertifitseerimisotsust silmas pidades asjakohaseid parandusmeetmeid, välja arvatud juhul, kui puudusi ei ole võimalik kõrvaldada, millisel juhul ei saa sertifikaati välja anda.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 229**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 35 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Teavitatud asutus esitab teistele sarnaste vastavushindamistoimingute ja samade akude ja patareidega tegelevatele teavitatud asutustele asjakohase teabe negatiivsete ja nõudmise korral positiivsete vastavushindamistulemuste kohta.

Muudatusettepanek

2. Teavitatud asutus esitab teistele sarnaste vastavushindamistoimingute ja samade akude ja patareidega tegelevatele, **käesoleva määruse kohaselt** teavitatud asutustele asjakohase teabe negatiivsete ja nõudmise korral positiivsete vastavushindamistulemuste kohta.

Muudatusettepanek 230**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 36 – pealkiri***Komisjoni ettepanek*

Kogemuste vahetamine

Muudatusettepanek

Kogemuste **ja heade tavade** vahetamine

Muudatusettepanek 231**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 36 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Komisjon korraldab kogemuste vahetuse liikmesriikide teavituspoliitika eest vastutavate riiklike ametiasutuste vahel.

Muudatusettepanek

Komisjon korraldab kogemuste **ja heade tavade** vahetuse liikmesriikide teavituspoliitika eest vastutavate riiklike ametiasutuste vahel.

Muudatusettepanek 232**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 37 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Komisjon tagab, et teavitatud asutuste vahel korraldatakse asjakohane ning hästi toimiv koordineerimine ja koostöö ning selleks luuakse teavitatud asutuste valdkondlik rühm või rühmad.

Muudatusettepanek

Komisjon tagab, et **käesoleva määruse alusel** teavitatud asutuste vahel korraldatakse asjakohane ning hästi toimiv koordineerimine ja koostöö ning selleks luuakse teavitatud asutuste valdkondlik rühm või rühmad.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 233

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 38 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. **Patarei** või **aku** turule **laskmisel** või kasutusele **võtmisel**, sealhulgas valmistaja enda tarbeks, tagavad valmistajad, et patarei või aku:

Muudatusettepanek

1. **Kõikide patareide** või **akude puhul, mis on liidus lastud** või kasutusele **võetud**, sealhulgas valmistaja enda tarbeks, tagavad valmistajad, et patarei või aku:

Muudatusettepanek 234

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 38 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Juhul kui ühele kasutajale tarnitakse korraga mitu **patareid** või akut, võib asjaomase **partii või** saadetisega olla kaasas üksainus ELi vastavusdeklaratsiooni koopia.

Muudatusettepanek

Juhul kui ühele kasutajale tarnitakse korraga mitu **patareid** või akut, võib asjaomase saadetisega olla kaasas üksainus ELi vastavusdeklaratsiooni koopia.

Muudatusettepanek 235

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 38 – lõige 8

Komisjoni ettepanek

8. Valmistajad märgivad oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning ühenduse võtmiseks kasutatava **postiaadressi** ja veebiaadressi patarei või aku pakendile. Postiaadress osutab ühele kohale, kus valmistajaga saab ühendust võtta. Nimetatud teave esitatakse lõppkasutajatele ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadavas keeles ning see on selge, arusaadav ja loetav.

Muudatusettepanek

8. Valmistajad märgivad oma nime, registreeritud kaubanime või registreeritud kaubamärgi ning ühenduse võtmiseks kasutatava **telefoninumbri, posti-, meili-** ja veebiaadressi patarei või aku pakendile. Postiaadress osutab ühele kohale, kus valmistajaga saab ühendust võtta. Nimetatud teave esitatakse lõppkasutajatele ja turujärelevalveasutustele kergesti arusaadavas keeles ning see on selge, arusaadav ja loetav.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 236**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 38 – lõige 11***Komisjoni ettepanek*

11. Valmistajad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta II ja III peatükis sätestatud nõuetele, võtavad viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku vastavusse, kõrvaldada see turult või võtta tagasi. Kui patarei või aku kujutab endast riski, teavitavad **valmistajad** sellest viivitamata selle liikmesriigi ametiasutust, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

Muudatusettepanek

11. Valmistajad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta II ja III peatükis sätestatud nõuetele, võtavad viivitamata vajalikud parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku vastavusse, kõrvaldada see turult või võtta tagasi. Kui **valmistajad arvavad või neil on põhjust uskuda, et** patarei või aku kujutab endast riski, teavitavad **nad** sellest viivitamata selle liikmesriigi ametiasutust, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

(Horisontaalne muudatusettepanek: muudatust „kui nad arvavad või neil on põhjust uskuda, et patarei või aku kujutab endast riski“ kohaldatakse kogu teksti ulatuses. Selle vastuvõtmise korral tehakse vastavad muudatused kogu tekstis.)

Muudatusettepanek 237**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – pealkiri***Komisjoni ettepanek*

Sisemise salvestusega tööstuslikke akusid ja elektrisõidukiakusid mahutavusega üle 2 kWh turule laskvate ettevõtjate kohustus **kehtestada tarneahelaga seotud hoolsuskohustuse põhimõtted**

Muudatusettepanek

Patareisid ja akusid turule laskvate ettevõtjate kohustus **täita väärtusahelaga seotud hoolsuskohustust**

Muudatusettepanek 238**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] peab ettevõtja, kes laseb turule **sisemise salvestusega tööstuslikke akusid ja elektrisõidukiakusid mahutavusega üle 2 kWh**, täitma **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustust, mis on sätestatud käesoleva artikli lõigetes 2–5, ning säilitama dokumendid, mis tõendavad selle kohustuse täitmist, sealhulgas teavitatud asutuste tehtud kolmanda isiku poolse kontrolli tulemused.

Muudatusettepanek

1. Alates [12 kuud pärast käesoleva määruse jõustumist] peab ettevõtja, kes laseb turule akusid, täitma **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustust, mis on sätestatud käesoleva artikli lõigetes 2–5, ning säilitama dokumendid, mis tõendavad selle kohustuse täitmist, sealhulgas teavitatud asutuste tehtud kolmanda isiku poolse kontrolli tulemused.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 239**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

- (a) võtma vastu **ettevõtte tegevuspõhimõtted, mis käsitlevad** X lisa punktis 1 osutatud **toorainete tarneahelat**, ning teavitama neist selgelt tarnijaid ja üldsust;

Muudatusettepanek

- a) võtma vastu **ettevõtja hoolduskohustuse põhimõtted patareide ja akude väärtusahela kohta, sealhulgas seoses** X lisa punktis 1 osutatud **toorainetega ning X lisa punktis 2 osutatud sotsiaalse ja keskkonnamisliku kategooriatega**, ning teavitama neist selgelt tarnijaid ja üldsust;

Muudatusettepanek 240**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

- (b) lisama oma **tarneahela** põhimõtetesse standardid, mis on kooskõlas **OECD hoolduskohustuse suuniste II lisas esitatud tarneahela näidis põhimõtetes esitatud** standarditega;

Muudatusettepanek

- b) lisama oma **väärtusahela** põhimõtetesse standardid, mis on kooskõlas **X lisa punktis 3a loetletud rahvusvaheliselt tunnustatud hoolduskohustuse** standarditega;

Muudatusettepanek 241**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

- (c) ehitama oma sisemised juhtimissüsteemid üles nii, et need toetaksid **tarneahelaga** seotud hoolduskohustuse täitmist, tehes kõrgemale juhtkonnale ülesandeks valvata **tarneahelaga** seotud hoolduskohustuse täitmise üle ning säilitada kõnealuseid süsteeme käsitlevaid andmeid vähemalt viis aastat;

Muudatusettepanek

- c) ehitama oma sisemised juhtimissüsteemid üles nii, et need toetaksid **väärtusahelaga** seotud hoolduskohustuse täitmist, tehes kõrgemale juhtkonnale ülesandeks valvata **väärtusahelaga** seotud hoolduskohustuse täitmise üle ning säilitada kõnealuseid süsteeme käsitlevaid andmeid vähemalt viis aastat;

Muudatusettepanek 242**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt d – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

- d) looma **tarneahela** kontrolli ja läbipaistvuse süsteemi, mis hõlmab järelevalveahelat või **tarneahela** jälgitavuse süsteemi või **tarneahelas** eespool **tegutsejate kindlakstegemist**, ning seda süsteemi rakendama.

Muudatusettepanek

- d) looma **väärtusahela** kontrolli ja läbipaistvuse süsteemi, mis hõlmab järelevalveahelat või jälgitavuse süsteemi, **määrates kindlaks väärtusahelas** eespool **tegutsejad**, ning seda süsteemi rakendama.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 243**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt d – lõik 2 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Seda süsteemi toetavad dokumendid, mis sisaldavad järgmist teavet:

Muudatusettepanek

Seda süsteemi toetavad dokumendid, mis sisaldavad **vähemalt** järgmist teavet:

Muudatusettepanek 244**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt d – lõik 2 – alapunkt iii a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iii) kui tooraine pärineb kõrge riskiteguriga piirkonnast, siis täiendav teave kooskõlas OECD hoolsuskohustuse suunistes esitatud konkreetsete soovitusetega ahela algusosas tegutsevatele ettevõtjatele, kui see on asjakohane, näiteks päritolukaevandus, kohad, kus tooraineid koondatakse, nendega kaubeldakse ja neid töödeldakse, ning tasutud maksud, tasud ja litsentsitasud;

Muudatusettepanek 245**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt d – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Käesolevas punktis d sätestatud nõudeid **võib täita** tööstusharu juhitavates süsteemides osalemise kaudu.

Muudatusettepanek

Ilma et see piiraks ettevõtjate individuaalset vastutust hoolsuskohustuse täitmise eest, võib käesolevas punktis d sätestatud nõudeid **täita koostöös teiste osalejatega, sealhulgas käesoleva määruse alusel tunnustatud** tööstusharu juhitavates süsteemides osalemise kaudu.

Muudatusettepanek 246**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 2 – punkt e**

Komisjoni ettepanek

(e) lisama oma **tarneahela** põhimõtted tarnijatega sõlmitavatesse lepingutesse ja kokkulepetesse, sealhulgas nende riskijuhtimismeetmetesse;

Muudatusettepanek

e) lisama oma **väärtusahela** põhimõtted tarnijatega sõlmitavatesse lepingutesse ja kokkulepetesse, sealhulgas nende riskijuhtimismeetmetesse;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 247

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 39 – lõige 2 – punkt f

Komisjoni ettepanek

- (f) töötama välja kaebuste esitamise korra, mis toimiks riskiteadlikkusega seotud varajase hoiatamise vahendina, või looma **sellise korra** koostöös teiste ettevõtjate või organisatsioonidega või hõlbustama väliseksperdi või -organi, näiteks ombudsmani poole pöördumist.

Muudatusettepanek

- f) töötama välja kaebuste esitamise korra, mis toimiks riskiteadlikkusega seotud varajase hoiatamise vahendina **ja heastamismehhanismina koosõlas ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetega**, või looma **sellised mehhanismid** koostöös teiste ettevõtjate või organisatsioonidega või hõlbustama väliseksperdi või -organi, näiteks ombudsmani poole pöördumist. **Selliste mehhanismide puhul võetakse arvesse ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtetes sätestatud kaebuste esitamise mehhanismide kriteeriume.**

Muudatusettepanek 248

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 39 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) tegema kindlaks X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriatega seotud **kahjulikud mõjud** oma **tarneahelas** ja hindama neid lõike 2 kohaselt esitatud teabe põhjal, võttes aluseks oma **tarneahela** põhimõtete standardid;

Muudatusettepanek

- a) tegema kindlaks **muu hulgas** X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriatega seotud **kahjulike mõjude riski** oma **väärtusahelas** ja hindama neid lõike 2 kohaselt esitatud teabe **ja muu asjakohase teabe** põhjal, **mis on kas avalikult kättesaadav või mille on esitanud sidusrühmad**, võttes aluseks oma **väärtusahela** põhimõtete standardid;

Muudatusettepanek 249

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 39 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

- (b) rakendama kindlakstehtud riskidele reageerimise strateegiat, mis on välja töötatud nii, et ära hoida **või** leevendada **kahjulikku mõju** järgmiselt:

Muudatusettepanek

- b) rakendama kindlakstehtud riskidele reageerimise strateegiat, mis on välja töötatud nii, et ära hoida **kahjulikku mõju, seda** leevendada **ning käsitleda seda** järgmiselt:

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 250**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b – alapunkt i***Komisjoni ettepanek*

i) teavitades **tarneahela** riskihindamise tulemustest ettevõtja selleks määratud kõrgemat juhtkonda;

Muudatusettepanek

i) teavitades **väärtusahela** riskihindamise tulemustest ettevõtja selleks määratud kõrgemat juhtkonda;

Muudatusettepanek 251**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b – alapunkt ii***Komisjoni ettepanek*

ii) võttes riskijuhtimismeetmeid kooskõlas **OECD hoolsuskohustuste suuniste II lisaga**, võttes arvesse nende mõjutamisvõimet, ning astudes vajaduse korral samme nende **tarnijate** survestamiseks, kes suudavad kindlakstehtud riski kõige tulemuslikumalt ära hoida või maandada;

Muudatusettepanek

ii) võttes riskijuhtimismeetmeid kooskõlas **X lisa punktis 3a loetletud rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega**, võttes arvesse nende mõjutamisvõimet, ning astudes vajaduse korral samme nende **ärisuhete** survestamiseks, kes suudavad kindlakstehtud riski kõige tulemuslikumalt ära hoida või maandada;

Muudatusettepanek 252**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b – alapunkt ii***Komisjoni ettepanek*

iii) rakendades riskijuhtimiskava, tagades riskimaandamise meetmete tulemuslikkuse järelevalve ja jälgimise, andes tagasisidet selleks määratud kõrgemale juhtkonnale ning kaaludes **suhete** peatamist või lõpetamist **tarnijaga** pärast riskimaandamise meetmete ebaõnnestumist, lähtudes seejuures asjakohastest lepingutingimustest kooskõlas lõike 2 teise lõiguga;

Muudatusettepanek

iii) rakendades riskijuhtimiskava, tagades riskimaandamise meetmete tulemuslikkuse järelevalve ja jälgimise, andes tagasisidet selleks määratud kõrgemale juhtkonnale ning kaaludes **ärisuhete** peatamist või lõpetamist pärast riskimaandamise meetmete ebaõnnestumist, lähtudes seejuures asjakohastest lepingutingimustest kooskõlas lõike 2 teise lõiguga;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 253**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 3 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Kui lõikes 1 osutatud ettevõtja kasutab riskimaandamismeetmeid kauplemist jätkates või selle ajutiselt peatades, peab ta konsulteerima **tarnijate** ja asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kohalike omavalitsuste ja keskvalitsuse asutustega, rahvusvaheliste või kodanikuühiskonna organisatsioonide ja mõjutatud **kolmandate isikutega**, ning leppima kokku mõõdetava riski maandamise strateegias riskijuhtimiskava raames.

Muudatusettepanek

Kui lõikes 1 osutatud ettevõtja kasutab riskimaandamismeetmeid kauplemist jätkates või selle ajutiselt peatades, peab ta konsulteerima **ärisuhete osaliste** ja asjaomaste sidusrühmadega, sealhulgas kohalike omavalitsuste ja keskvalitsuse asutustega, rahvusvaheliste või kodanikuühiskonna organisatsioonide ja mõjutatud **kogukondadega** ning leppima kokku mõõdetava riski maandamise strateegias riskijuhtimiskava raames.

Muudatusettepanek 254**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 3 – lõik 3**

Komisjoni ettepanek

Lõikes 1 osutatud ettevõtja teeb kindlaks oma **tarneahelas** X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriates avalduva kahjuliku mõju tõenäosuse ja hindab seda, **tuginedes olemasolevatele aruanne-tele, mille teavitatud asutus on koostanud kolmanda isiku poolse kontrolli käigus kõnealusesse tarneahelasse kuuluvate tarnijate** kohta, ning hinnates vajaduse korral nende hoolsuskohustuse täitmise tavad. Need kontrolliaruanded peavad olema kooskõlas lõike 4 esimese lõiguga. **Kui tarnijaid käsitlevaid kolmanda isiku kontrolliaruandeid ei ole, teeb lõikes 1 nimetatud ettevõtja riskid oma tarneahelas kindlaks ja hindab neid oma riskijuhtimissüsteemi raames. Sellistel juhtudel lasevad lõikes 1 osutatud ettevõtjad teha oma tarneahelatega seotud hoolsuskohustuse kolmanda isiku poolse kontrolli teavitatud asutuse kaudu kooskõlas lõike 4 esimese lõiguga.**

Muudatusettepanek

Lõikes 1 osutatud ettevõtja teeb kindlaks oma **väärtusahelas** X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriates avalduva kahjuliku mõju tõenäosuse ja hindab seda. **Lõikes 1 osutatud ettevõtja teeb riskid oma väärtusahelas kindlaks ja hindab neid oma riskijuhtimissüsteemi raames. Sellistel juhtudel lasevad lõikes 1 osutatud ettevõtjad teha oma hoolsuskohustuse ahelatega seotud kolmanda isiku poolse kontrolli teavitatud asutuse kaudu kooskõlas lõike 4 esimese lõiguga. Samuti võib ettevõtja kasutada olemasolevaid aruandeid, mille teavitatud asutus on koostanud kolmanda isiku poolse kontrolli käigus kõnealusesse tarneahelasse kuuluvate ärisuhete** kohta, ning hinnates vajaduse korral nende hoolsuskohustuse täitmise tavad. Need kontrolliaruanded peavad olema kooskõlas lõike 4 esimese lõiguga.

Muudatusettepanek 255**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

3a. Liikmesriigid tagavad, et neil kehtib vastutuskord, mille kohaselt võib ettevõtjaid kooskõlas liikmesriigi õigusega pidada vastutavaks võimaliku või tegeliku kahjuliku mõju eest inimõigustele, keskkonnale või heale valitsemistavale, mida nemad või nende kontrolli all olevad ettevõtjad on põhjustanud või millele on oma tegevuse või tegevusetusega kaasa aidanud, ning nõuda neilt sellise kahju heastamist.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 256**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 4 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

4. Lõikes 1 osutatud ettevõtja laseb oma **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtteid kontrollida teavitatud asutusel (edaspidi „kolmanda isiku poolne kontroll“).

Muudatusettepanek

4. Lõikes 1 osutatud ettevõtja laseb oma **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse **täitmise** põhimõtteid **ja tavaid** kontrollida teavitatud asutusel (edaspidi „kolmanda isiku poolne kontroll“).

Muudatusettepanek 257**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 4 – lõik 2 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

(a) hõlmab kõiki tegevusi, protsesse ja süsteeme, mida ettevõtjad kasutavad **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse nõuete täitmiseks kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 5;

Muudatusettepanek

a) hõlmab kõiki tegevusi, protsesse ja süsteeme, mida ettevõtjad kasutavad **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse nõuete täitmiseks kooskõlas lõigetega 2, 3 ja 5;

Muudatusettepanek 258**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 4 – lõik 2 – punkt b***Komisjoni ettepanek*

(b) on ette nähtud selleks, et teha kindlaks, kas akusid turule laskvate ettevõtjate **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse täitmise tavad vastavad lõigetele 2, 3 ja 5;

Muudatusettepanek

b) on ette nähtud selleks, et teha kindlaks, kas akusid turule laskvate ettevõtjate **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse täitmise tavad vastavad lõigetele 2, 3 ja 5, **ning vajaduse korral kontrollida ettevõtjaid ja koguda teavet sidusrühmadelt**;

Muudatusettepanek 259**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 4 – lõik 2 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

(c) annab akusid turule laskvatele ettevõtjatele soovitusi selle kohta, kuidas parandada oma **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse täitmise tavasid;

Muudatusettepanek

c) annab akusid turule laskvatele ettevõtjatele soovitusi selle kohta, kuidas parandada oma **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse täitmise tavasid;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 260**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 5***Komisjoni ettepanek*

5. Lõikes 1 osutatud ettevõtja teeb liikmesriikide turujärelevalveasutustele taotluse korral kättesaadavaks lõike 4 kohaselt tehtud kolmanda isiku poolse kontrolli aruanded või tõendid, mis kinnitavad vastavust sellisele **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse süsteemile, mida komisjon on artikli 72 kohaselt tunnustanud.

Muudatusettepanek

5. Lõikes 1 osutatud ettevõtja teeb liikmesriikide turujärelevalveasutustele taotluse korral kättesaadavaks lõike 4 kohaselt tehtud kolmanda isiku poolse kontrolli aruanded või tõendid, mis kinnitavad vastavust sellisele **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse süsteemile, mida komisjon on artikli 72 kohaselt tunnustanud.

Muudatusettepanek 261**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 6 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

6. Lõikes 1 osutatud ettevõtja avalikustab temale tarneahelas vahetult järgnevatele ostjatele kogu teabe, mis on saadud ja mida säilitatakse vastavalt tema **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtetele, võttes nõuetekohaselt arvesse ärisaladust ja muid konkurentsiga seotud kaalutlusi.

Muudatusettepanek

6. Lõikes 1 osutatud ettevõtja avalikustab temale tarneahelas vahetult järgnevatele ostjatele kogu teabe, mis on saadud ja mida säilitatakse vastavalt tema **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtetele, võttes nõuetekohaselt arvesse ärisaladust ja muid konkurentsiga seotud kaalutlusi.

Muudatusettepanek 262**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 6 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Lõikes 1 osutatud ettevõtja esitab igal aastal võimalikult laiale üldsusele kättesaadava, muu hulgas ka internetis kättesaadava, aruande oma **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtete kohta. Selles aruandes kirjeldatakse meetmeid, mida ettevõtja on võtnud lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuete täitmiseks, sealhulgas X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriates leitud **märkimisväärsed** kahjulikku mõju ning kuidas sellega on tegeletud, samuti sisaldab see punkti 4 kohaselt tehtud kolmanda isiku poolsete kontrollide kokkuvõtvat aruannet, sealhulgas teavitatud asutuse nime, võttes nõuetekohaselt arvesse ärisaladust ja muid konkurentsiga seotud kaalutlusi.

Muudatusettepanek

Lõikes 1 osutatud ettevõtja esitab igal aastal võimalikult laiale üldsusele kättesaadava, muu hulgas ka internetis kättesaadava, aruande oma **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtete kohta, **mis eelkõige puudutavad igas turule lastud patareid- või akumudelis sisalduvaid tooraineid**. Selles aruandes kirjeldatakse **lõppkasutajate jaoks kergesti arusaadaval ning patareid või akut selgelt eristaval viisil** meetmeid, mida ettevõtja on võtnud lõigetes 2 ja 3 sätestatud nõuete täitmiseks, sealhulgas X lisa punktis 2 loetletud riskikategooriates leitud **märkimisväärsed** kahjulikku mõju ning kuidas sellega on tegeletud, samuti sisaldab see punkti 4 kohaselt tehtud kolmanda isiku poolsete kontrollide kokkuvõtvat aruannet, sealhulgas teavitatud asutuse nime, võttes nõuetekohaselt arvesse ärisaladust ja muid konkurentsiga seotud kaalutlusi.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 263**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 7**

Komisjoni ettepanek

7. Komisjon töötab välja suunised käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 kehtestatud hoolduskohustuse nõuete kohaldamiseks seoses X lisa punktis 2 osutatud sotsiaalsete ja keskkonnamarkidega ning eelkõige kooskõlas X lisa **punktis** 3 osutatud rahvusvaheliste dokumentidega.

Muudatusettepanek

7. Komisjon töötab välja suunised käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 kehtestatud hoolduskohustuse nõuete kohaldamiseks seoses X lisa punktis 2 osutatud sotsiaalsete ja keskkonnamarkidega ning eelkõige kooskõlas X lisa **punktides** 3 ja 3a osutatud rahvusvaheliste dokumentidega.

Muudatusettepanek 264**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

7a. *Liikmesriigid annavad ettevõtjatele, eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele, konkreetset tehnilist abi käesolevas artiklis sätestatud väärtusahelaga seotud hoolduskohustuse nõuete täitmiseks. Sellise tehnilise abi andmisel võivad liikmesriike abistada nende riiklikud patareide ja akude pädevuskeskused, mis on loodud vastavalt artiklile 68b.*

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 265**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 7 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

7b. *Et liikmesriigid saaksid tagada määruse järgimise artikli 69 kohaselt, vastutavad nad asjakohase kontrolli korraldamise eest.*

Muudatusettepanek

Esimeses lõigus osutatud kontrolli tegemisel kohaldatakse riskipõhist lähenemist, seda ka juhul, kui pädeval asutusel on näiteks kolmanda isiku väljendatud põhjendatud kahtluste alusel asjakohast teavet käesoleva määruse täitmise kohta ettevõtja poolt.

Esimeses lõigus osutatud kontroll hõlmab kohapealset kontrolli, sealhulgas ettevõtja valdustes.

Ettevõtjad annavad esimeses lõigus osutatud kontrolli hõlbustamiseks igakülgset abi, eelkõige seoses juurdepääsuga ruumidele ning dokumentide ja protokollide esitamisega.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Et tagada liikmesriikide pädevate asutuste ülesannete selgus ja tegevuse järjepidevus, koostab komisjon suunised, milles esitatakse üksikasjalikult etapid, mida esimeses lõigus osutatud kontrolli tegevad liikmesriigi pädevad asutused peavad järgima. Need suunised sisaldavad asjakohasel juhul dokumentide näidiseid, millega hõlbustatakse käesoleva määruse rakendamist.

Liikmesriigid säilitavad esimeses lõigus osutatud kontrolli andmed, milles on eelkõige märgitud kontrolli laad ja tulemused, ning andmed artikli 69 alusel väljastatud teatistest parandusmeetmete võtmise kohta.

Muudatusettepanek 266

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 39 – lõige 8 – punkt a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) muuta X lisa esitatud rahvusvaheliste dokumentide loetelu, võttes arvesse asjaomastel rahvusvahelistel foorumitel toimunud muutusi;

Muudatusettepanek 267

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 39 – lõige 8 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) muuta lõikes 1 osutatud ettevõtjale lõigetega 2–4 ette nähtud kohustusi, arvestades määruse (EL) 2017/821 muudatusi ja OECD hoolsuskohustuse suuniste I lisa esitatud hoolsuskohustuse soovituste muudatusi.

b) muuta lõikes 1 osutatud ettevõtjale lõigetega 2–4 ette nähtud kohustusi, arvestades määruse (EL) 2017/821 muudatusi, ja muuta X lisa punktis 3a esitatud rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse dokumentide loetelu;

Muudatusettepanek 268

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 39 – lõige 8 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) koostada riskipiirkondade loetelu ja seda muuta, võttes arvesse OECD hoolsuskohustuse suuniseid.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 269**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 39 – lõige 8 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8a. Juhul kui võetakse vastu tulevased liidu õigusaktid, millega kehtestatakse äriühingu kestliku üldjuhtimise ja hoolsuskohustuse üldeeskirjad, käsitatakse käesoleva artikli lõigete 2–5 ja X lisa sätteid selliseid tulevasi liidu õigusakte täiendavana.

Kuus kuud pärast tulevaste liidu õigusaktide jõustumist, millega kehtestatakse äriühingute kestliku juhtimise ja hoolsuskohustuse üldnormid, hindab komisjon, kas kõnealuste uute liidu õigusaktide tõttu tuleb muuta käesoleva artikli lõikeid 2–5 või X lisa või mõlemat, ja võtab asjakohasel juhul kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et neid sätteid vastavalt muuta.

Kõnealune delegeeritud õigusakt ei piira käesoleva artikli lõigetes 2–5 või X lisa sätestatud kohustusi, mis on konkreetselt seotud patareisid ja akusid turule laskvate ettevõtjatega. Ettevõtjate mis tahes täiendav hoolsuskohustus, mis on sätestatud kõnealuses delegeeritud õigusaktis, peab tagama vähemalt samal tasemel kaitse, nagu on ette nähtud käesoleva määrusega, tekitamata seejuures põhjendamatu halduskoormust.

Muudatusettepanek 270**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 40 – lõige 4 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Volitatud esindaja täidab valmistajalt saadud volituses kindlaksmääratud ülesandeid. Volitatud esindaja esitab volituse koopia **nõudmise korral pädevale asutusele**. Volitus võimaldab volitatud esindajal teha vähemalt järgmist:

4. Volitatud esindaja täidab valmistajalt saadud volituses kindlaksmääratud ülesandeid. Volitatud **esindajal peavad olema vajalikud rahalised ja organisatsioonilised vahendid volituses kindlaks määratud ülesannete täitmiseks**. Volitatud esindaja esitab **nõudmise korral pädevale asutusele** volituse koopia **selle asutuse poolt kindlaks määratud liidu ametlikus keeles**. Volitus võimaldab volitatud esindajal teha vähemalt järgmist:

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 271
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 40 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Kui volitatud esindaja arvab või tal on alust uskuda, et patarei või aku kujutab endast riski, teavitab ta sellest viivitamata turujärelevalveasutusi.

Muudatusettepanek 272
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 41 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Importijad lasevad turule või võtavad kasutusele üksnes patarei või aku, mis vastab II ja III peatüki nõuetele.

1. Importijad lasevad turule või võtavad kasutusele üksnes patarei või aku, mis vastab II ja III peatüki **ja artikli 39** nõuetele.

Muudatusettepanek 273
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 41 – lõige 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kui importija arvab või tal on põhjust uskuda, et patarei või aku ei vasta II ja III peatükis sätestatud nõuetele, ei lase ta seda turule ega võta seda kasutusele enne, kui see on nõuetega vastavusse viidud. Lisaks teavitab importija **valmistajat ja turujärelevalveasutusi, kui** patarei või aku kujutab endast riski.

Kui importija arvab või tal on põhjust uskuda, et patarei või aku ei vasta II ja III peatükis **ja artiklis 39** sätestatud nõuetele, ei lase ta seda turule ega võta seda kasutusele enne, kui see on nõuetega vastavusse viidud. Lisaks teavitab importija, **kui ta arvab või tal on alust uskuda, et** patarei või aku kujutab endast riski, **viivitamata valmistajat ja turujärelevalveasutusi.**

Muudatusettepanek 274
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 41 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. Kui seda peetakse patareist või akust tulenevat riski silmas pidades asjakohaseks, teevad importijad tarbijate tervise ja ohutuse kaitsmiseks turustatavate patareide ja akude pistelist kontrolli, uurivad kaebusi, ning kui see on vajalik, peavad registrit kaebuste, mittevastavate patareide ja akude ning patareide või akude tagasivõtmiste kohta, ning teavitavad turustajaid kõnealusest järelevalvest.

6. Kui seda peetakse patareist või akust tulenevat riski silmas pidades asjakohaseks, teevad importijad tarbijate tervise ja ohutuse **ning keskkonna** kaitsmiseks turustatavate patareide ja akude pistelist kontrolli, uurivad kaebusi, ning kui see on vajalik, peavad registrit kaebuste, mittevastavate patareide ja akude ning patareide või akude tagasivõtmiste kohta, ning teavitavad turustajaid kõnealusest järelevalvest.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 275
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 41 – lõige 7

Komisjoni ettepanek

7. Importijad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta II ja III peatükis sätestatud nõuetele, võtavad viivitamata parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku vastavusse, kõrvaldada see turult või võtta tagasi. Kui patarei või aku kujutab endast riski, teavitavad **importijad** sellest viivitamata selle liikmesriigi ametiasutust, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

Muudatusettepanek

7. Importijad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turule lasknud või kasutusele võtnud, ei vasta II ja III peatükis **ja artiklis 39** sätestatud nõuetele, võtavad viivitamata parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku vastavusse, kõrvaldada see turult või võtta tagasi. Kui **importijad arvavad või neil on põhjust uskuda, et** patarei või aku kujutab endast riski, teavitavad **nad** sellest viivitamata selle liikmesriigi ametiasutust, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

Muudatusettepanek 276
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 42 – lõige 2 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) **valmistaja, valmistaja volitatud esindaja, importija või teised turustajad** on registreeritud liikmesriigi territooriumil vastavalt artiklile 46;

Muudatusettepanek

a) **tootja** on registreeritud liikmesriigi territooriumil vastavalt artiklile 46;

Muudatusettepanek 277
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 42 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Kui turustaja arvab või tal on põhjust uskuda, et patarei või aku ei vasta II ja III peatükis sätestatud nõuetele, ei tee turustaja patareid turul kättesaadavaks enne, kui see on nõuetega vastavusse viidud. Lisaks **teavitab** turustaja **valmistajat** või **importijat ja turujärelevalveasutusi, kui** patarei või aku kujutab endast riski.

Muudatusettepanek

3. Kui turustaja arvab või tal on põhjust uskuda, et patarei või aku ei vasta II ja III peatükis **ja artiklis 39** sätestatud nõuetele, ei tee turustaja patareid turul kättesaadavaks enne, kui see on nõuetega vastavusse viidud. Lisaks, **kui** turustaja **arvab** või **tal on põhjust uskuda, et** patarei või aku kujutab endast riski, **teavitab ta sellest valmistajat või importijat ja turujärelevalveasutusi.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 278**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 42 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

5. Turustajad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta II ja III peatükis sätestatud nõuetele, võtavad viivitamata parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku vastavusse, kõrvaldada see turult või võtta tagasi. Kui patarei või aku kujutab endast riski, teavitavad **turustajad** sellest viivitamata nende liikmesriikide ametiasutusi, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

Muudatusettepanek

5. Turustajad, kes arvavad või kel on põhjust uskuda, et patarei või aku, mille nad on turul kättesaadavaks teinud, ei vasta II ja III peatükis **ja artiklis 39** sätestatud nõuetele, võtavad viivitamata parandusmeetmed, et vastavalt asjaoludele viia kõnealune patarei või aku vastavusse, kõrvaldada see turult või võtta tagasi. Kui **turustajad arvavad või neil on põhjust uskuda, et** patarei või aku kujutab endast riski, teavitavad **nad** sellest viivitamata nende liikmesriikide ametiasutusi, mille turul nad patarei või aku kättesaadavaks tegid, esitades eelkõige üksikasjad mittevastavuse ja kõigi võetud parandusmeetmete kohta.

Muudatusettepanek 279**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 42 – lõige 6**

Komisjoni ettepanek

6. Turustajad esitavad riikliku ametiasutuse põhjendatud nõudmisel **talle** kogu teabe ja tehnilise dokumentatsiooni, mis tõendab patarei või aku vastavust II ja III peatükis sätestatud nõuetele, tehes seda keeles, mis on kõnealusele asutusele kergesti arusaadav. Kõnealune teave ja tehniline dokumentatsioon esitatakse kas paberandjal või elektrooniliselt. Turustajad teevad riikliku ametiasutusega viimase nõudmisel koostööd seoses kõigi meetmetega, mille eesmärk on kõrvaldada nende poolt turul kättesaadavaks tehtud patareide või akude põhjustatud riskid.

Muudatusettepanek

6. Turustajad esitavad riikliku ametiasutuse põhjendatud nõudmisel **sellele ametiasutusele** kogu teabe ja tehnilise dokumentatsiooni, mis tõendab patarei või aku vastavust II ja III peatükis **ja artiklis 39** sätestatud nõuetele, tehes seda keeles, mis on kõnealusele asutusele kergesti arusaadav. Kõnealune teave ja tehniline dokumentatsioon esitatakse kas paberandjal või elektrooniliselt. Turustajad teevad riikliku ametiasutusega viimase nõudmisel koostööd seoses kõigi meetmetega, mille eesmärk on kõrvaldada nende poolt turul kättesaadavaks tehtud patareide või akude põhjustatud riskid.

Muudatusettepanek 280**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 43 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Ekspediitorteenuse osutajad tagavad, et nende poolt käideldavate patareide ja akude ladustamis-, pakendamise-, adresseerimis- või saadmistingimused ei ohusta patareide ja akude vastavust II ja III peatükis sätestatud nõuetele.

Muudatusettepanek

Ekspediitorteenuse osutajad, **sealhulgas internetipõhised kauplemiskohad**, tagavad, et nende poolt käideldavate patareide ja akude ladustamis-, pakendamise-, adresseerimis- või saadmistingimused ei ohusta patareide ja akude vastavust II, III ja VII peatükis sätestatud nõuetele.

Ilma et see piiraks asjaomaste ettevõtjate kohustusi, mis on sätestatud VI peatükis, täidavad ekspediitorteenuse osutajad lisaks esimeses lõigus osutatud nõudele ka artikli 40 lõike 4 punktis d ja lõikes 4a sätestatud ülesandeid.

Neljäpäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 281**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 44 – lõik 1 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse importijat või turustajat valmistajana ning importija või turustaja suhtes kohaldatakse artiklist **40** tulenevaid valmistaja kohustusi, juhul kui:

Muudatusettepanek

Käesoleva määruse kohaldamisel käsitatakse importijat või turustajat valmistajana ning importija või turustaja suhtes kohaldatakse artiklist **38** tulenevaid valmistaja kohustusi, juhul kui **kehtib üks järgmistest tingimustest**:

Muudatusettepanek 282**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 44 – lõik 1 – punkt b***Komisjoni ettepanek*

(b) kõnealune importija või turustaja muudab juba turule lastud või kasutusele võetud patareid või akut selliselt, et see võib mõjutada vastavust käesoleva määruse nõuetele;

Muudatusettepanek

b) kõnealune importija või turustaja muudab juba turule lastud või kasutusele võetud patareid või akut selliselt, et see võib mõjutada vastavust käesoleva määruse nõuetele; **või**

Muudatusettepanek 283**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt d***Komisjoni ettepanek*

(d) nende patareide või akude tüüp, mida tootja kavatses esimest korda liikmesriigi territooriumil turul kättesaadavaks teha, nimelt kantavad patareid ja akud, tööstuslikud patareid ja akud, elektrisõidukiakud või mootorsõidukiakud;

Muudatusettepanek

d) nende patareide või akude tüüp, mida tootja kavatses esimest korda liikmesriigi territooriumil turul kättesaadavaks teha, nimelt kantavad patareid ja **akud, kergtranspordivahendite** akud, tööstuslikud patareid ja akud, elektrisõidukiakud või mootorsõidukiakud;

Muudatusettepanek 284**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt d a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

da) nende patareide või akude keemia, mille tootja kavatses esimest korda liikmesriigi territooriumil turul kättesaadavaks teha;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 285

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt f – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

(f) teave selle kohta, kuidas tootja täidab artiklis 47 sätestatud kohustusi ja vastavalt artiklites 48 ja 49 sätestatud nõudeid:

Muudatusettepanek

f) teave selle kohta, kuidas tootja täidab artiklis 47 sätestatud kohustusi ja vastavalt artiklites 48, **48a** ja 49 sätestatud nõudeid:

Muudatusettepanek 286

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt f – alapunkt i – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

i) kantavate patareide ja akude puhul tuleb käesoleva punkti f nõuete täitmiseks esitada:

Muudatusettepanek

i) kantavate patareide ja akude **ning kergtranspordivahendite akude** puhul tuleb käesoleva punkti f nõuete täitmiseks esitada:

Muudatusettepanek 287

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt f – taane 1

Komisjoni ettepanek

— deklaratsioon, milles on näidatud tootja võetud meetmed artiklis 47 sätestatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks, artikli 48 lõikes 1 sätestatud liigiti kogumise kohustuste täitmiseks seoses tootja tarnitavate patareide ja akude kogusega ning süsteem, millega tagatakse pädevatele asutustele esitatud andmete usaldusväärsus;

Muudatusettepanek

— deklaratsioon, milles on näidatud tootja võetud meetmed artiklis 47 sätestatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks, artikli 48 lõikes 1 **ning artikli 48a lõikes 1** sätestatud liigiti kogumise kohustuste täitmiseks seoses tootja tarnitavate patareide ja akude kogusega ning süsteem, millega tagatakse pädevatele asutustele esitatud andmete usaldusväärsus;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 288**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt f – alapunkt i – taane 2***Komisjoni ettepanek*

-
- vajaduse korral selle tootjavastutusorganisatsiooni, kellele tootja on artikli 47 **lõike** 2 kohaselt usaldanud laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmise, nimi ja kontaktandmed, sealhulgas **sihtnumber ja linn või asula, tänav ja majanumber, riik, telefoni- ja faksinumber**, internetiaadress ja e-posti aadress ning riigisisene tunnuscode, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni Euroopa või riigisisese maksukohustuslasena registreerimise number, ning esindatava tootja volitus;

Muudatusettepanek

-
- vajaduse korral selle tootjavastutusorganisatsiooni, kellele tootja on artikli 47 **lõigete** 2 ja 4 kohaselt usaldanud laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmise, nimi ja kontaktandmed, sealhulgas **postiaadress, telefoninumber**, internetiaadress ja e-posti aadress ning riigisisene tunnuscode, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni Euroopa või riigisisese maksukohustuslasena registreerimise number, ning esindatava tootja volitus;

Muudatusettepanek 289**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt f – alapunkt i – taane 2 a (uus)***Komisjoni ettepanek*

-
- kui tootjavastutusorganisatsioon esindab rohkem kui üht tootjat, näitab ta eraldi, kuidas iga esindatav tootja täidab artiklis 47 sätestatud kohustusi.

Muudatusettepanek

-
- kui tootjavastutusorganisatsioon esindab rohkem kui üht tootjat, näitab ta eraldi, kuidas iga esindatav tootja täidab artiklis 47 sätestatud kohustusi.

Muudatusettepanek 290**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 46 – lõige 2 – lõik 2 – punkt f – alapunkt ii – taane 2***Komisjoni ettepanek*

-
- vajaduse korral selle tootjavastutusorganisatsiooni, kellele tootja on artikli 47 lõigete 2 ja 4 kohaselt usaldanud laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmise, riigisisene tunnuscode, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni Euroopa või riigisisese maksukohustuslasena registreerimise number, ning esindatava tootja volitus;

Muudatusettepanek

-
- vajaduse korral selle tootjavastutusorganisatsiooni, kellele tootja on artikli 47 lõigete 2 ja 4 kohaselt usaldanud laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmise, **nimi ja kontaktandmed, sealhulgas postiaadress, telefoninumber, e-posti ja internetiaadress ning** riigisisene tunnuscode, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni äriregistri number või samaväärne ametlik registreerimisnumber, sealhulgas tootjavastutusorganisatsiooni Euroopa või riigisisese maksukohustuslasena registreerimise number, ning esindatava tootja volitus;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 291

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 46 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Tootjad, kes tarnivad patareisid ja akusid sidevahendite abil, kantakse registrisse selles liikmesriigis, kuhu nad neid müüvad. Kui sellised tootjad ei ole registreeritud liikmesriigis, kuhu nad patareisid ja akusid müüvad, registreeritakse nad nende volitatud esindaja kaudu.

Muudatusettepanek 292

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 46 – lõige 3 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) võib tootja registreerimistaotluse tagasi lükata, kui lõikes 2 sätestatud kohustust ei täideta või täidetakse ebapiisavalt.

Muudatusettepanek 293

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 46 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Patareide ja akude tootjad esitavad internetipõhiste kauplemiskohtadele teabe oma registreerimise või volitatud esindaja kohta liikmesriikides, kuhu nad kaupa müüvad.

Muudatusettepanek 294

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) *korraldada* patarei- ja akujäätmete liigiti *kogumine* kooskõlas artiklitega 48 ja 49 ning sellele *järgnev transport*, kasutusotstarbe muutmiseks ja taastamiseks *ettevalmistamine*, patarei- ja akujäätmete *töötlemine* ja *ringlussevõtt*, sealhulgas vajalikud *ohutusmeetmed* kooskõlas artikliga 56;

a) *katta vähemalt need kulud, millele on osutatud direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 4 punktis a, kaasa arvatud kulud, mis tulenevad* patarei- ja akujäätmete liigiti *kogumise korraldamisest* kooskõlas artiklitega 48, **48a** ja 49 ning sellele *järgnevast transpordist*, kasutusotstarbe muutmiseks ja taastamiseks *ettevalmistamisest*, patarei- ja akujäätmete *töötlemisest*, *korduskasutamiseks ettevalmistamisest* ja *ringlussevõtust ning vajalikest ohutusmeetmetest* kooskõlas artikliga 56;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 295**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 47 – lõige 1 – punkt c***Komisjoni ettepanek*

(c) edendada patareide ja akude liigiti kogumist kooskõlas artikli 48 lõikega 1, sealhulgas katma **selliste** uuringute kulud, mille eesmärk on teha kindlaks lõppkasutajate poolt sobimatul viisil ära visatud patareid ja akud;

Muudatusettepanek

c) edendada patareide ja akude liigiti kogumist kooskõlas artikli 48 lõikega 1, sealhulgas katma **andmete kogumise ja korrapäraste** uuringute kulud, mille eesmärk on teha kindlaks lõppkasutajate poolt sobimatul viisil ära visatud patareid ja akud;

Muudatusettepanek 296**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 47 – lõige 1 – punkt d a (uus)***Komisjoni ettepanek*

(c) edendada patareide ja akude liigiti kogumist kooskõlas artikli 48 lõikega 1, sealhulgas katma **selliste** uuringute kulud, mille eesmärk on teha kindlaks lõppkasutajate poolt sobimatul viisil ära visatud patareid ja akud;

Muudatusettepanek

da) korraldada teadlikkuse suurendamise kampaaniaid ja/või anda majandusstiimuleid, sealhulgas selliseid, mis on loetletud direktiivi 2008/98/EÜ IV a lisas, et ergutada lõppkasutajaid patarei- ja akujäätmeid kasutuselt kõrvaldama viisil, mis on kooskõlas neile artikli 60 lõike 1 kohaselt kättesaadavaks tehtud teabega patarei- ja akujäätmete vältimise ja käitlemise kohta;

Muudatusettepanek 297**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 47 – lõige 1 – punkt e***Komisjoni ettepanek*

(e) rahastada punktides **a–d** osutatud tegevust.

Muudatusettepanek

e) rahastada punktides **a–da** osutatud tegevust.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 298

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 3 – punkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) omama lõikes 1 osutatud laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks vajalikke **organisatsioonilisi ja** rahalisi vahendeid;

Muudatusettepanek

- a) omama lõikes 1 osutatud laiendatud tootjavastutuse kohustuste täitmiseks vajalikke **rahalisi või** rahalisi **ja organisatsioonilisi** vahendeid;

Muudatusettepanek 299

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 4 – punkt a

Komisjoni ettepanek

- (a) kohandatakse **vähemalt** patarei või aku tüübi ja keemia järgi ning võttes vajaduse korral arvesse patareide ja akude laetavust ja tootmisel kasutatava ringlussevõetud materjali osakaalu;

Muudatusettepanek

- a) kohandatakse **vastavalt direktiivi 2008/98/EÜ artikli 8a lõike 4 punktis b sätestatud kriteeriumidele ja** patarei või aku tüübi ja keemia järgi ning võttes vajaduse korral arvesse patareide ja akude laetavust, **vastupidavust** ja tootmisel kasutatava ringlussevõetud materjali osakaalu, **samuti nende ümbertöötlemise või kasutusotstarbe muutmise võimalust ning nende CO₂-jalajälge**;

Muudatusettepanek 300

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 4 – punkt b

Komisjoni ettepanek

- (b) kohandatakse selleks, et võtta arvesse tootjavastutusorganisatsioonide tulusid patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete korduskasutamisest ja teiseste toorainete müügist;

Muudatusettepanek

- b) kohandatakse selleks, et võtta arvesse tootjavastutusorganisatsioonide tulusid patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete korduskasutamisest, **taastamisest, kasutusotstarbe muutmisest** ja teiseste toorainete müügist;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 301**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 47 – lõige 5***Komisjoni ettepanek*

5. Kui vastavalt artikli 48 lõikele 2, artikli 49 lõikele 3, artikli 53 lõikele 1, artikli 56 lõikele 1 ning artikli 61 lõigetele 1, 2 ja 3 teostab lõike 1 punktides a-d osutatud kohustuste täitmiseks vajalikke tegevusi kolmas isik, kes ei ole tootja või tootjavastutusorganisatsioon, ei tohi tootjate kantavad kulud ületada kulusid, mis on vajalikud kõnealuste tegevuste kulutõhusaks teostamiseks. Sellised kulud määratakse kindlaks läbipaistvalt tootjate ja asjaomaste kolmandate isikute vahel ning neid kohandatakse, et võtta arvesse patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete korduskasutamisest ja teiseste toorainete müügist saadavat tulu.

Muudatusettepanek

5. Kui vastavalt artikli 48 lõikele 2, artikli **48a lõikele 2, artikli** 49 lõikele 3, artikli 53 lõikele 1, artikli 56 lõikele 1 ning artikli 61 lõigetele 1, 2 ja 3 teostab lõike 1 punktides a-d osutatud kohustuste täitmiseks vajalikke tegevusi kolmas isik, kes ei ole tootja või tootjavastutusorganisatsioon, ei tohi tootjate kantavad kulud ületada kulusid, mis on vajalikud kõnealuste tegevuste kulutõhusaks teostamiseks. Sellised kulud määratakse kindlaks läbipaistvalt tootjate ja asjaomaste kolmandate isikute vahel ning neid kohandatakse, et võtta arvesse patareide ja akude ning patarei- ja akujäätmete korduskasutamisest, **taastamisest, kasutusotstarbe muutmisest** ja teiseste toorainete müügist saadavat tulu.

Muudatusettepanek 302**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 47 – lõige 6 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

6. **Tootjavastutusorganisatsioonid taotlevad** pädevalt asutuselt luba. Luba antakse üksnes juhul, kui tõendatakse, et tootjavastutusorganisatsiooni kehtestatud meetmed on piisavad käesolevas **artiklis** sätestatud kohustuste täitmiseks seoses selliste patareide ja akude kogusega, mille tootjad, kelle nimel organisatsioon tegutseb, liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks teevad. Pädev asutus kontrollib korrapäraselt, kas lõigetes 1, 3, 4 ja 5 sätestatud loa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud. **Pädevad asutused määravad kindlaks loa andmise menetluse üksikasjad ja nõuetele vastavuse kontrollimise korra, sealhulgas tootjate poolt sel eesmärgil esitatava teabe.**

Muudatusettepanek

6. **Tootja või tema nimel tegutsev tootjavastutusorganisatsioon taotleb** pädevalt asutuselt luba. Luba antakse üksnes juhul, kui tõendatakse, et **tootja või** tootjavastutusorganisatsiooni kehtestatud meetmed on piisavad **ning et tal on vajalikud rahalised või rahalised ja organisatsioonilised vahendid** käesolevas **peatükis** sätestatud kohustuste täitmiseks seoses selliste patareide ja akude kogusega, mille tootjad, kelle nimel organisatsioon tegutseb, liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks teevad, **ning et need meetmed on kooskõlas käesolevas määruses sätestatud eesmärkidega patarei- või akujäätmete liigiti kogumise, ringlussevõtu taseme ja ringlussevõtu määra kohta.** Pädev asutus kontrollib korrapäraselt ja vähemalt iga kolme aasta järel, kas lõigetes 1, 3, 4 ja 5 sätestatud loa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud. **Luba võidakse tühistada, kui artikli 48 lõikes 4 või artikli 48a lõikes 5 sätestatud kogumiseesmärgid ei ole täidetud või kui tootja või tootjavastutusorganisatsioon rikub artikli 49 lõiget 1, 2 või 3.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 303

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 6 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Tootjavastutusorganisatsioonid teatavad pädevale asutusele põhjendamatu viivitusega kõigist loataotluses sisalduva teabe muudatustest, loa tingimustega seotud muudatustest ja tegevuse alalisest lõpetamisest.

Muudatusettepanek

Tootja või tema nimel tegutsev tootjavastutusorganisatsioon teatab pädevale asutusele põhjendamatu viivitusega kõigist loataotluses sisalduva teabe muudatustest, loa tingimustega seotud muudatustest ja tegevuse alalisest lõpetamisest.

Muudatusettepanek 304

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 9 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise määr ning ringlussevõtu tase ja **ringlussevõtu** määrad, mis põhinevad nende liikmeks olevate tootjate poolt liikmesriigis esimest korda turul kättesaadavaks tehtud patareide ja akude kogusel;

Muudatusettepanek

c) patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise määr ning ringlussevõtu tase, **ringlussevõtu määrad** ja **taaskasutusse võetud materjalide** määrad, mis põhinevad nende liikmeks olevate tootjate poolt liikmesriigis esimest korda turul kättesaadavaks tehtud patareide ja akude kogusel;

Muudatusettepanek 305

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 9 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) jäätmekäitlejate valimise kord.

Muudatusettepanek 306

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 47 – lõige 10 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

10a. Kui ettevõtja tegeleb patarei või aku korduskasutamisega, kasutusotstarbe muutmise või taastamisega, kandub laiendatud tootjavastutus selle patarei või aku tootjalt üle sellele ettevõtjale.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 307**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 47 – lõige 13**

Komisjoni ettepanek

13. Direktiivi 2008/98/EÜ **artikleid 8 ja 8a ei kohaldata patareide ja akude suhtes.**

Muudatusettepanek

13. Direktiivi 2008/98/EÜ **artiklis 8a sätestatud nõudeid laiendatud tootjavastutuse kohta ja laiendatud tootjavastutuse süsteemide üldisi miinimumnõudeid käsitatakse miinimumnõuetena ning neid täiendavad käesoleva määruse sätted.**

Muudatusettepanek 308**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 48 – lõige 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

1. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, tagavad kõigi kantavate patareide ja akude jäätmete, olenemata nende liigist, tootemargist või päritolust, kogumise selle liikmesriigi territooriumil, kus nad teevad patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks. Selleks teevad nad järgmist:

Muudatusettepanek

1. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, tagavad kõigi kantavate patareide ja akude jäätmete, olenemata nende liigist, **keemilisest koostisest**, tootemargist või päritolust, **liigiti** kogumise selle liikmesriigi territooriumil, kus nad teevad patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks. Selleks teevad nad järgmist:

Muudatusettepanek 309**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 48 – lõige 1 – punkt a**

Komisjoni ettepanek

(a) loovad kantavate patareide ja akude jäätmete kogumispunktid;

Muudatusettepanek

a) loovad kantavate patareide ja akude jäätmete **tagasivõtu- ja kogumispunktid**;

Muudatusettepanek 310**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 48 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. **Lõppkasutajatelt, kes viivad** kantavate patareide ja akude jäätmed lõikes 2 osutatud kogumispunktidesse, ei võeta tasu ega kohustata neid ostma uut patareid või akut.

Muudatusettepanek

3. **Lõppkasutajad võivad viia** kantavate patareide ja akude jäätmed lõikes 2 osutatud kogumispunktidesse **ja neilt** ei võeta tasu ega kohustata neid ostma uut patareid või akut, **samuti ei nõuta, et patarei või aku oleks ostetud kogumispunktid avanud tootjalt.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 311

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 48 – lõige 4 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

4. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, peavad saavutama vähemalt järgmised kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise eesmärgid, mis arvutatakse protsendina kantavatest patareidest ja akudest, mille vastav tootja või tootjavastutuse organisatsiooniga hõlmatud tootjad ühiselt on liikmesriigis turul esimest korda kättesaadavaks teinud, **välja arvatud kergtranspordivahendite akud**, ning säilitama neid eesmäärke **püsiselt**:

Muudatusettepanek

4. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, peavad saavutama vähemalt järgmised kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise eesmärgid, mis arvutatakse protsendina kantavatest patareidest ja akudest, mille vastav tootja või tootjavastutuse organisatsiooniga hõlmatud tootjad ühiselt on liikmesriigis turul esimest korda kättesaadavaks teinud, ning säilitama neid eesmäärke **aastast aastasse**:

Muudatusettepanek 312

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 48 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, peavad saavutama vähemalt järgmised üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise eesmärgid, mis arvutatakse protsendina üldkasutatavatest kantavatest patareidest ja akudest, mille vastav tootja või tootjavastutusorganisatsiooniga hõlmatud tootjad ühiselt on liikmesriigis turul esimest korda kättesaadavaks teinud, ning säilitama neid eesmäärke aastast aastasse:

- a) 45 % 31. detsembriks 2023;
- b) 70 % 31. detsembriks 2025;
- c) 80 % 31. detsembriks 2030.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 313
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 48 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 48a**Kergtranspordivahendite akujäätmete kogumine**

1. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, tagavad kõigi kergtranspordivahendite akujäätmete kogumise, olenemata nende liigist, keemilisest koostisest, tootemargist või päritolust, selle liikmesriigi territooriumil, kus nad teevad patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks.

2. Kergtranspordivahendite akujäätmete tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, võtavad kõiki kergtranspordivahendite akujäätmeid tagasi tasuta ja kohus- tamata lõppkasutajat ostma uut akut ning nõudmata, et aku oleks neilt ostetud, olenemata akude keemilisest koostisest, tootemargist või päritolust, selle liikmesriigi territooriumil, kus nad teevad akud esimest korda turul kättesaadavaks. Sel eesmärgil võtavad nad kergtranspordivahendite akujäätmeid tagasi lõppkasutajatelt või tagasivõtu- ja kogumispunktidest, mis on loodud koostöös:

- a) kergtranspordivahendite akude turustajatega vastavalt artikli 50 lõikele 1;
- b) sõltumatute ettevõtjatega, kes remondivad kergtranspordivahendeid;
- c) ametiasutuste või nende nimel jäätmekäitlusega tegelevate kolmandate isikutega vastavalt artiklile 53.

3. Lõike 2 kohaselt kehtestatud tagasivõtmiskord hõlmab kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja tihedust, kergtranspordivahendite akujäätmete eeldatavat mahtu, kättesaadavust ja lähedust lõppkasutajate jaoks. Tagasivõtmiskord ei piirdu nende piirkondadega, kus kergtranspordivahendite akujäätmete kogumine ja hilisem käitlemine on kõige tulusam.

4. Lõppkasutajad peavad kergtranspordivahendite akujäätmete lõikes 2 osutatud kogumispunktidesse viimisel igal juhul saama tagastada mis tahes kergtranspordivahendite akusid ükskõik millisesse kogumispunkti ning teha seda tasuta ja ilma et neid kohustataks ostma uut patareid või akut.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, peavad saavutama vähemalt järgmised kergtranspordivahendite akujäätmete kogumise eesmärgid, mis arvutatakse protsendina kergtranspordivahendite akude kogusest, mille vastav tootja või tootjavastutusorganisatsiooniga hõlmatud tootjad ühiselt on liikmesriigis turul esimest korda kättesaadavaks teinud, ning säilitama neid eesmäärke aastast aastasse:

a) 75 % 31. detsembriks 2025;

b) 85 % 31. detsembriks 2030.

Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, arvutavad esimeses lõikes osutatud kogumismäära kooskõlas artikli 55 lõike 2b kohaselt vastu võetud delegeeritud õigusaktiga.

6. Käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 kohaselt loodud kogumispunktide suhtes ei kohaldata direktiivi 2008/98/EÜ kohaseid registreerimis- ega loanõudeid.

7. Tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, taotleavad luba pädevalt asutuselt, kes kontrollib kehtestatud korra nõuetelevastavust, et tagada käesoleva artikli nõuete täitmine. Kui luba taotleb tootjavastutusorganisatsioon, tuleb loataotluses selgelt ära märkida aktiivsed tootjaliikmed, keda organisatsioon esindab.

8. Tootjavastutusorganisatsioon tagab oma valduses olevate andmete konfidentsiaalsuse, kui tegemist on ärisaladusena käsitatava teabe või sellise teabega, mis on otseselt seostatav konkreetsete tootjatega. Pädev asutus võib loas kehtestada tingimused, mida selleks tuleb täita.

9. Lõike 6 kohase loa võib anda üksnes juhul, kui dokumentaalsete tõenditega tõendatakse, et käesoleva artikli lõigete 1, 2 ja 3 nõuded on täidetud ning et on kehtestatud kord, mis võimaldab saavutada vähemalt lõikes 5 osutatud kogumiseesmärgi ja seda püsivalt säilitada. Kui luba taotleb tootjavastutusorganisatsioon, saadakse see artikli 47 lõikes 6 osutatud loa osana.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

10. Pädev asutus kehtestab lõike 7 kohase loa andmise menetluse üksikasjad, et tagada käesoleva artikli lõigetes 1–4 ja artiklis 56 sätestatud nõuete täitmine. See hõlmab nõuet, mille kohaselt tuleb koostada sõltumatute ekspertide aruanne käesoleva artikli kohase kogumiskorra eelkontrolliks, et tagada käesoleva artikli nõuete täitmine. Samuti hõlmab see vastavate etappide kinnitamise ja pädeva asutuse tehtava otsuse tähtaegu, mis ei tohi ületada kuut nädalat alates täieliku taotlustoimiku esitamisest.

11. Pädev asutus kontrollib korrapäraselt ja vähemalt iga kolme aasta järel, kas lõikes 7 sätestatud loa andmise tingimused on jätkuvalt täidetud. Luba võidakse tühistada, kui lõikes 4 sätestatud kogumiseesmärgid ei ole täidetud või kui tootja või tootjavastutusorganisatsioon rikub oluliselt lõigete 1–3 kohaseid kohustusi.

12. Tootja või tema nimel tegutsev tootjavastutusorganisatsioon, kui see on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, teatab pädevale asutusele viivitamata kõigist muudatustest lõikes 7 osutatud loataotluse tingimustes, kõigist lõike 8 kohaste loatingimustega seotud muudatustest ja tegevuse alalisest lõpetamisest.

13. Liikmesriigid korraldavad iga viie aasta järel vähemalt NUTS 2 tasandil segaolmejäätmeid ning elektri- ja elektroonikaseadmete romusid hõlmava kogutud jäätmete koostise uuringu, et määrata kindlaks kantavate patareide ja akude jäätmete osakaal neis jäätmetes. Esimene uuring tehakse 31. detsembriks 2023. Saadud teabe põhjal võivad pädevad asutused lõigete 7 ja 10 kohasel loa andmisel või läbivaatamisel nõuda, et kantavate patareide või akude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid võtaksid parandusmeetmeid, et suurendada oma ühendatud kogumispunktide võrgustikku, ja korraldaksid kooskõlas artikli 60 lõikega 1 teavituskampaaniaid proportsionaalselt uuringu tulemusena segaolmejäätmetes ning elektri- ja elektroonikaseadmete romudes kindlaks tehtud kantavate patareide ja akude jäätmete osakaaluga.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 314

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 49 – lõige - 1 (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

-1. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsiooneid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, tagavad kõigi mootorsõidukite akude, tööstuslike patareide või akude ja elektrisõidukiakude jäätmete kogumise, olenemata nende liigist, keemilisest koostisest, tootemargist või päritolust, selle liikmesriigi territooriumil, kus nad teevad patareid ja akud esimest korda turul kättesaadavaks.

Muudatusettepanek 315

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 49 – lõige 1 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, võtavad tasuta tagasi kõik nende poolt kõnealuse liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud vastavat tüüpi mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmed, kohustamata lõppkasutajat ostma uut patareid või akut ning eeldamata, et patarei või aku osteti neilt. Selleks nõustuvad nad võtma vastu mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmed lõppkasutajatelt või kogumispunktidest, mida pakutakse koostööks

1. Mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude tootjad või tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, võtavad tasuta tagasi kõik nende poolt kõnealuse liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud vastavat tüüpi mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmed, kohustamata lõppkasutajat ostma uut patareid või akut ning eeldamata, et patarei või aku osteti neilt. Selleks nõustuvad nad võtma vastu mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmed lõppkasutajatelt või **tagasivõtu-** ja kogumispunktidest, mida pakutakse koostööks

Muudatusettepanek 316

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 49 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) sõltumatute ettevõtjatega, kes tegelevad mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude korduskasutamise, taastamise või kasutusotstarbe muutmisega;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 317**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 49 – lõige 1 – lõik 2***Komisjoni ettepanek*

Kui tööstuslike patareide ja akude jäätmed on vaja eraisikutest mitteäriliste kasutajate asukohas eelnevalt demonteerida, hõlmab tootja kohustus need patareid ja akud tagasi võtta ka kohustust katta kulud, mis tulenevad patarei- ja akujäätmete demonteerimisest kõnealuste kasutajate asukohas ning nende sealt kokkukogumist.

Muudatusettepanek

Kui tööstuslike patareide ja akude jäätmed on vaja eraisikutest mitteäriliste kasutajate asukohas eelnevalt demonteerida, hõlmab tootja **või, kui see on artikli 47 lõike 2 kohaselt määratud, tootjavastutusorganisatsiooni** kohustus need patareid ja akud tagasi võtta ka kohustust katta kulud, mis tulenevad patarei- ja akujäätmete demonteerimisest kõnealuste kasutajate asukohas ning nende sealt kokkukogumist.

Muudatusettepanek 318**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 49 – lõige 3 – punkt a***Komisjoni ettepanek*

(a) varustavad lõikes 1 osutatud kogumispunktid sobiva kogumistaristuga mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete liigiti kogumiseks, mis vastab kohaldatavatele ohutusnõuetele, ning katavad nende kogumispunktide vajalikud tagasivõtmisega seotud kulud. Mahutid selliste patareide ja akude kogumiseks ja ajutiseks säilitamiseks kogumispunktis peavad vastama nende kogumispunktide kaudu tõenäoliselt kogutavate mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete mahule ja ohtlikkusele;

Muudatusettepanek

a) varustavad lõikes 1 osutatud **tagasivõtu- ja** kogumispunktid sobiva kogumistaristuga mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete liigiti kogumiseks, mis vastab kohaldatavatele ohutusnõuetele, ning katavad nende **tagasivõtu- ja** kogumispunktide vajalikud tagasivõtmisega seotud kulud. Mahutid selliste patareide ja akude kogumiseks ja ajutiseks säilitamiseks **tagasivõtu- ja** kogumispunktis peavad vastama nende kogumispunktide kaudu tõenäoliselt kogutavate mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete mahule ja ohtlikkusele;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 319

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 49 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Liikmesriigid koguvad igal aastal teavet, sealhulgas põhjendatud hinnanguid, nende turule lastud mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude koguste ja kategooriate kohta, mida on võimalik koguda, võrrelduna igal viisil kogutud kogustega, mis on liikmesriigis korduskasutamiseks ette valmistatud, ringlusse võetud või taastatud, ning eksporditavates sõidukites/tööstustoodetes sisalduvate patareide ja akude kohta massi ja keemia alusel.

Muudatusettepanek 320

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 50 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Turustajad võtavad patarei- ja akujätmeid lõppkasutajalt tagasi tasuta **ja ilma kohustuseta osta uus** patarei või aku, olenemata nende jäätmete keemilisest koostisest või päritolust. Kantavad patareid ja akud tuleb tagasi võtta nende jaemüügipunktis või selle vahetus läheduses. Mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmed tuleb tagasi võtta nende jaemüügipunktis või selle läheduses. See kohustus piirdub seda tüüpi patareide ja akude jäätmetega, millele vastavaid uusi patareid või akusid turustaja pakub või on pakkunud, ning kantavate patareide ja akude puhul kogusega, mille mittekutselised lõppkasutajad tavaliselt ära viskavad.

1. Turustajad võtavad patarei- ja akujätmeid lõppkasutajalt tagasi tasuta **ning nõudmata, et tarbija oleks ostnud** patarei või aku **samalt turustajalt**, olenemata nende jäätmete keemilisest koostisest või päritolust. Kantavad patareid ja akud tuleb tagasi võtta nende jaemüügipunktis või selle vahetus läheduses. **Kergtranspordivahendite akude**, mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmed tuleb tagasi võtta nende jaemüügipunktis või selle läheduses. See kohustus piirdub seda tüüpi patareide ja akude jäätmetega, millele vastavaid uusi patareid või akusid turustaja pakub või on pakkunud, ning kantavate patareide ja akude puhul kogusega, mille mittekutselised lõppkasutajad tavaliselt ära viskavad.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 321**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 50 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Turustajad annavad patarei- ja akujäätmed, mille nad on tagasi võtnud, üle tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele, kes vastutavad kõnealuste patareide ja akude kogumise eest vastavalt artiklitele 48 ja 49, või jäätmekäitlejale töötlemiseks ja ringlussevõtuks kooskõlas artikliga 56.

Muudatusettepanek

3. Turustajad annavad patarei- ja akujäätmed, mille nad on tagasi võtnud, üle tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele, kes vastutavad kõnealuste patareide ja akude kogumise eest vastavalt artiklitele 48, **48a** ja 49, või jäätmekäitlejale töötlemiseks ja ringlussevõtuks kooskõlas artikliga 56. **Liikmesriigid võivad piirata turustajate võimalust anda patarei- ja akujäätmed vastavalt nende tüübile üle kas tootjale või tootjavastutusorganisatsioonile või jäätmekäitlejale. Liikmesriigid tagavad, et sellised piirangud ei avalda kahjulikku mõju kogumis- ega ringlussevõtusüsteemidele.**

Muudatusettepanek 322**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 50 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi kohaldatakse mutatis mutandis ettevõtjate suhtes, kes tarnivad patareid ja akusid lõppkasutajatele kauglepingute alusel. Kõnealused ettevõtjad tagavad piisava arvu kogumispunkte, mis hõlmavad kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja tihedust, mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete eeldatavat mahtu, ligipääsetavust ja lõppkasutajate lähedust, võimaldades lõppkasutajatel patareid ja akud tagastada.

Muudatusettepanek

4. Käesolevast artiklist tulenevaid kohustusi kohaldatakse mutatis mutandis ettevõtjate suhtes, kes tarnivad patareid ja akusid lõppkasutajatele kauglepingute alusel. Kõnealused ettevõtjad tagavad piisava arvu kogumispunkte, mis hõlmavad kogu liikmesriigi territooriumi, võttes arvesse elanikkonna suurust ja tihedust, **kantavate patareide ja akude, kergranspordivahendite akude**, mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete eeldatavat mahtu, ligipääsetavust ja lõppkasutajate lähedust, võimaldades lõppkasutajatel patareid ja akud tagastada.

Muudatusettepanek 323**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 50 – lõige 4 a (uus)***Komisjoni ettepanek**Muudatusettepanek*

4a. Tarnimisega müügi korral pakuvad turustajad võimalust võtta patareid või akud tasuta tagasi. Patarei või aku tellimisel tuleb selle lõppkasutajat teavitada kasutatud patarei või aku tagasivõtmise korrast.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 324
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 50 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 50a

Patareide ja akude tagatisrahasüsteemid

Komisjon hindab 31. detsembriks 2025 patareide ja akude, eelkõige üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jaoks kogu liitu hõlmavate tagatisrahasüsteemide loomise teostatavust ja võimalikku kasu. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande ning kaalub asjakohaste meetmete võtmist, sealhulgas seadusandlike ettepanekute vastuvõtmist. Kui liikmesriigid võtavad kasutusele riiklikud tagatisrahasüsteemid, teavitavad nad sellest komisjoni. Riiklikud tagatisrahasüsteemid ei takista kogu liitu hõlmavate ühtlustatud süsteemide vastuvõtmist.

Muudatusettepanek 325
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 51 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Lõppkasutajad viivad patarei- ja akujäätmed spetsiaalsesse liigiti kogumise punktidesse, mis on loodud tootja või tootjavastutusorganisatsiooni poolt või temaga kokku lepitud erikorra kohaselt vastavalt artiklitele 48 ja 49.

2. Lõppkasutajad viivad patarei- ja akujäätmed spetsiaalsesse liigiti kogumise punktidesse, mis on loodud tootja või tootjavastutusorganisatsiooni poolt või temaga kokku lepitud erikorra kohaselt vastavalt artiklitele 48, **48a** ja 49.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 326**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 52 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

Direktiivide 2000/53/EÜ ja 2012/19/EL reguleerimisalasse kuuluvate töötlemiskohtade käitajad annavad romusõidukite ning elektri- ja elektroonikaseadmete romude lammutamisel saadud patareid ja akud üle asjaomaste patareide ja akude tootjatele või nende nimel tegutsevatele tootjavastutusorganisatsioonidele, kui need on määratud vastavalt käesoleva määruse artikli 47 lõikele 2, või jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks ja ringlussevõtuks kooskõlas käesoleva määruse artikli 56 nõuetega. Lammutuskodade käitajad peavad nende tehingute kohta arvestust.

Muudatusettepanek

Direktiivide 2000/53/EÜ ja 2012/19/EL reguleerimisalasse kuuluvate töötlemiskohtade käitajad annavad romusõidukite ning elektri- ja elektroonikaseadmete romude lammutamisel saadud patareid ja akud üle asjaomaste patareide ja akude tootjatele või nende nimel tegutsevatele tootjavastutusorganisatsioonidele, kui need on määratud vastavalt käesoleva määruse artikli 47 lõikele 2, või **loa saanud** jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks ja ringlussevõtuks kooskõlas käesoleva määruse artikli 56 nõuetega. **Liikmesriigid võivad piirata direktiivi 2000/53/EÜ või direktiivi 2012/19/EL kohaldamisalasse kuuluvate jäätmekäitlusrajatiste käitajate võimalust anda patarei- ja akujäätmed vastavalt nende tüübile üle kas tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele või mõnele teisele jäätmekäitlejale. Liikmesriigid tagavad, et sellised piirangud ei avalda kahjulikku mõju kogumise- ega ringlussevõtusüsteemidele.** Lammutuskodade käitajad peavad nende tehingute kohta arvestust.

Muudatusettepanek 327**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 53 – lõige 1***Komisjoni ettepanek*

1. Erasisikutest mitteäriliste kasutajate patarei- ja akujäätmeid võib viia jäätmekäitluse eest vastutavate ametiasutuste loodud liigiti kogumise punktidesse.

Muudatusettepanek

1. Erasisikutest mitteäriliste kasutajate patarei- ja akujäätmeid võib viia jäätmekäitluse eest vastutavate ametiasutuste loodud liigiti kogumise punktidesse. **Konkreetsed patarei- või akutüübi jaoks loodud avaliku sektori jäätmekäitlusasutused ei tohi keelduda seda liiki patarei- ja akujäätmeid, sealhulgas korduskasutatud, muudetud kasutusotstarbega ja taastatud patareisid ja akusid tagasi võtmast.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 328**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 53 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Jäätmekäitluse eest vastutavad ametiasutused annavad kogutud patareid- ja akujäätmed üle tootjatele või nende nimel tegutsevatele tootjavastutusorganisatsioonidele, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, või jäätmekäitlejatele kõnealuste patareid- ja akujäätmete töötlemiseks ja ringlussevõtuks vastavalt artikli 56 nõuetele, või töötlevad ja võtavad need ringlusse ise vastavalt artikli 56 nõuetele.

Muudatusettepanek

2. Jäätmekäitluse eest vastutavad ametiasutused annavad kogutud patareid- ja akujäätmed üle tootjatele või nende nimel tegutsevatele tootjavastutusorganisatsioonidele, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, või jäätmekäitlejatele kõnealuste patareid- ja akujäätmete töötlemiseks ja ringlussevõtuks vastavalt artikli 56 nõuetele, või töötlevad ja võtavad need ringlusse ise vastavalt artikli 56 nõuetele. **Liikmesriigid võivad piirata riiklike jäätmekäitlusasutuste võimalust anda patareid- ja akujäätmed vastavalt nende tüübile üle kas tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele või jäätmekäitlejale või neid ise töödelda või ringlusse võtta. Liikmesriigid tagavad, et sellised piirangud ei avalda kahjulikku mõju kogumis- ega ringlussevõtusüsteemidele.**

Muudatusettepanek 329**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 54 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

Kantavate patareid ja akude jäätmete vabatahtlikud kogumispunktid annavad kantavate patareid ja akude jäätmed üle kantavate patareid ja akude tootjatele või nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele, sealhulgas tootjavastutuse organisatsioonidele, või jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks ja ringlussevõtuks vastavalt artikli 56 nõuetele.

Muudatusettepanek

Kantavate patareid ja akude jäätmete vabatahtlikud kogumispunktid annavad kantavate patareid ja akude jäätmed üle kantavate patareid ja akude tootjatele või nende nimel tegutsevatele kolmandatele isikutele, sealhulgas tootjavastutuse organisatsioonidele, või **loa saanud** jäätmekäitlejatele nende töötlemiseks ja ringlussevõtuks vastavalt artikli 56 nõuetele. **Liikmesriigid võivad piirata kantavate patareid- ja akujäätmete vabatahtlike kogumispunktide võimalust anda kõnealused kantavad patareid- ja akujäätmed üle kas tootjatele või tootjavastutusorganisatsioonidele või jäätmekäitlejale. Liikmesriigid tagavad, et sellised piirangud ei avalda kahjulikku mõju kogumis- ega ringlussevõtusüsteemidele.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 330

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Kantavate patareide ja akude kogumise määrad

Muudatusettepanek

Kantavate patareide ja akude ning kergtranspordivahendite akujäätmete kogumise määrad

Muudatusettepanek 331

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – lõige 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) 65 % 31. detsembriks 2025;

Muudatusettepanek

b) 70 % 31. detsembriks 2025;

Muudatusettepanek 332

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) 70 % 31. detsembriks 2030.

Muudatusettepanek

c) 80 % 31. detsembriks 2030.

Muudatusettepanek 333

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Liikmesriigid peavad saavutama järgmised üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jäätmete kogumise miinimumeesmärgid:

a) 45 % 31. detsembriks 2023;

b) 70 % 31. detsembriks 2025;

c) 80 % 31. detsembriks 2030.

Muudatusettepanek 334

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Liikmesriigid peavad saavutama järgmised kergtranspordivahendite akujäätmete kogumise miinimumeesmärgid:

a) 75 % 31. detsembriks 2025;

b) 85 % 31. detsembriks 2030.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 335

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – lõige 2 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2b. Komisjon võtab 31. detsembriks 2023 kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, et täiendada käesolevat määrust, kehtestades üksikasjalikud eeskirjad kergtranspordivahendite akujäätmete kogumiseesmärkide arvutamise ja kontrollimise kohta, et kajastada kogumiseks kättesaadavate akujäätmete kogust.

Muudatusettepanek 336

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Komisjon vaatab 31. detsembriks 2030 läbi lõike 1 punktis c sätestatud eesmärgi ning kaalub osana kõnealusest läbivaatamisest kogumiseesmärgi kehtestamist kergtranspordivahendite akudele, turuosa arengut arvesse võttes kas eraldi eesmärgina või lõike 1 punktis c ja artikli 48 lõikes 4 sätestatud eesmärgi läbivaatamise raames. Läbivaatamise käigus võidakse kaaluda ka arvutusmeetodi kasutuselevõtmist liigiti kogumise määra arvutamiseks, et võtta arvesse kogumiseks kättesaadavate patarei- ja akujäätmete kogust. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule läbivaatamise tulemuste aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek.

3. Komisjon vaatab 31. detsembriks 2024 läbi lõike 1 punktis c sätestatud eesmärgi. Läbivaatamise käigus kaalutakse ka arvutusmeetodi kasutuselevõtmist liigiti kogumise määra arvutamiseks, et võtta arvesse kogumiseks kättesaadavate kantavate patarei- ja akujäätmete kogust. Selleks esitab komisjon Euroopa Parlamendile ja nõukogule läbivaatamise tulemuste aruande, millele on vajaduse korral lisatud seadusandlik ettepanek.

Muudatusettepanek 337

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 55 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta XI lisas esitatud kantavate pataride ja akude kogumise määra arvutamise meetodikat.

välja jäetud

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 338
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 56 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kogutud patarei- ja akujäätmeid ei **ladestata prügilasse** ega **põletata**.

Muudatusettepanek

1. Kogutud patarei- ja akujäätmeid ei **kõrvaldata** ega **kasutata energia taaskasutamise toimingutes**.

Muudatusettepanek 339
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 56 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

4a. Liikmesriigid võivad kehtestada stimuleerimiskavad ettevõtjatele, kellel õnnestub koguda XII lisa B ja C osas sätestatud vastavatest piirväärtustest rohkem.

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 340
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 57 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Kõik kogutud patarei- ja akujäätmed **suunatakse** ringlussevõtu protsessi.

Muudatusettepanek

1. Kõik kogutud patarei- ja akujäätmed **läbivad korduskasutamiseks või kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise või ringlussevõtu protsessi, välja arvatud elavhõbedat sisaldavad patareid ja akud, mis kõrvaldatakse viisil, millega ei kaasne kahjulikku mõju inimeste tervisele ega keskkonnale.**

Muudatusettepanek 341
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 57 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

3a. Selleks et võimaldada liitiumioonakude patarei- ja akujäätmete nõuetekohast sortimist ja nende kohta aru andmist, lisab komisjon vajaduse korral liitiumioonakude patarei- ja akujäätmed otsuses 2000/532/EÜ esitatud jäätmete nimistusse.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 342

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 57 – lõige 4

Komisjoni ettepanek

4. Komisjon võtab 31. detsembriks 2023 vastu **rakendusakti**, et **kehtestada** üksikasjalikud eeskirjad ringlussevõtu määrade ja materjalide taaskasutusse võtmise arvutamise ja kontrollimise kohta. **Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.**

Muudatusettepanek

4. Komisjon võtab 31. detsembriks 2023 **kooskõlas artikliga 73** vastu **delegeeritud õigusakti**, et **täiendada käesolevat määrust, kehtestades** üksikasjalikud eeskirjad ringlussevõtu määrade ja materjalide taaskasutusse võtmise arvutamise ja kontrollimise kohta.

Muudatusettepanek 343

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 57 – lõige 5

Komisjoni ettepanek

5. **Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta** XII lisa B ja C osas esitatud patarei- ja akujäätmetest taaskasutusse võetud materjalide **miinimummäärasid**, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning uusi tehnoloogiaid jäätmekäitluses.

Muudatusettepanek

5. **31. detsembriks 2027 hindab komisjon edusamme ringlussevõtu määrade ja XII lisa B ja C osas esitatud patarei- ja akujäätmetest taaskasutusse võetud materjalide määrade valdkonnas**, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning uusi tehnoloogiaid jäätmekäitluses, **ning esitab selle kohta aruande. Vajaduse korral lisatakse seadusandlik ettepanek minimaalsete ringlussevõtu määrade ja taaskasutusse võetud materjalide määrade suurendamiseks.**

Muudatusettepanek 344

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 57 – lõige 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. **Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakte, et täiendada XII lisa B ja C osas esitatud patarei- ja akukeemia ja -materjalide nimekirja**, võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning uut jäätme-**käitlustehnoloogiat.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 345**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 58 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

1. Töötlemine ja ringlussevõtt võib toimuda väljaspool asjaomast liikmesriiki või väljaspool liitu, tingimusel et patareid ja akujäätmete vedu on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1013/2006 ja määrusega (EÜ) nr 1418/2007.

Muudatusettepanek

1. Töötlemine, **korduskasutamiseks ja kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamine** ja ringlussevõtt võib toimuda väljaspool asjaomast liikmesriiki või väljaspool liitu, tingimusel et patareid- ja akujäätmete vedu on kooskõlas määrusega (EÜ) nr 1013/2006 ja määrusega (EÜ) nr 1418/2007.

Muudatusettepanek 346**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 58 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Lõike 1 kohaselt liidust eksporditud patareid- ja akujäätmeid võetakse artiklites 56 ja 57 sätestatud kohustuste, määrade ja eesmärkide täitmisel arvesse üksnes juhul, kui ringlussevõtja või muu jäätmevaldaja, kes patareid- või akujäätmeid töötlemiseks ja ringlussevõtuks ekspordib, **suudab tõendada**, et töötlemine toimus käesoleva määruse **nõuetega** samaväärsetel tingimustel.

Muudatusettepanek

2. Lõike 1 kohaselt liidust eksporditud patareid- ja akujäätmeid võetakse artiklites 56 ja 57 sätestatud kohustuste, määrade ja eesmärkide täitmisel arvesse üksnes juhul, kui ringlussevõtja või muu jäätmevaldaja, kes patareid- või akujäätmeid töötlemiseks, **korduskasutamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks** ja ringlussevõtuks ekspordib, **esitab sihtkoha pädeva asutuse poolt heaks kiidetud dokumentaalsed tõendid**, et töötlemine toimus käesoleva määruse **nõuete ning muudes liidu õigusaktides sisalduvate asjakohaste keskkonna-, sotsiaal- ja tervisekaitse nõuetega** samaväärsetel tingimustel.

Muudatusettepanek 347**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 58 – lõige 3**

Komisjoni ettepanek

3. **Komisjonil on õigus võtta** kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakt, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõike 2 sätteid täiendavad üksikasjalikud eeskirjad, sätestades samaväärsete tingimuste hindamise kriteeriumid.

Muudatusettepanek

3. **Komisjon võtab** kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusakti, millega kehtestatakse käesoleva artikli lõike 2 sätteid täiendavad üksikasjalikud eeskirjad, sätestades samaväärsete tingimuste hindamise kriteeriumid **hiljemalt 1. juulil 2023**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 348

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 59 – pealkiri

Komisjoni ettepanek

Tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude kasutusotstarbe muutmise ja nende taastamisega seotud nõuded

Muudatusettepanek

Kergtranspordivahendite akude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude kasutusotstarbe muutmise ja nende taastamisega seotud nõuded

Muudatusettepanek 349

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 59 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. Sõltumatutele ettevõtjatele antakse võrdsetel tingimustel **juurdepääs selliste sisemise salvestusega tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude, mille mahutavus on üle 2kWh**, akuhaldussüsteemile, võimaldamaks akude seisukorra ja järelejäänud kasutusea hindamist ja kindlakstegemist vastavalt VII lisas esitatud parameetritele.

Muudatusettepanek

1. Sõltumatutele ettevõtjatele antakse võrdsetel tingimustel **lugemisjuurdepääs kergtranspordivahendite akude, paiksetesse akupõhistesse energiasalvestussüsteemidesse paigaldatud akude ja elektrisõidukiakude akuhaldussüsteemile ning akuhaldussüsteemi sisaldavate kantavate patareide ja akude** akuhaldussüsteemile, võimaldamaks akude seisukorra ja järelejäänud kasutusea hindamist ja kindlakstegemist vastavalt VII lisas esitatud parameetritele.

Muudatusettepanek 350

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 59 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

1a. **Kõigi kasutatud paiksete akupõhiste energiasalvestussüsteemide ning elektrisõidukiakude puhul hinnatakse, kas need sobivad korduskasutamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks või taastamiseks. Kui hindamine näitab, et sellised akud sobivad korduskasutamiseks, suunatakse need korduskasutamisse. Kui hindamine näitab, et need korduskasutamiseks ei sobi, kuid sobivad kasutusotstarbe muutmiseks või taastamiseks, muudetakse nende kasutusotstarvet või need taastatakse.**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 351**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 59 – lõige 2***Komisjoni ettepanek*

2. Patareide ja akude kasutusotstarbe muutmise ja nende taastamisega tegelevatele sõltumatutele ettevõtjatele tagatakse võrdsetel tingimustel piisav juurdepääs teabele, mis on vajalik, et käidelda ja katsetada tööstuslikke akusid ning elektrisõidukiakusid või seadmeid ja sõidukeid, kuhu akud on paigaldatud, ning kõnealuste akude, seadmete või sõidukite osi, **sealhulgas ohutusega seotud aspekte**.

Muudatusettepanek

2. Patareide ja akude kasutusotstarbe **muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe** muutmise ja nende taastamisega tegelevatele sõltumatutele ettevõtjatele tagatakse võrdsetel tingimustel piisav juurdepääs teabele, mis on vajalik, et käidelda ja katsetada **kergetranspordivahendite akusid**, tööstuslikke akusid ning elektrisõidukiakusid või seadmeid ja sõidukeid, kuhu akud on paigaldatud, ning kõnealuste akude, seadmete või sõidukite osi, **kaasa arvatud ohutusaspektid**.

Muudatusettepanek 352**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 59 – lõige 3***Komisjoni ettepanek*

3. Patareide ja akude kasutusotstarbe muutmise või nende taastamisega tegelevad ettevõtjad tagavad, et patareide ja akude ning nende osade uurimine, jõudluse katsetamine, pakendamine ja vedu toimub vastavalt asjakohastele kvaliteedikontrolli- ja ohutusjuhistele.

Muudatusettepanek

3. Patareide ja akude kasutusotstarbe **muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe** muutmise või nende taastamisega tegelevad ettevõtjad tagavad, et patareide ja akude ning nende osade uurimine, jõudluse **ja ohutuse** katsetamine, pakendamine ja vedu toimub vastavalt asjakohastele kvaliteedikontrolli- ja ohutusjuhistele.

Muudatusettepanek 353**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 59 – lõige 4 – lõik 1***Komisjoni ettepanek*

4. Patareide ja akude kasutusotstarbe muutmise või nende taastamisega tegelevad isikud tagavad, et muudetud kasutusotstarbega või taastatud patarei või aku vastab turule laskmisel **käesolevale** määruse nõuetele ning muudes kohaldatavates õigusaktides sisalduvatele toote-, keskkonna- ja tervisekaitse-nõuetele ning tehnilistele nõuetele, mis on seotud selle konkreetse kasutusotstarbega.

Muudatusettepanek

4. Patareide ja akude kasutusotstarbe **muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe** muutmise või nende taastamisega tegelevad isikud tagavad, et muudetud kasutusotstarbega või taastatud patarei või aku vastab turule laskmisel **käesoleva** määruse nõuetele ning muudes kohaldatavates õigusaktides sisalduvatele toote-, keskkonna- ja tervisekaitse-nõuetele ning tehnilistele nõuetele, mis on seotud selle konkreetse kasutusotstarbega.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 354

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 59 – lõige 4 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudetud kasutusotstarbega või taastatud patarei või aku suhtes ei kohaldata artikli 7 lõigetes 1, 2 ja 3, artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3, **artikli 10 lõigetes 1 ja 2** ning artikli 39 lõikes 1 sätestatud kohustusi, kui ettevõtja, kes muudetud kasutusotstarbega või taastatud patarei või aku turule laseb, suudab tõendada, et patarei või aku oli enne selle kasutusotstarbe muutmist või selle **taastamist** lastud turule enne kuupäevi, mil need kohustused nimetatud artiklite kohaselt kohaldatavaks muutusid.

Muudatusettepanek

Muudetud kasutusotstarbega või taastatud patarei või aku suhtes ei kohaldata artikli 7 lõigetes 1, 2 ja 3, artikli 8 lõigetes 1, 2 ja 3 ning artikli 39 lõikes 1 sätestatud kohustusi, kui ettevõtja, kes muudetud kasutusotstarbega või taastatud patarei või aku turule laseb, suudab tõendada, et patarei või aku oli enne selle kasutusotstarbe muutmist või selle **taastamist** lastud turule enne kuupäevi, mil need kohustused nimetatud artiklite kohaselt kohaldatavaks muutusid.

Muudatusettepanek 355

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 59 – lõige 4 – lõik 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Tootjad, kes lasevad turule muudetud kasutusotstarbega või taastatud patareid ja akusid, loetakse nende patareide või akude uueks tootjaks ja seega registreeritakse vastavalt artiklile 46 ning neil on artikli 47 kohane laiendatud tootjavastutus.

Muudatusettepanek 356

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 59 – lõige 5 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

5. Selleks et dokumenteerida, et patareid või akud, mille kasutusotstarvet muudetakse või mis taastatakse, ei ole enam jäätmed, **tõendab patarei või aku valdaja** pädeva asutuse nõudmisel

Muudatusettepanek

5. Selleks et dokumenteerida, et patareid või akud, mille kasutusotstarvet muudetakse või mis taastatakse, ei ole enam jäätmed, **tõendavad patareide või akude kasutusotstarbe muutmise või nende taastamisega tegelevad ettevõtjad** pädeva asutuse nõudmisel

Muudatusettepanek 357

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 60 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) lõppkasutajate panus jäätmetekke vältimisse, sealhulgas teavitamisega patareide ja akude kasutamise seotud headest tavadest, mille eesmärk on patareide ja akude kasutusetapi pikendamine ning korduskasutamiseks ettevalmistamise võimaluste suurendamine;

Muudatusettepanek

a) lõppkasutajate panus jäätmetekke vältimisse, sealhulgas teavitamisega patareide ja akude kasutamise seotud headest tavadest **ja soovitustest**, mille eesmärk on patareide ja akude kasutusetapi pikendamine ning korduskasutamiseks ettevalmistamise, **korduskasutamise, kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmise ja taastamise** võimaluste suurendamine;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 358**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 60 – lõige 1 – lõik 1 – punkt c**

Komisjoni ettepanek

(c) patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise, korduskasutamiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu süsteemid;

Muudatusettepanek

c) patarei- ja akujäätmete liigiti kogumise, **tagasivõtu- ja kogumispunktide**, korduskasutamiseks ettevalmistamise, **kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise, kasutusotstarbe muutmise, taastamise** ja ringlussevõtu süsteemid;

Muudatusettepanek 359**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 60 – lõige 1 – lõik 1 – punkt f**

Komisjoni ettepanek

(f) patareides ja akudes sisalduvate ainete mõju keskkonnale ja inimeste tervisele, sealhulgas mõju, mis tuleneb patarei- ja akujäätmete sobimatust kasutuselt kõrvaldamisest, näiteks **prügistamise** või sortimata olmejäätmetena äraviskamine.

Muudatusettepanek

f) patareides ja akudes sisalduvate **ainete, eelkõige ohtlike** ainete mõju keskkonnale ja inimeste tervisele, sealhulgas mõju, mis tuleneb patarei- ja akujäätmete sobimatust kasutuselt kõrvaldamisest, näiteks **prügistamine** või sortimata olmejäätmetena äraviskamine.

Muudatusettepanek 360**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 60 – lõige 1 – lõik 2 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) asjaomase liikmesriigi poolt kindlaks määratud keeles, mis on tarbijate ja teiste lõppkasutajate jaoks kergesti arusaadav.

Muudatusettepanek

b) asjaomase liikmesriigi poolt kindlaks määratud keeles, mis on tarbijate ja teiste lõppkasutajate jaoks kergesti arusaadav **ning puuetega inimestele ligipääsetav vastavalt Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiivile (EL) 2019/882**.

Muudatusettepanek 361**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 60 – lõige 2**

Komisjoni ettepanek

2. Tootjad teevad artiklites 50, 52 ja 53 osutatud turustajatele ja ettevõtjatele ning muudele jäätmekäitlejatele, kes tegelevad remondi, taastamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise, töötlemise ja ringlussevõtuga, kättesaadavaks teabe patarei- ja akujäätmete ladustamise ja kogumise suhtes kohaldatavate ohutus- ja kaitsemeetmete, sealhulgas tööohutuse kohta.

Muudatusettepanek

2. Tootjad teevad artiklites 50, 52 ja 53 osutatud turustajatele ja ettevõtjatele ning muudele jäätmekäitlejatele, kes tegelevad remondi, taastamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise, töötlemise ja ringlussevõtuga, kättesaadavaks teabe **patareide ja akude komponentide ja materjalide kohta, samuti kõigi ohtlike ainete asukohtade kohta patareides ja akudes**. Tootjad teevad **kättesaadavaks teabe** patarei- ja akujäätmete ladustamise ja kogumise suhtes kohaldatavate ohutus- ja kaitsemeetmete, sealhulgas tööohutuse kohta.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 362

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 60 – lõige 3 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

3. Alates hetkest, mil patarei- või akumudelit liikmesriigi territooriumil tarnitakse, teevad tootjad taotluse korral remondi, taastamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise, töötlemise ja ringlussevõtuga tegelevatele jäätmekäitlejatele kõnealuste tegevuste teostamiseks vajalikus ulatuses elektrooniliselt kättesaadavaks patarei- või akumudelig seotud järgmise teabe patarei- ja akujäätmete nõuetekohase ja keskkonnaohutu töötlemise kohta:

Muudatusettepanek

3. Alates hetkest, mil patarei- või akumudelit liikmesriigi territooriumil tarnitakse, teevad tootjad taotluse korral remondi, taastamise, korduskasutamiseks ettevalmistamise, töötlemise ja ringlussevõtuga tegelevatele jäätmekäitlejatele kõnealuste tegevuste teostamiseks vajalikus ulatuses elektrooniliselt **ja tasuta** kättesaadavaks patarei- või akumudelig seotud järgmise teabe patarei- ja akujäätmete nõuetekohase ja keskkonnaohutu töötlemise kohta:

Muudatusettepanek 363

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 60 – lõige 3 – lõik 1 – punkt a

Komisjoni ettepanek

(a) protsessid, millega tagatakse sõidukite ja seadmete demonteerimine viisil, mis võimaldab nendes paigaldatud patareide ja akude eemaldamist;

Muudatusettepanek

a) protsessid, millega tagatakse **kerghtranspordivahendite**, sõidukite ja seadmete demonteerimine viisil, mis võimaldab nendes paigaldatud patareide ja akude eemaldamist;

Muudatusettepanek 364

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 60 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b

Komisjoni ettepanek

(b) patarei- ja akujäätmete ladustamise, transpordi, töötlemise ja ringlussevõtu suhtes kohaldatavad ohutus- ja kaitsemeetmed, sealhulgas **tööohutusega** seotud meetmed.

Muudatusettepanek

b) patarei- ja akujäätmete ladustamise, transpordi, töötlemise ja ringlussevõtu suhtes kohaldatavad ohutus- ja kaitsemeetmed, sealhulgas **töö- ja tuleohutusega** seotud meetmed.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 365**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 60 – lõige 4***Komisjoni ettepanek*

4. Turustajad, kes tarnivad patareisid ja akusid lõppkasutajatele, esitavad oma jaemüügiruumides **nähtaval kohal** ja oma internetipõhiste kauplemiskohtade kaudu lõigetes 1 ja 2 loetletud teabe ning teabe selle kohta, kuidas lõppkasutajad saavad patarei- ja akujäätmeid tasuta tagastada vastavatesse jaemüügipunktides asuvatesse või kauplemiskohta teenindavatesse kogumispunktidesse. See kohustus piirdub seda tüüpi patareide ja akudega, mida turustaja või jaemüüja pakub või on pakkunud uute patareide või akudena.

Muudatusettepanek

4. Turustajad, kes tarnivad patareisid ja akusid lõppkasutajatele, esitavad **alaliselt** oma jaemüügiruumides ja oma internetipõhiste kauplemiskohtade kaudu **patareide ja akude lõppkasutajate jaoks kergesti ligipääsetaval ja selgesti nähtaval viisil** lõigetes 1 ja 2 loetletud teabe ning teabe selle kohta, kuidas lõppkasutajad saavad patarei- ja akujäätmeid tasuta tagastada vastavatesse jaemüügipunktides asuvatesse või kauplemiskohta teenindavatesse kogumispunktidesse. See kohustus piirdub seda tüüpi patareide ja akudega, mida turustaja või jaemüüja pakub või on pakkunud uute patareide või akudena.

Muudatusettepanek 366**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 60 – lõige 5***Komisjoni ettepanek*

5. Tootja poolt artikli 47 lõike 1 punkti e kohaselt kaetavaid kulusid näidatakse lõppkasutajale eraldi uue patarei või aku müügikohas. Esitatud kulud ei tohi ületada võimalikult täpselt hinnatud tegelikke kulusid.

Muudatusettepanek

5. Tootja poolt artikli 47 lõike 1 punkti e kohaselt kaetavaid kulusid näidatakse lõppkasutajale eraldi uue patarei või aku müügikohas. Esitatud kulud ei tohi ületada võimalikult täpselt hinnatud tegelikke kulusid **ning neid ei lisata müügikohas tarbija poolt tasutava patarei või aku lõplikule maksumusele.**

Muudatusettepanek 367**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 61 – lõige 1 – lõik 1 – sissejuhatav osa***Komisjoni ettepanek*

1. Kantavate patareide ja akude tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, esitavad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patarei- või akukeemiate kaupa järgmise teabe, märkides eraldi ära kergtranspordivahendite akude kogused:

Muudatusettepanek

1. Kantavate patareide ja akude tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, esitavad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patarei- või akukeemiate kaupa järgmise teabe:

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 368

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 1 – lõik 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud üldkasutatavate kantavate patareide ja akude kogus, välja arvatud üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist;

Muudatusettepanek 369

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) artikli 48 kohaselt kogutud üldkasutatavate kantavate patareide ja akude jäätmete kogus, mis on arvutatud XI lisas esitatud metoodika alusel;

Muudatusettepanek 370

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 1 – lõik 1 – punkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete kogus, mis eksporditakse kolmandatesse riikidesse töötlemiseks, korduskasutamise ettevalmistamiseks, kasutusotstarbe muutmise ettevalmistamiseks või ringlussevõtuks.

Muudatusettepanek 371

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 1 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Kui jäätmekäitlejad, kes ei ole tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, koguvad kantavate patareide ja akude jäätmeid turustajatelt või muudelt kantavate patareide ja akude jäätmete kogumispunktidelt, teatavad nad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patarei- või akukeemiate kaupa, milline kogus kantavate patareide ja akude jäätmeid koguti, **märkides eraldi ära kergtranspordivahendite akude kogused.**

Kui jäätmekäitlejad, kes ei ole tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, koguvad kantavate patareide ja akude jäätmeid turustajatelt või muudelt kantavate patareide ja akude jäätmete kogumispunktidelt, teatavad nad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patarei- või akukeemiate kaupa, milline kogus kantavate patareide ja akude jäätmeid koguti.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 372

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Kergtranspordivahendite akude tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, esitavad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta patarei või aku keemilisele koostisele vastavalt järgmise teabe, märkides eraldi ära kergtranspordivahendite akude kogused:

- a) liikmesriigi territooriumil esimest korda turul kättesaadavaks tehtud kergtranspordivahendite akude kogus, välja arvatud kergtranspordivahendite akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist;
- b) artikli 48a kohaselt kogutud kergete transpordiakude kogus, mis on arvatatud artikli 55 lõike 2 b kohaselt vastu võetavas delegeeritud õigusaktis sätestatud meetodi-ka alusel;
- c) kogumiseesmärk, mille tootja või tootjavastutusorganisatsioon oma liikmete nimel saavutas;
- d) loa saanud käitluskohtadesse töötlemiseks ja ringlussevõtuks viidud kogutud kergtranspordivahendite akude jäätmete kogus; ning
- e) korduskasutamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks ja taastamiseks tarnitud patareide või akude kogus.

Kui jäätmekäitlejad, kes ei ole tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, koguvad kergtranspordivahendite akusid turustajatelt või muudelt kergtranspordivahendite akude tagasivõtu- ja kogumispunktide, teatavad nad pädevale asutusele iga kalendriaasta kohta kogutud kergtranspordivahendite akude koguse, mis on liigutatud vastavalt nende keemilisele koostisele, märkides eraldi ära kergtranspordivahendite akude kogused.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Esimeses ja teises lõigus osutatud ettevõtjad esitavad esimeses lõigus osutatud andmed pädevale asutusele nelja kuu jooksul pärast selle aruandeaasta lõppu, mille kohta andmeid kogutakse. Esimeseks aruandlusperioodiks on esimene täiskalendriaasta pärast seda, kui võetakse vastu rakendusakt, millega vastavalt artikli 62 lõikele 5 kehtestatakse komisjonile esitatava aruandluse vorm. Pädevad asutused kehtestavad vormi ja korra, mille kohaselt tuleb neile andmeid esitada.

Muudatusettepanek 373

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 2 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) korduskasutamiseks, kasutusotstarbe muutmiseks ja taastamiseks tarnitud patareide või akude kogus;

Muudatusettepanek 374

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 2 – punkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bb) kogutud mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete kogus, mida eksporditakse kolmandatesse riikidesse töötlemiseks, korduskasutamise ettevalmistamiseks, kasutusotstarbe muutmise ettevalmistamiseks või ringlussevõtuks.

Muudatusettepanek 375

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 61 – lõige 3 – lõik 1 – punkt b a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ba) kogutud mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude jäätmete kogus, mida eksporditakse kolmandatesse riikidesse töötlemiseks, korduskasutamise ettevalmistamiseks, kasutusotstarbe muutmise ettevalmistamiseks või ringlussevõtuks.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 376**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 61 – lõige 5 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) *ringlussevõtuprotsessidesse* sisenevate patarei- ja akujäätmete kogus;

Muudatusettepanek

b) *kasutusotstarbe muutmiseks ettevalmistamise ja ringlussevõtu protsessidesse* sisenevate patarei- ja akujäätmete kogus;

Muudatusettepanek 377**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 62 – lõige 1 – lõik 1 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

Liikmesriigid avalikustavad iga kalendriaasta kohta summeeritud kujul järgmised andmed kantavate patareide ja akude, mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude kohta patarei- ja akutüüpide ning patarei- ja akukeemiate kaupa, märkides eraldi ära kergtranspordivahendite akud:

Muudatusettepanek

Liikmesriigid avalikustavad iga kalendriaasta kohta summeeritud kujul järgmised andmed kantavate patareide ja akude, **kergraspordivahendite akude**, mootorsõidukiakude, tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude kohta patarei- ja akutüüpide ning patarei- ja akukeemiate kaupa, märkides eraldi ära kergtranspordivahendite akud:

Muudatusettepanek 378**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 62 – lõige 1 – lõik 1 – punkt b**

Komisjoni ettepanek

(b) artiklite 48 ja 49 kohaselt kogutud patarei- ja akujäätmete kogus, mis on arvatud XI lisas sätestatud metoodika alusel;

Muudatusettepanek

b) artiklite 48, **48a** ja 49 kohaselt kogutud patarei- ja akujäätmete kogus, mis on arvatud XI lisas sätestatud metoodika alusel;

Muudatusettepanek 379**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 64 – lõige 1 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1a. Süsteemil on järgmised eesmärgid:

a) *toetada turujärelevalveasutusi käesolevast määrusest ja asjakohastest delegeeritud õigusaktidest tulenevate ülesannete täitmisel, mis hõlmab ka määruse täitmise tagamist kõnealuste asutuste poolt;*

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

- b) esitada üldsusele teavet turule lastud patareide ja akude ning nende säästvus- ja ohutusnõuete kohta ning patareide ja akude teabelehti;
- c) anda komisjonile ning akrediteeritud taastajatele, taaskasutajatele ja ringlussevõtjatele ajakohast teavet patareide ja akude kohta.

Muudatusettepanek 380

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 64 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. Süsteem sisaldab XIII lisas sätestatud teavet ja andmeid **selliste sisemise salvestusega** tööstuslike akude ja elektrisõidukiakude kohta, mille mahutavus on üle 2 kWh. Kõnealune teave ja andmed peavad võimaldama sortimist ja otsingut ning järgima kolmandatele isikutele kasutamiseks avatud standardeid.

2. Süsteem sisaldab XIII lisas sätestatud teavet ja andmeid **kergranspordivahendite akude**, tööstuslike akude ja elektrisõidukiakude kohta. Kõnealune teave ja andmed peavad võimaldama sortimist ja otsingut ning järgima kolmandatele isikutele kasutamiseks avatud standardeid. **Süsteem sisaldab ka korrapäraselt ajakohastatavat andmebaasi kõigi käesoleva määruse kohaldamisalasse kuuluvate patareide ja akude kohta.**

Muudatusettepanek 381

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 64 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3. Ettevõtjad, kes lasevad turule **sisemise salvestusega** tööstusliku aku või elektrisõidukiaku, teevad lõikes 2 osutatud teabe elektrooniliselt kättesaadavaks masinloetaval kujul, kasutades koostalitlusvõimelisi ja kergesti juurdepääsetavaid andmete-teenuseid lõike 5 kohaselt kehtestatud vormingus.

3. Ettevõtjad, kes lasevad turule **kergranspordivahendite aku**, tööstusliku aku või elektrisõidukiaku, teevad lõikes 2 osutatud teabe elektrooniliselt kättesaadavaks masinloetaval kujul, kasutades koostalitlusvõimelisi ja kergesti juurdepääsetavaid andmete-teenuseid lõike 5 kohaselt kehtestatud vormingus.

Muudatusettepanek 382

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 64 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4a. Süsteemiga ei asendata ega muudeta turujärelevalve-
sustuste vastutusala.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 383

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 64 – lõige 5 – lõik 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

5. Komisjon võtab 31. detsembriks 2024 vastu **rakendusaktid, millega kehtestatakse:**

Muudatusettepanek

5. Komisjon võtab 31. detsembriks 2024 **kooskõlas artikliga 73** vastu **delegeeritud õigusaktid, et täiendada käesolevat määrust järgmise kehtestamisega:**

Muudatusettepanek 384

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 64 – lõige 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 385

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 65 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

1. 1. jaanuariks 2026 peab igal turule lastud või kasutusele võetud tööstuslikul patareil ja akul **ning** elektrisõidukiakul **mahutavusega on üle 2 kWh** olema elektrooniline andmik (edaspidi „akupass“).

Muudatusettepanek

1. 1. jaanuariks 2026 peab igal turule lastud või kasutusele võetud tööstuslikul patareil ja akul, elektrisõidukiakul **ning kergtranspordivahendite akul** olema elektrooniline andmik (edaspidi „akupass“).

Muudatusettepanek 386

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 65 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. **Akupass** peab olema seotud artikli 64 kohaselt loodud süsteemi andmeallikatesse salvestatud teabega iga patarei- ja akutüübi ja -mudeli põhiomaduste kohta. Ettevõtja, kes laseb turule tööstusliku patarei või aku või elektrisõidukiaku, tagab, et akupassis sisalduvad andmed on täpsed, täielikud ja ajakohased.

Muudatusettepanek

3. **Tööstuslike patareide ja akude ning elektrisõidukiakude puhul** peab **akupass** olema seotud artikli 64 kohaselt loodud süsteemi andmeallikatesse salvestatud teabega iga patarei- ja akutüübi ja -mudeli põhiomaduste kohta. Ettevõtja, kes laseb turule tööstusliku patarei või aku või elektrisõidukiaku, tagab, et akupassis sisalduvad andmed on täpsed, täielikud ja ajakohased.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 387**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 65 – lõige 3 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Kergtranspordivahendite akude puhul sisaldab akupass artikli 13 lõike 5 punktides a–d, i ja j kirjeldatud teavet ning ajakohastatud teavet aku kohta, mis on seotud selle seisundi muutumisega.

Muudatusettepanek 388**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 65 – lõige 4**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4. Akupass on kättesaadav internetis elektrooniliste süsteemide kaudu, mis on koostalitlusvõimelised artikli 64 kohaselt loodud süsteemiga.

4. Akupass on kättesaadav internetis elektrooniliste süsteemide kaudu, mis on koostalitlusvõimelised artikli 64 kohaselt loodud süsteemiga, **ning artikli 13 lõikes 5 osutatud ruutkoodi kaudu.**

Muudatusettepanek 389**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 65 – lõige 5**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. Akupass võimaldab juurdepääsu teabele artikli 10 lõikes 1 osutatud jõudlus- ja vastupidavusparameetrite väärtuste kohta, kui patarei või aku turule lastakse ja kui selle seisund muutub.

5. Akupass võimaldab juurdepääsu teabele artikli 10 lõikes 1 osutatud jõudlus- ja vastupidavusparameetrite väärtuste **ning artikli 14 kohasele teabele aku seisukorra** kohta, kui patarei või aku turule lastakse ja kui selle seisund muutub.

Muudatusettepanek 390**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 65 – lõige 6**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

6. Kui seisundi muutumine on tingitud **remondist või** kasutusotstarbe muutmisest, läheb vastutus akupassis sisalduva akuandmiku eest üle ettevõtjale, keda loetakse tööstusliku patarei või aku või **elektrisõidukiaku** turule laskjaks või kasutusele võtjaks.

6. Kui seisundi muutumine on tingitud kasutusotstarbe muutmisest **või taastamisest**, läheb vastutus akupassis sisalduva akuandmiku eest üle ettevõtjale, keda loetakse tööstusliku patarei või aku, **elektrisõidukiaku** või **kergtranspordivahendite aku** turule laskjaks või kasutusele võtjaks. **Muudetud kasutusotstarbega või taastatud patareide või akude andmik seotakse algse patarei või aku andmikuga.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 391**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 65 – lõige 7 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

7. Komisjonil on õigus võtta vastu **rakendusakte**, et kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad juurdepääsu akupassi kaudu kättesaadavale teabele, selle teabe jagamist, haldamist, uurimist, avaldamist ja taaskasutamist.

Muudatusettepanek

7. Komisjonil on õigus võtta **kooskõlas artikliga 73** vastu **delegeeritud õigusakte**, et kehtestada eeskirjad, mis käsitlevad juurdepääsu akupassi kaudu kättesaadavale teabele, selle teabe jagamist, haldamist, uurimist, avaldamist ja taaskasutamist.

Muudatusettepanek 392**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 65 – lõige 7 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek

välja jäetud

Muudatusettepanek 393**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 66 – lõige 1 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

1. Kui ühe liikmesriigi turujärelevalveasutustel on piisavalt põhjust arvata, et mõni käesoleva määrusega hõlmatud patareid või aku kujutab endast riski inimeste tervisele või ohutusele, varale või keskkonnale, korraldavad nad asjaomase patareid või aku hindamise, lähtudes kõigist käesolevas määruses sätestatud asjakohastest nõuetest.

Muudatusettepanek

1. Turujärelevalveasutused kontrollivad asjakohaselt internetis ja mujal kättesaadavaks tehtud patareid ja akusid piisavas ulatuses, kontrollides dokumente ning tehes vajaduse korral piisavatel proovidel põhinevaid füüsilisi ja laboratoorseid kontrollid, lähtudes kõigist käesolevas määruses sätestatud asjakohastest nõuetest. **Turujärelevalveasutused võivad selliseks hindamiseks saata patareid ja akusid artiklis 68a osutatud liidu katserajatisse.**

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 394

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 66 – lõige 1 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Hiljemalt ... [kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] võtab komisjon vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse ühtsed kontrollitingimused, kontrollide sageduse ja kontrollitavate tootenäidiste hulga kriteeriumid vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artikli 11 lõikele 4.

Nimetatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artikli 74 lõikes 3 osutatud kontrollimenetlusega.

Muudatusettepanek 395

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 66 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2. *Kui turujärelevalveasutused on seisukohal, et nõuetele mittevastavus ei piirdu üksnes nende liikmesriigi territooriumiga, teavitavad nad komisjoni ja teisi liikmesriike hindamistulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on ettevõtjalt nõudnud.*

2. *Turujärelevalveasutused teavitavad komisjoni ja teisi liikmesriike hindamistulemustest ja meetmetest, mille võtmist nad on ettevõtjalt nõudnud.*

Muudatusettepanek 396

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 66 – lõige 5 – punkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(a) patarei või aku mittevastavus käesoleva määruse II või III peatükis sätestatud nõuetele;

a) patarei või aku mittevastavus käesoleva määruse II või III peatükis **või artiklis 39** sätestatud nõuetele;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 397
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 66 – lõige 8 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8a. Tarbijatel võimaldatakse sisestada teavet patareide ja akude kohta, mis kujutavad endast tarbijale ohtu, direktiivi 2001/95/EÜ artikliga 12 ette nähtud kiire teabevahetuse süsteemi (RAPEX) eraldi osasse. Komisjon võtab saadud teavet igakülgselt arvesse ja tagab järelmeetmete võtmise, sealhulgas vajaduse korral teabe edastamise asjaomastele riiklikele asutustele.

Komisjon võtab kooskõlas artikli 74 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega vastu rakendusakti, et kehtestada esimeses lõigus osutatud teabe edastamise kord ja sellise teabe edastamine asjaomastele riiklikele asutustele järelmeetmete võtmiseks.

Muudatusettepanek 398
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 67 – lõige 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kui artikli 66 lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetlust lõpule viies esitatakse liikmesriigi võetud meetme suhtes vastuväiteid või kui komisjon on seisukohal, et liikmesriigi meede on vastuolus liidu õigusaktidega, alustab komisjon viivitamata konsultatsioone liikmesriikidega ja asjaomas(t)e ettevõtja(te)ga ning hindab liikmesriigi võetud meedet. Hindamise tulemuse põhjal otsustab komisjon rakendusaktiga, kas liikmesriigi meede on põhjendatud või mitte.

1. Kui artikli 66 lõigetes 3 ja 4 sätestatud menetlust lõpule viies esitatakse liikmesriigi võetud meetme suhtes vastuväiteid või kui komisjon on seisukohal, et liikmesriigi meede on vastuolus liidu õigusaktidega, alustab komisjon viivitamata konsultatsioone liikmesriikidega ja asjaomas(t)e ettevõtja(te)ga ning hindab liikmesriigi võetud meedet. **Komisjon viib hindamise lõpule ühe kuu jooksul.** Hindamise tulemuse põhjal otsustab komisjon rakendusaktiga, kas liikmesriigi meede on põhjendatud või mitte.

Muudatusettepanek 399
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 68 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Kui liikmesriik leiab pärast artikli 67 lõike 1 kohast hindamist, et II ja III peatükis sätestatud nõuetele vastavusest hoolimata kujutab patareid või aku endast riski inimeste tervisele või ohutusele, varale või keskkonnale, nõuab ta, et asjaomane ettevõtja võtaks mõistliku aja jooksul, mis on vastavuses selle riski laadiga, kõik asjakohased meetmed tagamaks, et turule lastes ei kujutaks asjaomane patareid või aku endast enam sellist riski, või kõrvaldaks patareid või aku turult või võtaks selle tagasi.

1. Kui liikmesriik leiab pärast artikli 67 lõike 1 kohast hindamist, et II ja III peatükis sätestatud nõuetele vastavusest hoolimata kujutab patareid või aku endast riski **või võib põhjendatult kujutada riski** inimeste tervisele või ohutusele, varale või keskkonnale, nõuab ta, et asjaomane ettevõtja võtaks mõistliku aja jooksul, mis on vastavuses selle riski laadiga, kõik asjakohased meetmed tagamaks, et turule lastes ei kujutaks asjaomane patareid või aku endast enam sellist riski, või kõrvaldaks patareid või aku turult või võtaks selle tagasi.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 400
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 68 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Liikmesriik teavitab viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike. Teave sisaldab kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige mittevastava patarei või aku tuvastamiseks vajalikke andmeid, patarei või aku päritolu, **tarneahelat**, riski laadi, liikmesriigi võetud meetmete laadi ja kestust.

Muudatusettepanek

3. Liikmesriik teavitab viivitamata komisjoni ja teisi liikmesriike. Teave sisaldab kõiki teadaolevaid üksikasju, eelkõige mittevastava patarei või aku tuvastamiseks vajalikke andmeid, patarei või aku päritolu, **väärtusahelat**, riski laadi, liikmesriigi võetud meetmete laadi ja kestust.

Muudatusettepanek 401
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 68 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 68a

Liidu katserajatis

1. Komisjon määrab hiljemalt [kaks aastat pärast käesoleva määruse jõustumist] kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 artikli 21 lõike 2 teise lõiguga liidu katserajatis, mis on spetsialiseerunud patareidele ja akudele.
2. Liidu katserajatis toimib pädevuskeskusena järgmistes valdkondades:
 - a) erandina määruse (EL) 2019/1020 artikli 21 lõike 6 punktist b annab ta komisjonile käesoleva määruse artiklis 32 osutatud uurimiste ning käesoleva määruse artikli 67 lõikes 1 ja artikli 68 lõikes 4 osutatud hindamiste käigus sõltumatut tehnilist ja teaduslikku nõu;
 - b) katsetab turujärelevalveasutuste taotlusel artikli 66 lõikes 1 osutatud hindamise tarbeks patareisid ja akusid.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 402
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 68 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artikkel 68b**Riiklikud patareide ja akude pädevuskeskused**

1. Turujärelevalveasutused lepivad ettevõtjaid esindavate organisatsioonide ja uurimiskeskustega kokku, et igas liikmesriigis loouakse riiklik patareide ja akude pädevuskeskus.
2. Lõikes 1 osutatud riiklikud patareide ja akude pädevuskeskused viivad ellu tegevusi, mille eesmärk on edendada nõuetele vastavust, teha kindlaks nõuetele mittevastavus, suurendada teadlikkust ning anda seoses käesoleva määruse nõuetega suuniseid ja tehnilist nõu. Vajaduse korral võivad riiklike patareide ja akude pädevuskeskuste tegevuses osaleda ka muud sidusrühmad, näiteks lõppkasutajaid esindavad organisatsioonid.
3. Asjaomane turujärelevalveasutus ja lõikes 1 osutatud osalised tagavad vastavalt määruse (EL) 2019/1020 artikli 9 lõikele 2, et riiklike patareide ja akude pädevuskeskuste tegevus ei loo ettevõtjate vahel ebaausat konkurentsi ega vähenda osaliste objektiivsust, sõltumatust ja erapooletust.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 403

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 69 – lõige 1 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

1. Ilma et see piiraks artikli 66 kohaldamist, nõuab liikmesriik, kui ta leiab, et patarei või aku, mis ei kuulu artikli 68 kohaldamisalasse, ei vasta käesoleva määruse nõuetele või kui ettevõtja on rikkunud käesolevas määruses sätestatud kohustust, asjaomaselt ettevõtjalt mittevastavuse kõrvaldamist. Sellised mittevastavused hõlmavad järgmist:

Muudatusettepanek

1. Ilma et see piiraks artikli 66 kohaldamist, nõuab liikmesriik, kui ta leiab, et patarei või aku, mis ei kuulu artikli 68 kohaldamisalasse, ei vasta käesoleva määruse nõuetele või kui ettevõtja on rikkunud käesolevas määruses sätestatud kohustust, asjaomaselt ettevõtjalt mittevastavuse kõrvaldamist. **Selle ülesande lihtsustamiseks loovad liikmesriigid tarbijatele nõuetele mittevastavusest teatamiseks kergesti juurdepääsetavad kanalid.** Sellised mittevastavused hõlmavad järgmist:

Muudatusettepanek 404

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 69 – lõige 1 – punkt k

Komisjoni ettepanek

(k) artiklis 39 sätestatud nõuded **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtete kohta ei ole täidetud.

Muudatusettepanek

k) artiklis 39 sätestatud nõuded **väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse põhimõtete kohta ei ole täidetud.

Muudatusettepanek 405

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 69 – lõige 1 – punkt k a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ka) artiklis 65 osutatud akupassi nõuded ei ole täidetud.

Muudatusettepanek 406

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 69 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Liikmesriikide pädevatele asutustele antakse kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 artikliga 14 uurimisvolitused teha asjakohaseid riskipõhiseid või saadud tabel põhinevaid kontrollid, et avastada võimalikku mittevastavust.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 407**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 69 – lõige 3 b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3b. Turujärelevalveasutused teevad koostööd, et tagada käesoleva määruse piiriülene täitmine kooskõlas määruse (EL) 2019/1020 VI peatüki sätetega.

Muudatusettepanek 408**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 69 – lõige 3 c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3c. Liikmesriigid teevad koostööd nõuete täitmise tagamise võrgustikus, toetades üksteist rikkumismenetluses piiriülese müügi korral liidus.

Muudatusettepanek 409**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 70 – lõige 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Direktiivi 2014/24/EL artikli 2 lõikes 1 või direktiivi 2014/25/EL artikli 3 lõikes 1 määratletud avaliku sektori hankijad või direktiivi 2014/25/EL artikli 4 lõikes 1 määratletud võrgustiku sektori hankijad **võtavad** patareide ja akude või patareisid või akusid sisaldavate toodete hankimisel nimetatud direktiividega hõlmatud olukordades **arvesse patareide ja akude keskkonnamõju** nende olemusringi jooksul, et tagada hangitud patareide ja akude võimalikult väike keskkonnamõju.

1. Direktiivi 2014/24/EL artikli 2 lõikes 1 või direktiivi 2014/25/EL artikli 3 lõikes 1 määratletud avaliku sektori hankijad või direktiivi 2014/25/EL artikli 4 lõikes 1 määratletud võrgustiku sektori hankijad **eelistavad** patareide ja akude või patareisid või akusid sisaldavate toodete hankimisel nimetatud direktiividega hõlmatud olukordades **kõige keskkonnahoidlikumaid patareisid ja akusid, tuginedes keskkonnamõjule kogu** nende olemusringi jooksul, et tagada hangitud patareide ja akude võimalikult väike keskkonnamõju.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 410

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 71 – lõige 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Kui liikmesriik arvab, et aine kasutamine patareide või akude tootmisel või aine sisaldumine patareides või akudes nende turule laskmise ajal või nende olelusringi järgmistes etappides, sealhulgas jäätmeetapis, kujutab endast sellist riski inimeste tervisele või keskkonnale, mida ei ole piisavalt ohjutud ja millega tuleb tegeleda, teatab ta ametile, et teeb ettepaneku koostada toimik, mis vastab piirangutoimiku nõuetele. Kui kõnealuses toimikus tõendatakse, et lisaks olemasolevatele meetmetele on vajalik rakendada ühenduse tasandil uusi meetmeid, esitab liikmesriik toimiku ametile, et algatada piirangute kehtestamise menetlus.

Muudatusettepanek 411

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 71 – lõige 14 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

14a. Kuue kuu jooksul pärast määruse (EÜ) nr 1907/2006 mis tahes muutmist või ohtlike ainete ja kemikaalide säästuskriteeriume käsitlevate liidu tulevaste õigusaktide jõustumist hindab komisjon, kas määruse (EÜ) nr 1907/2006 selline muutmine või liidu tulevane õigusakt nõuab käesoleva artikli muutmist, ning võtab vajaduse korral käesoleva määruse artikli 73 kohaselt vastu delegeeritud õigusakti, et neid sätteid vastavalt muuta.

Muudatusettepanek 412

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 72 – lõige 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Tunnustada võib ainult tööstusharu juhitavaid süsteeme, mis vastavad artikli 39 nõuetele ja mida kontrollivad kolmandad osapooled.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 413
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 73 – lõige 2

Komisjoni ettepanek

2. Artikli 6 lõikes 2, artikli 7 **lõigetes 1, 2 ja 3**, artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõikes 3, artikli 12 lõikes 2, **artikli 17** lõikes 4, artikli 27 lõikes 3, artikli 39 lõikes 8, artikli 55 lõikes 4, artikli 56 lõikes 4, artikli 57 lõikes 6, artikli 58 lõikes 3 ja artikli 70 lõikes 2 osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Muudatusettepanek

2. Artikli 6 lõikes 2, artikli 6 lõikes 5a, artikli 7 lõike 1 kolmanda lõigu punktis a, artikli 7 lõike 1 neljandas lõigus, artikli 7 lõike 2 neljanda lõigu punktis a, punkti 7 lõike 3 kolmandas lõigus ja neljandas lõigus, artikli 8 lõike 1 teise lõigu punktis a, artikli 8 lõikes 4a, artikli 9 lõike 2 teises lõigus, artikli 10 lõikes 1b ja 1c, artikli 10 lõike 3 esimeses lõigus, artikli 10 lõikes 3a, artikli 11a lõikes 4, artikli 11b lõikes 2, artikli 13 lõikes 6a, artikli 14 lõike 3 lõigus 1a, artikli 12 lõikes 2, artikli 17 lõikes 4, artikli 39 lõigetes 8 ja 8a, artikli 55 lõikes 2b, artikli 56 lõikes 4, artikli 57 lõikes 4, artikli 57 lõikes 5a, artikli 58 lõikes 3, artikli 64 lõikes 5, artikli 65 lõikes 7, artikli 70 lõikes 3, artikli 71 lõikes 14a ja artikli 76 lõikes 1b osutatud õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates ... [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 414
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 73 – lõige 3

Komisjoni ettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 2, artikli 7 lõigetes 1, 2 ja 3, artikli 9 lõikes 2, artikli 10 lõikes 3, artikli 12 lõikes 2, artikli 17 lõikes 4, artikli 27 lõikes 3, artikli 39 lõikes 8, artikli 55 lõikes 4, artikli 56 lõikes 4, artikli 57 lõikes 6, artikli 58 lõikes 3 ja artikli 70 lõikes 2 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Muudatusettepanek

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artikli 6 lõikes 2, artikli 6 lõikes 5a, artikli 7 lõike 1 kolmanda lõigu punktis a, artikli 7 lõike 1 neljandas lõigus, artikli 7 lõike 2 neljanda lõigu punktis a, artikli 7 lõike 3 kolmandas lõigus ja neljandas lõigus, artikli 8 lõike 1 teise lõigu punktis a, artikli 8 lõikes 4a, artikli 9 lõike 2 teises lõigus, artikli 10 lõikes 1b ja 1c, artikli 10 lõike 3 esimeses lõigus, artikli 10 lõikes 3a, artikli 11a lõikes 4, artikli 11b lõikes 2, artikli 13 lõikes 6a, artikli 14 lõike 3 lõigus 1a, artikli 12 lõikes 2, artikli 17 lõikes 4, artikli 39 lõigetes 8 ja 8a, artikli 55 lõikes 2b, artikli 56 lõikes 4, artikli 57 lõikes 4, artikli 57 lõikes 5a, artikli 58 lõikes 3, artikli 64 lõikes 5, artikli 65 lõikes 7, artikli 70 lõikes 3, artikli 71 lõikes 14a ja artikli 76 lõikes 1b osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

Neljäpäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 415
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 73 – lõige 6

Komisjoni ettepanek

6. Artikli 6 lõike 2, artikli 7 **lõigete** 1, 2 ja 3, artikli 9 lõike 2, artikli 10 lõike 3, artikli 12 lõike 2, artikli 17 lõike 4, artikli 27 lõike 3, artikli 39 **lõike** 8, artikli 55 lõike 4, artikli 56 lõike 4, artikli 57 lõike 6, artikli 58 lõike 3 ja artikli 70 lõike 2 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek

6. Artikli 6 lõike 2, artikli 6 **lõike 5a**, artikli 7 **lõike 1 kolmanda lõigu punkti a**, artikli 7 **lõike 1 neljandas lõigu**, artikli 7 **lõike 2 neljanda lõigu punkti a**, artikli 7 **lõike 3 kolmandas lõigu** ja **neljanda lõigu**, artikli 8 **lõike 1 teise lõigu punkti a**, artikli 8 **lõike 4a**, artikli 9 lõike 2 **teise lõigu**, artikli 10 lõike 3 **esimese lõigus**, artikli 10 **lõike 3a**, artikli 11a **lõike 4**, artikli 11b **lõike 2**, artikli 13 **lõike 6a**, artikli 14 **lõike 3 lõigu 1a**, artikli 11b lõike 2, artikli 13 lõike 6 a, artikli 14 lõike 3 **lõigu 1a**, artikli 12 **lõike 2**, artikli 17 **lõike 4**, artikli 39 **lõigete 8 ja 8a**, artikli 55 lõike 2b, artikli 56 **lõike 4**, artikli 57 lõike 4, artikli 57 lõike 5a, artikli 58 lõike 3, artikli 64 **lõike 5**, artikli 65 **lõike 7**, artikli 70 lõike 3, artikli 71 **lõike 14a** ja artikli 76 **lõike 1b** alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist esitanud selle suhtes vastuväiteid või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväiteid. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Muudatusettepanek 416
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 75 – lõik 1 – punkt 2 – sissejuhatav osa

Komisjoni ettepanek

(2) I **lisa lisatakse** liidu ühtlustamisõigusaktide **loetellu** punkt 71:

Muudatusettepanek

2) I **lisa** liidu ühtlustamisõigusaktide **loetelu** punkt 21 **asendatakse järgmisega**:

Muudatusettepanek 417
Ettepanek võtta vastu määrus
Artikkel 76 – lõik 1 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon töötab 1. jaanuariks 2023 välja ühtlustatud kriteeriumid või suunised tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste ning üksikisikutele tekitatud kahju hüvitamise kohta.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Need kriteeriumid hõlmavad vähemalt järgmist liiki rikkumisi:

- *valeandmete esitamine IV peatükis sätestatud vastavushindamismenetluste käigus ning artiklites 66 ja 68 sätestatud meetmete võtmisel;*
- *katsetulemuste võltsimine vastavuse näitamiseks või turujärelevalve raames;*
- *selliste andmete või tehniliste kirjelduste esitamisest hoidumine, mis võivad tuua kaasa patarei või aku või selle komponentide tagasivõtmise või vastavusdeklaratsiooni väljaandmisest keeldumise või selle tühistamise.*

Muudatusettepanek 418

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 76 – lõik 1 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Komisjon võtab 1. jaanuariks 2023 kooskõlas artikliga 73 vastu delegeeritud õigusaktid, millega täiendatakse käesolevat määrust, kehtestades kriteeriumid tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste ning üksikisikutele tekitatud kahju hüvitamiseks, mis hõlmavad vähemalt lõikes 1a loetletud rikkumisi.

Muudatusettepanek 419

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 77 – lõige 1

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

1. Komisjon koostab hiljemalt 31. detsembriks 2030 aruande, milles käsitletakse käesoleva määruse kohaldamist ning selle mõju keskkonnale ja siseturu toimimisele.

1. Komisjon koostab hiljemalt 31. detsembriks 2030 **ja seejärel iga viie aasta tagant** aruande, milles käsitletakse käesoleva määruse kohaldamist ning selle mõju keskkonnale, **inimeste tervisele** ja siseturu toimimisele, **ning esitab selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule ning tutvustab seda neile.**

Muudatusettepanek 420

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 77 – lõige 2 – lõik 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) artiklites 39 ja 72 sätestatud **tarneahelaga** seotud hoolsuskohustuse nõuded;

(c) artiklites 39 ja 72 sätestatud **patareide ja akude väärtusahelaga** seotud hoolsuskohustuse nõuded;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 421**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 77 – lõige 2 – lõik 1 – punkt d a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) ettevõtjate kindlakstegemisega seotud meetmed, mis on sätestatud artiklis 45.

Muudatusettepanek 422**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 77 – lõige 2 – lõik 1 – punkt d b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

db) rikkumised ning artiklis 76 sätestatud karistuste tõhusus, proportsionaalsus ja hoiatavus;

Muudatusettepanek 423**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 77 – lõige 2 – lõik 1 – punkt d c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

dc) analüüs, mis käsitleb määruse mõju liidu ettevõtjate konkurentsivõimele ja investeeringutele patarei- ja aku-sektoris, ning halduskoormust.

Muudatusettepanek 424**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 77 – lõige 2 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Vajaduse korral lisatakse aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse asjaomaste sätete muutmiseks.

Vajaduse korral lisatakse **lõikes 1 osutatud** aruandele seadusandlik ettepanek käesoleva määruse asjaomaste sätete muutmiseks.

Muudatusettepanek 425**Ettepanek võtta vastu määrus****Artikkel 79 – lõik 2**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Seda kohaldatakse alates **1. jaanuarist 2022**.

Seda kohaldatakse alates ... **[6 kuud pärast määruse jõustumise kuupäeva]**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 426

Ettepanek võtta vastu määrus

I lisa – tabel – rida 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Plii

Kantavad patareid ja akud, olenemata sellest, kas need on seadmetesse paigaldatud või mitte, ei tohi sisaldada pliidi (väljendatuna metallilise pliina) üle 0,01 % massist.

CASi nr 7439-92-1

EÜ nr 231-100-4 ja selle ühendid

Muudatusettepanek 427

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – punkt 1 – lõik 1 – punkt c a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) „andmete kvaliteedi hinnangud“ – andmekogumi kvaliteedikriteeriumide poolkvantitatiivne hindamine, võttes aluseks tehnoloogilise, geograafilise ja ajalise esindavuse ning täpsuse. Andmete kvaliteeti käsitatakse dokumenteeritud andmekogumi kvaliteedina.

Muudatusettepanek 428

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – punkt 2 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Artiklis 7 osutatud ühtlustatud arvutuseeskirjad peavad põhine-
ma käesolevas lisas esitatud olulistel elementidel, olema
kooskõlas komisjoni koostatud toote keskkonnajalajälje⁽⁸⁰⁾
meetodi viimase versiooni ja asjakohaste tootekategooria
keskkonnajalajälje määramise eeskirjadega⁽⁸¹⁾ ning kajastama
rahvusvahelisi kokkuleppeid ja tehnilisi/teaduslikke edusamme
olelusringi hindamise valdkonnas⁽⁸²⁾.

⁽⁸⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013H0179&from=ET>

⁽⁸¹⁾ https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_guidance_v6.3.pdf

⁽⁸²⁾ Vt https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/dev_methods.htm

Artiklis 7 osutatud ühtlustatud arvutuseeskirjad peavad põhine-
ma käesolevas lisas esitatud olulistel elementidel, olema
kooskõlas komisjoni koostatud toote keskkonnajalajälje⁽⁸⁰⁾
meetodi viimase versiooni ja asjakohaste tootekategooria
keskkonnajalajälje määramise eeskirjadega⁽⁸¹⁾ ning kajastama
rahvusvahelisi kokkuleppeid ja tehnilisi/teaduslikke edusamme
olelusringi hindamise valdkonnas⁽⁸²⁾. **Toote keskkonnajalajälje
määramise meetodite ja asjakohaste tootekategooria keskkon-
najalajälje määramise eeskirjade väljatöötamine ja ajakohas-
tamine peab olema avatud ja läbipaistev ning hõlmama
kodanikuühiskonna organisatsioonide, akadeemiliste ringkon-
dade ja muude huvitatud isikute piisavat esindatust.**

⁽⁸⁰⁾ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013H0179&from=ET>

⁽⁸¹⁾ https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/pdf/PEFCR_guidance_v6.3.pdf

⁽⁸²⁾ Vt https://ec.europa.eu/environment/eussd/smgp/dev_methods.htm

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 429**Ettepanek võtta vastu määrus****II lisa – punkt 2 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

2a. Energiakasutus ja arvepidamine

Punktis 4 loetletud patarei või aku olelusringi eri etappides ja protsessides kasutatud energia CO₂-mahukuse arvutamisel kasutatakse selle riigi CO₂ heite keskmisi andmeid, kus konkreetne tegevus või protsess toimus. Väiksemaid heitekoefitsiente kasutatakse üksnes juhul, kui majandustegevuses osaleja suudab usaldusväärselt tõendada, et piirkond, kus konkreetne tegevus toimus ja mis tarnis energiat ettevõtjale või tema üksikutele protsessidele või energiavarustusele, on vähem CO₂-mahukas kui riigi keskmine. Seda tõendatakse tõenditega selle kohta, et energia võetakse sellest piirkonnast ja et see on vähem CO₂-mahukas, või otseühenduse kaudu taastuva või vähese CO₂ heitega energiaallikaga või lepinguga, mis tõendab ajalist ja geograafilist seost energiavarustuse ja ettevõtja energiakasutuse vahel, mida tuleb tõendada kolmanda isiku kontrolliaruandega.

Muudatusettepanek 430**Ettepanek võtta vastu määrus****II lisa – punkt 4 – lõik 1 – tabel – rida 2**

Komisjoni ettepanek

Tooraine hankimine ja eeltöötlus

Hõlmab kaevandamist ja eeltöötlust kuni akuelementide ja komponentide (aktiivsed materjalid, separaator, elektrolüüt, kestad, aktiivsed ja passiivsed akukomponendid) ning elektriliste/elektrooniliste komponentide tootmiseni

Muudatusettepanek

Tooraine hankimine ja eeltöötlus

Hõlmab **kõigi toorainete ja aktiivsete materjalide** kaevandamist **või muud asjaomast hankimist**, eeltöötlust **ja transporti** kuni akuelementide ja komponentide (aktiivsed materjalid, separaator, elektrolüüt, kestad, aktiivsed ja passiivsed akukomponendid) ning elektriliste/elektrooniliste komponentide tootmiseni.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 431

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – punkt 4 – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Kasutusetapp tuleks olelusringi CO₂ jalajälje arvutustest välja jätta, **kuna see ei ole valmistajate otsese mõju all, välja arvatud juhul, kui tõendatakse, et akutootjate poolt projekteerimiseta-pis tehtud valikud võivad anda CO₂ jalajälge olulise panuse.**

Muudatusettepanek

Kasutusetapi võib olelusringi CO₂ jalajälje arvutustest välja jätta **ainult siis, kui tootjad suudavad usaldusväärselt tõendada, et projekteerimisvalikud põhjustavad üksnes väheolulist mõju.**

Muudatusettepanek 432

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – punkt 5 – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Eelkõige peavad kõik tegevusandmed, mis on seotud aku anoodi, katoodi, elektrolüüdi, separaatori ja elementide kestadega, viitama konkreetsele akumudelile, mis on toodetud konkreetse tootmisettevõttes (st vaikeväärtusi ei või kasutada). Akuspetsiifilisi tegevusandmeid kasutatakse koos toote keskkonnajalajälje nõuetele vastavate teisest andmekogumitega.

Muudatusettepanek

Eelkõige peavad kõik tegevusandmed, mis on seotud aku **toorainete**, anoodi, katoodi, elektrolüüdi, separaatori ja elementide kestadega, viitama konkreetsele akumudelile, mis on toodetud konkreetse tootmisettevõttes (st vaikeväärtusi ei või kasutada). Akuspetsiifilisi tegevusandmeid kasutatakse koos toote keskkonnajalajälje nõuetele vastavate teisest andmekogumitega.

Muudatusettepanek 433

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – punkt 5 – lõik 5 – taane 1

Komisjoni ettepanek

— Tooraine hankimise ja eeltötluse etapp

Muudatusettepanek

— Tooraine hankimise, **sealhulgas transpordi** ja eeltötluse etapp

Muudatusettepanek 434

Ettepanek võtta vastu määrus

II lisa – punkt 8 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Olenevalt ELi siseturule lastud akude CO₂ jalajälje deklaratsioonides esitatud väärtuste jaotusest määratakse turul olevate toodete eristamise võimaldamiseks kindlaks otstarbekas arv tulemusklasse, kusjuures A-kategooria on parim klass, mille puhul CO₂ jalajalg on olelusringi jooksul väiksem.

Muudatusettepanek

Olenevalt ELi siseturule lastud akude CO₂ jalajälje deklaratsioonides **ja andmete kvaliteedi hinnangutes** esitatud väärtuste jaotusest määratakse turul olevate toodete eristamise võimaldamiseks kindlaks otstarbekas arv tulemusklasse, kusjuures A-kategooria on parim klass, mille puhul CO₂ jalajalg on olelusringi jooksul väiksem.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 435**Ettepanek võtta vastu määrus****III lisa – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Üldkasutatavate kantavate patareide ja akude elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrid

Muudatusettepanek

Kantavate patareide ja akude elektrokeemilise jõudluse ja vastupidavuse parameetrid

Muudatusettepanek 436**Ettepanek võtta vastu määrus****III lisa – punkt 1**

Komisjoni ettepanek

1. Patarei või aku mahutavus, elektrilaeng, mida patarei või aku suudab **kindlates** tingimustes anda.

Muudatusettepanek

1. Patarei või aku mahutavus, elektrilaeng, mida patarei või aku suudab **tegelikes** tingimustes anda.

Muudatusettepanek 437**Ettepanek võtta vastu määrus****III lisa – punkt 3**

Komisjoni ettepanek

3. Säilivusaeg (viibinud kasutuselevõtu tõttu muutunud toimevus), minimaalse keskmise kestvuse suhteline vähenemine pärast kindlaksmääratud ajavahemikku ja kindlates tingimustes.

Muudatusettepanek

3. Säilivusaeg (viibinud kasutuselevõtu tõttu muutunud toimevus), minimaalse keskmise kestvuse suhteline vähenemine **algselt mõõdetud mahutavusega võrreldes** pärast kindlaksmääratud ajavahemikku ja kindlates tingimustes.

Muudatusettepanek 438**Ettepanek võtta vastu määrus****IV lisa – pealkiri**

Komisjoni ettepanek

Nõuded tööstuslike akude ja elektrisõidukiakude elektrokeemilisele jõudlusele ja vastupidavusele

Muudatusettepanek

Nõuded **kergrahandivahendite akude**, tööstuslike akude ja elektrisõidukiakude elektrokeemilisele jõudlusele ja vastupidavusele

Muudatusettepanek 439**Ettepanek võtta vastu määrus****IV lisa – A osa – lõik 1 – punkt 3**

Komisjoni ettepanek

3. Sisetakistus (Ω) ja sisetakistuse suurenemine (%).

Muudatusettepanek

3. Sisetakistus (Ω), sisetakistuse suurenemine (%) ja **elektrokeemiline impedants (Ω)**.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 440

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – A osa – lõik 1 – punkt 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. **Märke nende eeldatava kasutusea kohta tingimustes**, mille jaoks need on projekteeritud.

5. **Nende eeldatav kasutusiga võrdlustingimustes**, mille jaoks need on projekteeritud (**tsüklite ja kalendriaastate arv**).

Muudatusettepanek 441

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – A osa – lõik 1 – punkt 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. Isetühjenemine.

Muudatusettepanek 442

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – A osa – lõik 2

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Nimimahutavus“ – ampertundide koguarv (Ah), mida saab täielikult laetud akust kindlatel **tingimustel** välja võtta.

„Nimimahutavus“ – ampertundide koguarv (Ah), mida saab täielikult laetud akust kindlatel **võrdlustingimustel** välja võtta.

Muudatusettepanek 443

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – A osa – lõik 3

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Mahutavuse vähenemine“ – aja jooksul ja kasutamisel toimuv vähenemine laengus, mida aku suudab nimipingel anda, võrreldes **valmistaja deklareeritud** algse nimimahutavusega.

„Mahutavuse vähenemine“ – aja jooksul ja kasutamisel toimuv vähenemine laengus, mida aku suudab nimipingel anda, võrreldes algse nimimahutavusega.

Muudatusettepanek 444

Ettepanek võtta vastu määrus

IV lisa – A osa – lõik 4

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Võimsus“ – energiakogus, mida aku suudab teatava ajavahemiku jooksul anda.

„Võimsus“ – energiakogus, mida aku suudab teatava ajavahemiku jooksul **võrdlustingimustes** anda.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 445**Ettepanek võtta vastu määrus****IV lisa – A osa – lõik 6**

Komisjoni ettepanek

„Sisetakistus“ – vastuseis elektrivoolule elemendis või akus, st elektroontakistuse ja ioontakistuse summa, mis annab panuse koguaktiivtakistusse, sealhulgas induktiivsed/mahtuvusomadused.

Muudatusettepanek

„Sisetakistus“ – vastuseis elektrivoolule elemendis või akus **võrdlustingimustes**, st elektroontakistuse ja ioontakistuse summa, mis annab panuse koguaktiivtakistusse, sealhulgas induktiivsed/mahtuvusomadused.

Muudatusettepanek 446**Ettepanek võtta vastu määrus****IV lisa – A osa – lõik 7 a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

„Isetühjenemine“ – salvestatud elektrilaengu vähenemine pikema aja jooksul (näiteks 48 tundi, 168 tundi, 720 tundi), kui aku elektroodid ei ole ühendatud (näiteks kui akut hoiustatakse või seda ei kasutata), nii et aku laetus aja jooksul järk-järgult väheneb.

Muudatusettepanek 447**Ettepanek võtta vastu määrus****V lisa – punkt 6 – sissejuhatav osa**

Komisjoni ettepanek

6. Ülekuumenemise levimine

Muudatusettepanek

6. Kaitse ülekuumenemise levimise vastu**Muudatusettepanek 448****Ettepanek võtta vastu määrus****V lisa – punkt 7 – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

7. Välisjõudude tekitatud mehaaniline kahjustus (kukkumine ja löök)

Katsetega simuleeritakse ühte või mitut olukorda, kus aku **juhuslikult kukub või seda tabab tugev löök** ning aku on endiselt oma otstarbekohases kasutuses. Selliste olukordade simuleerimisel tuleks kajastada tegelikku kasutust.

Muudatusettepanek

7. Kaitse mehaanilise kahjustuse vastu

Katsetega simuleeritakse ühte või mitut olukorda, kus aku **puutub juhuslikult kokku mehaanilise koormusega** ning aku on endiselt oma otstarbekohases kasutuses. Selliste olukordade simuleerimisel tuleks kajastada tegelikku kasutust.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 449

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – punkt 9 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9a. Tulekindluskatse

Tulekindluskatse eesmärk on lasta akul puutuda kokku tulega ja hinnata plahvatusohtu. Vabaneva energia hulk on oluline ohutusnäitaja.

Muudatusettepanek 450

Ettepanek võtta vastu määrus

V lisa – punkt 9 b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

9b. Gaasiheide – ohtlike ainete mõõtmine

Akud võivad sisaldada märkimisväärses koguses potentsiaalselt ohtlike materjale (nt väga tuleohtlike elektrolüüte, söövitavaid ja mürgiseid komponente). Kui aku satub teatavatesse tingimustesse, võib see kahjustuda ja eraldada ohtlike gaase. Seetõttu on oluline teha kindlaks ja kvantifitseerida ainete eraldumine akust katsete ajal, mis imiteerivad väärkasutust ja kuritarvitamist.

Muudatusettepanek 451

Ettepanek võtta vastu määrus

VI lisa – A osa – lõik 1 – punkt 5

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5. turule laskmise kuupäev;

välja jäetud

Muudatusettepanek 452

Ettepanek võtta vastu määrus

VI lisa – A osa – lõik 1 – punkt 5 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

5a. patarei või aku kaal;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 453**Ettepanek võtta vastu määrus****VI lisa – A osa – lõik 1 – punkt 7**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

7. muud patareis või akus sisalduvad ohtlikud ained kui elavhõbe, kaadmium ja plii;

7. muud patareis või akus sisalduvad ohtlikud ained kui elavhõbe, kaadmium ja plii, **mille kontsentratsioon on üle 0,1 massiprotsendi**;

Muudatusettepanek 454**Ettepanek võtta vastu määrus****VI lisa – A osa – lõik 1 – punkt 8**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

8. **patareis või akus sisalduvad kriitilise tähtsusega toorained.**

välja jäetud

Muudatusettepanek 455**Ettepanek võtta vastu määrus****VI lisa – A a osa (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Aa Ruutkoodi kaudu saadav lisateave patareide ja akude kohta

1. turule laskmise kuupäev;

2. patareis või akus sisalduvad kriitilise tähtsusega toorained, mille kontsentratsioon on üle 0,1 massiprotsendi;

3. teave elektrienergia, muud liiki energia ja asjakohasel juhul muude oluliste ressursside tarbimise kohta kasutamise ajal.

Muudatusettepanek 456**Ettepanek võtta vastu määrus****VI lisa – C osa – lõik 1**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

Ruutkoodi värv peab olema **100 % musta** ja see peab olema suuruses, mis on kergesti loetav üldkättesaadava ruutkoodilugejaga, näiteks kaasaskantavatesse sideseadmetesse integreeritud lugejaga.

Ruutkoodi värv peab olema **oma taustaga võrreldes tugeva värvikontrastiga** ja see peab olema suuruses, mis on kergesti loetav üldkättesaadava ruutkoodilugejaga, näiteks kaasaskantavatesse sideseadmetesse integreeritud lugejaga.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 457

Ettepanek võtta vastu määrus

VIII lisa – A osa – punkt 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tootmise sisekontroll on vastavushindamismenetlus, millega valmistaja täidab punktides 2, 3 ja 4 sätestatud kohustused ning tagab ja kinnitab, et patarei või aku vastab artiklites 6, 9, **10**, 11, **12**, 13 ja 14 sätestatud nõuetele, mida selle suhtes kohaldatakse.

Muudatusettepanek

Tootmise sisekontroll on vastavushindamismenetlus, millega valmistaja täidab punktides 2, 3 ja 4 sätestatud kohustused ning tagab ja kinnitab, et patarei või aku vastab artiklites 6, 9, 11, 13 ja 14 sätestatud nõuetele, mida selle suhtes kohaldatakse.

Muudatusettepanek 458

Ettepanek võtta vastu määrus

VIII lisa – B osa – punkt 1 – lõik 1

Komisjoni ettepanek

Tootmise sisekontroll koos järelevalve all toimuva kontrolliga on vastavushindamismenetlus, millega valmistaja täidab punktides 2, 3, 4 ja 5 sätestatud kohustused ning tagab ja kinnitab, et patarei või aku vastab artiklites 7, 8 ja 39 sätestatud nõuetele, mida selle suhtes kohaldatakse.

Muudatusettepanek

Tootmise sisekontroll koos järelevalve all toimuva kontrolliga on vastavushindamismenetlus, millega valmistaja täidab punktides 2, 3, 4 ja 5 sätestatud kohustused ning tagab ja kinnitab, et patarei või aku vastab artiklites 7, 8, **10**, **12** ja 39 sätestatud nõuetele, mida selle suhtes kohaldatakse.

Muudatusettepanek 507

Ettepanek võtta vastu määrus

IX lisa – punkt 4

Komisjoni ettepanek

4. Deklareeritav toode (patarei või aku identimisandmed, mis võimaldavad seda jälgida): patarei või aku kirjeldus.

Muudatusettepanek

4. Deklareeritav toode (patarei või aku identimisandmed, mis võimaldavad seda jälgida **ja mis võivad asjakohasel juhul sisaldada patarei või aku kujutist**): patarei või aku kirjeldus.

Muudatusettepanek 459

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 1 – alapunkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

aa) raud;

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 460
Ettepanek võtta vastu määrus
X lisa – punkt 1 – alapunkt a b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ab) vask;

Muudatusettepanek 461
Ettepanek võtta vastu määrus
X lisa – punkt 1 – alapunkt a c (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ac) boksit;

Muudatusettepanek 462
Ettepanek võtta vastu määrus
X lisa – punkt 2 – alapunkt a

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*a) õhk;**a) õhk, sh õhusaaste;*

Muudatusettepanek 463
Ettepanek võtta vastu määrus
X lisa – punkt 2 – alapunkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(b) vesi;**b) vesi, sh veele juurdepääs, ning magevee, joogivee, ookeanide ja merevee reostus ja ammendumine;*

Muudatusettepanek 464
Ettepanek võtta vastu määrus
X lisa – punkt 2 – alapunkt c

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

*(c) pinnas;**c) pinnas, sh pinnase saastumine jäätmete kõrvaldamise ja töötlemise tõttu;*

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 465

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) elurikkus;

d) elurikkus, *sealhulgas kahju elusloodusele, taimestikule, looduslikele elupaikadele ja ökosüsteemidele;***Muudatusettepanek 466**

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 2 – alapunkt d a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

da) *kliima, sh kasvuhoonegaaside heide;***Muudatusettepanek 467**

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 2 – alapunkt d b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

db) *jäätmekäitlus, sealhulgas kaevanduste rikastamistegevusest põhjustatud kahju***Muudatusettepanek 468**

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 2 – alapunkt i

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(i) kogukonnaelu.

i) kogukonnaelu, *sh põlisrahvaste elu;***Muudatusettepanek 469**

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 2 – alapunkt i a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ia) *teabele juurdepääs, üldsuse osalemine otsustamises ning keskkonnaküsimustes kohtu poole pöördumise võimalus.*

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 470**Ettepanek võtta vastu määrus****X lisa – punkt 3 – alapunkt c**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(c) Bioloogilise mitmekesisuse **konventsiooni** otsus COP VIII/28 – vabatahtlikud suunised bioloogilist mitmekesisust hõlmava mõjuhindamise kohta;

c) bioloogilise mitmekesisuse **konventsioon, kaasa arvatud** otsus COP VIII/28 – vabatahtlikud suunised bioloogilist mitmekesisust hõlmava mõjuhindamise kohta;

Muudatusettepanek 471**Ettepanek võtta vastu määrus****X lisa – punkt 3 – alapunkt c a (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ca) **ÜRO Pariisi kliimakokkulepe**

Muudatusettepanek 472**Ettepanek võtta vastu määrus****X lisa – punkt 3 – alapunkt c b (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cb) **ILO kaheksa põhikonventsiooni, nagu on määratletud tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsioonis;**

Muudatusettepanek 473**Ettepanek võtta vastu määrus****X lisa – punkt 3 – alapunkt c c (uus)**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

cc) **mis tahes muud liidu või selle liikmesriikide jaoks siduvad rahvusvahelised keskkonnakonventsioonid;**

Muudatusettepanek 474**Ettepanek võtta vastu määrus****X lisa – punkt 3 – alapunkt d**

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) **ILO kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta;**

välja jäetud

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 475

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 3 – alapunkt e

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(e) OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta; ning

välja jäetud

Muudatusettepanek 476

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 3 – alapunkt f

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(f) konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised.

välja jäetud

Muudatusettepanek 477

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 3 – alapunkt f a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

fa) muud rahvusvahelised inimõiguste konventsioonid, mis on liidule või selle liikmesriikidele siduvad.

Muudatusettepanek 478

Ettepanek võtta vastu määrus

X lisa – punkt 3 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

3a. Rahvusvaheliselt tunnustatud hoolsuskohustuse põhimõtted, mida kohaldatakse käesoleva määruse artiklis 39 sätestatud hoolsuskohustuse suhtes, hõlmavad järgmist:

- a) ÜRO äritegevuse ja inimõiguste juhtpõhimõtted;
- b) OECD suunised hargmaistele ettevõtetele;
- c) ILO kolmepoolne deklaratsioon rahvusvaheliste ettevõtete ja sotsiaalpoliitika põhimõtete kohta;
- d) OECD hoolsuskohustuse suunised vastutustundliku ettevõtluse kohta;
- e) konflikti- ja riskipiirkondadest pärit mineraalide vastutustundlikke tarneahelaid käsitlevad OECD hoolsuskohustuse suunised.

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 479**Ettepanek võtta vastu määrus****XI lisa – punkt 1***Komisjoni ettepanek*

1. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, ja liikmesriigid arvutavad kogumismäära protsendimäärana, mis saadakse vastavalt artiklite 48 ja 55 kohaselt asjaomasel kalendriaastal liikmesriigis kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete, **välja arvatud kergrahendite patareide ja akude jäätmete** massi jagamisel selliste patareide ja akude keskmise massiga, mida tootjad müüvad kas otse lõppkasutajatele või tarnivad kolmandatele isikutele, et müüa neid lõppkasutajatele kõnealusel liikmesriigis asjaomasel aastal ja sellele eelnenud kahel kalendriaastal.

Muudatusettepanek

1. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, ja liikmesriigid arvutavad kogumismäära protsendimäärana, mis saadakse vastavalt artiklite 48 ja 55 kohaselt asjaomasel kalendriaastal liikmesriigis kogutud kantavate patareide ja akude jäätmete massi jagamisel selliste patareide ja akude keskmise massiga, mida tootjad müüvad kas otse lõppkasutajatele või tarnivad kolmandatele isikutele, et müüa neid lõppkasutajatele kõnealusel liikmesriigis asjaomasel aastal ja sellele eelnenud kahel kalendriaastal.

Muudatusettepanek 480**Ettepanek võtta vastu määrus****XI lisa – punkt 1 a (uus)***Komisjoni ettepanek*

- 1a. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutusorganisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, ja liikmesriigid arvutavad kogumismäära protsendimäärana, mis saadakse vastavalt artiklite 48 ja 55 kohaselt asjaomasel kalendriaastal liikmesriigis kogutud üldkasutatavate kantavate patareide ja akude massi jagamisel selliste patareide ja akude keskmise massiga, mida tootjad müüvad kas otse lõppkasutajatele või tarnivad kolmandatele isikutele, et müüa neid lõppkasutajatele kõnealusel liikmesriigis asjaomasel aastal ja sellele eelnenud kahel kalendriaastal.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 481

Ettepanek võtta vastu määrus

XI lisa – punkt 2

Komisjoni ettepanek

2. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutuse organisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, ja liikmesriigid arvutavad kantavate patareide ja akude, **välja arvatud kergetranspordivahendite patareide ja akude**, aastase müügi lõppkasutajatele asjaomasel aastal selliste patareide ja akude massina, mis tehti asjaomasel aastal esimest korda liikmesriigi territooriumil turul kättesaadavaks, jättes arvestamata need kantavad patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist.

Muudatusettepanek

2. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutuse organisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, ja liikmesriigid arvutavad kantavate patareide ja akude aastase müügi lõppkasutajatele asjaomasel aastal selliste patareide ja akude massina, mis tehti asjaomasel aastal esimest korda liikmesriigi territooriumil turul kättesaadavaks, jättes arvestamata need kantavad patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist.

Muudatusettepanek 482

Ettepanek võtta vastu määrus

XI lisa – punkt 2 a (uus)

Komisjoni ettepanek

2a. Tootjad või nende nimel tegutsevad tootjavastutuse organisatsioonid, kui need on määratud vastavalt artikli 47 lõikele 2, ja liikmesriigid arvutavad üldkasutatavate kantavate patareide ja akude aastase müügi lõppkasutajatele asjaomasel aastal selliste patareide ja akude massina, mis tehti asjaomasel aastal esimest korda liikmesriigi territooriumil turul kättesaadavaks, jättes arvestamata need üldkasutatavad kantavad patareid ja akud, mis viidi asjaomase liikmesriigi territooriumilt kõnealusel aastal välja enne lõppkasutajatele müümist.

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 483**Ettepanek võtta vastu määrus****XII lisa – A osa – punkt 4**

Komisjoni ettepanek

4. Eraldi ettevaatusabinõud ja ohutusmeetmed peavad olema kehtestatud liitiumipõhiste patareide ja akude jäätmete töötlemiseks; need peavad olema käitlemise, **sortimise** ja **ladustamise** ajal kaitstud liigse kuumuse, vee või mis tahes purustamise või füüsilise kahjustuse eest.

Muudatusettepanek

4. Eraldi ettevaatusabinõud ja ohutusmeetmed peavad olema kehtestatud liitiumipõhiste patareide ja akude jäätmete töötlemiseks; need peavad olema käitlemise ja **sortimise** ajal kaitstud liigse kuumuse, vee või mis tahes purustamise või füüsilise kahjustuse eest, **need tuleb ladustada kuivas kohas, need ei tohi kokku puutuda kõrgete temperatuuride, tule ega otsese päikesevalgusega, need tuleb ladustada nende tavapäraselt paigaldatud asendis, hästi ventileeritavates kohtades ning eemal veest ja vihmast. Liitiumipõhiste patareide ja akude jäätmel tuleb katta ka kõrgepinge eest kaitsva kummist isolatsioonimatiga. Liitiumipõhiste patareide ja akude jäätmel ladustamiskoht tähistatakse hoiatusmärgiga ja seal ladustatakse üksnes patareisid ja akusid, mis on lühiste ärahoidmiseks piisavalt isoleeritud.**

Muudatusettepanek 484**Ettepanek võtta vastu määrus****XII lisa – B osa – punkt 1 – alapunkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

- ba) **nikkel-kaadmiumakude ringlussevõtt keskmiselt + 85 massiprotsenti;**

Muudatusettepanek

Muudatusettepanek 485**Ettepanek võtta vastu määrus****XII lisa – B osa – punkt 2 – alapunkt b a (uus)**

Komisjoni ettepanek

- ba) **nikkel-kaadmiumakude ringlussevõtt keskmiselt + 85 massiprotsenti;**

Muudatusettepanek

Neljapäev, 10. märtsi 2022

Muudatusettepanek 486

Ettepanek võtta vastu määrus

XII lisa – B osa – punkt 2 – alapunkt b b (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

bb) muude patarei- või akujäätmete ringlussevõtt keskmiselt 70 massiprotsenti.

Muudatusettepanek 487

Ettepanek võtta vastu määrus

XII lisa – C osa – punkt 1 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) 35 % liitiumist;

d) 70 % liitiumist;

Muudatusettepanek 488

Ettepanek võtta vastu määrus

XII lisa – C osa – punkt 2 – alapunkt d

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(d) 70 % liitiumist;

d) 90 % liitiumist;

Muudatusettepanek 489

Ettepanek võtta vastu määrus

XIII lisa – punkt 1 – alapunkt r a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ra) patarei või aku seisund (esmane kasutusiga, jäätmed, remonditud, muudetud otstarve, ringlusse võetud).

ISSN 1977-0898 (elektroniline väljaanne)
ISSN 1725-5171 (paberväljaanne)

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus
L-2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

ET